

JUGOSZLÁV TŰZOLTÓ- DELEGÁCIÓ LÁTOGATÁSA

Látogatásuk során az országos parancsnok is fogadta vendégeinket

Veliša Vukovičnak, a Jugoszláv Tűzoltó Szövetség főtitkárának a vezetésével december 8 és 13 között öttagú jugoszláviai tűzoltóküldöttség tartózkodott hazánkban.

A delegáció tagjai voltak: Ivan Družeta, a Jugoszláv Hivatásos Tűzoltók Társulatának elnöke, Martin Lajos, a Vajdasági Szocialista Autonóm Tartomány Tűzvédelmi Szövetségének titkára, Seit Klokocsi, a Koszovo Autonóm Szocialista Tartomány Tűzvédelmi Szövetségének elnöke és Pavle Aladrovič, a Jugoszláv Tűzoltó Szövetség technikai titkára.

A küldöttség Budapesten tartózkodása idején Veliša Vukovič elvtárs a következő interjút adta lapunk munkatársának:

- Milyen célokat szolgál a küldöttség látogatása?

- Látogatásunk több célt szolgált. Személyesen is meg akartunk ismerkedni a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságán dolgozó vezető elvtársakkal, és tanulmányozni kívántuk, hogy a magyar tűzrendészeti szervek milyen eredménye-

ket értek el, és tevékenységük hogyan tart lépést a népgazdaság fejlődésével, valamint a korszerű tudományos eredményekkel.

Tanulmányozni kívántuk továbbá a tűzoltókáderek továbbképzését, az Önöknél folyó műszaki-fejlesztési tevékenységet és megelőző tűzrendészeti munkát, beleértve a tömegek közt végzett propagandatevékenységet is.

Egyszóval, mint a CTIF tagjai, fel kívántuk használni az alkalmat a tapasztalatcserére, együttműködésünk fejlesztésére és annak megvitatására, hogyan segíthetnének egymást a határmenti vidékeken káresetek alkalmával. Erre egyébként jogszabályaink lehetőséget adnak.

Ugyanakkor tankönyveket is hoztunk magunkkal, hogy kölcsönösen tájékozódást nyerhessünk szakirodalmunkról.

- Az eddig látottak alapján milyen benyomást tett Önökre tűzrendészeti szerveink munkája, és akadnak-e olyan tapasztalatok, amelyeket Jugoszláviában hasznosíthatnak?

- Mindaz, amit eddig láthattunk és

beszélgetéseinkből leszűrhattunk, igen értékes volt számunkra.

Meglátásunk szerint Önöknél magas szintű a tűz elleni védekezés szervezete; s az eddigi jogszabályaik és szabályzataik hatékonyan elősegítették az elért eredményeket.

Különösképpen a dolgozók tűzrendészeti oktatásának tartalma és formája ragadta meg a figyelmünket, hiszen ez az egyik leghatásosabb és egyben leggazdaságosabb módja a tüzek megelőzésének.

A budapesti tűzrendészeti parancsnokságon tett látogatásunk után olyan benyomásokkal távoztunk, hogy ott magas színvonalú a tűz elleni védekezés szervezete, és a budapesti tűzoltóság tevékenysége sok tekintetben igen pozitív példával szolgálhat a világ nem egy fővárosa tűzoltóságainak.

Igen nagy hatást tett ránk a Tűzoltó Múzeum. Az a véleményünk, hogy a maguk nemében világviszonylatban is egyedülálló értékek vannak itt, s az anyag összegyűjtésében és elrendezésében részt vett káderek minden dicséretet megérdemelnek.

A tűzoltóságuk továbbképzési rendszerével való ismerkedés is nagyon hasznos volt számunkra.

Meg kívánom ragadni az alkalmat, hogy ezúton is köszönetet mondjak a szívélyes fogadtatásért, s a magyar tűzrendészeti szervek vezetőivel való találkozásaink elvtársi, baráti légköréért. Véleményünk szerint utunk tapasztalatai rendkívül hasznosnak lesznek számunkra.

- A jugoszláv tűzoltóság jelenleg milyen főbb feladatokat végrehajtásán munkálkodik?

- Akárcsak Önök, mi is nagy erőfeszítéseket teszünk, hogy korszerűbbé tegyük tűzrendészeti szerveink tevékenységét.

Éppen most vannak kidolgozás alatt azok az új tűzrendészeti jogszabályok, amelyek szövetségi, köztársasági, tartományi, városi és községi szinten egyaránt a tűz elleni védekezés korszerűbb és tudományosabb alapokra történő helyezését hivatottak elősegíteni.

Magasabb szintűvé szeretnénk tenni kádereink képzését, valamint a felügyeleti szervek és a községek tűzrendészeti munkáját, hiszen nálunk ezek az alapjai a tűzvédelmi tevékenységnek.

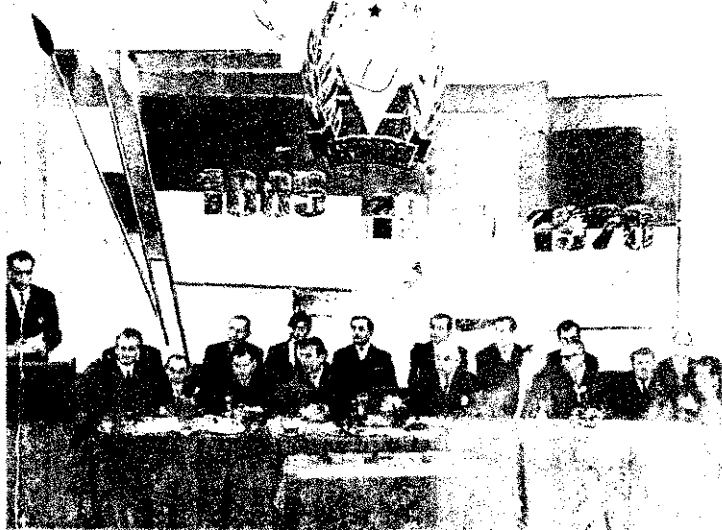
Mindzezzel kapcsolatban azon is munkálkodunk, hogy széles körűbbé tegyük a vállalatok, gazdaságok dolgozóinak tűzrendészeti tájékozottságát, s így a munkahelyükre vonatkozó tűzvédelmi tudnivalók ismeretében lehetőleg minél többen legyenek képesek a káresetek megelőzésére és a nemegyszer döntően fontos első beavatkozásra.

Mindzekhez, úgy vélem, az Önöknél tett látogatás ugyancsak sok segítséget nyújtott.

(g)

Ismerkedés Budapesttel. Balról a második a küldöttség vezetője, mellette dr. Nagy Antal tű. őrgy.

Dózsa-jubileum

Az Újpesti Dózsa SC december 7-én kettős jubileumot ünnepelt. 85 esztendeje, 1885-ben alakult meg a klub elődje, az UTE, és 20 éve, hogy egyesült a Budapesti Rendőr Egyesületi SC-vel.

A BM Központi Klubban jubileumi kiállítással kezdődött az egész napos program. Ezt követően a nemzetközi és hazai versenyeken 1970-ben kiválóan szerepelt sportolók jutalmazása következett. A délutáni ünnepi közgyűlésen dr. Daniel Ernő, a sportklub elnöke emlékezett meg a dicső múltú egyesület eredményeiről.

Fogadással és a sportolók vidám összeösvetelével zárult a megemlékezés.

Kettős ünnep Pécsváradon

Az elmúlt évben a siklósi, idén viszont – egy esztendőre – a pécsváradai tűzoltótestület nyerte el a Mecsek és Dráva menti, valamint a Duna és Karasica menti tsz-ek területi szövetségei adományozta vándorzászlót.

A megyei-tűzrendészeti bizottság szabályzatainak szellemében legjobb munkát végzett pécsváradai önkéntesek december 12-én, éppen 80 éves jubileumuk alkalmával vették át a zászlót a siklósiaktól.

Dr. Hetesy György pécsi járási tanácsbíró megnyitójában köszöntötte a hazánkban tartózkodott és az ünnepségen is részt vett jugoszláv tűzoltóküldöttséget, az országos parancsnokot és a többi meghívottakat.

Ezután Radics Károly, a nagyköztség vb-elnöke mondott ünnepi beszédet.

Az ünnepélyes zászlóátadást követően dr. Farkas György tű. vörögy. országos parancsnok átadta a Haza Szolgálatáért Érdemérem ezüst fokozatát Vadász László önk. tű. szds. parancsnoknak, a Tűzrendészeti Érem arany fokozatát Bajer Ferenc önk. tű. hdgy., h. parancsnoknak, ezüst fokozatát pedig Gasteiger Ferenc önk. tű. hdgy.-nak.

Veliša Vukovič, a jugoszláv küldöttség vezetője a Tűzrendészeti Csillag elnevezésű jugoszláv kitüntetés I. fokozatát nyújtotta át a parancsnoknak, továbbá a II. fokozatát a vb-elnöknek és Várkonyi Antal testületi titkárnak.

D. K.

ÚJ ÉVTIZED KÜSZÖBÉN

Boldog új évet, erőt egészséget kívánunk lapunk minden olvasójának és szeretteiknek!

Eseményekben gazdag tíz esztendő után léptük át századunk nyolcadik évtizedének küszöbét.

Ha visszatekintünk ezekre az évekre, joggal szögezhetjük le, hogy azok az imperialisták minden mesterkedése ellenére a béke és a szocializmus erői növekedésének esztendei voltak.

Jóleső érzés számunkra, hogy szocializmust építő hazánk szoros egységben a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal, az emberi haladás élvonalában küzdve ugyancsak nem kevés eredményt ért el.

1970-ben a szocializmus teljes felépítésén munkálkodva ünnepelhetjük felszabadulásunk 25. évfordulóját és a lenini centenáriumot. Pártunk novemberben megtartott X. kongresszusa pedig hosszú évekre szóló útmutatást adott arra, hogy a kipróbált marxista-leninista politikát folytatva, milyen módon gyorsíthatnánk meg nemes céljaink mielőbbi elérését.

A pártkongresszus határozatait, akárcsak ezt megelőzően az 1969 novemberi KB-határozat, a mi feladataink főbb irányát is megszabták. A negyedik ötéves terv 1971-ben kezdődő végrehajtása során a népgazdaság gyors ütemű fejlesztése, szerkezetének korszerűbbé válása és bizonyos mértékű átalakítása velünk, tűzoltókkal, tűzrendészeti munkásokkal szemben is mind magasabb követelményeket támaszt.

Éppen ezért mindent meg kell tennünk, hogy sokkalta nagyobb felkészültséggel készüljünk fel a ránk váró feladatok végrehajtására, és nap mint nap igyekezzünk méltók lenni pártunk, kormányunk és népünk megtisztelő bizalmára.

Nagyszerű segítőtársak gazdag tapasztalataiból meríthetünk törekvéseink valóra váltásában: a világ legfejlettebb tűzoltóságával, a szovjet tűzoltósággal és a többi szocialista ország tűzrendészeti szerveivel való szoros együttműködésünk minden bizonnyal az új évtizedben is megkönnyíti majd munkálkodásunkat.

Képviselőiket egyébként meleg szeretettel köszönhetjük majd hazánkban a szocialista országok tűzoltóságainak 1971. évi konferenciája és a nemzetközi tűzoltóverseny alkalmából.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében kívánunk még egyszer sok sikert és boldogságot tisztelt olvasóinknak, és reméljük, hogy tevékenységük eredményei nyomán 1971-ben tovább szilárdul hazánk tűzrendészeti helyzete.

Fáradozásaikhoz – szerény lehetőségeinkhez mérten – sajátos eszközeivel szakfolyóiratunk is igyekszik majd megadni a tőle telhető segítséget.

A TŰZVÉDELEM
SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA

Előfizetőink figyelmébe!

Értesítjük Előfizetőinket, hogy lapunk példányonkénti ára továbbra is 1,50 Ft. Kérjük, hogy esetleges hátralékokat minél hamarabb szíveskedjenek rendezni, mert ennek elmulasztása esetén a lap küldését külön felszólítás nélküli szüneteltetjük.

Előfizetési díj nemcsak a korábban kiküldött csekk-lapokon adható fel címünkre, hanem ez postai utalvánnyal, vagy átutalással is lehetséges.

Számlaszámunk: 235—90 151—1108.

Magyar tűzoltóküldöttség a Szovjetunióban

2.

A TŰZOLTÓMÉRNÖK-KÉPZŐ FŐISKOLA LÁTOGATÁSA és az ottani oktatómunka tanulmányozása után az Össz-szövetségi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézetbe látogattunk. Az intézmény gyönyörű fenyveserdő-övezetben kb. 40 kilométerre van a moszkvai városközponttól.

Az intézet parancsnoka, Genadij Petrovics Teszlenko ezredes elvtárs a következőkben foglalta össze az itt folyó kutatómunka főbb területeit:

— különféle iparágak gyártási technológiájának vizsgálata tűzveszélyesség szempontjából;

— építőanyagok tűzállóságának vizsgálata, beleértve az alumínium építőelemekét is;

— automatikus tűzjelző- és oltóberendezések tervezése és konstruálása;

— új és hatékonyabb tűzoltóanyagok kikísérletezése;

— a tűzoltótechnika és -felszerelés fejlesztése.

Ebből a korántsem teljes felsorolásból is kitűnik, milyen átfogó a munkájuk a megelőző és mentő tűzrendészeti témakörök kutatásában.

Az Össz-szövetségi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézet munkatervét a népgazdaság fejlesztése során várható igények és a főparancsnokság fejlesztési-kutatási irányelveinek figyelembevételével állítják össze.

A kutatási témák a 15 éves hosszabb távú, az 5 éves távlati, valamint az éves tervekben szerepelnek. Az Össz-szövetségi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézet vezeti az ország területén működő nagyszámú kutató-, kísérleti állomásokat, ellenőrzi, koordinálja és segíti azok munkáját.

A parancsnok elvtárs szóbeli tájékoztatását követően megtekintettük az intézet laboratóriumait, kísérleti munkahelyeit, gépműhelyét és közvetlenül ismerkedtünk meg az itt folyó munkálatokkal.

A kiválóan képzett kutatómérnökök és munkatársak mindent megtettek, hogy megfelelően tájékoztassanak bennünket. Bemutatták azokat a habképző anyag-mintákat, amelyeknek gyártását már megoldották. Így például a kiváló oltóhatású PO/1, PO/1/D és PO/1/SZ-típusokat.

Beszámoltak róla, és laboratóriumi bemutatással igazolták, hogy olyan habképző anyaggal is rendelkeznek, amely alkalmas az úgynevezett habtörő tűzveszélyes folyadékok oltására. Hallottunk azokról a kutatásokról, amelyekkel a habképzőanyagok egyik közismer-

ten hátrányos tulajdonságát, a fémekben általuk előidézett korróziót kívánják csökkenteni, illetve megszüntetni.

Megismerkedtünk az NB-jelű nedvesítőszerrrel, amelyet már a tűzoltási munkálatok során eredményesen használnak a Szovjetunióban.

A KÜLÖNFÉLE BEÉPÍTETT AUTOMATIKUS TŰZVÉDELMI

berendezések fejlesztési munkáiba is betekintést nyertünk. E berendezések füstre, hőre és hőre reagáló olyan automatikák, amelyeket esetenként oltóberendezések működtetésével kombinálnak. A gáz-levegő koncentrációját mérő berendezés arra is alkalmas, hogy még a robbanás szempontjából optimális elegy létrejötte előtt az egész üzemi berendezést megállítsa.

A hőre reagáló automatikák bimetal érzékelővel, termoelemmel vagy pedig Wood-fémmel készülnek, és 60—80—100 m² terület ellenőrzésére alkalmasak.

Láttunk továbbá füstre és hőre reagáló olyan kombinált tűzjelző automatákat, amelyek 50—100 m² alapterületű helyiségeket képesek ellenőrzés alatt tartani, és veszély esetén időben riasztani. A hőre reagáló automaták fotocellás megfigyelőszekrések, valamint infra- és ultraibolya sugárzással működnek; egy ilyen készülék 120 m² belső térség felügyeletét látja el.

Az intézetben kikísérletezték és jelenleg már gyártják a lángmentesített textíliára kasírozott, alufólia anyagból készült új hővédő ruhát. Az alumíniumfólia feldolgozásának technológiája megfelelő minőséget biztosít. A fólia többszöri hajtogatás, illetve erős igénybevétel esetén sem válik le, sőt nem is szenved káros töréseket. A kapott tájékoztatás szerint ilyen anyag külkereskedelmi szerveink útján beszerezhető a Szovjetunióból. Ennek alapján megteszszük a szükséges intézkedéseket a hazai ellátás megoldására.

A KUTATÓINTÉZET GÉPMŰHELYÉBEN TANULMÁNYOZTUK

azokat az igen gazdag tudományos megalapozottsággal, leleményességgel létrehozott felszerelési újdonságokat, illetve tökéletesítéseket, amelyek szakmai szempontból ugyancsak nagy érdeklődésre tarthatnak számot nálunk is. Így többek között a Druzsa nevű motoros fűrés motorjának sokoldalú felhasználhatóságát is bemutatták. Kapcsolható hozzá füstelszívó ventilátor, bontókalapács és fémvágó fűrés, nálunk jelenleg ugyan ez a motor csupán favágó fűrészt hajt

meg, jóllehet a mi munkánk során is van igény mindezekre az elvégezhető munkálatokra, esetleg még azok továbbfejlesztésére is. Bemutattak továbbá egy szivattyútípust, amely 600 lit/perces, 1200 lit/perces kivitelben készül, és traktor motorjához vagy traktor motorjához csatlakoztatható, tehát a mezőgazdaságban és vidéki településeken kiválóan alkalmas tűzoltási célokra. A szivattyú felszerelése egyszerű.

Az első lökhárítóra szerelhető konstrukcióra van rögzítve, és egy csatlakozó tengely kapcsolja össze a jármű motorjával. A 600 l/perces szivattyút működés közben is láttuk. Nagyon jó hatású 2 egységes sugár működött róla. Mint elmondották, kolhozokat és szövetkezeteket látunk el ilyen szivattyúkkal. Az egyik Moszkva környéki szövetkezetben az önkéntes tűzoltóegység bemutatott nekünk egy vizes gyakorlatot, és már hasonló szivattyúról szerelték sugarakat.

Véleményünk szerint nálunk a hasonló területek és a községek jó eredménnyel használhatnának ilyen szivattyúkat. A szivattyú egyszerű konstrukcióját, kis súlyát és terjedelmét, előállíthatóságát látva érthetően felvetődik a gondolat, hogy kívánatos lenne beszerzés vagy esetleges hazai gyártás útján ellátni hasonlókkal a szövetkezteinket, állami gazdaságainkat és községeinket.

ÚJDONSÁGKÉNT HATOTT SZÖVETKEZETI MUNKRA EGY TARTALYOS

gép. A tartályos gépjárműfecskenőről szerelt, magas nyomású porlasztott sugár működésének a megtekintése is. Működési elve azon alapul, hogy egy vízzel hajtott turbina szolgál a szivattyú meghajtójaként, s ezen a turbina keresztül nyeri a 30—35 atm nyomást. A magas nyomású gumitömlő végén olyan pisztoly-sugárcsövet alkalmaztak, melyből kötött, porlasztott sugár védősugár egyaránt lövellhető.

Jelenleg fejlesztés alatt áll egy hűtővel rendelkező, hosszabbítható szerkezetű elhelyezett és manipulátor segítségével minden irányban mozgatható, olajgépjárműfecskenőre szerelt vízágyú, amely 25—30 atm nyomású sugár kioldására is alkalmas.

Tűzoltás közben láttuk a nagy adósságú habbal működő kézioltó készüléket. E készülék 50-szeres kioldóerővel hajtja elő, hajtóanyagként széndioxidot alkalmaznak.

Az intézetben tervezés és konstruálás alatt álló különféle típusú stabil oltóberendezések közül megismerkedtünk egy olyan automatikus haboltó berendezéssel, amely különösen alkalmas

tűzveszélyesfolyadék-tárolók védelmére. 40—50 méter átmérőjű körben másodpercek alatt megfelelő habtakaró borítja be az égő területet, és szünteti meg ezáltal az égést.

Meggyőződésünk szerint az Összszövetségi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézet igen magas színvonalú és hasznos tevékenységet fejt ki. Kutatási eredményei a Szovjetunió népgazdaságának védelmében szinte felmérhetően jelentőségűek. A kiterjedt, sokoldalú megelőző tűzrendészeti, tűzoltástechnikai és tűzoltás-taktikai kutatómunka teljes áttekintésére a látogatásra rendelkezésre álló időnk természetesen nem nyújtott lehetőséget. Mégis azt mondhatom, hogy a látottakból megállapíthatjuk: a szovjet tűzvédelem fejlesztésének ügye nagyon jó rezekben van, és igen jó úton halad.

Sok-sok élménnyel gazdagodva vetünk búcsút az intézet jól képzett és ehetséges parancsnokától, Teszlenko zredes elvtársától, megköszönve a látogatásunk során tanúsított szívéllyességét és elvtársi készségét. Bizonyára sok hasznos látivaló lett volna még itt számunkra, de programunk kötött bennünket, és így annak újabb állomására, a moszkvai tűzrendészeti parancsnokságra utaztunk.

Mint általában minden fővárosi tűzrendészeti parancsnokság, ez is kiemelkedően fontos szerepet tölt be a Szovjetunió tűzvédelmében.

A főváros tűzvédelmi szervezetéről, annak munkájáról és a tűzrendészeti helyzetről a moszkvai tűzrendészeti parancsnokától kaptunk részletes tájékoztatást. E tájékoztatón a parancsnokság vezetői is jelen voltak, és megismertettek bennünket a szakterületük munkájával.

A FŐVÁROSI TŰZRENDESZETI PARANCSNOKSÁG FŐ FELADATÁUL A TŰZ MEGELŐZÉSÉT határozták meg. Ezt lényegében az állami izvédelmi felügyeleti osztály (goszozsnadzor) végzi. A felügyelet egyaránt íterjed az építészeti tervek felülbírállásra és engedélyezésére, valamint a létesítmények felülvizsgálatára. Nagy ílyt helyeznek az agitációs és propagandamunkára, a tűzmegeelőzés széles örrü ismertetésére pedig felhasználják rádió, a televízió, a sajtó, a film, általában tehát minden tömegtájékoztatási eszköz sokoldalú lehetőségeit. Lényeges adatnak tekintik a tűzokok alapos íderítését. A megállapított okokat sokoldalúan elemzik, és a további kutatómegeelőzési munkában hasznosítják.

Az egyik fővárosi tűzoltóegységben, vezetésen a népgazdasági kiállítás védelmére rendszeresített egységben is látogatást tettünk. Az egység parancsnokáról tájékoztattott bennünket, hogyan látják el a rendkívül nagy kiterjedésű kiállítási terület tűzvédelmét. A kiállítás térképének felhasználásával szletesen ismertette a mindennapi tevékenységüket. Volt ennek a tájékoztatásnak — a szakmai tapasztalatokon túl

Tanácskozás a moszkvai parancsnokságon

— egy részünkre igen kellemes epizódja. A parancsnok elvtárs tájékoztatójában kiemelte, hogy a közelmúltban megrendezett moszkvai magyar kiállítás milyen elismeréssel töltötte el őket. Elmondotta, ők úgy ítélték meg, hogy az anyagával és elrendezésével kiemelkedett a hasonló jellegű korábbi kiállítások közül. Természetesen örültünk a kifejezett elismerésnek, mert úgy tudjuk, hogy a tűzoltók, amivel munkájuk során gyakrabban találkoznak, annak legtöbbször nagyon jó és tárgyilagos kritikusi.

A MOSZKVAI TERÜLETI PARANCSNOKSÁGON (megyei tűzrendészeti parancsnoksághoz hasonlíthatjuk) is látogatást tett delegációnk. Itt sokat időztünk a modern hírközpontban, ahol számos kérdésünkre adott választ a parancsnok elvtárs. A szerállományt jelző táblát nagyon ötletes megoldással és automatika felhasználásával alakították ki. Pontos és teljes áttekintést ad a szolgálatban levő kezelőknek. Figyelemre, esetleg követésre méltónak ítéltük meg a fontosabb létesítményekről készült kartonlapozó automatikát. Ez önműködően keresi ki a kárhely részletes adatait tartalmazó lapot, és az ügyeletes tiszt részére szinte „tálatja”. Látogató-

sunk alkalmával meggyőződhettünk arról, hogy a fővárosi, valamint a moszkvai területi tűzrendészet technikai fejlettsége, személyi állományának felkészültsége minden tekintetben biztosíték arra, hogy a főváros, továbbá környéke megfelelő védelemben részesüljön a tűz pusztításaival szemben.

Napi programunk befejezéseképpen moszkvai vendéglátóink nagyon emlékeztetes és kedves estét szerveztek részünkre. Megtekintettük Moszkva közelmúltban elkészült új televíziós adótornyát, amely Európa legmagasabb építménye, és építéstechnikai megoldás szempontjából is egyedülálló. Magassága 525 m, gyorsliftek szállítják fel a turistákat, valamint a hazai érdeklődőket a 350 méter magasan levő forgó éttermekbe; ezek egymás fölött három szinten vannak kialakítva. Az étterem ablakain kitekintve teljesen áttekinthető a szovjet világáros, Moszkva csodálatos panorámája.

Késő este búcsúztunk el vendéglátóinktól, s mint látogatásunk minden napján, ismét tapasztalatokkal és maradandó élménnyel gazdagabban, egy kissé fáradtan, de mégis érdeklődéssel az elkövetkező napok programjai iránt.

(Folytatása következik)

A népgazdasági kiállítás tűzoltóparancsnoka tájékoztatja küldöttségünket

Csete György alez.:

— Ügy vélem, az 1970-ben végrehajtandó feladatokat lényegében elvégeztük, jóllehet nem minden tekintetben sikerült olyan eredményeket elérnünk, amilyen kívánatos lett volna. A tevékenységünknek hosszabb távra irányt szabó 1969. évi KB-határozatból ránk háruló tennivalók elvégzését is megkezdtük.

Megyénk tűzrendészeti helyzetére az volt a jellemző, hogy míg a káresetek száma nem emelkedett 1969-hez képest, addig az általuk okozott anyagi veszteség meghaladta a tavalyelőtti összeget. Ez a körülmény néhány olyan nagyobb tüzesetnek tulajdonítható, mint a hőmezővásárhelyi városháza tornyának égése, a szegedi falemezgyár tüze stb.

Ugyanakkor a szabálysértési eljárások csökkenése — ezt persze nem tekinthetjük abszolút mércének, csupán jobb tájékozódást szolgáló adatnak — azt mutatja, hogy létesítményeink zömében kétségkívül szilárdult a tűzrendészeti fegyelem.

A KB-határozatból adódóan nagyon lényegesnek tekintettük a többi belügyi szervekkel való együttműködés további javítását, valamint az igényesebb munkára való törekvést is.

Ez utóbbival kapcsolatban többek között újlag felülvizsgáltuk minden létesítményünk tűzveszélyességi osztályba sorolását, s azt, hogy ezek közül melyeket kell más kategóriába sorolni, a bekövetkezett változások miatt nyilvántartásba venni vagy egyszerűen törölni a nyilvántartásból.

A szakhatósági munka javítása céljából a közelmúltban érdekes konzultációt tartottunk 74 tervező részvételével. A tanácskozás, reméljük, nagymértékben elősegítette a legfontosabb kérdések egységes értelmezését.

Az olaj- és gázprogram végrehajtásával megyénkben kiemelkedő fontosságú a tűz- és robbanásveszélyes berendezések ellenőrzése. Ezért az elmúlt év második felében újlag felülvizsgáltuk a helyszínen az ilyen berendezéseket és gázkazánokat. Egyrészt a kezelési utasítások megtartását ellenőriztük, másrészt saját szakmai ismereteinket kívántuk bővíteni ezzel.

Az olajipari létesítményeket is kiemelten kezeltük.

A tűzvizsgálati munkát illetően a kétségtelen javulás ellenére sem sikerült még minden tekintetben javítanunk a rendőri szervekkel való együttműködésünket, és propagandamunkánkat sem voltunk képesek lényegesen hatékonyabbá tenni a korábrinál.

Az árvíz elleni védekezés érthető okokból számunkra is okozott bizonyos nehézségeket, s hátráltatta némely feladat ellátását.

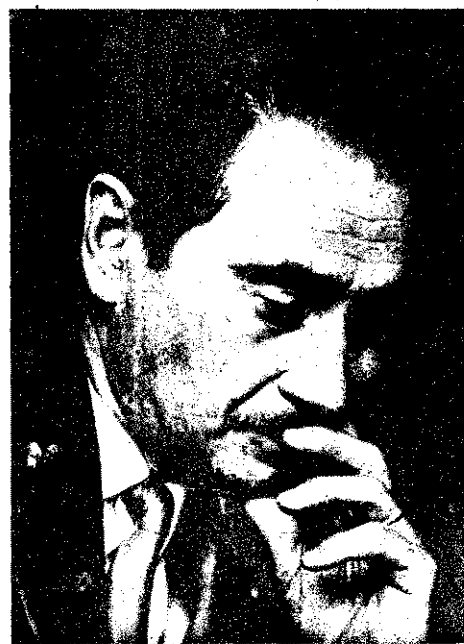
Állományunk a tőle elvárható erkölcsipolitikai szilárdsággal állt helyt a nehéz hetekben, és habár létszám gondokkal is küszködünk, a pártszervezetek segítségé-

1 **Hogyan alakult a megye tűzrendészeti helyzete az elmúlt esztendőben, és ezzel kapcsolatban milyen mértékben sikerült megvalósítani az 1970-re szóló terveket, elképzeléseket?**

2 **Véleménye szerint az új esztendőben milyen főbb feladatok várnak a megyei parancsnokság személyi állományára és a megye tűzrendészeti szervezetére?**

Erre a két kérdésre kértek választ munkatársaink Csete György t. alez., Csongrád és dr. Farkas Gyula t. alez., Tolna megyei parancsnoktól.

vel az év második felében lényegében pótolta az árvíz okozta elmaradást.

Új évi feladataink szerintem semmivel sem lesznek könnyebbek a tavalyiaknál.

Mindenekelőtt nagyon gondos elemző munkával fel kell dolgoznunk, hogyan hajtsuk végre saját munkaterületünkön a kongresszusi határozatokat

Az 1971. év a IV. ötéves terv első esztendeje, s idejében fel kell készülnünk a megyei ipar szerkezetében végbemenő változásokra, különösképpen a nehézipar erőteljes fejlődésére.

A megye tűzrendészeti szervezetének további erősítését illetően egyebek között fokozottabban támogatást kívánunk nyújtani a nagyközségek építési-közlekedési hatóságainak, konzultációkat tervezünk társadalmi segítőinkkel.

Állományunk kiképzését gyakorlatiasabbá kívánjuk tenni, több gondot fordítunk majd a szemléltetésre.

Az új évben kezdik a szegedi parancsnokság körletének felújítását. Bizom benne, hogy állományunk tevékenyen segíti majd a munkálatokat.

Mindazon felül, amit csak címszavakban említettem, még sok más tennivaló áll előttünk. Lényegük azonban közös: átgondoltabbá, elemzőbbé kell tennünk egész tevékenységünket, s ez arra kötelez bennünket, hogy 1971-ben ismét emeljük az önmagunkkal szemben támasztott követelmények mércéjét.

Dr. Farkas Gyula alez.

— Az első kérdés első felére azt válaszolhatom, hogy megyénk tűzrendészeti helyzete valamelyest megszilárdult az elmúlt évben. Mindez sok tényező együttes hatásaként értékelhető, s bizonyára a hatóságok munkájának következetesebbé tételére tett erőfeszítéseink is közrejátszottak benne. Eljáró közegeink a korábrinál erősebben intézkednek ismétlődő szabálysértésekkel szemben; a vizsgálati tevékenység is javult: az elmúlt évben nem akadt olyan, jelentősebb kárral járt tűzeset, amelynek a keletkezési okát nem sikerült felderítenünk. Az okok bizonyítása is alaposabbá vált. A megyei parancsnokság egyebek közt úgy is igyekezett segíteni mindebben az első fok hatóságoknak, hogy számos gyakorlati példát tartalmazó segédlettel is ellátta őket, s ez a szabálysértési eljárások jobb megvalósítását is szolgálta.

A tűzkeletkezési okok között körülbelül egyforma arányban vezet a nyílt lámpa használata, a sugárzó hő meg a dohányzás; a gyermekjátékból származott tűz száma viszont csökkent.

A jó néhány esztendővel ezelőtt mi oly sok kárt okozott takarmánykazánok számát és kárát is sikerült mérsékelni.

A gazdaságok most már legtöbbször idejében jelzik, ha a kazal „pipál”. Ilyenkor — ha kell — mi készenléti egy-

et küldünk a helyszínre, és ennek felgyeletével bontják szét a kazlat. Nem-giben a sárpilisi tsz-ben motoros fűrűnk segítségével egy már kigyulladt vagonos kazalból majdnem tíz vagon-ít tudtunk megmenteni.

A Központi Bizottság 1969 novemberi atározatának végrehajtásával kapcsolat-an is sikerült haladást elérnünk.

A társszervekkel való együttműködés vulásaként ma már nem úgy vetődik l a kérdés, melyik a fontosabb szerv, anem úgy, hogy melyik tesz többet az gyűttműködésért.

A megyei tanács vb az elmúlt nyáron tékelte a tűzrendészeti helyzetet. Je-ntésünk vitájából az önzetlen segít-ősség érződött ki. Akadt olyan javas-unk, például a jubiláló testületeknek a ltalmazásával kapcsolatosan, amelyet az nök elvtárs indítványára felemelt ösz-eggel fogadtak el.

Társadalmi segítők az elmúlt évben sokat fáradoztak. A lakóházi ellenőr-őst, új formában, két egymást követő asárnap bonyolították le az egész me-veben. Kérdésként vetődik fel azonban, ajon a lakóházi ellenőrzések jelenlegi agományos formája nem szorul-e kor-

szerűsítésre. A lakóházi tüzek száma és kára különben 15 esztendő adatait tar-almazó felmérésünk szerint a tsz-ek lét-rejítte óta erőteljesen csökken.

A tűzoltótestületek ellátottságának terv-szerűbbé tétele céljából letényképeztük megyénk összes tűzoltószertárát. Nem azért, hogy a régít nézegessük, hanem azért, mert így megalapozottabban tehe-tünk javaslatot a korszerűsítésre.

Hasonló törekvések vezéreltek bennün-ket a tsz-majorokban szükséges víztárolók felmérésekor. Még kb. 70 db létesítése szükséges.

A személyi állományunkról történő fo-kozottabb gondoskodás céljából, a szek-szárdi parancsnokságon új hálózobákat és irodákat alakítottunk ki, és a kony-hát is átépítettük.

A dombóvári parancsnokság épülete be-lülről szintén megújodott. A munkála-tokból több mint 80 ezer forint értékű tűzoltó elvtársaink végeztek el.

Az 1971-es terveinket a következőkben foglalhatnám össze:

A hatvalyinnál lényegesen több erőfeszí-tést kell tennünk intézkedéseink kultu-ráltságára, hatósági munkásaink és ör-

ségparancsnokaink nagyobb önállóságra nevelésére.

A beosztottállomány legfontosabb kikép-zési feladatai közül a rádiózással járó ismeretek jobb elsajátítását emelném ki.

1971-ben újabb haligatók végeznek a tsz-tűzrendészeti előadók megyei tanfo-lyamán, s ez is biztató a jövőre nézve, hiszen idén már a tsz-ek több mint 50 százalékában szakképzettebb megbízottak látják majd el ezt a tisztséget.

Reméljük, jó néhány gazdasági vezető szemlélete is előnyösen változik, s a tűz-rendészettel kapcsolatban rájuk háruló teendőket nem tekintik elintézettnek az-zal, hogy megbíztak ezzel különféle fe-lelősöket, és olykor még váltottak is né-hány szót az illetővel, hanem utasításuk végrehajtását is rendszeresen számon ké-rik.

Az ipari, kereskedelmi és szövetkezeti dolgozók gyakorlatiasabb tűzvédelmi ok-tatása céljából számos példát is tartal-mazó útmutató kiadását tervezzük. Ebben azzal is módszertani segítséget kívánunk adni, hogy minden jellegzetesebb szabály-talanság tűzzel végződött eseteit is leír-juk.

Még egyszer a nyomótömlők szárításáról

Hozzászólás az 1970 szeptemberi számban megjelent Tömlőszárítás – infraégőkkel című közleményhez

Dicsőretre méltó, öntevékeny kezdemé-yezésről adott hírt lapunk a címben jel-elt közlemény megjelentetésével. Ennek lenére, a műszál-gumizott tömlőkkel aló ellátás jelenlegi színvonalán nem tar-m időszerűnek az infraégős szárítással aló foglalkozást. E berendezések ugyan-csak a hagyományos növényi rostból észült tömlők szárítására alkalmasak, zeket pedig ma már csak elenyésző ennyiségben használják a gyakorlati izoltásban. Néhány éven belül kifogy-ak a készletekből, és a műszál-gumi-xt tömlők válnak egyeduralgokká.

A műszál-gumizott tömlőkről a lap 1969 szeptemberi számában cikket írtam. Ebben a szárítással kapcsolatban egye-kek közt megjegyeztem, hogy „... a gu-izott műszáltömlők a kender anya-iaktól eltérően nem szívják magukba a izet, hanem csak külső és belső felüle-ükön nedvesednek át. A szárítás során nek a víznek a lecsurgásáról és elpá-olgtatásáról kell gondoskodnunk. Te-ntve, hogy a belső felületen levő víz

nem párologhat keresztül a gumirétegen és műszálszöveten, ezért a tömlőket csak száraz, szellős helyen teljes hosszában függesztett állapotban lehet jól kicsurgat-ni és megszáritani”.

Ebből az is megérthető, hogy a műszál-gumizott tömlők szárítására miért alkalm-atlan az infraégős berendezés.

Külföldi tűzoltó-szakfolyóiratok és gyártmányismertető k tanulmányozása során bukkantam rá az ábrán vázlatosan közölt — kender- és műszál-gumizott tömlők mosására és szárítására egyaránt jól használható — berendezésre, amely-nek lényege a következő:

A tömlőmosó vályúban történt áztatás után a vizsgáló csatlakozókra szerelve vé-gezhető el a tömlők nyomáspróbája és a hiba bejelölése. Ezután a tömlők mosó-gépbe befűzése következik, majd a szál-lító kocsiba akasztva, a vályú fölötti szár-ítócsatornába helyezése gépi úton.

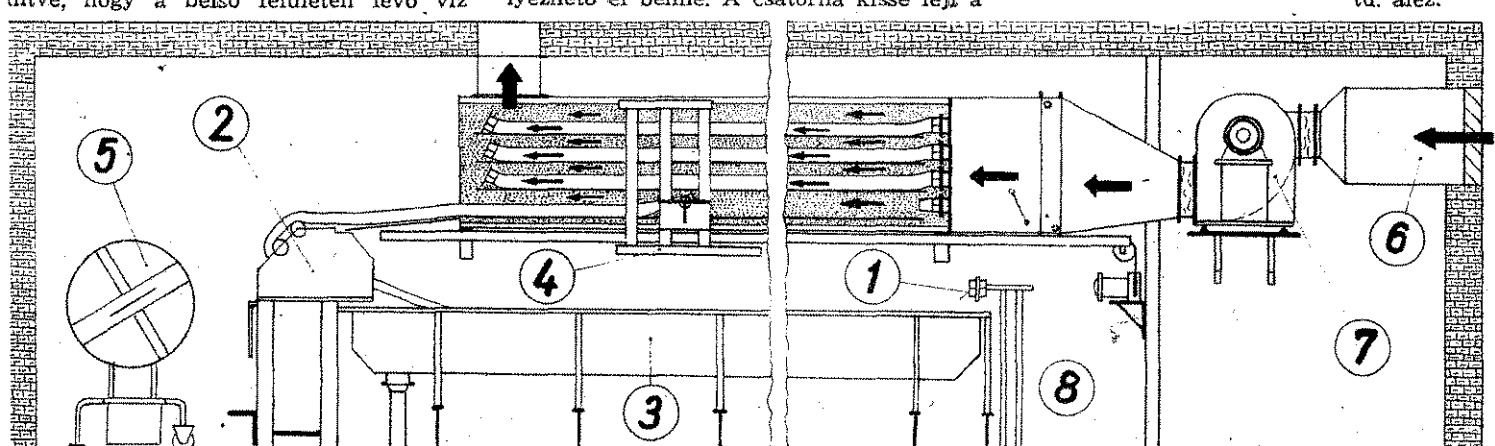
A szárítócsatorna 3—4—5 szintes lehet, és szintenként 3—4 kifektett tömlő he-lyezhető el benne. A csatorna kissé lejt a

mosógép felé, hogy a víz kicsuroghasson. A tömlők befektetésekor azok végeit a meleg levegő belső áramlását biztosító csontokra kell csatlakoztatni, majd a szár-ítócsatorna előlapját lecsukva a szárítás megkezdhető. A kaloriferből nyert 38—40 C°-os meleg levegő hatására 2—3 óra alatt kívül-belül megszáradnak a tömlők. A száraz tömlőket a villanymotorral haj-tott tekeréscselőgéppel húzza ki a szárító-csatornából.

Az ismertetett tömlőmosó és szárító be-berendezés a már meglévő tömlőmosó he-lyiségekben felszerelhető, de az ilyen-nel nem rendelkező állami és önkéntes tűz-oltóságok udvarán egy tekepálya jellegű épület is megfelel erre a célra, és előre-gyártott építőelemekből is elkészíthető. A szárítót télen fűteni kell.

A berendezés hazai kifejlesztése és gyártásának megszervezése a még meg-oldásra váró feladatok között szerepel.

Lantos Sándor
tű. alez.

1 Vizsgáló (próba) csatlakozók 3 Tömlőmosó vályú

2 Tömlőmosó gép 4 Szállító kocsi

5 Tömlőfellekereselő

6 Légbeszívó

7 Ventilátor

8 Levegő-melegítő

FEDÉL ALATT

Farkas Menyhért főm. családja Fehérgyarmaton a lakáros új otthonába költözött október 3-án

maton BM-építőbrigád szerveztek.

A brigád tagjai, közmunkások, kiemelkedő teljesítményt nyújtottak. Július 13-tól október 3-ig 10 új házként építettek fel, két erősen megrongálódottat pedig helyreállítottak. Munkájuk forrása értéke csaknem félmillió forint. munkaszervezésben és az irányításban Szilágyi Ferenc főm. örgy., az építőbrigád parancsnoka, a műszaki irásvezetésben pedig Horváth János főm. örgy. szereztek elismerésméltó érdemeket.

Amíg az ár elvonulása után mindenütt csak roncsok és kétségbeesett emberek láthatunk, ma már a társadalmi összefogás eredményeként új házak épültek, és bizakodó tekintetek fogadtak bennünk. A segítség nyomán visszatértek azoknak a megfáradt embereknek az életkedve és bizalma is, akik június közepén bizony erejükön felüli munkát végeztek. Az építők keze nyomán épült, betonlapokkal helyezett, új házzal azokban a réginél kulturáltabb körülményeket teremtettek.

Mint tudjuk, a Tisza – Szamos közti árvíz Szabolcs-Szatmár megyében mintegy 560 km² területen, 45 községben okozott mérhetetlen károkat, pusztulást. Emberek ezrei váltak hajléktalanná, közöttük számos hivatásos és önkéntes tűzoltó és családja is.

S ahogy az ár elleni védelemben tízezrek munkál-

kodtak fáradhatatlanul, a veszély elmúltával szinte az egész társadalom megmozdult a pusztítás nyomainak eltüntetéséért, a mielőbbi újjáépítésért. Testületünk tagjai is egyemberként, az elsők között ajánlották fel támogatásukat ehhez.

A Belügyminisztérium vezetése mély emberséggel gondoskodott az árvíz súj-

totta falvakban lakó BM-dolgozókról és családjukról. A fő célkitűzésük az volt, hogy még a tél beállta előtt minden károsult család felépülő házában legyen használható a konyha és legalább az egyik szoba lakható. Ezért a rendőri és tűzrendészeti szervek által felajánlott munkaerő és szállítóeszközök igénybevételével Fehérgyar-

Fehérgyarmaton az Árpád u. 1. sz. alatt lakik Farkas Menyhért főm., a műszaki parancsnokság gépkocsi vezetője. Felesége és gyerekei azon az örökké emelkedő napon ugyan ide kerültek biztonságba, mindabból, ami a tulajdon volt, csak a tényleg maradt meg s a régi háza építéséig még annak idején felvett OTP-kölcsönből 15 ezer forint tartozása. Szeretteitől távol volt, amikor a községbe zúdult a vízáradat. Honvédségi rocsón egész éjjel életüket mentett.

Olvasóink közül bizonyára többen emlékeznek július közepén számlapjára. Pár nappal a visszatelepítés után nyíregyházi, debreceni, püspökladányi tűzoltók szerveztek az ideiglenes otthonok szánt kényelmesebb faházikó felépítésén. (A BM-dolgozók részére juttatott szükséglakásból az egyik a Farkas-családnak utalt ki.)

Szinte egyidőben az idejében

„A mérhetetlen pusztulás után gondolni sem mertem arra, hogy a tél beállta előtt mindez valóra válik!” — mondotta Farkasné, az ismét boldog családanya. Középen: Szilágyi Ferenc főm. örgy.

A Bihari házaspár már jókedvűen végzi a „belső felújítást”, hiszen ők is idejében fedél alá kerültek

enes otthon építésével, a BM-Akadémia tűzoltó tagozatának hallgatói már a romok eltakarításán fáradoztak, hogy lehetővé tegyék az immár végleges új otthon mielőbbi felépítését. Június 20-25 között a nyíregyházi, kisvárdai és debreceni tűzoltók, valamint a rokonok közreműködésével elkészült az alapozás is.

Az építőbrigád július 13-án, 13 fővel kezdte meg a kétszobás, összkomfortos családi ház falainak felhúzását. Október 1-én már tetszetős kivitelben át is adhatták a boldog tulajdonosnak. Az építőanyag folyamatos szállításáról maga Farkas elvtárs gondoskodott. Már kora hajnalban kezdte a beszerzést, és előfordult, hogy a téglaszállítmány még szinte forrón érkezett a helyszínre. (Az igénybe vett gépjárművek csupán anyagszállítás céljából csaknem 3 ezer km-t tettek meg.)

A Farkas család már berendezte új otthonát, még hozzá igen ízlésesen.

A megyei tűzoltók és a BM-Akadémia hallgatóinak előkészítő munkája után az építőbrigád *Bihari Antal* főrm.-nek, a mátészalkai parancsnokság gépkocsivezetőjének Tunyogmatolcson romba dőlő házat is felépítette október 3-ra. A takaros, 2 szoba, összkomfortos lakásban most már a szülők serénykednek.

Még mindig jócskán akad tennivalójuk. A bűtorzat egy részét az árvíz idején sikerült az udvari pajtába átmenteniük, de át kell festeni őket. A szörnyű pusztítás napjaiban talákoztunk legutóbb *Bihari elvtárssal*. Akkor még gondolni sem mert arra, hogy ilyen hamar ismét szép otthona lesz. De azt sem igen remélte, hogy az I. osztályos *Antfka* meg a IV. szakközépiskolás *Jutka* fűtött szobában készíthetik el házi feladatukat. Ezúton is köszönik mindazoknak, akik ezt lehetővé tették.

A májusi árvíz idején *Kocsis Sándor* jánkrajtsi parancsnokot és öttagú családját is súlyos kár érte. Csak a rajtuk levő ruhájuk maradt meg:

— A mi házunkon kívül még 455-öt elmosott az ár a községben, köztük kilenc önkéntes tűzoltómét is. Nehéz napokat éltünk át, négy család is lakott egy-egy szűkeglakásban. November 17-ig azonban 337 házat már újjáépítettek. A községi operatív bizottság döntése alapján a több gyermekes családoknak 7 ajándékakaszt utaltak ki. Mivel nekem is négy gyermekem van, megkaptuk az egyiket. Lakberendezést takarékszövetkezeti kölcsönből vásároltam. A teljes kárt szenvedett kilenc tűzoltónk lakásai is felépültek már. Az építésben kölcsönösen támogatták egymást. *Járinka József* házának építésekor pl. *Szalai Zoltán*, *Angyal István*, *Angyal Bálint*, *Fazekas Gyula*, *Antal Boldizsár* és *Gyöngyösi Sándor* nyújtottak jelentős segítséget.

Asztalos lévén a szakmám, a padlózást nemcsak a saját lakásomban, hanem jó néhány tűzoltóéban is elvégeztem.

A község kiürítésekor sikerült biztonságos helyre szállítanunk a tűzoltó-felszereléseket. Szertárunk eliszaposodott, de ettől eltekintve épségben maradt, s mindössze öt tekercs tömlőnk ment tönkre.

Területfelelőseink az építkezések idején is szorgosan ellenőrizgettek, nehogy az értékes építőanyagok a tűz martalékvá váljanak.

Az építők munkája nyomán ugyancsak időben elkészült *Kanyó Miklós* örgy. penyigei, *Pálinkás Bertalan* főrm. jánkrajtsi és *Móruicz István* örm. kömörői lakása is.

Akadnak olyanok is, mint pl. *Kiss János* fhdgy. (Fülpösdaróc) és *Zámbó István* főrm. (Zsarolyán) és mások, akik saját erőből vagy az építővállalattal végeztették el a munkálatokat.

A megyében a teljes vagy részleges megrongálódás mi-

att 12 tűzoltószertárt szükséges újjáépíteni. Így a penyigeit, a panyolait, a kérésiménit, a nábrádit, a tunyogmatolcsit, a mándit, a vámosoroszit, a csaholcsit, a zsarolyánit, a csegöldit, a császólóit és a szamosbecsit. Ezek felépítésére egyenként 300-300 ezer forint áll rendelkezésre, s már a helykielölésük is megtörtént. A tervek szerint a szertárak gépjármű elhelyezésére is alkalmasak lesznek, s a lehetőségekhez mérten tömlőszárítóval is ellátják őket.

(Kaszás-Kútvolgyi)

Lavati Miklós fhdgy.

Tavasszal még madár dalolt azokon a fákon, amelyek most egy ötoszlopos, 14,30 m magas tekintélyes építmény tarozékai.

Akkortájt azonban a bajai tűzoltók is egészen másfajta magasságok foglalkoztatták. Június elején a Szeged környéki Gyálaréten találkoztunk a később építők némelyikével. Fáradhatatlanul szállították rocsójukon a töltés erősítéséhez szükséges homokzsákokat. Deréki vízben álltak akkor a fák, vigasztalanu esett, de látva a partvédők elszántágát, joggal éreztük: meg fogják védeni a várost.

Akaratlanul is ezek a gondolatok jutottak eszünkbe, miközben az első hivatalos gyakorlatot nézegettük, és oda tévedt a szemünk a mászóház oldalán szerénykedő kis márványtáblára. Ezer csupán az olvasható, hogy építette a bajai parancsnokság kollektívája 1970-ben.

Vajon mi mindent láthatnak huszonöt év múlva a torony harmadik emeletéről az életük első leereszkedésére készülők majdani újoncok? És elhiszik-e, milyen nagy munka volt felépíteni ezt a mászóházat?

Mert bizony alaposan meg kellett izgatni érte, mire az alkalmi kőművesek, asztalosok, festők és ácsok az avatásra szóló meghívót elküldhették.

Most már azt is elárulhatjuk, hogy többen közülük e munkálatok idején valószínűleg akrobatamutatványokat hajtottak végre az állványokat helyettesítő létrák és mentőkötelek segítségével.

Úgy hallottuk, a kicsit szédülőbbekkel eleinte csak lent a földön igyekeztek minél többet segíteni. Később azonban már ők is magabiztosan gyakorlatoztak.

Ha csupán az anyagiakat számítjuk, körülbelül 200 ezer forint értékű munkát végeztek. Úgy gondoljuk azonban, sokkalta nagyobb érték ennél az az őszinte igyekezet, amellyel Lavati Miklós fhdgy. és egyben a főépítésvezető, továbbá Pataki János, Cseh Mihály, Szévala József, Németh István és Dikán István főrm.-ek, valamint Faldum József törm. meg a többiek ezt a kongresszusi vállalkozást is sikeresen teljesítették.

S ha a fiatalabb bajai tűzoltók ugyanilyen lelkesen gyakorlatoznak a mászóházon, akkor talán nem is olyan sokára jó nevű versenyzőkért szurkolhatunk majd a Duna-parti város földszintes laktanyájában.

A mászóházat december 2-án avatták fel a megyei parancsnok, valamint Szabó László r. őrgy., a járési és városi BM-szervek párttitkára jelenlétében.

A bajaiak mászóháza

Tűznél találkoztunk

Már alig füstöltek a bálák, de ők olyan hévvel irányították rájuk a sugarakat, mintha jávában égtek volna. Kelltek is. – Honnan jöttek az elvtársak? – kérdeztük őket.

– Dunaföldvári önkéntes tűzoltók vagyunk – válaszolta egy rokokoszenvés fiatalember. Berényi Józsefnek hívják, és én vagyok a parancsnok.

Miután megtuattuk, hogy a riasztást követően igencsak gyorsan érkeztek ki a kárhelyre, tovább kérdezősködtünk.

A válasza azonban máris nemigen maradt idő, mert november 4-én orkánszerű szél söpört végig Fejér megyén, itt is, ott is tüzek keletkeztek.

Igy azután ismét vonulniuk kellett, mert kukoricaszárát égettek a közeli Róbert-völgyben. A szél átröpítette a lángokat az országúton, s a tűz a lehetőre, másik kukoricatáblát fenyegette.

Ezért abban maradtunk, hogy alkalom adtán Dunaföldváron folytatjuk a beszélgetést.

Alig egy hónap múlva a viktár szobájában találkoztunk. Szegvári János tiktár elvtárs elmondta, még korántsem kifogástalan a nagyműtű testület munkája.

A düledezőfélben levő öreg szertár nem vonzza a fiatalságot, és az iskolákban sem foglalkoznak még kellően az utánpótlással. (Hiába, az úttörő-tűzoltó-szakkörök csak a létezők, de nem a dotálhatók közé tartoznak!)

Ha azonban tényleg megkapják a kért segítséget, akkor a helyi tanács is jelentős összeggel támogatja majd az új tűzoltóóthon építését, s ebben a testületbeliek is értékes munkát vállalnának. Az épülethez a ervek szerint két lakás is tartozik majd, ezeket önkéntes üzemeltetőknek utalják ki.

Ha a továbbképzést és a megelőző tevékenységet nézzük, olva megyében ma még számos testület messze túlszármalya a dunaföldváriakat.

Azzal viszont már jóval kevesebben büszkélkedhetnek, mint itt; tehát hogy nappali iasztáskor helyben 7–10 peren belül beavatkozik a vonuló egységük.

Ennek látszólag igazán egyszerű a tiktka. A fiatal parancsnok a helyi költségvetési üzem egyik vezetője, és a készleltélaj tagjai a munkatársai.

1970-ben tíz alkalommal avatkoztak be. Ezek közül főként

Szegvári János

Balogh Antal

Tóth Sziszko Zoltán

Berényi József

három tűz volt igen emlékezetes.

Az egyik azért keletkezett, mert raktárhány miatt szabadban tárolták a kenderkócot, és a közelben dohányozgató gyerekek kíváncsiak voltak rá: vajon ég-e.

A másik tüzet kéményből kikapott szikra okozta a Kéri utcában. Igen veszedelmes esetenek látszott, mert a 70–80 négyzetméteres telken levő közeli házak jórészt puha fedésűek, és az udvarok teli voltak gyúlékony anyaggal.

Itt már persze segítség is kellett, de az ő 3 sugaruk is fontos szerepet játszott a még nagyobb kár elhárításában.

A harmadik tűz a gabonaszárító silót fenyegette. Vigyázatlan volt a hegesztő, és meggyulladt a felvonó gumiszalagja.

Köszegi György hatolt fel két darab kézioltóval, s mire ki-

lőtte a tölteteket, a felvonócsiga segítségével megérkezett a tömlő.

37 méternyi gumiszalag égett el, viszont ha csak néhány percet késnek, a tűz miatt hosszú hetekre lehetetlenné vált volna a szárító használata.

Mindezt Balogh Antal, a testület tiktára mesélte el, ő egyben a testület krónikása.

Berényi József és Tóth Sziszko Zoltán, a gépkocsivezető viszont arról szóltak, hogy a vonulóegység jelenlegi szervezése szerintük is hasznos, mert a fecskendőt is jól karbantarthatják a költségvetési üzem műhelyében. (Feltéve persze, ha nem akadozik az alkatrészellátás.)

A raj nem csupán a szokásos továbbképzéseken vesz részt, hanem a parancsnok rendszeresen szerelési sőt mészási gyakorlatokat is végeztet velük, és

elméleti mentő tűzrendészeti ismeretekre is oktatja őket.

Ezzel kapcsolatban megemlítették, hogy akár a testület pénzéből szívesen vásárolnának védőruhákat, és arcvédőket, de ilyeneket sehol sem lehet kapni. Ezért azután jelenleg csupán egy bőrkötény a védőöltözetük. És azt sem találják valami megnyugtatónak, hogy csak körülbelül három-négy hónap múlva kapják vissza Budapestről a fecskendőn elhelyezett kézioltókat, ha újra kell tölteni őket.

A rajban különben nincsenek szerelősorok, mindenkinek minden feladatot tudnia kell.

És szívesen tanulgatnának egy olyan tankönyvből, amely népszerű formában a községekben adódó mentő tűzrendészeti feladatok jobb ellátásához nyújtana segítséget.

(g. r. – k. m.)

JANUÁR	
1 P	Újév
2 Sz	Ábel
3 V	Genována
4 H	Titusz
5 K	Simon
6 Sz	Boldizsár
7 Cs	Attila
8 P	Gyöngyvér
9 Sz	Marcel
10 V	Melánia
11 H	Ágota
12 K	Ernő, Xénia
13 Sz	Veronika
14 Cs	Bódog
15 P	Loránd
16 Sz	Gusztáv
17 V	Antal
18 H	Piroska
19 K	Sára
20 Sz	Fábián, Seb.
21 Cs	Ágnes
22 P	Vince, Artúr
23 Sz	Zelma
24 V	Timót
25 H	Pál
26 K	Vanda
27 Sz	Angelika
28 Cs	Károly
29 P	Adél
30 Sz	Mártonka
31 V	János

FEBRUÁR	
1 H	Ignác
2 K	Karolina
3 Sz	Balázs
4 Cs	Ráchel
5 P	Ágota
6 Sz	Dorottya, Dóra
7 V	Tódor
8 H	Aranka
9 K	Abigél
10 Sz	Elvira
11 Cs	Bertold
12 P	Lidia
13 Sz	Ella
14 V	Bálint
15 H	Kolos
16 K	Julianna
17 Sz	Donát
18 Cs	Konrád, Simon
19 P	Zsuzsánna
20 Sz	Aladár
21 V	Farsangvas.
22 H	Gerzson
23 K	Alfréd
24 Sz	Mátyás
25 Cs	Géza
26 P	Sándor
27 Sz	Akos
28 V	Elemér

MÁRCIUS	
1 H	Albin
2 K	Lujza
3 Sz	Kornélia
4 Cs	Kázmér
5 P	Adorján
6 Sz	Leonóra
7 V	Tamás
8 H	Zoltán
9 K	Franciska
10 Sz	Ildikó
11 Cs	Szilárd
12 P	Gergely
13 Sz	Krisztián
14 V	Matild
15 H	Nemzeti ünn.
16 K	Henriette
17 Sz	Gertrud
18 Cs	Sándor, Ede
19 P	József
20 Sz	Hubert
21 V	Benedek
22 H	Izolda
23 K	Emőke
24 Sz	Gábor
25 Cs	Mária
26 P	Emánuel
27 Sz	Hajnalka
28 V	Gedeon
29 H	Augusta
30 K	Zalán
31 Sz	Árpád

A TŰZVÉDELEM

JULIUS	
1 Cs	Tihamér
2 P	Ottokár, Ottó
3 Sz	Kornél, Soma
4 V	Ulrik
5 H	Antal, Emese
6 K	Csaba
7 Sz	Apollónia
8 Cs	Ellák, Edgár
9 P	Lukrécia
10 Sz	Amália
11 V	Lili
12 H	Izabella
13 K	Jenő
14 Sz	Ors
15 Cs	Henrik
16 P	Valter
17 Sz	Elek
18 V	Frigyes
19 H	Emília
20 K	Illés
21 Sz	Dániel
22 Cs	Magdolna
23 P	Lenke
24 Sz	Kinga
25 V	Jakab
26 H	Anna
27 K	Olga
28 Sz	Szabolcs, Ince
29 Cs	Márta
30 P	Judit
31 Sz	Oszkár

AUGUSZTUS	
1 V	Péter
2 H	Léhel
3 K	Hermin
4 Sz	Damonkos
5 Cs	Krisztina
6 P	Berta
7 Sz	Ibolya
8 V	László
9 H	Emőd
10 K	Lőrinc
11 Sz	Tiborc
12 Cs	Klára
13 P	Ipoly
14 Sz	Marcell
15 V	Mária
16 H	Ábrahám
17 K	Jácint
18 Sz	Ilona
19 Cs	Huba
20 P	Alkotmány ü.
21 Sz	Sámuel
22 V	Menyhért
23 H	Fülöp
24 K	Bertalan
25 Sz	Lajos
26 Cs	Izsó, Sámuel
27 P	Gebhard
28 Sz	Ágoston
29 V	Erneszt
30 H	Rózsa
31 K	Erika

SZEPTEMBER	
1 Sz	Egyed
2 Cs	Töhötöm
3 P	Hilda
4 Sz	Rozália
5 V	Viktor
6 H	Zakariás, Idé
7 K	Regina
8 Sz	Mária
9 Cs	Adám
10 P	Honorka, Eri
11 Sz	Teodóra
12 V	Mária
13 H	Kornél
14 K	Szerénke
15 Sz	Enikő
16 Cs	Edit
17 P	Zsófia
18 Sz	Diana
19 V	Vilhelmina
20 H	Friderika
21 K	Máté
22 Sz	Móric
23 Cs	Tekla
24 P	Gellért
25 Sz	Eufrozina
26 V	Justina
27 H	Adalbert
28 K	Vencel
29 Sz	Mihály
30 Cs	Jeromos

APRILIS

Hugó Aron Buda, Richárd
Felisz. ünnepe Vince Celesztin Herman Dénes Erhard Zsolt
Húsvét Húsvét Ida Tibor Tas Csongor Rudolf
Andrea, Ilma Emma Tivadar Konrád Csilla Béla, René György
Márk Ervin Zita, Marianna Valéria Péter Katalin

MAJUS

1 Sz	A munka ünn.
2 V 3 H 4 K 5 Sz 6 Cs 7 P 8 Sz	Zsigmond Irma Flórián Györgyi Frída Gizella Mihály
9 V 10 H 11 K 12 Sz 13 Cs 14 P 15 Sz	Gergely, Beáta Ármin Ferenc Pongrác Szervác Bonifác Zsófia
16 V 17 H 18 K 19 Sz 20 Cs 21 P 22 Sz	Mózes Paskál Erik Ivó Bernát Konstantin Júlia, Rita
23 V 24 H 25 K 26 Sz 27 Cs 28 P 29 Sz	Dezső Eszter Orbán Fülöp Hella Emil Magdolna
30 V 31 H	Pünkösöd Angéla

JUNIUS

1 K 2 Sz 3 Cs 4 P 5 Sz	Tünde Irma Klotild Bulcsú Fatime
6 V 7 H 8 K 9 Sz 10 Cs 11 P 12 Sz	Norbert Róbert Medárd Félix Margit Barnabás Villő
13 V 14 H 15 K 16 Sz 17 Cs 18 P 19 Sz	Antal Vazul Vid Jusztin Alida Arnold Gyárfás
20 V 21 H 22 K 23 Sz 24 Cs 25 P 26 Sz	Rafael Alajos Paulina Zoltán Iván Vilmos János, Pál
27 V 28 H 29 K 30 Sz	László Iréen Péter, Pál Pál

naptára 1971

OKTÓBER

Malvin Petra
Helga Ferenc Aurél Brunó Amália Koppány Dénes
Gedeon Brigitta Miksa Kálmán, Ede Helén Teréz Gál
Hedvig Lukács Nándor Vendei, Irén Orsolya Előd Gyöngyike
Salamon Blanka Dömötör Szabina Simon Nárcisz Alfonz
Farkas

NOVEMBER

1 H 2 K 3 Sz 4 Cs 5 P 6 Sz	Marianna Achill Gyöző Károly Imre Lénárd
7 V 8 H 9 K 10 Sz 11 Cs 12 P 13 Sz	Okt. Szoc. Forr. Gottfried Tivadar Réka Márton Jónás Szilvia
14 V 15 H 16 K 17 Sz 18 Cs 19 P 20 Sz	Aliz Lipót, Albert Ödön Hortenzia Jenő Erzsébet Jolán
21 V 22 H 23 K 24 Sz 25 Cs 26 P 27 Sz	Olivér Cecília Kelemen Emma Katalin Virág Virgil
28 V 29 H 30 K	Stefánia Taksony András

DECEMBER

1 Sz 2 Cs 3 P 4 Sz	Élza Aurélia Ferenc Borbála
5 V 6 H 7 K 8 Sz 9 Cs 10 P 11 Sz	Vilma Miklós Ambrus Mária Natalia Judit Árpád
12 V 13 H 14 K 15 Sz 16 Cs 17 P 18 Sz	Gabriella Luca Szilárdka Valér Etelka Lázár Augusztá
19 V 20 H 21 K 22 Sz 23 Cs 24 P 25 Sz	Viola Teofil Izidor Zénó, Anikó Viktória Ádám, Éva Karácsony
26 V 27 H 28 K 29 Sz 30 Cs 31 P	Karácsony János Kamilla Tamás Dávid Szilveszter

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textiliák könnyen válhatnak a tűz martalé-kává.

A LANGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LANGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELME, ÉS AKADALYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESEGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEI

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

Egy tűzkísérlet tanulságai

A korszerű agrotechnikai módszerek hazai viszonylatban történő alkalmazása szinte elengedhetetlen feltétele a mezőgazdaság gyors ütemű fejlődésének.

A modern technológiai módszerek bevezetése a megelőző és mentő tűzrendészet vonatkozásában is új utak keresését igényli. Hazailag még nem alkalmazott ilyen újszerű technológia a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet és a kecskeméti Mezőgazdasági Gépjavitó Vállalat együttműködésével kialakított, gépesített szénaszárító-tároló berendezés (SZT-18 jelű szénatorony).

Az alkalmazni kívánt szénatorony tűzrendészeti, tűzoltási és biztonságtechnikai megoldásai köztudomásúlag tisztázatlanok. Ezek a körülmények tették szükségessé a tűzkísérlet lefolytatását, erre december 1-én a balatonszabadi November 7 Tsz.-ben került sor.

A szénatorony műszaki ismérvei:

A szénatorony négy tartóoszlop között, az oszlopokra szerelt kézi csőrők segítségével emelhető, illetve süllyeszthető olyan tetőszerkezet, amelynek segítségével 15 m magas, 10 m átmérőjű, henger formájú kazal képezhető. Az önrakodó kocsi (1) felszedett és 20–24 cm-re darabolt 35–45% nedvességtartalmú szalaslucernát pneumatikus töltőberendezés (2) csővezetéken át juttatja a tető középpontjában körforgást végző elosztóba (3), és ez vízszintes síkban szétteríti. Az elosztó függőleges tengelyéhez csatlakozik a teleszkópos légelzáró dugó (4). Ez együtt emelkedik a tetővel, és kialakítja a középponti függőleges légcatornát.

A kazal szellőztetéséhez szükséges megfelelő nyomású és mennyiségű levegőt nagy teljesítményű különleges ikerventillátor (5) szolgáltatja. A környezeti levegő a ventillátortól a torony középpontjáiig elhelyezett vízszintes és a középpontban kialakított függőleges légcatornán (6) át áramlik, és a széna rétegvonalaiival megegyező irányban távozik el a kazalból.

A széna ürítését az elosztó függőleges tengelyéhez csatlakoztatott gerendelyekre szerelt csillagkerekekkel (7) végzik. A csillagkerekek a függőleges légcatornába továbbítják a szénát. Ezen keresztül az anyag a vízszintes légcatornában elhelyezett szállítószalagra (8) hull, és azzal a tokarmányelőkészítőbe, illetve az etetőszalagra juttatják.

A szénatornyók alkalmazása azért előnyös, mert:

– a hagyományos betakarítási technológiához és a szabad kazlak megvakolásához szükséges nagyszámú kézi munkaerő 1–2 főre csökkenthető;

– kézi munkaerővel csupán a töltés egyenletességét és folyamatosságát kell elősegíteni;

– ezen túlmenően a széna behordása és a torony töltése a harmatmentes éjszakai órákban is folytatható, így növelhető az optimális behordási idő, és csökkenthető az időjárási kockázat;

– számottevő levélpergési veszteség nélkül takarítható be a széna, ami a megtermelt fehérje-tápanyagok maximális megőrzését eredményezi;

– mind a betakarítási időszakban, mind a raktározás során a tető tökéletes védelmet nyújt beázás ellen;

– megtakarítható a takaróponyvák nagy költsége;

– a beázások kiküszöbölésével teljesen kizárható az öngyulladás veszélye;

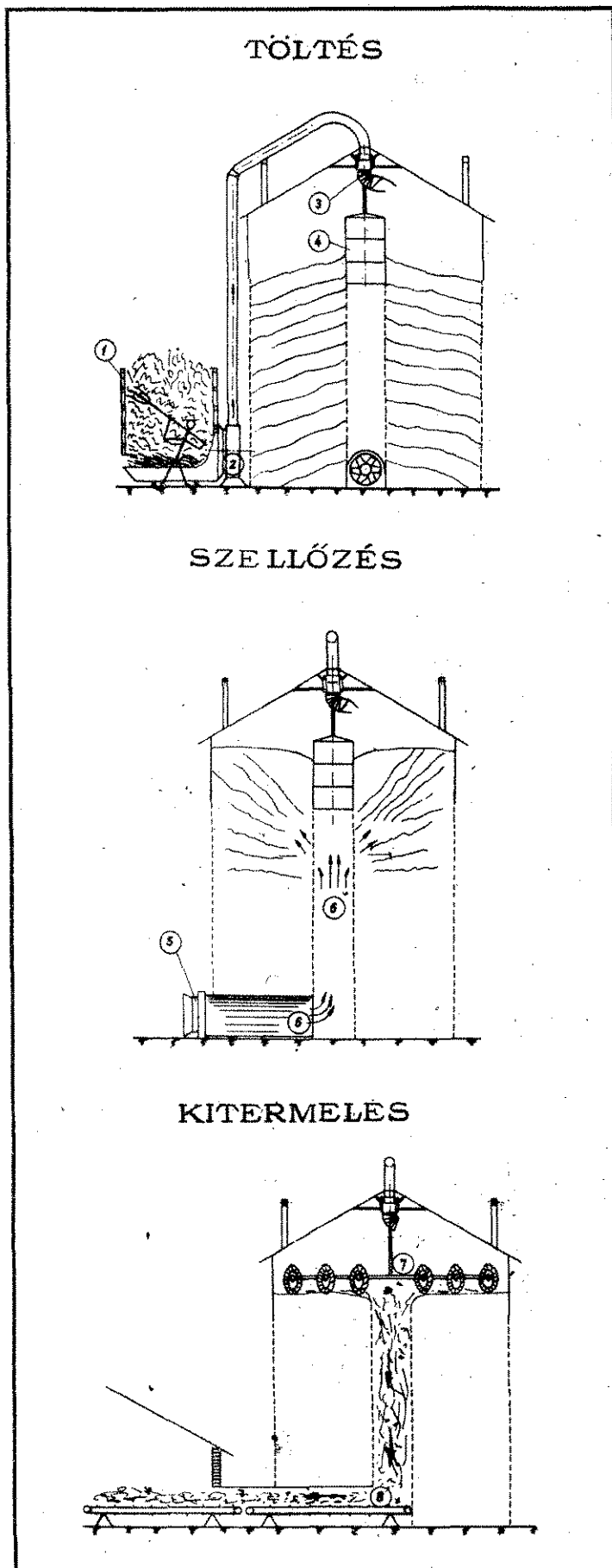
– a nagy teljesítményű ventillátor alkalmazása és a korszerű légeosztás biztonságosabbá teszi nagyobb nedvességtartalmú széna szárítását is;

– a tetőhöz kapcsolt sodronyháló meggátolja a széna szétszóródását, és kialakítja a kazal szabályos oldalfalát.

További előnyök:

– Szársértős fűkasza és önrakodó kocsi alkalmazásával új, korszerű tápanyag előállítását és gazdaságos technológia bevezetését teszi lehetővé;

– az új technológiával részben elhagyható a rendszórás, a szabad kazlak vágása, a széna kocsi-ra rakása és a felhasználás helyére történő szállítása.

Műszaki adatok:

Magassága	15 m
Átmérője	10 m
Befogadóképessége:	1150 m ³
1,4 q/m ³ térfogat-súlyú szénából	161 to
1,6 q/m ³ térfogat-súlyú szénából	184 to
Töltőberendezésének teljesítménye	6 to/ó
Kitermelő berendezésének teljesítménye	2 to/ó
Villamosenergia-igénye:	
elosztó- és kitermelő berendezés	3 kW
töltőberendezés	20 kW
szellőztető ventilátor	11 kW

Mire kerestek választ a tűzkísérlettel?

Az 1-es rendelet 130. §-ának (2) bekezdése a) pontja értelmében a szálas takarmányt nem éghető tetőhéjazatú épülettől legalább 8 m-re, éghető tetőhéjazatú, kazaltól és közöttől legalább 15 m távolságra kell elhelyezni.

A tűzrendészeti rendeletben foglalt követelmények megtartásával kapcsolatos problémák miatt került sor a tűzkísérlet lefolytatására.

E követelmények ismeretében választ kellett kapni a következő kérdésekre:

1. Hány méter tűztávolságot szükséges megtartani az állatok tartására szolgáló épület és a szénatorony között?
2. Milyen tűzállósági fokozatot kell megkövetelni az állatok tartására szolgáló épülettől, illetve milyen tűzállósági határértékű épületszerkezetből és anyagból szükséges kialakítani a szénatoronyhoz eső legközelebbi épületrészt?
3. A tervezett zuhanyberendezés megfelel-e céljának, és hatáson képes-e lokalizálni a tüzet?
4. Szükséges-e a vízszintes (istállóba vezető) szállítócsatorna lezárása az égő széna bejutásának megakadályozása szempontjából?
5. Mekkora vízmennyiség és milyen nyomásviszonyok kellenek a tűz hatáson lokalizálására, továbbá hogyan szükséges kialakítani a zuhanyberendezés valamennyi szerelvényét?

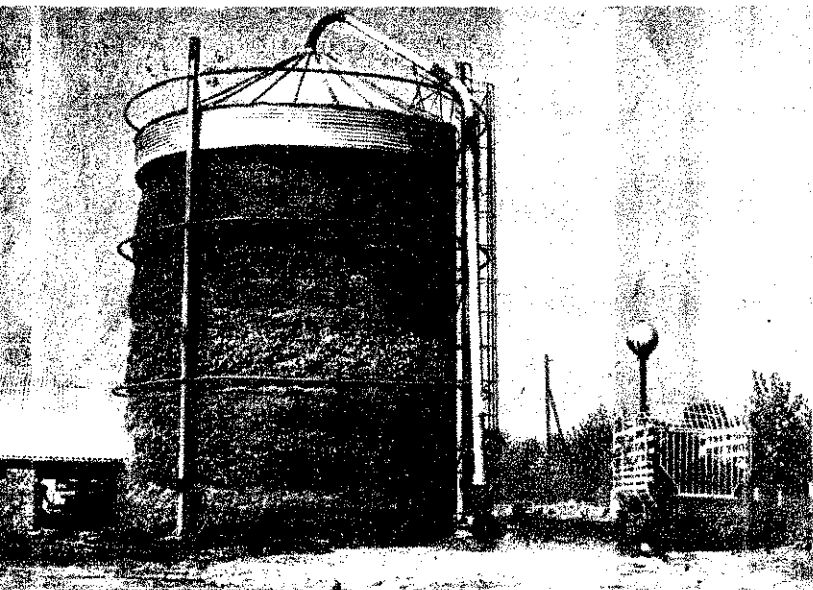
A kísérlet lefolytatása

A tűzkísérletnek természetesen egyáltalán nem volt célja a hagyományos szénakazaltűzek adatainak rögzítése. Az volt az alapvető feltevelés, hogy a szénatorony tüze lokalizálható, de egy bizonyos égetési idő elteltével a tervezett berendezéssel nem oltható el.

Szükséges volt megállapodni az égetési időben. Kezdetben a vélemények megoszlottak. Akadtak, akik a 3 perces, mások a 10 perces égetési időt tartották reálisnak. Végül is abban állapodtunk meg, hogy a tűz oltásának megkezdését a tényleges égetés során határozzuk meg. Erre a megállapodásra azért volt szükség, mert a szénatorony felületi nedvessége és az előre nem ismert körülmények miatt nem becsülhették fel előre az optimális tűzoltás megkezdését.

Meg kell azt is említeni, hogy a legközelebbi tűzoltóegységhez

Igy fest az oltóberendezéssel ellátott szénatorony

való távolság figyelembevétele sem volt elhanyagolható szempont. Feltételezhető, hogy ha a tűz keletkezésétől számított legalább 25 percen belül nem kezdődik meg a tűz oltása, akkor a szénatoronynak és tartozékainak, továbbá a mellette levő éghető anyagú istálló-épület jelentős részének bönkremenetelével kell számolni.

A kísérleti szénatornyot a Sió-csatornától kb. 150 m távolságra állították fel. A torony közelében 200 m-es körzeten belül nem volt épület vagy építmény.

A kísérlet napján a meteorológiai viszonyok kedvezőek voltak a tűzkísérlet lefolytatására (szélcsend, levegő nedvességtartalma, látási viszonyok).

A szénatorony kialakítása nem felelt meg teljes mértékben a valóságos állapotnak (magasság, szénaminőség, nedvességtartalom, zuhanyberendezés, épületkapcsolat, belső légcatorna kialakítása, tetőszerkezet, vízmennyiség stb. szempontjából).

A kísérleti szénatorony magassága 6 m, a hengerpalást körül perforált zuhanyberendezés volt. Az egyik gyűrű 3 m, a másik 6 m magasságban helyezkedett el a föld szintől. A szénatorony tetejétől mért 0,5–1 m magasságban két körgyűrűként kialakított zuhanyberendezés foglalt helyet.

A tapasztalatok összegezése:

7. perc: az oltás megkezdése (két gyűrűben 1,5–2 att. túlnyomás).

11. perc: felületi égés.

12. perc: intenzív beégés az egész felületen.

13. perc: a zuhanyberendezés nyomásának 4 att-ra történő fokozása.

Az égés fokozatosan szünni kezdett a felületen, de a szénatorony belsejében továbbra is intenzív égés volt tapasztalható.

(A gyújtás a föld színétől számított 0,5 m magasságban 120°-os szögben, 3 helyen történt.)

15. perc: a tetőégés gyengült, erős füst- és gőzképződés.

16. perc: a tetőégés megszűnt.

34. perc: a szénatorony fokozatosan zsugorodott (kb. 2–2,5 m-t), a belső égés tovább trirtott.

35. perc: a zuhanyberendezés működésének megszüntetése.

35. perctől: lassú lefolyású égés és erőteljes zsugorodás.

A szénatorony további égésének megfigyelése nem volt célszerű, mivel újabb jelenségre nem számíthattak. A szénatorony a beépített oltóberendezés működtetésével kb. 1 óra hosszat égett volna.

Következtetések:

A tűzkísérlet lefolytatásából a következő tűzrendészeti követelmények érvényre juttatásának szükségességére következtethetünk:

A szénatornyot az istállóépület határoló falától mért 2 m-es távolság határáig csakis abban az esetben szabad elhelyezni, ha:

– az istállóépület valamennyi épületszerkezete nem éghető, és a későbbiekben pontosan meghatározandó tűzállósági határértékű.

– a beépített zuhanyberendezés vezetékjeiben legalább 3,5–4 att túlnyomás-biztosítható;

– az oltáshoz szükséges vízmennyiség legalább 1 órán át rendelkezésre áll;

– a zuhanyberendezés kialakítása olyan, hogy a függőleges és vízszintes irányú vízugarak hatásosan érintik (terítik) a szénatorony egész felületét, tehát úgy, hogy ne legyen lehetőség a tűz továbbterjedésére;

– a szénatorony tüzeinek jelzése, illetve a beépített zuhanyberendezés működése automatikus legyen;

– a szénatorony el van látva villám elleni védelemmel, és az elektromos berendezések kialakítása megfelel a követelményeknek;

– a vízszintes szállítószalag csatornája tűz esetén automatikusan lezár;

– az istálló homlokzati falán (a szénatorony felőli oldalon) – a vízszintes szállítószalag csatornanyílásának kivételével – a szénatorony középpontjából az istálló határoló falsíkjára képzett merőlegesből húzott képzeletbeli 10 m sugarú körön belül nem létesítenek nyílászárót;

– a szénatorony hőmérsékletét rendszeresen ellenőrzik;

– a használat egyéb tűzrendészeti szabályait is megtartják.

A tűzkísérletet azzal a szándékkal ismertetjük, hogy a feladat megoldásában részvevő szakemberek előtt kellően érzékeltesük a jövőben alkalmazni kívánt szénatorony biztonságtechnikai problémáit.

A kísérleti adatok feldolgozása még folyamatban van, csak ezután kerülhet sor a végleges állásfoglalás kialakítására.

A VÍZÁGYÚT IS BEVETETTÉK

Munkában a tűzoltóegységek

November 9-én, immár harmadszor pusztított tűz a DEFAG szegedi üzemében. (Az előző két káreset tavaly szeptemberben és októberben, összesen kb. 180 ezer forint kárt okozott.)

Az ún. furnírfonottláda-raktár égését **Kormányos Sándorné** segéd munkásnő vette észre, s azonnal értesítette **Bíró László** művezetőt. **Kormányosné** — elmondása szerint — kis területen mintegy méteres magasságú lángot látott, **Bíró** viszont már 1,6—1,8 m-re becsülte az égő ládafonatrakás sárgás színű lángját. A lángjelenség hatására **Bíró** idegsokkot kapott — olvashattuk a tüzesetről készült jelentésben —, és így nem ő, hanem **Vass Kálmánné** üzemi segéd munkás jelentette tűzjelzőn a káresetet.

A műszakban dolgozó létesítményi tűzoltók (20 fő), valamint az üzemi munkások 800-asról szerelt 2 „E” sugárral megkezdték a tűz oltását, de gyors és szakzerű beavatkozással sem voltak képesek az elmondásuk szerint vakító fény-

nyel és robbanásszerű jelenséggel kísért rendkívül heves égés megfékezésére. Így a tűz átterjedt a szomszédos fonatrakásokra is, és hamarosan szétnyílt a tetőszerkezet.

A szegedi parancsnokság 1+18 fővel, két gépjármű- és egy habbal oltó fecskendővel 20.35-kor érkezett ki a kárhelyre.

Vecsernyés Imre főhadgy. őrségparancsnok már útközben észrevette a rendkívül erős fényt, ezért URH-n 3-as riasztást rendelt el.

Négy-öt perccel a tűzjelzés után már kb. 460 négyzetméternyi részen égett az 560 négyzetméteres raktár, méghozzá egyszerre három helyen is különösen intenzíven.

Az első beavatkozás során a helyi szertár melletti 80 köbméteres víztárolóról, majd a 120 m-re levő rönkázttatóból szereltek 3 „E” sugarat, majd folyamatosan újabbakat. Végül is 3 „M” és 10 „E” su-

TÜZ ÉS KÁR

gár, valamint egy vízagyú. vett részt az oltásban.

Ez utóbbi nagymértékben elősegítette a végleges oltást, mert a tűz makacsul ellenállt a bevetett sugarak támadásának.

A szomszédos üzemrészeket sikerült megmenteni. A munkálatokban a riasztásra kivonult szőregi és mór ahalmi önkéntesek is derekasan segítettek. Nekik is köszönhető, hogy a körülményekhez képest jelentős értékű anyagot sikerült megmenteni.

A tüzet 21.55-kor feketítették le, és november 10-én 1.50-kor oltották el véglegesen.

Mint hogy az őrségparancsnok már a kárhelyre érkezés előtt kirendelte a szükséges egységeket, milliós értékeket sikerült megmenteni. A kár így is 916 ezer forint. A tűz okának vizsgálata még nem zárult le.

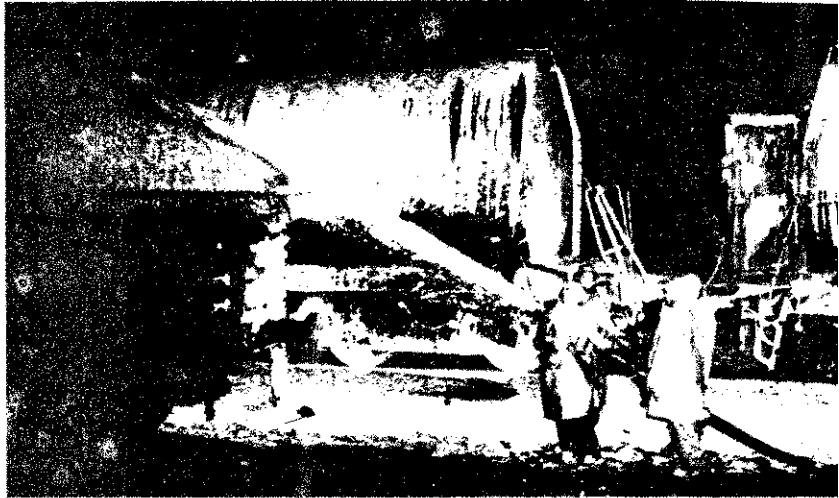

Így festett a kárhely az oltási munkálatok után

Háttérben a leégett raktár, előtérben pedig a tetőből oltással megmentett része

60 TONNA NYERSOLAJ ÉGETT

Kb. 20 milliós értéket mentettek meg egységeink

Tűz, ütközéstől

November 21-én kb. 13.10-kor a Dunai Finomító MÁV-állomásnál egy Diesel vontatású, öt üres vagonból álló szerelvény oldalról összeütközött a DVM 40-es számú, 25 tartálykocsiból álló tehervonattal. Ez utóbbi a DKV tartályparkjának lefejtőtelepe felé haladt.

Mivel az ütközés körülményeiről annak idején a lapok is beszámoltak, csupán annyit említünk meg, hogy a tartálykocsikból álló szerelvény éppen kb. 500 méterre volt az állomásépülettől. Az ütközést nyomban észrevette a mozdonyvezető és a vonat személyzete.

Kovács Bertalan a mozdony URH-rádióján 13.12-kor jelentette az állomás forgalomirányítójának a szerelvény égését.

A forgalomirányító 13.15-kor távbeszélőn jelezte a tűzet a százhalombattai parancsnokságnak.

Az M 44 033-as típusú Diesel-mozdony vezetőfülke felőli része a tizedik tartálykocsinak ütközött. Ennek következtében a tartálykocsin egy kb. 120x60 cm-es nyílás keletkezett, s a belőle kifolyt olaj ráömlött a mozdony súlyosan megrongálódott nagyfeszültségű elektromos berendezésére.

A szakértői vizsgálat szerint végül is iv-húzás okozta a tüzet, az olaj ugyanis nem ömlött rá a motor izzó alkatrészeire. A gyors tüzterjedést pedig az a körülmény is elősegítette, hogy a kocsikban szállított algyői nyersolaj alacsony lobbanáspontú, és gyorsan gázosodó szénhidrogéneket is jelentős mértékben tartalmaz.

Az égés gyors elharapózását azonban főként az magyarázza, hogy a tartálykocsikat vontató szerelvény még kb. 120 métert haladt az ütközést követően. Így egy-

részt a megsérült tartálykocsiból menet közben ömlött ki az olaj, másrészt a mozdony még további hat tartálykocsit rongált meg olyan súlyosan, hogy leeresztő-csonkjaiikon át nagy mennyiségű olaj folyt a tüzre.

A kárhelyen 5—6 m-es mélyedésben húzódnak a vágánypárok. A 10-es vágánypár — ezen haladt a tartályvonat — és a két oldalán húzódnó csapadékvíz-leeresztő árok a 8/a váltónál — itt történt az ütközés — 6‰-os lejtésű a DKV tartálytelepe, illetve lefejtőállomása irányában.

Négy kocsit lekapcsoltak

Nédermann István, a tartályvonat tolatásvezetője a szerelvény megállása után hátraszaladt, és a mozdonyhoz közeli 4 kocsit még lekapcsolhatta a szerelvényről. Ezután felkapaszkodott a negyedik kocsira, jelezte a mozdonyvezetőnek, hogy a négy vagonnal induljon a DKV tartálytelepe felé.

Kb. 300 métert haladtak, majd megálltak. Nédermann a két kocsirendezővel visszafutott, és megpróbálták földgáttal eltorlaszolni az olajfolyást és a tűz terjedését. Miután a heves égés, valamint a gátépítéshez szükséges szerszámok hiánya miatt ez a próbálkozásuk nem járt kellő eredménnyel, Nédermann négy féksarut helyezett a vágánypárra, nehogy az égő szerelvény tovább gurulhasson a lejtőn. Ezt követően telefonon kérte a műszakvezető forgalomirányítót, hogy a túlsó oldalról vontassák el a még nem égő kocsikat. A százhalombattai egységek ekkor már kikerkeztek a helyszínre.

A 13.19-kor kikerkezett egységek őrseg-

parancsnoka 1 porral oltó, 2 habbal oltó és egy 344-es fecskendővel vonult ki. Ütközésben rádióan utasította az egyik rajparancsnokot, hogy álljon az állomásépületnél levő medencére, és szereltesse 1 alapvezetőket a tűz színhelyéig. A 344-es fecskendőt is erre a medencére állíttatta, s innen 1 „M” hűtősugarat szereltetett a beosztottakkal.

Az őrsegparancsnok a porraloltón vonult, és amikor felderítés céljából kiszállt, a fecskendő vezetője a kapott utasítás értelmében igyekezett annyira megközelíteni a tüzet, hogy a porsugárral való beavatkozás lehetségessé váljon.

A felderítés megállapította, hogy a szerelvénynek az állomás felé néző részén még több kocsit fenyegetnek a lángok. Az őrsegparancsnok vette észre az összeütközést okozott másikat vonat személyzetéhez tartozó Bozzai Jánost, aki sérülten segítségért kiáltozott.

Ezt követően utasította a közelben tartózkodott vasutasokat, hogy az állomáson levő Diesel-mozdonyral lekapcsolás után vontassák el a még nem égő nyolc tartálykocsit.

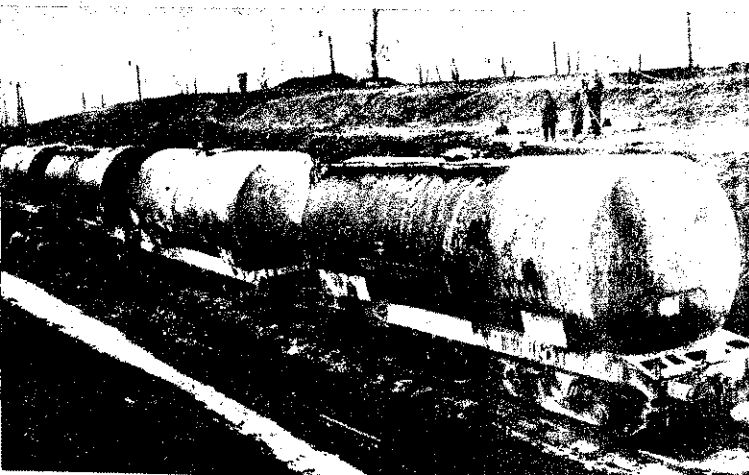
Ezzel egyidőben intézkedett a sérült személy biztonságba helyezéséről, és arról, hogy a fővonalon állítsák le a vasúti forgalmat.

A poroltó a tüztől kb. 20 m távolságra állt meg, és 1 porsugár biztosította a 8 kocsit lekapcsolását.

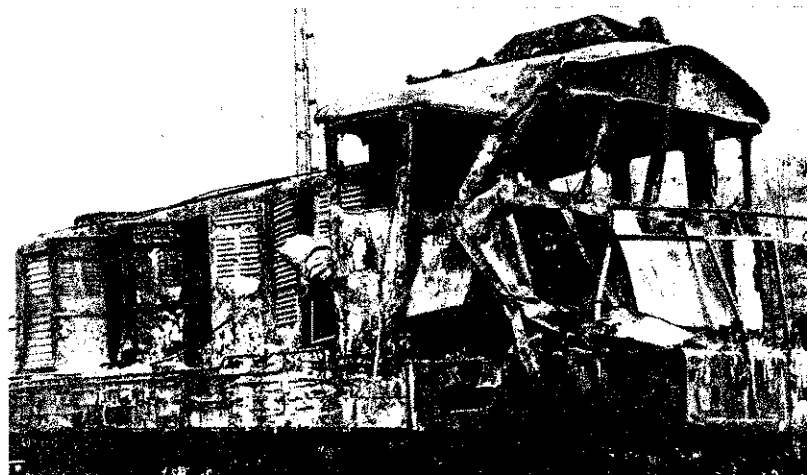
A tűzoltás vezetője 13.25-kor azt jelezte vissza, hogy a tűz 3-as, és vízszállítókat, valamint tömlőszert kér a helyszínrre.

Időközben a habbaloltóról megszerelték az alapvezetőket, majd hamarosan a hűtősugár is beavatkozásra készen állott. A habsugár feladata a kifolyt olaj és

A megsérült tartálykocsik. Ezekben egyenként mintegy 48 t nyersolaj volt

Ez a Diesel-mozdony ütközött a tartálykocsinak

a Diesel-mozdony oltása volt, a hűtősugár a tartálykocsikat hűtötte.

A két sugár működésének megkezdését követően az őrséparancsnok a szakaszosan dolgozó porsugarat visszarendelte.

13.35-kor újból visszajeleztetett a tűzoltás vezetője. Sürgette az erősítést, és honvédségi erők segítségét is kérte.

Nem tudhatott róla, hogy négy perccel előbb Mihalek Mihály r. szkv. már riasztotta a Pf. 2986. sz. honvédségi alakulatot, s az 221 fővel útban volt a kárhelyre!?

14.03-kor 2 hűtő- és 1 habsugár működött. A második hűtősugarat a Bp. XXII./3-as fecskendőről szerelték.

A honvédségi alakulat tagjai részben az újabb sugarakhoz szükséges alapvezetékek szerelésében segédkeztek, részben pedig abban, hogy a vasúti bevágásban folyó égő olaj útját elsáncolják.

Az oltást ekkor vízhiány nehezítette.

A helyszínre érkezését követően 14.30-kor a százhalombattai parancsnok helyettese átvette a tűzoltás vezetését, s megalakította a tűzoltási csoportot. A beavatkozás eddigi irányítója lett a háttérparancsnok.

Közben újabb erősítések érkeztek, s a DKV létesítményi tűzoltói is kivonultak, majd segítettek a távolsági vizszállításához szükséges alapvezetékek szerelésében.

15.15-re eloltották

15.10-kor 3 X-es habsugárral, valamint négy hűtősugárral megtörtént a tűz körülhatárolása.

Mitán az első vízforrásként igénybe vett medence (ez volt legközelebb a kárhelyhez) vize nem bizonyult elegendőnek, az újabb sugarak táplálásához a kb. 440, illetve 780 m-re levő föld feletti tűzcsapokat kellett igénybe venni, úgyhogy az alapvezetékek hossza elérte a kb. 3 kilométert. (A kiürült medencét a Fővárosi Köztisztasági Vállalatól kirendelt 2 db 7 m-es tartálykocsival utántöltötték.

15.15-kor megtörtént a tűz teljes eloltása (két tartálykocsi dómnyilásánál 1 porsugárral szüntették meg az égést).

A teljes oltást követően fokozatosan bevonultatták a feleslegessé vált egységeket. A kárhelyet azonban aggregát-targoncáról szerelt 2 db 1000 W-os fényszóróval meg kellett világítani.

Az utómunkálatok során 3 db „M” sugárral 19.30-ig kellett hűteni a felforrósodott tartályokat, majd csak a felügyeleti szolgálatra beosztott egység maradt a helyszínen. Ez váltással másnap délután 5-ig örködött.

A rendkívül erős sugárzó hó, a nagy távolságról történő szerelés maximálisan igénybe vett a beavatkozásban részt vett helyi, fehérvári, budapesti egységeket, valamint segítőköt.

A százhalombattai parancsnokhelyettes indokoltan szervezett tűzoltási csoportot, és a tűz körülhatárolását nagymértékben elősegítette az az intézkedése, hogy az olajfolyás irányával szemben a DKV lefejtő-állomása felől szereltetett alapvezetékeket.

A tűz felszámolásában részt vevő erők kb. 20 millió forintos értéket mentettek meg. A tűzkár kb. 9,5 millió forintot tesz ki, és ehhez jön még az olaj szennyeződése miatti s mintegy 4 milliós veszteség.

A felelősség tisztázására vizsgálatot indítottak.

14x14 cm-es kémény, nád-pallóból készült álmennyezet, fával fűtöttek:

Leégett az istállóépület

„... a vizsgálat nagyon sürgős!”

„Felkérjük Önöket, hogy a termelőszövetkezetünk központi majorjában levő lóistállót csibenevelő céljára átalakítottuk, és a fűtést Heating-kályhával kívánjuk megoldani.

Jelenleg az építkezés készen van, és kérjük szakvéleményezésüket és a működtetéshez az engedély megadását.

Tekintve, hogy részünkről a vizsgálat nagyon sürgős, így kérjük, hogy a lehetőségekhez képest a szakértői szemlélet megejtési szíveskedjenek.

Pánd, 1970. december 4.

Kiss Lajos
tsz-elnök helyett
Kozma Szilárd
főkönyvelő”

„Személyes kérésünk után írásban kérjük T. Címet, hogy termelőszövetkezetünkben az eddig sertésenyésztést szolgáló épületeket baromfinevelővé alakítottuk át, és a célnak megfelelően kívánjuk használni. Kérjük tűzrendészeti szempontból felülvizsgálni, és a szakértői véleményét és az üzemeltetéshez a hozzájárulást minél előbb megadni szíveskedjenek.

Pánd, 1970. december 8.

Kiss Lajos
tsz-elnök”

Minden kommentár nélkül idézzük ezt a nagykátaai tűzrendészeti kirendeltségre érkezett két levelet. Az első levél „Tekintve, hogy a vizsgálat részünkről nagyon sürgős” kitétele és keltezése azonban különösképpen figyelemre méltó, mivel ugyanebben a tsz-ben éppen az előtte való napon égett le egy 80x10 méteres szerfás istállóépület... A kár mintegy 420 ezer forint.

A jegyzőkönyvek tanúsága szerint már a korábbi években is sok baj volt a tsz tűzrendészetiével. Több éven át még olyan előírásokat sem hajtottak végre, amelyekhez nem kell beruházás. Így például csak a nagykátaai kirendeltség felszólítására készítették el a tűzrendészeti utasítást, és jó

néhányszor elmulasztották a vizesbordók feltöltését is.

Úgy látszott azonban, hogy részben a lefolytatott szabálysértési eljárások eredményeként, részben pedig az elnökváltás hatására lassacskán sikerült valamelyest rendet teremteni.

A nagykátaai kirendeltség vezetője 1970 júniusában a korábbi nyolccal-tízrel, sőt annál többel szemben már „csak” két kifogásolni valót talált ellenőrzése alkalmával.

Más lapra tartozik, hogy ezek közül az egyiket csak a szobán forgó tüzeset utáni napon kezdték végrehajtani, holott az említett júniusi jegyzőkönyvön ott látható Kiss Lajos tsz-elnök saját kezű aláírása. Ezzel vette tudomásul az elnök, bár enélkül is illet volna tudnia, hogy be kell jelentenie a tűzrendészeti helyzetet érintő változásokat. A figyelmeztetésre különben baromfinevelővé átalakított istállók és fűtésük szolgáltatott okot, a jegyzőkönyv utal is erre.

Kályhát tesznek az istállóba

A gépcsoportvezető tanúvallomásában arra hivatkozik, hogy november 17-én és 18-án a tsz-elnök utasítására rakatta be két lakatossal a Heating-kályhát a december 3-án leégett istállóépületbe. Az illető megemlítette még, hogy tudott a kémény szűk keresztmetszetéről, valamint arról, hogy a kémény gyűlékony anyagú álmennyezettel is érintkezik.

Ez a típusú kályha úgy fűt, hogy a ventilátor által befúvatott levegő a tűztér felett áthaladva jut be a helyiségbe.

A fűtés viszont azért vált szükségessé, mert az épületben dohányt akartak simítani.

Tekintve, hogy nem kívánták igénybe venni az egész épületet erre, meg a tüzelővel is takarékoskodni akartak, a dohánysimítóknak kijelölt részt szalmabálával kerítették el, s az épület északi részén egy nád-pallós álmennyezetű melege-dőt is kialakítottak.

A munkálatok elvégzését követően nem

Most persze már nagyon sürgős a szakvélemény...

működött rendesen a kályha, ezért az elnök személyesen segített beigazítani. Még ekkor sem jutott eszébe az a bizonyos tavaly nyári figyelmeztetés, pedig a kályha füstcsöve a Heating teljesítményéhez képest igen szűk, mindössze 14x14 cm-es kéménybe torkollott. A füstnyomáspróbát sem végeztették el, habár — mint a tűzvizsgálatot végző bizottság megállapította — jócskán akadnak repedések a kéményfalán.

Csak egy-egy dohánynyalábot

Molnár János magtáros és Bárány István darálós az említett napon 13.45 körül, amikor burgonyát szedtek az épületben, pattogásra lettek figyelmesek. Felnézve a mennyezetre, észrevették, hogy a kémény fűgáin szikrák pattanak ki, és a vele közvetlenül érintkező nádból készült istállótető meggyulladt.

Molnár azonnal szólt az épületben dolgozóknak. Az illetők felkaptak egy-egy dohánynyalábot. Többet már nem menthettek ki, mert a tűz percek alatt elborította az állófedet.

Bárány István a tsz-irodába szaladt kolomppal tüzet jelezni, de közben Molnár József kapus is észrevette a lángokat, és befutott az irodába. Végül is az éppen itt tartózkodó Dánfi György r. ftórm. jelentette a tüzet a nagykütaai kirendeltségre.

A beavatkozás

A tűzjelzés vétele után Szűcs András tú. ftórm. kirendeltségvezető riasztotta a helyi önkéntesek gépjárműfecskendőjét, a járási kapitányság ügyeletes a ceglédi parancsnokságot, Cegléd pedig a jászberényi egységet. Két db kocsifecskendővel a pándi önkéntesek is kivonultak.

A 11.02-kor riasztott nagykütaai fecskendő 11.25-re már ki is érkezett a kb. 16 km-re levő kárhelyre. Az ilyen gyors riasztásuk és vonulásuk azért lehetséges, mert a környékbeli gazdaságok és létesítmények anyagi hozzájárulásával 24—48 óras váltással főoglalkozású gépkocsivezetők teljesítenek készenléti szolgálatot a kirendeltségi irodából nyíló szertárban. A szóban forgó napon Fejős Kálmán egykori buszvezető volt szolgálatban:

— Miután a kárhelyeken elsősorban víz meg felszerelés szükséges, most sem vártuk meg, hogy az önkéntesek összejöjjenek, hanem Szűcs elvtárral együtt azonnal elindultunk. Útközben vettünk fel egy rendőr elvtársat, valamint Szilágyi Istvánt, a helyi testület parancsnokhelyettesét.

A helyszínen azonnal beavatkoztunk, de mivel az épületen már nem segíthettünk, ezért a tőle 60 méterre levő borjűstálló védőtük. Derékig erős száraz gaz volt a két épület között. Ha ide is áttérjedtek volna a lángok, a másik istálló meg a mögöttük levő és szintén gyúlékony fedésű do-

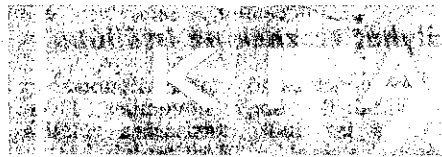
hánypajták is veszélybe kerültek volna.

A tüzet végül is — 13 órakor — állami egységeink két „E”-sugárral oltották el. A vonulást a síkos út nehezítette, az oltást pedig az, hogy 1 km-ről ingajáratot kellett szállítani a vizet.

Az amortizációt és a megmaradt anyagok értékét figyelembe véve, 324 ezer Ft kár keletkezett az épületben. Elégett továbbá 15 mázsa dohány, egy fejőgép, 7 dohánysimító asztal, s más ott tárolt anyagok, valamint az ott dolgozó személyek bentmaradt holmija, s ez további kb. 98 ezer forinttal növelte a kárösszeget.

A tűzvizsgálat során az is kiderült, hogy a káreset napján, mivel elfogyott a kokszuk, szabályellenesen, fával fűtöttek a Heating-kályhában.

Hogy kit bíztak meg a kályha felügyeletével, és kioktatták-e a kezelésre, erre nem kaptunk választ a helyszínen. Láttuk viszont a tűzrendészeti utasítást, amelyben az 1-es rendeletnek a kéményekkel és a tüzelőberendezésekkel kapcsolatos előírásai is részletesen szerepelnek. A szóban forgó irat ott lapult az elnök íróasztalában. Hogy az utasítás tartalmát miért nem ismerték azok, akiket illet, vagy ha ismerték, miért nem cselekedtek ennek szellemében, azt már a bűnüldöző szervek hivatottak kideríteni. És a vétkesek még csak arra sem hivatkozhatnak, hogy nem figyelmeztették időben őket, habár ez sem mentené súlyos felelőtlenségüket. (gádor)

A szóban forgó ügyben még csupán a mi lelkiismeretünk háborog, az igazi vétkeseket viszont aligha nyugtalanítja, hogy milyen veszélyt okoztak felelőtlenségükkel. De mi is történt tulajdonképpen?

Október 25-én Gyórszentiván községben Zátynyi Zsigmond ebéd után a konyhában elhelyezett heverő szélén olvasgatott, miközben be volt gyújtva a pb-tűzhely. Az egyik felső égője és a sütő égett. Elmondása szerint háromnegyed kettő lehetett,

amikor a gáztűzhely felől pukkanást hallott, odakapta a tekintetét, és ebben a pillanatban lángcsóva borította el a konyhát. A csóva egy pillanat múlva kihunyott, utána csak az

ajtó elé repült palack égett.

Zátynyi Zsigmond homokkal szüntette meg a lángolást, majd elzárta a palackot. Az épületben nem keletkezett kár, mert a robbanás idején a konyha meg az előszoba ajtaja nyitva volt, és a túlnyomás a nyitott ajtón keresztül levezetődött.

A vizsgálat a következőket állapította meg:

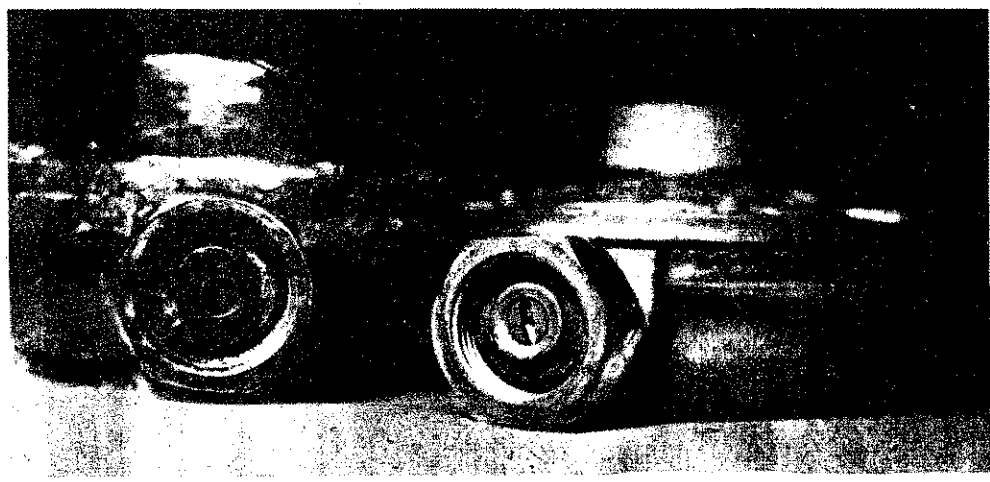
A nyomáscsökkentő lecsúszott a szelep csonkjáról. A nyomáscsökkentőn 4 db tömítőgyűrű volt, a hollandi tölcserűrűen ki volt tágulva, a palack szelep-csonkjának menetei elkoptak, s olyan menetdeformáció volt, hogy a hollandi-

anyát minden nehézség nélkül rá lehetett tolni a csonkra.

Ezek után természetesen pontos mérést vettünk. A csonk átmérője, beleszámítva a menetek magasságát, 20,7 mm volt. A hollandianya mérete (meneteltől menetelig mérve) 20,8 mm. (!) (Palackszám: B. 41 536, szelepszám: 6409 MO-FÉM).

De ki a felelős? A töltőállomáson a szemmel láthatóan hibás szelep-csonkú palackot megtöltötték, és forgalomba hozták. A gázszolgáltató ellenőre 1970 áprilisában nem észrevételezte, hogy a nyomáscsökkentő hollandianyája el van alakítva, menete kopott. (Nem képzelhető el, hogy az áprilistól októberig havi egy-egy palackcsere esetén ilyen mértékben tönkremehetett.)

Annóra szembetűnő az anya állapota, hogy még egy laikus is észreveszi, ha egy kis figyelmet fordít rá. (A normális állapotú és sérült hollandi közötti különbséget jól szemlélteti a kép is.)

De mint később beigazolódott, a palack használója sem a tőle elvárható gondossággal járt el a palack és fogyasztó ösz-szeszerelésekor, mert szappanos vízzel ugyan meggyőződött a tömítettségéről, de

a már három (!) tömítőgyűrű mellé egy negyediket

is tett.

A töltést végző vállalat e sorok megírásakor még nem nyilatkozott, de bizonyára ők sem vállalják majd a felelősséget.

Pedig az ilyen káresetek könnyen megelőzhetők, ha a gázszolgáltató vállalatok egyrészt:

- megkövetelik az ellenőrzéskor a nyomáscsökkenő leszerelését a palackról;
 - a palack szelepcsonkjá menetét, valamint a hollandianya menetének állapotát méretre is vizsgálják (idomszerrel, vagy mérőeszközzel);
 - az ellenőrzéskor tapasztaltakat nemcsak szóban, hanem írásban is közlik a berendezés tulajdonosával, és kioktatják a teendőire;
 - a hibás alkatrészt bevonják, és a hiba kijavításáig megtagadják a gázszolgáltatást.
- Másrészt viszont a töltőállomásokon csak teljesen ép, hibátlan szelepű palackokat lenne szabad megtölteni. Ezt különben a tüzeset tanulságait leszűrve, ellenőrzük majd a cseretelepeken.

Takács János
tű. őrgy.

1960 – 69 között évi 137 ezer vagonról 106 ezer vagonra csökkent a szilárd tüzelőanyag felhasználása. Ezzel szemben az 1960-as évi 500-zal szemben jelenleg csaknem egymillió olajkályhával fűtenek az országban.

Az olaj jelenléte lakóházainkban, lakásainkban kétségkívül megnövelte a tűzkeletkezési lehetőségek számát, sőt a bekövetkezett tüzek jelentős anyagi kárt is okoztak. 1970 januárjában csupán Budapesten 15 olajkályha okozta tűz keletkezett. Az okok sorrendje: üzem közben történő feltöltés, túltöltés, felügyelet nélküli üzemeltetés, műszaki hiba, illetve a kellő távtávolság figyelmen kívül hagyása.

Nem mindenki tartja szem előtt azt az előírást sem, hogy csak a 2500 kalóriás Minikalort lehet falazott kémény nélkül működtetni, míg a 6000 kalóriás 602-, 622-, 629- és 630-as típusú, továbbá a 10 000 kalóriás 1022-es típusú olajkályhák csak falazott kéménybe vezetett füstelvezető csővel üzemeltethetők. Igen sok helyen ugyanis – főleg lakó- és szerelőköcskikben – a Minikalornál nagyobb teljesítményű kályhákat használnak a legalapvetőbb tűzrendészeti előírások mellőzésével.

Ha ugyanis a nagy teljesítményű olajkályhánál nincs legalább 1,5–2 mm vízszlop nyomásának megfelelő huzat, akkor a cső elkormozódik, kokszosodik, és az állandó tartós hő következtében tűz következik be.

Az is előfordult, hogy az üzemeltetők a gyártó cég által kiadott kezelési és karbantartási utasítást el sem olvasták, illetve az abban foglaltakat nem vették figyelembe. Emiatt több helyen nem megfelelő módon kezelik az olajelzáró és -adagoló szerkezetét, nem gondoskodnak azok karbantartásáról, elhanyagolják a tisztítást, a lángterelő gyűrűket fordítva helyezik vissza stb. Nem számolnak azzal, hogy ez ugyancsak tűzveszélyes. Célszerű tehát, ha mindenki, aki ilyen kályhát használ, vagy ellenőriz, tekintetbe veszi, hogy:

- Üzemben levő kályha tartályába nem szabad olajat önteni.
- Egyéb tűzveszélyes folyadékot, benzint, petróleumot tilos keverni a fűtőolajba.
- Veszélyes a túltöltésből vagy tömítések hibásodásából eredő olaj-elcsepegés. Ilyenkor még a begyújtás előtt gondoskodni kell az elcsepegett olaj feltörlesztéséről.
- A csepegést felfogó tálca nem lehet szeméttároló. A tálcában semmiféle idegen anyagot nem szabad megtűnni. Begyújtás előtt ellenőrizni kell

a tálca tisztaságát, és amennyiben abban olajfoltot észlelünk, a tálcat azonnal tisztára kell törölni.

— A kályha közelében gyúlékony anyag nem tárolható. Erre vonatkozóan az érvényben levő jogszabály intézkedik.

— Ha az égőfazékban bármilyen okból 0,5 dl-nél több olaj gyűlt össze, ezt a begyújtás előtt el kell távolítani.

— Ha üzemelés közben erős bűgással járó lobbanássorozatot észlelünk, ez még nem jelent robbanásveszélyt, de a hangjelenség megszűnéséig meg kell szüntetni az olajadagolást. Ilyenkor a tűztér fedele alá néhány percre vékony fémlapdarabka helyezhető, hogy az ijesztő hang megszűnjön.

— A füstelvezető csövet és az égőfazekat szükség szerint meg kell tisztítani a koromtól. Ez azért fontos, mert elkerülhetjük vele az esetleges lángkifúvást.

— A tűztér és a kályha külső palástja közötti részre és szerkezetre (olajtartály, hőszigetelő lemezek, olajadagoló, üzemanyagvezető csövek stb.) bizonyos idő után a levegő áramlása következtében finom por, textilpelyhely rakódik le, s ez olajjal átitatva és megfelelő tartós hőszugárzás következtében rendkívül tűzveszélyessé válik. Ezért szükséges az említett alkatrészek gondos tisztítása.

— Olajtüzelő berendezéseket nem szabad felügyelet nélkül működtetni.

— Minden észlelt hibát azonnal jelezni kell az illetékes szervnek. A házilag megjavított kályhákra elvesz a jótállási garancia, és az ilyen kontármunka újabb tűzkeletkezési okhoz vezethet.

— A kályha begyújtását, kezelését, felügyeletét nem szabad gyermekre bízni.

— Adagoló nélküli berendezés üzemeltetése tilos. Nem tanácsos az úszót kiiktatni. A kapcsolókat nem szabad terhelni vagy lekötöni.

Az elmúlt esztendőben tűzvizsgálat során többször láthattunk kívülről nagyon szépen mutató „maszek” készítésű olajkályhát, de hiányzott az adagoló szerkezete. Úgy vélem, közérdek, hogy szigorúbban járjunk el a fusizók ellen.

A megnövekedett felhasználás időszzerűvé tette az MSZ 9901–63. számú szabvány módosítását, illetve átdolgozását. Az új szabványtervezet, előreláthatólag 1971 január hóban lép hatályba, már olyan mennyiségű fűtőolaj tárolását engedélyezi lakóházakban, lakásokban, amely – az említett szabálytalanságok esetén – súlyos veszélyt okozhat. Ezért nem csupán a szabványban meghatározott mennyiség megtartásáról, hanem a megfelelő számú szabványos tárolóedényekről is szükséges gondoskodni.

Sóvári József
tű. őrgy.

AZ ÖNGYULLADÁS

3

Önbomlásból öngyulladás

A hidrazin ($H_2N.NH_2$) nagy felületű anyagokra kerülve (pl. kovaföldre, ruhaneműre) lángra lobbán. Ugyanígy tűzveszélyesek a hidrazin vegyületek is. (Lásd az előző közleményben ismertetett fenilhidrazin-példát.)

Hasonlóan veszélyesek a közönséges hőmérsékleten hevesen szétbomló, meggyulladó és emiatt csak alacsony hőmérsékleten tárolható rodán (SCN_2), rodánhidrogénsav ($HSCN$) és ciánsav ($HOCN$). Ezek az anyagok az iparban igen ritkán használatosak. A különféle peroxidokat azonban — különösen az utóbbi években a nálunk is fellendült műanyagiparban, műanyagbevonatok készítésére — nagy mennyiségben használják. (Pl. a ciklohexanonperoxid—CHP nagyon hajlamos a spontán bomlásra.)

Ezek az anyagok, éppen a bomlás következtében, veszélyes gyújtóforrások. Hasonlóan veszélyes lehet a nátriumperoxid is, amelyetől a metilalkohol és etilalkohol azonnal lángra lobbán; a propilalkohol, butilalkohol néhány másodperc múlva gyullad meg. A glicerin, aceton, jégcet tisztán nátriumperoxiddal csak nehezen vagy nem is gyullad meg, víz jelenlétében azonban robbanásszerűen ég!

Néhány, a műanyag- és gumiiparban habosított termékek előállításához használt segédanyag szintén az önbomlás határán áll. (Pl. a mikroporózus gumitalp készítéséhez alkalmazott mikrofor.) Flegmatizálással tartósíthatók az ilyen típusú anyagok, de helytelen kezelés, tárolás miatt tüzet okozhatnak.

Ciklohexanonperoxid (CHP) tüzeivel két esetben találkozunk a közelmúltban.

Az egyik alkalommal gyártás közben az ún. fluidszáritóból kiszedett anyag gyulladt meg. Jelentős kárt okozott az üzempületben, és csak a tűzoltóság gyors beavatkozása és némi szerencse mentette meg a több tonnányi raktári készletet. A vegyszszakértői vizsgálat során megállapították, hogy a CHP-t tároló edények szegecsei és csavarjai nem megfelelő anyagból készültek. Ezek katalitikusan indították meg a bomlást és az öngyulladást.

A másik eset felhasználás közben történt az egyik bútorgyárban. Nem megfelelő módon kezelték a vegyszert, és nem eléggé tiszta edényekkel dolgoztak, s emiatt összekeveredett a CHP-ot a lakköntési technológiában használt katalizátorral.

A CHP felhasználása a jövőben jelentősen növekedni fog. A megelőző tűzvédelemnek fel kell figyelnie erre az igen veszélyes és alattomos tűzokozó anyagra.

A mikrofor a mikroporózusos gumi előállításának egyik segédanyaga. Öngyulladása már több esetben okozott jelentős károsodást. A részletes tűzvizsgálat során szakértői véleményekből megállapítottuk, hogy a mikrofor gyártástechnológiája nem volt megfelelő. A késztermék olyan szennyeződést tartalmazott, ami hosszabb-rövidebb idő múlva törvénytörően öngyulladásához vezetett.

Említést érdemelnek még a porítási technológia során előfordult tüzek és robbanások. Az állatitápszer-gyártás közben a „Niro” porítón igen finoman elporított tápanyagok megüled-

tek a csővezetékek hajlataiban, és a porítótornyban, majd beizzottak. Mosószergyártásnál a zsíralkoholszulfonát elporítása közben több esetben figyeltünk meg beizzást a porítótornyban és a port szállító vezetékben. Több ízben robbanás is történt, s a porítók használhatatlanná váltak. Ezeket az eseteket azonban még a szakértők közreműködésével sem sikerült kétséget kizáróan az öngyulladásra visszavezetni, de valószínű, hogy a leülepedett, öngyulladás következtében beizzott anyag okozta a tőrrobbanást.

Különbéféle vegyianyagok spontán exoterm reakciói

Néhány vegyület, vegyületpár érintkezésekor spontán reakció indul meg. E reakciók megindításához nincsen szükség energiahozzávetésre, melegítésre, sűrűlódásra, lökésre, ütésre stb. A fluorgáz (F_2) vagy a klórtrifluoridgáz (ClF_3) majdnem az összes elemmel reagál, legtöbbször tűzjelenség kíséretében. Sokkal lomhábban, de hasonlóan viselkedik a klórgáz (Cl_2) is. A következőkben felsorolt szilárd és folyékony anyagok érintkezése spontán tüzhöz vagy robbanáshoz vezet:

1. alkotó:

2. alkotó:

Konc. salétromsav (cc. HNO_3), keverék savak, konc. hidrogénperoxid (CCH_2O_2), perklórsavak, alkáliperoxidok, per- manganátok, klórtrioxid.	Minden szerves éghető anyag.
Kénsav (H_2SO_4), oxidációs szerek.	Nikkelkarbonil.
Klorátok, bromátok, kloritok, alkáli peroxidok, ólomoxid (PbO), mangánoxid (MnO), permanganátok.	Erős ásványi savak, különösen szerves anyagok jelenlétében.
Klorátok.	Ammóniumsók, sárgafoszfór (P)
Klorátok, nitrátok.	Kén (S).
Hidrogénperoxid Brnag (Br).	Szerves porok, hidralin és vegyületei Fémek, alkáli fémek.
Szerves halogénvegyületek, halogénidok.	Alkáli fémek.
Klór-nitrogén ($NOCl$).	Szerves porok, zsírok, olajok.

Ezeket és a hasonlókat egymást nem tűrő anyagoknak szokás nevezni. Ide kell sorolnunk az exoterm módon lejátszódó polimerizációkat is. Az ilyen anyagokkal szándékosan előidézett és végzett, irányított vegyipari műveletek, nem megfelelő technológia vagy hiba esetén, tűz okozói lehetnek.

A vinilklorid polimerizációs hője 403 kcal/kg. (Összehasonlításként: a trinitrotoluol — TNT — parciális robbanás-hője 481 kcal/kg.)

A polimerizáció során általában könnyen illó, éghető anyagok reagáltatása történik. A reakció megfutása katasztrofális lehet.

Az öngyulladási hajlam (piroforaktivitás) meghatározása

Az öngyulladási tüzeseteket reprodukálni, még egyszer ugyanúgy előidézni, megismételni — mint már említettem — lehetetlen. Lehetséges azonban laboratóriumi kísérletekkel az öngyulladási hajlam igazolása, megállapítása s ugyanígy az öngyulladási hőmérséklet megmérése is.

A kísérletek

1. az emelkedő hőmérséklet,
2. az állandó hőmérséklet módszerével végezhető.

Az első módszer szerint az anyagot a vizsgálókészülékbe vezetik (helyezik), és a hőmérsékletet mindaddig emelik, amíg a gyulladás bekövetkezik.

A másik módszernél a vizsgálókészüléket előre meghatározott hőmérsékletre melegítik fel. Ezután helyezik bele a vizsgálandó anyagmintát, s a hőmérsékletet állandósítják. Ha az oxidáció nem indul meg, egy bizonyos ideig magasabb hőmérsékleten megismétlik a kísérletet, és addig próbálkoznak, amíg a gyulladás be nem következik.

A két elvi módszer felhasználásával számos vizsgálókészüléket szerkesztettek. A kapott adatok azonban nem mindig azonosak. A szakirodalomban tapasztalt néhány C° -os eltérés a módszerek és a készülékek eltéréseiből adódik.

TÜZ

A

A BM Tűrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

XXIII. évf. 2. sz.

1971 február

KÉSZÜLŐDI

A

KERET

(Képriport a 24. oldalon.)

HÍREK, ESEMÉNYEK

Jubileum Bélapátfalván

December 19-én a bélapátfalvai Cement- és Mészművek párhelyiségében meghitt ünnepségen emlékeztek meg a községi önkéntes tűzoltótestület megalakulásának 90. évfordulójáról.

A jubileumi rendezvény résztvevőit és a meghívott vendégeket Barta János tsz-elnök, a testület elnöke köszöntötte, majd Barta István szavatelát követően Bársony Miklós, a községi közös tanács vb-titkára tartott ünnepi beszédet. Többek között hangsúlyozta: jogosan büszkék arra, hogy Heves megyében elsőként Bélapátfalván alakult meg az Önkéntes Tűzoltó Egylet, s külön öröm, hogy felszabadulásunk 25. évfordulójának esztendejében ünnepelhetik ezt a jubileumot.

Majd arról szólt, hogy az addig is sok szép eredmény magáénak mondható testület életében az 1945 utáni években lényeges szervezeti változás következett be. Megalakult az üzemi önkéntes tűzoltótestület. A két testület lehetővé tette újabb fiatal önkéntesek bevonását, és ez pezsdítőleg hatott a további tevékenységükre.

A régi szertárak helyett 1961-ben a tanács újat építtetett, és ezt 1970-ben 110 ezer forintos ráfordítással bővítették. A községi tanács a fejlesztési alapból 30 000 Ft-tal járult hozzá a bővítés költségeihez, a testület tagjai pedig jelentős társadalmi munkát végeztek. A jelenleg 34 aktív és 15 pártoló tagot számláló testületnek – a BM Akadémiát végzett Sas Kálmán önk. tű. szds. a parancsnoka.

Az ünnepi beszéd elhangzása után a BM TOP képviselőjében megjelent Horváth Károly tű. alez. jutalmakat és emléklapot,

Bársony Miklós vb-titkár ünnepi beszédét mondja

Toronyay István tű. alez. jutalmakat, soronkívüli és soros elléptetéseket, Kudlák István, a Cement- és Mészművek bélapátfalvai gyárának főkönyvelője könyv-, dr. Benyó Agnes, a járási tanács vb igazgatási osztályának vezetője pedig pénzjutalmat adtak a testületnek, illetve a kiváló munkát végzett elvtársaknak.

A jutalmazások során a veteránokról sem feledkeztek meg így Sas G. Máté, Molnár István, Mikó János és Balogh Gusztáv elvtársakról sem, ők hasznos tanácsaikkal, tőlük telhető most is nagyban elősegítik a testületiek egészséges irányú fejlődését.

Az ünnepség Lőrinc Péter úttörő szavatelátával és a testület elnök zárszavatelát ért véget, majd vacsora és vidám zenés szórakozás következett.

(K. G.)

A XVIII–XIX. parancsnokság pártszervezete és kollektívája névadó ünnepséget rendezett január 9-én a XIX. kerületi tanácsházán. Nagy Györgyike édesanyja az említett parancsnokság dolgozója, édesapja Nagy Elemér tű. ftórm. pedig a ferihegyi repülőtéri egységen teljesít szolgálatot

Január 16-án adták át az okleveleket az Egészségügyi Minisztériumban a minisztérium két éves tűzrendészeti előadói tanfolyamát sikeresen elvégzett hallgatóknak

SZILÁGYI LAJOS

tű. őrgy.
(1927–1971)

A tűzoltótisztai iskola elvégzésének 20. évfordulója alkalmából meghitt találkozót rendeztek január 9-én az Eötvös utcai Dózsa-klubban a tanfolyam egykori hallgatói. Közülük: Molnár János alez. Vas megyei és Kubola Imre alez. Békés megyei parancsnok-helyettesek

„Tisztelt Országgyűlés! A baranyai képviselőcsoport meg-
látogatta a megyei tűzrendészeti parancsnokságot. Meggyő-
ződünk e szervezet jelentőségéről, komoly feladatáról. A fel-
adat eredményes végrehajtásához korszerű eszközökre van
szükségük.”

Ezzel kezdte a felszólalását Németh István baranyai kép-
viselő, majd azzal folytatta, hogy: „A tűzoltószerek és -felszere-
lések gyártásának jelenleg nincs profilgazdája. Az egyes vál-
latoknál a tűzoltószerek és -felszerelések csak kiegészítő mel-
lékgyártmányt képeznek.”

Példaként említette, hogy korábban az IKARUS készítette
a gépjárműfecskendőket, de a kis mennyiség meg a speciális
jelleg miatt az IKARUS kezdeményezésére a gépjárműfecsk-
endő-gyártást 1969-től a Labor Műszeripari Művek 3-as esz-
tergomi gyárához utalták.

Szóvá tette azonban, hogy: „Az 1970-re tervezett gépjár-
műfecskendőt az ipar nem gyártotta le. A gépjárműfecskendő-
ellátás ilyen kedvezőtlen alakulása tovább rontja a tűzvéde-
lem helyzetét.”

A képviselő felszólalásának további részében nyoma-
tékkal hangsúlyozta a jelenlegi helyzet ellentmondásosságát,
hiszen mint kiemelte: a tűzoltástechnikában az utóbbi 20 év
alatt bekövetezett nagyarányú fejlődés megköveteli a külön-
böző rendeltetésű, nagy teljesítményű speciális gépjárművek,
mint pl. a habbaloltó, porraloltó, műszaki mentőszerek, áramfej-
lesztő és repülőterei gépjárművek használatát is. De mint fel-
vetette: a hazai ipar – arra való hivatkozással, hogy ezek-
ből az egyedi jellegű gépjárművekből csak kis mennyiségre
van igény – nem vállalja a gyártást. Ezért a tűzoltóság a
szükséglet egy részét import útján szerezte be, másrészt köz-
ponti javítóműhelyére alapozva külön egyedi gyártásprogram
keretében készítette el.

A képviselő véleménye szerint: „A különleges tűzoltósze-
reknek a tűzoltóság javítóműhelyében való legyártása csak át-
meneti megoldás. Az évről évre növekvő igényeket figyelembe
véve, ezeket a különleges felszereléseket feltétlenül ipari szin-
ten kellene gyártani.”

Ezt követően arról szólt, hogy a kismotorfecskendők
gyártásával kapcsolatban is hasonló nehézségek adódnak, jól-
lehet ezek alapfelszerelése is községi önkéntes és a létesít-
ményi tűzoltóságoknak. Mint mondotta: „A fecskendők 800
l/perces típusát NDK-gyártmányú motorral és hazai gyártású
szivattyúval a Diósgyőri Gépgyár gyártja. 1972-től a DIGÉP
a kismotorfecskendők gyártását már nem vállalja, miután a
szükséges IFA-motorok további importálására nincs lehetőség.
Ebből a fecskendőből a IV. öt éves terv várható igénye 700
darab.” Felszólalását a következőkkel fejezte be: „Kérem a
kohó- és gépipari miniszter elvtársat, hogy a felvetett problé-
mák megoldását a BM-mel egyetértésben segítse elő. Bizto-
sítsa, hogy a tűzvédelem gépgyártásának a jövőben profilgaz-
dája legyen.”

Úgy érezzük, a lehető legjobbkor hangzott el Németh
István képviselő elvtárs véleménye. Az általa felvetett problé-
mákat sürgősen meg kell oldani.

Hátrányos khatások nélkül ugyanis nem maradhat fenn
tartósan az az ellentmondás, hogy míg pártunk és kormá-
nk évről évre növekvő arányú anyagiakat biztosít a tűz-
rendészet fejlesztésére, addig egyes vállalatok nem fogadják
el a szakfelszerelések gyártására kapott megrendeléseket,
vagy csak irreálisan magas áron végeznék el a munkát.
Ugyanakkor viszont számos cikk beszerzése import útján sem
lehetséges.

Azzal természetesen tisztában vagyunk, hogy egyetlen ter-
melőegység számára sem lehet közömbös a ráfordítás és a
várható nyereség aránya.

Jellemző példa annak a keceli szövetkezetnek az esete,
amelyik nem is olyan régen megrendelést kért és kapott tűz-
oltó-felszerelések gyártására, de többszöri szorgalmazás után,
mert is 16 féle cikkből csupán 4-nek az elkészítését vállalta,
mert időközben jövedelmezőbb munkához jutott.

És azon sem csodálkoztunk különösebben, hogy az egyik
budapesti vállalat szívesen gyárt nagy szériában oltókészülé-

A felszólaló:

Németh István

Baranya megyei képviselő

keket, de néhány száz habszerelvény készítésétől már húzó-
dozik, mert lehet, hogy ez utóbbi országos szükséglet, de nem
kifizetődő a vállalatnak.

És éppen a „vasútról közútra” programmal kapcsolatos kö-
telezettségekre való hivatkozással nehézségekbe ütközik a tűz-
oltóság saját erőből kifejlesztett műszaki mentőszereinek soro-
zatgyártása, holott a közúti forgalom ugrásszerű növekedése
mind több műszaki mentést tesz szükségessé.

Erőteljesen fejlődő népgazdaságunkban nem csupán esz-
tendőről esztendőre nagyobb értékek halmozódnak fel, hanem
éppen a tűz- és robbanásveszélyes technológiák száma nö-
vekszik rohamosan. Ezek védelme a korábbinál magasabb mű-
szaki követelményeket támaszt a tűzoltósággal szemben. De
hogyan beszélhessünk hatékony fejlesztésről, amikor a hagyó-
mányos felszerelések előállítására is nem kevés nehézségbe ütkö-
zik?

A tűzoltó-szakfelszerelés persze kétségkívül áru, de nem
szabadna figyelmen kívül hagyni azt a különleges használati
értékét, hogy előállítási költségénél sokszorta nagyobb érték
védelmére hivatott. Már csupán ebből a megfontolásból sem
lehetne alku tárgya, hogy „rentábilis”-e vagy sem pl. az oly
régén várt kombinált sugárcsövek gyártása. Még csak a nulla-
szériájuk készült el, és 1971-ben az ennél nagyobb szükséglet
kielégítése egyáltalán nem megnyugtatóan biztosított.

Az említett problémák kapcsán némelyek az új gazdaság-
irányítási rendszerre hivatkoznak. Helytelenül, mert a hiba
nem a mechanizmusban van, hiszen annak éppen a szükség-
letekhez igazodó termelés az egyik legfontosabb célja, hanem
abban, amit a képviselő elvtárs is hangoztatott: a tűzoltófel-
szerelések gyártásának nincs profilgazdája. Máskülönben ép-
pen az új gazdasági mechanizmus keretei adhatnának lehe-
tőséget arra, hogy a tűzoltó-felszerelések gyártásához fűződő
országos érdekek egybeessenek a vállalati érdekeltséggel,
amire már jó néhány termék esetében akadt példa.

Úgy hisszük, csakis ez lehet a kivezető út a mostani ne-
héz helyzetből. Ez egyébként súlyos sőt kritikussá is válhat,
ha nem sikerül mihamarabb áthidalni a szakadékot a nép-
gazdaság erőteljes fejlődése és korszerűsödése, valamint a vé-
delmére hivatott tűzoltó-felszerelések bizony jócskán akadozó
gyártása között. Bizunk benne, hogy a legfelső államhatalmi
szerv fórumán elhangzottak előmozdítják majd e problémák
mielőbbi orvoslását.

Magyar tűzoltóküldöttség a Szovjetunióban

3.

A SOK SZAKMAI TAPASZTALATOT NYÚJTOTT ÉS ÉLMÉNYGAZDAG moszkvai látogatás után a főváros környékét kerestük fel, hogy az ottani tűzoltóegységek szervezetét, felszereltségét és munkáját megismerjük.

Moszkvából gépkocsikon haladva kiváló minőségű és nagy forgalmú úton érkeztünk meg az odincovi körzeti tűzrendészeti parancsnokságra. Itt megtekintettük a technikai felszereléseket, az állomány foglalkozását és az elhelyezési körletet.

Látogatásunk során különösen felkeltette figyelmünket a legújabb „Ural”-típusú 18 tonnás gépjárműfecskendő, ennek szivattyúja 2400 l vizet szállít percenként. Ez a gépjárműfecskendő haboltásra is alkalmas. Habágyúja 25—30 m sugártávolságot teljesít. A habágyú 180°-ra forgatható, nagyon könnyen kezelhető. A gépjárműfecskendő meghajtómotorja benzínüzemű. A háromtengely-meghajtás a terepjáró képességet teszi lehetővé.

A gépjárműfecskendők mellett külön haboltó gépjármű is tartozik a felszerelések közé, ezt a tűzoltóság saját műhelyében készítették el. Az „Ural” alvázra szerelt tartályban 5 tonna habképző anyagot tárol készenlétben, és szállít a jármű a kár színterére.

Az egység felszerelése között látunk egy olyan parancsnoki autóbust, amelybe hírközpontot építettek be. URH adó-vevő berendezésen kívül 6 külső telefonvonal is kapcsolható a központra. A kezelő és a parancsnoki személyzet részére beépített pihenőhelyeket létesítettek. Elektromos fogyasztó-berendezései a hálózathoz csatlakoztathatók, de saját áramfejlesztő generátor beépítése folytán önállóan is képes a jármű a szükséges elektromos energia előállítására.

Az állomány napi foglalkozási rendje hasonló a miénkhez. Ennek keretében a

továbbképzésre, a körlet és felszerelések gondozására, valamint a személyi felszerelések ápolására biztosítottak időt. A továbbképzést többnyire az őrség- és rajparancsnokok vezetik. Az előbbieket tűzoltó-technikusi képzettségű tisztek. Az egyik őrségparancsnok — ottlétünkkor — éppen elméleti foglalkozást vezetett a tűzoltóállomány részére. Szembetűnő volt számunkra, hogy az oktatás és továbbképzés során is milyen nagy teret kap a szemléltetés és a feladatok gyakorlatias megoldására való előkészítés. A körülményeket látva az a véleményem alakult ki, hogy a továbbképzéssel összefüggő szemléltetés megoldásában némely egységeink mi még a kezdetnél sem tartunk, és ezen sürgősen változtatni szükséges. Ezért folyamatosan létre kell hoznunk továbbképzési rendszerünk teljes szemléltetőeszköz-bázisát. Ez a látogatás is meggyőzött arról, hogy nálunk mennyire megalapozatlan a szemléltetés központi megoldásának igénye. Az egységek kollektíváinak összefogásával, kezdeményező készségük állandó ösztönzésével és a közvetlen parancsnokok tervszerű igénytámasztásával ugyanis meg lehet és meg is kell oldanunk a szemléltetést.

A FOGLALKOZÁST KÖVETŐEN MEGSZEMLELTÜK A KÖRLETET, S AZZAL A BENYOMÁSSAL távoztunk,

hogy az állomány tagjai ezen a szovjet tűzoltóegységen is példásan gondozzák felszereléseiket, és mindent megtesznek szolgálati helyük jólápoltságáért.

A terület tűzoltóparancsnokának kalauzolásával egy nagyüzemi baromfinevelő szovhoz gazdálkodásával, munkájával és önkéntes tűzoltóságának felkészültségével ismerkedtünk a továbbiakban. Nálunk jóval kisebb területen, de hasonló elrendezésben, Bábólnán van ilyen baromfinevelő telep. A szovhoz dolgozói a tűzrendészettel összefüggő s minden egyéb kérdésről

is részletesen és készséggel tájékoztattak bennünket. A gazdasági vonatkozású tájékoztató befejezésével került sor az itt működő önkéntes tűzoltóegység riasztására és vizesgyakorlatának bemutatására. Itt is láthattuk működés közben a korábban már említett, tehéngépkocsira szerelhető 600 l/p-es szivattyút.

Szerte a Szovjetunióban ugyanis ilyen típusú szivattyúkkal is ellátják a mezőgazdasági termelőegységeket működő önkéntes tűzoltóságokat. A gyakorlat alkalmával gyorsan és szakszerűen hajtották végre a parancsokat: egy feltételezett tetőtűz oltásával kapcsolatban. Látszott munkájukon, hogy közülük többen hosszú évek óta önkéntesek, és rendszeresen képezik őket.

A moszkvai területi gazdasági egységek látogatásának befejeztével visszatértünk Moszkvába, hogy felkészüljünk az Azerbajdzsáni Szovjet Szocialista Köztársaság fővárosába, Bakuba történő utazásra.

MOSZKVÁBÓL A SZOVJETUNIÓ MENETRENSZERŰ BELFÖLDI légi

járatának IL-18-as repülőgépe utaztunk Bakuba. Jellemző a távolság ra, hogy a repülőút ideje több mint 30 perccel haladta meg a Budapest—Moszkva közöttiét. A bakui repülőtérhez közeledve a szép napsütésben könynyű volt felfedezni alattunk a Kaspi tenger sima víztükrét és azt a félszigetet, amelyre a főváros épült. Elgyönyörködötté látvány volt. A város nagy városi jellege, a régi és a legújabb építési stílus harmonikus együttese szintén nagyon imponáló képet nyújtott. A repülőtéren Aliev Telman Akperovic belügyminiszter-helyettes elvtársal a élen bakui tűzoltóparancsnok barátaink fogadtak bennünket. Már a fogadtatás első percei is arra engedtek kitéveztetni, hogy őszinte és meleg szívű barátokhoz érkezünk.

A repülőtérrel a városba vezető út igen látványos. A város az öbölben terül el. A repülőtérrel vezető úton bizonyos magaslatról érkezik az utas városba, és este az egész, kitűnően világított város panorámája az érkező elé tárul. Azerbajdzsáni barátaink javaslatára szállodai elhelyezkedés után sétát tettünk a városban. Utas széken gondozott parkok között vezetett a tengerpartig. A tengerparthoz közel, Baku egyik legnagyobb parkjában, ahol nem ritka a szubtrópusi klímát sem, megtekintettük a Na Októberi Szocialista Forradalom évében született mártírhalált halt 26 ba

Küldöttségünk egy bakui hívatásos tűzoltóraj körében

komisszár emlékművét. Az énekzésünket követő nap reggelén Gejdarov Aliev Nazarovics elvtárs, az Azerbajdzsáni Szovjet Szocialista Köztársaság belügyminisztere, a minisztérium vezetőinek társaságában fogadott bennünket. Ez alkalommal is nagyon közvetlen, baráti és elvtársi eszmecserére került sor népeink életéről és munkájáról, az azerbajdzsáni és a magyar tűzoltók tevékenységéről és elért eredményeiről.

BAKU AZ OLAJBÁNYÁSZAT KÖZPONTJA, EZ ADJA MEG IPARÁNAK JELLEGÉT IS. Itt van a

bakui nyersolaj egyik legnagyobb feldolgozóhelye. Ebben a kombinátban évente 6,5 millió tonna kőolajat dolgoznak fel. A rohamosan fejlődő szovjet ipar szükségleteinek megfelelően e kombinát további erőteljes fejlesztés alatt áll. Példaként említem, hogy 1980-ra csaknem a háromszorosát tervezik feldolgozni az előbb említett mennyiségnek. A nagyüzem 160 hektáron terül el, és jelentős számú dolgozót foglalkoztat. A nyersolaj szinte minden származékát előállítják az üzemben. Tekintve, hogy tűzveszélyes üzembről van szó, érthetően érdekelt bennünket, hogyan biztosítják annak tűzvédelmét.

Meggyőződöttünk róla, hogy mind az üzem felelős vezetői, mind a dolgozók igen fontos feladatnak tekintik a tűzvédelmi szabályok maradéktalan megtartását. Az üzemben tűzvédelmi bizottság működik, ennek az üzemágak felelős vezetői, valamint a helyi egység parancsnoka a tagjai. 3 havonként tanfolyamokat rendeznek a dolgozók részére, jóllehet az új dolgozókat a felvétel alkalmával mindenkor kioktatják a megelőzés szabályaira, valamint a munkahelyeken levő tűzoltókészülékek és -berendezések használatára.

Az üzem nagy kiadottságú habbal oltó, stabil hálózati berendezéssel van ellátva. Emellett nagy teljesítményű, speciális gépjárműfecskenőkkel felszerelt hivatásos tűzoltói készenléti egysége, valamint erős és jól képzett önkéntes tűzoltósága is van az üzemnek. Az igazgató elvtárs tájékoztatása szerint hosszú évek óta nem fordult elő jelentősebb tüzesetük. Mint mondtam, ezt elsődlegesen a jó megelőzésnek, a felelős vezetők aktív közreműködésének és a dolgozók figyelmes, körültekintő munkájának tulajdonítják.

A KŐOLAJ- ÉS FÖLDGÁZTERMELES, A TÁROLÁS ÉS SZALLÍTÁS, NEMKÜLÖNBEN A FELDOLGOZÁS

egy olyan ipari fellegvárban, mint Baku és térsége, az üzemeken kívül is jelentős igényeket támaszt a védelem személyi és tárgyi feltételeivel szemben. Vendéglátóink arra is lehetőséget adtak, hogy egy ilyen, üzemen kívül szervezett tűzoltóegységet is

meglátogassunk. Az egységen több helyiségből álló — a helyiségek a gyakorlatvezető terve szerint variálhatók —, külön emeletes épület áll rendelkezésre a gázból-füstből történő mentések gyakorlására.

Tárgyaltunk az egész tűzvédelmi szervezetről, annak felszereltségéről is, s megállapíthattuk, hogy erős, jól felszerelt és kiválóan képzett hivatásos és önkéntes tűzoltóegységek védelmezik a tűz pusztításától ezt a nagy fontosságú területet.

Igen jelentős szakmai kísérleti munkaként értékeltük azt a színvonalas tűzoltási bemutatót, amelyet a Baku közelében levő tűzoltási kísérleti telepen rendeztek számunkra. Feladatként egy gázvezeték 40 atm erővel kilövellő égését oltották el a kivételesen egységesen.

A begyűjtött gázvezetékéből erős zúgás és dübörgés kíséretében kb. 60 m-es lángoszlop lövellt a magasba. A sugárzó hő még 150—200 m távolságban is szinte elviselhetetlen volt. Az oltást két, BK-1-A-típusú — MIG 17-es repülőgépen használt — turboreaktív motor felhasználásával kialakított tűzoltó berendezéssel végezték el. Az egyik oltógépet már modernizált formában szerelték a ZIL-alvázra, 35°-ra oldalra, 60°-ra fel, és 10°-ra lefelé volt fordítható és automatikusan kezelhető. A másik oltógépet a vezetőfülkéből irányították. A motor 45 atm lökőerővel dolgozott, fordulatszáma percenként 11 600 volt.

A nagy teljesítményű két turboreaktív oltógép rendkívül pontosan, egybehangolva és eredményesen végezte az oltást.

A KÍSÉRLETI BEMUTATÓVAL EGYBEKÖTVE TÖBB TŰZOLTÓ-FELSZERELÉS-BEMUTATÓT IS TARTOTTAK. Láttuk a kísérleti állapot-

ban levő, vízhidraulikával működő és telepíthető habárbocot, hab- és vízgyúrtat s az új vízgűjtő csatlakozókat. A bemutatott felszerelések főbb jellemzőiről is részletesen tájékoztatták küldöttségünket a kísérlet vezetői.

A kísérleti telepen tartott tűzoltási bemutatót jól egészítette ki — a Kaspi-tengeren — a piszcsaniji gázkitörés helyén tett látogatásunk. A helyszínből jól lehetett következtetni arra a gigászi munkára, melyet egy korábbi időszakban itt történt gázkitörés elfojtása alkalmával a szovjet tűzoltók és műszakiak végeztek. A kitörés helyén volt fűrészbetűteljesen megsemmisült. A tengerből kiemelkedő erős vascsölpök csaknem 100 m körzetben deformálódtak a nagy hőség hatására. Bár sokan ismerik, mégis úgy érzem, feltétlenül meg kell említeni a bakui olajbányászat tengeri sajátosságát. A kőolajbányászat igen jelentős része ugyanis a Kaspi-tenger területén fo-

lyik. Hosszú utakat, kiterjedt munkahelyeket és telepeket építettek cölöpkökre, s e cölöprendszeren látható állandóan működő kutakkal hozzák felszínre a „fekete aranyat” — ahogyan az azerbajdzsániak az olajat nevezik. Rendkívül érdekes volt számunkra az a tájékoztató is, melyet a bakui tengeri olajbányászat egyik telepének igazgatója tartott. Bemutatta az olajbányászat produktumait, köztük olyan terméket is, amelynek 40%-a benzin. Beszélt a tűzvédelem megszervezéséről. Bemutatta a termelőegységekben kiépített tűzjelző- és tűzvíz-hálózatot. Ezzel a sok tapasztalatot adott bakui látogatásunk be is fejeződött, és visszautaztunk Moszkvába. Időnk már igen rövid volt a hazaindulásig. Következtek a látogatásunkat záró tárgyalások.

EZEK SORÁBÓL KI SZERETNÉM EMELNI, HOGY KONSZTANTYIN IVANOVICS NYIKITYIN TÁBORNOK ELVTÁRS, a Szovjetunió belügymi-

niszter-helyettese hivatali helyiségében fogadta delegációnkat. Ennek során tájékoztathattuk úti programunk maradéktalan és eredményes teljesítéséről. Delegációnk nevében köszönetemet fejeztem ki azért, hogy lehetővé tették utazásunkat, és azért a sok fáradozásért, amelyet delegációnk eredményes munkája érdekében kifejtettek. Megkértem a belügyminiszter-helyettes elvtársat, hogy 1971-ben egy később konkretizálandó időpontban tegyék lehetővé a Szovjetunió tűzoltósága delegációjának hazánkba utazását.

Szovjet elvtársaink kivétel nélkül rendkívüli segítőkészséget, őszinte, meleg elvtársi barátságot tanúsítottak irántunk. Nincs lehetőségem arra, hogy itt minden kedves elvtársat név szerint is megemlítsék, köszönetet mondva szíves fáradozásáért. Ezért tisztelt Fjodor Vasziljevics Obuhov tábornok elvtárs, delegációnk nevében Önnek fejezem ki ezúton is hálás köszönetemet, és az Ön személyén keresztül annak a sok-sok kedves barátnak, ismerősnek, akikkel mi utunk során találkoztunk. Sok és gazdag eredményeket kívánok Önöknek, a kommunizmust sikeresen építő nagy Szovjetunió tűzbiztonságát szilárdító felelősségteljes munkájukhoz.

Gáztűzoltási bemutató a Baku melletti kísérleti telepen

3500 vizsgázó

Beszélgetés Péntek Jánossal, a BKV
tűzrendészeti csoportvezetőjével

— Tudomásunk szerint fővárosunk egyik legnagyobb vállalata lett az alig kétéves múltra visszatekinthető BKV. Milyen tűzrendészeti kérdéseket kellett megoldaniuk azóta, hogy a budapesti közlekedési üzemeket közös vállalat alá egyesítették?

— Jelenleg huszonháromezernél több dolgozót foglalkoztatunk, és azt hiszem, zavartalan tevékenységünk fontosságát sem kell részleteznem. Az viszont már kevésbé közismert, hogy az új vállalat-hoz jelentős üzemek és telephelyek is tartoznak, s ezek jórészt eléggé tűzveszélyesek.

Az összevonást követő tűzrendészeti tennivalók eléggé sokrétűek voltak, s elvégzésük korántsem ment zökkenőmentesen. A korábban önállóan működött vállalatoknál eltérően értelmeztek bizonyos kérdéseket. Nemegyszer pedig az okozott némi bonyodalmakat, hogy a tűzrendészeti hatóságok korábban ugyancsak eltérő módon döntöttek bizonyos ügyekben. Így például akadt olyan hatóság, amelyik hozzájárult a tűzveszélyes folyadékok föld alatti tárolásához, de olyan is, amelyik nem.

Az ilyen és hasonló problémák egyöntetű rendezéséhez értékes segítséget kaptunk a budapesti parancsnokságtól. Ugyanakkor szerény lehetőségeinkhez mérten mi sem tétlenkedtünk.

Mindenekelőtt egységes tűzrendészeti szervezetet kellett létrehozni. 39 hallgatónk a közeljövőben végez a KPM 2 éves levelező tanfolyamán.

Ezenkívül már elkészült a nyilvántartásba nem vett minden létesítmény tűzrendészeti utasítása is. Üzemi sajátosságként igen sok gondot okozott, hogy számos helyen meg kellett oldanunk a kémények kiváltását.

Abból a megfontolásból, hogy a legképzettebb tűzrendészeti hálózat sem képes eredményes működésre, ha a vezető beosztásúak és a tűzveszélyes helyen vagy ilyen munkát végző dolgozók nem ismerik kellően a feladataikat, a közelmúltban tűzrendészeti vizsgára köteleztük őket.

— Hány dolgozó vizsgázik, és a vizsgázatok eddig milyen általánosítható tapasztalatokat szereztek?

— Körülbelül 3500-an. Akadnak köztük létesítményvezetők, üzemmérnökök, raktárosok, de villanyszerelők és hegesztők is.

A felkészüléshez tansegédletet adtunk, ez minden lényeges tudnivalót tartalmaz. Jelenleg naponta 30-an, 40-en vizsgáznak, és általában komolyan fel is készülnek. A hézagos tudásukat azonban irgalmatlanul új vizsgára utasítjuk. A napi 30–40 vizsgázó közül átlag 3–4 az ilyenek száma.

Erősen reméljük, hogy a vizsgákat követően már nem akad olyan vezető, aki ne lenne képes elmagyarázni, hogyan használjuk tűz esetén az új pisztolyzárás kézioltót.

Persze, ezenkívül is rendszeresen oktatjuk dolgozóinkat a kézioltók kezelésére. Ilyenkor igazi tüzet gyújtunk, és azt kell eloltani.

Egy másik kezdeményezésünktől is sokat várunk. Körülbelül 3000 dolgozónk ugyanis tanfolyamon sajátította el az új 1600-as szabvánnyal összefüggő tudnivaló-

kat. A hallgatók között nemcsak szereplők, hanem tervezők, beruházók, sőt vezetők is akadtak.

— Hogy alakult a tüzesetek száma, és mit tesznek a csökkentés érdekében?

— Évente kb. 350–400 tűz keletkezik vállalatunknál. Ez kétségtelenül magas szám, noha a káresetek túlnyomó része igen kevés anyagi veszteséget okoz. Ezek közül mi azokat is nyilvántartásba vesszük, amelyek hatóságaink kimutatásában nem szerepelnek, vagyis azokat a beizzásokat is, amelyek nem járnak lánggal való égéssel. Úgy gondoljuk, az ilyen esetekből is le kell vonnunk a kellő tanulságokat.

Ezzel összefüggésben az okoz gondot, hogy járműparkunk eléggé elöregedett, viszont az elektromos szerelések kicserélése olyan horribilis összeget tenne ki, ami messze meghaladná erőforrásainkat.

Az új típusú villamoskocsikon a korábbinál gyengébb minőségű szigetelőanyag növeli a tűzveszélyt, mert már egy kis melegedés hatására könnyen olvadni kezd.

A korábbi években a sózott hó felcsapódása is okozott zárlatokat. Ezt most védőlemezes megoldással próbáljuk kiküszöbölni.

— Milyen egyéb kérdések foglalkoztatják Önöket?

— Folytatni kívánjuk a vezetők beszámoltatását a tűzrendészeti bizottság ülésein, készül egy 20 perces propagandafilm. Ez tulajdonképpen folytatása lesz az autóbuszüzem tűzveszélyeiről szólóknak, s a többi üzemág kapcsolatos problémáit hivatott bemutatni.

Ezenkívül minden dolgozó számára kötelezővé tesszük a tűzrendészeti vándorplakátkiállítás megtekintését is.

Az elmúlt időszakban jóformán a semmiből összehoztunk egy kis műhelyt. Itt végezzük el a nyomáspróbákat, és javítjuk, illetve tartjuk karban a tűzoltófelszereléseket. Évente kb. 700–800 ezer forintot takarítunk meg ezzel. A felszerelést és a működtetést az Elzett FLIM tűzoltókészülékek gyáregysége is messzemenően elősegítette. Önzetlen támogatásukat ezúton is köszönjük.

ÚJ UTAKON

Komárom megyében jó néhány létesítmény tűzoltósága kapcsolódott be tevékenyen telepe székhelyének tűzvédelmébe. Erről nyilatkozott nemrégiben két érdekelt tanácsi vezető: Bugány Imre lábatlani vb-elnök és dr. Mód Kázmér, az oroszlányi városi tanács igazgatási osztályának vezetője.

Bugány Imre vb-elnök

— Hogy mi adta az ötletet a szóban forgó kezdeményezésre? Röviden a következő: Községünkben természetesen azelőtt működött a tűzoltótestület, s hadd tessek hozzá, nem is rosszul. Ugyanakkor számos más lábatlani lakos az itteni gyárak valamelyikének volt létesítményi tűzoltója. Egy nagyvállalatnak pedig természetesen sokkal szélesebb körűek a lehetőségei, mint egy költségvetésből gazdálkodó községi tanácsnak. Mármost nekünk évi 9 ezer forintunk volt a testület imogatására, a gyáraknak érthetően sokkal több. Egyenruha-ellátásukat és más itatásait meg sem kísérelhettük velük összehasonlítani. A tűzoltó elvtársak viszont önkéntelenül is összevetették: hol ilyen feltételek között tevékenykednek. Ugyanakkor számos olyan tagja is volt községi tűzoltótestületnek, aki itt is meg cementgyárban is tűzoltóskodott. Szó- veg János elvtárral, a cementgyár igaz-

gatójával az élen a gyár kollektívája, egyébként akárcsak sok minden másban, a tűzrendészeti feladatok ellátásában is segítették községünket. Nemegyszer a gyárban javították meg a kismotorfecs- kendőnket és a teherautót.

Ilyen előzmények után merült fel a gon-

dolat: mi lenne, ha a községi meg a cementgyári testület egyesülne. A gyár vezetése és a két tűzoltóság is aránylag hamar megbarátkozott a gondolattal.

Lassacskán egy éve lesz az egyesülés kimondásának. Azzal azonnal, hogy évente átutaljuk azt a bizonyos kilencezer forintot a gyárnak, természetesen nem tudjuk le a gondot a magunk részéről.

A nyári meg a lakóházi feladatok végrehajtásáról ugyanúgy beszámoltatjuk a parancsnok elvtársat, mint régebben, s ha kell, magától értetődően segítünk.

Igaz viszont, hogy most kizárólag cementgyári tűzoltókból áll az egyesített községi és létesítményi tűzoltótestület. Vezetőségének számos tagja régebben a községi tűzoltóságnál is ugyanilyen beosztásban ténykedett.

Tűz alkalmával szerencsére még nem kellett próbára tenni az új szervezést, de gondolom, a sikeres vonulás most sokkal inkább lehetséges, mint régebben, mert hiszen a gyár három műszakos és mind- egyikben dolgoznak tűzoltók.

A testület tagjai sem jártak rosszul, mivel most nem okoz gondot, hogy az eltérő munkabeosztás miatt mikor tartásuk a foglalkozásokat, vagy készüljenek a versenyre, s amellet mint létesítményi tűzoltók óradíjat is kapnak.

En úgy látom, mindenképpen bevált a számításunk. A nyári és a lakóházi ellenőrzésekben sem tapasztaltam visszaesést.

Dr. Mód Kázmér osztályvezető:

A mi helyzetünk meglehetősen sajátos, mert bányász- és ipari jellegű város lévén cseppet sem volt könnyű összehozni, még kevésbé jól együtt tartani a városi önkéntes tűzoltótestületet. Nehezíti a dolgunkat, hogy csak a közeljövőben gondolhatunk egy minden igényt kielégítő szertár építésére. Ez egyébként két szerállásos lesz, a környéket füvesítjük, és gyakorló- meg röplabdapálya is lesz a szertárépület közelében.

A testület tagsága nem volt egyöntetűen aktív a közelmúltban. Ezért elhatároztuk, hogy felülvizsgáljuk: kikre számíthatunk a jövőben, és kiknek köszönjük meg az eddigi szolgálatokat.

Létszámgondjaink megoldásához három szervtől kértünk és kaptunk is segítséget. A vértesi erdőgazdaságtól, a helyi Jó Szerencsét Tsz-től meg az IKV-tól.

Szocialista szerződést kötöttünk a három

szakszervezeti bizottsággal, s ebbe foglaltuk a vállalt kötelezettségeket.

Ennek legfontosabb része, hogy a három szerv legalább egy-egy rajnyi létszámú önkéntes tűzoltót ad a városi testületbe. Mi viszont vállaljuk a kiképzést. Különben az IKV-sok bekapcsolódása jól segítheti majd a lakóházakban végzett tűzvédelmi tevékenységet.

Anyagiakat most nem kértünk, egyelőre saját erőből is elláthatjuk tűzoltóinkat a legszükségesebbekkel.

Remélem, az új szertár építésében már új tagjaink is kiveszik a részüket a társadalmi munkavállalásból.

Nem egészen ide tartozik, de talán nem érdektelen megemlítenem, hogy a három szervvel kötött szocialista szerződés olyan ötletnek bizonyult, amit azóta újabbak követtek, mert ez a forma igen jól bevált a város érdekében kifejtett más természetű munka- s egyéb vállalkásokra is.

„Nem a felelősséget akarjuk áthárítani”

— Interjú Lázár Józseffel, a Labor Műszeripari Művek 1. sz. esztergomi gyárának igazgatójával, valamint Peti Endre üzemfenntartási vezetővel, a tb elnökével és Haselmayer István tűzrendészeti előadóval —

a művezetők dolga — munkahelyük konkrét előírásaira.

A kézioltók kezelésének ismeretét a Duna-parti festékegetések alkalmával gyakoroltatjuk. Gondot okoz azonban, hogy női dolgozóink egy része egy kicsit félvállról veszi az ilyen gyakorlatozásokat.

Az oktatás természetesen nálunk sem százszázalékos biztosíték. A közelmúlt két kisebb tüzesetét ugyan még az állami segítség kiérkezése előtt megfékezték dolgozóink, de történt egy nagyon sajnálatos, robbanással járt tűzünk is. Érdekes módon egy régi és kiváló szakmunkásunk volt a vétkes. A technológiai előírás szerint előbb edénybe kell keverni a krómsavat, és csak ebből szabad feltölteni a kádát. Az illető azonban megkérte egyik dolgozótársát, — pedig ez nem tartozott órá —, segítsen megemelni a hordót, hogy abból töltsék fel a kádát. Amikor megfogták a hordót, és rátették a bekapcsolt kádra, ívhúzás következett be, ettől pedig tűz és robbanás.

Négyen megsérültek, közülük egy munkás másod- és harmadfokú égési sérüléseket szenvedett. Pánikba esetten menekült a helyszínről, hiába kiáltottak rá, hogy álljon meg, mert ég a ruhája. Végül is szinte úgy kellett letéperni, és letépni róla az égő ruhát. Kórházba szállították. Amikor gyógyultan kiengedték, kiderült: csak a robbanásra emlékszik, a továbbiakra már nem.

Két tanulságot is levontunk az esetből. Az egyik: mindenki csak azzal foglalkozhat, amivel megbízták. Utasításba adta a gyárvezetés, hogy más munkájába még az ahhoz értőknek sem szabad beavatkoznuk. Annak a bizonyos sérülést szenvedett dolgozónak például olajos, szőszös volt a ruhája, s ez is közrejátszott a sérülésében.

A másik tanulság leszűrése azt eredményezte, hogy az összes biztosítéktáblát és elosztódobozt leplombáltattuk, mert alapos volt a gyanúnk: hogy valaki a kár esetet megelőzőleg illetéktelenül hozzányúlt az elektromos szerelvényekhez. Az-

óta pénzbírsággal sújtjuk, ha valaki jögtalanul letöri a plombát, és hozzányúl a villamos szerelvényekhez.

— Milyenek a kapcsolataik tűzrendészeti hatóságainkkal?

LAZÁR JÓZSEF: Mondhatnám a lehető legjobbak, szinte naponta érintkezésben vagyunk az esztergomi parancsnoksággal. Terveinket, elképzeléseinket mindig jó előre bejelentjük. Nem a felelősséget akarjuk áthárítani ezzel, de szakvéleményük ismeretében, úgy hiszem, kölcsönösen biztonságosabban dolgozhatunk.

PETI ENDRE: Az elmúlt év számunkra legfontosabb két tűzrendészeti eseménye is igen jól példázta kapcsolatainkat. Hiába törtük a fejünket, gyáron belül sehol sem találtunk helyet a létesítendő oxigén- és disszoupalack-tárolónak. Az általunk javasolt helyet nem fogadta el az első fokú tűzrendészeti hatóság, és jogosan, mert lakóterület közelében lett volna. Végül is a megyei parancsnokság segítségével a gyárterületen belül találtunk alkalmas részt, meghozzá olyant, amire eredetileg nem is gondoltunk, pedig ez a munkamenet és a szállítás szempontjából is sokkal előnyösebb, mint amit eredetileg javasoltunk.

S igen nagy segítséget kaptunk az esztergomi parancsnokságtól, személy szerint Tóth szds. elvtárustól a festékszórás biztonságosabbá tételéhez is. Ennek az a lényege, hogy egy közébeiktatott mágneses gyorslezáró szelep segítségével megakadályozható a ventiláció nélkül megkísérelt festékszórás, áramkimaradás esetén pedig ugyancsak nem működhet a szórópisztoly.

LAZÁR JÓZSEF: Végezetül meg szeretném említeni, hogy a magam részéről igen hasznosnak tartom az ipari vezetők évenkénti tűzrendészeti értekezletét. Az ott elhangzottakból mindig sokat tanulhatunk, és felmérhetjük, hol tartunk jelenleg, s mit kell még pótolnunk. (g)

Lázár József

— Ugy hallottuk, az elmúlt évben igen nagy fejlődésen ment át a gyár. Ezzel összefüggésben milyen tűzrendészeti problémák akadnak?

LAZÁR JÓZSEF: Termelési értékünk csaknem ötszöröse a 10 évvel ezelőttinek. Jelenleg már mintegy kétezer dolgozót foglalkoztatunk. Tevékenységünk eléggé univerzális. A laboratóriumi felszerelésektől, műszerektől kezdve speciális gépkocsikarosszériákig sok mindent készítünk a piaci igények szerint.

Beruházásaink nagy részét saját erőből hajtottuk végre. A gyárkerítés persze adva volt, azt sajnos nem tolhattuk odább, így meglehetősen nagy a zsúfoltság, kivált ha szállítási nehézségeink adódnak. Ezért már nagyon várjuk a 3-as gyár elkészülését, mert akkor legalább a kocsiktól megszabadulunk. Persze addig is nagyon vigyáznunk kell, nehogy megismétlődjön az az eset, amikor az udvaron eldobott cigarettavégtől meggyulladt az ott tárolt hűtőszekrények göngyölege. Aránylag jelentéktelen tűz volt, de nekünk nagy kárt okozott, mert tönkrement a hűtőszekrények külső része.

A másik gond: üzemépületeink eléggé régiek, s például elektromos szerelvényeik sem mindenütt szabványosak. Ezen csak fokozatosan segíthetünk.

— Milyen módszerrel oktatják a dolgozókat, és Önök szerint milyen eredménnyel?

HASELMAYER ISTVÁN: A dolgozók oktatására mi is igyekszünk sok gondot fordítani. Az új felvételeket például kétszer is kioktatjuk: először az általános tudnivalókra, másodszer pedig — ez már

TUDNIVALÓK A BALESETI KÁRTÉRÍTÉSÉRŐL

A belügyi szolgálati feladatok biztonságos végrehajtását is szigorú övrendszabályok segítik elő. Testületünk tagjainak azonban gyakran olyan feladatokat is teljesíteniük kell, amelyek csak a szokásosnál nagyobb veszélyhelyzetben, nemritkán váratlan körülmények között hajthatók végre. Ezért azután még a kötelező óvintézkedések szigorú megtartása esetén is érheti őket baleset, megbetegedés.

Ilyenkor a testület tagját, illetőleg hozzátartozóját vagyoni károsodás is érheti azáltal, hogy személyi tulajdonában lévő tárgyak rongálódnak, költségei merülnek fel, munkaképesség-csökkenése esetén veszteség állhat elő jövedelmében, hozzátartozóinak utazási költségei adódnak, és eleshetnek a rokoni tartástól stb.

A kár egy része a társadalombiztosítási szolgáltatások útján megtérül, baleseti járadék, temetési segély, árvaellátás stb. formájában.

Szocialista államunk ezért messzemenően törekszik a sérülést szenvedettek méltányos kártérítésére.

E szocialista alapelv nyilvánul meg a 49/1967. (XI. 22.) kormány-számú rendeletben és ennek végrehajtási rendeletében, az 1/1967. (XI. 22.) HM, BM, PM, IM-számú együttes rendeletben is, ez rendelkezik a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tagjai életének, testi épségének vagy egészségének sérelméből eredő károk megtérítéséről.

A 4/1967. (VI. 8.) Mű. M-számú rendelettel módosított 2/1964. (IV. 3.) Mű. M-számú rendelet pedig a dolgozók vonatkozásában tartalmaz hasonló rendelkezést.

A hivatkozott jogszabályok lényegének kiemelésével segítséget kívánunk nyújtani az érdekelteknek, hogy szükség esetén tudják, ki és milyen feltétellel kaphat baleseti kártérítést.

Milyen károk megtérítése kötelező?

A Belügyminisztérium köteles megtéríteni testületi tagjának — halála esetén hozzátartozóinak — azt a kárát, amely életének, egészségének vagy testi épségének megsértésével kapcsolatban keletkezett, ha a sérelem összefüggésben áll a szolgálati kötelemmel.

A részletes szabályok ismertetése előtt tisztáznunk kell két lényeges fogalmat. Nevezetesen, hogy ki tekinthető testületi tagnak, és baleseti kártérítés szempontjából mi ismerhető el a szolgálati kötelemmel összefüggésben álló sérelemnek.

Az adott fegyveres, illetve rendészeti szerv testületi tagjai lehetnek:

- hivatások (katonai és irodai állományúak),
- tiszti, illetve tiszthelyettesi iskola hallgatói,
- önkéntes rendőrök, önkéntes tűzoltók (tágabb értelemben a belügyi szolgálati feladatokba bevont vagy azt önként támogató személyek).

Szolgálati kötelemmel összefüggésben álló az a sérelem, amely a testület tagját érte:

- az egység kiképzési terve, illetőleg a napirend szerinti kötelező foglalkozások végrehajtása,
- ór-, járó- vagy ügyeleti szolgálat ellátása,
- munkára vezénylés esetén, munka, továbbá az egység belrendjével kapcsolatos tevékenység,
- a parancsok, utasítások, intézkedések végrehajtása,
- a parancsnokok, továbbá a társadalmi (párt, KISZ stb.) szervezetek által szervezett társadalmi, kulturális és sporttevékenység teljesítése, illetve az azon való részvétel,
- az eskü, és a szabályzatok alapján elvárható tevékenység közben vagy következtében.

A baleseti kártérítésnek, mint láttuk; elengedhetetlen feltétele, hogy a sérelem a szolgálati kötelemmel összefüggésben vagy annak következményeként keletkezzen.

Hogy a baleset összefügg-e a szolgálati kötelem teljesítésével, azt egy erre hivatott felülvizsgáló bizottság állapítja meg. A szolgálati kötelem teljesítésével való összefüggés azért lé-

nyeges, mert baleset olyan körülmények között is lehetséges, amikor a testületi tag ténykedése nincs összefüggésben szolgálati kötelemmel, mert pl. szabadságon tartózkodik, közúti közlekedési járművön, pl. villamoson utazik, vagy szabad idejében — kedvtelésből — valamilyen sportot űz.

Az említett körülményekhez hasonló esetben a testület nem fizet baleseti kártérítést, ugyanis ilyenkor nem állt volna módjában a baleset elhárítása. A baleseti kártérítésnek — amely független a vétkességen alapuló felelősségtől — pedig éppen az is célja, hogy a testületet és annak tagját olyan tevételes vagy tartózkodó magatartásra ösztönözze, amellyel a balesetek elkerülhetnek.

Ez természetesen nem feltétlenül jelenti azt, hogy ha a testületi tag szolgálati kötelem teljesítésétől függetlenül harmadik személy vagy szerv vétkes közrehatásának eredményeként szenved sérülést, ne részesedhetne baleseti kártérítésben. Részesülhet, azonban ilyenkor nem az itt tárgyalt jogszabályi rendelkezés, hanem a Polgári Törvénykönyv kártérítési felelősséget megállapító szabályai alapján téríthető meg az őt ért károsodás.

Adott esetben pl. kártérítést fog fizetni az a gépkocsivezető, aki a szabadságon levő, a gyalogosforgalomban szabályosan közlekedő testületi tagnak okozott sérelmet a közúti közlekedés szabályait megsértő magatartásával, vagy pl. az a házkézlelési igazgató, aki elmulasztotta a gyalogjáróhely burkolatának javítását, kivilágítását, és emiatt a testületi tag szolgálati helyéről hazafelé menet pl. lábtörést szenved.

Előfordulhat viszont, amikor jöllehet a baleset a szolgálati feladatok teljesítésével összefüggésben következik be — mégsem illeti meg baleseti kártérítést a testületi tagot, vagy csak kárának egy része téríthető meg, mert a balesetet valamilyen külső, elháríthatatlan ok vagy a testületi tag saját elháríthatatlan magatartása idézi elő. Pl. a szolgálati feladatát végző testületi tag a zivatar elől élő fa alá húzódva szenved villámütéses sérelmet, vagy a kötelezően előírt védőfelszerelés nélkül hatol be önszántából egy gázal szennyezett helyiségbe — hogy minél előbb nyújthasson segítséget.

Ilyen esetekben a testület nemcsak képtelen a baleset elhárítására, hanem a testületi tag kizárólag saját meg gondolatlan magatartásának következményeként szenved sérülést.

Az utóbb említett példában mérlegelhető azonban, hogy a testületi tagnak vajon milyen százalékban volt ún. vétkességi közrehatása a baleset bekövetkezésében, és az összes körülmények mérlegelésével ennek megfelelő arányban esetleg sor kerülhet a kár megosztására.

A kárigény bejelentése és elbírálása

A baleset megtörténte után az alegység parancsnoka sérülési jegyzőkönyvet köteles készíteni. Erre egy jelenleg is használatos formanyomtatvány szolgál. A jegyzőkönyv kérdéseire adott válaszok és vélemények kellő tájékoztatást nyújtanak a felülvizsgáló bizottságnak ahhoz, hogy akár ezekből, akár további okmányok beszerzésével vagy vizsgálatok elvégzésével dönthessenek a szolgálati kötelem teljesítésével való összefüggés megállapításának kérdésében.

Miután a bizottság a szolgálati kötelem teljesítésével való összefüggést megállapította, az egység parancsnoka köteles fel-szólítani a testületi tagot kárigényének bejelentésére.

A károk felsorolásában szerepelhet: az elmaradt jövedelem, a dologi kár, hozzátartozók kórházi látogatásának költségei, a kezelés idejére az étkezés feljavitásának az otthoni ápolásnak költsége, az esetleges temetési költség, a gyász és kegyelet kifejezésének költségei, rászorultság esetén az elmaradt rokoni tartás igénylése stb.

Ezek részletezésekor — a teljességre való törekvés nélkül — a következőkre szükséges rámutatni:

A hivatásos állományúak szolgálatképtelenségük első négy hónapjában (120 napig) 100%-os, a további időre 75%-os illetményben részesülnek mindaddig, amíg vissza nem nyerik szol-

gálatképességüket, illetőleg míg állapotuk véglegesen ki nem alakul.

A munkaviszonyban állók, polgári alkalmazottak, önkéntes rendőrök, önkéntes tűzoltók sérülésük után táppénzes állományba kerülnek. Táppénzes állományuk munkaképességük visszanyeréséig, illetőleg állapotuk végleges kialakulásáig tart.

A munkaképesség-csökkenés mértékét orvosi bizottság állapítja meg. Ennek alapján a IV—I rokkantsági fokozat egyikébe sorolják a balesetet szenvedettet. A Társadalombiztosítási Igazgatóság e szerint állapítja meg a rokkantsági nyugdíjukat, illetőleg a baleseti járadékukat. A véleményező orvosi bizottság időközönként felülbírája a munkaképesség-csökkenést. Az egészségi állapot javulása vagy rosszabbodása szerint változhat addigi rokkantsági fokozatba sorolásuk és ennek alapján a baleseti járadék összege. Előfordulhat, hogy az eddig rokkantsági nyugdíjat élvezett már csak a baleseti járadék legmagasabb összegét kaphatja, ami kevesebb a rokkantsági nyugdíjánál. Ennek egyrészt a sérült egészségi állapotának javulása lehet a magyarázata, másrészt pedig az, hogy a sérülést szenvedettnek is — átképzéssel, tanúlással stb. — mindent el kell követnie megmaradt munkakapára hasznosítására. Ezt a jogszabály mint kárenyhítési kötelezettséget említi.

Ugyanakkor elmaradt jövedelem címén mindazt a kárt meg kell téríteni, amely a testületi tagot, illetőleg a dolgozót azáltal éri, hogy a sérelemből származó munkaképesség-csökkenése, illetőleg munkaképtelensége miatt elesik illetményétől, keresetétől, illetőleg annak egy részétől.

Hivatásos állományúak átlagilletményének kiszámításakor a beosztási és rendfokozati illetményt, a szolgálati időpótlékot és a jutalmakat kell figyelembe venni.

A 30 napnál rövidebb időre vonatkozó illetményvesztés esetén a jutalmakat figyelmen kívül kell hagyni. A 30 napot meg nem haladó időre vonatkozó jövedelem-vesztés esetén a sérelem előtti negyedévet, egyéb esetekben pedig a sérelem előtti egy évet kell a számítás alapjául venni. Ezt követően az illetményvesztés időtartamára ennek alapján járó átlagilletményből le kell vonni a ténylegesen kifizetett illetményt, és az így mutatkozó különbözet lesz a kártérítés összege. A társadalombiztosítás útján fizetett baleseti járadékot kárcsökkentő tényezőként kell figyelembe venni.

A munkaviszonyban állók igényt tarthatnak a

- munkabér (pénzbeli és természetbeni),
- egyéb rendszeres, korábban is igénybe vett szolgáltatások (formaruha, nem bérjellegű természetbeni juttatás) megtérítésére.

Nem követelhető azoknak a szolgáltatásoknak a megtérítése, amelyek rendeltetésük szerint csak a munkavégzés esetére járnak, mint pl. a védőétel, veszélyességi pótlék, munkaruha, kiküldetési díj stb.

Az elmaradt munkabér összegének megállapításakor a nyereségrészesedés figyelembevételével számított átlagkeresetet és a beralapból kapott minden juttatást (természetbenit is) alapul kell venni.

Elmaradt jövedelem, dologi kár, költségek, kiadások

Ha az elmaradt jövedelem számítása szempontjából figyelembe jövő időtartam alatt tartós jövedelem-változás történt, csak a változás utáni időszakot lehet ekként figyelembe venni, pl. bér-emelések alkalmával.

Az eddig elmondottakon kívül kártérítési alapul szolgál az úgynevezett dologi kár is. A testület köteles megtéríteni a balesetet szenvedett tulajdonában vagy használatában levő és jogszzerűen magánál tartott tárgyainak megrongálódásából vagy megsemmisüléséből eredő kárát. Ha az adott tárgy értékcsökkenés esetén megjavítható, akkor a javítás költségét, értékcsökkenés esetén az értékcsökkenést is; használhatatlanság esetén pedig a kár idején képviselt értéknek megfelelő összeget. A kár összegének megállapításakor a kártérítés időpontjában érvényes fogyasztói árat alapul venni.

Költségek és kiadások címén a testületi tag olyan költségeit és kiadásait téríti meg a testület, amelyek a sérelem következményeinek elhárításához szükségesek, ilyen lehet pl. a feljavított élelmezés, az otthoni ápolás, a többletfűtés, a vele közös háztartásban élők indokolt beteglátogatási költségei, stb. A szolgálat teljesítése közben balesetet szenvedett testületi tag halála esetén hozzátartozóinak a testület — rászorultság esetén — az elvesztett tartás erejéig köteles kártérítést fizetni, és megtéríteni költségeiket, kiadásait, mint pl. temetési költség stb.

Mindenfelül az 1969. június hó 1. napja után szolgálati kötelezésekkel összefüggő baleset vagy betegség következtében elhunytak hozzátartozói segélyben is részesülnek.

Dr. Kiss Sándor
r. őrgy.

Így célszerűbb

Akárcsak másutt, megyénkben is évente értekezletet tartottunk az ipari s az állami mezőgazdasági létesítmények vezetőinek.

Megyénkben az ipari értekezletre általában 70, míg a mezőgazdaságra 25–30 létesítményvezetőt hívtunk meg.

A megjelenéssel nem is volt baj. A vezetők többsége eljött, mások pedig helyettesükkel vagy vezető beosztású megbízottjukkal képviseltették magukat.

Habár igyekeztünk megtenni mindent az értekezlet sikere érdekében, azt tapasztaltuk, hogy a vezetők mégsem kaptak kellő útmutatást a tűzrendészet további fejlesztésére. Ugyanis a létesítmények különfélesége miatt (vas, textil, élelmiszer, közlekedési, egészségügyi, kulturális stb.) csak arra nyílt lehetőségünk, hogy általánosságban foglalkozunk a tűzrendészeti helyzetükkel. A rendelkezésre álló időn belül nem volt mód arra, hogy minden egyes létesítményt eredményesség vagy fogyatékosság vonatkozásában megemléssünk.

Az 1968. évi értekezleteinket követően, kellő mérlegelés után úgy határoztunk, hogy az 1969. és 1970. évi értékelésekre a felügyeleti szervezet, illetve a létesítmények vezetőit kérjük fel. Elhárításunkat a következőkre alapoztuk:

— a tűzrendészeti jelentős létesítményekkel rendelkező felügyeleti szervek irányító, szervező és ellenőrző tevékenysége eredményes;

— az utóbbi években pozitív irányban változott a létesítményvezetők szemlélete a tűzrendészetről, a tűzrendészeti szervezetek sikeresen tevékenykedtek, a tűzrendészeti figyelem jónak értékelhető;

— a létesítményvezetők a biztonsgos termelés, raktározás stb. céljából mindinkább nélkülözhetetlennek tartják a tűzrendészeti szabályok érvényesítését;

— a megváltozott szemléletből fakadóan, a létesítmények vezetése alkalmas arra, hogy

felmérje a tűzrendészeti helyzetet, és megjelölje a további tennivalókat;

— megnőtt a bizalom a tűzrendészeti szervek munkája iránt, s ezért az értékelést már nyugodtan a felügyeleti szervekre és a létesítményekre bízhatjuk.

Az egyedi értékeléseket a létesítményvezető, a főmérnök vagy a tűzrendészeti előadók tartották. A beszámolók részletesek, konkrétak, előremutatók voltak.

Ezeknek az értekezleteknek eredményességét feltétlenül elősegítette, hogy:

— A vezetők adatokat kellett gyűjtenie az értékeléshez, s így behatóan kellett foglalkoznia a tűzrendészeti helyzettel.

— Nagyobb létszám — és főleg olyan középvezetők — előtt történt az értékelés, akik tudnak is tenni a tűzrendészet érdekében.

Ezen az értekezleteken a közvetlen és középvezetőkön kívül részt vettek a párt és KISZ, valamint a szakszervezet képviselői, továbbá a tűzrendészeti szervezet tagjai is. Összesen mintegy 1000-en kaptak tűzrendészeti vonatkozású tájékoztatást, és legalább 300 hozzászólás hangzott el.

— Az értekezleteken a tűzrendészeti szervek képviselői is az adott létesítmény tűzrendészeti problémái kapcsán szóltak fel.

A két év tapasztalatait és eredményeit ismerve, a jövőben is az egyedi értékeléseket tartom célszerűnek.

A jelenlegi gazdasági irányító rendszer nagyobb önállóságot ad a gazdasági vezetőknek. Ez viszont fokozottabb felelősséget igényel. A vezetők többsége vállalja is a felelősséget. Éppen ezért nem indokolja semmi, hogy az irányításukra bízott létesítményben helyettük végezzük el a tűzrendészeti értékelést.)

MOLNÁR JÁNOS
tű. alez.

megyei parancsnokhelyettes,
Szombathely

Dr. Csonka Pál Kossuth-díjas:

Egy londoni toronyház sarokrészének összeomlása

London keleti részén, a newhami városnegyedben több egyforma 24 emeletes toronyház épült. A szóban forgó épületek alsó két szintjét monolit vasbetonból készítették, a felmenő szerkezetet a dán Larsen-Nielsen-rendszer szerinti táblavázzal előregyártott fal- és födémablakból (panelokból) szerelték össze. Az épületek alsó két szintje a lakók közös helyiségeit (garázs, társalgó, gyermekjátsszó) foglalta magába, a felső 22 emeleten pedig lakások voltak: minden szinten 3 háromszobás és 2 kétszobás lakás. Ezek az épületek közepén állt lépcsőházból nyíló középfolyosón át voltak megközelíthetők (1. ábra).

A szóban forgó épületek egyikében — a Ronan Point nevű épületben (2. ábra) — két hónappal az épület átadása után, 1968. május 16-án reggel háromnegyed 6 órakor a 18. lakóemeleten gázrobbanás történt. Ennek következtében a ház táblavázzal épült sarokrésze 22 emelet magasságban összeomlott, a helyszíni betonozással készült alsó két szint azonban sértetlen maradt (3. ábra).

A szerencsétlenségnek 4 halálos áldozata és 17 sérültje volt. Annak a lakásnak a bérlője, ahol maga a robbanás történt, súlyos sérülésekkel bár, de élve maradt. Egy lakót, aki az egyik ledől födém megmaradt peremcsonkján állott, a csodával határos módon mentették meg.

Az épület teherhordó vázát a felső 22 emeleten 18 cm vastag faltáblákból épített harántfalak alkották (4. ábra). Ezekre támaszkodtak a 18 cm vastag üreges födémablakok. Utóbbiak 2 cm-nyire fektettek fel a falakra, de a felfekvés szélességét 3 cm-nyire előrenyúló födémkarmok növelték (5. ábra).

A szerkezeti rendszer és az alaprajzi elrendezés több szempontból kifogásolható. Így szerkezeti hibának minősítendő, hogy a térbeli vázrendszer nyitott volt: a homlokzati falak nem voltak a teherhordó vázrendszerbe szervesen bekapcsolva. Ezeket a falakat ui. csupán a harántfalak kiálló végére függesztették fel. Ezáltal a teherhordó vázrendszer nem volt zárt dobozszerű szerkezet: a homlokzatok felé gyakorlatilag nyitott volt (lásd 6. ábra bal oldali képét). Ha a homlokzati falakat is bekapcsolták volna a teherhordó vázrendszerbe (amint azt a 6. ábra jobb oldali képe szemlélteti), az mindenféle erőhatással szemben sokkal ellenállóbb lett volna.

Az alaprajzi elrendezés szempontjából viszont az kifogásolható, hogy az összes menekülési utak (lépcsők, felvonók) egy csoportba voltak összpontosítva (1. ábra). Ez az elrendezés helytelen, mert az épület közepén valamely alsóbb emeleten keletkező tűz füstje és lángja valamilyen menekülési utat elzárhatja a felsőbb emeleti lakók elől.

Az angol építésügyi minisztérium a helyi hatóságokkal karöltve, bizottságokat küldött ki a szerencsétlenség körülményeinek kivizsgálására. Ez a bizottság a jelenését, gazdag képanyaggal, nyomtatásban vette közzé. Ennek megállapításait jelen

tanulmány szerzője forrásmunkaként használta fel.

Az említett jelentés figyelembevételével az összeomlás előtti és utáni állapotot a 7. ábrával szemléltethetjük. Itt az a) ábra az épület eredeti állapotát tünteti fel, a b) ábra a gázrobbanás utáni állapotot mutatja, a c) ábra pedig a leszakadással fenyegető épületrészek lebontása után előállított helyzetet tünteti fel. A b) ábra a könnyebb ábrázolhatóság kedvéért az összeomlás után lógva maradt födémrészeket nem mutatja be. Mint az ábrából kitűnik, a saroklakások hálószerkezetének fala a 16. lakóemelettől lefelé nem omlott le.

Annak a lakásnak az alaprajzát, ahol a robbanás történt, a 8. ábra szemlélteti.

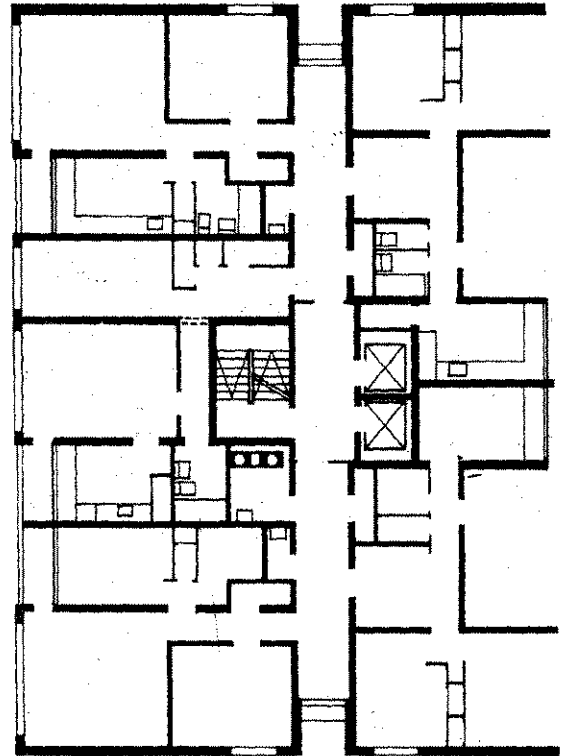
A szerencsétlenség közvetlen oka, amint azt a vizsgálat kiderítette, kétségkívül gázrobbanás volt. Az említett 18. lakóemeleti (felülről számítva az ötödik szinten levő) saroklakásban november 15-éről 16-ára virradó éjjel egy hibás gázcsatlakozás miatt gázszivárgás történt, a kiszivárgott gáz pedig akkor, amikor a lakás bérlője gyufát gyújtott, felrobbant.

A lakás bérlője a gyufagyújtást megelőzően semmilyen gázszagot nem észlelt, s magára a gyufagyújtás tényére sem emlékszik vissza, mert a gázrobbanás pillanatában eszméletét veszítette.

A gázrobbanás kidöntötte a 18. emeleti saroklakás nappali szobájának homlokzati faltábláját, valamint a nappali és hálószoba szélső harántfaltábláit, s megrongálta a konyha homlokzati faltábláját. A 9. emeleti szélső haránt faltáblák leomlása maga után vont a szóban forgó faltáblákra támaszkodó felsőbb emeleti határfaltáblák lezuhanását, valamint a határfaltáblákon nyugvó födémablakok leszakadását is. Ezzel azonban az összeomlási folyamat nem fejeződött be: az omladék-teher hatására egymásután omlottak össze a 18. lakóemelet alatti egyes határfal- és födémrészek is, le egészen a monolit alépítményig. Csodálatosképpen azonban az összeomlás alkalmával a felső négy emelet homlokzati fala függve maradt, s zászloszerűen lebegve lógott a tátongó mélység felett (7/b ábra). Érdekes tudni azt is, hogy a leomlott sarokrészen a párkányelemek s a velük összeszerelt tetőfödém-táblák sem zuhantak le: ezek a leomlott sarokrész felett baldachinszerűen helyükön maradtak. Ezen épületrészeket, valamint a középfőfalba való bekötés helyén függve maradt födémablakokat további szerencsétlenségek elkerülése végett később távolították el (7/c ábra).

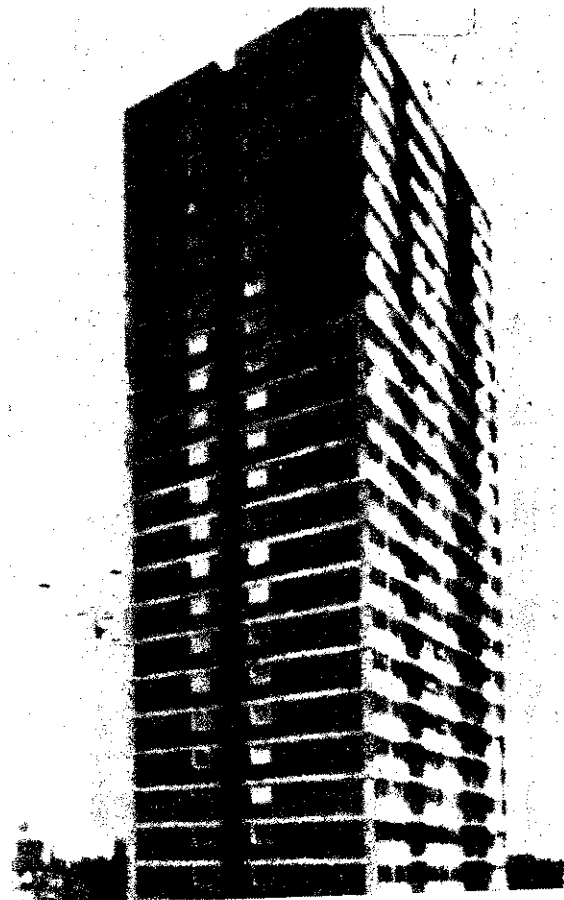
Azt a körülményt, hogy az összeomlás robbanás előzte meg, tanúk bizonyítják. A robbanás zörejét 58-an hallották: egyesek két robbanási zajt (viesszhang?) is hallani véltek. Többen látták a robbanás lángját is. A robbanás tényét alátámasztja az is, hogy a szóban forgó saroklakásban az összeomlás után a városi gázvezetékbe előtörő méteres gázlángot észleltek.

Ámbár ilyen körülmények közepette a robbanás tényét aligha lehet kétségbe vonni, mégis számos jelenség tisztázatlan. Így érthetetlen például, hogy az említett

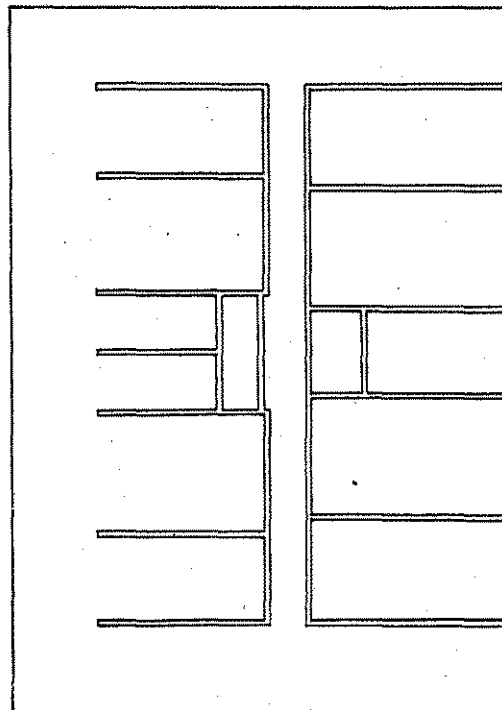
1. ábra

2. ábra

3. ábra

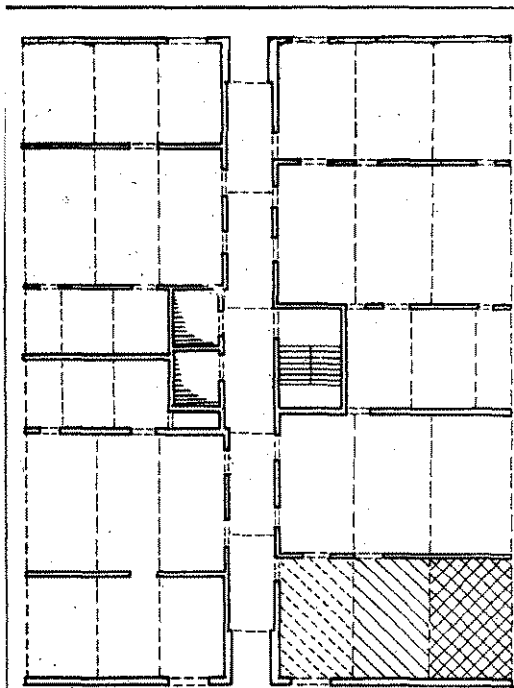

saroklakás bériője miért nem lett rosszul éjjel hálószobájában az oda beszívó gáz hatására, illetve miért nem érzett gázzagot, amikor reggel felkelt, és a konyhájába ment teáját megmelegíteni.

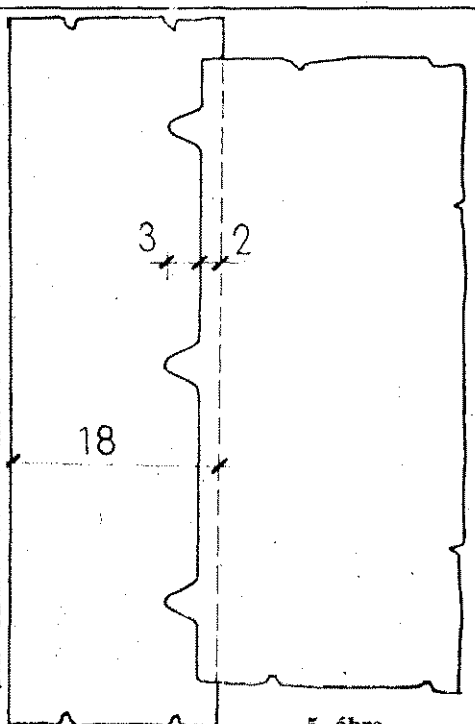
Megmagyarázhatatlan az is, hogy a robbanás ereje, mely falakat döntött ki, és cisodorta a lakás bérlőjét a középfolyosóra, miért nem sértette meg a lakás bérlőjének a dobhártyáját. Érthetetlennek tűnik e sorok írója számára az is, hogy miért a szomszédos helyiségek szerkezeti falai omlottak le, s miért nem sérültek meg a konyhai traktus szerkezeti falai, te-

hát magának annak a helyiségcsoportnak a falai, ahol a robbanás történt.

Mindezek a körülmények arra utalnak, hogy a robbanás egészen kis erejű lehetett. Ha viszont így volt a dolog, tehát kis erejű robbanás hatására végzetes összeomlás következett be, akkor joggal állítható, hogy az az építési rendszer, amelyet a Ronan Point nevű épületen alkalmaztak, nem felelhet meg azoknak az elemi biztonsági követelményeknek, amelyeket a közösség az építési szervektől méltán elvárhat.

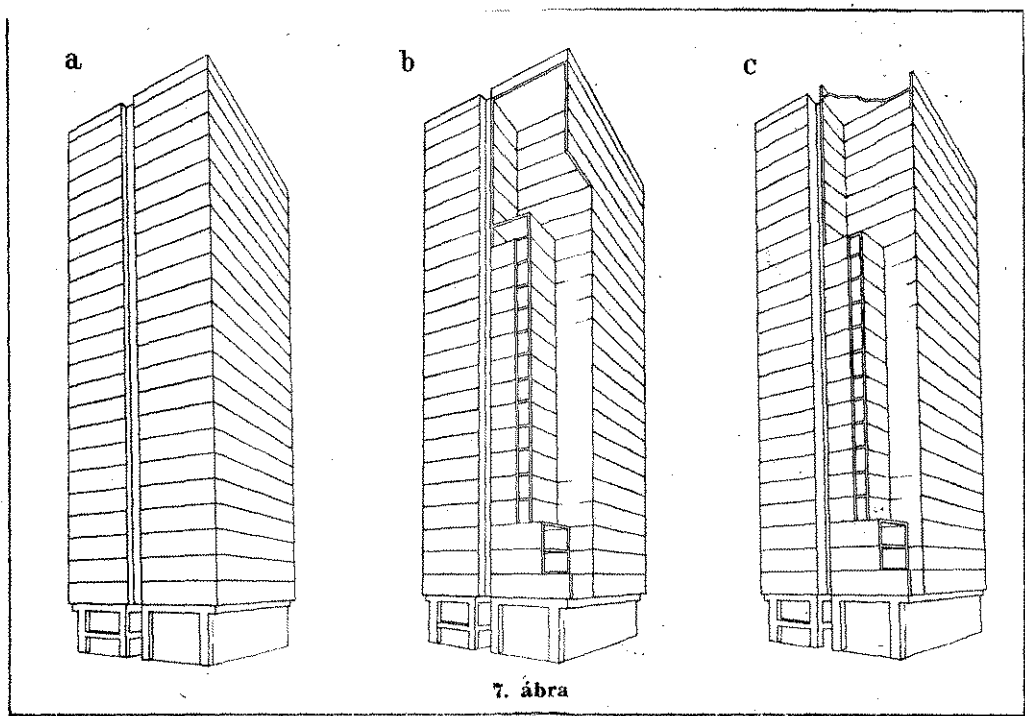
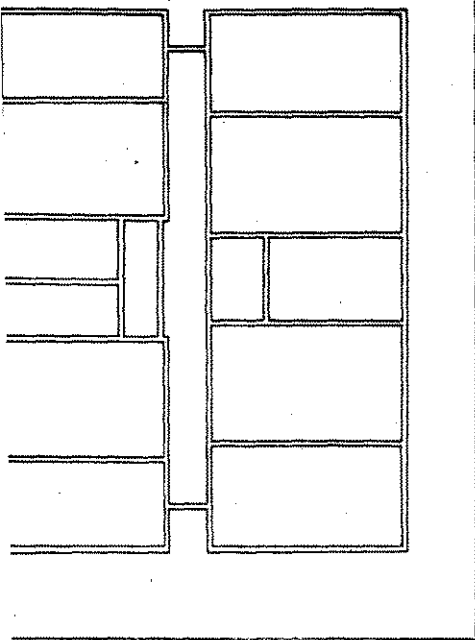
4. ábra

5. ábra

A londoni épület-összeomlás azonban nemcsak külföldi, hanem hazai vonatkozásban is komoly figyelmet érdemel, mert többé-kevésbé hasonló rendszer szerint hazánkban is készültek és készülnek előre gyártott táblalából összeszerelt épületek. Nem engedhető meg, hogy ezekben az épületekben gázrobbanás, tűzeset, szélvihar, a földszinti falnak történő ütközés, földrengés vagy egyéb dinamikus igénybevétel hatására az épület egy jelentős részén károsodás álljon elő. Ez a körülmény szükségessé teszi a táblavázis épületekben a vázrendszer olyan módon való kialakítását, amely megakadályozza a londoni épület-összeomláshoz hasonló láncolatos összeomlás (progressive collapse) létrejöttét. A hazai hatóságok — a londoni katasztrófa tanulságait is gondosan mérlegelve — megtették az ez irányban szükséges intézkedéseket a ME 95—67 méretezésre vonatkozó részének átdolgozásával és az EVM 10/1970 utasításában kötelezően közzétett „Műszaki Irányelvek” kiadásával. Utóbbinak létrehozásában Gyűlén Jenő és Somogyi László körültekintő vezetésével működő szakértői bizottság elvitathatatlan érdemeket szerzett. Az új szabályzat a táblavázis épületekre vonatkozó általános tervezési irányelveken felül a szerkezeti rendszerre, az alapítményre és a felmenő szerkezetre, valamint a kapcsolatok kialakítására vonatkozó követelményeket és szerkesztési szabályokat tartalmaz, végül a minőségi és mérettérési követelményeket foglalja össze, mindezt a biztonság és gazdaságosság szempontjainak egyidejű szakszerű mérlegelésével.

Megemlítendő, hogy a láncolatos összeomlás szempontjából különösen veszélyeztetettek az épületek sarokrészei. A londoni Ronan Point nevű épületen is a robbanás az épület sarokrészét tette tönkre, nem pedig az épület haránttraktusát, ahol maga a robbanás történt. Általában az épület sarokrészei azok, amelyek legkevésbé ellenállóak összeomlással szemben. Ezért nem szerencsés, ha a táblavázis épületeket sok ki-beugró sarokkal építik meg (10. ábra), mert ezek a sarokrészek fokozott mértékben vannak láncolatos összeomlás veszélyének kitéve. Így pl. a londoni Ronan Point nevű épületen is hihetőleg kisebb

7. ábra

kü károsodás állott volna elő, ha az épület szélső harántfalának folytonosságát nem szakítják meg a középfolyosó valójában kialakított poroló erkéllyel.

Ámbár a Ronan Point nevű épület a londoni építési szabályrendelet előírásaiak megfelelően készült, le kell szögezni, hogy a szobán forgó szerencsétlenség annak a helytelen szerkezeti elrendezésnek a természetesen következésképpen volt, mely nem számolt a láncolatosságot veszélyes letehetőseggel. E hibáért az adott esetben csak a tervezés tehető felelőse, s a felelőség nem hárítható át sem az előregyártás alkalmával, sem az építés során elkövetett valamilyen mulasztásra.

Érdekes megemlíteni azt is, hogy a londoni szerencsétlenséget követő vizsgálatok derítették, hogy azok a szabályzatok, melyek alapján a szobán forgó épületekbe jutó szélereket számították, elavultak: figyelembe veendő szélereket alábecsülték, ezért a szobán forgó épületek szélterhelésében sem kellőképpen ellenállók. Hasonló megállapítások voltak tehető az állított épületeknek tűzzel szemben való ellenállásuk és illetően is. Ámbár ezen épületek elemei önmagukban véve tűzzel szemben kellőképpen ellenállóak, mégis maximális házi tűz esetében is előadódhat a vázszerkezetekben olyan károsodások, amelyek az egyetlen hőtágulás folyó előidézett igénybevétel-átrendeződéására egyes faltáblák kipattanására, s ezek folyamánként láncolatossá vezethetnek.

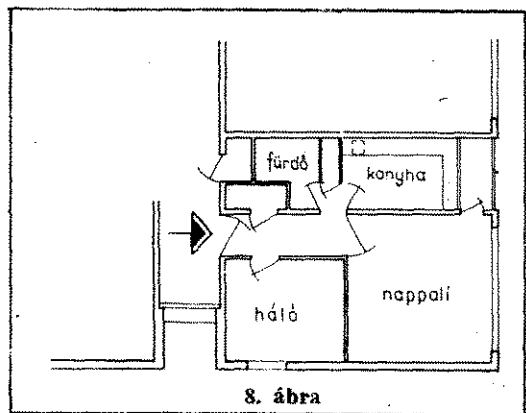
A londoni építési katasztrófa szempontból súlyosan esett latba a gázrobbanás is. Ha ez a robbanás a legfelső emeleten történt volna, legfeljebb egy emelet, illetve földemléti sérültek volna meg, s az omladékterhelés hihetőleg nem szerte volna elő az alsóbb emeletek szerkezeti elemeinek tönkremenetelét. Valán levezőbb lett volna a helyzet akkor is, a robbanás a legalsó emeletszinten következne be, mert a szélső harántfal elei nagyobb súrlódó ellenállással rendelkeztek volna az oldalirányú lökőerővel szemben.

Ámbár a londoni katasztrófa felhívta a figyelmet a táblavázás épületek láncolatosságot veszélyes letehetőseggel, az angol

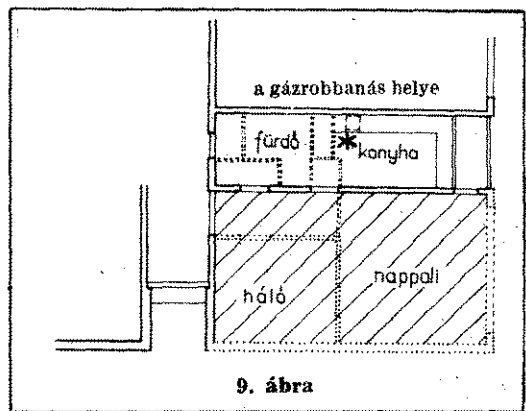
szakértő bizottság megállapításaival megegyezően le kell rögzíteni, hogy a táblavázás épületeken szakszerű szerkezeti megoldás esetében a láncolatosságot veszélyes elhárítható. Ehhez nyilván az szükséges, hogy a csomópontokat szakszerűen alakítsák ki és kellő mennyiségű átutató szerelvényt lássák el, továbbá, hogy a homlokzati faltáblákat is bekapcsolják a teherhordó vázrendszerbe, végül pedig, hogy a földemelek között folyatóságos kapcsolatot létesítsenek. Ezáltal válik csak lehetővé, hogy az épület valamely teherhordó elemének a teherhordó rendszerből való kikapcsolódása esetében az erőjáték megfelelőképpen átrendeződjék, és a szomszédos teherhordó elemek vegyék át a tönkrement elem teherhordó szerepét. Természetesen, felette indokolt a táblavázás épületek maximális megegyező emeletszámát korlátozni, s az alkalmazott rendszertől függően szabályzatban rögzíteni.

Bármilyen szomorú dolog volt is a londoni toronyház sarokrészének leomlása, mégis nyereségnek kell elkönyvelni, hogy ez a szerencsétlenség felhívta a figyelmet a táblavázás épületek láncolatosságot veszélyes letehetőseggel, s ez a felismerés ösztönzést adott a hasonló szerencsétlenségek elhárításához szükséges intézkedések megtételére.

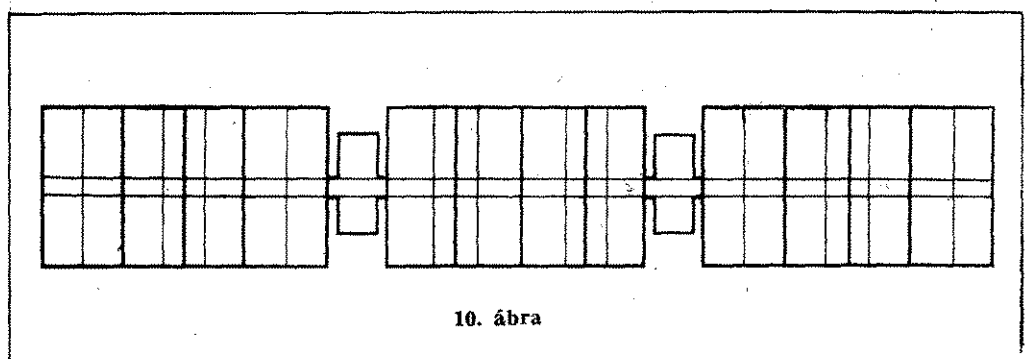
• Megjelent a Magyar Építőipar 1970. 10. számában.

8. ábra

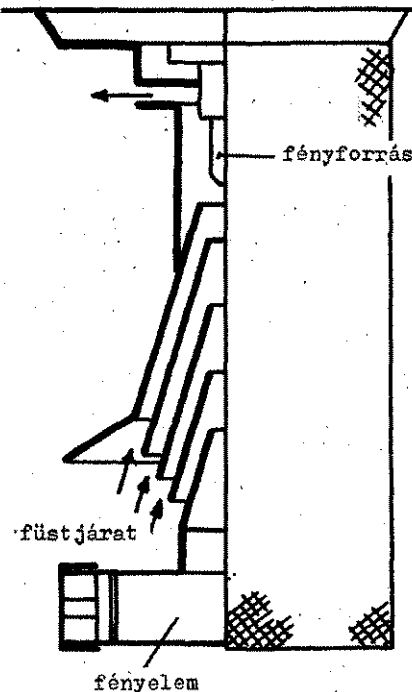
9. ábra

10. ábra

Szovjet gyártmányú

izotópos füstérzékelő és jelzőberendezés

A zárt téri tüzek, nevezetesen a kábelalagutak és kábelrendezők tüzeinek korai felismerése érdekében alkalmazandó érzékelőkészülékek beszerzése céljából folytatott piackutatások eredményeképpen ismertetjük a szovjet gyártmányú SZDPU-jelzésű izotópos berendezést. Hazai és külföldi tapasztalatok szerint a kábeltüzek nagy része, a PVC-szigetelésű kábelek tüze pedig csaknem mindig valamilyen külső eredetű gyújtóforrás hatására keletkezik. Ennek következtében a tűz által előidézett villamos üzemszavarok, vagy relévédelmi működések idejében már kiterjedt tűzzel kell számolni. Tekintve, hogy a nagy mennyiségű kábelt tartalmazó kábelrendezők és kábelalagutak nem állnak felügyelet alatt, nagyon értékes percek telnek el a tűz kezdete és észlelése között.

Az említett nehézségen lehet segíteni a füstérzékelők felszerelésével, ezek már mi-

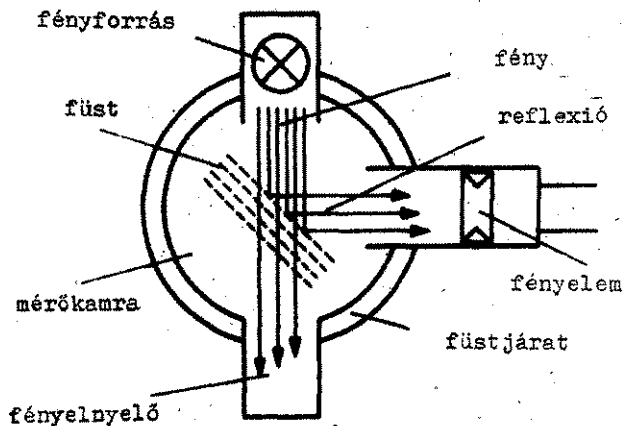
nimális füst keletkezése esetén is jelzést adnak.

A szovjet SZDPU-típusú füstérzékelő ismertetése előtt tekintsük át röviden a használatban levő füstérzékelő rendszerek főbb jellemzőit.

Az érzékelés elve abszorpció (elnyelés) vagy reflexió

(visszaverés). Az abszorpció rendszer lehet optikai vagy izotópos, a reflexió pedig csak optikai.

Az optikai abszorpció rendszer azon az elven működik hogy egy fényforrás (izzólámpa) és egy fényérzékelő elem (fotoellenállás, fotodió-

A mullpólya teljesen ép maradt

Kábelek tűz elleni védelme védőrétege

A közelmúlt néhány hazai és külföldi kábeltüzei között főleg a kábelek, de főleg a műanyag szigetelésük tűz elleni védelme az érdeklődés homlokterébe került. A hozott intézkedésekkel általában nem a tűz keletkezését, hanem kiterjedésének megakadályozását és az oltást igyekeznek biztosítani. Ezek lényegében a következtetést célozták: az összefüggő légtérű kábelfolyosók és alagutak tűzszakaszokra bontását és a tűzszakaszokon belüli a kábelek felületén helyenként kialakított tűzgátló betakarásokat, illetve a részleges elfalazásokat.

Némely külföldi kábelgyárak 20–25 °C gyulladáspont-emelkedést értek el módosított összetételű vagy nagyobb klórtartalmú PVC alkalmazásával. Ez azonban nem javította lényegesen a helyzetet, sőt az esetleges korróziós károsodás mértékét növelte. Új utakat kellett keresni tehát a kábelek tűzállóságának fokozására. Az egyik ilyen módszer

hő hatására védőréteget képező bevonat felvittele a kábelek felületére. Ebben az esetben nem közvetlenül a bevonat, hanem a bevonatból a hő hatására képződő réteg valósítja meg a hő elleni védelmet. A bevonat hő hatására duzzadni kezd, és belső gázképződés folytán szivacsos szerkezetet vesz fel. Az így átalakult bevonat jó hőszigetelővé válik, és ez további hőközlés esetén a felület elszénesedése következtében még fokozódik is.

A Duna menti Hőerőmű 1967. évi kábeltüze után lefolytatott vizsgálatok szerint a PVC-kábelek önfenntartó égésének kialakulásában igen jelentős a szerepe a nagy felületen történő hőközlésnek és azoknak a felületi rétegből kiváló éghető lágyítóanyagoknak, melyek gáztüzet eredményeznek. Míg a magas hőmérsékletű, kis helyre koncentrált hőhatás, pl. zárlati ív vagy hegesztőpisztoly lángja, nem idézhet elő tartós égést,

addig a nagy felületre ható, de rövid időtartamú és viszonylag alacsony hőmérsékletű 320–340 °C-ú forró levegő vagy a kazánalakozáskor levegőbe jutó tüzes pernye is meggyújthatja a PVC-kábeleket, és önfenntartó égést vált ki.

A védőréteget képező bevonattal való védekezés első gyakorlati nehézsége a bevonat tapadásának biztosítása a kábel felületéhez. Erre két módszer kínálkozik, nevezetesen ún. kötőréteg felvittele vagy a PVC-felület meg a bevonat közé vagy a bevonat szálal szerkezetű hálóbetéttel való megerősítése. Ez utóbbi módszer látszik kedvezőbbnek. Technológiája a védőréteget képező bevonat oldatával átíratott mullpólyával való betekercselésen alapszik. A mullpólya átíratódik, hordozója lesz a bevonatnak, és olyan lepattozás mentes réteget alkot a kábel felületén, mely jól ellenáll a külső mechanikai behatásoknak is,

Az eljárást a Mátravidéki Hőerőműben próbálták ki mégpedig a környezeti tényezőknek a modellkísérletek gyakran eltorzító hatását kiküszöbölendő és téves következtetések lehető elkerülése céljából természetes méretben, a tényleges, illetve annál nagyobb igénybevétellel. Kísérleti kábelszakasz vízszintes elrendezésű vasszerkezetű kábelként egy síkban elhelyezett 4 m hosszú, 4 db különböző keresztmetszetű PV kábelből állott, továbbá 1 bitumenes juta borítású olajos papírszigetelésű és 1 fémbevonatú, olajos papírszigetelésű darukábelből. A kábelek fele hosszúságban voltak ellátva védőréteget képező bevonattal. A kábelként két db 45 cm magas tartóványa fektették. Gyújtóanyagként egy csille vörös izzó pernyét öntöttek a kábelre alá. Az izzó felület és kábelek legközelebbi pontja között mintegy 30 cm távolság maradt. A sugárzó hő l

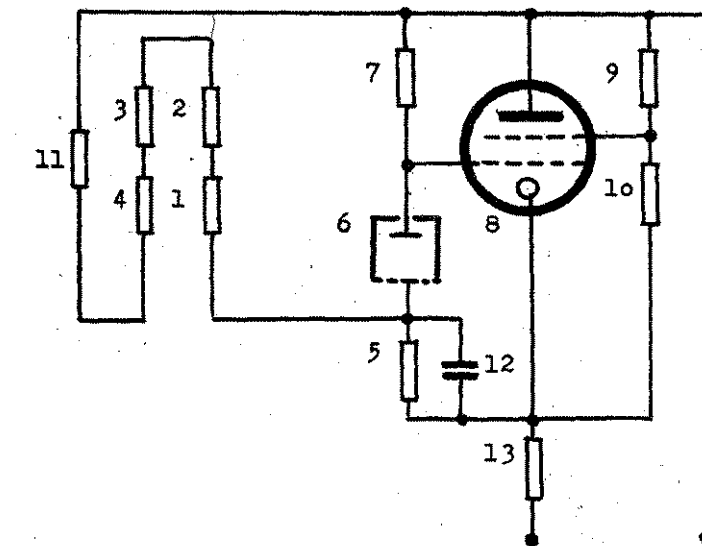
da, fotocellá) között a bekerülő füst fényelnyelő hatást fejt ki. Hasonlóan működik az izotópos rendszer is, de azazal a különbséggel, hogy a füst fény helyett radioaktív sugárzást nyel el, és ennek következtében egy ionizációs kamrában — ezen keresztül vezetődik a füst —, csökken a radioaktív sugárzás által fenntartott ionizációs áram. Az 1. ábra optikai abszorpciós készüléket mutat.

A reflexiós optikai készülékben az erősen megvilágított füstszemcsékről visszaverődő fénysugár vált ki működést egy fényérzékelő elem segítségével. A reflexiós elv 2. ábrán látható. Valamennyi optikai készülék hátránya megvilágítást adó izzólámpa meghibásodási lehetősége, valamint fényerejének folyamatos csökkenése. Ezt a hibát gyakran bonyolult villamos apcsolással ki lehet küszöbölni. Az izotópos sugárforrás, az alkalmazott izotóptól függően, hosszú évekig zavartalan működést tesz lehetővé.

Az SZDFU-jelzésű, szovjet gyártmányú izotópos füstérzékelő és jelzőberendezés a következő felépítésű részekből áll:

Kombinált füstérzékelő, füst hő érzékelésére

A füst érzékelése a készülék ionizációs kamrájában oly módon történik, hogy a kamra feszültség alatt álló két elektródája közötti levegőt egy uronium 239 nevű radioaktív készítmény alfasugárzása

- 1,2,3,4 1 Mohm termisztor
- 5. 1 Mohm
- 6. ionizációs kamra
- 7. 100 Gohm
- 8. TH11G tirátron
- 9. 10 Mohm
- 10. 10 Mohm
- 11. 1,2 Mohm
- 12. 300 pF
- 13. 620 ohm

ionizálja, és ezáltal fenntart egy meghatározott ionizációs áramot. Az ionizációs áram nagysága függ az elektródák feszültségétől is. A kamrába jutó füst abszorpció miatt az ionizáló hatást és ezen keresztül a kamrán átfolyó áramot

is csökkenti, ami viszont jelzés adására ad lehetőséget. A készülék villamos kapcsolási rajza a 3. ábrán látható. A kapcsolást végző tirátron cső vezérlőrács-feszültségét, illetve az ionizációs kamra elektróda-feszültségét hőérzékelny ellenállásokat is (termisztorok) tartalmazó feszültségosztó határozza meg. A tirátron cső kapcsolást végez, ha füst kerül az ionizációs kamrába, vagy ha az emelkedő környezeti hőmérséklet miatt (50 C° felett) a beállító ellenállások értéke megváltozik. Az érzékelő készülék egyenáramú tápfeszültség-ellátása (360 V) központi hálózati egyenirányítóról történik, illetve tartalék áramforrásként 24 V-os egyenfeszültséget 360 V-ra átalakító tranzisztoros tápforrásról. A készülék dugaszoló kivitelű és könnyen cserélhető, s habár radioaktív sugárforrással dolgozik, a környezetre nem veszélyes, mert az ionizációs kamra fala és a készülék burkolata elnyeli a sugárzást. Mindezek ellenére szigorúan meg kell tartani a készülék használati előírásait és az engedélyező okmányban meghatározott utasításokat.

Egy-egy érzékelőnek 50—100 m³ a hatáskörzete, alapérzékenységét a gyárban állítják be. „Megszólalási” ideje füstre vonatkoztatva 10 másodperc, 50—80 C° környezeti hőmérsékletre 90 másodperc. Üzemképességét külön füst- és hőforrás segítségével, hordozható próbaműszerrel ellenőrzik. Havonta legalább egy ellenőrzés szükséges. Az érzéke-

lőt a jelzőközponttal összekötő kábel szigetelését 220 V egyenáramú üzemi feszültségre kell méretezni, és ellenállása nem lehet nagyobb 1000 ohmnál.

Jelzőközpont és tápforrás

A jelzőközpont 10 leágazásra (hurokra) készült, és minden leágazásba 10 érzékelő készülék köthető be. A központ villamos kapcsolása olyan, hogy a „tűz” jelzésen kívül az érzékelő és a központ közötti vonal zárlatát és szakadását is jelzi, sőt lehetővé teszi a teljes berendezés üzemképességének folyamatos ellenőrzését is. A jelzések tettes szerint tovább is vezethetők a központtól. A jelzőközpontot és az érzékelőket normál üzemben 220 V-os váltakozó áramú hálózatról táplált stabilizált tápegységről működtetik. A tápegység teljesítmény-felvétele 80 VA. A hálózati feszültség kimaradása esetén automatikusan üzembe lép a 24 V, 3,5 A felvételű tranzisztoros feszültség-átalakító. A hálózati vagy akkumulátoros üzemet külön jelzőlámpák mutatják.

A füstérzékelő berendezések minden területen megkönnyítik a tűzek korai felismerését. A villamosenergia rendszerben idén kezdik a felszerelésüket, mindenképp az erőművek kábelcsatornáiban. Hogy milyen rendszerű mellett történik végleges döntés, még nem ismeretes. Az viszont tény, hogy a berendezés hazai gyártmányú lesz.

Szabó István

épező bevonattal

ára a kábelek bevonat nélküli fele 5 mp után teljes feletén égni kezdett. A bevonattal ellátott rész nem gyulladt meg, és az égés később nem terjedt át ide. A hőhatás 3 perccel ezelte után védőréteget képező bevonat kb. 2x20 cm hosszban egy lapát izzó pernyét szorított, de gyulladást ez sem diményezett. Négy perc eltével vízzel való oltással szakították a kísérletet. A tisztított kábelek vizsgáit követően kiderült, hogy:

A bevonat nélküli kábelek kb. 2 mm vastag külső C-burkolata a fémszalagos arcselelésig teljesen elégett, fémszalag alatti szigetelőanyag viszont ép maradt. Eltelt az olajos papírszigetelés

A bevonattal ellátott kábelek a bevonó anyagnak izzó pernye felőli alsó oldalán elszíneződött, de megabosodása még nem kezdődött meg. A bevonat vázolatát adó mullpólya tel-

jesen ép maradt. Azokon a helyeken, amelyek közvetlenül érintkeztek az izzó pernyével, a bevonat külső rétege felhabosodott, és elszíneződött, de eltávolítása után még fel nem habosodott réteg is maradt alatta. A PVC semmilyen elváltozást nem szenvedett.

A kísérlet értékeléseket megállapítható, hogy az alkalmazott védőréteget képező bevonat hatásosan védi meg mind a PVC, mind a hagyományos olajos papírszigetelésű kábeleket a nagy felületű gyújtóhatás ellen. A kísérlet összehasonlító jellegű volt. Célja volt egy adott helyen ténylegesen jelentkező és sorozatos kábeltűz okozó veszélyeztetés elhárítása. A bevonó anyagot *Belákovics István* vegyész-mérnök dolgozta ki, a kísérletet *Szabó István* az MVMT vezető tüzrendésze szervezte és irányította, közreműködött *Kozma Béla*, a Mátraidéki Hőerőmű tüzrendészeti előadója.

TESSEDIK SÁMUEL,

kora tűzrendészeti problémáiról

Nemrégiben országsszerte megemlékeztek Tessedik Sámuel (1742–1820) halálának 150. évfordulójáról. Haladó alakja ő a magyar történelemnek, hiszen a parasztság első nagy tanítója, a hazai mezőgazdasági kultúra fejlesztője, az első gyakorlati gazdasági iskola megszervezője s a magyar iparfejlesztés kezdeményezője volt. De mint egyetemes érdeklődésű tudóst, kora tűzrendészeti problémái is foglalkoztatták. Cikkünkben erről a kevésbé ismert oldaláról kívánjuk bemutatni.

Tessediknek a tűzoltásban jó nevelőiskolája volt, ugyanis ő is a diáktűzoltóságáról híres debreceni kollégiumban diákoskodott. Ezerhétszázhatvanat írtak akkor, amikor 18 éves fejjel fölvetették a kollégiumba. A minden iránt érdeklődő, fogékony lelkű ifjú két évig tanult Debrecenben. Fölvételének évéből ismeretes az akkor már mintegy százéves múltra visszatekintő diáktűzoltóság diáriuma.

Hogy ő maga is diáktűzoltó volt-e, nem tudjuk. (Az 1802. évi tűzben ugyanis még az a diárium is elégett, amibe a diáktűzoltók jegyzője beírta az eseményeket.)

Tessedik 144 értekezést írt. Ezek között „A helység és iskola szabályozása” című s 1788 januárjában írt munkájában Szarvas rendezésére alkotott tervét is kifejtette. Ennek megértéséhez tudnunk kell, hogy Szarvas környékén mindenfelé mocsaras területek, állóvizek voltak. 20 év helyi tapasztalatai alapján dolgozta ki rendezési tervét. Gyökeres városrendezésre gondolt.

Négy pihenőkeretet is tervezt. Ezek „... a falusi játékoknak, látványosságoknak és hasznos tornáznak céljaira szolgálnak. A tűzoltó gyakorlatok... tornajátékok... versenyfutás... volnának alkalmasak iskolásgyermek számára” – írja többek között. Majd másutt:

„Szivattyús kutakat is kellene túratni az utcákon. Ezek mellett tartályoknak is kellene lenni a tűzoltó szerszámok és az ilyen célú eszközök számára.”

„A falusi embernek csak látni kell majd, milyen szép és jó egy tűzbiztos ház tulajdonosának lenni! Ezután majd hallja azt is, hogy mily sok szabályosan készült ház épült föl itt is, ott is. Ha majd hallja, hogy a szabályozatlan mezővárosban, falvakban, városokban viszont ezzel szemben megint mennyi rengeteg ház égett le, akkor nem lesz több rábeszélésre szüksége a falusi embernek!”

Több konkrét tervet készített az új város felépítéséhez szükséges költségek előteremtésére, még a tűzi pénztár csekély összegét is figyelembe vette.

Szarvas mezőváros számára kidolgozott javaslatai között Tessedik életében csak néhány valósult meg. Maga a tanulmány is csupán 1960-ban jelent meg először magyarul. (Német kéziratát a budapesti evangélikus egyházi levéltárban őrzik.) A Debrecen város rendezésére kidolgozott műve is hasonló sorsra jutott. De vegyük sorjában az eseményeket!

1802. június 12-én Debrecen történelmének egyik legszörnyűbb tűzkatasztrófiáját szenvedte el, mintegy 1500 ház, a Nagytemplom és maga a kollégium is a tűz martalékává vált. Akkor égett le a Csapó utcában Csokonai Vitéz Mihály háza is.

Ez és az 1804. évi újabb tűzvész keserves leckét adott Debrecen város előljáróinak. A megelőző tűzrendészetre is kezdtek gondolni, megszüntették a felperzselt városrészek beépítési rendjét, szélesebb utcaközöket hagytak, s a téglafalú és cseréptetős építkezést szorgalmazták.

A fagyatékos technikai felkészültség, a súlyos vízhiány, a kémények gyűlékony anyaga stb. folytán 1811-ben Debrecen még a korábbinál is pusztítóbb tűzvész sújtotta.

A több ezer tűzkárosult a szabad ég alatt tanyázott. Maga a város siralmas képet nyújtott. Országsszerte nagy volt a részvét. Gyűjtést indítottak, és még Ausztriából is érkeztek adományok a kórvallott debreceniek felségélyezésére. Tessedik városában, Szarvason is megszervezték a gyűjtést. 11 megrakott szekér vitte Szarvasról Debrecenbe a kenyeret, ruhaneműt, a pénzt a károsultaknak. De a legértékesebb segítség az a városrendezési tervet lehetett volna, amelyet Tessedik Sámuel készített el, és küldött meg a város vezetőségének 1811 áprilisában. Tervezetét azonban figyelemre sem méltatták, sőt minden megjegyzés nélkül azonnalmód visszaküldték neki.

Rövid bevezető után, amiben hivatkozik pl. Washingtonnak, az első tűzbiztos városnak az építésére, felvázolja az új, tűzbiztos nagyváros építésének az alapelveit. Ezután tér rá Debrecen újjáépítésére. Javasolja, hogy a város árkán kívül 12 külvárost, köztük

külön ipari övezetet létesítsenek. Széles utcákkal, nagy kiterjedésű kertekkel kívánja csökkenteni a tűzveszélyt. A belvárost csupa két emeletes épületből állóra tervezi. A gyakorlati kérdéseken kívül pénzügyi előkészítésre is javaslatot tesz. Az építési költséget 600 000 forintra tervezi, és ezt az összeget szerinte a ház helyek árából biztosíthatnák. Az egymás után felépülő házakat az után a legtöbbet ígérőnek adnák el. A mai városrendezési tervek szintje teljesen azonosan állapította meg az egyes külvárosok létesítési méréseit, a tanácsházát, az egészségügyi és oktatási intézmények sőt a szolgáltató vállalatokat is. A felépült város tűzrendészeti problémáit és azok megoldásait is felveti magyarázataiban.

A mű címe: „Hogyan lehetne pénzügyi állapot képezni új vagy leégett városok felépítéséhez, hogy az ne legyen kimeríthető, hanem mindig gyarapodjék, növekedjék, minél több, minél tartósabb, minél szilárdabb legyen az építkezés? Tekintettel a leégett Debrecenre, további megtontolás tárgyaként Magyarország igaz hazai számára feleletet ad erre Anonymus.”

Tanulságos észrevételei és javaslatai kitévesekor bátran bírálta kora építkezést és tűzoltóviszonyait. Így írt: „... A szörnyű tűzvészek, amelyek néhány év óta legnagyobb és leghíresebb városainkat nagyrészt romhalmazzá és hamuvá változtatták, fülünk kiáltják sajnós nem is egyszer és nagyon hangosan a következő igazságot. Először: hogy a mi építkezésünk nem a legjobb, a típrőt egyáltalán nem állja ki.

Másodszor: hogy a mi tűzoltóságunk nem nevezhető megbízható tűzoltóságnak.”

Arra is választ ad, hogyan lehetne városainkat tűzbiztos tenni: „... először: mindent, ami a tűzveszélyt növeli, amennyi lehetséges, eltávolítani. Szűk utcák, sűrűn egymás mellé építetett és tüzet fogó falakkal összekapcsolt házak nemcsak növelik a tűz gyors elterjedését, hanem minden tűzoltó szervnek áthághatatlan akadályt állítanak az útjába.”

De nézzük, hogyan képzelt el Debrecen újjáépítésének tűzrendészeti vonatkozásait:

„... Debrecennek lakosai tűzbiztos elhelyezéséhez több építési területet kellene nyernie, és ez úgy történhetnék, hogy 12 kis külvárost kellene elhelyezni a város árkan kívül úgy, hogy minden külvárosban dolgozó mesterember és kézműves, mint amilyenek: a bográcskerégyártó, kovács, lakatos, molnár, tímár, festő, posztkészítő, kocsos, pálinkafőző, fazekas stb. a külvárosokban kapnának lakóhelyet olyan terv szerint, hogy ha házaik meggyulladnának is, szomszédok ne legyenek kitéve tűzveszélynek, vagy legalábbis könnyebben megmenthetők lennének.

Hogy ezt a nagy célt minél biztosabban elérhessük, nem elegendő csak a városban, hanem kerek vagy tojásdad alakban úgy kellene házakat építeni, hogy a tűzvész alkalmával általában keletkező lángot sohasem vigye a szomszédnak a házára, ezért minden külvárosnál egy hold magas törzsű fákból álló gyümölcsösökkel kellene övezni, hogy a szelek hatalmát a fák valamennyire feltartsák a meggyújtástól.

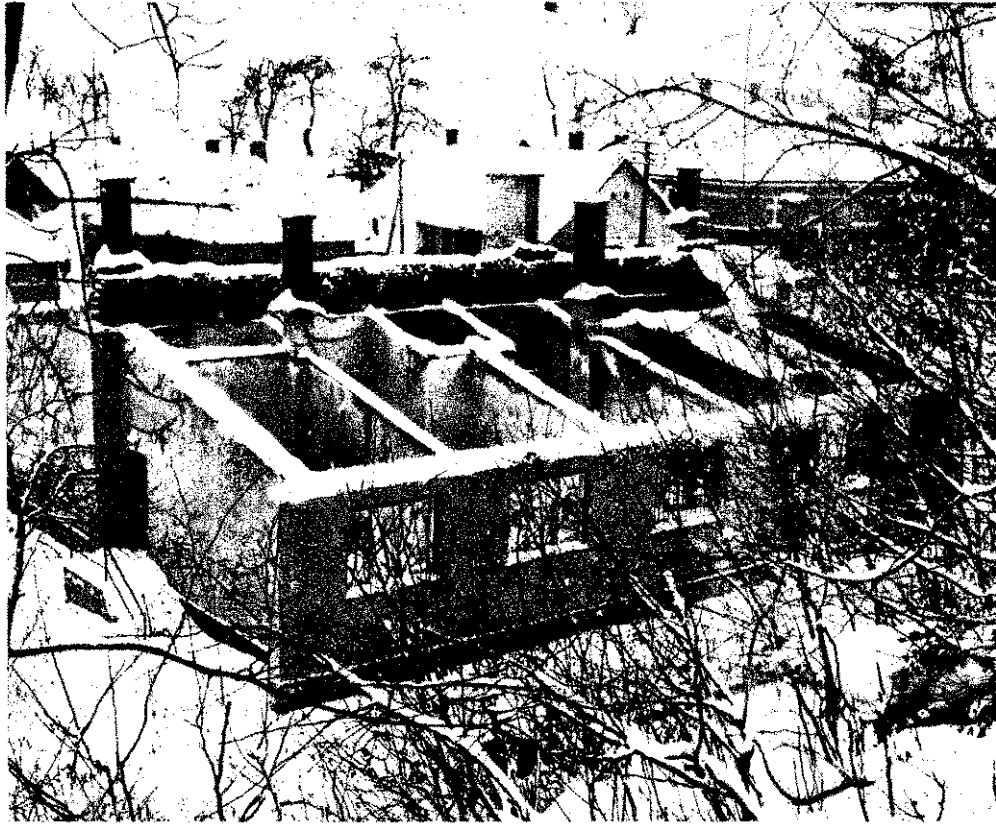
Az építőanyag és háztelek takarékos felhasználása végett házakat félféddel úgy kellene építeni, hogy a féltetők között falak legyenek.”

Ezután az a 13 magyarázat következik, amit az e javaslataihoz fűzött. Ezek közül a 7. a maga nemében egyedül új módszer a kéménytűz eloltására: „Minden kéményben egy vagy bádog csapóajtóval felszerelt drótelzárat kell elhelyezni, a kéményben keletkező tűz a drót meghúzásával és a csapólebecsítésével pillanatok alatt eloltható legyen.”

Tessedik Sámuelnek ez a műve magyarul először csak 1911-ben (!) jelent meg a Déri Múzeum évkönyvében. 1812-ben, németül, kinyomtatták ugyan a Hesperusban, csak éppen azok olvasták, akiknek készült.

Mindróvics János
tű. alez.

Kigyulladt a Vadász-bisztró

20.50 körül

Karácsony másnapján este már a repáshutai Vadász-bisztró utolsó vendégei is hazafelé készülődtek, amikor 20.50 körül füst gomolygott az irodából. Amikor a személyzet és a vendégek benyitottak — elmondásuk szerint — az olajkályha és az előtte kifolyt olaj égett.

A lángok szinte pillanatok alatt áttérjedtek a födém nélküli, alulról lakkozott fenyődeszkával borított, kétrészes nádpalló és bitumeneslemez-szigetelésű és hullámpala borítású tetőzetre.

Horváth János vb-titkár, aki egyben a községi parancsnok, már aludt, amikor fölzörgették:

— Magamra kaptam a ruhámat, persze ez éppen ilyenkor nem sikerül olyan gyorsan, ahogyan szeretné az ember, és a helyszínre siettem. Ekkor már harang-félreveréssel riasztották az önkéntes tűzoltóságot, és a bisztró vendégei meg a közelben lakók megkezdték az anyag- és árumentést.

Lajtfeckendőről szereltünk egy sugarat, de igencsak gyöngécskének bizonyult a hatalmasan terjedő lángokkal szemben.

A hó hatására félelmetesen ropogott a hullámpalacető.

Egy P. Fridel Lajos nevű fiatalember felhatolt a tetőzetre, hogy bontással megkísérelje elvágni a lángok útját, de nem bírta sokáig, mert füstmérgezést szenvedett.

Mit mentettek meg?

— Jeleztem a tüzet a miskolci parancsnokságra, és a mentőket is kihívtam. Közben Nemes Oszkár, a helyettesem irányította a munkálatokat.

Az önkéntesek meg a segítségükre sietett lakosok, valamint a bisztró személyzete kimentette a berendezés jó részét, köztük a két vendégszobáét is; sugárral útját álltuk, nehogy a lángok áttérjedjenek a pincében tárolt pálinkáshordókra.

A készpénzbevételből 17 ezer forintot hoztunk ki, kb. 2 ezer forint azonban elégett.

Körülbelül harmincan vettek részt a munkálatokban. Közülük feltétlenül ki szeretném emelni Tóth Géza asztalossegéd bátor tettét. Ő hozta ki a pébé-palackot a konyhából. Mondanom sem kell, milyen

következményekkel járt volna, ha a palack felrobban.

Vonulás hóakadályokkal

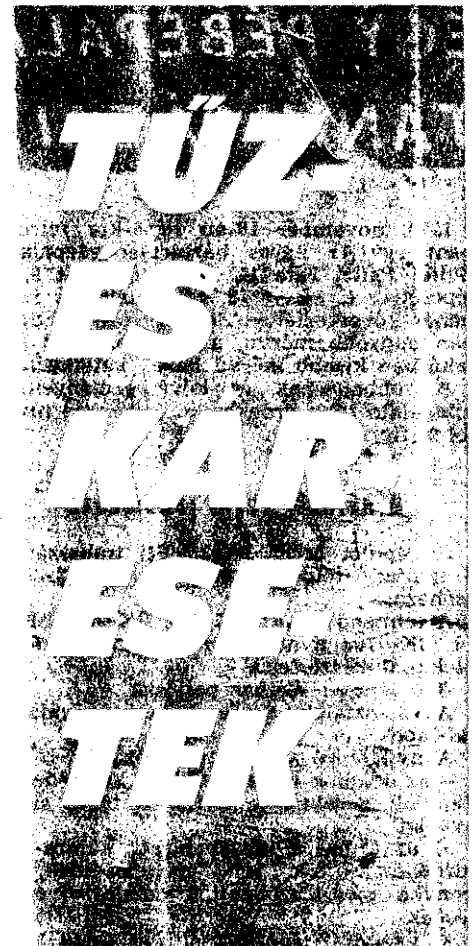
A kb. 25 kilométeres kanyargós hegyi úton másfél óráig tartott a két miskolci feckendő kivonulása. Útközben többször is meg kellett állniuk, hogy eltávolítsák a hóakadályokat.

Amikor kikerkeztek, égtek a leszakadt tetőszerkezeti részek és azok a berendezési tárgyak, amelyeket már nem hozhattak ki. A miskolci egység 3 E sugárral oltotta el a tüzet.

A kár

Az 1969 novemberében üzembe helyezett bisztrót kb. 480 ezer forintos közvetlen kár érte. A kéményt meg az elektromos berendezéseket szabályosnak találta a tűzvizsgálatot végző bizottság. A kályha már további vizsgálódásra szorult.

Egyelőre csak annyi állapítható meg, hogy az üzletvezető az irodában akart aludni, és a bisztró egyik dolgozója gyújtott be a kályhába, majd kiment a helyiségből.

EGY PÉBÉPALACK-ROBBANÁS TANULSÁGAI

1970. november 18-án 10.55-kor felrobant egy 11 kg-os háztartási gázipalack Zoltai Péter Tata II. Bacsó Béla út 9. I. építmény I. emelet 2. lakásában. A robbanás következtében Zoltai Péter otthonában nagyobb mérvű, a szemben levő két aknában kisebb mérvű károk keletkeztek. A robbanásnak és következményeinek vizsgálata több érdekes körülményre hívta fel a figyelmet.

A kárhely rövid jellemzése

Az épület MOT I. 1158/61. típusszámú, I. szintű, (földszint és 4 emelet) 3 lépcsős ház.

A felmenő falak: BK-35, BK-50, BK-70, BK-100 minőségű nagy alakú falazólökökből készültek.

A fűdékek: Weiher pallósák.

A válaszfalak: 6-10 cm vastag válaszfal-lapok.

A nyílászáró szerkezetek közül

— az ablakok: káva nélküli, külső-belső, kapcsolt gerébtokos, nyíló és bukó szárnyakkal.

— az ajtók: a lakásbejárati, kamra- és fürdőszoba-ajtók teli kivitelezésűek, a konyha- meg a szobaajtók katedrál-üvegezésűek.

A károsult lakásban a közvetlen szomszédokba nyíló üvegezett ablakfelület 7,8 négyzetméter. A lépcsőházi ajtók, ablakok idomvas keretben üvegezettek. A lépcsőházi üvegezett felület 36 négyzetméter.

Az épületben vas-, cserép- és olajkályhával fűtenek. A kárt szenvedett lakás másfélszoba, étkezőfülkés, komfortos.

A robbanás a konyhában elhelyezett „Komfort”-típusú gáztűzhely mellett álló 11 kg-os, szabványos háztartási gázipalacktól keletkezett. A konyhában és az abból nyíló étkezőfülkében nem tartottak nyílt tüzelésű fűtőberendezést. A konyhában csak a bútor és egy 150 literes „Lehel” hűtőszekrény volt.

A robbanást megelőzően az ablakok az egész lakásban zárva voltak. A lakás bejárati ajtaja, valamint a konyha és a nagyszoba ajtaja nyitva voltak. A többi ajtó kilincsre volt csukva, de nem zárták be.

A robbanás

Az említett napon a lakás tulajdonosa gázipalackot cserélt a konyhában. Miután

Igy festett a konyha a robbanás után

a gázipalack szelepére felszerelte a nyomáscsökkentőt, és kinyitotta a szelepkezeket, gázszivárgást észlelt. Ezért egy nagy erőfeszítésre alkalmas villáskulccsal „utána húzta” a nyomáscsökkentőt, majd minden további ellenőrzés nélkül meggyújtotta a gáztűzhely egyik égőjét.

A kiáramló gáz azonban hirtelen égni kezdett a palack és a nyomáscsökkentő csatlakozásánál, s néhány pillanat múlva levágódott a nyomáscsökkentő.

A kiáramló gáz tovább égett. A palackban levő nyomáson kiáramló égő gáz részben a gáztűzhely falának, részben a konyhafalnak ütközött, onnan visszatereledött a palackra, s hevítette annak palástját.

A láng hatására a palack annyira felmelegedett, hogy a megnövekedett nyomás a palackot szétfeszítette, s az függőleges irányban teljesen felrepedt, a nyitószelep pedig tőből letört.

A láng hatására a felhasadt palackból kiömlő gáz felrobant. A robbanás hatása átterjedt az egész lakásra, valamint a szemben levő, I. emelet 3., 4. számú lakásokra és a lépcsőházra. A lakásokban törekszárok és a szűrőláng okozta kisebb tüzek keletkeztek. A lépcsőházban az I. emelet előtti pihenő magasságában (félemelet) betörték az ablakok.

A következtetések szempontjából lényeges körülmény, hogy a robbanáskor nyitva volt a lakás lépcsőházra nyíló ajtaja. Ugyancsak nyitva volt az I. emelet 3. sz. lakás ajtaja is. Az I. emelet 4. sz. lakás ajtaját a robbanás ereje nyomta be úgy, hogy a zár vasalását leszakította.

A robbanáskor senki sem tartózkodott a palack közelében, mert Zoltai Péter előbb valami oltóeszközt keresett, hogy a palackot eloltja, majd a felső emeleten lakókat figyelmeztette a várható robbanásra.

Zoltai lényegében tehát a robbanást megelőzően kísérletet sem tett a palack égésének megszüntetésére. Így azután a robbanás bekövetkezése elkerülhetetlen volt.

Mit állapított meg a vizsgálat?

A gázipalack szelepén levő csatlakozó menetes részen és a nyomáscsökkentő hollandijében az első néhány menet szemmel láthatóan megszakadt. Ebből, valamint a nyomáscsökkentő levágódásából megállapíthaták, hogy a felszereléskor a nyomáscsökkentő hollandijét rosszul —

ferdén — „kapatták rá” a palack menetes részére. Ezenkívül a tömitőgyűrű is erősen sérült volt.

A tűzhely bal oldali második csapja a vizsgálatkor is nyitott állapotban volt, és a robbanás következtében így szennyeződött. Ebből is arra lehetett következtetni, hogy a robbanást megelőzően begyűjtötték a gáztűzhelyt. Ezt különben a károsult sem tagadta.

Épület-és nyílászáró szerkezetek

A vizsgálatkor feltűnt, hogy a robbanás ereje csak a vakolatot és a csempeburkolatot vetette le a válaszfalról, de a fal-szerkezetekben nem okozott károsodást.

A csukott ajtók különbözőképpen reagáltak a robbanás hatására. Akadt, amelynek a zárvasalása leszakadt, s ezért nyílt ki. Akadt, amelyiknek a pántjánál s a zárvasalásánál a feszítőerő hatására leszakadt, berepedt ugyan a tokja, de nem nyílt ki. Több ajtó katedrál-üvegezése ellenállt a robbanás erejének és csupán a válaszfalok mentén repedt meg a feszítőerő hatására. Ugyanakkor csaknem valamennyi ablak betört a robbanás zónájában.

A gázrobbanás lefolyása

A felhasadt palackból nagy tömegben felszabadult pébégáz azonnal berobant. A robbanási hatás iránya — érthetően — a könnyebb terjedési lehetőséget „választotta”, s a konyhával szemben levő étkezőfülkén, valamint a konyha kitört ablakain s a nyitott lépcsőházra néző ajtón keresztül vezetődött le.

A robbanás ereje a lakás nagyszobáját is érte, sőt a nyitott ajtajú I. emelet 3. sz. lakásba is behatolt.

A lépcsőházban való továbbterjedést bizonyítja a félemelet magasságában levő ablakok betörése.

A gázrobbanás főleg vízszintes irányban terjedt, mert a nyitott ajtóban, az ablakon és az üvegezett ajtókon keresztül kisebb ellenállásra talált.

Ennek következtében függőleges irányú hatás nem volt észlelhető. A gázrobbanás nyomában kisebb tüzek keletkeztek, de csak a könnyen gyúló anyagok pl. a textíliák kezdtek égni. A műanyagok meglágyultak, az ajtómozgólás megpörkölt.

Lényegében tehát csak a gáz égett, a lakberendezési tárgyak, bútorok nem gyulladtak meg.

Tanulságok:

1 Egy-egy háztartási pébégáz-palackban levő 11 kg gáz robbanása kedvező körülmények esetén meglehetősen nagy területen érezhető hatását.

Az épület homlokzatának részlete a káresetet követően

A szóban forgó esetben vízszintes irányban lehetséges volt a robbanás terjedése — az ajtók nyitottak, nagy az üvegfelület stb. — s ezért a közműves épületszerkezeti részeket nem érte károsodás.

Érdekes az is, hogy a katedrál üveg nagyrészt ellenállt a robbanás erejének, s az ilyen üvegezésű ajtók teleajtóként (üvegezetlen) viselkednek.

Az olyan lakásokban tehát, ahol PB-gáz alkalmaznak, nagy ablakfelület szükséges, s célszerű üvegezett elválasztó ajtókat alkalmazni, mert így elkerülhető, hogy egy esetleges robbanás az épületszerkezeteket megrongálja. Érdemes lenne ilyen szempontból felülvizsgálni a típusterveket.

2 Sok más eset is bizonyítja, hogy a PB-gáz használói még mindig nem ismerik kellően a kezeléssel, a használattal kapcsolatos szabályokat, az esetleges gázkiáramlás és a kiáramló gáz meggyulladásakor szükséges teendőket.

Ennek oka jórészt a tulajdonosok hiányos kioktatása. A bekötést végző szakemberek rendszerint csak a család egyik tagját oktatják ki, viszont esetenként a berendezést a család többi tagjai is használják, sőt elvégzik a palackcserét is.

A palackokhoz, a gáztüzelő berendezésekhez nem adnak mindenre kiterő, egyértelmű kezelési, használati utasítást. Az ún. sárga tábla sem tartalmazza, hogyan kell végrehajtani a palackcserét, s mit kell tenni, ha a kiáramló gáz esetleg meggyulladt stb.

Éppen ezért lenne kívánatos, hogy a gázszolgáltató és a gázt forgalmazó kereskedelmi vállalatok közösen dolgozzanak ki, és adjanak ki egy mindent szemléltető és mindenki számára érthető kezelési, használati utasítást, és ezekkel lássanak el minden régi és új fogyasztót.

Ez természetesen azt is tartalmazza, hogy mit kell tenni, ha a kiáramló gáz meggyullad.

Az ún. tömegkommunikációs eszközök: a sajtó, a rádió, a tv is többet tehetnének a felvilágosítás érdekében.

3 A jelenleg forgalomban levő palackok csatlakozása korszerűtlen, sok hibaforrást rejt magában. Így menetszakadás, osslul történő rácsavarás (pl. a balmenet miatt), tömítetlenség fordulhat elő.

Ezek a körülmények is elősegítették a szóban forgó robbanás alkalmával a baj bekövetkezését.

A tulajdonosoknak nincs olyan szerzőjük, amivel a szükséges mértékben meghúzhatnák a csatlakozó hollandert, vagy vagy nem eléggé vagy túlhúzzák, s megszakítják a menetet. Ezért egyszerűsíteni kellene a csatlakozást. Tehát olyan csatlakozás kellene (pl. tűszelopes), amely nem megfelelő összeszerelés esetén elzárja a gázáramlást. Ez véleményem szerint egy áttéti darabbal megoldható lenne.

Addig is azonban forgalomba kellene hozni egy olyan „Z” alakú kulcsot, amely használat során nem ér hozzá a szeppnyitókerékhez. A kulcs olyan anyagból készüljön, hogy a menetet ne húzassák el vele. Ilyen kulccsal el kellene látni valamennyi régi és új fogyasztót.

Megyéink területén nagyon elterjedt a B-gáz használata. Több robbanás — köztük ez is — hívta fel a figyelmünket ezekre a problémákra.

Vida Pál
tú. alez.

1970. október 28-án egy Csolnokról Esztergom felé haladó autóbusz beleszaladt az egyik dorogi ruhaüzletbe.

A káresetet a szabadnapos Nagy István telefonon jelentette parancsnokságának.

Kaszás László szds. esztergomi őrségparancsnok két szerrel vonult ki a helyszínre. Előtte azonban két fogasléces emelőt tetetett a 2-es fecskendőre.

— A következő kép fogadott a kárhelyen: A VOLÁN-busznak csak egyharmada látszott ki a boltból. A szerencsétlenség következtében meghalt kalauzt már elszállították; a sérülteket is ellátták, de attól félték, hogy az üzlet pénztárosa a busz alá került. Először is ezt kellett kideríteni. Szerencsére alaptalan volt az aggodalom.

A kb. 14 m hosszú és régi épület csapogó gerendafödeme beszakadt, a mennyezetet jóformán csak az autóbusz tartotta.

Amíg a rendőr elvtársak helyszíneltek, előkészítettük az alátámasztást. Faanyagot a dorogi fatelepről szerezünk, a munkálatokhoz pedig az ilyen műveletekben nagy gyakorlatot szerzett helyi bányamentők segítségét kértük.

Akárcsak hasonló káresetek alkalmával, ezúttal is jócskán akadtak „tanácsadók”.

A BÁNYA- MENTŐK IS SEGÍ- TETTEK

Ezért határozottan intézkednem kellett, hogy a különféle szervek helyszínre küldött megbízottjai beléssák: a mentést csak a tűzoltóság irányíthatja.

A biztonság kedvéért 9 helyen állítottunk fel egy-egy gerenda-alátámasztást. Előzőleg persze meggyőződünk róla, hogy a pincefödém bírja-e a terhelést.

Az alátámasztások András-keresztjei minden jel szerint szilárdan állottak, de érthető izgatottsággal vártuk a legkritikusabb percek: a busz kivontatását.

A VOLÁN daruskocsija irányításunkkal végül is sikeresen kivontatta az autóbuszt, és így nemcsak az üzletház, hanem a mellette levő épület is megmenekült az összedőléstől.

Már a munkálatok idején távol tartottuk a kíváncsiskodókat, és mielőtt este 22.30-kor bevonultunk, kérésünkre másnap reggelig a munkásörtség vállalta az áruval teli üzlet őrzését.

Mimthogy máskor is adódhat ilyen vagy ehhez hasonló baleset, feltétlenül jó lenne, ha a mi egységünket is jobban ellátnák az alátámasztásokhoz szükséges eszközökkel, mert nincs mindig közel a fatelepe meg a bányamentő.

Nem akarta feleslegesen riasztani a tűzoltóságot

Gépkocsi

„A benzinszint beállítása közben a porlasztóból bizonyos mennyiségű benzin kifolyt a szívótorokra. Ez a művelet egyébként is benzinfolyással jár...”

„A szerelőlámpát a gyújtás elosztója mellé helyeztem úgy, hogy lássam a gyújtás beállítását. A gyújtás beállítása közben a motort ékszíjon keresztül mozgatam. A mozgatás közben egy suhogó hangot hallottam, és egy lökést éreztem, és láttam, hogy a lámpa vezetéke lángra lobban. Ebben a pillanatban a lámpát kikapartam, és eldobtam a motortól. Ezt követően kiáltottam a kisműhelyben tartózkodó Petróczynek, hogy hozza gyorsan a poroltót. Közben én is szaladtam, és a Petróczytól elvett gázszelvényvel oltani kezdtem a gyorsan terjedő tüzet a Skoda személygépkocsi környékén.

Amíg a gázoló készülékkel az oltást végeztem, Petróczy hozott egy porral oltó készüléket, melyet a gázoló kiürülése után elvettem tőle, és azzal folytattam az oltást.

Oltás közben füst- és maró szagot éreztem, és még arra emlékszem homályosan, hogy valamelyik munkatársam, Petróczy vagy Szomszéd elvtárs kihúzott a műhelyből. Az ezután történetekre egyáltalán nem emlékszem!”

Ez olvasható többek között Kuti József, a Nógrád megyei Vegyipari Javító Vállalat autószerelője tanúvallomásában. Elmondása szerint azért nem jelezte a tüzet, mert abban bízott, hogy a kézioltóval is megfékezheti, és nem akarta feleslegesen riasztani a tűzoltóságot.

„Kikapta kezemből a poroltó készüléket”

Szomszéd József műhelyvezető éppen leltározott a raktárban, és abból értesült a tűzről, hogy Kuti Petróczy Nándor nevű munkatársa a raktárba szaladt kézioltóért.

Szomszéd azonnal a helyszínre sietett, és futás közben megelőzte Petróczyt. Mire a műhelybe értek, már minden lángolt. A műhelyvezető elküldte Kutit telefonon tüzet jelezni, de a fiatal szerelő ehelyett Petróczy vallomása szerint: „... a főnököt ellökte, és kikapta a kezemből a poroltó készüléket. Ezt megelőzően ő már a gázoló kiürítette.

Ekkor lehetett rajta látni, hogy teljesen tudatlan kívül van. A műhelyvezető ekkor

kirántotta őt a műhelyből, miközben telefonálni indult.”

A pánikba esett Kuti meg két munkatársa körülbelül 10 percig próbálkoztak az oltással. Pedig alig másfél kilométerre van a salgótarjáni parancsnokság a vállalat telephelyétől...

Mi volt a műhelyben?

Az ötvenegy esztendősfafödémű és fatetőszerkezetű épület — mint hallottuk — annak idején Salgótarján első autóbusszgarázsa volt. A 20×12,5×4 m-es épület javítóműhelyében a már említett Skoda Furgonon kívül egy-egy Nysa, Robur és Skoda Octavia volt. Ezenkívül egy ládába csomagolt személygépkocsi-motort és egy oldal-kocsis motorkerékpárt is tároltak itt. Ezt az üzemszert csupán ajtónyílás „választotta” el a gépműhelytől, mindkét helyiséget ugyanazzal a Heating kályhával fűtötték. Az ablakok víszont zárva voltak. Hogy kezdet kezdetén kézioltókkal is megfékezheték volna a tüzet, azt ilyen körülmények között nem állíthatjuk bizonyossággal. Mindenesetre jogos feltevés, hogy a három kézioltó egyidejű működtetése többet ért volna, mint háromszor egy-egy töltetnek a kisütése. De persze legjobb lett volna a tűz azonnali jelzése.

1+7 fővel

Szomszéd József műhelyvezető a javító-műhellyel szemben levő épületből 8.24-kor jelezte a tüzet a salgótarjáni parancsnokságnak. Miután lerakta a kagylót, mielőtt a nevét megmondta volna, vissza kellett hívnia őt a híradószolgálatosnak.

A salgótarjáni parancsnokság 1+7 fővel, CSD 710-es fecskendővel vonult ki a kárhelyre. Zsolnai Béla szds. őrségparancsnok a következőképpen irányította a beavatkozást:

„Jól ismertem a helyszínt, ezért a feldejtést követően úgy határoztam, hogy az erős fagy miatt nem a legközelebbi tűzcsapról avatkozunk be, hanem először a tartályról szerelünk 1—1 hab- és hűtősugart, majd a meleg vizű Tarján patakról oldjuk meg a táplálást.

A műhely vezetője és dolgozója, attól tartva, hogy bármelyik pillanatban bekö-

vetkezhet a robbanás, nem merészkedtek a közelbe.

A tartályról szerelt habsugárral az égő Skodát, Nysát és Roburt oltottuk, a hűtősugárral meg először az üzemanyagtartályokat védtük. A tűz a raktárak felé is erősen terjedt. Itt gépszírokat és két darab benzineshordót is tároltak.

Amíg a tartályról működtünk, Tóth Lajos őrm. civil személyek segítségét is igénybe véve megszerelte a patakról a táplálást. Így csak kb. 2,5—3 percig szünetelt sugaraink működése. Ekkor már a gépkocsik égését megfékeztek.

Habár a biztonság kedvéért tartalék habanyagot rendeltem ki a helyszínre, ezt már nem kellett felhasználnunk.

A továbbiakban 2 E sugárral oltottunk. Az egyiket dugólétrán át a tetőre szereltem, mert kb. 20 m²-en égett a tetőszerkezet.

Amint lehetett, sugárvédelem alatt megkezdtük a kocsik kimentését. Minthogy a kocsik be voltak fékezve, mindegyiknek ki kellett nyitni az ajtaját, hogy kioldjuk a féket.

8.28-kor érkezünk a helyszínre, és kb. 9.07-kor végeztünk az oltással, valamint a kocsik kimentésével.”

Mit mond a szakértő?

A tűz következtében kb. 200 ezer forint közvetlen kár keletkezett. A három égő kocsi közül a Skoda Octavia is erősen megrongálódott, de a szomszédos gépműhelyben volt 7 db motorkerékpárt is kisebb égési kár érte.

Miután más keletkezési okot el kellett vetni, a tűzvizsgálat során a Kuti által használt szerelőlámpa zárlatát állapították meg keletkezési okként. Ezt a szakértő is alátámasztotta.

A transzformátorhoz csatlakoztatott 24 V-os szerelőlámpa vezetékét szabálytalanul kötötték az érintkezőhöz, a vezeték ere a rögzítőcsavarok előtt kb. 1 cm hosszúságban szigeteletlenek voltak.

A szakértő megállapítása szerint a lámpa kisebb zárlata azért volt alkalmas javítás közben lerakódott benzingőzök belobbantására, mert a helyiség ajtója, ablakai zárva voltak. Azt is leszögezi azonban a szakértő, hogy megfelelő szellőztetés esetén, vagy ha szabadban végzik a munkát, a lámpa zárlata nem okozhatott volna tüzet.

Hozzátehetjük, hogy alkalmasint a nyíl tüzelésű Heating-kályha által éppen a Skoda Furgon irányába befúvatott meleg levegő is elősegítette a tűz keletkezéséhez szükséges feltételek létrejöttét s későbbi lángok gyors terjedését is.

A vállalat dolgozóinak tűzrendészeti oktatásáról vezetett nyilvántartásból különben nem derül ki, hogy Szomszéd és Kuti is részesült-e ilyen oktatásban. A vonatkozó vállalati tűzrendészeti utasítás 1965-ben (!) kelet, és igencsak hiányos.

ereje
előtűzte
lakást

festett
a 11-es
lakást kő

EZ TÖRTÉNT A PRÁTER UTCÁBAN

Még az épületben tartózkodtak a Gázművek emberei, amikor 17 óra körül nagy erejű robbanás rázkódtatta meg a Práter u. 9. sz. házat. A robbanás a II. emeleti 11-es lakás előszobájában keletkezett. Itt a fűtést követően még nem szerelték vissza a gázórát. A detonáció jóformán teljesen bedöntötte a 11-es és a szomszédos 12-es lakás falait. Így amikor nyomban utána lógnak lövellt ki a gázcső végén, a tűz ide is átterjedt, és elvágta a menekülés útját.

A 11-es lakásban ketten tartózkodtak, a 12-esben négyen. A gázosok egyik embere felrohant segíteni, de ő sem menekülhetett ki az égő 12-es számú lakásból. Egy másik gázos is a helyszínre sietett, de még menekült, habár égési sérüléseket szenvedett. (Érre még visszatérünk.)

Forgalmi dugó, kis híján pánikhangulat

A szorult helyzetbe került hét ember az ablakokon kihajlva kétségbeesetten kiáltott segítségért. Minthogy a ház néhány lépésnyire van a Nagykörúttól, pillanatok alatt hatalmas tömeg verődött össze.

A káresetet elsőként az egyik lakó 17.06-kor jelentette a budapesti parancsnokságnak.

A tűzoltási csoport és a VIII. ker. parancsnokság három szere az illés utcán át vonult a kárhelyre, de itt forgalmi dugóba kerültek. Idegterpő percek után a tűzoltási csoport egyik beosztottja észrevett egy szintén elakadt rendőrségi URH-s kocsit, és intézkedésére a rendőr elvtársak megkezdték szabaddá tenni az utat. De a Práter utcában is olyan torlódás támadt, hogy a tűzoltási csoport gépkocsijával többször is fel kellett hajtani a járdára.

Elsőként az V-VI-VII/1-es fecskendő érkezett a helyszínre. Az őrségparancsnok már az utcáról látta, hogy a tűz közben a III. emeleti műteremlakásra is átterjedt. Ide a világítóudvaron keresztül csaptak fel a lángok. 17.16-kor alighogy visszajelzett az őrségparancsnok, és létrát kért a helyszínre, megérkezett a tűzoltási csoport gépkocsija.

Ekkor már nem sok híja volt a pániknak. Többen szőnyeget hoztak, és biztatták a két lakásban rekedteket, hogy csak ugorjanak ki. Mások, amikor megpillantották a tűzoltási csoport személykocsiját, azt kiáltozták: „Miért ilyen kis kocsival jöttek, ezzel úgysem segíthetnek!” Amikor pedig látták, hogy a tűzoltók behatolnak az épületbe, sokan követelték, hogy ugróponyvát (?) hozzanak a veszélybe került emberek kimentésére.

Ilyen helyzetben kellett a lehető leggyorsabban cselekedni. A tűzoltási csoport visszajelzésére további négy gépjárműfecskendő, két tolólétra, egy vízszállító és egy generátorszer vonult a kárhelyre.

A tűzoltási csoport vezetője úgy döntött, hogy az égő lakásokba sugarakkal behatolva mentik ki a bent szorultakat, és oltják el a tüzet.

Intézkedései sorrendben a következők voltak:

Az V-VI-VII/1 fecskendőjéről alapvezetékét szereltetett. (Osztó a II. emelet előtt, a lépcsőn.)

A Roham ugyanerről az osztórol szerelt sugarat. Az V-VI-VII. a 11-es, a Roham a 12-es lakásba hatolt be.

Gyorsan, szervezetten

A mentés és az oltás 17.18-kor kezdődött meg. A 11-es lakásban igen óvatosan kellett működni, mert még nem zárták el a gáz-

A kimentett személyeket a mentők vették gondoskodásuk alá.

lővezetékét, és félt volt, hogy ha eloltják a gázégést, akkor újabb robbanás következhet be.

A Roham, az V-VI-VII. meg a IX. beosztottal leszállították a kimentetteket, és átadták őket a mentőknek. Mint arról a napilappok is hírt adtak, állapotuk nem ad okot aggodalomra.

A tűzoltás vezetője még a mentés idején intézkedett a gáz- és a vízvezeték elzárásáról. Ez utóbbi is megsérült a robbanás következtében.

A III. emeleti műteremlakás tüzét a VIII. is az V-VI-VII. osztójáról szerelt sugárral oltotta el, méghozzá éppen az utolsó pillanatban, mert a műterembe vezető falépcső már égett.

A háttérparancsnok eközben gondoskodott a folyamatos vízszállításról, s azt a feladatot kapta, hogy őrítse ki a működési területet, gondoskodjék a tolólétrák bevetéséről, és szereltesse meg egy osztót az első mellé.

Egy ember „eltűnt”

Miután a két lakásból kimentettekkel együtt a veszélyeztetett lakásokban tartózkodókat (összesen 14 főt) is biztonságba helyezték egységeink, igen kritikus perceket kellett még átélniük, mert a gázosok egyik embere „eltűnt”. Mivel a főnöke határozottan állította, hogy a házban kell lennie, félt volt, hogy a romok alá szorult, s eszméletét, esetleg életét veszítette.

Kiderült azonban, hogy az illető szintén felrohant segíteni, amikor a robbanást meghallotta, de a lakásba behatolva égési sebeket szenvedett, és még egységeink megérkezése előtt – saját lábán – elment a baleseti ambulanciára.

A tűzoltás vezetője karhatalmi erők segítségét is kérte a zavartalan beavatkozás segítésére.

Amikor a kimentett személyek sorra feltűntek az utcán, a tömeg is megnyugodott, kivált amint a tolólétra a második emelet magasságába emelkedett.

A kivonult mentők határozott fellépésükkel igen nagy segítséget nyújtottak. Hangos szóval nyugtatták az embereket, hogy a mentést és az oltást bízzák csak a tűzoltókra.

A kár mintegy 560 ezer forint.

A robbanás és tűz pontos keletkezési okának kiderítésére vizsgálatot indítottak. Ez hivatott megállapítani majd, kiknek a bűnös mulasztásai okozták ezt a kis híján tragédiával végződött esetet. S mi volt az a sajtóban és rádióban említett ismeretlen eredetű elektromos szikra, amely a szivárgó gázt berobbantotta.

(g. r.)

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékaivá.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladásponttra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMEÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESEGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEIT

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Ki mit tud?

TUDÓSÍTÓINKTÓL

Néhány héttel ezelőtt Szombathelyen, a Savaria nagyszálló téli-kertjében rendezték meg a Centrum Áruházak országos tűzrendészeti vetélkedőjének döntőjét.

A kilenctagú zsűriben helyet foglalt Tarján István, a Centrum Áruházak Vállalat vezérigazgatója, valamint a Belkereskedelmi Minisztérium, továbbá a megyei pártbizottság és a tanács képviselői is.

Dr. Spitz László, a szombathelyi Centrum Áruház igazgatója köszöntötte a 30 áruházból érkezett versenyzőket. A fele-fele arányban női és férfi részvevők először elméleti és gyakorlati kérdésekre adtak választ, majd tűzrendészeti totó következett.

A győztes a Budapesti Divatcsarnok Otthon Áruháza versenyzője lett, s egy Camping rádiót meg egy hajszárítót nyert. A szombathelyi Gergác Magdolna lett a második, és a csepellek versenyzője a harmadik. Ők is értékes díjat kaptak. De a feltett kérdésekre helyes választ adott szurkolók is nyerhettek emléktárgyakat.

Az izgalmas döntőt követően a résztvevők megtekintették Szombathely nevezetességeit, este jól szórakoztak a Katalin-bálon, másnap pedig buszkirándulást tettek Jákra és Kőszegre.

MIHÁLY PÉTER
tű. szds.

Méreteiben a szombathelyihez képest szerényebb, de ugyancsak igen színvonalas volt a Pest megyei IparcikK Kiskereskedelmi Vállalat dolgozói szintén nemrégiben lebonyolított tűzrendészeti vetélkedőjének döntője.

Itt is az elődöntők győztesei mérték össze tudásukat, méghozzá három fordulóban. S habár a Csuka Tivadar által igen ügyesen vezetett találkozóknak ez a menete valóban magasiskola volt, méltányolva a versenyzők felkészültségét, a zsűri két-két fővel növelte a győzelemért, illetve jó helyezésekért küzdők számát.

A kérdésekre adott válaszokat 1-10 ponttal jutalmazták. Jelmező a résztvevők jó felkészültségére, hogy a váci 252-es bolt versenyzője, Juhász Ferenc, a zsűri plusz jutalompontjával szerezte meg a győzelmet a szintén 10 pontos és váci Majer László előtt.

Itt 1000 forint értékű vásárlási utalványt kapott a győztes, az összes többiek pedig helyezésüktől függően ugyancsak vásárlási utalványokat.

A zsűri elnöki tisztét Takács László főosztályvezető, az igazgató kereskedelmi helyettese közmegelegedésre látta el, a jó előkészítésért pedig Keszthelyi Ferenc ny. tű. alez., a vállalat tűzrendészeti tanácsadója kapott méltán sok dícséretet.

70 éves jubileumát ünnepelte a közelmúltban a Tolna megyei Decs község tűzoltótöstülete. Az eseményen részt vett dr. Pillók János tű. alez. országos parancsnokhelyettes is

November 26-án meghitt hangulatú nyugdíjas-találkozót rendezett a IV—XV. ker. parancsnokság pártszervezete és kollektívája

VIZSZINTES SOROK: 1. AZ ÉPÜLETEK LEGFELSŐ SZINTJÉN KERÜLHET ERRE SOR. 13. Lóversenypályáról volt híres. 14. Lovat etet, vagy mérges! 15. Ghl... 16. Ácsok készítik. 17. A turf főszereplője. 18. Repülőgéptípus. 20. Kevert rag. 21. Azonosak. 22. Telekhatáron lehet. 26. Parancsoló. 27. Tagadós. 28. Fa, bokor része. 29. Ürmérték rövid. 30. Vissza: névelő. 32. FELEPÍTÉSÜK SZERINT EZEKET KÜLÖNBÖZTETJÜK MEG MINT AZ ÉPÜLETEK LEGFELSŐ RÉSZÉBT. 36. Nyáron jó! 37. Külföldi folyó vagy magyar kávémarika. 38. Külföldi író (fon.). 39. A VÍZSZ. 32. ALATTIAK KÖZÜL AZ EGYIK — ALAKJA SZERINT — ILYEN IS LEHET (folyt., vízsz. 60.). 42. A cél eléréséhez ez is kell. 44. Nem csak az. 45. Ringó íkerszáva. 46. Névelős főzéléknövény. 48. Orosz helyeslés. 49. Juttató. 50. Foghús, visszafelé. 52. Kérdő névmás. 53. Számlapról leolvasható. 56/a. Ló hátán lehet! 59. Egy magyar és egy külföldi cigarettafajta. 60. A VÍZSZ. 30. FOLYT. (folyt. függ. 32.). 61. Magyar község.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Járunk rajta. 2. Lent. 3. Ellenkezés. 4. Lógó mássalhangzók! 5. Úzus magyarul. 6. Kettőzve: város. 7. Felett, Berlinben. 8. Vissza: amerikai mesefilm. 9. Leöntötte pénzét a torkán! 10. Szovjet folyó. 11. Azonos mássalhangzók. 12. Bírósági tárgyaláshoz szükséges. 17. Elsüti a pus-káját. 19. Folyadék. 22. Engedékenyen jó. 23. Kis emlős. 24. Olajfaj-

FEJTÖRŐ

FEJTÖRŐ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14				14					15			
16			17					18	19		20	
21			22		23		24		25		26	
		27		28		29			30	31		
	32		33		34			35				
36				37				38				
	39			40	41		42	43				
44				45				46				47
48			49				50	51				52
53	54	55				56		57	58			
59				60						61		

ta. 25. Emlékműve. 27. Becézett nagyszülő. 31. Gyom. 32. A VÍZSZ. 60. FOLYT. 33. ...Mail. 34. Sporteszköz. 35. Idegen női név. 40. Hegyeket borítják. 41. Szóösszetételekben Földdel kapcsolatos. 42. Fejben székel! 43. Bánat vagy öröm jele lehet. 44. Ezen templom. 47. Kigyóznunk kezd! 49. Juttat. 51. I. Y. 54. Kereskedelmi szó. 55. Vissza: személyes névmás. 56. Magam. 57. Epe háromnegyed része. 58. Tetejére.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és 32., vízsz. 39., 60. és függ. 32.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban lévő betűkből összeállítható szót, mely a vízsz. 39. kérdésére szintén egy választ.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. jan. 20.

K. I.

A 12. számban megjelent kereszt-rejtvény helyes megfejtése a következő: LAKÁSOK, ÜZEMHELYISEGEK, MŰHELYEK; TERMÉSZETES FELJÁRATOK; SOK EMBER.

A pontokkal megjelölt kockákban lévő betűkből összeállítható szó: FÖDÉMEK.

Könyvjutalmat nyertek: Molnár János, Téglás; Kovács László, Budapest; Csibrik István, Királd.

A nyereeményeket postán küldjük el.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata Szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90151-1108.

70.4282/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest, F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

TŰZVÉDELEM

FEDÉL ALATT

(Riport a 8-9. oldalról)

TÜZVÉDELMEK

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXIII. évf. 3. sz. 1971 március

Sikeres tűzkíséret
(Képsorozat a 12-13. oldalon)

HÍREK, ESEMÉNYEK

Január 31-én nyugállományba vonult Lékó László tüz. ezredes elvtárs. Több mint

húsz esztendőn át felelős beosztásokat töltött be. Előbb XIV. kerületi, majd me-

gyei parancsnok lett, s 1953 óta látta el legutóbbi tisztségét.

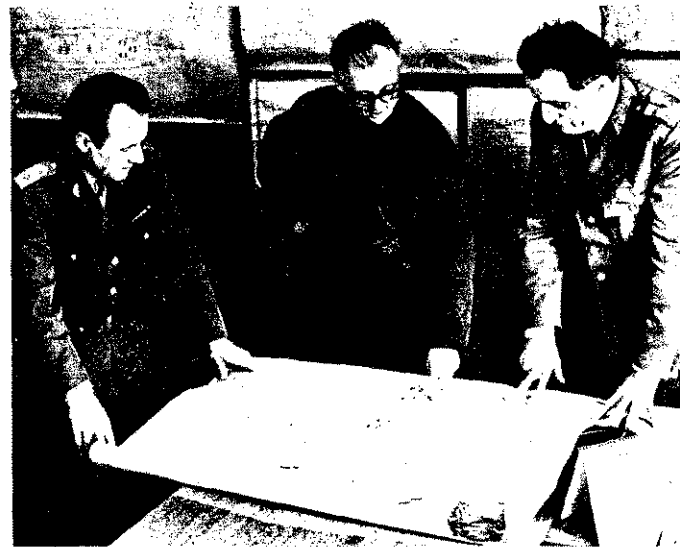
Pártunk politikája mellett mindenkor kiálló, emberséges parancsnokot tiszteltek benne beosztottai.

Hosszú időszakot felőlelő Pest megyei munkálkodása során irányításával az állománynak a megye gyors fejlődése növekvő követelményei közepeit kellett helytállnia, s ennek során segítők bázisa tovább erősödött.

A nyugállományba vonulás alkalmával elhangzott jó kívánságokhoz a TŰZVÉDELEM is csatlakozik, köszönetet mondva szerkesztő bizottsági tagként hosszú éveken át tanúsított őszinte segítőkészségéért.

A balatonfüredi hajógyár és a Veszprém megyei parancsnokság megállapodása alapján a megnövekedett forgalomra és a hajógyár erőteljes fejlődésére tekintettel tűzoltóhajóként is működik majd a képen látható motoros. A lenti felvételen: Wagner Imre főkonstruktőr, dr. Hajas Gyula tüz. alez. megyei és Auer János őrgy. veszprémi járási és városi parancsnok a felszerelések célszerű elhelyezéséről konzultálnak

A Szegedi Paprika-feldolgozó Vállalat tűzoltótestületének február 12-i ünnepi közgyűlésén hirdették ki a testület kezdeményezte felszabadulási konzervipari tűzrendészeti verseny eredményét. A versenyt az említett vállalat tűzrendészeti kollektívája nyerte meg. Képeinken: dr. Kovács Mihály alez., a BM TOP osztályvezetője átnyújtja a Tűzrendészeti Érem ezüst fokozata kitüntetését Engi Jánosnak, a vállalat főmérnökének, és a győztesek

A KIPRÓBÁLT ÚTON

MÁRCIUS 8-ÁN

egységeinken virágcsokor, ajándék és jó kívánások fogadják testületünk női tagjait.

Azokat köszöntjük, akik túlnyomó többségükben egyaránt becsülettel állnak helyt a szolgálatban és családjuk szolgálatában.

Most, amikor mi is szívből üdvözljük őket, abban a reményben tesszük ezt, hogy az esztendő többi napjain is hasonló figyelmességet tanúsítanak majd irántuk az úgynevezett erősebbik nem képviselői.

Kívánjuk, hogy minél több tervük, elképzelé-

sük valósuljon meg a következő március 8-áig, és évről évre jobban részesülhessenek szocialista vívmányainkból.

S ugyanezekkel a gondolatokkal köszöntjük derék segítőtársainkat: az önkéntes és létesítményi női tűzoltókat, illetve tűzrendészeket, valamint a testületünk kötelékében szolgálatot teljesítő elvtársak női hozzátartozóit.

Képünkön: Popladek Józsefné t.ü. II. o. ft., aki huszadik éve teljesít szolgálatot az I—II—XII. kerületi tűzrendészeti parancsnokságon.

Szocialista államéletünk kiemelkedő fontosságú eseményére, az országgyűlési és tanácsválasztásokra készülünk. Akárcsak legutóbb, ezúttal is pártunk soronlevő kongresszusa előzte meg vezető állami szerveink megújítását. S mivel a X. pártkongresszus hosszú évekre előremutató határozatait egyöntetű helyesléssel fogadták a dolgozó milliók, bizvást tekinthetjük választási programnak azokat.

Egyáltalán nem véletlen, hogy a párt és állam kapcsolata, a feladatkörök célszerűbb elosztása, s ezzel összefüggésben a szocialista állam demokratizmusának és gépezetének tökéletesítése oly nagy szerepet kapott a kongresszusi küldöttek felszólalásában.

Miről is van szó tulajdonképpen? Nem kevesebbről, mint arról, hogy pártunk irányításával alkalmasabbá kell tennünk államgépezetünket a szocializmus gyorsabb ütemű építésének elősegítésére, tehát arra, hogy a proletárdiktatúra gazdasági-szervező és kulturális-nevelő funkciója következetesebben érvényesüljön az állami életben.

Az országgyűlési képviselők és tanácsstagok mandátumának lejártával jóleső érzéssel jelenthetik választóiknak: teljesítették a megbízatást, sikeresen munkálkodtak a szocializmus teljes felépítésén.

A most leköszönő országgyűlés jogalkotásai sok esztendőre megsztábták fejlődésünk irányát. Elegendő, ha csupán a IV. ötéves tervre utalunk, s egyben arra, hogy éppen az utolsó ülésszakán fogadta el a tanács törvényt.

Különböző szintű tanácsaink is lényegében eredményesen teljesítették legfontosabb kötelességeiket: államhatalmi, államigazgatási és népképviseleti szerepük már a most elfogadott tanács törvény hatályba lépése előtt is számottevően erősödött mindannyiunk javára.

Most azonban, mint pártunk X. kongresszusa is rámutatott: a fejlődés magasabb szakaszához érkezünk el. Ez a körülmény is jobban megköveteli az említett hármas követelmény következetes érvényesítését, s ezen magától értetődően azt is kell értenünk, hogy egyidejűleg szükséges növelnünk a kormányzati apparátus irányító munkáját és a helyi szervek önállóságát. Ezáltal válik lehetővé ugyanis, hogy minden kérdésben ott döntsenek, ahol erre a legjobbak a feltételek, s az állampolgárok részvétele és érdekvédelme közvetlenebbé váljon.

Ezzel egyidejűleg a legfőbb államhatalmi szerv: az országgyűlés feladatkörének is bővülnie kell, hiszen ez ugyancsak fontos feltétele a szocialista demokrácia további fejlődésének.

Mindebből is érzékelhetjük, milyen felelősség hárul a választópolgárok millióira, amikor a jelölteket kiválasztják, és ezt követően az urnákhoz járulnak.

A jelöltek ugyan valamennyien a szocialista építés programja alapján állanak, de azt választóiknak kell eldönteni, hogy közülük kik a legalkalmasabbak a program minél sikeresebb végrehajtására.

A kipróbált úton, de lépteinket meggyorsítva kívánunk haladni pártunk irányításával. Ehhez a békés, alkotó munka minden feltétele adott. S ha mindannyian az eseményt megillető felelősséggel készülünk a választásokra, akkor államgépezetünk friss vérkeringése serkentőleg hat nemes céljaink mielőbbi eléréséért végzett munkánkra.

Szívből reméljük, hogy testületünk, valamint az önkéntes és létesítményi tűzoltóság számos tagját választóik ismételtlen megtisztelik bizalmukkal, s az elkövetkező években joggal büszkélkedhetünk majd sikeres munkájukkal.

Egyben annak a jogos reményünknek is hangot adunk, hogy korszerűsödő államgépezetünk szerény, de nélkülözhetetlen részeként, testületünk az elkövetkező esztendőkhöz erőteljesebben fejlődik.

SZÁZ

ANARRÓL

A felmérés célja

Február elején azt a megbízatást kaptuk, hogy látogassunk el a Nehézipari Minisztériumhoz tartozó olyan tíz nagy létesítménybe, amelyekben súlyos káreset történt a közelmúlt évek valamelyikében. Feladatunk értelmében arról kellett meggyőződnünk, hogy az említett létesítmények általunk kiválasztott 10—10 dolgozója mennyire ismeri az alapvető tűzrendészeti tudnivalókat, s kicsit arról is, hogyan folyik a dolgozók tűzvédelmi oktatása ezekben az üzemekben.

Munkánkat ún. tesztkérdések összeállításával kezdtük. Minthogy a szóban forgó létesítményeknek igen eltérő a technológiájuk, olyan kérdéseket igyekeztünk kiválasztani, amelyek általános érvényű tudnivalókkal függnek össze, s a válaszok alapján kapott eredmény módot ad az összehasonlításra.

Bizonyos mértékig azonban a helyi sajátosságokat is igyekeztünk figyelembe venni, s ezért tizenhárom kérdésünket a színhelyen plusz 1-gyel egészítettük ki. Ez a pluszkérdés az adott objektum egy-egy helyileg általánosan fontos tűzvédelmi tudnivalójára vonatkozott.

A tesztlapok kérdéseinek összeállításakor arra is igyekeztünk figyelemmel lenni, hogy a megkérdezett dolgozók igennel vagy nemmel, illetőleg egy-egy számadattal, vagy ha ez nem lehetséges, egy-két mondatral válaszolhassanak.

A személyek kiválasztásában arra törekedtünk, hogy a megkérdezettek lehetőleg az üzemi kollektíva minél szélesebb körét képviseljék, s egészen új, de öt évnél régebben ott dolgozóra is terjedjen ki. Mint kiderült azonban, ez utóbbinak nem volt különösebb jelentősége.

A válaszok összegezhetősége céljából az ún. kikérdezéses módszert alkalmaztuk, hogy elkerüljük felmérésünk hivatalos jellegét, valamint a gyengébben válaszolókat valamiféle retorziótól való félelmét is eloszlassuk. A kérdezett személyi adatai közül csupán a beosztását, az életkorát, valamint azt jegyeztük fel: mióta dolgozik az üzemben.

A megkérdezettek túlnyomó többsége egyébként évente többször is részesül tűzrendészeti oktatásban.

Mire kértünk választ?

Az általunk összeállított kérdések a +1 kérdéseket leszámítva a következők voltak:

1. Miben és hol találja meg a munkahelyére vonatkozó konkrét tűzrendészeti előírásokat?
2. Mikor és milyen időközönként kell tűzvédelmi oktatásban részesíteni a dolgozókat?
3. Tűz volt az üzemükben. A dolgozók eloltották. Kár nem keletkezett. Szükséges-e ezt jelenteni és kinek?
4. Milyen telefonszámon jelzi a tüzet?
5. Mikor szabad tűlbiztosítani az elektromos berendezések biztosítékait?

6. Az Ön üzemrészében levő fűtőberendezés közelében milyen távolságra helyezhető el éghető anyag?

7. Melyik tűzveszélyességi osztályba tartozik az üzemrésze, és miért?

8. Hol szabad dohányozni?

9. Munkahelyéről milyen időközönként kell eltávolítani a hulladékot, illetve tűzveszélyes folyadék kifolyásakor mi a teendője?

10. Ha munkahelyén kigyullad egy elektromos berendezés, mivel oltaná el?

11. Milyen következményekkel jár a tűzrendészeti előírások megszegése?

12. Mit tenne, ha üzemrészében tűz ütne ki?

13. Nevezze meg az üzemrésze tűzfelelőjét, és soroljon fel a műszakjában dolgozó létesítményi tűzoltókból egy párat!

Vizsgálódásunk során 76 férfi és 24 női dolgozót kérdeztünk meg.

Mielőtt azonban összesítve is és üzemi bontásban értékelnénk az eredményt, engedjünk meg néhány megjegyzést az esetleges félreértések végett.

Úgy véljük, a szóban forgó felmérés eredményeinek elemzésekor csak korlátozottan érvényesülhetett a nagy számok törvénye, vagyis távolról sem állíthatjuk, hogy a kapott eredmény arra is egyértelmű választ ad, általában mennyire ismerik a dolgozók a tűzrendészeti előírásokat a vizsgált létesítményben. De ez nem is lehetett célunk, hiszen a hazánkban előforduló súlyos káresetek túlnyomó többségét — beleértve a felmérésbe bevont 10 NIM-objektumban keletkezett tüzeket —

A Pécsi Művegyészművekben együtt tartották meg a baleset- és tűzvédelmi oktatást. Balról laboránsjelölteknek a jobb oldali képen látható a vizsgázatóknak.

mindig egy vagy néhány dolgozó okozta, s ebben az összefüggésben teljesen közömbös, hogy az összes többi kiválóan elsajátította-e a vonatkozó előírásokat.

De azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a tűzvédelmi szabályok ismerete önmagában még egyáltalán nem elegendő biztosíték azok következetes megtartására.

Éppen ezért ezeket a fenntartásokat is tekintetbe kell vennünk, ha reálisan akarjuk értékelni a kapott eredményt.

Ugyanakkor viszont általános következtetésként levonhatjuk: jó néhány dolgozó számára többször is oktatott, sőt olyan tudnivalók is érdektelenek, amelyek feltűnő helyen láthatók az üzemszélességben, pl. a tűzjelzés módja, a tűzveszélyességi osztályba sorolás stb. És most nézzük, mit mutatnak az eredmények a 10 üzem összesítésében:

A +1 kérdéseket is figyelembe véve a tíz üzem megkérdezett száz dolgozójának válaszai a következő megoszlást mutatják:

Helyes válasz:

14 13 12 11 10 9 8 7

Személyek száma:

21 42 19 7 3 2 4 2

Ha 1—1 pontot adunk egy-egy helyes válasza, akkor kerekítve 88,5%-os az eredmény, vagyis a száz megkérdezett egy főre jutó helyes válaszainak száma (a tízedeket természetesen figyelmen kívül hagyva): 12.

Mit tudnak legjobban és legkevésbé?

Érdemes szemügyre vennünk, hogy a kérdések közül melyekre kaptunk helytelen válaszokat. A legtöbb helytelen választ a 6-os számú kérdéssel kapcsolatban jegyeztük fel. A megkérdezettek 67%-a nem tudta, hogy az üzemszélességben levő fűtőberendezés közelében milyen távolságra helyezhetnek el éghető anyagokat. Megjegyzendő, hogy ha valaki 10—50 cm-rel többet mondott a szükségesnél, azt még helyes válasznak minősítettük. Érdekes azonban, hogy a megkérdezettek túlnyomó többsége ezt a tűztávolságot jóval nagyobbra becsülte a kelleténél. Nemritkán — nyilván túlzott óvatosságból — 5—6 m-t is mondtak ott, ahol közönséges, melegvíz fűtésű radiátor volt.

A kérdések közül — véleményünk szerint a 4. számú volt a legfontosabb. Erre nyolcan adtak helytelen választ, és kivétel nélkül ott, ahol nem 05 a tűzoltóság hívószáma.

Jelentősebb számú helytelen választ, szám szerint 18-at kaptunk még az 1-es kérdésre, és 13-an nem tudták, milyen tűzveszélyességi osztályba sorolták az üzemszélességüket, és miért. (Jellemző, hogy a feltűnő helyen látható „B” és „C” jelzések semmit nem mondtak a számukra. „A” osztályú üzemszélességben nem akadt ilyen dolgozó.

Kibédi Ottó, a Budapesti Fűtőmű Vállalat Budapesti telephelyének vezető elektromosmérnöke, csak a 6-os kérdésre nem adott egészen pontos választ.

Bártfal Bálint, a TVK festékgyárának bádörzsölője 14 pontos volt.

Hasonlóan tájékozott Hegedűs Péter, a BÉV dolgozója, 13 pontot ért el.

A Ghinoinban Gyéri Józsefné (balról) laborvezető, a csupa helyes választ adott.

11-en nem tudták, hogy milyen következményekkel járhat a tűzrendészeti előírások megsértése. (A pontos válasz érdekében konkrétan is megjelöltünk néhányféle lehetséges szabálysértést.) Nem túl magas szám ez, de érdemes odafigyelnünk erre a rétegre, mert jórészt a legképzetlenebbekből került ki, de akadt ebben tájékozatlan csoportvezető és érettségizett laboráns is.

A megkérdezettek közül egyébként mindössze egy személy volt képtelen megmondani, mit tenne tűz esetén. Az illető 56 éves, két elemi végzettségű gépkezelő, és fél esztendeje dolgozik a gyárban.

A női és férfi dolgozók tudása között összességében nincs jelentős eltérés; csupán az egyik üzemben fordult elő, hogy mind a négy megkérdezett női dolgozó válasza: 8-as. (Kettő közülük érettségizett!)

Megjegyzendő azonban, hogy más alkalommal célszerűbb lesz a felmérést több női dolgozóra kiterjeszteni, mert 24%-os arányuk nem adott lehetőséget behatóbb általánosításra.

Milyen képet kapunk üzemenként?

A táblázat azt mutatja, hogy a tíz üzemben milyen eredményt jegyeztünk fel. A táblázatban lényegében kétféle adat szerepel. Az egyik a vállalat „pontszáma”, a másik pedig a helytelen válaszoké. Ez utóbbit azonban kérdésenként csoportosítottuk:

Megjegyzendő azonban, hogy ez a felsorolás nem tekinthető valamiféle sorrendnek. A látszólag leggyengébb Fűzfői Nitrokémia és Péti Nitrogénművek oktatási módszerei ugyanis meglátásunk szerint semmivel sem rosszabbak, mint a 135 „pontos” Chinoiné.

A Péti Nitrogénművekben például az általános munkavédelmi oktatás keretében havonta szó esik a tűzrendszetről is, és színes diafilmek is segítik a szemléltetést.

Az új dolgozókat a kioktatást követő 15 napon belül levizsgáztatják, méghozzá igen tárgyilagos módszerrel, egy vizsgáztatógép segítségével. A gépbe táplálható kódcsoporthoz részben kizárólag tűz-, illetve munkavédelmi, részben vegyesek. A vizsgáznak egy-egy kódcsoporthoz 48 válaszból kell kiválasztania a 16-16 helyeset.

A gép a feleleteket „összeadja”, és a százalékos eredmény rögtön leolvasható. 70%-osnál gyengébb eredmény esetén a vizsgát meg kell ismételni.

Az említett berendezést természetesen csupán segédeszközként használják.

Az OGV-nél minden dolgozónak le kell adnia a nevét és törzsszámát tartalmazó törzslapot az éves oktatások alkalmával, de itt is, akárcsak a többi helyen, évente legalább négyszer tartanak munkahelyi tűzvédelmi oktatást. A TVK-ban 8000 példányban jelentették meg a legfontosabb tűzrendészeti ismereteket tartalmazó kézikönyvet, és még jó néhány hasonló kezdeményezést említhetnénk.

Néhány következtetés

Összességében és üzemekre bontva így tükrözte számunkra a vízcepp a tengert, vagyis 100 NIM-dolgozó felkészültsége a többi több tízezerét. Hogy elegendő számú ún. tesztet készítettünk-e, azt csak további vizsgálódások dönthetnék el. Érdekes képet kaphatnánk például, ha egy-egy ilyen felmérés — esetleg más kérdésekkel — valamely üzem minden dolgozójára kiterjedne. Annyi azonban így is leszűrhető, hogy mindenütt akadnak, akik nem igen figyelnek oda az oktatásra, és ha számuk aránylag nem döntő, mégis jobban szem előtt kell tartani őket. Mert például ha nagyobb méretekben csak 50%-ig lenne helytálló az az adatunk, hogy 100 közül 19-en még nem is hallottak az igazgatói utasításról, 8-an nem tudnak tüzet jelezni, 12-en pedig nem ismerik üzemrészük tűzfelelősét és létesítményi tűzoltóit, akkor is elgondolkoztató tények ezek, méghozzá ott is, ahol netán majdnem 100%-ban pozitív volt az eredmény.

Más kérdés, hogy a szabályok ismerete még nem feltételezi automatikusan azok következetes megtartását is. S végül: úgy érezzük, máskor sem ártana utánanézni, vajon elegendő-e, ha csak azt vizsgálják: minden dolgozó neve szerepel-e a tűzvédelmi oktatás megtörténtét igazoló jegyzőkönyveken, mert cseppet sem mellékes, mit és hogyan tudnak abból, amit hallottak.

(Gádor—Kaszás)

A létesítmény neve:	pontszám:	Helytelen válaszok a kérdések sorszáma szerint:														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
OGV Cordatic Gumigyár	129	1					7			1					1	1
Borsodi Szénbányák Központi Szénosztályozómű	127				1		9				1					2
TVK	130						7			2						1
Chinoin	135							5								
Kőbányai Gyógyszergyár	129	2						9								
Budapesti Fűtőerőmű V. kispesti telepe	128	4							8							
DKV	130	1						6	1			1				1
DHV	130	2						6	2							
Nitrokémia, Fűzfő	98	4	1	1	5	3	6	6	1	1	3	5	1	3	2	
Péti Nitrogénművek	103	5	1	1	2	3	4	4	1	1	2	6		4	3	
Összesen:		19	2	2	8	6	67	13	2	5	7	11	1	12	6	

NAPIRENDEN: A MENTŐ TŰZRENDÉSZET

Mint számos olvasónk előtt ismeretes, a néhány hónappal ezelőtti országos értékelést követően a budapesti és valamennyi megyei parancsnokságon behatóan elemezték egységeink mentő tűzrendészeti tevékenységét és az országos értékelés alapján helyileg végrehajtandó feladatokat. Szerkesztőségünk ennek kapcsán kért interjút FICSÓR SÁNDOR ezds. budapesti, CSAPO ANDRÁS alez. Borsod, DR. HAJAS GYU-

LA alez. Veszprém és LENGYELFI RUDOLF szds. Komárom megyei parancsnokoktól.

Kérdéseink a következők voltak:

- 1) Hogyan értékeli a parancsnoksághoz tartozó terület mentő tűzrendészeti helyzetét?
- 2) Az országos értekezleten megszabottak alapján milyen feladatok végrehajtását látja szükségesnek?

önállóságra nevelés céljából őrségparancsnokaiknak kellene végrehajtanunk.

Feladatainkat a következőkben vázolhatom:

A gyakorlatiasabb oktatás céljából meg kell oldanunk a kellő szemléltetést. Több olyan kezdeményezés szükséges, mint amilyen nemrégiben egy lakótelep gázberendezéseinek közös tanulmányozása volt. Ezen tisztek vettek részt.

A korábbi évekhez hasonlóan, de gyorsabban ütemben kell biztosítanunk a különleges rendeltetésű szerek szakszerű kezelésének és taktikai alkalmazásának széles körű gyakorlását.

Az egyes beavatkozások pozitív és negatív tapasztalatait sokoldalúbban fel kell használnunk az oktatásban.

Differenciáltabbá kell tennünk őrség- és rajparancsnokaink, valamint ez utóbbiak helyetteseinek a továbbképzését. Konkrétan arra gondolok, hogy a gyengébb elméleti képzettségűeket a hiányok pótlására ösztönözzük, a kellő elméleti alapokat szerzett, de gyakorlatlan fiatalabbakat pedig több önálló feladattal bízunk meg az elkövetkező hónapokban.

Bizonyos pedagógiai ismereteket is el kell sajátítaniuk majd őrségparancsnokainknak, mert az oktatásban és nevelésben a módszer is igen lényeges.

A növekvő műszaki és egyéb követelmények mind több érettségizett rajparancsnokot tennének szükségessé, ezt azonban, nézetem szerint, csak a mostaninál hatékonyabb ösztönzőkkel oldhatnánk meg.

Még egy közeli tervünk: a Ferihegyi repülőtér-parancsnokság kezdeményezését, szakemberek felkérését előadások tartására mindenütt szeretnénk meghonosítani.

Habár a vonulási időnk érthetően gyorsabb, mint a vidéki egységeké, nálunk is többet kell tenni a létesítményi tűzoltók taktikai képzettségének növelésére.

Csupán egyetlen példa, milyen döntő lehet a villámgyors beavatkozás! A közel-múltban az OGV Cordatic gyáregységében egy majdnem ugyanolyan veszélyes tűz keletkezett, mint amilyen 1965-ben volt. A dolgozók ezúttal jól avatkoztak be, s így a kár minimális lett.

Hogy minél több helyen ilyen legyen a felkészültség, a korábbinál több közös taktikai gyakorlatot tartunk majd.

Végül egy olyan probléma, amelynek rendezése meghaladja erőnket:

A készültségek védőruházati problémái, valamint jelenlegi szolgálati öltözékének hátrányai közismertek. Árát és minőségét jogosan kifogásolhatjuk. Jó lenne, ha gondos felmérés alapján újat terveznének.

FICSÓR SÁNDOR ezredes:

Mindenekelőtt néhány adat növekvő felelősségünk érzékeltetésére. A kétmillió főváros adja az ipari termelés 38%-át. Az elmúlt években kétezernél több, korábban nem ismert, jórészt tűz- és robbanásveszélyes technológiát vezettek be a budapesti üzemekben; a gázfelhasználás 1960–1970 között 250 millió m³-ről 1,8 milliárdra növekedett, s 1975-ben 3,2, 1980-ban pedig kb. 3,8 milliárd lesz.

Állományunk mentő tűzrendészeti tevékenységét — úgy vélem — beavatkozásaink általános tapasztalatai alapján értékelhetném leginkább.

Egységeink 1966–70 között 21 725 jelzésre 6094-szer oltottak tüzet, s 1809 műszaki mentésben (ezek közül 180 villamosgázolás volt), valamint 3335 vízszívásban vettek részt. Beavatkozásaik szakszerűsége, gyorsasága általában javult a korábbi évekhez képest. Ennek is tulajdonítható, hogy a tüzesetek mindössze 2%-ában vált szükségessé 3 vagy ennél több sugár szerelése, pedig a tüzek igen jelentős hányada sok milliós értékeket veszélyeztetett.

Az állomány bátorságát, nemegyszer önfeláldozását minden jelentősebb káreset alkalmával tapasztalhattuk. Beavatkozásaik során azonban kisebb-nagyobb fogyatékoságok is előfordultak, főként amikor az elsőnek kikerkezett egység különleges körülményekkel találta magát szemben, például víz hatására égő külföldi anyagokkal; és bár a továbbiakban mindig kijavítható hibák voltak ezek, mégis fel kell figyelniük rájuk, mert körültekintőbb felderítéssel, a szükséges segítség alaposabb számbavételével elkerülhetők volna őket.

A tevékenységünket nehezítő létszámbeli hiány növekedett valamelyest. Pozitívum viszont, hogy a közelmúlt évek 205 új felvételeseiből csupán 25-en szereltek le.

Őrség- és rajparancsnokaink túlnyomó többségét alkalmaznunk tartom a velük szemben támasztott növekvő követelmé-

nyek kielégítésére, azonban gyakorlatok során is tapasztaltuk néhányszor, hogy nem mindig fordítanak elég figyelmet a létesítmények tűzrendészeti helyzetének értékelésére és a létesítményi önkéntes tűzoltók bevonására.

Kárelhárító munkánk tárgyi feltételeit illetően a már vázolt ütemű ipari fejlődés mind több nagy teljesítményű speciális tesz, szükségessé. Ugyanakkor gondokat okoz régebbi fecskendőink elhasználódott állapotok miatti elhúzódo javítása, s hogy akadozik speciáliszereink tökéletes importból beszerezhető alkatrészeinek pótlása.

A harc készség fenntartását és növelését elősegítő gyakorlataink lényegében betöltik a szerepüket, de színvonala itt-ott kívánivalókat hagynak maga után.

Egyes parancsnokaink ugyanis nem fordítanak elég gondot ilyen foglalkozások előkészítésére, vagy — ami legalább akkora hiba — a „siker” érdekében olyan feladatokat is vállalnak, amit éppen az

CSAPÓ ANDRÁS alezredes:

— Előrebocsátva, hogy a kisebb-nagyobb fogyatékoságokat is figyelembe véve megyénk mentő tűzrendészeti helyzetében is kétségtelen fejlődés tapasztalható, ezt oldalról szeretném a témát megközelíteni.

Hivatásos egységeink harcértékével kezlem. Rá szeretnék mutatni, hogy nézetem szerint a jövőben jobban kell gazdálkodni az ún. élőerővel, mert jóllehet a létszám-tánpótlás ma még nem okoz különösebb gondot, számolnunk kell megyénk rohamosan növekvő munkaerőszükségletével s ennek kihatásaival is.

Ezért az „extenzív” fejlesztés, vagyis a étszám nagymérvű növelése nem látszik ártható útnak. Ugyanakkor jelenlegi technikai fejlesztésünk ezt tenné szükségessé. A szerelési feladatokat csak aránylag nagy étszámmal és kézi erővel lehet végrehajtani.

Minthogy az újabb szerek beszerzése nálunk is elkerülhetetlen, nézetem szerint lejjebb kellene szállítanunk az egy-egy szerre megállapított jelenlegi létszámigényeket, s ezt technikai tökéletesítésekkel kellene ellensúlyoznunk.

Allományunk erkölcsi egysége kielégítő. Ebben pártszervezeteink igazán értékes segítséget nyújtanak, amikor nem engedik eluralkodni a közömbösséget, és túlbecsülni a jelenlegi szolgálati kötelemek kétségtelen fáradságait, erre különben némely parancsnokaink is hajlamosak.

Országparancsnokaink taktikai felkészültsége nézetem szerint kulcskérdése a szóban forgó témának. Hadd tegyem hozzá, ebben az is közrejátszik, hogy hosszú éveken át nem is fordítottunk kellő gondot erre.

Ezért jelenleg intenzíven gyakoroltatjuk az ún. törzsvezetést, mivel több egység eredményes működése ennek kellő színvonalra hiányában egyszerűen elképzelhetetlen.

Ennek azonban objektív feltételei is vannak (pl. a jó helyi és távolsági híradás megoldása stb.), de ugyanilyen fontosnak tartom az országparancsnokok magas színvonalú technikai képzését is.

Egységeink jelenlegi adottságai folytán megyénk területe sem egyformán védett. Ezért adott esetben igen nagy feladatok hárulnak az önkéntes és létesítményi tűzoltóságokra, minthogy sok esetben ők az első beavatkozók, s nem egy helyen 30 percen belül nem is számíthatnak állami egységeink segítségére.

Ezzel kapcsolatban is az élőerővel való jobb gazdálkodás problémáját emelném ki. Jelenlegi felszereléseik eléggé létszámigényesek, és gyakran nehezen szállíthatók gyorsan a kárhelyre. A megoldás útja egy célszerűen kifejlesztett önjárófecskendő-tí-

pus kifejlesztése lenne. Kisebb községekben szerintem nem célszerű a gépjárműfecskendő.

Ugyancsak megoldandó feladat az olyan tűzek szervezettebb megfékezése, amelyek jelentősebb számú emberi erőt követelnek, mint pl. az erdőtüzek. Itt is sokat segíhetne, ha hozzálátnánk az ehhez szükséges technikai eszközök fejlesztéséhez. Ezzel kapcsolatban kiszámítottuk pl., hogy az elkövetkező években napi több száz olajat, benzint stb. szállító tartálykocsit vonatnak majd vasútvonalainkon, s ezért nagyobb sebességű és gyorsabb indítású tűzoltóvonat kellene a megyénkben is.

Végezetül még egy gondolatot vetnék fel. Habár jelenleg nálunk is az olyan napi feladatok állnak előtérben, mint a mostani technikánk célszerűbb felhasználása, a gyakorlatiasabb oktatás, a bonyolultabb káreseteknél szükséges beavatkozásokra való felkészülés, azt is tervezgetjük, hogy az országparancsnokokat, de a beosztottakat is magasabb műszaki képzésben részesítjük az eddiginél.

DR. HAJAS GYULA alezredes:

— Az országos értékelést követően az ott elhangzott tanulságos útmutatás alapján behatóan elemeztük az elmúlt évek sok száz tűz- és káresetének általánosítható tapasztalatait.

Ezek rövid kifejtésben a következők:

Egységeink az ún. kis- és középtűzek alkalmával lényegében jól hajtották végre a feladataikat, az ún. nagytűzek ol-tásának némely körülményei azonban kívánivalókat is hagytak maguk után.

Főként abban mutatkozott hiányosság, hogy parancsnokaink és beosztott tisztjeink nem mindig értékelték kellően: milyen erők szükségesek egyes nagyobb káresetek megfékezéséhez. Ezért azután a lépcsőzetesen riasztott további egységek nem nyújthattak olyan hatékony segítséget, mintha a lehető leggyorsabban a helyszínre vonultatták volna őket. Az 1969 márciusi emlékeztető vegyiraktár-égésakor pedig a fogyatékos helyismeret is bizonyos

gondot okozott. Úgy értékeltük, idejében fel kell figyelni ezekre a negatívumokra, mert ellenkező esetben legközelebb már a kárérték növekedését vonhatja maga után egy és más fogyatékoságunk.

Ilyen megfontolásból létrehoztunk egy területenként változó összetételű tűzoltási csoportot. A változó összetételű megyénk nagy távolságai indokolják.

A csoportba bevont elvtársakkal rendszeresen ún. törzsvezetési gyakorlatokat tartunk. Ezek során alaposan tanulmányozzuk legveszélyesebb objektumaink technológiáját, különös tekintettel a bekövetkezett változásokra, és az ennek alapján számításba jöhető káresetek jellegére.

Ezt követi a vezetési törzs foglalkozása, s végül de nem utolsósorban az a törekvésünk, hogy egyidejűleg több egység bevonásával a beosztottakat jóval bonyolultabb feladatok elé állítsuk a gyakorlatokon, mint korábban.

LENGYELFI RUDOLF százados:

—Megyénk gazdasági szerkezete igen sokrétű. A tervszerű ipartelepítési politika eredményeként a „hagyományos” ipari ágazatok mellett jelentős új ipari tevékenységek honosodtak meg működési területünkön. Mezőgazdasági üzemeinkben pedig többek között új, iparszerű állattenyésztési rendszereket vezettek be.

A termelési szerkezetben bekövetkezett változások személyi állományunk mentő tűzrendészeti munkájával szemben egyre nagyobb követelményeket támasztottak, s e követelmények tovább növekednek az elkövetkező években.

Úgy értékelem, hogy állományunk az eddigiekben becsléssel teljesítette a rá háruló feladatokat. Parancsnokaink a kiképzésben kellően súlyt adtak az új tűzveszélyes anyagok és technológiák megismerésének, s a keletkező tűzesetekre való céltudatos felkészülésnek.

A továbbképzési előírások bizonyos központi kööttségeinek feloldása igen jó lehetőséget adott a területi sajátos problémák figyelembevételére, s a legtűzveszélyesebb, illetve az oltástechnikailag legbonyolultabb objektumok fokozott helyszíni tanulmányozására. Alsó szintű parancsnokaink jó helyismereti felkészültsége, valamint a működési tervek ismerete és használata eredményeként a kárfelszámoláshoz szükséges erők riasztása gyorsan és a reális igényeknek megfelelően történik. A lépcsőzetes riasztások megszűntek. Az URH-hírhálózatot e vonatkozásban is jól használhatjuk parancsnokaink. Ugyanakkor vannak még fogyatékoságok a pontos helyzetjelentésekkel, a visszajelzésekkel, a felsőbb vezetés gyorsabb tájékoztatásával kapcsolatban.

A tűzoltásvezetésben, irányításban és szervezésben is adódnak fogyatékoságaink, főként abból eredően, hogy még nem sikerült kellő módszereket találnunk a vezetés, irányítási készségek gyorsabb fejlesztésére.

Főként az erővel, eszközökkel való céltudatosabb gazdálkodáson, valamint a közreműködő harcoszakaszok, rajok tevékenységének, s a vezetési törzs munkájának jobb összehangolásán kell tovább fáradoznunk.

Személyi állományunk általános műveltsége az utóbbi években kétségkívül fejlődött. Ez sokat segített abban, hogy a fokozódó követelményeket teljesítsék, az új tűzoltó berendezések és anyagok felhasználását a korábbiaknál színvonalasabban ismerjék meg. Filmvetítéssel, előadásokkal, tűzoltási gyakorlattal elősegítettük, hogy alaposan elsajátítsák a korszerű porral, illetve habbal oltó berendezések kezelését, a tűzveszélyes folyadékok oltásának technikáját, továbbá a berszerzett személyi védőfelszerelések használatát.

Állományunk műszaki felkészültségét hiányosnak tartom. Bizonyos műszaki alapkészültség nélkül rendkívül nehéz lépést tartani az újabb és újabb technikai berendezések támasztotta magas fokú és igen sokoldalú követelményekkel.

A jelzett felkészültségbeli negatívumok felszámolására keressük a megoldás módjait, és ahol szükséges, s a feltételek is biztosítottak, változtatunk kiképzési, felkészítési módszereinken. Elképzeléseink és a már megtett lépéseink egy részét ebben foglalhatom össze:

— Megyénk 17 legtűzveszélyesebb ipari létesítményéről, a működési terület szerinti illetékes parancsnokság tisztjai, parancsnokai tanulmányt készítettek. Ennek során mélyrehatóan elemezték az anyagok, a technológia, az épületek tűzveszélyességi kérdéseit, a bekövetkező tűzesetek terjedési, veszélyeztetési, oltástechnikai és tűzoltástaktikai lehetőségeit. Számos hasznos tanulság adódott a betervezett munkákból. Ezek hasznosítása folyamatban van.

— Legveszélyesebb üzemeinkben a helyismereti foglalkozásokat kiterjesztettük mindazon egységekre, amelyek adott káresetnél — a kölcsönös segítségnyújtási tervek alapján — beavatkozhatnak. E foglalkozásokat követően a tényleges káresetnél szükséges taktikai, technikai, támadási és védekezési (balesetvédelmi) módokat is begyakoroltattuk.

— Folytatni kívánjuk az egységparancsnokaink, valamint őrség- és rajparancsnokaink részére tartott összevont gyakorlati foglalkozásokat. 1970-ben a tűzveszélyes folyadékok kombinált oltásáról tartottunk foglalkozást, filmvetítéssel, előadással és gyakorlati bemutatóval kiegészítve; 1971-ben a gáztűzek oltása tárgyában tervezünk ilyen jellegű továbbképzést.

— A parancsnoki-tiszti állomány tűzoltásvezetési, szervezési ismeretei növelésére a megyei parancsnoki ellenőrző gyakorlatokat kívánjuk hasznosítani. Összetett taktikai-feladatok meghatározásával vezetési törzs szervezését irányozzuk elő.

— Az egységparancsnokok rendelkezésére álló kiképzési idő felhasználásával a személyi állomány műszaki felkészültségét is növelni kívánjuk. Elsősorban a meglévő technikai berendezéseink működésének, a kárfelszámolásban történő felhasználásuknak egyszerű fizikai-kémiai összefüggéseire szeretnénk színvonalasabban felkészíteni állományunkat az eddigeknél. E törekvéseinket eléggé nehezíti az a körülmény, hogy a szükséges ismeretek csak többféle szakkönyvből, iskolai tankönyvből sajtóíthatók el, s a könyvek egy része eléggé elavult.

— A szemléltető eszközök jobb felhasználásában is előbbre kívánunk lépni, bár ennek legjobb módját még vizsgáljuk.

Megyénk jelenlegi védettsége nem egyenletes. Reméljük, a IV. ötéves terv időszakában létrehozhatjuk az ajkai városi parancsnokságot. Ajka fontos ipari központ, s még inkább azzá válik a közeljövőben.

Szólni kívánok létesítményi és községi tűzoltóink helytállásáról is. (A tapolcaiak például 1970-ben több mint 30 alkalommal vonultak.) Úgy érzem, az ő szakmai felkészültségük növelésének segítése is igen fontos követelmény számunkra.

Tűzoltási és kárelhárítási munkánk megjavítására intézkedési tervet dolgoztunk ki. Ebben többek között az is szerepel, hogy minden érdekesebb káreset tanulságait felolgozzuk a továbbképzés keretében, és valamennyi, habbal és gázzal oltási tervünket is felülvizsgáljuk.

Ugyanakkor megyénk nagy beruházásainak mentő tűzrendészeti feladataira is dejében fel kell készülnünk. A IV. ötéves ervben pl. a péti iparvidék 8,5 milliárdos költséggel bővül, és korszerűsödik.

Amíg a keletkezési okra fény derül

Dr. Gyulai László r. őrgy. és Rác József tű. szds., okleveles vegyész, a budapesti tűzrendészeti parancsnokság alosztályvezetője a Pozsonyi úti tűz vizsgálati anyagáról konzultálnak

— Akár a Práter utcai káresettel is kezdhjük a beszélgetést — javasolja dr. Gyulai László r. őrgy. elvtárs, a budapesti főkapitányság vizsgálati osztályának csoportvezetője. Eppen az imént tárgyaltam az ügy egyik szakértőjével.

— Milyen eredményre jutott eddig a nyomozás?

— A budapesti tűzrendészeti parancsnokságtól igen jó anyagot kaptunk a keletkezési ok bizonyításához, a személyi felelősség tisztázása azonban még nem fejeződött be. Akárcsak más ügyekben, itt is csak lépésről lépésre haladunk előre, míg kiderül, kinek vagy kiknek a hibájából maradt nyitva a gázlezáró csap. Egyelőre még csak ennyit mondhatok.

— Úgy hallottuk, kilenc éve látja el jelenlegi beosztását. A többi bűnügyekhez képest milyen különleges feladatokat ró Önre és beosztottaira a tüzesetek nyomozása?

— Tűlzás nélkül állíthatom, hogy ezek az ügyek rendszerint a legbonyolultabbak közé tartoznak. A keletkezési okra utaló fontos nyomok gyakran elégnak, vagy súlyosan megromolhatnak a tűzben; cseppet sem könnyű rekonstruálni a kárhely eredeti állapotát; s érthető okokból nemegyszer a tűzoltó elvtársaknak is meg kell változtatniuk a helyszínt, például ha el kell távolítaniuk a veszélybe került éghető anyagot.

A jelentősebb tüzesetek ugyanakkor élénk visszhangot keltenek a közvéleményben. Jogos igény, hogy minél hamarabb fény derüljön a keletkezés okára, és annak szándékos vagy gondatlan előidézőire.

Ugyanakkor azonban a magam részéről nem érthetek egyet a nyomozás túlzott siet-

ségével vagy itt-ott még tapasztalható siettetésével.

A már említett állapotú kárhelyeken nem ritkán az is nehezíti a nyomozást, hogy egyszerre több olyan körülményt is találhatunk, amely a tüzet előidézhette. Ha ilyenkor kellő vizsgálat nélkül egyetlen ok kivételével kizárnánk ezeket a „gyors” eredmény érdekében, akkor lényegében a nyomozást hátráltatnánk, hiszen az eljárás során felmerült újabb tények alapján előről kezdhetnénk a vizsgálatot.

Egyszóval arra szeretnék rámutatni, legtöbbször indokolatlan igény, hogy már a helyszínen jelentsük ki: konkrétan mi volt a tűz keletkezési oka.

De talán legcélszerűbb lenne, ha egy közelmúltban történt tüzeset tanulságaival támasztanám alá az említetteket. Tavaly novemberben mintegy hatmillió kárt okozott egy gyújtogatásból keletkezett tűz az Úttörővasút motorszínében.

A gyújtogatás tényének bizonyításához igen értékes segítséget kaptunk a tűzoltó elvtársaktól. Olyan jelekre figyeltek fel, amit csak a szakemberek vehetnek észre: egyszerre két helyen égő gázolaj, nyitott csapok, megrongált telefon stb.

Az újságok annak idején hírlul adták, hogy a gyújtogatással gyanúsított Ambrózi Jánost őrizetbe vettük. Az úgy a rendőrség, de a tűzrendészeti szervek számára is több okból tanulságos.

Ambrózi tudathasadásos elmebeteg, és ez egy emberölési kísérletét követően derült ki róla. Két évig kezelés alatt állott, de miután egy rokona felelősséget vállalt érte, kiengedték a gyógyintézetből. Úgy gondo-

lom, az általa okozott igen tetemes kár, és az ennél sokkalta nagyobb értékek veszélyeztetése mindenképpen figyelmeztető példa, hogy a gyógyultnak nyilvánított elmebetegeket vagy azokat, akiket nem minősítenek közveszélyesnek, csak olyan helyen foglalkoztathassák, ahol minden lépésüket figyelemmel kísérhetik.

Ambrózi egyébként megtévesztésül a mozonyban hagyta a biztosítékokat, arra számítva, hogy rövidzárlatra gyanakszanak majd. Ezt a lehetséges keletkezési okot a szóban forgó esetben a tűzrendészeti hatóság és a szakértők segítségével gyorsan és egyértelműen elvethettük, de elgondolkodtató, hogy ha a kifolyt gázolaj teljesen elég, s a motorszínt súlyosabb rongálódás éri, akkor az első pillanatban akár a rövidzárlatot is megjelölhette volna keletkezési okként a szakértő, s csak a helyszín réteges átvizsgálását követően derült volna fény az igazi keletkezési okra.

Ez a talán nem is olyan elméleti feltevés is azt igazolja, mennyire helytelen az indokolatlan sietség vagy siettetés a mi munkánkban.

— Mi volt a legérdekesebb ügyük?

— Kettőt is említhetnék. Az egyik az OGV Cordatic gyáregységében 1965-ben keletkezett tűz. Itt is igen jól támaszkodhattunk a budapesti tűzrendészeti parancsnokság megállapításaira, de emellett nagyon gondosan meg kellett tanulunk a gyártástechnológiát, és ennek birtokában voltunk azután képesek arra, hogy az eléggé ellentmondásos vallomásokból tisztázzuk: kit milyen mérvű felelősség terhel. Bizonyára emlékeznek rá a TŰZVÉDELEM olvasói, hogy szabadságvesztésre ítélték a felelősöket.

A másik eset a Gabonafelvásárló Tröszt Soroksári úti raktárában keletkezett tűz volt. Itt a tűzrendészeti szervek jóvoltából olyan keletkezési lehetőséget állapíthattunk meg, amely egyedülálló volt korábbi gyakorlatunkban: a delicia elnevezésű növényvédő szer nedvesség hatására történő égését.

Ebben az ügyben elmaradt a bírósági felelőségre vonás, mivel az említett szer ilyen tulajdonsága akkor még a külföldi szakirodalomban sem volt ismert, így a létesítmény felelős vezetőjétől sem kérhették számon a tőlük elvárható gondosság elmulasztását.

Ehhez hasonló más példákat is említhetnék. 1969 nyarán kementetetőüz keletkezett egyik óbudai téglagyárunkban. A tüzet előidéző ok kétségteljesen a sugárzó hő volt, de a vizsgálat alkalmával kiderült, műszerek hiányában más téglagyárakban is csak becsléssel állapíthatják meg, mikor emelhetik le a tűznyílásfedőket, vagy ahogy a téglagyáriak nevezik: a kapszlikat. Emellett egyéb lehetséges okokat sem vethettünk el teljes bizonyossággal. Így például a megsérült kementetető vagy a ledőlít faállványok is előidézhették a tüzet, legalábbis százszázalékos biztonsággal nem állíthatjuk ennek az ellenkezőjét.

Nem éppen ennek az ügynek a kapcsán mondom, habár a szándékosságot sem vethették el teljesen, de azért azt hiszem, nem árt rámutatnom, hogy a jövőben sokkal alaposabban kell vizsgálnunk a szándékosságot, és ehhez a tűzoltó elvtársak segítségét is igényeljük.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy ma

már jóval több a képzett, nemritkán érettségizett dolgozó a munkahelyeken, és jó néhányszor felmerült annak a gyanúja, habár nem mindig sikerült bizonyítanunk, hogy a helyszínen tapasztalható tűzrendészeti szabálytalanságokat igyekeztek „kihasználni”. De a gondatlanságból előidézett káresetek vizsgálatok is olykor felmerülnek ilyen gyanúkok.

Ezért is hangsúlyoznám még egyszer, mennyire ártalmas a tűzoltó sietség és egyes szervek türelmetlensége az ilyen bonyolult ügyek vizsgálatában. Nézetem szerint, ha indokolt, inkább tartson tovább az eljárás, csak derüljön fény a teljes igazságra. A tüzesetek nyomozása – mint már említettem – a legbonyolultabb feladatok közé tartozik, s ha nem nézünk utána minden mozzanatnak, bizonyos látszatok könnyen tévútra vezethetnek bennünket.

– A vonatkozó miniszteri parancs értelmében szerveink közül leginkább a budapesti parancsnokság megelőző tűzrendészeti osztályának tűzvizsgálati és szakértői alosztályával kell együttműködniük. Hogyan értékelni a közös munkát, és miben szükséges még javítaniuk?

– Az együttműködés jelenlegi módja szerintem nagyon jó, minden jelentősebb ügyben hasznos volt, de úgy gondolom: feltétlenül érdemes tovább javítani rajta. Rendszeres időközökben közösen értékeljük kapcsolatos tevékenységünket, éppen pár hete tartottunk egy ilyen megbeszélést. Ezzel összefüggésben fel szeretném vetni, hogy a vizsgálati eljárás jelenlegi értékhátrái nézetem szerint – figyelembe véve a bekövetkezett s a várható jogpolitikai változásokat is – módosításra szorulnak. Véleményem szerint olyan esetekben, amikor nyilvánvalóan csak szabálysértési eljárás lehetséges, ma már nem indokolt a rendőrség közreműködése. Ez tapasztalataink alapján ilyen alkalmakkor eléggé formális, s emellett feleslegesen lassíthatja a tűzrendészeti hatóságok munkáját.

Ugyanakkor igen jó gyakorlatnak tartom, hogy sem a tűzoltó elvtársak, sem mi nem tekintjük elfintézettnek az ügyeket azzal, hogy ők átadták nekünk, vagy mi nekik. Január vége felé például tűz keletkezett egy lakatlan újpesti házban. A tűzvizsgálat során arra a megállapításra jutottak, hogy szándékos cselekménynek tulajdonítható a káreset. Az ügy a mi illetékességünkbe került ugyan, de úgy tudom, azért ők is tovább vizsgálódnak, mert hiszen a megelőző tűzrendészeti vonatkozások számukra is, de számunkra is igen tanulságosak lehetnek, s így ha továbbra is együtt dolgozunk az ügy felderítésén, talán inkább eredményre jutunk.

Fel szeretném vetni azonban azt a régi gondolatot, hogy a káresetekhez elsőként kivonuló készülségi szolgálatos tűzoltó elvtársak segítsége is sok esetben igen értékes a számunkra. Ennek fokozása azonban nem pusztán jó szándékuktól függ, hiszen már eddig is számtalan jelét tapasztaltuk segítőkészségüknek.

Úgy vélem, a velük való hatékonyabb együttműködést előnyösen szolgálja, ha bizonyos alapvető nyomtani, és ahogy mi nevezzük, traszológiai ismereteket szereznének továbbképzésük keretében. Ennek birtokában bizonyára sok olyasmit is észrevehetnének, amit a nyomozás során igen jól hasznosíthatnánk.

S végül egy személyes természetű észrevétel: nem lehetne megoldani valahogyan, hogy védőruhát kapjunk, amikor rétegesen át kell vizsgálnunk a kárhelyeket? Ezt a kérdést persze nem a tűzoltó elvtársakhoz címezem, de talán ők is segíthetnének.

(g)

Egy éve TŰZOLTÓK

Két esztendővel ezelőtt, ha megláttak az utcán egy kárhelyre robogó fecskendőt, még nem gondolták, hogy egyszer ők is tűzhöz fognak vonulni.

Azóta viszont már jó néhány alkalommal volt részük benne, hiszen mindhárman budapesti egységnek szolgálatot.

Arról kérdeztük őket, hogyan telt el számukra az első esztendő, s milyen segítséget kaptak. Hogy a választott életpályára hivatás lesz-e számukra, ez persze nemcsak tőlük, hanem parancsnokaiktól és a kollektívától is függ.

Hollósi József tizedes

tűzoltói szolgálatának kezdete 1970 február. Öntvénytisztító volt. Egy tűzoltó ismerőse beszélt rá, hogy jelentkezzen felvételre.

A XXI. parancsnokságra került, s eleinte eléggé nehezen szokta meg a 24 órás szolgálatot, valamint azt, hogy a riasztócsengő bizony erősebben berreg, mint az ébresztőóra.

1/4-esként kezdte, jelenleg 1/1-es. 4-es eredménnyel alkalmassági vizsgázott. A kollektíva, elmondása szerint, gyorsan befogadta, kivált Fekete Mátyás tőrm.-től, a rajparancsnokától kapott sok segítséget.

Már az első évben jelentős tüzesethez riasztották őket. Kárelézés történt a CSVF egyik vasöntődjében.

Októberben pedig a pestlőrinci pakurató égésekor már a sugárvezető „segédszáma” volt. Az átforrásodott vasjárdán, ahol előrehatoltak, bizony neki is megpörkölődött a csizmája.

Parancsnoka javaslatára gépjárművezetői tanfolyamra jelentkezett. Az elméleti vizsga sikerült. Amikor ezeket a sorokat írjuk, éppen vezetési gyakorlatról ad számot.

Fülöp János tizedes

is tavaly februárban lett tűzoltó, meghozta két tűzoltó rokon tanácsára. Mezőkovácsházáról költözött Budapestre, korábban tsz.-dolgozó volt.

Amikor a XIV–XVI. parancsnokságra került, ő is 1/4-esként kezdte. Jelenleg is az, de már volt 1/3-as, sőt a kongresszusi szerelési versenyen harmadik helyezett csapatban 1/2-esként küzdött a jó helyezéért.

Fülöp elvtárs is elsősorban rajparancsnoka sok segítségét köszöni, de Labát Ferenc tőrm.-mel együtt Ács József tőrm. és Tóth D. András őrm. is sokat ládadozott, hogy sikeresen elsajátítsa a szerelési és egyéb tudnivalókat.

Emellett esti tanfolyamon végzi a 8. általánost. Az alapvizsgát közepes eredménnyel tette le.

Egy év alatt elég sok tapasztalatot szerzett. Részt vett lakás- és elektromos tüzek oltásában, gázömlések elhárításában, tetőről, pincéből, kútból való mentésben, és ama bizonyos emlékezetes, AGROKERTelepen keletkezett tűz oltásában is, amikor mérgező gázok és a nedvesség hatására robbanásszerűen égő anyagok nehezítették az oltást.

Beosztásával, új hivatásával elégedett.

Mater István őrvezető

már 2. éves tűzoltó. Szolgálatának kezdete: 1969. december. Ő is egy tűzoltó rokonának a tanácsára kérte felvételét. Korábban tsz.-dolgozó volt Tolnában.

1/3-as. Az alkalmassági vizsgát ő is sikeresen tette le. Herczeg István tőrm., az őrségparancsnoka főleg a gyakorlati tudnivalókhoz nyújtott sok segítséget a számára, és ugyanilyen szeretettel említi Takavec László szkv. és Szabó János tiz. elméleti ismeretekből nyújtott támogatását is.

Legizgalmasabb tüzesete az annavölgyi barlangraktár égé-

se volt. Még csak pár hete tűzoltóskodott akkor. Erős fagyban, ingajáráttal kellett szállítani a vizet, a hő hatására mázsás faldarabok hullottak. Ő is ott volt az AGROKERTelepi tűznél. Itt már habsugárral is dolgozott, persze még mint Szakáll János tőrm. segédszáma.

A III. kerületi parancsnokság beosztottai sok szeretettel beszélnek róla. Igyekvő, csendes tűzoltónak ismerik, s remélik, akaratereje a rá váró nem kevés nehézségeken is sikeresen átsegíti.

(K. G.)

ÚJ LÉGHABKÉPZŐ ANYAGOK, ÚJ VÉDŐRUHA

1971. február 8-án és 9-én a szigetalmi tűzkísérleti telepen kétfajta hazai gyártású léghabképzőanyagot próbáltunk ki. Az import alapanyagból készített EVEGÉN—T és EVEGÉN—U-jelű fehérje bázisú habképzőanyagokat az Egyesült Vegyiművek állította elő.

A kísérleti tartályban és annak védőödrében benzinfűzet oltottunk kézi habsze-relvényekkel és habágyúkkal. A kísérletsorozat négy oltási kísérletből állt, s mind a négy sikeres volt.

A nagy hőszugárással járó tűzeknél a habfolyatók elhelyezése jelentette a legnehezebb feladatot, ezt alumíniumfóliás védőruhában hajtották végre. Egyúttal egy NDK-importból származó újabb, üvegszál alapanyagú, alumíniumfóliás védőruhátípust is kipróbáltunk.

Mindkét jelű habképzőanyagot alkalmasnak találtuk tűzoltói célra. Különösen az EVEGÉN—U-jelű anyaggal kapcsolatosan szereztünk ked-

vező tapasztalatokat a habágyúk bevetése kapcsán. A 95 m²-es tartálytűzet 2 db 1000 l/p-es habágyúval 3 perc alatt sikerült megfékezni. Az új léghabképzőanyagok laboratóriumi vizsgálatai is folyamatban vannak.

A kísérletekről és laboratóriumi vizsgálatokról a későbbiek során részletes tájékoztatást nyújtunk a TŰZVEDELEM olvasóinak.

Az új habképzőanyagok jelentősége azok hazai nagyüzemi gyárthatóságában, a jelenleg használatosnál alacsonyabb üledéktartalmában van. A habágyúk és hablövellők alkalmazásával szerzett tapasztalataink elemzése után az alkalmazható korszerűbb tűzoltástechnika további fejlődést eredményezhet.

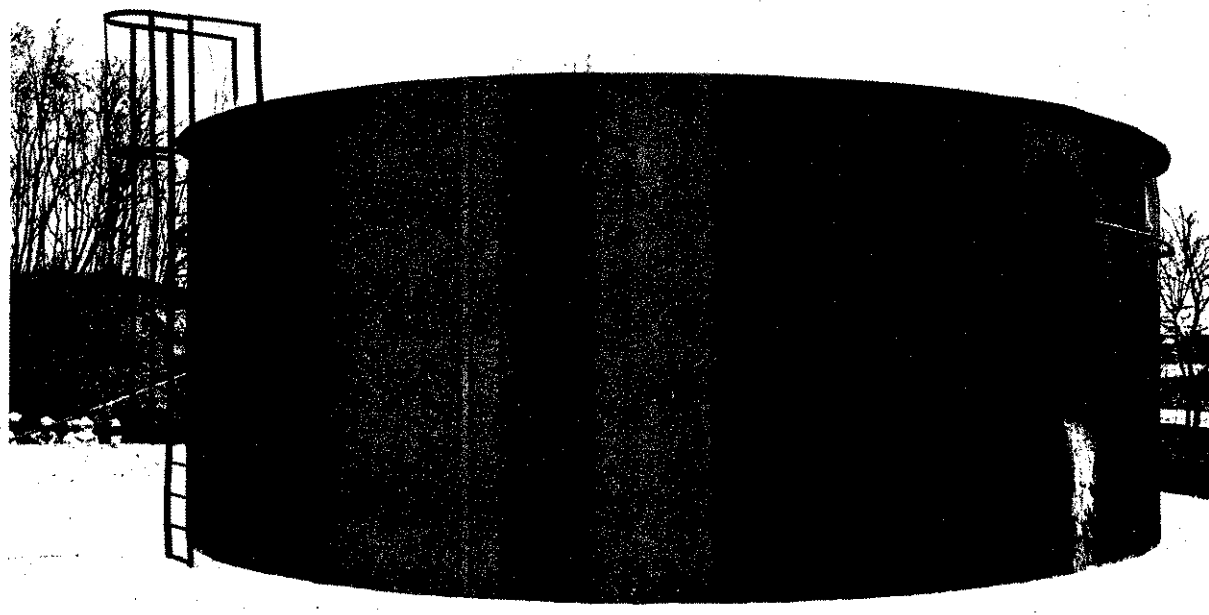
Előzetesen néhány felvételt közlünk a kísérletekről, ezeken a habfolyatók elhelyezésének és a habágyúk működésének néhány fázisa látható.

STRADI GEZA
tű. alez.

KÜTVÖLGYI MIHÁLY FELVÉTELEI

TŰZVESZÉLYE

A Tűzvédelem 1970 szeptember havi számában olvashattunk a Budapest, XV. ker. Cservenka M. u. 107. sz. alatti növényvédőszer-raktár tüzesetéről. A tűz következtében több mint 2 millió forint értékű növényvédő szer égett el.

A tüzesetről írt tanulmány készítése során érthető okokból behatóan foglalkoznunk kellett a növényvédő szerek tárolásának, kezelésének megelőző és mentő tűzrendészeti problémáival. Megállapításainkat és következtetéseinket a hasonló káresetek megelőzése érdekében közöljük, és vidéki olvasóink figyelmét is szeretnénk felhívni a növényvédő szerek tűzveszélyességére.

A növényvédő anyagok

A növényvédő anyagok kártevő élőlényeket irtó, pusztító vegyianyagok. A ható anyagok, peszticidok különféle járulékos anyaggal kevert vagy oldott porok, folyadékok, esetleg kenőcsös pépek és aeroszolok lehetnek.

A különféle növényvédő, rovar- és rágcsálóirtó szerek közös és általános tulajdonsága, hogy többé kevésbé az emberi szervezetre is ártalmasak, mérgezőek.

Mérgező tulajdonságuk mellett a forgalomban levő szerek jelentős része még tűz- és robbanásveszélyes is, mivel szinte kivétel nélkül éghetőek. Amennyiben a szer önmagában éghetetlen, akkor a csomagoló anyaga éghető, és az esetleges tűz, hő szabadítja fel mérgező gázait. Más anyagoknál éppen a tűzoltásra használt víz okoz gázképződést, és ilyenkor súlyos kimenetelű robbanás keletkezhet.

A növényvédő szerek hasznos tulajdonságai mellett azzal egyenrangúan fontos a mérgező hatás és a tűzveszély ismerete, az egészségügyi óvó és a megelőző tűzrendészeti rendelkezések megtartása.

Az engedélyezett növényvédő szerek

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Növényvédelmi Főosztálya 1969. december 31-ig ideiglenes vagy végleges jelleggel 186 féle különböző névvel ellátott növényvédő szer használatára adott engedélyt.

Az engedélyezett növényvédő szerek közül azonban jelenleg még csak mintegy 54 féle anyag tűzveszélyességét vizsgálták meg, illetve ezek az adatok vannak a tűzrendészeti hatóságok birtokában:

A szer neve	Lobb. pont zárt téri	nyílt téri	Gyull. pont	Veszélyességi osztály	Megjegyzés
1. Arvalin				„A”	Sav hatására foszforhidrogén (PH ₃) képződik. Alsó robbantási határ 1,79 tf ⁰ / ₀
2. Delicia				„A”	Víz hatására foszforhidrogén (PH ₃) és öngyúló difoszfín (P ₂ H ₅) képződik. Alsó robbantási határ 1,79 tf ⁰ / ₀
3. Dimecron	20 C°			„A”	
4. Intration	20 C°			„A”	
5. Phostoxin				„A”	Víz hatására foszforhidrogén (PH ₃) és öngyúló difoszfín (P ₂ H ₅) képződik. Alsó robbantási határ 1,79 tf ⁰ / ₀
6. Sevtox	15 C°			„A”	
7. Szénkéneg	-30 C°			„A”	
8. Anthio	40 EC	37 C°		„B”	
9. Bi-58 EC	38 C°			„B”	

A szer neve	Lobb. pont zárt téri	nyílt téri	Gyull. pont	Veszélyességi osztály	Megjegyzés
10. Cosan				„B”	23 g/m ³ porrobbanási alsó határkoncentráció
11. Ditrifon	21,5 C°			„B”	
12. Dunakoll				„B”	23 g/m ³ porrobbanási alsó határ
13. Foszfotion		42 C°		„B”	23 g/m ³ porrobbanási alsó határ. Öngyulladásra hajlamosak
14. Kénporok				„B”	
15. Metation	50 EC	39 C°		„B”	
16. Niketon E	28 C°			„B”	
17. Nikecid			70 C°	„B”	A porok levegővel robbanásveszélyes elegyet alkotnak
18. Nikecid			159 C°	„B”	
19. Phosdrin	24 EC	42,8 C°		„B”	
20. Pol-Metox	35 C°			„B”	
21. Rézkénpor				„B”	23 g/m ³ porrobbanási alsó határ
22. Rézmészpor				„B”	23 g/m ³ porrobbanási alsó határ
23. Sympran	N	22,5 C°		„B”	
24. Sympran	111	22,5 C°		„B”	
25. Vapona	48 EC	23 C°		„B”	
26. Treflan		36 C°		„B”	
27. Trifenoxin				„B”	
28. Aniten			50 C°	„C”	
29. Aniten			50 C°	„C”	
30. Citowett			250 C°	„C”	
31. Dithane			290 C°	„C”	
32. Ekatín		97 C°		„C”	
33. Filbol		69 C°		„C”	
34. Fasebkát-rány		140 C°		„C”	
35. Lebaycíd	50 EC	59 C°		„C”	
36. Nexion	40 EC	53 C°		„C”	
37. Nikotin		140 C°		„C”	
38. Nogos		151 C°		„C”	
39. Pok-Akaritox		53 C°		„C”	
40. PP 781			160 C°	„C”	
41. Prevenol	56	50 C°		„C”	
42. Prevenol konc.		50 C°		„C”	
43. Sandoz	Netzmittel	61 C°		„C”	
44. Thiovit			260 C°	„C”	
45. Tinox		60 C°		„C”	

A szer neve	Lobb. pont zárt téri	Gyull. nyílt téri	Gyull. pont	Veszélyesség osztály	Megjegyzés
46. Tormuna 80		50 C°		„C”	
47. Trifenoxin 100		197 C°		„C”	
48. Krezonit E				„D”	
49. Dikotex 40 EC				„E”	
50. Karmex E				„E”	
51. Regulator 60				„E”	
52. Disyston granulát				„E”	
53. Gramoxone				„E”	
54. Reglone				„E”	

A Tonitox, Ultracid 40 WP, Malnit PS éghető porok, ezért levegőben szétporítva robbanásveszélyesek, bár a g/m³ alsó robbanási porkoncentrációjukat még nem határozták meg. Ezek az anyagok is a „B” tűzveszélyességi osztályba sorolandók.

Irodalmi adatokból a különböző neven forgalomba kerülő növényvédő szerek tűzveszélyességi besorolására lehet következtetni:

„A” tűzveszélyességi osztályba sorolandók:

1. Dimecron 50
2. Dimecron 100
3. Dinoseb
4. Intration
5. Sevtox

„B” tűzveszélyességi osztályba kell sorolni a következő anyagokat:

1. Anthio 25 EC
2. DCPA 36 EC
3. Floristella kénpor
4. Kumulus 80
5. Nexion 40 EC
6. Pol—Metox 30
7. Rouge
8. Starkol
9. Stam F—34
10. Surcopur
11. Thiovit
12. Trifenoxin
13. Vapona 48 EC

„C” tűzveszélyességi osztályba tartoznak:

1. Aniten M
2. Antibiotikum
3. Antracol WP
4. Bercema Ferbam 50
5. Cuprosan Super D
6. Curit-Zineb
7. Ekatin
8. Filbol E
9. Folithion 50 EC
10. Gyümölcsfaolaj E
11. Hungaria L 10
12. Línosan 20
13. Línosan 40
14. Lonacol
15. Maneb
16. Metation
17. Miltox Special
18. Novenda
19. Perocin 75
20. Phenkapton 20 ES
21. Pol-Thinuram
22. Polyam Combi
23. Sumithion 50 EC
24. Tiezene Zineb
25. TMTD
26. TMTD Lindán
27. Tributon
28. Zineb 80
29. Zineb S 80
30. Wolfen Thiuram 85

A tűzveszélyességi besorolás még így sem teljes. A növényvédő szerek lobbantás- és gyulladáspontjának ennél pontosabb megállapítása, a robbanási határok mérése és az adatoknak az illetékes tűzrendészeti szervek és felhasználók rendelkezésére bocsátása ezért továbbra is indokolt.

A növényvédő szerek raktározása

A növényvédő anyagok tárolása többségükben mérgező és tűzveszélyes tulajdonságaik miatt kettős feladatot jelent, mivel az egészségügyi és a tűzrendészeti szabályokat is meg kell tartani.

A tűzveszélyes növényvédőszer-raktárak tűzrendészeti követelményei:

A raktárkamrát talajszint felett lehetőleg szabadon állóan, egyszintes megoldásban vagy más létesítményekhez építve, esetleg meglévő több szintes épület földszintjén kell elhelyezni. Az utóbbi esetben csak a külső falsíkhöz csatlakozóan alakítható ki, külső közvetlen kiszellőzés, lefűvőfelület biztosítása céljából.

Szabadon állóan, egymás mellé tűzfalal elválasztással legfeljebb négy, létesítményhez csatlakoztatva — tűzfalal elválasztással — pedig három raktárkamra alakítható ki.

A raktárkamrában tárolható mennyiség:

„A”-„B” tűzveszélyességi osztályba sorolt anyagokból kamránként 1600 liter vagy kilogramm.

„C”-„D” tűzveszélyességi osztályú anyagokból 2400 kilogramm, illetve liter.

Vegyes tárolás esetén a veszélyesebb anyagok mennyisége a meghatározó, tehát 1600 liter vagy 1600 kilogramm.

A létesítményekben földszinten kialakított raktárkamrák felett nem lehet lakás és olyan helyiség — ahol egyidejűleg pl. 50-nél több személy tartózkodik.

A tűzveszélyes növényvédőszer-raktárakat, tekintettel az anyagok mérgező hatására is, más létesítményektől a lehető legnagyobb távolságban kell felépíteni. A legkisebb távolság legalább 30 méter legyen.

A raktárak épületszerkezeti anyagai éghetetlenek, az MSZ 595 számú szabvány szerint legalább II. tűzállósági fokozatúak legyenek. A raktárkamrák alapterülete 100 kg—1/m², a magasság 3 méter legyen. Az ajtó lehetőleg szabadba nyíljon. Az ablak, valamint a szellőző, lefűvőfelület nagysága ne legyen kisebb a köbtartalom 15%-ánál. A padozat hézagmentes, szikrát nem okozó anyagokból készüljön. Padlóösszefolyó, csatornaszem csak akkor létesíthető, ha a szennyvíz külön szikkasztóba kerül. A szennyvíz-elvezetés nem köthető be a városi közcatorna-hálózatba. A padozat szintje legalább 0,2 méterrel haladja meg a környezet magasságát. A nyílászáró szerkezetek csak éghetetlen anyagúak lehetnek. Kémény, füstcsatorna, gázvezeték nem haladhat át a raktárkamrán keresztül vagy annak falában.

Akár természetes, akár mesterséges úton biztosítani kell a raktárkamra szellőzését. A szellőzés mértéke óránként 3—5-szörös legyen. A fűtést, világítást mellőzni kell, amennyiben feltétlenül szükséges, melegvíz- vagy alacsony nyomású gőzfűtés lehet. A villamosberendezéseknek pedig az MSZ 1600/8 lap szerint kell készülniük.

A raktárkamra polcai csak nem éghető anyagból készülhetnek. A mérgezőanyag által külön megjelölt mérgeket mérgezőszekrénybe kell helyezni. A mérgezőszekrényt biztonsági zárral szükséges ellátni, és „Mérge” feliratot kell feltüntetni az ajtaján.

A növényvédőszer-raktárban étkezni és dohányozni tilos! Ilyen feliratokat mind a kamrán belül, mind az ajtón kívül el kell helyezni. A mérgek és tűzveszélyes anyagok tárolása, kezelése közben a raktár kezelőjének gondoskodnia kell a szükséges védő felszerelésekről, és tűzoltókészülékekről. A kamra ajtaja mellett, kívül, ajánlatos elhelyezni 1/4 m³ homokot szórólappal és 1 12 kg-os MSZ 1037. szabvány szerinti kézi tűzoltókészüléket. A raktárkamrában belül 1 db 6 kg-os porral oltó elhelyezése indokolt.

A raktárkamra létesítéséhez a 10/1969. (VI. 8.) ÉVM-számú rendelet 2. §. 11. pontja értelmében építési engedély szükséges. Az engedély dokumentációban a tervező nyilatkozni köteles arról, hogy a vonatkozó jogszabályok, szabványok előírásait megtartotta-e. Tekintettel arra, hogy a növényvédőszer-raktárak építésére konkrét előírások nincsenek, a KÖJÁL és a tűzrendészeti hatóságok szakvéleményének beszerzése is szükséges.

Nagyobb mennyiségű növényvédő szer raktározása:

Ha 1600, illetve 2400 kg, vagy e mennyiségnél több „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba sorolt növényvédő szer raktározása szükséges, akkor erre a célra épített vagy átalakított külön raktárápületet kell létesíteni.

Az épület szerkezeti anyagai az I. és II. tűzállósági fokozatnak megfelelőek legyenek. Az épület elhelyezésekor minimum a raktárkamráknál felsorolt tűztávolságok megtartása szükséges. E tűztávolságokat azonban legalább 25%-kal ajánlatos növelni. A raktárápület egy-egy tűzzakaszának legalább egyik határoló falát, könnyű szerkezetből, lefűvő felületnek kell kiképezni. A könnyű szerkezetű falban megfelelő nagyságú üvegezett felület, ablak szükséges, de megoldás lehet a könnyű tetőszerkezet létesítése is. Ebben az esetben a tető — 60 cm-nél nagyobb tengelytávolságú gerendák között, ezek súlyának figyelembe kívül hagyásával — 120 kg/m²-nél nehezebb szerkezet nem lehet.

Egy-egy tűzzakasz nagysága 500—600 m²-nél ne legyen nagyobb. A tűzzakaszokat egymástól tűzfalal kell elválasztani. Amennyiben nagyon indokolt, a tűzfalakon át légszilipes megoldással lehet megoldani a közlekedést.

Egy-egy tűzzakaszban egynemű, csak egyforma tulajdonságú áru, növényvédő szer raktározása engedélyezhető.

„A” és „B” tűzveszélyességi osztályba sorolt anyagok tárolására csak egyszintes raktár létesítése engedélyezhető, míg a „C” veszélyességi osztályba sorolt növényvédő szerek raktárai több szintesek is lehetnek. A több szintes raktárakban egy-egy tűzzakasz ne haladja meg a 800 m² alapterületet. A tűzzakaszok egymástól független hatásos szellőztetéséről is gondoskodni kell. A létesítményen belüli, valamint a létesítmény és a tűzoltóság közötti tűzjelzés lehetőségét meg kell oldani. Be kell szerezni továbbá a vegyszerek oltásához szükséges oltóanyagokat. Az 1/1963. (VII. 5.) BM-számú rendelet 87. §-a szerinti vízmennyiség minimálisan szükséges. A raktárápülethez vezető útnak minden időben tűzoltógépjárművel is járhatónak kell lennie.

RÁCZ JÓZSEF
tű. szds.

A TERMÉNSZÁRÍTÁS TŰZKÁRSTATISZTIKÁNK TÜKRÉBEN

Habár az 1970-es év második felében a terménszárítás során, illetve a terménszárító berendezésekben bekövetkezett tűzeseteket elemzem cikkemben, nem érdektelen rámutatnom, hogy évről évre nagyobb értékeket veszélyeztethet a vonatkozó technológiai s egyben tűzvédelmi előírások figyelmen kívül hagyása. Jellemző a korszerű szárítási módok rohamos térhódítására, hogy az 1965-ös 280 ezer tonnához képest 1980-ban kb. 4,75 millió tonna vizet párologtatnak el a szalmas takarmányok szellőztetéses szárításakor. A takarmányok gyors-és a szemes termények melegelevegős szárításának összehasonlító adatai: 1965: 62 400 és 102 ezer tonna, 1980: 870 ezer és 650 ezer tonna.

De térjünk vissza konkrét témánkhoz: Az elmúlt évi szeszélyes és csapadékos időjárási viszonyok közismerten hátráltatták a szalmas takarmányok s szemes termények betakarítását, s a termények nedvességi állapota magasabb volt az átlagosnál. Ez azzal a következménnyel járt, hogy egyrészt a korábbi évekhez képest nagyobb mennyiségű szemes terményt (pl. gabona, kukorica) kellett szárítani, másrészt az egységnyi terménymennyiségnél nagyobb nedvességelvonás vált szükségessé.

A szalmas takarmányok esetében is hasonló volt a helyzet. Főleg a szellőztetéses szénakészítés okozott gondot, hiszen a gyakori esőzések következtében a zöldtakarmány előfyonnyasztása általában nem volt kielégítő. A szárítási munkafolyamat szempontjából kétségkívül kedvezőtlen és a tevékenység tűzveszélyességét növelő körülmények — már a szárítási idény kezdete előtt — ismertek voltak. Ennek ellenére számos létesítményben nem intézkedtek körültekintően e tényezők káros hatásainak ellensúlyozása céljából.

Az értékelési időszakban a szellőztetéses szalastakarmány-szárítás során történt legtöbb tűzeset, szám szerint 31. Ebből 26 tűz a III., míg 5 tűz a IV. negyedévben keletkezett. A tűzeket előidéző ok 27 esetben öngyulladás, 4 alkalommal pedig villámcsapás volt. Az öngyulladásos tűzesetek egy tűzre jutó átlagos kára kb. 48 000 —, a villámcsapás okozta tűzeké pedig 46 000 Ft-ot tett ki.

E tűzesetek kb. 78%-a egyébként mezőgazdasági termelőszövetkezetekben fordult elő.

A közölt tűzkárstatisztikai adatokból, valamint a tűzesetek vizsgálatainak tapasztalásból sok jellemző és általánosítható következtetést vonhatunk le mind a technológiai, mind a tűzrendészeti előírások különböző mérvű figyelmen kívül hagyásával kapcsolatban. Mielőtt erre rátérnék, röviden ismertetek öngyulladásból keletkezett két tűzesetet.

1970. augusztus 10-én 16.55-kor kigyulladt a Pilishegyi Állami Gazdaság jászfalu központi üzemeiségében egy szerfafűtés, 2 dugósoros szellőztető berendezésen szárított takarmánykazal. Habár csak 4800 Ft lett a kár, a tűz igen tanulságos, mert a vizsgálat — többek között — megállapította, hogy:

— a levegőelosztó-berendezést nem szabályosan alakították ki;

— a kazalba rakott zöldtakarmány ned-

vességtartalmát csak becsléssel állapították meg;

— a takarmányt felhordó elevátor helyét a kazalozás ideje alatt nem változtatták;

— az első takarmányréteget június 3-án rakták fel, ezt követően a szellőző ventilátor villanymotorjának leégése miatt — 1 napig (!) szellőztettek, majd június 7-én folytatták a szellőztetést, s annak ellenére, hogy az első réteg becsült hőmérséklete kb. 45—50 C° volt, még ezen a napon megkezdtek a második réteg felhordását, sőt június 10-én be is tetőzték a kazalt;

— a szárítás közben kb. 1,5 m hosszúságú vasrúddal végezték a kazal hőmérsékletének az ellenőrzését, s végül

— a tűz kitörését megelőző időben öngyulladásra utaló jelenségeket észleltek (kazal behorpadása, jellegzetes szag), azonban intézkedést nem tettek a kazal megbontására, valamint az öngyulladt és belemegedett részek eltávolítására.

1970. szeptember 7-én 18.30-kor a Rádi Új Élet Tsz tanyaközpontjában levő egyik szellőztetéses szénakazal gyulladt ki. A kezeltetkezett kár értéke 24 000 Ft volt. A tűzvizsgálati eljárás fontosabb megállapításai:

— a légelesztő berendezést szabálytalanul alakították ki, mivel a főcsatorna első 1,5-es szakaszán a deszkafedés túlzottan hézagos volt, míg a többi részén deszkafedés helyett aránytalanul elhelyezett beton és fa gerendákat alkalmaztak. ezenkívül a főcsatorna két oldalán, felül nem képezték ki a levegőkierámló nyílásokat, és oldalrácsokat sem alkalmaztak;

— a zöldtakarmány-rétegek felrakását és a kazal betetőzését 8 nap alatt (május 29—június 5) végezték el;

— a kazalrakáshoz használt elevátornak a helyét itt sem változtatták;

— kazalozási (ellenőrző) naplót nem vezettek, így sem a szellőztetési időt, sem a takarmány hőmérsékletének alakulását nem lehetett megállapítani.

Az említett technológiai mulasztások látán jogosan mondhatjuk: az érintett gazdasági vezetők és dolgozók „sokat” tettek az öngyulladás bekövetkezéséért. Nem menti őket, hogy a többi szalastakarmány-tűzek esetében is hasonló volt a helyzet.

A szellőztetéseskazal-tűzek talán egyik leglényegesebb tapasztalata, hogy a kárt szenvedett gazdaságok jelentős részében — főként a termelőszövetkezetekben — még ma sem ismerik kielégítően a vonatkozó technológiai és tűzrendészeti előírásokat. Helyenként nincs is technológiai utasítás. De olyan esetek is előfordulnak, hogy a technológia tűzveszélyességével ugyan tisztában vannak, azonban rosszul értelmezett gazdasági szempontokból egyszerűen figyelmen kívül hagyják a szellőztetéses szárításkor mindig fennálló önmelegedés lehetőségét.

A biztonságos szárításnak az is előfeltétele, hogy a levegőelosztó berendezést az előírások szerint alakítsák ki. Csak így érhető el, hogy a szárítólevegő a legkedvezőbb elosztással kerüljön a kazalba, és a majdnem egyenletes szárítás megoldható legyen.

Az előfyonnyasztott szalmas takarmány nedvességtartalmának becsléssel történő

meghatározása több mint könnyelműség. Ennek ellenére a gazdaságok zömében mégis ezt a gyakorlatot követelik. Ugyancsak figyelmen kívül hagyják azt a körülményt, hogy a megázott, nedves felületű sőt nagyon sok esetben még a kazalban is beázott takarmány kellő kiszáritása jóval több szellőztetést igényel, s még így sem akadályozható meg biztosan a veszélyes önmelegedése. A tavalyi csapadékos időjárás elég sok negatív példát adott erre.

A szellőztetéses kazal megrakása, a takarmányrétegek mennyiségének arányos meghatározása és egy-egy réteg kiszáritásának elvégzése körül is számos hiányosság tapasztalható. Általánosan tapasztalható mulasztás, amikor kazalrakás közben a takarmány felhordását végző berendezés, illetve a lerakás helyét egyáltalán nem változtatják, nem is beszélve arról, hogy rakodólapot vagy munkapadot csak elvétve alkalmaznak. Ennek aztán természetes következményeként a kazal egyes helyein annyira tömörödik a zöldtakarmány, hogy a szárítólevegő — a kisebb ellenállású részek felé áramolva — nem képes áthatolni ezeken a helyeken.

Számos szellőztetéses kazal tüze után derült ki, hogy az egész terményt (beleértve a kazal tetőzését is) mindössze két, legfeljebb három rétegben rakták fel a berendezésre. Ez a gyakorlat még akkor is helytelen, amikor a termény nedvességtartalma a megengedett 45% alatti, és a felülete sem vizes. További súlyos mulasztás volt, nem is egy esetben, hogy a kazal teljes megrakását 8—10 nap alatt végezték el. Ennyi idő alatt — főleg elégtelen szellőzés vagy kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén — még optimális körülmények között sem lehet kiszáritani a kazal alsó rétegeit. Egyes gazdaságok már a kazal betetőzését követő 2 nap (!) múlva befejezték a szárítást, vagy az egy időben rakott 2 db kazal szellőztetésére — felváltva — csupán egyetlen szellőző ventilátort alkalmaztak. Az elégtelen szellőztetés természetesen minden ilyen esetben a takarmány öngyulladását vonta maga után.

A kazalok hőmérsékletének ellenőrzése számos gazdaságban változatlanul nem kellően megoldott. Szárítás közben vagy nem rendszeresen, vagy kevés helyen végeznek mérést. Ráadásul gyakori, hogy kb. 1,5 m-es vasrudat használnak, pedig ennek sem a mérete, sem az anyaga nem alkalmas erre a célra. Kevés gazdaság szerezte még be a BM TOP által is elfogadott és alkalmazásra javasolt kazalhőmérőt, amelyet a Székesfehérvári Gépjávitó Vállalat Velencei Állomása gyárt.

Eddigi felhívásaink ellenére a szárítás befejezése után nagyon sok gazdaságban elhanyagolják a takarmány hőmérsékletének ellenőrzését, pedig az öngyulladásos kazaltűzek többségénél bebizonyosodott, hogy az önmelegedés lappangási ideje akár 2—3 hónap is lehet!

A takarmánykazalokban fellépő önmelegedésre utaló körülmények — hőmérséklet-emelkedés, alakváltozás, savanykás vagy pörkölt szag — mezőgazdasági körökben közismertek. A szárítási idény folyamán nem is egy szellőztetéses kazalban észleltek ilyen jelenségeket a gazdaságban

gozók sőt felelős beosztású vezetők is. A kazal gyulladását megelőző intézkedések: — megbontás, átrakás, kisebb hőmérséklet esetén szellőztetés — azonban vagy nem tették meg, vagy veszélyes felmelegedéskor (pl. 92 C°-on) beindították a szellőzőventilátort. Ez utóbbi esetben 6—8 napon szellőztetés következtében ugyan 48°C-ra lecsökkent a takarmány hőmérséklete, azonban a friss levegő hatására az melegedés folyamata meggyorsult, és az szellőztetést követő negyedik napon a szalma kigyulladt.

A gazdaságok nagy részében változatlanul nem vezeték a „kazalozási és szellőztetési naplót”, pedig ez egyrészt technológiai szempontból is igen fontos, másrészt az melegedés vagy öngyulladás körülményeiből — a napló adatainak értékelésénél — a jövőre nézve hasznos megfigyelési tanulságok és a szárazgyakorlatára vonatkozó értékes következtetések vonhatók le.

Mint már említettem, a korszerű szesztterményszárítás is egyre nagyobb méreteket ölt. Az utóbbi években mind hazai és külföldi gyártmányú, különféle típusú és rendszerű berendezést szereztek a géppark tehát korszerűsödött. A közlen fűtési rendszer és a tüzelésre felhasznált olaj miatt azonban ezek tűzveszélyessége nem csökkent számottevően.

Ezt a megállapítást a szesztterményszárító berendezésekben bekövetkezett tüzekkel is alátámaszthatjuk. A vizsgált szakban 19 tüzeset fordult elő. A géptípusok szerinti megoszlást tekintve a kokszoilajtüzelésű Farmerek és a Sirokkó 10 evezésű szárítóberendezések károsodtak legnagyobb mértékben. A tüzek több mint 60%-a itt is a termelőszövetkezetek területén keletkezett. A legtöbb tűznek (13-nak) a tározó hő volt az okozója, míg 5-öt szikra és 1-et pedig műszaki hiba idézett elő. A tüzkeletkezési okokból is kiderül, hogy a szesztterményt szárító berendezésekben előfordult tüzesetek túlnyomó részben összefügg a technológiai előírások részleges vagy teljes figyelmen kívül hagyásával.

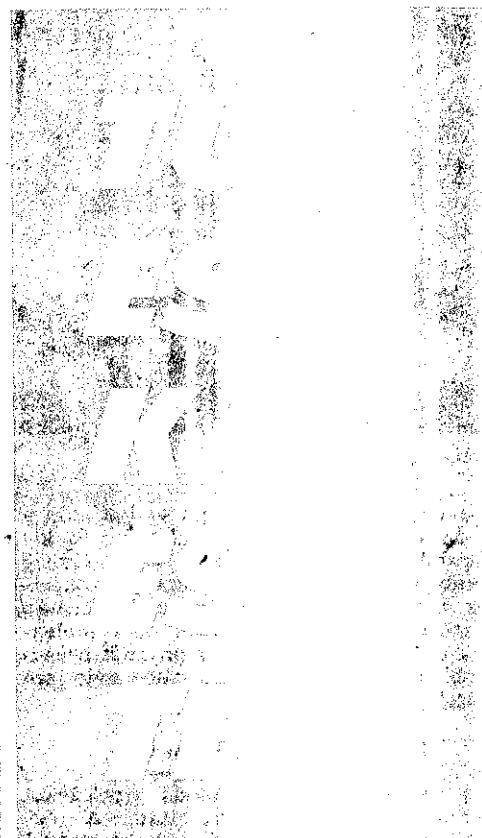
Általános tapasztalat, hogy a szárítóberendezések gépkezelői — gondatlanságból, hiányzó nem értés vagy a teljesítmény túlszaporítására való törekvés miatt — túlléptek a berendezést. Gyakran az egyes terményfajtára megengedett szárítási hőmérsékletet 40—60 C°-kal meghaladó hőfokon tartják a szárítást.

A gyümölcsmértékben növeli a tüzkeletkezés valószínűségét a körülmény, ha a szárításra felhasznált termények előtisztítását sem végzik, illetve az előtisztított termény könnyen elszennyező anyagú szennyezettsége jóval túlhaladja a technológiai utasításban előírt értéket. Így a szeszttermény szennyezettsége nemritkán elérte a 15—20%-ot.

Az elmúlt évek során bebizonyosodott, hogy a Farmer típusú szárítógépek — gyűjtőcsuk miatt — nem alkalmasak az olajos magvak szárítására. Ennek ellenére a szeszttermény gazdaság még ma is megpróbálkozik a napraforgónak Farmerekben történő szárításával. Ennek következtében az elmúlt évben is több berendezésben keletkezett tűz.

A szikrafogók alkalmazásának fontosságára már számtalanszor felhívtuk a gazdaságok figyelmét. Mégis előfordul, hogy szikrafogók nélkül vagy hibás, nem jól záró szikrafogóval üzemeltetik a gépeket. Arra a szikrafogókat, továbbá a szárítószekrények technológiailag meghatározott időközönként alaposan és rendszeresen tisztít-

Csaba Gyula
tű. szds.

40 MILLIÓS ÉRTÉK FORGOTT VESZÉLYBEN

Papíron minden rendben volt. Amikor a Kaposvári Húskombinát megbízott néhány vállalatot hűtőházának rekonstrukciójával, a szerződésben azt is kikötötte, hogy a munkálatok részvevői kötelesek megtartani a tűzrendészeti szabályokat. Még tűzvédelmi oktatást is tartott az érintett dolgozóknak, s ennek során nyomatékkal figyelmeztették őket a hegesztés, valamint a bitumenmelegítés tűzveszélyeire.

Elektromos tűz?

Lévai János, a kombinát portása január 29-én 6.27-kor telefonon azt jelentette a kaposvári parancsnokságnak, hogy elektromos tűz keletkezett a hűtőteremben. Terjedelme nem nagy, élet nincs veszélyben. Többet nem tudott mondani,

mert csupán a dolgozók tűzilármájából értesült a történetekről.

A parancsnokságon azonnal 2-es riasztást rendeltek el. Az első két fecskendő — 344-esek — 6.32-kor érkezett a helyszínre.

Dr. Bencze Béla tű. szds., őrséparancsnok a helyszínen értesült róla, hogy a tűz a IV. emeleten keletkezett, az áramtalanítás megtörtént, és mivel a hűtőtermet még nem helyezték üzembe, ammóniaömléstől sem kell tartani.

Az őrséparancsnok, miután elrendelte a tűzoltás előkészítésének első fokozatát, két beosztottjával felderítésre indult. Kérésére az ügyeletes művezető is elkísérte őket.

A helyszínen és környékén sűrű, fekete füst gomolygott. S habár igen nehezen lehetett tájékozódni, a 400-as terembe behatolva észrevették, hogy kb. 20 m²-es részen a parafaszigetelés ég.

Dr. Bencze szds. I E sugár szerelésére adott parancsot. Az osztót a 4. emeleti pihenőnél helyeztette el.

Utasítást adott, hogy 4 fő vegyen fel oxigénes légzőkészüléket, mert a fojtó füstben enélkül nem működhetek volna. Ezt követően nagy teljesítményű ventilátor és törpefeszültségű működtethető világítás készíntébe helyezéséről intézkedett.

Ég a 404-es is

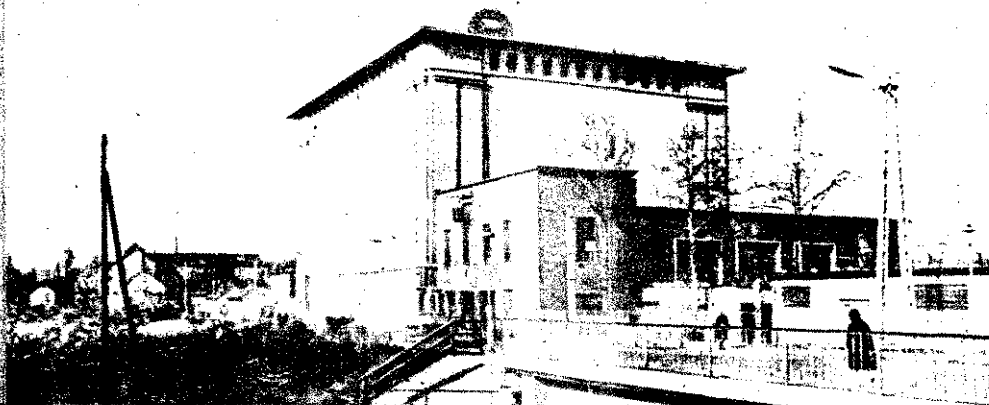
Völgyi György tű. őrgy., járási és városi parancsnok 6.57-kor érkezett a helyszínre.

Miután dr. Bencze szds.-sal újból felderített, átvette a tűzoltás vezetését, és 3-as riasztást rendelt el.

A továbbiakra így emlékszik vissza:

— Mivel a felderítéskor nyilvánvalóvá vált, hogy igen alattomos tűzzel állunk szemben, s a 404. sz. hűtőterem is ég (később kiderült, tulajdonképpen itt volt a tűz fészke), az eredményes beavatkozást csak jelentős erők bevetésével láttam biztosítottnak.

A hűtőház szigetelését képező parafalapok bitumen ragasztásúak, és alumínium lemez borítja őket. Egy hasonlittal élve, olyan ez a rendszer, mintha az épület falai közé egy hatalmas éghető dobozt tettek volna, s a födémek volnának a doboz rekeszei.

A 17

szóban

60 évesre a kaposvári tűz

Igy festett a tűz keletkezési helye az oltást követően

Ilyen körülmények között kettős feladatot kellett megoldanunk. Ezek közül az oltás látszott aránylag könnyebbnek. A két helyen is égő szigetelés tűzét 1—1 E sugárral fékeztük meg. Utasítottam a sugárvezetőket, hogy a tűz körülhatárolása után a vízkárok elkerülése céljából csak a legszükségesebb oltóvizet lövelljék a felületre.

Mivel tartanunk kellett a tűz továbbterjedésétől, a III. emeletre meg a padlás-terbe is szereltettem 1—1 E sugarat.

Az előbbinél sokkal nehezebb feladatunk az volt, hogy az égés terjedelmét pontosan behatároljuk. E célból egyrészt megbontattam a padlásfödém 30 cm vastag parafa-szigetelését, ez ugyanis szintén érintkezett a IV. emeleti hűtőtermekkel, másrészt az égő felület környezetében is bon-

tást végeztem. Egységeink — $\frac{1}{2}$ után a 29-én szolgálatba lépő vonulósokat is ki-riasztottuk —, valamint a sorra érkező dombóvári, nagyatádi és szigetvári tűzoltók a III., IV. és V. emeleten jórformán centiről centire ellenőrizték, nem melegszik-e valahol a burkolat, nem szükséges-e újabb bontást végezni az esetleg már izzó részek eltávolítására.

Csupán 120 négyzetméter

A három szinten működő egységeket három harciszakasra osztottam. A légzőkészülékek készenlétbe helyzetésével és szükséges cseréjével a háttérparancsnokot bíztam meg. Mivel kb. 40 milliós érték forgott veszélyben, délután kettőig

folytattuk a falrészek vizsgálatát, és a takarítási munkálatok végeztével készenléti rajt hagytam a helyszínen. Ez csak 17.55-kor vonult be.

A körültekintő beavatkozás eredményeképpen csupán 120 négyzetméter szigetelés égett el. A kár kb. 120 ezer forint. A tűzvizsgálat során arra a megállapításra jutottak, hogy az égés minden bizonnyal hosszú órákkal észlelése előtt kezdődött, s azért nem vették észre, mert egyrészt éjszaka nem járták végig az örök a hűtőház helyiségeit, másrészt a padlástéri szellőzőnyílások zárva voltak, így kívülről nem lehetett látni a tüzet.

A pontos keletkezési ok megállapítása cikkünk írásakor még nem fejeződött be. Egyelőre csak annyi látszik bizonyosnak, hogy a munkálatokkal megbízott egyik budapesti vállalat hegesztői nem távoztak el a helyszínről a munkaidő befejeztével, hanem virágtartókat „fuszítottak”. Hogy ez milyen összefüggésben volt a tűz keletkezésével, csak a nyomozási eljárás befejeztével derülhet ki.

Úgy hallottuk, a kombinát vezetői azóta megszigorították az ellenőrzést. A külső vállalatok csoportvezetői kötelesek gondoskodni róla, hogy munkaidő végeztével mindenki távozzon a helyszínről, és előzőleg tegyen eleget a vonatkozó tűzvédelmi előírásoknak.

A csoportvezetők ezt naponta kötelesek jelenteni a kombinát rendszertének.

A kombinát igazgatója meleg hangú levélben mondott köszönetet a sikeres beavatkozásért. Odaadó működésükért a kaposvári parancsnokság tizenhárom beosztottja részestül elismerésben. (g. r.)

„Nézeteltérése” volt a munkatársaival

1970. november 26-án hajnali 2.21-kor a 05-ös vonalon izgatott női hang jelentette a budapesti parancsnokság hírközpontjának, hogy Diesel-mozdonyok égnek a MÁV Úttörővasút hűvösvölgyi motorszínjében.

Már megtörtént az egységek riasztása, amikor az illető, Nagy Ilona takarítónő, ismét telefonált. „Jöjjenek gyorsan — kérte —, mert a mozdonyok felrobannak”.

A riasztott egységek 2.42-kor érkeztek a helyszínre, és azonnal megkezdték a tűz oltását. Az egységek rendkívüli erőfeszítéssel és bátorsággal, gyorsan, szakszerűen hajtották végre feladataikat. A nagy kiterjedésű veszélyes tüzet 5 egységes porlasztott sugárral a kiérkezéstől számított 24 percen belül körülhatárolták, ezután hamarosan megszüntették az égést.

A tűz oltását túl a nagy füst- és hőképződésen az nehezítette még, hogy az erősen gázosodó, szétfolyt üzemanyag — főképpen a középső vágányon álló mozdony alatt — nagy dörréssel több alkalommal belobbant, a hőtől pedig nagy darabokban hullott le a vakolat a mennyezetről.

Egységeink

kb. 50 milliő forint értékét

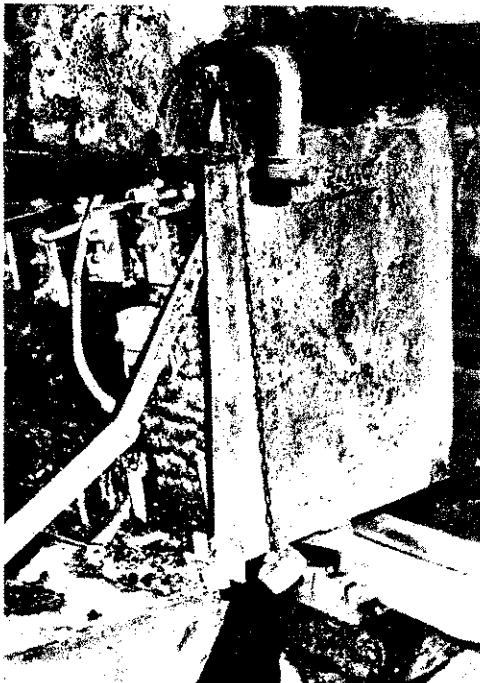
mentettek meg.

A MÁV Úttörővasút hűvösvölgyi motorszínje 54,46 m hosszú, 16,76 m széles és 8 m magas vasbeton tartópilléreken nyugvó 38 cm vastag, kisméretű határoló téglafalakkal épült. Tetőzete előrefeszített vasbeton gerendákra helyezett hordcsikfödém, kavicsolt lemezfedéssel. A motorszín két hosszanti oldalán és a Báthori László utca felőli végén üvegtéglás világító felületeket alakítottak ki. Déli oldalról három sínpár vezet be a hűvösvölgyi végállomásra. A színben 1,2 m mély, 2 m széles szerelőaknáknak vannak a sínpárok alatt. A sínpárokat a szerelőaknában 2 méter térközönként vasbeton pillérek talp-fák tartják.

A tüzeset időpontjában 5 Diesel-mozdony és 2 motorkocsi állt a sínpárokon.

A szín padozata és a szerelőakna alja, valamint azok oldala simított betonból készült, Déli oldalról 3, északi oldalról 1 acéltokozású acéllemez billenő, ún. garázs-kapu van a motorszínben. A déli oldalon három sínpár vezet be az épületbe, míg az északi oldali kapun tehergépkocsi-közlekedés lehetséges.

A tüzeset bekövetkezése előtti munkanap befejezésekor a színbe beálló mozdonyok és motorkocsik üzemanyagtartályait gázolajjal töltötték fel. Éjszaka nem végeztek munkát a motorszínben, csak annak szociális létesítményében, az öltöző-épület-szárnyban tartózkodott egy takarítónő és a fűtő.

A szándékosság tényének egyik bizonyítéka

A mitchami katasztrófa

gy kiterjedésű tüzet és hatalmas károkat okozott a gázpalackok robbanása a Calor Gas RT telepén. Két órán belül romhalazzá vált a Calor Gas RT mitchami telepe. A tűz és a heves robbanások következtében több mint másfél km² nagyságú területen épületek dőltek romba, és számtalan újabb tűz keletkezett.

A Calor Gas RT telep területe kb. 30×300 méter nagyságú, és része a mitchami Churc Road és Haslemere Avenue között levő könnyűipari komplexumnak. A lépcsőzetes házsorok közötti térségben várépületek és raktárak váltakoznak. Az elhelyezett társaság telepétől északra a Haslemere Avenuen levő és szintén lépcsőzetesen épített házak kivétel nélkül tönkrementek a robbanás meg a tűz következtében.

A telepen propán-bután gázt és szinte megszámlálhatatlan mennyiségű acetilén-oxigénpalackot is tároltak.

Az első riasztás 23 óra 30 perckor történt. 23.35-kor elsőként az egyik mitchami egység ért a helyszínre. A parancsnok, mielőtt egységének három beosztottja egy géppalackkal a telep déli részéről támadott, egységének negyedik tagját a telep északi részére irányította, az ottani helyzet megfigyelésére. 5 óra 15 perckor pedig a telep déli részéhez ment, hogy áttekintse a helyzetet.

Miközben a parancsnok a helyzet felmérésével volt elfoglalva, újabb meg újabb robbanások következtek be. Gázpalackok

röpködtek a levegőbe, és a heves tűz a Color Gas RT épületeinek hátsó részén levő raktárhelyiségekre is áttért.

23.38-kor egy másik egységet is riasztottak. 23.42-kor kezdett kritikussá válni a helyzet.

Egyre több heves robbanás következett be,

ezért a rendőrséget kellett kivezényelni a helyszínre a környező épületek lakóinak eltávolítása céljából. A robbanások ekkor már olyan hatalmas méreteket öltöttek, hogy a tűzoltók kénytelenek voltak visszavonulni és menedéket keresni a levegőben röpködő palackokkal és szilánkokkal szemben. Az egyik egység megpróbált tömlőt fektetni a telep északi részénél, de a robbanások okozta veszély miatt kénytelen volt visszavonulni.

Ennek az egységnek a parancsnoka, McGregor altiszt, átlátva a helyzet veszélyességét a környező épületek szempontjából, 50 házat ürített ki a rendőrség igénybevételeivel.

23 óra 48 perckor már 12 sugárral támadták a tüzet. Mintegy 10 perccel később a levegőben röpködő szilánkok, törmelék és a robbanások következtében a környező házakról levegőbe repített cserepek és faldarabok mennyisége annyira csökkent, hogy a tűzoltóság délről is közelebb férkőzhetett a kárhelyhez. 23 óra 58 perc-

Az angliai Manchester közelében történt káreset pusztításának beszédes nyomai

kor nyugati és északi irányban is kezdhettek támadni a tüzet.

Az éjjel után, 1.18-kor leadott jelentés szerint sikerült lokalizálni a tüzet, és 1.48-kor befejeződött a tűz oltása.

Húsz sugart vetettek be, és 118 tűzoltó vett részt a munkálatokban. Szinte csodával határos, hogy egyetlen polgári személy és tűzoltó sem szenvedett sérülést.

Hét ipari épület, kilenc teherautó, 3000—4000 gázpalack (3 és fél kg-tól 50-kg-ig), hat oxigénpalack és egy 500 gallon (1 gallon=4,54 liter) befogadóképességű Dieselüzemanyagtartály rongálódott meg erősen a tűz és a robbanások következtében az égés centrumában. Ezenkívül hat ház, öt garázs, hét barakképület, három magán-gépkocsi és mintegy 1 km hosszú kerítés rongálódott meg erősen. Továbbá

Tizenkét ipari üzem, 127 magánház

és 11 gépjármű — beleértve a wallingtoni tűzoltóság gépjárműfecskecsendőjét is — rongálódott meg különböző mértékben a levegőbe repült palackok és palackszilánkok következtében.

A legnagyobb károk 200—250 yard (1 yard = kb. 90 cm) átmérőjű területen belül következtek be, de egy kb. 14 font (1 font = kb. 45 dkg) súlyú palackdarab 588 yard távolságra eső ház tetőzetére hullott, egy teljesen üres, 100 font súlyú palack pedig a nyugati irányban 420 yard távolságra levő gyár tetőzetén okozott sérülést.

A könyvek kertjeiben szanaszét heverték a gázpalackok és azok darabjai, a lakók teljesen ép palackokat hoztak elő a fürdőszobákból, hálószobákból, konyhákból, garázsokból és kerítések mellől. Megszámlálhatatlan ablaküveg tört be, részben a légnomástól, részben pedig a szilánkoktól. Nagyon sok magánautó is megrongálódott a törmelékektől.

(A Fire c. lap cikke nyomán)

Ez a kép is ugyanazt mutatja, mint a fenti, csak a helyszín más

— gyújtogatott

A tüzeset időpontjában Nagy Ilona tartózkodott az egyik

észenléti hálólhelyiségben aludt.

Amondása szerint 2.10 körül nagy robajra ébredt, majd pattogó zajt hallott, ennek okát keresve a szociális épület folyosójára a motorszínből nyíló ajtóhoz futott, azt látta, hogy a szín I. vágányán álló Diesel-mozdonyok alól nagy lángok csapnak fel, és sűrű fekete füst borítja el az egész helyiséget. Nagyon megijedt, és hangerővel kiáltással hívta segítségül Ambrózi János segédmunkást, a kazánfűtőt. A kiáltásra megjelent Ambrózival együtt ismét megtekintették a tüzet, majd Nagy Ilona az irodahelyiségben levő telefonon jelezni akarta.

A telefon azonban nem működött. Nagy Ilona ezért csak a motorszíntől mintegy 10 méterre levő csecsemőthönből jelezte a tüzet.

Egységeink megérkezéséig a helyszínen tartózkodó két dolgozó nem avatkozott be a tűzoltásban. A vizsgálatot végző bizottság még az oltás ideje alatt a helyszínre érkezett, és röviddel ezután kétséget kizáróan megállapította, hogy szándékos gyújtogatás okozta a tüzet. Ezt a felvést támasztotta alá, hogy a motorszíni I-es és III-as vágányán álló égő Diesel-mozdonyok között kb. 10 m volt a távol-

ság, továbbá a motorszínből álló valamennyi mozdony, illetve motorkocsi üzemanyagát a szerelőknakba engedték tartályokból. A mozdonyok és motorkocsik üzemanyag-leeresztő csapjai és az ürítő-csonkok zárócsapjai

nyitott állapotban voltak,

a töltő-ürítő csonkok zárócsapjai pedig le voltak csavarva. Az irodában levő városi és házi távbeszélő készülékek hallgatóit üzemképtelenné tették.

A vizsgálat alkalmával feltárt bizonyítékokra a rendőri szervek folytatták tovább a vizsgálatot, de természetesen továbbra is igényt tartottak a budapesti parancsnokság szakmai segítségére.

A helyszíni vizsgálaton, nyomozáson, a tanúk kihallgatásán és a nyomozási kísérlet során végig együttműködő rendőri és tűzrendészeti szervek rövid időn belül eredményre jutottak.

Mint arról lapunk más helyén is írtunk, a tettes, Ambrózi János 45 éves férfitudathasadásos elmebeteg. A gyújtogatással munkatársain akart bosszút állni, mert állítása szerint nézeteltérése támadt velük.

A kár mintegy 6 millió forint.

Vida György
tű. fhdgy.

Új tények a Saint-Laurent-du-Pont-i tűzkatasztrófáról

Tűzhalál az „5-7 Club”-ban címmel lapunk decemberi számában már beszámoltunk a címben említett franciaországi szórakozóhelyen bekövetkezett tragikus tűzvészről, az arról, hogy a tragikus eset a francia körvéleményben sőt az ország határain túl is milyen megdöbbenést keltett. Habár a vélemények megoszlanak a tekintetben, hogy kit milyen mértékben terhel a felelősség a tűzben elpusztult 145 emberéletért, s milyen szabálytalanságok járultak hozzá a tragédia bekövetkezéséhez, francia lapok cikkei nyomán mégis érdemes visszatérni a témára, mert már a vizsgálat eddigi adatai is igen tanulságosak.

A hivatalos közlöny gyorsan kifogyott

Haure-tűzoltó-szerecsen-franciai belügyminisztérium országos védelmi szervezetének egyik vezetője — úgy nyilatkozott, hogy a tűz egyenes következménye azoknak a sorozatos mulasztásoknak, amelyek az 1954. augusztus 13-án hozott tűzvédelmi rendelkezések gyakori megszegésében jutnak kifejezésre. Véleménye szerint minden más, amit jelenleg a katasztrófa okául közvetlenül vagy közvetve felhozhatnak, csupán kiegészítő jellegű, de nem változtat az említett tényen.

Mint hangsúlyozza: a franciák, sajnos, nem veszik komolyan a tűz pusztításainak rendkívüli veszélyét, és ezért csupán az ilyen és hasonló katasztrófák döbbenetét rá őket, hogy ne legyenek annyira közömbösek a tűzvédelmi rendelkezésekkel szemben, illetve érvényt lehessenek szerezni a rendelkezések következtetés megtartásának.

Igy történt ez most is. Egy rövid újságcikk szerint az 1954. augusztus 13-án kibocsátott rendelkezéseket tartalmazó hivatalos közlöny szinte nyomokban a tragédiát követően az utolsó példányszámgig meglepő gyorsasággal kifogyott.

Mit mond a belügyminiszter?

A francia nemzetgyűlésben M. Raymond Marcellin belügyminiszter is beszámolt a Saint-Laurent-du-Pont-i katasztrófáról és az ügyben tett egyes intézkedésekről. Kifejtette: az ország lakossága által jogos aggodalommal feltett kérdésekre ad választ, amikor felveti, hogyan fordulhatott elő egy ilyen borzalmas szerencsétlenség, és ígérte szerint a Kormány mindent elkövet az ügy teljes kivizsgálására.

A belügyminiszter elmondotta, hogy a szóban forgó „5-7 Snack Club”-ot — melyben a tűzkatasztrófa történt — 1970 áprilisában nyitották meg. A szórakozóhely két részből állt, az egyik tánchelyiség és bár, a másik étterem volt. A helyiséget nemcsak a környékbeli, hanem a szomszédos Voiron, Grenoble, Chambéry és Annecy városok fiatalosága is látogatta. Gyakran külön-e célra bérelt autóbuszokon jártak oda szórakozni.

A táncklub tulajdonosai közül Reverdy és Herbellin urak régebben egy másik helyiséget üzemeltettek a Saint-Laurent-du-Pont közelében fekvő Les Martin városkában. Ez a helyiség mint már megírtuk, 1968-ban kigyulladt és leégett. A tüzeset akkor fényes nappal keletkezett, és nem követelt halálos áldozatot. A vizsgálat megállapítása szerint kályhából kipattant szikra okozta a tüzet.

A polgármester felszólította a tulajdonosokat, hogy helyezték a tánchelyiséget távolabbra a településtől, mert a nagy zaj zavarja a közel házak lakóinak nyugalomát, sőt a lokál bezárásával is megfenyegette őket. Ekkor vették tervébe egy új mulató felépítését.

Eldobott cigaretta?

Az új mulatóhelyiségben — eddigi vizsgálat szerint — november 1-én, vasárnap, közvetlenül éjfél után, a bárpuht feletti pánolyban észlelték a tüzet. A vizsgálobíró nemrégiben azt nyilatkozta, hogy eldobott cigaretta volt a katasztrófa előidézője. A tűz rövid idő leforgása alatt óriási méreteket öltött. Mint már korábban említettük, a helyiségben nem volt telefon. A vizsgálat során ennek okát is kutatták. Kiderült, hogy az illetékes postaigazgatóság különféle technikai nehézségekre hivatkozva zárkózott el az állomás felszerelése elől. A postaügyi minisztérium ezért külön vizsgálatot indított annak megállapítására, vajon mi volt a tényleges ok, és kit terhel a felelősség a telefon hiányáért.

A viszonylag gyors segítség ellenére — a prefektusi jelentés, valamint a helyszíni vizsgálat megállapítása szerint a riasztás után mindössze 10 perc telt el a tűzoltóság helyszínre érkezéséig — a tűz olyan gyorsan harapózott el, hogy a helyiségben rekedt fiatalok már minden valószínűség szerint valamennyien megfulladtak. A tanúk állítása is ezt látszik igazolni, mivel ekkor már egyetlen segélykiáltás sem hangzott el belülről.

Az első tűzoltóegység megérkezése után rövidesen egy másik gépjárműveszkendő is a helyszínre érkezett Saint-Laurent-du-Pont-ból, majd a hat kilométernyire fekvő Echelles és a 16 kilométernyire levő Voiron városok tűzoltóságai is kivonultak.

A két vasajtót feltörték, a harmadik faajtót kifeszítették, és a tüzet ezen a három ajtón át is támadták. Amikor sikerült végleg megfékezni a tüzet, a nagy forgóajtó mögött a szenné égett holttestek halmazába ütköztek.

Hatályos francia rendelkezés szerint több feltétel szükséges az ilyen „5-7”-típusú szórakozó-

zóhely felépítésének és üzemeltetésének engedélyezhetőségéhez.

Mindenekelőtt építési engedély szükséges, továbbá a kivitelezési tervnek megfelelő igazolására, nyitási engedélyre és adott esetben éjszakai nyitvatartási engedélyre is. Amennyiben egy kereskedelmi célokat szolgáló 500-2000 négy méter nagyságú alapterületű épületről van szó, akkor az erre vonatkozó engedély kiadása prefektus hatáskörébe tartozik. A tulajdonosok kérelmüket — az államigazgatási eljárás szabályoknak megfelelően — a polgármesteri hivatalban nyújtották be, ugyanis itt véleményezi az ügyiratot, majd terjesztik tovább az illetékes megyei prefektúrára. Az idézett rendelet előírja, hogy különös gondnal kell tanulmányozni az épület tervrajzát, és egy bizottság dönti el, hogy a tervek megfelelnek-e az 1954-es említett rendelet előírásainak.

Senki sem ellenőrizte

Az „5-7” elnevezésű tánchelyiség építési kérelmét a Saint-Laurent-du-Pont-i polgármesteri kedvező javaslattal terjesztette fel 1969. június 11-én az illetékes megyei prefektúrára. A megyei hatóság illetékes tisztviselője 1969. július 10-én ugyancsak kedvező véleményezéssel terjesztette be aláírásra az ügyiratot a prefektúrára. Az építési engedélyt 1969. november 7-én adták ki, és a prefektúra főtitkára írta alá. Az engedélyben a biztonság és a tűzvédelem érdekében bizonyos termv módosításokra kötelezték az építetőket, de ezeket nem hajtották végre. Mivel a terv szerinti kivitelezést senki nem ellenőrizte, a nyitási engedélyt — szintén kedvező javaslattal — 1969. november 21-én a polgármesteri hivatal a megyei prefektúrára terjesztette fel, és ott ugyancsak kedvezően bírálták el.

Beszámolója során a belügyminiszter valóban hangon jelentette ki, hogy a szórakozóhely egyetlen lépcsője sem felelt meg az építési engedély által előírt követelményeknek. Belügyminiszter beszámolója és díszítéskről — melynek nagymértékben elősegítették a tűz gyors terjedését — még csak utalás sincs a tervrajzon.

A főbejáratnál 2 nagyméretű forgót létesítettek — ezek szintén nem szerepeltek a tervrajzon —, és így teljesen lezárták az utat a menekülő tömeg elől. E forgóknak az volt a rendeltetésük, hogy ne juthassanak be a „buccellók”. Nyilvánvalóan még csak eszükbe sem jutott a tulajdonosoknak, hogy a „haszon” miatt terjesztették milyen súlyos veszélyt járhatna. Ismeretes, hogy a három tulajdonos közül kevesen ugyancsak meghaltak a tűzvész alkalmával.

A polgármester és a főtitkár felelőssége

A belügyminiszter által elrendelt magyarány bűnügyi vizsgálat még nem fejeződött be, de már az eddigi megállapítások is nyilvánvalóvá tették, hogy az illetékes hatóságok semmilyen körülmények közt nem engedélyezhették volna a szórakozóhelyiség üzemeltetését abban az állapotában, amelyben az a tűz keletkezésének idejében volt.

A hivatozott rendelkezés szerint a polgármester tartozik felelősséggel az előírások teljesítésének szakszerűségéért. Márpedig a tulajdonosok a polgármester tudtával nyitották meg és üzemeltették a helyiséget.

Adatok merültek fel arra vonatkozóan is, hogy az üzemeltető tulajdonosok egyike, Herbellin úr, 1969. szeptember 20-tól kért engedélyt az éjszakai nyitvatartásra. Ugyanis az éjszakai üzemeléshez a mulatók esetében Franciaországban külön engedély is szükséges. Ezt a kérelmet mind a polgármester, mind pedig a csemment ország kedvezően véleményezte.

Az eddigi felgyűlemlett terhelő adatok alapján a vizsgálati hatóságok az eljárás befejezéséig állásukból felelősségteríték a Saint-Laurent-du-Pont-i polgármestert és Isere megye prefektusi főtitkárát.

A felelősségre vonások még korántsem értek véget, bizonyára érezetnén fogják preventív hatásukat, de mint több francia lap hangsúlyozza, nem szabad megelégedni arról, hogy csakis a tűzvédelmi rendelkezések következtetés rendszeres érvényesítésével kerülhető el az ilyen és hasonló tragédiák megismétlődése.

A tűzvész egyik meghatározó epizódja is nagyetet kapott a francia sajtóban.

A tánchelyiség bárpuhtja mögött végezte mindennapi munkáját Christian Keta csapos. Amikor fellobbantak a lángok, idejében felismeri a veszélyt, és megragadott, majd kimentett a helyiségből egy Odile Gerbelot nevű húszéves lányt. A 23 éves fiatalember hőstette nyilvánvalóan összefüggött az általa addig ismeretlen lány vonzó megjelenésével. A két fiatal nappal a tragédia után összeházasodott. I mint elmondották, egymásra találásuk ellenében erősen gyötéri őket a szomorúság amiatt, hogy barátaik közül senki sem lehetett ott az esküvőn, mert valamennyien a lángokban lelték halálukat.

DR. NAGY ANTAL
tű. őreg.

Armentő és a bájos megmentett az esküvői szertartás után

EGY LARSEN-NIELSEN-TÍPUSÚ LAKÓHÁZ EGÉSE

1971. január 27-én 0.54-kor tüzet jeleztek a IV. ker. Pozsonyi út (Bajcsy-Zsilinsz-lakótelep) 4/a számú tízemeletes lakóházból. Eyszerint a VII. emeleti középfolyosó égett. A tízemeletes 5 RF-típusú pontszázat a Budapesti II. számú Házgyár a arsen-Nielsen licenc alapján készített emekből építette fel, szintenként négygy egy szoba két félszobás összkomfor-s lakással.

A keletkezett tüzet a kivonult egységek rendelkezésre álló eszközökkel és fel-erelésekkel sikeresen megfékeztek.

A káreset kapcsán igen tanulságos kö-nteztetésekre juthattunk.

Az épület

Az épület egymástól elkülönülő két rész-ül áll. Az alsó monolitpincéből és a felső melekből szerelt felépítményből. Kétfaj- alapozás lehetséges: cölöp- és lemez- alapozás.

A falak vastagsága:

belső válaszfalak	6,4 cm
hosszfalak	12,0 cm
harántfalak	15,0 cm

A külső térelhatároló falak a nyílászáró erkezetek egyidejű beépítésével 21, illet- 26,5 cm vastagságban készülnek. Az üllebbe előregyártott lépcsőszerkezeteket ütenek be.

A padozat

Melegpadló: párnadeszkára szegezett 22 m vastag.

Hidegpadló: habalátétes, műanyag le- ezre ragasztva, műanyag lábazati idom- al szegélyezve.

Az 5 RF-épületváltozat egy lépcsőház- izbeiktatással készül. A lakások megkö- lftése a lépcsőházból (jobbra és balra t-két lakás) középfolyosón keresztül le- tséges.

Az összes előregyártott panelek tűzálló- gi szempontból megfelelőek, hiszen a kö- pfolyosón keletkezett tűz a falakra gyar- orolt tartós hőközlés ellenére sem terjedt az átadásra váró lakásokba. A függő- ges térelhatárolás tehát kielégíti a szab- nyokban előírtakat.

Nem mondható el teljes egészében gyanez a középfolyosókra beépített szek- mysorra, illetve a szekrényekben elhe- ezett és a lakásokat kiszolgáló különféle zetek-, szellőző- és csatorna-rendszerre. megoldás ugyanis gyengíti a vízszintes relhatárolás tűzállóságát, mivel az emlí- tt vezetéseket a vízszintes elhatárolást olgáló födémszerkezeten vezették ke- sztül.

A beépített anyagok gyulladási hőmér- sikele, illetve olvadáspontja:

1. Műanyag burkolólapok, jtőrendszer (PVC)	390 C°
2. Faanyagok	240—340 C°
3. Műanyag szigetelésű lektromos kábelek	350—400 C°
4. Az alumínium szellőzőcső olvadáspontja	250—500 C°

A tűz rövid leírása

A VII. emeleten keletkezett tűz a beépí- tett alumínium söntszellőzőkön, a mű- anyagból készült ejtőcsöveken (csatorna- rendszer) keresztül áterjedt a VIII., IX. emeletekre is. A VII. emeleten meggyul- ladt szekrény sor hőszugárzásától — éppen a vízszintes térelhatárolást biztosító beton- földém szerkezeti áttörése miatt — a VI. emeleten beépített szekrény sor is meggyul- ladt. Az alumínium lemezből készült szel- lőzőrendszer és a műanyagból készült ej- tőrendszer is elősegítette a tűz terjedését. A hő nyilvánvalóan fölfelé gyorsabban ter- jedt, mint lefelé, ezért ugyanazon idő alatt a tűz lefelé három szintre, míg le- felé csak egy szintre terjedt át.

Az építési engedélyben előírtaktól eltér-ően 1,5 mm vastag lemez helyett 0,8 mm vastag lemezből készítették az alumínium söntszellőző vezetéseket.

A szellőzőcsövek — már méretüknél fogva is — hiszen keresztmetszetük átlag- ban 28,4×28,4 cm, alkalmasak a levegő továbbítására, illetve a levegő mozgásának nagymértékű elősegítésére. Jelen esetben a szellőzőrendszer mint kémény működött, tehát az erősen felmelegedett levegőt mind- addig továbbította, míg a 0,8 mm vastag- ságú alumíniummal ellenállt a tűz folya- mán keletkezett nagymérvű hőterhelésnek. A vékony fémmel hővel szembeni ellenál- lása már 250 C°-on is megszűnhetett, hi- szen az alumínium elfolyása már ezen a hőfokon is bekövetkezhet. Az elfolyás mér- téke azonban 500 C° is lehet, az alumí- nium minőségétől, ötvözetétől stb. függően.

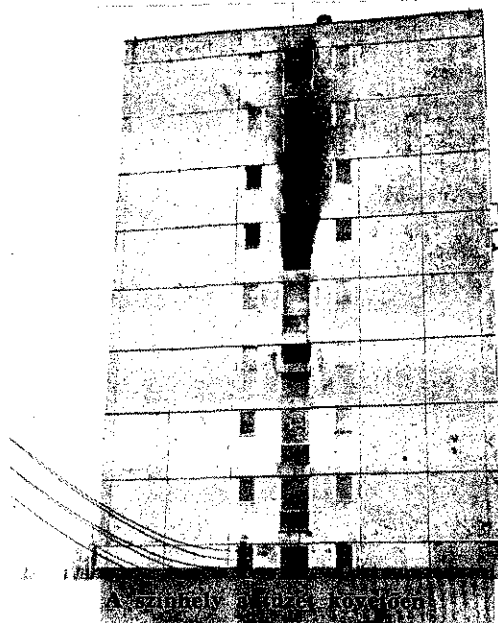
A szellőzőcső vékony falára ható tartós hőközlés a szendvicszerű préselt lemez- ből készült szekrény sor égése következté- ben jött létre. Ugyanis a szekrény sor két db 3,5 mm vastag műfalemez közé 1 mm vastag és 9 mm széles kartonlemez-csíkok beragasztásával készült. A szekrény sor anyaga a meggyulladást követően annyi hőt adott le, amennyi alkalmas volt arra, hogy a többi szintekre is áterjedjen. Ezt azzal is bizonyíthatom, hogy a középfoly- osókon beépített szekrény sor anyagának súlya: 1 m² kb. 10 kg, s így mivel egy emelet szinten a középfolyosón kb. 80 m² nagyságú, illetve területű anyag volt be- építve, 1 kg anyagból 3000 kcal hőmeny- nyiség szabadult fel, 80 m², illetve 800 kg anyagból tehát mintegy 2 400 000 kcal hő szabadulhatott fel emeletenként.

Utóljára 22 óraker ellenőrizték az épü- letben, míg a tűzjelzés időpontja 0.54-kor volt. A becslés szerinti hő képes volt a szekrény sorba beépített különféle mű- anyagból és fémből készült gépészeti be- rendezések tönkretételére és a tűz említett kiterjedésére.

A tűzvizsgálat

A vizsgálat a tűz keletkezési okának megállapításában a kizárásos módszert al- kalmazta. Mivel a házban még nem lak- tak, két keletkezési ok lehetősége merült fel.

Az épület elektromos szerelése megfelel a vonatkozó szabvány előírásainak. A lép-

csőházi és a folyosói világítási berendezé- sek feszültség alatt voltak. E berendezést 6 A-ra biztosították. Ezenkívül a VII. em. 35. számú lakásban működött 2 db 1000 W-os infra hőszugárzó a lakás szárítása céljá- ból. Ezek az udvaron levő ipari áramfor- rásról egy háromeres, megfelelő szigetelé- sű és vastagságú kábelben keresztül kaptak áramot. A szárító berendezés el volt lát- va túláramvédő relével és megfelelő am- peritási biztosítóval. A tűz következtében a gumikábelben keletkezett rövidzárlat ki- oldotta túláramvédő relét. Mindhárom biz- tosítóbetét ugyanis ép állapotban volt a tüzet követően.

A világítási berendezés vezetékrendsze- rének esetleges kötési hibája miatt fellépő átmeneti ellenállás következtében kelet- kezhető hő vizont olyan csekély, hogy nem alkalmas tűz előidézésére. A vezeték- rendszer egyébként távol volt az éghető anyagtól.

Miúgyis a kirendelt igazságügyi szakértő is alátámasztotta, és kifejtette, hogy a tűz elektromosságtól nem keletkezhetett.

Az átadásra váró épület összes hiányzó ablakszemelt a tüzet megelőző napon pó- tolták. A vizsgálat során kiderült, hogy a pincében elhelyezett távfűtő-gyorsleeresz- tő helyiségében betörték az ablakot. A helyiségben sáros lábnyomokat is talál- tunk. E tényt a nyomozó szervek tudomá- sára hoztuk.

A további eljárást a rendőrség folytatja le. A tűz következtében mintegy 457 000 Ft értékű, beépített épületszerkezeti és épületgépészeti anyag pusztult el.

Sóvári József
tű. őrgy.

Ez a felvétel is jól szemlélteti a tűz okozta károkat, a szellőzőcső anyagok elhelyezését.

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz mártalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VEDELME, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTÉSEGGEL JÁRÓ TÜZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEI

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 100⁰⁰

Betörőket fogtak el egy tűzoltótiszt segítségével

Veszélyes bűnözőket fogtak el a közelmúltban Tóth Berálan tű. szds., kiskvárdai őrségparancsnok segítségével.

Nyíregyházán vásárolt, amikor feltűnt neki, hogy egy általa ismeretlen személy felülfűnően sok aprópénzzel fizet. Gyanút fogva értesítette a legközelebbi rendőri szervet.

Az illető személyt előállították, és elszámoltatáskor kiderült, a pénz Budapesten elkövetett üzletbetörésekből származik.

Hamarosan a bűntársak is horogra kerültek.

A megyei főkapitány elvtárs köszönetét nyilvánította az éber tűzoltótisztnek, és pénzzalomban is részesítette.

Kepics György
tű. szds.

Vetélkedő

Február 2-án 92 dolgozó részvételével tűzrendészeti vetélkedőt rendezett a Veszprém megyei Tanácsai Építőipari Vállalat. 12-en minden kérdésre helyes választ adtak, s közülük a legjobbakat Goreczky Kálmán igazgató szerény összegű pénzzalomban részesítette

VIZSZINTES SOROK: 1. AZ LYEN HELYEKEN A TŰZOLTÁS CÜLÖNÖS KÖRÜLTEKINTÉST GÉNYEL. 11. Kötőzöszér. 12. Eg-áj. 13. Kinek a tulajdona? 14. Horváth Károly. 15. Van ilyen észta is. 17. Száz fokos a vízi 20. Külföldi hírgyngnökség. 21. A FÜGG. 1. FOLYTATÁSA (folyt. vízsz. 54.). 24. Magához vette a fo-yadékot. 25. Ajtó, ablak része. 26. Októberre. 27. Végtag. 29. Fegy-zer-e. 30. Számárháng. 31. A ke-sztrejtvény fejtéséhez legtöbbzör z is kell. 33. Görög betű. 34. Állat alakja. 36. Kevert nád. 37. Rábával mlegetik! 38. Latin kettősbetű. 39. Nem fiú. 41. Te, Berlinben! 43. Havilapunk, rövid. 44. Benézés „szava”! 46. Oda-vissza kettősbetű, négis csak három betű! 47. A FÜGG. 15. FOLYTATÁSA. 49. Csik-os ruhát hord. 50. Török rang volt. 51. Azonos betűk. 52. Becé-zett női név. 53. Vissza; kor. 54. A VÍZSZ. 21. FOLYTATÁSA (folyt: függ. 15.). 55. Kabátanyag.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A VÍZSZ. 1. ESETÉBEN EZEK KÖZ-VETLEN TŰZVESZÉLYT JELENT-ETNEK (folyt: vízsz. 21.). 2. Mes-erember. 3. Zamat. 4. Tapasztalta. 5. Juttatta. 6. Gyümölcsből készűl. 7. Az első görög betű. 8. Színesek. 9. Lyukas léki! 10. Becézett női név. 15. A VÍZSZ. 54. FOLYTA-TÁSA (folyt: vízsz.: 47.). 16. Lap betű! 18. Megkeveredett kóci! 19. 9. Állattan foglalkozik velük. 21. Becézett női név. 22. Rádió-műsor-zóró. 23. Tamaszték. 27. Kicsi-yító. 28. Sír. 31. Tömegkommuni-

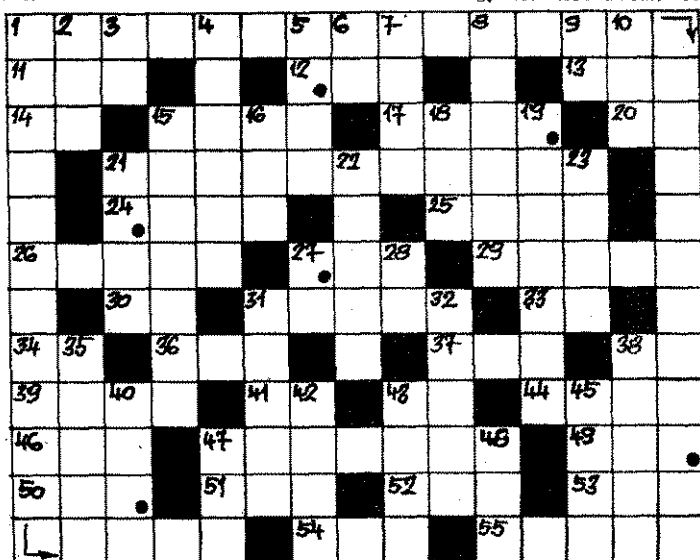
FEJTÖRŐ

FEJTÖRŐ

kációs eszköz. 32. Fél vagy fázik! 33. Egés jele-e. 38. Kér-e. 40. Test-rész. 42. ...űtfélen. 43. Rajong érte. 45. Parancsolód. 47. A nőknak tetszik. 48. Afrikai folyó német neve.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízszintes 1., függőleges 1. és folytatásait, vízsz. 21., 54., függ. 15., vízsz. 47. Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő

betűkből összeállítható szót, amelyre szintén vonatkozik a függ. 1. kérdése.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki. Megfejtési határidő: 1971. március 20.

K. I.

A 2. számban megjelent kereszt-rejtvény helyes megfejtése a következő: PADLÁS NÉLKÜLI; TETŐ-TŰZEK OLTÁSA; FARÁCSTAR-TOK; IVTARTÓK; KERETTAR-TOK.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: OSZLOP.

Könyvjutalmat nyertek: Samu László, Budapest; Zsóri Gyula, Pútnok; Kovács János, Lénváros. A nyerményeket postán küldjük el.

Rejtvényfejtőink 1970. évi pont-versenyében az értékelésor a következő sorrend alakult ki: 60 pontot értek el: Barna János, Budapest; Bús György, Tárnok; Monostori János, Nyíregyháza; Lavati Miklós, Baja.

55 pontostak: Zsombók János, Budapest; Fogarasi Imréné, Baja; Lendvai László, Gyoma.

50 pontostak: Csaba Gyula, Budapest; Gyuris István, Nyíregyháza; Kovács József, Mezőkeresztes; Nyíró Dezső, Budapest; Tóth Imre, Hódmezővásárhely.

A felsorolt rejtvényfejtőket szorgalmuk ellismeréséül könyvsomag-jutalmazásban részesítettük. A csomagokat postán küldtük el címükre.

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata Szerkesztő a szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BÉSZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90151-1108.

71.2342/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

Szerke az országban sok ezer önkéntes
létesítményi tűzoltó, valamint tűzren-
desz gyártapította ismereteit a téli hóna-
pokban.

Munkatársaink ezúttal a tsz. és AG-
tűzrendeszek hálhetes sümegei s a Lenin-
városban rendezett hatnapos községi pa-
rancsnokképző tanfolyamot látogatták
meg.

A három felső képen: Gubicza József
szds., a Veszprém megyei parancsnokság
tűzrendeszeti előadója előadást tart vil-
lamossági alapismeretekből; jölesik a ci-
garettaszűnet a Hotel Tourist társalgó-
jában; a fontosabb előadásokat dol-
goztatás követi. Előterben a 38 fős hall-
gatószám (köztük néhányan zalaik) egyet-
len női tagja, Kiss Judit, vörösberenyi
tsz-agronómus.

A két alsó képen: a tanfolyam 30 hall-
gatója számára az egyik oktatási napon
a leninvárosi parancsnokság beosztottai
tűzoltási bemutatót tartottak a tűzoltás-
vezető feladatai című előadást követően.

TANFOLYAMOK

TSZ-RAJOK VERSENGÉSE

A mezőgazdaság üzemszerű fejlődése, a falusi élet alapvető változása mind sürgetően követeli a községek tűzvédelmének megszilárdítását, az önkéntes testületek aktív tagokkal való megerősítését.

A járási tanács tűzrendészeti bizottsága a szükséges lépéseket felismerve felhívással fordult a termelőszövetkezetek vezetőségeihez, hogy tsz-enként szervezzenek legalább egy tűzoltórajt az irodában, gépműhelyben és az állattenyésztésben dolgozó tsz-tagokból.

Az önkéntes tűzoltótestületek vezetőségeit és a parancsnokokat pedig arra kértük, hogy nyújtsanak segítséget ehhez, biztosítsák a kiképzéshez szükséges feltételeket, s igyekezzenek elérni, hogy a rajban levők lépjenek be a testületbe, mert külön termelőszövetkezeti tűzoltóság működése a járásunkra jellemző kisközségek testületei erejének szétforgcsolásával járna.

A tűzrendészeti bizottság felhívását megértéssel fogadták, és mind a 17 termelőszövetkezet bejelentette egy-egy raj megszervezését.

Ezt követően — az év első felében — a dencsházai tanács végrehajtó bizottsága tárgyalta az önkéntes tűzoltótestület munkáját, majd határozatot fogadott el.

A határozat értelmében a végrehajtó bizottság azt javasolta, hogy a járási tűzoltóverseny alkalmával külön kategóriában indítsuk a tsz-ek tűzoltórajait.

Ezt a javaslatot nem fogadhattuk el, egyrészt azért, mert amúgy is 94 raj nevezett a versenyre, de egyéb köztétések sem tették lehetővé.

A járási szervek vezetői úgy foglaltak állást, hogy a kezdeményezést felkarolják, és külön versenyt rendeznek a tsz-rajok részére.

A verseny fő célja a tsz-rajok ütközésszerű felmérése volt. Ezért a következő versenyfeltételeket állapítottuk meg a be-

nevezett, 800-assal induló II és 400-assal induló I raj részére:

1. A parancsnok kivételével csak 16 éven felüli tsz-tag vagy tsz-alkalmazott lehet a raj tagja.

2. A benevezett rajok után a termelőszövetkezet — rajonként — 250 Ft benevezési díjat köteles befizetni a járási mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályon. (Ebből fedeztük az egyszeri étkeztetést, amit a dencsházai községi tanács és az itteni testület szervezett meg.)

3. A termelőszövetkezetnek kellett a rajt és az illetékes községi testület felszerelését a versenybizottság által meghatározott időre a helyszínre szállítania.

4. A versenyszervezést a hozott felszereléssel, víztárolóval 4 db szivótümlővel, 3 db alapvezetékkel, oszttal, 1 E sugárral és 2 E tümlővel kellett végrehajtani. A szerelés akkor ért véget, ha a sugárcsővel 5 m-re elhelyezett zászlót sikerült levernii a sugárral.

A versenyt és a gyakorlatot értékelő bizottság elnöke Pásztor Sándor, a mozgói „Zrínyi” Tsz elnöke volt.

A gyakorlat közben elkövetett hibákért 5-10 hibapont járt.

Örömmel tapasztaltuk, a hibapontok száma elenyésző volt. A 800-as kategóriában a rózsafai „Kossuth” Tsz rózsafai üzemelegségének raja szerzett első helyezést, a 400-as kategóriában a zátori „Petőfi” Tsz raja lett az első. Az I. helyezetteket a járási tanács vb 1000-1000 Ft jutalomban részesítette. Az előbbi kategória II. és III. helyezetteje, valamint az utóbbi II. helyezetteje oklevelet kapott.

A versenyt megtekintette Ditrlich elvtárs, a járási pártbizottság első titkára és dr. Kovács elvtárs, a PTO vezetője; a járási tanács vb részéről Bernáth elvtárs, a vb-elnöke, valamint dr. Orbán elvtárs, az igazgatási osztály vezetője. Buzási r. örgy. elvtárs, a

BM-szervek MSZMP-szervezeteinek csúcstípkára is részt vett az eseményen.

Igen pozitívan lehet értékelni, hogy minden benevezett raj pontosan megjelent. Hozott kismotorfeeszkendők kivétel nélkül üzemképesnek bizonyultak. Csak két raj nem tudta teljesíteni a feladatot azért, mert az „éles” tümlők közé gyakorlati tümlőt keverték, és ezek szétrepedtek.

A termelőszövetkezeti vezetők jó hozzáállását is bizonyítja, hogy 12 rajt a szövetkezet elnöke is elkísért, és úgy nyilatkoztak, hogy jó lenne máskor is megrendezni a versenyt.

A verseny izgalmasabbnak bizonyult a hagyományos járási versenyeknél. Résztvevői, de a közönség is nagy érdeklődéssel figyelte a szerelést, az értékelő bizottság munkáját. Mi sem bizonyítja ezt jobban mint az, hogy a jó illatú pecsenyét, hurkát, kolbászt és italokat árusító büféi ráért a szerelést nézni, mert annak megkezdésétől befejezéséig senki sem kereste fel, pedig különben nem panaszkodhatott a forgalomra.

Az egyik tsz vezetősége nem vette komolyan a verseny feltételeit, tüzlőtől felszerelés nélkül jöttek, hogy majd a helyszínen kérnek kölcsön, de amikor a bizottság tudomásukra hozta, hogy így nem vehetnek részt, azonnal visszafordultak, és hozták a felszerelést.

Az a tervünk, hogy ezt a versenyformát továbbfejlesztjük, s igyekszünk minél közelebb hozni a gyakorlati élet követelményeire.

KESZTSELYI ROBERT

tf. örgy.

Járási, városi parancsnok
Szigetvár

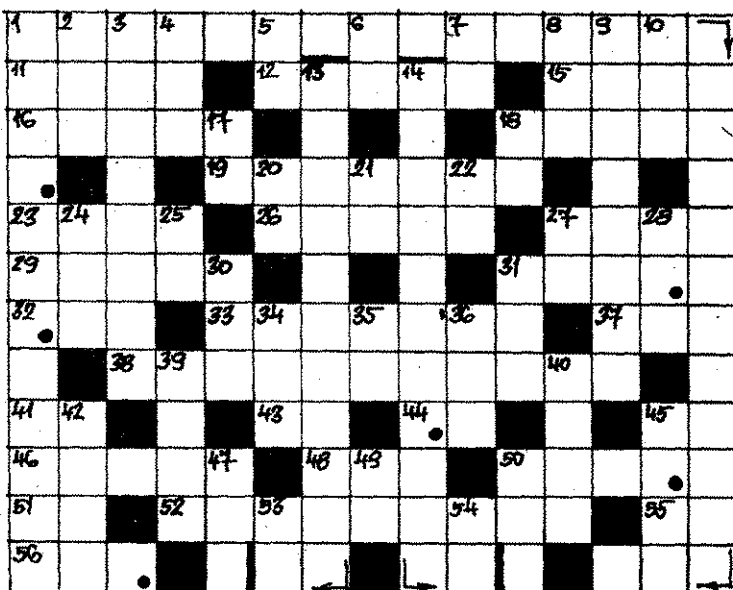
VÍZSZINTES SOROK: 1. Ezek-
el alpalában ipari épüle-
t-
knél (csarnok, raktár stb.) ta-
lkozhatunk. 11. Görög szre-
nisten (ék. fel.). 12. A gyerme-
m. 13. Az első asszonyt. 16. Be-
zett Norbert. 18. Számjegy. 19.
nántúli község. 23. Női név. 26.
ert zeneszerzőnk. 27. Visszave-
l. 28. Gyors. 31. Nyomozó teheti.
Latin előjáró. 33. A vízi jár-
l. 37. Amerikai igen (elcsúszott
zet). 38. A FÜGG. 9. FOLYTA-
SA. 41. Síló egynemű betű. 43.
gyár város fele! 44. Skálahang.
Balaton. 46. Katonai vidék! 48.
ézett női név. 50. Lakik. 51.
szám. 52. Ezzel készül a műsza-
rajz. 55. Cégforma. 56. Izesített.

ÜGGŐLEGES SOROK: 1. Igen
esen látott vendég. 2. Oda: név-
: görög betű, vissza: időmérő. 3.
i hangszerek. 4. Kábítószer. 5.
ncia RT. 6. Déli azonos hang-
7. Hosszmérték rövid. 8. Az ame-
i polgárháborúban a déliek ve-
: volt (ék. fel.). 9. A FÜGG. 13.
YTATÁSA (folyt. vízsz. 38.). 10.
nántúli község. 13. A VÍZSZ. 1.
LETREJÁRNÉL EZEKET A FŐ
IDOZÓ-SZERKEZETEKET KÜ-
BOZTATJUK MEG (folyt.: függ.
14. A főzőszekőzöket. 17. Mu-
szó. 18. Igekötő. 20. Vissza: hely-
21. Szén és nitrogén. 22. Ki-
mértékegység. 24. Bátor. 25. La-
kettősbetű. 27. Gátol azonos
zó. 28. Hegedű helye. 30. Ma-
tató (ék. hiány) i. 31. Műszaki

FEJTÖRŐ

FEJTÖRŐ

kiviteli terv. 34. Tengerben él.
Vissza: vízsz. 45: 36. Gyűrűje v.
39. Felhúz. 40. Hibázat. 42. A
fizet. 45. Arany versében szere-
ismert szó. 47. Mesterember. 49.
néz azonos hangzói. 50. Seben k-
zódik. 53. Parancsnok rövid. 54. K
Tibor.

Megfejtésül az alábbi sorokat k
beküldeni: vízszintes 1., függ. 13.,
és vízsz. 38.

Be kell küldeni továbbá a pontc-
kal megjelölt kockákban levő t-
tűkből összeállítható szót, a fő te-
szerkezet ezen támaszkodhat.

A helyesen megfejtők köz-
könyvtutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. febru-
20.

K. I

Az I. számban megjelent keres-
rejtvény helyes megfejtése a köv-
kező: PADLÁSTÜZEK OLTÁSÁR.
MAGAS ÉS LAPOSTETÖKET; NY-
REG, KONTY, MANZARD.

A pontokkal megjelölt kockák-
levő betűkből összeállítható sz-
CSARNOKTETŐ.

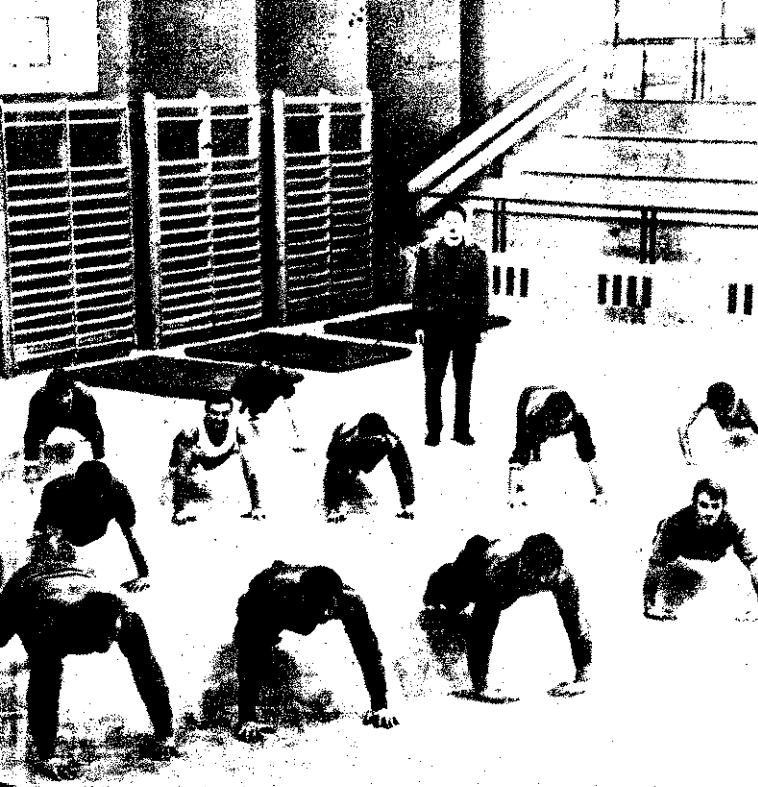
Könyvtutalmat nyertek: Hunya
József, Gyál; Varga Gézáne, Zal-
egerszeg; Mihály Péter, Szomba-
hely.

A nyereményeket postán küldj-
el.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V
Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felel-
kiadó: DR. FARKAS GEORGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számítaszám: 235-90151-1108.

71.2107/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 28

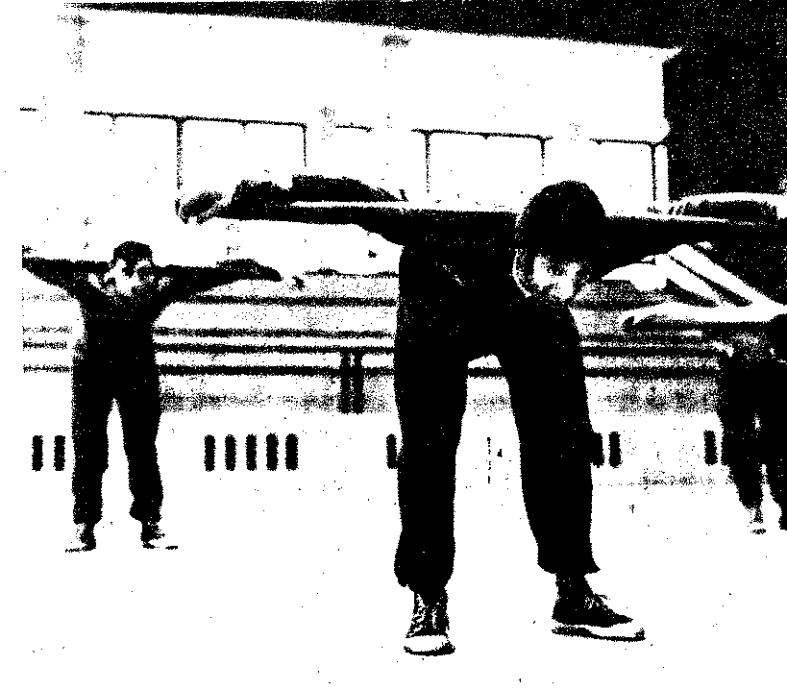
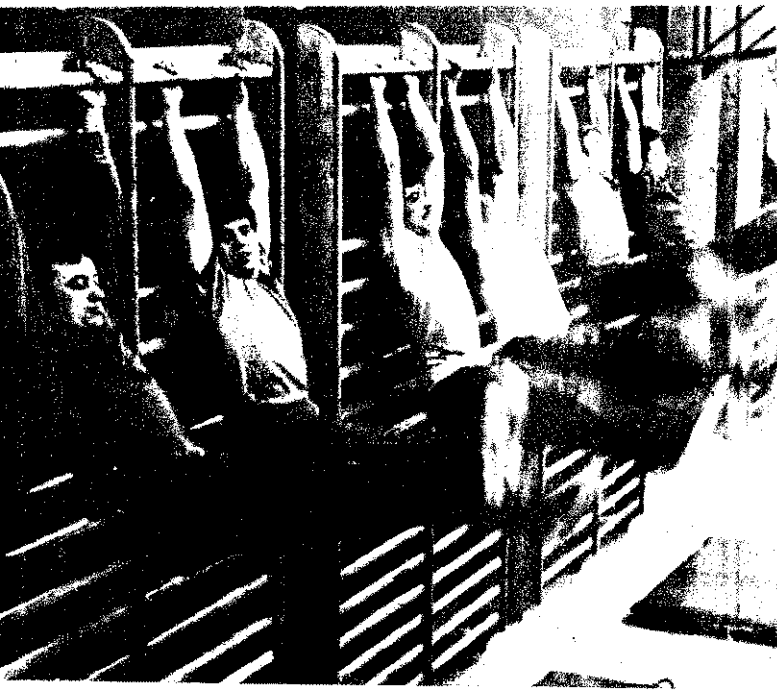

Készülődik a keret

Megkezdődött a felkészülés az 1971. évi nemzetközi fiúlabdarészre. A hűsztáji keret január 4-18-ig előkészítő edzőtáborozáson vett részt Nagy József t. örgy. vezetésével.

Az edzőtáborozás célja az általános erőnléti edzés volt. Címkepunkt a Szabadság-hegyen készült, ezek a felvételek pedig az 1X. kerületi parancsnokság melletti új sporttelepünkön.

Kulcsolgyi Mihály képiportja

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXIII. évf. 4. sz. 1971 április

A segítőik egyike

P. Lőrinczy's vállalkozása, a víz
szállítását harcosok is segítettek a
szállításán (a 17-18. oldalon)

Nődolgozóink köszöntése

Meghitt hangulatú ünnepség keretében emlékeztek meg a Tűzrendészet Országos Parancsnokságán a nemzetközi nőnapról. A nődolgozóink részére március 8-án rendezett fogadá-

son Drozdik Sándor, a pártalapszervezet titkára tolmácsolta a párt- és szakmai vezetés jókívánságait. A jeles esemény alkalmából többen részesültek elismerésben.

Kedves vendég

Pártvezetőségünk szervezésében szabad pártnapot tartottunk január 7-én parancsnokságunkon, az egész személyi állomány bevonásával.

Napirenden a negyedik 5 éves terv főbb célkitűzései és időszerti feladatok szerepeltek.

Előadónk Nics János elvtárs, városunk országgyűlési képviselője, a városi PB tagja, a Dunai Vasúti maróasztala volt.

Rendezvényünkön megjelent a megyei parancsnok elvtárs és a BM összevont pártvezetőség helyi képviselője is.

Nagy szeretettel vártuk Nics elvtársat, aki azután sokoldalúan ismerette, elemezte nagyszerű 5 éves tervünket, konkretizálva azt országos, megyei és városi viszonylatban.

A nagy érdeklődéssel hallgatott beszámolót követően több elvtárs kérdésére válaszolt. Elvtársaink egyöntetű véleménye, hogy igen hasznos volt e találkozás képviselőinkkel.

Szakmai vezetőink invitálására országgyűlési képviselőnk ezután megtekintette laktanyánk helyiségeit, szereinket, felszerelésünket, és nagy érdeklődést tanúsított szolgálati tevékenységünk iránt.

Bücszázskor annak a véleménynek adott kifejezést, hogy kölcsönösen közelebb kerültünk egymáshoz, nagyra értékeli munkánkat, és kapcsolatunk a jövőben is fennmarad.

GRADVOLT ISTVAN
párttitkár
Dunaújváros

VÁNDORSERLEG és magas jutalom

Március 17-én rendezte szokásos évi ülését az Országos Gumiipari Vállalat tűzrendészeti tanácsa. Napirendjén az elmúlt év munkájának értékelése szerepelt. A Pazsiczky Jenő főmérnök elnökségével tanácskozó testület eredményes időszakról adott számot.

Itt jelentették be azt a figyelemre méltó kezdeményezést is, amelynek premierje az idén lesz. Előreláthatóan júniusban rendezik meg az OGV első országos háziVERSENYÉT 800-as kismotorfecskendő-szerelésben – valamennyi gyár részvételével. A házigazda tisztét a váci Heuréka, Kövesdy György igazgatóval az élen, vállalta.

Az OGV vezetése igen nagy jelentőséget tulajdonít a kezdeményezésnek. Horváth László vezérigazgató értékes vándorserleget és az első három helyezett díjazására 8000 forintot ajánlott fel. A váci gyár igazgatója 4000 forinttal járult hozzá ehhez, így az első helyezett raj 6000, a második 4000, a harmadik pedig 2000 forint jutalomban részesül.

Máris nagy érdeklődés tapasztalható a rendezvény iránt a benevezettek részéről.

A jelölő gyűlések után, a szavazások előtt

Véget értek az országgyűlési képviselőket és a tanácstagokat jelölő gyűlések, de a választási nagygyűlések még ország-szerte ezekben a napokban bonyolódnak le. Ezer meg ezer olyan ember neve került fel a jelölőlistákra, akiket a gyűléseken részt vevő több millió választópolgár méltónak tart a különböző választott testületekben való képviselésére.

Ez nagyon is konkrét megbízatás, hiszen a gyűléseken felszólalók nyíltan elmondták gondjaikat, s hogy a gondok megoldásában mit várnak a jelöltjüktől.

Azok a képviselők és tanácstagok, akik a legutóbbi választások óta töltötték be fontos megbízatásukat, többségükben kétségkívül megfelelték a választók bizalmának, jól képviselték, áldozatosan szolgálták érdekeiket. E négy esztendő alatt a gazdaságban, a kultúrában, az életfeltételek javulásában elért sikereink az ő jó munkájukat is dicsérik, s ezt a jelölő gyűlések többségben a résztvevő választópolgárok közül sokan hangsúlyozták is.

A március 15 és 30 között lefolytatott jelölő gyűléseken azonban nemcsak arról folyt a vita, hogy a képviselők, tanácstagok eleget tettek-e az elmúlt négy esztendő alatt a néptől kapott megbízatásuknak, hanem arról is, hogy a jelöltek alkalmasak-e a fejlődésünk gyors ütemével együtt járó bonyolultabb, több hozzáértést követelő feladatok ellátására.

A gazdaság irányításának reformja és általában a nagyobb igényű és sok tekintetben újszerű feladatok érthető okokból növelik az igényeket a vezetőkkel szemben, akár szakmai, akár közéleti vezetői tisztséget töltenek be. Ezért azután az országgyűlési képviselőkkel és a tanácsdagokkal szemben is magasabbra emeltük a követelmények mércéjét.

A jelölő gyűléseken a szaktudás, a hozzáértés és a vezetői rátermettség mellett sok hozzászóló beszélt a képviselők, a tanácsdagok és választók munkakapcsolatáról. Hangoztatták: csak olyan ember vállaljon közéleti tisztséget, aki együtt él és érez a választóival, mellettük áll a sikereken éppúgy, mint a gondokban, és nemcsak akkor áll bátran a választói elé, ha jó híreket hoz, hanem akkor is, ha nemet kell mondania, s a választói érdekében végzett áldozatos munkájával szerzett tekintélyt.

A jók közül a legjobbakat, a tehetségesek közül a legtehetségebbeket kiválasztani, ez volt a jelölő gyűlések legfontosabb feladata. Erre igazán jó lehetőséget adott a szocialista demokratizmus további szélesítését elősegítő módosított választójogi törvény, és éltek is vele a sok ezer jelölő gyűlésen. Természetesen a jelöltek is felszóltak. Túlnyomó többségüknek már nem kellett bemutatkozniuk. Áldozatkészségükről, lelkiismeretességükről s nem utolsósorban az eredmények alapján jól ismerték őket.

A jelöltek felszólalásainak közös jellemzője volt, hogy hosszabb időre kérték a bizalmat, és nem ígéretességgel igyekeztek elnyerni a választók bizalmát. Csupán arra tettek ígéretet, hogy élni fognak a bizalommal, igyekeznek megfelelni ennek, s nem felejtik el, hogy megválasztásuk esetén kiknek a képviselői és mire vállalkoztak.

A jelöltek összessége népünk valamennyi rétegét képviseli. Világosan láthatjuk tehát, hogy a kommunisták és a pártönkivüliek ezáltal is alkotó barátságban készülnek a jövőre. Azonos program alapján szerepelnek a listákon a párttagok és pártönkivüliek, a munkásmozgalom régi harcosai és a felszabadulás után felnőtt korosztály képviselői.

Munkások és parasztok, a tudományos és a művészeti élet büszkeségei együtt indulnak a választáson azokkal az országos vezetőinkkel, akiket eddigi közéleti tevékenységük, a dolgozó nép érdekében, a szocialista eszmék védelmében végzett odaadó munkájuk alapján valamennyien jól ismerünk, és akadnak a jelöltek között olyanok is, akiknek kiemelkedő munkáját eddig talán csak munkahelyük szűkebb közössége ismerte.

A Hazafias Népfrent ez év március 7-én tette közzé választási felhívását. Ezzel kezdődött el a választási kampány. A felhívásban körvonalozott program a szocialista gazdaság alapjának, a szocialista államnak, a néphatalomnak az erősítését, a szocialista demokrácia szélesítését tartja előrehaladásunk legfőbb feltételének.

E programot ma már a választópolgárok túlnyomó többsége jól ismeri, részint a jelölő gyűléseken elhangzottakból, részint pedig a sajtó, rádió és televízió útján kapott tájékoztatókból. A közvélemény tehát tájékozott, birtokában van a helyes döntéshez szükséges információknak, tehát felelősséggel dönthet majd az április 25-i szavazáson.

A választási előkészítő munka most utolsó szakaszához érkezett. A szavazások lebonyolítására e hó közepén megalakulnak a szavazatszedő bizottságok. E bizottságok is társadalmi szervek, tagjaira a

Hazafias Népfrent helyi bizottsága tesz javaslatot, és a javasolt személyekből a szavazatszedő bizottságokat a városi, a fővárosi kerületi, illetve a községi választási elnökségek alakítják meg. A több ezer testület több tízezer tagja megbízólevelének átvételekor leteszi az esküt az illetékes tanács végrehajtó bizottságának elnöke előtt.

A szavazatszedő bizottságok elnökből, titkárból, valamint három tagból állnak, s április 25-én, a választás napján lépnek hivatalba. Átveszik a szavazáshoz szükséges nyomtatványokat, levezetik a szavazást, s gondoskodnak annak törvényességéről és zavartalanágáról.

A választási elnökségek – ugyancsak e hó közepe táján – választási hirdetményt tesznek közzé. Ebben ismertetik a választás napját, a szavazás idejét (reggel 6 órától este 6 óráig tart), a szavazókörök sorszámát és területi beosztását, a szavazóhelyiségek pontos megjelölését, továbbá, hogy az egyes szavazókörökben mely választókerületek lakói járulhatnak az urnákhoz.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány rendelete értelmében 1971. április 24-én 12 órától 1971. április 26-án 12 óráig nem szabad szeszes italt árusítani, vagy más módon forgalomba hozni.

A választási jogszabályok szerint az állandó lakóhelyétől távollevő választójogosult – amennyiben az állandó lakhelye szerinti tanács végrehajtó bizottsága által kiállított és választójogosultságát bizonyító „lgazolás”-t mutat fel – a választás napján is kérheti az ideiglenes lakó- vagy tartózkodási helye szerinti helyi tanács végrehajtó bizottságánál vagy a szavazatszedő bizottságnál a választók névjegyzékébe való felvételét. Az ilyen választó abban a szavazókörben szavaz majd, ahol (amelyik helységben) ideiglenes lakó- vagy tartózkodási helye van.

A kommunisták aktív szerepe a választási munkában rendkívül fontos. A szocialista demokratizmus jegyében módosítottuk a választási törvényünket, tovább növelve a választópolgárok jogait. E jogoknak szűzta megismertetése is fontos feladatot jelent a kommunisták számára.

Igy pl. az 1966. évi III. törvényt módosító 1970. évi III. törvény a szavazás rendszerét is módosította. Azelőtt például két vagy több jelölt esetén az első helyen szereplők kivételes előnyhöz jutottak, mert az érintetlenül hagyott szavazólap a sorrendben első helyen álló jelöltre adott szavazatnak számítot.

Az új szabályozás megszüntette ezt, és most a választónak meg kell jelölnie a szavazólapon, hogy a jelöltek közül kire szavaz. Az a szavazat tehát érvénytelen lesz, amelyen több jelölt esetén nem jelöli meg a választópolgár, hogy kire adja szavazatát. Eppen ezért politikai felvilágosító munka szükséges a szavazás új módjának pontos megmagyarázására.

Több jelölt indulása esetén annak hangsúlyozása is lényeges, hogy ezek közül a megválasztott képviselő vagy tanácsdag az lesz, aki több mint a felét megkapja a leadott érvényes szavazatoknak. Ha pedig egyik jelölt sem kapta meg a szavazatok több mint 50 százalékát, akkor pótválasztást kell tartani, s ennek során új jelölt vagy jelöltek is állíthatók. A szavazásnak ez a megoldása tisztább képet ad a jelölt iránt tanúsított igazi bizalomról vagy esetleg ennek ellenkezőjéről.

Az új szabályozással – mint az említettekben is kiderül – megnövekedett a fontossága annak, hogy a lakosság minél szélesebb körében ismertessék a választások politikai jelentőségét és a választási eljárási szabályokat.

Pártunk alkotta meg azokat az irányelveket, amelyeken a választási program alapul, és pártunk kezdeményezte a választási rendszer demokratikusabbá tételét is. Azonban a legjobb politika megértéséért, a dolgozók cselekvő támogatásának megszerzéséért is keményen meg kell dolgoznunk. Ezt a feladatot tűzte maga elé a Hazafias Népfrent a választási munkában. A Belügyminisztériumban dolgozó kommunisták, az egész személyi állomány és önkéntes rendőreink, tűzoltóink azzal segíthetnek a legtöbbet mindebben, ha egységesen és cselekvően képviselik pártunk politikáját.

1971. április 25-e a választás és a szavazás napja. Az országgyűlési képviselők és tanácsdagok személyi szerinti megválasztásának és az országépítő társadalmi, gazdasági program megszavazásának napja. Szavazzunk a békét biztosító külpolitikára, nemzetközi érdekeink védelmére, országunk nemzetközi tekintélyének növelésére! Szavazzunk az életszínvonal további javítására, iparunk korszerűsítésére, gazdaságunk további fellendítésére! Szavazzunk a Hazafias Népfrent mindannyiunkat joggal lelkesítő programjára!

DR. LOSSÓ FERENC

MOST KEZDTEK SOROZATUNKBAN AZOKNAK A SZOCIALISTA ORSZÁGOKNAK A TÜZRENDEZETI SZERVEIT MUTATJUK BE OLVASÓINKNAK HAVONKÉNT KÉPES CÍSSZEÁLLÍTÁS KERETÉBEN, AMELYEK KÉPVISELŐI RÉSZ VESZNEK MAJD AZ IDÉN AUGUSZTUSBAN BUDAPESTEN RENDEZENDŐ IX. NEMZETKÖZI TÜZOLTÓ-KONFERENCIÁN, RAJAIK PEDIG AZ IMMÁR UGYANCSAK HAGYOMÁNYOS NEMZETKÖZI TÜZOLTÓVERSENYEN. KÉRJÜK, PILLANTSANAK BE ÉLETÜKBÉ, MUNKÁJUKBA; ISMÉRKEDJENEK MEG VELUK KISSÉ KÖZELEBBRŐL.

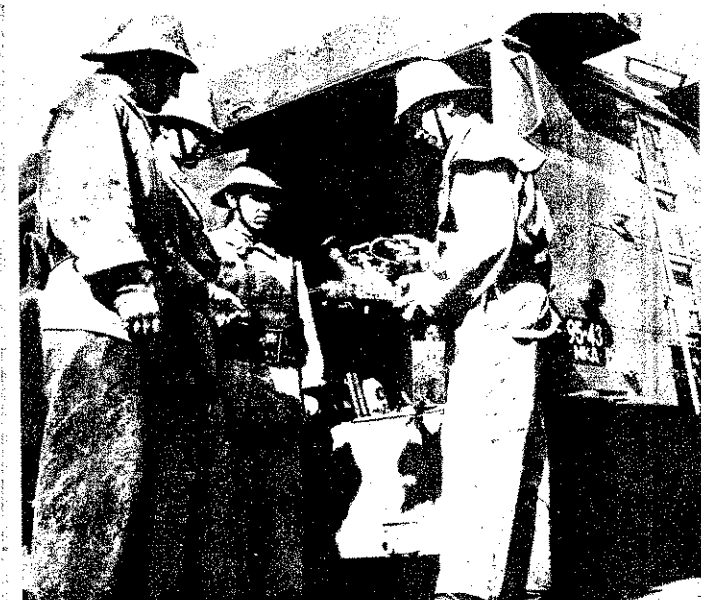
A XXIV. kongresszus tiszteletére

Szerte a Szovjetunióban a tűzoltóegységek is értékes felajánlásokat tettek az SZKP XXIV. kongresszusa tiszteletére.

A leningrádi tűzoltók aktívan hoztak határozatot a vállalkosokról. Ezek sorában tovább kívánják bővíteni az objektu-

vább három darab léghabbal oltó gépjármű készítése. Ezenkívül építenek egy sportlétesítményt is.

Kedves vendégek látogattak meg a leningrádi tűzoltókat: a

Foglalkozás V. I. Szmirnov moszkvai kiváló egységén. Az állomány itt is sikerrel teljesíti a XXIV. kongresszus tiszteletére tett vállalásait

mok tűzoltó-technikai ellenőrzésének jól bevált brigádmódszerét. Már 1970-ben is ezzel a módszerrel ellenőrizték a legnagyobb három leningrádi üzemet. Az SZKP XXII. Kongresszusa Fémmevegekben korábban két és fél hónapot vett igénybe a felügyelő ellenőrzése. Most a hattagú brigád hét nap alatt végzett ezzel a munkával. Emellett az ellenőrzés színvonala is javult, minthogy a brigádot a specializáció figyelembevételével állították össze.

A moszkvai tűzoltók vállalásai között szerepel 105 vállalatnál az automatikus jelző- és oltóeszközök pótlólagos felszerelése, egy speciális generátorszer, to-

kijevi tűzoltóság képviselői. A két város tűzoltói közötti barátság régi keletű. 1954-ben, amikor Ukrajna és Oroszország egyesülésének 300. évfordulóját ünnepelték, a leningrádi tűzoltók különleges gépjárművet készítettek a kijevi tűzoltóság számára: egy világító berendezéssel ellátott hradóskocsit.

A kijeviek látogatásának az volt a célja, hogy egyrészt megnézzék, hogyan teljesítették az 1970-es jubileumi év tiszteletére tett vállalásait a leningrádiak, másrészt pedig házigazdák és vendégek kölcsönösen tájékoztatták egymást a XXIV. kongresszus tiszteletére tett felajánlásairól, ugyanis versenyben állnak egymással.

A kijeviek vállalásait is a

konkrétság jellemzi. Ezek közül számos megelőző tűzrendészeti vonatkozású, de olyan is akad, mint például a vonulási körzet

makettjének elkészítése, szertárak, raktárak építése, infraégőkkel működő tömlőszárító létesítése stb.

A Szputnyik kézioltó

Az Össz-szövetségi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézet szerkesztette Szputnyik elnevezésű, kis térfogatú kézioltónak nemrégiben kezdődött meg a sorozatgyártása.

A készülék főbb adatai:

a test hasznos űrtartalma	1,2 l;
az oltópor súlya (a fajsúlyától függően)	1,15–1,4 kg;
a por kiáramlásának ideje	20–50 mp;
a készülék súlya a töltet nélkül	0,17 kg;
legnagyobb súlya a töltettel	1,57 kg;
magassága	375 mm;
legnagyobb átmérője	78 mm.

A kézioltó henger alakú testben helyezték el a levehető porszórót. Ennek 19 db 6 mm átmérőjű nyílása van. A készülék testét lezáró fedél gumból, az összes többi tartozék poliétilénből készült.

A PSZP-típusú töltet nem tartalmaz mérgező anyagokat, ezért a készülék zárt helyiségben is elhelyezhető.

A Szputnyik töltete egy tölcseren keresztül lövellődik ki. Tűzoltáskor le kell venni a fedelet, és energikusan meg kell rázni a készülék testét.

A Szputnyik számos előnye

közül megemlítendő, hogy a többi szovjet és külföldi kézioltóhoz képest szerkezete határozottan egyszerű, töltete nem igényel speciális berendezést, a porintenzitása 30–75 g/mp, és gyorsan megszünteti az égést.

A készülék hatékonyságát egy GAZ-MK motor oltásával próbálták ki.

Csővezetéken 150 cm³/p mennyiségű benzint folytattak a hengerfejre. A szétfolyt benzint a motor alatt gyűlt össze, s 20 mp múlva lángra lobbant. A szabad égés 10 mp-ig tartott, ekközben a csővezetéken át történő benzimadagolás nem szűnt meg.

A kísérletek során a készülék 18–25 mp alatt szüntette meg az égést.

A Szputnyik alkalmas motorok, motorkerékpár és 4,5 tonnáig bezárólag benzines és Diesel-üzemű gépjárművek tüzelésének oltására is.

Függőleges, vízszintes és fordított helyzetben egyaránt tárolható, de óvni kell a nedvességtől, napsugárzástól, valamint éles és szúrós tárgyak közelségétől. A gyártóüzem a használatba vételtől számított egy évi időtartamra garantálja a kifogástalan működést. Ellenkező esetben díjtalanul megjavítja, vagy kicseréli a készüléket.

Ahol Goncsarenko docens a tűzoltóparancsnok

Az ordzsonikidzei városi mezőgazdasági intézetben Vlagyimir Petrovics Goncsarenko docens a tűzoltóparancsnok. Korábban az egyik városi üzemben dolgozott, s itt kezdett foglalkozni a munka- és tűzvédelemmel. A megelőzést számos ésszerű javaslattal segítette, s kiválóan irányította egy 19 méter magas üzemi épület tető-

tüzének oltását.

Vlagyimir Petrovics önkéntes tűzrendészeti felügyelő új beosztásában is lelkes propagandista a tűzvédelemnek. Összervezője az itteni önkéntes tűzoltóságnak, és emellett igen nagy gondot fordít a hallgatók tűzvédelmi oktatására.

Minden diplomatervből munkavédelmi, tűzrendészeti felad-

tokat is meg kell oldani, még-hozzá a legújabb technikai vívmányok és tűzrendészeti előírások figyelembevételével. A tervben nem csupán a baleset- és tűzveszélyes körülményekre kell rámutatni, hanem megfelelő szá-

mitásokkal és rajzokkal stb. a veszélyek elhárításának módját is ki kell dolgozni.

Csak az ilyen diplomaterveket fogadják el a bizottság, amelynek Goncsarenko docens is tagja.

Irányítás tudományos alapon

A Szovjetunió Belügyminisztériumában néhány hónappal ezelőtt háromnapos tudományos konferenciát rendeztek.

A szovjet tűzoltóság folyóirata részletes tudósításban számol be az eseményről, és az ott elhangzottak alapján reflektál a szovjet tűzrendészeti szerveket is közelről érintett néhány problémára.

Ezek sorában említi, hogy a specializálás kérdése még nem minden tekintetben megoldottak, pedig korszerű formáinak alkalmazása az egyik leghatékonyabb út a megelőző munka

és a tűzoltás mérnöki színvonalának további emelésére.

Nem kevésbé lényeges a távlati tervezés megjavítása.

Ezzel kapcsolatban emeli ki a tudósítás, hogy a szovjet tűzrendészeti szerveknek is meg kell valósítaniuk a távlati tervezés tudományos alapokra helyezését, s ehhez mind a népgazdasági tervek mutatóit, mind pedig a tüzkárstatisztika adatait fel kell használniuk. A VNIPO-ban már kísérletek folynak a tüzkárstatisztikai adatok számítógépes feldolgozására.

A Kreml előtt készült ez a felvétel P. E. Aldunjenkov, V. E. Razin és Sz. I. Posztyevoj elvtársakról. Mindhárom tűzoltótiszt a Szovjetunió hőse. Közülük Razin és Posztyevoj a Nagy Honvédó Háború idején részt vettek a Magyarország felszabadításáért vívott harcokban

Viszontlátásra Budapesten!

Hét évvel ezelőtt történt. Viktor Szaljutyin, a Zorkij nevű tűzoltóhajó egykori tengerésze, miután elvégezte a harkovi tűzoltótechnikumot, őrségarancsnok lett az egyik rosztovi egységen. Egy alkalommal Sahti városába riasztották őket. Egy háromemeletes diákotthon égett. Nem sokkal azután, hogy sugárral felhatolt a tetőre, az beszakadt alatta, és a fiatal tiszt egy égő szobába esett. Minden oldalról lángok fenyegették, torzított sűrű füst fojtogatta. Megísérelt felállni, Sikerült. Erősen tarkolta az áttorrósodott sugársóvet. Mit tegyen? Egyetlen percnyi vagy akár másodperci késedelem az életébe kerülhet. Szaljutyin rántott egyet sugárcsővön, a tömlő erősen irtott. És akkor mintha kötélyn kúszna, a tömlőn kezdett el mászni. A tető szélére jutott azután már megragadták a zót.

Ilyesmire csak jól edzett sportember képes. Viktor Szaljutyin tizenegyedik éve tűzoltó, és mindig esztendeje aktívan sportol. Más sportágból vett tanulással élve játékos-edzőként szerzett jogot a varsói nemzetközi tűzoltóversenyen való részvételre. Habár a rendszeres sportolások idejét lekötötte, esti tagozaton építésmérnöki oklevelet szerzett, s jelenleg az egyik ke-

rület tűzoltóparancsnokságának főmérnöke, és háromgyermekes családapa.

G. Bukija a százméteres akadályfutásban egyéni rekordot ért el Varsóban. Megelőző tűz-

rendész Potyja városában. Harminchárom éves, ő volt a csapat veteránja. 25 esztendő fivérével együtt sportmesteri fokozatot értek el. Városának tűzoltói nemcsak a tűzoltósportban, hanem a könnyűatlétika más ágaiban is első osztályúak.

Bukija is az 2 méter körüli eredményt ért el magasugrásban, távolugrásban pedig 7 métert. Az egyik városi iskolában könnyűatlétikai oktató, és az alkalmazott tűzoltósportot hamar megszerettette a gyerekekkel.

A csapat többi tagjairól is lényegében hasonlókat írhatnánk.

Nagyszerű felkészültségüket jól jellemzi, hogy V. Kipko 15.1 másodperces eredménnyel nyerte meg a horoglétramászást, csupán 0.6 mp-cel előzve meg G. Zaplatyint, a második helyezettet.

A győztes csapat tagjai a Szovjetunió Tűzrendészeti Főparancsnokságán tartott sajtókonferencián elmondották, érdemes felfigyelnünk a többi szocialista országok versenyzőinek egyre javuló teljesítményeire. Elképzelhetjük, hogy a csapatban és egyéniben 19 arany-, 2 ezüst- és 2 bronzérmes szerzett gárda milyen szorgalommal készül az ideai találkozóra.

A varsói nemzetközi tűzoltóversenyen győztes csapat: N. Tarunov, G. Bukija, Sz. Sijahovenko; a hátsó sorban: Sz. Karaszjev, V. Szaljutyin, V. Szergejev főedző, G. Koncsenko, V. Kipko és G. Zaplatyin

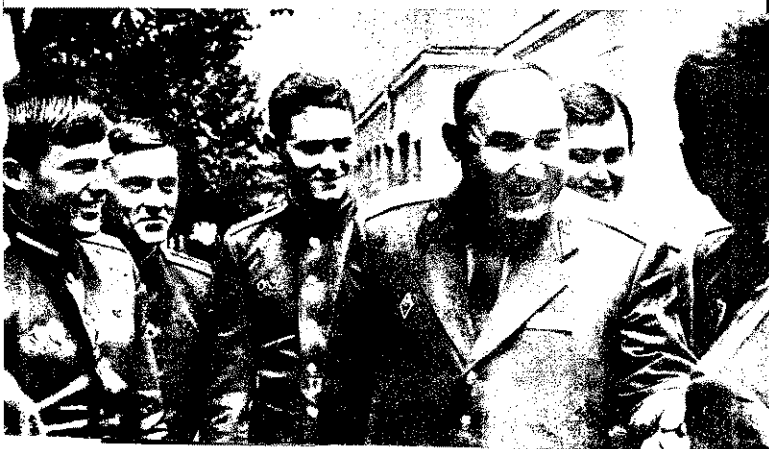
Viszontlátásra Budapesten!

Gyakorlatoznak a tűzoltás jövőd mesterei

J. N. Szokolenko, a HPTU osztályparancsnoka tanítványai körében. A kiváló tanár már több mint harmincéves oktatói múlttal büszkélkedhet

A Szovjetunióban is mind több publikáció jelenik meg a címben említett témáról. Ezek közül most kettőt ismertetünk. Az egyiknek Sz. Minajev, az Össz-szövetségi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézet osztályvezetője a szerzője, a másiknak pedig I. Blinstejn, a tűzvédelmi automatikák speciális tervezésével és szerkesztésével foglalkozó iroda odesszai fiókintézetének vezetője.

Sz. Minajev bevezetőben emlékezteti az olvasót, hogy a korszerű termelésnek az automatizálás a jellemzője. Számos iparágban ugyanis olyan sebességgel játszódnak le a technológiai folyamatok, hogy az ember nem képes nyomon követni őket. A normális üzemetet ezért automatika biztosítja, s ez teszi lehetővé, hogy a kiszolgáló személyzet rendelkezésére álljon a szükséges intézkedéseket, és elhárítsa a tüzek, robbanások bekövetkezését.

Csupán technológiai automatikával azonban, mint ismer-

Automatika a

tes, nem védhetjük meg a termelést a tüzektől. Ehhez automatizált komplex tűzvédelmi berendezések szükségesek.

Ugyanakkor azonban a tudományos-technikai forradalom jelenlegi időszakában, amikor a tűzvédelmi automatikák létrehozásában is figyelemreméltó eredményeket értek el (így például magas hatékonyságú új oltóberendezéseket is készítettek) újólag szabályozni kellene a véti fel a szerző -, mely épületeket és helyiségeket szükséges ellátni automatikus tűzoltóberendezéssel.

Mint hangsúlyozza, a késedelem felesleges kiadásokkal járhat, mivel a már működő üzemek ilyen automatikával történő ellátása jóval költségesebb, mint az újaké, hiszen ez utóbbit már az automatizálás: figyelembevételével tervezték és építették. (A szintetikus kaucsukot előállító és az olajextraháló légi üzemek tűzvédelmi automatikával történő ellátásának költségei például 30-50%-kal haladtak meg az újakét.)

H P T U

Ez a négy betű oroszul a harkovi tűzoltó-technikai tanintézet rövidítése. 1928-tól 1969-ig mintegy 6 ezer hallgató végzett itt, köztük a Szovjetunió tűzrendészetének számos későbbi vezető beosztású főtisztje.

A nagy hagyományú tanintézet jelenlegi tanárai közül három elvégezték az aspirantúrát, és a különleges kémiai ismeretek főtanára, Sandiba, a technikai tudományok kandidátusa a doktori disszertációján dolgozik.

Jó néhány éves hagyomány az intézetben, hogy annak tudományos tanácsa együttes ülést tart azokkal a gyakorlati szakemberekkel, akik ott teljesítenek szolgálatot, ahová gyakorlati

foglalkozásra küldik a hallgatókat, s velük közösen határozzák meg a megoldandó feladatokat.

Az intézet rendszeresen tájékozik az újonnan végzett hallgatókról, s az így szerzett tapasztalatokat messzemenően hasznosítják az oktató-nevelő munkában. Mintegy tíz esztendője állandó szeminárium keretében a hallgatók gyakorlati munkásokkal találkoznak: tűzoltókkal, gazdasági szakemberekkel, a párt- és szovjet-szervek képviselőivel, tanintézetek előadóival, jogászokkal stb.

Igen gyakori vendégek a tűzoltók, a parancsnoktól kezdve a legénységi állományúakig

P. Gromovoj iskolás korában kimentett egy kislányt a tűzből, amiért „A tűznél tanúsított bátorságért” érdemmel tüntették ki. Jelenleg a HPTU növendéke, és az egyik harkovi középiskola ifjúsági tűzoltósakkörének a vezetője

tűzvédelem szolgálatában

A szerző ezután szóvá teszi, hogy egészen a legutóbbi időig nem voltak olyan ajánlások, amelyek a tűzvédelmi automatikák technikai és taktikai mutatóit is tartalmazták, jóllehet megkönnyítették volna a szükséges berendezések kiválasztását. Ezért néha fölöslegesen bonyolult és költséges rendszereket szerkesztettek és szereltek el, holott a termelés követelményei egyszerűbbeket és olcsóbbakat is lehetővé tettek volna.

A statisztikák elemzéséből Mi-ajev arra a következtetésre jut, hogy az összes jelentősebb ipek olyan létesítményekben lettek szerelve, amelyeket nem látik el automatikus tűzvédelemmel. Ott viszont, ahol ilyen berendezés működött, a tüzeket már a kezdeti szakaszban likvidálták, és jóformán nem is kellett szüneteltetni a termelést. Ezt követően a probléma komplex megoldására sürgeti. A véleménye szerint az érdendő, hogy részben bővíteni kell az automatikával védendő emek körét, részben új, hasos és kevéssé költséges berendezések szükségessé, s yanakkor létre kell hozni a szítés, szerelés és javítás megfelelő ipari bázisát.

A továbbiakban is igen érkes gondolatot vet fel: a gazdaságosság problémáját. Mint is, gyakran kérdezik, meghatározható-e a tűzvédelem gazdasági hatékonysága. Ez azért igen fontos kérdés, mert a gazdasági megalapozottság kül ilyen célra sem fordítanak anyagi eszközöket.

Mi-ajev ezzel kapcsolatban utat arra, hogy a gazdaság vizsgálata természetébonyolult feladat, s még munkálták ki kellően, idománys kutatóintézetázonban kidolgoztak egy nitási módszert, jelenleg tökéletesítésén munkálkods ennek segítségével reitőleg egyszerűbbé válik a gazdasági kérdések elése.

Röviden megemlíti, az automatika bevezetésével kapcsolatos számítás két lehetséges útja: az új berendezés összehasonlítása a régivel vagy az újonnan kidolgozott védelmi rendszer költségeinek összevetése az iparág évi közepes tűzkárával.

Ugyancsak fontos figyelembe venni, hogy az újonnan bevezetendő automatikával mennyivel csökkenthetik az egyéb tűzvédelmi előírásokra fordítandó összegeket. (Ha például az automatikus berendezések lehetővé teszik a tűzgátló elválasztások számának csökkentését vagy az épületszerkezet tűzállósági határértékének mérséklését stb.) Figyelembe veendő továbbá az oltóanyagok és a tüzek oltásának lerövidítése közötti költségkülönbségek.

Befejezésül G. Rabinovics közgazdász professzor és N. Jakovleva kandidátus egy korábbi cikkben felvetett javaslatára hivatkozva jó gondolatnak tartja, hogy megfelelő ösztönzőkkel anyagilag is tegyék érdekeltté a vállalatokat a korszerű tűzvédelmi automatikák beszerzésében.

I. Blinstejn írása egy Logika elnevezésű, olyan logikai elemekből álló egység kidolgozásáról ad hírt, amelynek elemei érintkezők nélküliek. Ezek az elemek igen biztonságosak és gyors működésűek.

A vezetése alatt működő fiókintézet automatikus tűzoltó berendezés tervezésében és szerkesztésében is felhasználta az említett, érintkezők nélküli elemeket.

Egy kijevi elektromos hőerőmű részére már el is készültek egy ilyen automatikus vegyítő berendezés üzemi rajzaival, ez egy 2 kilométer hosszú kábelalagutat védelmez majd.

Az említett rendszerű oltóberendezés technikai és gazdasági mutatói jelentősen jobbakként az érintkezős szisztéma szerint készültek, mivel az érintkezők nélküli elemek növelik az ön-

J. Sztjepanov alkotása nyerte el az 1970-es tűzrendészeti plakátpályázat első díját. A plakát címe: Óvjatok meg a tüztől

működő oltóberendezés üzembiztonságát, és működtetésük a telefonkábelekkel lehetséges,

míg az érintkezős rendszerű berendezésekhez ellenőrzőkábelek szükségesek.

„A tűznél tanúsított bátorságért”

Ez az elnevezése annak a kitüntető éremnek, amelyet a szövetséges szocialista köztársaságok legfelső tanácsainak elnökségei adományoznak tüzesetek alkalmával kiemelkedő helytállást tanúsítottak számára.

A szovjet tűzoltó-folyóirat rendszeresen közli, kiket részesítettek ilyen kitüntetésben.

Viktor Kolcov egységparancsnok és Nyikolaj Baranov tűzoltó Tavgyinszkban teljesítenek szolgálatot. A kitüntetést azzal érdemelték ki, hogy életük koc-

káztatásával behatoltak egy égő lakóházba, s onnan két asszonyt kimentettek.

A szép kitüntetésnek minden bizonnyal az alekszandrovszki Alekszandr Gyema az egyik legifjabb tulajdonosa.

Az ötödik osztályos Szasa a Sevcsenko utcában járt éppen, amikor egy gyerek segítségért kiáltott. Be akart hatolni a házba, de az zárva volt. Ekkor betörte az ablaküveget, és kimentette a kisfiút az égő lakásból.

(A Pozsarnoje gyelo cikkei nyomán fordította és összeállította: Gádor Róbert.)

oglalkozás ve-
je V. M. Zo-
v, a HPTU
előző tűzren-
eti ciklusá-
k vezetője

Február 27-én fejeződött be Sümegen az a hothetes tűzrendészeti előadó-képző tanfolyam, amelyet a Veszprém megyei tanács vb mezőgazdasági és élelmezésügyi osztálya, a megyei tűzrendészeti parancsnokság közreműködésével, immár harmadizban rendezett a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok tűzrendészeti előadónak képzése céljából.

A 26-i első vizsganapon rövid eszmecserét folytattunk az illetékes tárca képviselőjével, a megyei szervezőkkel és egy most végzett hallgatóval. A beszélgetésen részt vett **Szakács Gyula**, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium igazgatási és jogügyi főosztályának osztályvezető-helyettese, **BacsKay Sándorné**, a megyei tanács vb MÉM-osztály igazgatási csoportjának vezetője, **dr. Hajas Gyula** t. alez., a tűzrendészet megyei parancsnoka, **Deli Gyula** t. szds., a tanfolyam vezetője és **Kiss Judit**, a vörösberényi Balaton Tsz agrónómusa.

kező tűzrendészeti feladatokat. De nem csak a tanácsi, hanem a tűzrendészeti szervek dolgozóit is arra kérjük, hogy tartsák fenn a munkakapcsolatot ezekkel az elvtársakkal, és kísérjék fokozott figyelemmel tevékenységüket. Tehát ne hagyjuk őket magukra ezután sem, hanem folyamatosan segítségükre és támogatásukra leszünk.

SZERKESZTŐSÉG: — A megyei parancsnokság mit vár a most végzettkől illetve a korábbi tanfolyamokról kikérültek hogyan állnak helyt a gyakorlati munkában?

DR. HAJAS GY. ALEZ.: — Néhány éve még igen sok gondot okozott részünk re, hogy a mezőgazdasági létesítményekben nem megfelelő képzettségű dolgozók bízta meg a tűzrendészeti feladatok végzésével. Ezért mi is megismerően támogattuk a megyei tanács tanfolyamok szervezésére irányuló törekvéseit. A kikérzési tematika összeállítására gondosa ügyeltünk, és szakelődöket bocsátottunk rendelkezésre. A tanácsiakkal együtt ké-

Nem tudom
mit orvok

SZERKESZTŐSÉG: — Mi készítette a tanácsi vezetést a tanfolyam szervezésére, és milyen elveket érvényesítettek a hallgatók kiválasztásában?

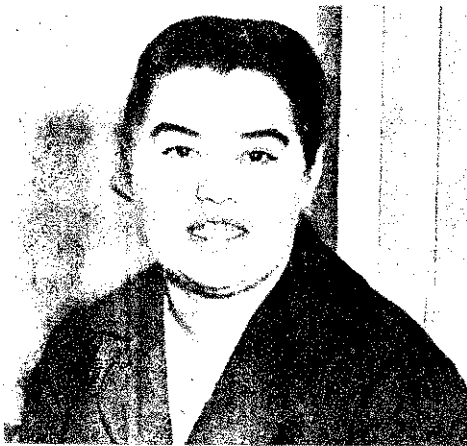
BACSKAY S.-NÉ: — Köztudott, hogy a termelőszövetkezetekben és az állami gazdaságokban, a gépesítés bevezetésével, egyre több a tűzveszélyes munkafolyamat, cselekmény. Azzal is tisztában voltunk, hogy a tűzrendészeti ügyek intézésével megbízottak jórészt megfelelő szakismeret és képzés hiján ténykedtek. Tulajdonképpen ez készítetett bennünket arra, hogy a térszaki és állami gazdaságok tűzrendészeti megbízottai, előadói részére tanfolyamokat szervezzünk. Ez nem lehetett 2—3 napos időtartamú, mert a szakmai ismeretmennyiség oktatására és elsajátítására, véleményünk szerint, legalább hat hétre feltétlenül szükség volt. Az első tanfolyam 1969 novemberében, a második 1970 januárjában kezdődött, s azokon 120 tűzrendészeti előadót képeztünk ki.

Az akkor végzett tevékenységével kapcsolatos tapasztalataink arra serkentettek bennünket, hogy a képzéssel még nem rendelkezők részére idén januárban megszervezzük a harmadikat is. Jelenleg ott tartunk, hogy a mai vizsganapon újabb 38 fő adhat számot az itt szerzett ismeretekből.

A hallgatók összetételét nem a szervező bizottság határozta meg, hanem a térszaki és állami gazdaságok a jelenleg tűzrendészeti megbízottként dolgozókat küldték a tanfolyamra. Így azután a legkülönbözőbb szakmai képesítésűek kerültek ide, a szakmunkásoktól kezdve a felsőfokú technikumot végzettségig, sőt még mérnöki diplomát szerzett szakember is volt a hallgatók között.

Míndez egyúttal a színvonal növekedését is eredményezte, mert a korábbi tanfolyamokra alacsonyabb előképzettségű személyeket küldtek.

SZERKESZTŐSÉG: — Milyen anyagi erőforrásokból fedezték a tanfolyam költ-

BacsKay Sándorné

Dr. Hajas Gyula

ségeit, s mik a további terveik, elképzeléseik?

BACSKAY S.-NÉ: — A korábbi tanfolyamok költségkihatásait a megyei tanács fedezte. A jelenleginél az eddigiektől eltérően a térszaki és a gazdaságok is jelentős anyagi részt vállaltak. Fizették a hallgató élelmezési, kéthetenkénti haza- és visszautazási költségét, valamint 6 heti átlagkeresetét, ami egy-egy termelőszövetkezet esetében 6—8 ezer forintot is jelentett. A cél érdekében nem tartották túlzottnak a ráfordítást, sőt akadtak olyan térszaki vezetők is, akik külön kérték, hogy a tűzrendészeti megbízottjuk részt vehessen a tanfolyamon.

A mostani tanfolyam befejeztével, úgy érzem, kitűzött célunkat elértük. Megyénkben lényegében minden mezőgazdasági üzem képesített tűzrendészeti előadóval rendelkezik, és ez igen megnyugtató számunkra. A továbbiakban az a feladatunk, hogy a megyei tanács rendelkezésének megfelelően évenként két alkalommal összehívjuk őket, és megbeszéljük velük az időszaknak megfelelő és soron követ-

zős célunk és érdekünk volt, hogy a végzett hallgatók révén szakemberek foglalkozzanak a térszaki és állami gazdaságok tűzrendészeti ügyeivel.

A hallgatóktól azt várjuk, hogy az új tanultakat eredményesen gyümölcsöztessék gyakorlati munkájukban. Megítélésük szerint a MÉM-osztály szakmérnökei, az igazgatási osztály jogászaival vagy éppen mi gépész- és építész-technikusaink által tartott előadásokon a hallgatók megkapták mindazokat a tudnivalókat, amelyek birtokában képesek megfelelően ellátni teendőiket.

Múlt év őszén a tanácsi szervekkel közösen értékeltük az előző tanfolyamok végzett tevékenységét. A MÉM-osztály vezetőjének, szakembereinek, s úgyszólván a mi első fokú hatóságaink és a megyei parancsnokság illetékes dolgozóinak is az volt az egyöntetű véleményük, hogy a tanfolyamot végzett tűzrendészeti előadók nagyon jól dolgoznak, és a hat hónapot át tanultakat eredményesen hasznosítják.

SZERKESZTŐSÉG: — Mint a vizgabizottság elnökének módjában állt figyelemmel kísérnie a tanfolyam menetét, s azt is, ahogyan a hallgatók számot adtak a tanultakról. Mi a véleménye a tapasztalatról?

DR. HAJAS GY. ALEZ.: — A szóbeli vizsgáztatást ugyan csak ma kezdtük el, de a közbeni felmérések és a tegnapi írásbeli dolgozat alapján azt mondhatom, hogy elégedettek lehetünk a felkészültséggel. A dolgozatok többsége nagyon jól sikerült, hűen tükrözi a hallgatók ismereteit. Még inkább megerősíti ezt a véleményt a hallgatók mintegy felének szóbeli vizsgája. Jólehet, még változhat az eddigi 4,2-es átlag, de úgy vélem, ez már nem sokat módosít a végeredményen. Mindenesetre én elégedett vagyok a részvevők szorgalmával és a fegyelmével is; érdemes volt velük foglalkozni.

SZERKESZTŐSÉG: — Mi mindenről esett szó a tanfolyamon; milyen főbb témákra épült a tematika?

épületek és egyéb kulturális létesítmények tűzrendészeti előírásait is.

Szemléltető foglalkozásokra is sor került, méghozzá igen gyakorlatias formában. A hallgatóknak a sümegi térségben tűzrendészeti ellenőrzést kellett tartaniuk. Erről jegyzőkönyvet készítettek, majd önállóan kellett összeállítani a tűzrendészeti utasítást is, amit fő dolgozatként osztályoztunk. Ezenkívül sok más olyan gyakorlati tudnivalót is elsajátítottunk velük, amelyekkel munkájuk során nap mint nap találkozhatnak.

SZERKESZTŐSÉG: — Mit adott a tanfolyam a hallgatóknak, mivel és mennyiben gyarapította az eddigi tűzrendészeti ismereteit?

KISS J.: — Főfoglalkozásom mellett még csak rövid ideje látom el ezt a munkakört, s őszintén megvallva eléggé hiányosak voltak a tűzrendészeti ismereteim. Felsőfokú technikumot végeztem ugyan, de sem ott, sőt úgy tudom, még

zetői nagyra értékelik a megyei szervek olyan irányú tevékenységét, amely helyi kezdeményezésekkel a tárca munkáját elősegíti.

Korábban központilag szeretttük volna megoldani a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok tűzrendészeti előadójának kiképzését, ez azonban a hároméves téveszt és több száz állami gazdaságot tekintve, igen lassú folyamat lett volna. Ezzel a módszerrel évente csak mintegy százszázötven fő jöhetett volna számításba.

Ezért ajánljuk Baranya, Veszprém és Tolna példáját a többi megyéknek is, és vállalkozásukat mi is segítjük.

A minisztérium a jelenlegi kétéves levelező tanfolyammal, ahol mintegy kétszáz tanuló, a kiképzést befejezi, és a jövőben kizárólag a tűzrendészeti előadók továbbképzéséről gondoskodik.

A Veszprém megyeiek most zárult harmadik tanfolyamáról igen jók a benyomásaink. Több esetben vizsgáltuk oktató-nevelő munkájukat, s azt tapasztaltuk, hogy rendkívül sok és hasznos ismeret-

Deli Gyula

Kiss Judit

Szakács Gyula

DELI GY. SZÁZADOS: — Igen sokrétű anyagot állítottunk össze, hiszen a hallgatóknak a kétéves tűzrendészeti előadói tanfolyam anyagát kellett elsajátítaniuk. Tematika szerint irányítottunk, s ennek keretében foglalkoztunk: az államis a tűzrendészeti igazgatás fogalmával, a szabványos eljárásokkal, intézkedésekkel, a létesítmény vezetőjének és a tűzrendészeti szervezetek tagjainak feladataival, s döntő mértékben a létesítmények megelőző és megelőző tűzrendészeti követelményeinek ismertetésével.

Gondot fordítottunk arra is, hogy az egyre nagyobb számban létesülő mezőgazdasági segédüzemek tűzveszélyességére s a veszélyek elhárításának módjaira elhívjuk a hallgatók figyelmét.

Tartottunk előadást a növényvédő szerek tűzveszélyéről, tárolásáról, az erdők őrzéséről, s különös gondot fordítottunk a termés- és takarmányszárító erendezések különböző típusainak és az azokkal járó veszélyek ismertetésére. Oktattuk emellett a lakóházak, köz-

egyetemi szinten sem foglalkoznak a tűzrendészeti ismeretek oktatásával. Pedig szerintem ez feltétlenül szükséges lenne. Mert ha a technikus vagy agrármérnök kikerül a főiskoláról vagy egyetemről, szakmai munkája közben lépten-nyomon találkozik ilyen jellegű feladatokkal, s kellő ismeret hiányában igen komoly nehézséget jelent számára azok megfelelő megoldása.

Elmondhatom, hogy a tanfolyamon tanultak birtokában bátran lehet vállalni a tűzrendészeti előadói teendők végzését, mert itt részletesen és igen alaposan megismertük a megelőző tűzrendészeti előírásokat s a vonatkozó rendeleteket, szabványokat. Csak ismételt hangsúlyozni tudom a tanfolyam hasznosságát, s remélem, az itt tanultak kedvezően éreztetik majd hatásukat további tevékenységünkben.

SZERKESZTŐSÉG: — Mi a véleménye az illetékes tárca képviselőjének a tanfolyamról?

SZAKÁCS GY.: — A minisztérium ve-

anyagot adtak a hallgatóknak, speciális helyi példákra alapozva. Főleg a gyakorlatias szemléltetést emelném ki, amikor a helyszínen kellett választ adniuk arra, hogy mi a helyes és mi a helytelen. Nagyon célravezető módszer, s másoknak is ismételtelen csak ajánlani tudom.

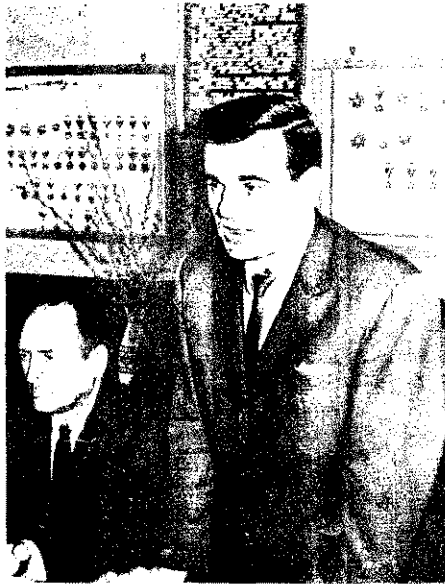
Mi a jövőben a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságával egyetértésben, úgy kívánunk a kiképzésekhez segítséget nyújtani, hogy — anyagi lehetőségeinkhez mérten — a követelményeknek megfelelő tananyagot biztosítsunk. Egyrészt a megyék által szervezett ilyen jellegű központi tanfolyamokra, másrészt pedig szeretnénk üzemeinknek — a legújabb technológia figyelembevételével — olyan tűzrendészeti szakanyagot is rendelkezésükre bocsátani, amelyek alkalmasak a villanszerelők, hegesztők és egyéb speciális ágazatokban dolgozók eredményes oktatására. Az a célunk ezzel, hogy tartalmában is javítsuk oktató-nevelő munkánkat.

(K. G.)

MEGYEI ÉRTEKEZLET

A közelmúltban zajlottak le megyei parancsnokságainkon az 1970. évi munkát értékelő tanácskozások az irányító törzsek és a területi parancsnokok részvételével. Mindenütt előre kiadott részletes beszámoló összegezte a tűzrendészeti szervek tevékenységét, s ugyanebben az ideji főbb feladatokat is meghatározták a megyei parancsnokok. Az értékelés kapcsán különösen a megelőző tűzrendészeti munka, a társadalmi és a szolgálati élet néhány kiemelt kérdése kapott hangsúlyt, s a parancsnoki vitaindítókat követően a résztvevők hozzászólásaira épült a tanácskozás, és vált teljessé a lényeges részeket kimerítően elemző képsor. A mentő tűzrendészet helyzetét boncolgató részek ezúttal kisebb terjedelembre szorítottak, miután e másik fő szolgálati ág értékelésére korábban került sor.

Baranya, Fejér és Heves megyébe mi is elkísértük a Parancsnokság képviselőit, hogy beszámoljunk olvasóinknak a tanácskozásokon tapasztaltokról.

Dr. Hazafi József,
a megyei PB
munkatársa.
Mellette:
dr. Molnár Ferenc
r. alez., a BM
megyei szervek
párt-
bizottságának
titkára

Baranya megye

Kedvezően alakult déli megyénk tűzkárstatisztikája: a tüzek száma jelentősen, a kárérték pedig felére csökkent. Az általánosan pozitív összképen belül egyes járásokban már nem ilyen kedvező a helyzet, mert pl. a mohácsi járásban a csökkenő számszerűség mellett háromszor annyi volt a tűzkárérték mint az előző esztendőben. A tüzek 60 %-át változatlanul az elektromos áram, sugárzó hő, gyermekjáték, építési hiba, valamint a dohányzás és nyílt láng használata okozta.

A szám- és összegszerű csökkenés elsősorban az iparra jellemző. A mezőgazdaságban bizonyos mértékű stagnálás tapasztalható, bár az olajtüzelésű berendezések szabálytalan használata, a szabványtól eltérő elektromos szerelvények, és főleg a növényvédő szerek tárolása, kezelése mind nagyobb gondot okoz a tűzrendészeti szerveknek.

Lakóházi vonatkozásban nőtt a tűzkárérték. Legtöbb tűz Pécsen és Komlón keletkezett, s általánosan problémát jelentett a propán-bután és az olajtüzelő berendezések elterjedése, szakszerűtlen kezelése.

Jól szolgálták a társadalmi bázis szélesítését a Baranya megyei tűzrendészeti napok színvonalas rendezvényei, a különböző vetélkedők, a helyzet szilárdítását pedig az a körülmény, hogy a megyei tanács öt ZSUK-típusú gépjárművel erősítette a testületeket.

Igen aktív és színvonalas tanácskozás részesei lehettünk. A felszólalások során tizen kértek és kaptak szót, köztük megyei, járási pártfunkcionáriusok is.

Többen aggodalmukat fejezték ki a tanfolyamot végzett tsz-tűzrendészeti előadók munkájának anyagilag-erkölcsileg nem eléggé elismert volta miatt. Egyik-másik helyen fogynak — fogynak (lemondanak, vagy leváltják őket), s emiatt nemcsak az érintett tsz-ek helyzete nyugtalanító, hanem a tanfolyamokra fordított anyagi befektetés és energia is kárbevész. Felvetődött a

tsz-tűzrendészeti előadók rendszeres továbbképzésének szülő gessége s az is, hogy ebben a munkakörben kevés az agrársz ember.

Számosan tették szóvá, hogy felül kellene vizsgálni a 1. parancsnoksági utasítást. A testületi utánpótlás nehézségei, az ró települések (egyik-másik elnéptelenedése), a közigazgatási tozások sürgetik a módosítást, és nem kevésbé a testületi ta magas átlagkora és az a körülmény, hogy a fiatalok zöme a helyétől távol, az iparban vállal munkát. Ugyanitt utalás történt testületi gépjárművek vezetésének rendezetlenségére, amely okát a felelősséggel arányban nem álló tiszteletdíjban látják.

Túlontúl is sok munkát ad a területieknek az önkéntesek való foglalkozás — vetődött fel a hozzászólások során. Szinte ünnepnap, se vasárnap; ha esik, ha fúj — menni kell, persze i torral. Mert gépkocsi az még mindig nincs a járásoknál. Reu viszont igen, mivel nem lehet éveken át motorozni az egész súlyos károsodása nélkül. Észrevételként hangzott el, hogy a lósi járás összevont községeiben a tanácsok még mindig nem h lően foglalkoznak a testületekkel, s a munka jelentős részét vábbrá is mi végezzük helyettük. Azt is hallhattuk viszont, h a mohácsi járási tanács százezer forintot áldozott a községi rancsnokok egyenruhával való ellátására.

A járási BM-pártszervek képviselői elismerően nyilatkoz testületünk dolgozóinak tevékenységéről, a rendőri szervek fennálló jó kapcsolatáról, az egységek alapszervezeteinek pol kai munkájáról, s egyetértő véleményt nyilvánítottak néh alapvető probléma mielőbbi rendezését illetően.

Hasonlóan értékelte munkájukat dr. Hazafi József, a meg pártbizottság munkatársa. Igen jelentősnek minősítette a képvisi löcsoport tavalyi látogatását. Kiemelte a kongresszusi határo tok egységes értelmezésének szükségességét, s az államélet e sítése kapcsán hangsúlyozta, hogy a központi és helyi érdek érvényesítése nem lehet alku tárgya, az csak a jogszabályok sz lemében, nem pedig merev jogalkalmazással hajtható végre. A húzta a kulturált ügyintézés, az öntevékenység fontosságát, m a választással összefüggő néhány alapvető politikai és szakr feladatra hívta fel a figyelmet.

A Parancsnokság részéről dr. Héja Attila örgy. reflektál központi intézkedést igénylő kérdésekre. Nagy fontosságot tul donított a politikai és szakmai munka összehangoltságának, l lönös tekintettel az 1969 novemberi határozatból adódó felada végrehajtására. Vázolta az állományra háruló főbb tennivaló az ideji nemzetközi rendezvénysorozat sikeres lebonyolításá végezetül pedig a tudatformálás, a hivatástudat elmélyítése, erkölcsi-politikai helyzet további szilárdításának fontosságára gyelmezett.

Kosteletzky Sándor alez., megyei parancsnok zárszavával jeződött be a tanácskozás.

Fejér megye

Sári János alez., megyei parancsnok vitaindítójában har súlyozta, hogy a személyi állomány az 1969. november 28-i K határozatban megszabottak alapján a szocialista törvényesi szellemében igyekezett hatékonyabbá tenni tevékenységét.

Ezután kiegészítve a beszámolót, a megye tűzrendészeti hel zetével kapcsolatban megemlítette, hogy főként a járási kire deltségek munkájában kell miharabb minőségi fejlődést elér

A beszámoló egyébként érdekes képet fest a megyei káre: tek és tűzkárok 1970. évi alakulásáról, ugyanis míg az iparban tüzek száma és kára szinte minimális volt, addig a mezőgazdasá ban jóval meghaladta a tavalyit. Ez részben az elmúlt ősz rer kívül száraz időjárásának is tulajdonítható.

A hozzászólók a következő főbb kérdéseket érintették:

— Jobban be kell vonni a társszerveket, főként a tanácsok a tűzrendészeti feladatok végrehajtásába. Ugyanakkor arra is f hívták a figyelmet, hogy a tervezőknek is több önállóságot szü séges tanúsítaniuk a rendelkezések végrehajtásában. Jellemző p dával, hogy némely első fokú hatósághoz eléggé sok tervet nyu tanak be szakvéleményezésre teljesen szükségletlenül, illetve cs pán azért, hogy a tervező elhárítsa magáról a felelősséget.

— Szó esett arról is, hogy a jelenlegi ellenőrzési módszer nem mindenben elégítik ki a minőségi követelményeket, s olyk

csak második vagy harmadik alkalommal derül fény olyan szabálytalanságra, mint például egy adott létesítmény számos dolgozója tűzrendészeti oktatásának elmulasztása.

— Ugyancsak felvetették, hogy a tűzrendészeti utasítások készítésekor sok helyen még mindig egyszerűen kimásolják az 1-es rendelet paragrafusait, ahelyett, hogy helyi viszonyokra alkalmaznák ezeket a rendelkezéseket, számos létesítményben pedig még mindig arra alkalmatlan személyek látnak el ór- illetve portaszolgálatot.

— Gondokat okoz a mezőgazdasági létesítmények tűzrendészeti előadójának alacsony szakképzettsége, s ezen az évenkénti egyhetes tanfolyamok nem sokat segíthetnek. Éppen ezért vetődött fel a javaslat, hogy járási szinten szorgalmazzák: a felettes szervek keressenek megoldást a problémára.

— A parancsnokságok és kirendeltségek tevékenységét illetően többen is felvetették a nagyobb igényességre törekvés szükségességét, az önképzéstől kezdve eljárásaink következetesebbé ételég.

— A megye több mint 25 milliárdos beruházást kap a mosoni ötéves tervben. Ezért már most jobban fel kell készülni az új technológiák ismeretére, valamint a gázfelhasználás és a könnyűszerkezetes építési mód megelőző és mentő tűzrendészeti feladataira.

— Több járásban nem kielégítő az önkéntes tűzoltótestületekben folyó továbbképzés; másutt a testületek fenntartói nem lennek kellően az erkölcsi és anyagi ösztönzés lehetőségeivel, némely községben pedig nem fordítanak kellő gondot a tűzoltó-felszerelések karbantartására, sőt itt-ott a biztonságos tárolásukra sem.

A tanácskozáson felszólalt **Marosán András**, a megyei BM-zervek pártbizottságának titkára. A kongresszusi határozatok elentőségének elemzésével rámutatott, hogy a megyei parancsnokság állományában szolgálatot teljesítő kommunistáknak és ártonkivülieknek tovább kell erősíteniük társadalmi kapcsolataikat, s ugyanakkor következetesebben kell fellépniük az életet s jelentős értékeket veszélyeztető szabálytalanságokkal szemben.

Az elhangzottakra és a beszámolóra reflektálva **dr. Kovács Mihály** alez. a differenciált intézkedések szükségességét húzta alá, s ennek értelmében a közvetlenül tüzet okozható szabálytertek esetén szigorúbb intézkedéseket tart szükségesnek.

Megemlítette, hogy jó néhány olyan kérdés rendezésére kerül az elkövetkező években, mint például a némely hozzászóló által is említett tankönyvhiány. Ugyanakkor javasolta, hogy a munkánkat gátló körülmények feltárával egyidejűleg helyileg ajánlatos keresni a célszerű megoldást a problémákra.

A tanácskozás a megyei parancsnok zárszavával ért véget.

Heves megye

A beszámoló és a megyei parancsnok hozzáfűzött kiegészítője részben hosszabb időszak, részben pedig más megyék azonos adataival is összehasonlítható a Heves megyei tűzrendészeti szervek múlt évi tevékenységét.

Az előbbi egyik érdekes megállapítása, hogy a tüzesetek száma hosszú ideje évente 200 körüli, az utóbbinak pedig az, hogy az országban folyó hatósági munkának kb. 4 százalékát fejtik ki Heves megyében.

A tűzkárstatisztika elmúlt évi alakulását 1969-hez képest a tűz- és káresetek számának valamelyes emelkedése s az anyagi kárak jelentősebb növekedése jellemezte. Figyelemre méltó azonban, hogy az erőteljes ipari fejlődés ellenére nem az ipari károk aránya növekednek.

A hozzászólások a következő témákat érintették:

A pártszervezetek kezdeményezése és segítése nyomán szép eredményeket értek el a megye egész személyi állományára kiterjedő jubileumi versenyben; s becsülettel teljesítették a kongresszusi vállalásokat is.

Az állomány egysége, hangulata javult, de itt-ott tapasztalni még törekvést az egyenlőségre, anyagiasságot, a hatáskörön kívüli ügyekkel kapcsolatos „problémázgatást”, sőt egy-egy szakterület fontosságának eltúlzását, illetve indokolatlan lebecsülését is.

Számos hozzászóló érintette a megnövekedett adminisztrációs munka okozta nehézségeket, valamint azt, hogy a szabványmódosításokat egyre nehezebb figyelemmel kísérni. Ugyanakkor nem állottunk konkrét javaslatokat, mit és hogyan lehetne egyszerűsíteni az említettekkel kapcsolatban.

Szó esett olyan statisztikailag nem kimutatható, viszont annál több időt lekötő soron kívüli feladatokról is, mint a tervezők ényelték konzultációk, és ezzel kapcsolatban felvetették, hogy a tervezők gyakran valóban nem juthatnak hozzá másképpen fontos előírások tartalmazó nyomtatványokhoz és szakkönyvekhez.

Sári János alez. vitaindító beszámolóját tartja. Tőle jobbra: dr. Kovács Mihály alez., a BM TOP osztályvezetője; tőle balra: Marosán András, a BM megyei szervek pártbizottságának titkára és dr. Gremesperger Béla, a megyei tanács igazgatási osztályának főelőadója

Többen is felvetették a bizonyos felszerelésekben mutatkozó hiányok, valamint a kerékpáron, motorkerékpáron való közlekedés nehézségeit.

A tanácskozáson felszólalt **Horváth Ferenc** elvtárs, a megyei pártbizottság adminisztratív és közigazgatási osztályának vezetője is, és arra hívta fel a figyelmet, hogy a KB 1969 novemberi, valamint a X. kongresszus határozata értelmében a megyei tűzrendészeti szervek is következetesebben érvényesítsék a szocialista törvényességet tevékenységükben, tehát nagyobb szigorral lépjenek fel a társadalmi tulajdont notóriusan veszélyeztetőkkel szemben, s ugyanakkor differenciáltabb intézkedéseket tegyenek olyan esetekben, amikor a szabálytalanság közvetlenül tűzkeletkezéssel járhat. Hangoztatta, ma már az ipari üzemekben, a gazdaságokban és a tsz-ekben egyaránt megvannak a feltételek az előírások anyagi fedezetének biztosítására.

A hozzászólásokban önkéntes segítőink tevékenységét is érintették. Ezzel kapcsolatban rámutattak: továbbra is arra kell törekedni, hogy az arra érdemesek anyagi és erkölcsi elismerése ne kampányszerű legyen, s ezt a szándékot szolgálja a megyei tanács azon intézkedése is, hogy a nagyközségek parancsnokainak és szertárosainak tiszteletdíját kb. 250 százalékkal felemelték, s lehetőség szerint rendezni fogják a többi helységben működőkéket is. Ugyanakkor jogosan sürgették: több gondot kell fordítani a községekben levő felszerelések karbantartására, mert a kismotorkerékek csaknem 30 százaléka jelenleg üzemképtelen. (Mint hallottuk, a jövőben az egyik egri vállalat végzi a szervizt és a karbantartást.)

Székely József tű. alez. a beszámoló és a vita során elhangzottakkal kapcsolatban a kellő mérlegelés és körültekintés szükségességére hívta fel a figyelmet, valamint arra, hogy tovább kell keresni a megelőzés hatékonyabb módszereit.

Toronyay István tű. alez., megyei parancsnok zárszavában feladatult szabta, hogy több gondot kell fordítani az eddiginél a végzett munka elemzésére s a kellő következtetések levonására, hiszen a kárral járt tüzesetek több mint ötven százaléka gondatlanságból, nemritkán súlyos felelőtlenségből keletkezett.

A Heves megyei értekezleten felszólalt Horváth Ferenc, a megyei pártbizottság osztályvezetője is

MINTEGY másfél évtizedes szünet után újból megkezdődött az iskolászerű tüzoltó-tiszthelyettes-képzés. Az egyéves tanfolyamot a BM Kun Béla Tiszthelyettesképző Iskola keretében szervezték, de színhelye a BM-Akadémia Tüzoltó Tagozata, és az oktatók is a tagozat előadói közül kerülnek ki.

Miután oktatók és hallgatók egyaránt túl vannak a „félidőn”, úgy gondoltuk, megérett az idő arra, hogy egy kicsit összegezzük a tapasztalataikat.

A tanfolyam céljáról, a hallgatóság összetételéről és a tematikáról *Biczó István* alezredesétől, a BM-Akadémia Tüzoltó Tagozatának mb. helyettes parancsnokától érdeklődtünk. Biczó elvtárs a következőket mondotta:

— Akárcsak a tisztjelölteket, ennek a tanfolyamnak a hallgatóit is általános képzésben részesítjük. Az elsajátítandó ismeretanyag mindazt tartalmazza, amit az akár megelőző, akár mentő tüzrendészeti szolgálatot ellátó tiszthelyettesnek illik tudnia.

Ennek megfelelően az összesen mintegy 1300 tanórából 400-at mentő, 300-at pedig megelőző tüzrendészeti ismeretek oktatására fordítunk. A politikai képzésben a marxizmus-leninizmus esti középiskola anyaga a követelményszint; ezenkívül olyan közismereti tárgyak is szerepelnek a tematikában, mint például a matematika, a helyesírás stb.

A hallgatóság jelenlegi létszáma kerekén ötven. Egészségügyi vagy más okokból csupán négy elvtársat kellett visszavezényelni szolgálati helyére.

A tanfolyam részvevői kivétel nélkül budapesti egységeken teljesítenek szolgálatot, s túlnyomó többségük tiszt. De akadnak köztük tiszthelyettesi rendfokozatúak is.

Életkori megoszlás szerint zömmel 22—35 évesek; s legtöbben öt éve vagy még ennél is rövidebb ideje teljesítenek tüzoltói szolgálatot.

Habár jó néhány olyan tanárunk akad, aki az egykori tiszthelyettesi iskolán is tanított, az új oktatási forma az ő számukra is okozott némi nehézségeket, mivel ezen az iskolán némileg más oktatási módszer általános. Mindez hallgatóinkról is elmondható, mert hiszen nem egészen ugyanaz naponta néhány óras továbbképzésben részt venni vagy rendszeresen reggeltől estig tanulni, és osztályozott felelettel, sőt dolgozattal is számot adni a felkészültségről.

Ha ilyen megvilágításban értékeljük az eddigieket, akkor elmondhatjuk: a tematika kisebb módosításokkal bevált; s lassacskán hallgatóink is megszokták a rendszeres tanulást.

A fegyvellemel nincsenek különösebb bajok, s általában a szorgalommal sem, habár ez utóbbi nem minden hallgatónkra vonatkozik.

A tisztképzésben is nem kevés gondot okozó tankönyvhiány ezen a tanfolyamon is érezteti hatását. Ezért, de más megfontolásból is, arra kell törekednünk, hogy a lényegi ismeretek már az órákon bevésszék a hallgatóink emlékezetébe.

— Hogyan zajlanak le a foglalkozások, mik a követelmények, és mit szeretnének év végére elérni? — erről a két osztályfőnöktől, *Dunai Károly* őrnagytól és *Simon János* századostól kértünk felvilágosítást.

MEGTUDTUK, hogy lehetőség szerint mindent szemléltetnek. A taktikai foglalkozásokon az a cél, hogy a végzett hallgatók jó része akár rajparancsnoki beosz-

tás ellátására is alkalmas legyen, miután az ehhez szükséges gyakorlatot is megszerzi, a megelőző tüzrendészeti anyagok elsajátításában pedig azt a szintet kívánják elérni, ami egy ún. tüzrendész-II. beosztás ellátásához kell.

Ez utóbbi anyagok elsajátítása érthető okokból elég sok nehézség áthidalásával folyik, ugyanis a parancsnokságukon mind-egyeddig készülségi szolgálatot ellátóknak e tekintetben meglehetősen hiányos az előképzettségük.

Az iskola — akárcsak a tisztjelölteké — készülségi rajt is ad. Vonulás esetén oktató irányításával működnek, de ha lehetőség adódik rá, a rajparancsnoki teendőket is gyakoroltatják.

A tisztjelöltek és a tiszthelyettesi iskolások között igen jó kapcsolatok alakultak ki. Szerelési, rohampálya- és sportversenyeik mindkét tanfolyamon igen népszerűek.

Néhány hallgatóval is elbeszélgettünk. *Pék János* főrm., a rohampálya-versenyeek többszörös bajnoka, szolgálati helyén őrsparancsnok-helyettes. Önként jelentkezett az iskolára, s mint mondta, nem is bánta meg, mert ilyen rendszerezett keretek között még nem volt módja képeznie magát, s bár a negyedik X körül ez már merész elhatározás, azt tervezgeti, hogy ősszel esetleg beiratkozik a gimnázium esti tagozatára.

Az elkövetkező hetekben egyébként biztosan jól jön majd a segítsége, hiszen a tiszthelyettesi iskolások is kivesszik a részüket a nyári versenyprogramból.

Az egyik legfiatalabb hallgató *Szjgyártó Mihály* szkb. Nem sokkal tényleges katonai szolgálatának leteltét követően került testületünkhöz. A honvédségtől őrmesteri rendfokozattal szerelt le. Ő is jól érzi magát az iskolán, s akárcsak a többiek, erősen reméli, hogy a különleges szerekről történő szereléseket is jócskán gyakorolhatják majd a hátralevő hónapokban.

Havas Sándor őrm. a XVIII—XIX. ker. parancsnokságról jött, és mint esti tagozatos gimnazistának egyszerre két iskolán kell helytállnia. Szorgalmát dicséri, hogy a középiskolában jó volt a félévi átlaga, itt pedig néhány század híján jeles.

Most, hogy lassacskán kitavasodik, s belátható közelségbe került a tanév vége, érthető okokból élénken foglalkoztatja a hallgatóságot, mire jogosítja majd őket a tiszthelyettesi oklevél.

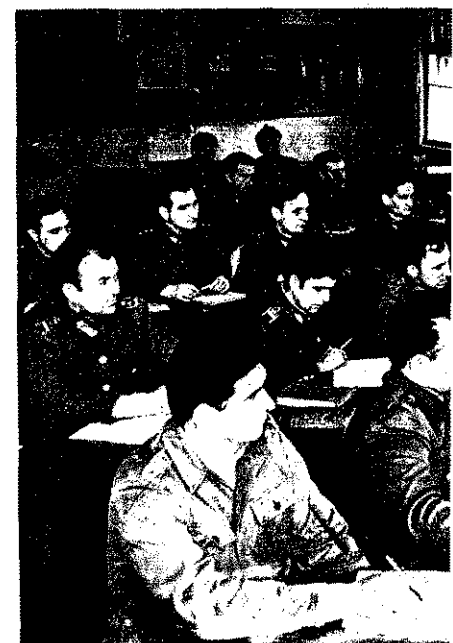
ÜGY VÉLJÜK, helyes volt, hogy a küldő parancsnokságok nem tettek előzetes ígéreteket erre. Mert hiszen csak a gyakorlat döntheti el: a végzett hallgatók mennyire lesznek képesek alkalmazni is a tanfolyamon tanultakat.

Az viszont már most is biztos, hogy akik a hallgatók közül igazi képességeik szerint igyekeznek hasznosítani az értékes politikai és szakmai ismeretek szerzésére biztosított tanévet, nem csalódnak majd várakozásaikban. Mert hát a fejlődés követelményei hívták létre újból az iskolászerű tiszthelyettesképzést, és igazából csak a korábbi évekhez képest jóval nagyobb tudás alapozhatja meg az ezüstcsillagos váll-lapok tekintélyét.

S ha mélyebben is elemzik majd a bizonyos szempontból kísérletinek tekinthető első iskola tapasztalatait, joggal remélhetjük, hogy ez a régóta nélkülözött oktatási forma harmonikusan beilleszkedik majd képzésünk rendszerébe.

Ismerkedés a kéz

SI INTÉZMÉNYÜNK: a tiszthelyettesképző iskola

Pék János őtorm., a közelmúlt kiváló rohampályása sokat segít az ifjabb hallgatóknak

Ezt a focit kéttagú csapatok játsszák a szünetekben

Az iskola készütségi rajának vonulásai során szerzett tapasztalatok jól egészítik ki a tanultakat. Képzünkön egy gyakorlóriadót örökítettünk meg

Tanóra és gyakorlati foglalkozás. A követelményszint azonos: mindazt el kell sajátítani, amit egy jól képzett tűzoltó tiszt-helyettesnek illik tudnia

Parancsnokok, versenyzők figyelmébe!

Valamennyi tűzoltó számára nagy a jelentősége annak, hogy szervezete képes legyen leküzdeni a munkája, a szolgálatellátása során adódó megpróbáltatásokat. A szervezet ellenállóképességének növelésében — az egészséges életmód mellett — nagyon fontos szerepe van a rendszeres testnevelésnek.

Az MSZMP KB Politikai Bizottságának a testnevelésről és a sportmozgalomról 1967. szeptember 26-án hozott határozata feladatul szabta többek között, hogy „... a fegyveres testületekben a testnevelésnek és a sportnak elsősorban a kiképzési feladatokat kell segíteni”.

Ez a megállapítás természetesen a tűzrendészet állományára is teljes mértékben érvényes. A szakmai feladatok eredményes ellátása megköveteli, hogy állományunk nap mint nap növelje gyorsaságát, ügyességét és állóképességét.

Lényegében az említett célok elérése érdekében rendezzük meg évről évre a sportversenyeket. Úgy gondolom, hogy a közelmúlt néhány kapcsolatos tapasztalatának összegezésével érdemes felhívnom a figyelmet a versenyekre történő felkészülés néhány lehetőségére.

Idén a megyei szintű versenyeket május 1 és június 1 között bonyolítják le, az országrésziakat júniusban, az országos verseny négy számát (gépjárműfecsken-dő-szerelés, 100 m-es akadálypálya, 4×100 m-es tűzoltóváltó, horoglétra) pedig augusztus első felében, míg a többire előreláthatólag szeptemberben kerül sor. Az előző évihez hasonlóan a BM-szervek közötti bajnokságok különböző versenyein is részt veszünk.

Hogy lehetőségeinkhez mérten szerepeljünk az említett találkozókön, annak a célszerű felkészülés az alapvető feltétele. Köztudott, hogy nálunk is általában azok a versenyzők érnek el jobb eredményeket, akik egész évben rendszeresen sportolnak, nem pedig azok, akik csak a versenyek előtt 2—3 héttel kezdik meg az előkészületeket. Ez utóbbi „módszer” itt-ott még divik, és egyáltalán nem segíti elő a személyi állomány egészségének védelmét, hiszen a járőrverseny vagy a honvédelmi ötpróba végrehajtásával járó megterhelés elviselése csak a rendszeresen készülő szervezetét erősítheti.

A megfelelő állóképesség fejlesztése, akárcsak az erőfejlesztés, sokkal nagyobb mértékben lehetséges, mint némelyek gondolják. Az állóképességben nyújtott teljesítményben persze az akarati tényező is fontos szerepet tölt be. Ennek jelentőségét vagy éppen hiányát több esetben tapasztaltuk olyanoknál, akik pl. első alkalommal vettek részt a nemzetközi versenyre készülő edzésein. Az általános állóképesség fejlesztésének legeredményesebb formái a változatos terepen végzett, egyenletes iramú futások.

Am a legedzettebb szervezet sem képes kellő bemelegítés nélkül elviselni a versenyek okozta megterhelést. Ennek gyakorlati általában ismeretesek, arra azonban fel kell hívni a figyelmet, hogy elsősorban a láb, a derék és a kar izmaira irányuljanak, mivel az egyes versenyszámok (pl. akadálypálya, horoglétra stb.) nagymértékben igénybe veszik ezeket a testrészeket. Az elmaradt vagy hiányos bemelegítés már jó néhány sérülésnek lett az okozója.

Azokon az egységeken, ahol olyanok is teljesítenek szolgálatot, akik valamikor sportoltak, illetve részt vettek vagy jelenleg részt vesznek a nemzetközi tűzoltóversenyekre történő felkészülésben, hasznos segítséget adhatnak az őrséparancsnokoknak a felkészítés eredményességét illetően, ha az illetők be is mutatják a megfelelő gyakorlatot, illetve fogásokat.

A gépjárműfecsken-dő-szerelési verseny is fő célunkat, a beavatkozások gyorsaságának és szakszerűségének a növelését szolgálja. Az eddigi gyakorlattól eltérően az a raj, amelyik növelni akarja eredményességét, minden esetben fordítson né-

hány percet a bemelegítésre, mert ezzel elérhető a gyorsaság növelése, a sérülési lehetőségek csökkentése, sőt bizonyos fokig a versenyláz is levezethető. Emellett a szerelőrajok tagjainak rajtkészségét is célszerű gyorsabbá tenni. Ennek viszont csak sok gyakorlats lehet a módja. Úgy vélem, érdemes fáradozni ezzel, mert a gyors rajt több másodperces előnyt jelenthet.

Ugyanilyen jelentősége van a raj összeszokottságának. Ennek elérése érdekében biztosítani kell, hogy az egyes szerelőszámok a gyakorlatok alkalmával mindig ugyanazt a feladatot hajtsák végre, betegség esetén pedig ne a szerelőszámok cserélgetésével oldják meg a helyettesítést.

A szívótömlők szerelését úgy gyakorolhatjuk legcélszerűbben, hogy a boka fölött kapcsoljuk össze őket, mivel a tömlő így kevésbé hajlik meg.

A 100 m-es akadálypályaszám gyakorlásakor kezdetben helyes sportöltözetet használni, mivel az akadályok többszöri leküzdése alkalmával a csizma elmeresíti a lábizmokat. A versenyzők gyakorolják az egyes akadályok külön-külön való leküzdését is, és érzik el, hogy a helyes mozdulatok idegződjenek be. A startolás jó elsajátításához eredményesen használhatók az atléták ún. rajtfái, esetleg a rajtgépek is, mivel a kezdősebesség lényegesen növelhető a segítségükkel.

A palánk leküzdésekor a rálépés talppal, az ágyék magasságában történjék. A palánkon való átfordulást pedig úgy hajtsák végre, hogy a lábak lehetőleg vízszintesen haladjanak át a palánk felett. A versenyzők az egyik kezükkel az egyensúlyra és a biztonságra törekedjenek, a másikkal pedig fordítsák a testüket a cél irányába. Lehetőleg csak egy lábbal és a palánkhoz minél közelebb érjen talajt a versenyző, és egy rövid lépéssel akadályozza meg a megtorpanást.

Sok függ a tömlők szoros feltekerésétől is, mivel idén csak egyetlen kísérletet lehet tenni a különböző szintű versenyeken.

A gerenda feljáromát a bal, míg a gerendát először a jobb lábbal tanácsos érinteni, mégpedig erősen előrehajló felsőtesttel, hogy a futógyorsaság megmaradjon. Így az egyensúly tartása is lényegesen könnyebb. A gerenda lejárata előtt mintegy két méterrel gurítsuk ki a tömlőket, és amikor a versenyző talajt ér, kezdje meg a két alsó kapocs pár összekapcsolását. A kapocspárt pedig gyors derékdöntéssel helyezze rá az osztóra.

A 4×100 m-es tűzoltóváltó gyakorlása azzal kezdődjék, hogy a váltó minden tagja külön-külön sajátítsa el a saját számát, és csak ezt követően gyakorolják — először sík terepen, majd a versenykörülményeknek megfelelően — a váltásokat. Hangsúlyozottan jelentős módszer ez, mivel így az egész személyi állományból választhatják ki az alkalmas versenyzőket. A váltás sikere vagy hibája jelentősen befolyásolja a váltó eredményességét, ugyanis az átadás-átvétel pillanatában a két futó között viszonylag nagy sebességkülönbség lehet. Ezért a váltó tagjai már az edzések során határozzák meg egymás között az indulási távolságokat.

A kialakult gyakorlat annak célszerűségét igazolja, hogy a váltó kezdő embere a nagy palánk előtt 6—8 méterrel emelje feje fölé a létrát, és kb. 1 méterrel a palánk előtt úgy helyezze a talajra, hogy egyúttal a botlétra 3. (gráci létra esetén 2.) fokára lépjen. (A váltó második és harmadik tagja lényegében azt a feladatot végzi, mint a 100 m-es akadálypálya leküzdésekor.)

A váltó utolsó tagja feltétlenül használjon kesztyűt és arcvédőt. A habbal oltó kézi tűzoltókészüléket futás közben jobb kézzel vegye fel, helyezze döntve a bal karjára, a lövőkét fogja be, a készüléket fordítsa meg, mert így gyorsabban kap majd habot. Feltétlenül helyes, ha a váltó utolsó tagja a kézi tűzoltókészülékkel gyakorolja résztávját. S mivel a készültségi szolgálatosok nemigen szoktak beavatkozni kézioltóval, ennek a működtetését sem árt többet gyakoroltatni.

A horoglétra-gyakorlatot, -edzést és a -versenyzést is csak gumí- vagy műanyag talpú lábbeliben lehet végrehajtani, mégpedig a sisak mindenkorai használatával. A gyakorlás során itt is juttassuk érvényre a fokozatosságot.

Bár megfelelő számú és a nemzetközi előírásoknak megfelelő mászóházzal nem rendelkezünk, mégis szükséges, hogy a horoglétrák kiadása után erre a témára újabb cikkben visszatérjünk, s hogy képekkel is szemléltessük a kívánalmakat.

5

A járőrversennyel és a honvédelmi ötp próbával kapcsolatban is fel kívánok vetni néhány gondolatot. Ahhoz, hogy az országos versenyen a megyék, a BM-szervek közötti bajnokságban pedig válogatott csapataink helytállhassanak, ezekben a számokban is az eddiginél alaposabb felkészülés szükséges.

A járőrversenyre készülöket lehetőleg a fiatalabb korosztályból válasszák ki, hogy adottságaiknál fogva alkalmasak legyenek a 15 km-es, erdős, emelkedőkkel tarkított terep leküzdésére és a közben meghatározott feladatok végrehajtására. Itt különösen nagy jelentősége van az állóképességnek, ezért az edzések során a futással együtt a technikai számokat is gyakoroltassuk. Ezt úgy kell végezni, hogy a versenyzők 5-6 km lefutása után gyakorolják a lövészetet vagy a gránátdobást, mivel ezt a versenyt alkalmával is így kell végrehajtani. Ezzel lehet kellő összpontosításra szoktatni a versenyzöket, és tapasztalhatják, hogy mennyi pihenőidőre van szükségük a technikai szám eredményes végrehajtásához.

A túzóltó sportversenyekhez hasonlóan kezdetben itt is törekedjünk az egyes technikai számok külön-külön történő be-gyakorlására.

A verseny előtti héten — az ún. túledzetség eikerülése céljából — könnyíteni kell az edzéseken.

A honvédelmi ötp próbát a belügyi versenyzők öttusájának is nevezhetjük. Igen nehéz feladatot ró a részvevökre, hiszen sokoldalú felkészülést igényel. A futás, az úzás, a lövészet, a gránátdobás és a súlyemelés egyenként sem könnyű, hát még együttesen végrehajtva és értékelve.

A versenyzők kiválasztásának alapvető követelménye az úzó- és a futótudás. E kettő lényegében a további feladatot is meghatározza. A technikai számok elsajátítása ugyanis jóval könnyebb, mint pl. az úzás kívánt színvonalú megtanulása.

A felkészülés során a technikai számokra helyezük a fő súlyt, és az úzást, valamint a futást levezető edzéseként gyakorolják a versenyzők.

Az elmúlt évi versenyen olyan tapasztalatokat szereztünk, hogy főként az úzás és a lövészet tekintetében kell előbbre lépünk. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy minden versenyző főleg e két számban volt gyengébb, hiszen olyanok is akadtak, akik például lövészetben is jó eredményt értek el.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy az egy-egy sportágban nyújtott, átlagosnál jobb teljesítmény nem menthet fel a kellő gyakorlás alól, mert ellenkező esetben versenyzöink a már elért szint tartására sem lesznek képesek.

6

Parancsnok elvtársainktól azt kérjük, tegyék lehetővé a felkészülők számára az edzések rendszeres látogatását. Nagyban növelné az eredményességet, ha egyes számokban szakkedzők véleményét is kikérnék, és igénybe vennék a segítségüket. (Főleg a megyeszékhelyeken levő egységeken lehetséges.) Egy-egy helyes útbaigazítás pl. a súlyemelés esetében kilókat eredményezhet. Hasonló a helyzet az úzás tekintetében is, mivel egy technikai hiba kiküszöbölése esetleg másodperceket javíthat az eredményen.

Hogy az ideai versenysorozat miért olyan jelentős, nem szükséges részleteznem, ebben az évben az is serkenteni fogja egész személyi állományunkat, hogy az országos raj- és egyéni verseny időpontja egybeesik azokkal a nagyszabású nemzetközi rendezvényekkel, amelyek a szocialista országok tűzrendészeti szerveinek delegációi és versenyzői is jelen lesznek.

Titz Mátvás
tű. alez.

Készülödünk...

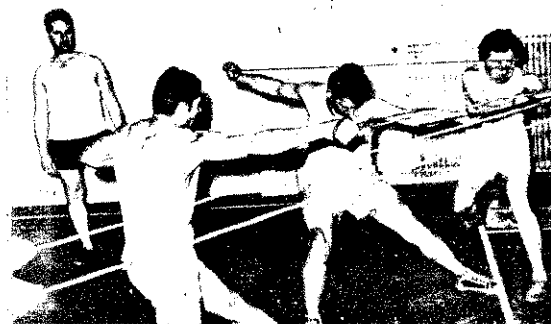
Amikor ezek a sorok megjelennek, már valamennyi szabadtéri sportpálya benépesült. Azok a sportolók, akik eredményesen akarnak szerepelni, igen kemény alapozással töltöték a telet. Habár mi, túzóltók nem vagyunk minősített versenyzők, igyekeztünk például venni róluk, s a szükségeset a hasznossal összekötve több gondot fordítottunk állományunk fizikai felkészültségének növelésére, hogy a szolgálatban és az elkövetkező versenyeken egyaránt helytállhassanak.

Szerencsés a helyzetünk, mivel igénybe vehetjük a Csongrád megyei főkapitányság 22x10 m-es, felújított tornatermét is. „Alapozó” edzéseinken hamar népszerűek lettek a változatos gyakorlatok. Jellemző, hogy ma már az idősebb korosztályhoz tartozók is igénylik a sportfoglalkozásokat. Persze a hagyományos röplabda és kézilabda, vagy ahogy erre felé nevezik, a „ruhaszagató” is szerepel a programban.

Kell-e nagyobb öröm egy őrsg-parancsnoknak, mint amikor a beosztottai a játékos gyakorlatok közben szinte észre sem veszik, hogy voltaképpen igen keményen alapoznak?

Remélem, idén a szerencse is mellénk szegődik, s a Csongrád megyei versenyzöknél a hagyományos harmadik helyről sikerül egyet feljebb rukkolnunk.

VECSERNYÉS
IMRE
tű. fhdgy.
Szeged

Új hatásos oltóanyag — a „könnyűvíz”

A külföldi szakirodalomban a közelmúltban figyelmet keltő cikkek, tudósítások jelentek meg egy könnyűvíznek nevezett, teljesen új, olyan oltóanyagról, amellyel több országban igen nagyarányú kísérleteket, bemutatókat tartottak. A magyar televízióban — a Delta adásában — is láthattunk tudósítást ilyen külföldi kísérletekről, többek között a svéd-országi Esbjerg mellett egy Jumbo-Jet-típusú, 500 személyt befogadó repülőgép oltásáról. Eddig alighanem ez volt a legnagyobb költséget igénylő tűzoltási kísérlet.

A technika rohamos fejlődése az iparban, közlekedésben és ezzel együtt a tűzveszély növekedése, nagy hatékonyságú, új oltóanyagok létrehozására ösztönzi a vegyészeket, a tűzvédelem szakembereit.

Az egyre nagyobb repülőgépek kifejlesztése együtt jár azzal, hogy a gépnek több üzemanyagot kell szállítania, ezzel párhuzamosan viszont rendkívül nő a tűzveszély. Az említett kísérlet során például 100 000 liter JP-4-típusú üzemanyagot használtak fel. A jelen volt szakemberek abból indultak ki, hogy két perc alatt teljesen elterjed a tűz a repülőgéptest körül. A repülőgép belsejében ebben az esetben mintegy 200 C° a hőmérséklet, a szénmonoxid-koncentráció pedig 2-4¹/₀ között váltakozik. Ennélfogva az oltásnak egy percen belül — nagy hatékonyságú oltóanyaggal — meg kell kezdődnie, további egy percen belül pedig úrrá kell lenni a tűzön.

Az oltási kísérlethez a Minnesota Mining

and Manufacturing Co. cég által gyártott „könnyűvizet” (Light Water) használták. A Revue Technique du Feu c. francia szakfolyóirat megállapítása szerint a kísérlet alkalmazásával bebizonyosodott, hogy a könnyűvíz csaknem kétszer olyan hatásos, mint a protein (fehérje) bázisú hab.

A könnyűvíz úgy semlegesíti a tüzet, hogy az égő anyag felületén tartós réteget hoz létre. Ez a réteg megakadályozza a felületi gázképződéseket, így a legnagyobb biztonságban lehet végezni a mentési munkálatokat, ugyanakkor a tűz újjáéledését is teljes mértékben megakadályozza. A könnyűvízzel végrehajtott kísérlet bebizonyította, hogy annak hatásossága a tűzveszélyes folyadékok oltását illetően is körülbelül kétszerese a protein bázisú habénál.

Franciaországban hasonló kísérlet alkalmazásával 325 m² nagyságú felületen 4500 liter repülőgép-üzemanyagot gyújtottak meg. Radiométer segítségével állandóan ellenőrizték a tűz égésének intenzitását. Kísérletet végeztek továbbá műanyagtüzek könnyűvízzel történő oltásával kapcsolatban is.

A kísérletnél megjelent tűzoltóisztek és más szakemberek a könnyűvíz alkalmazásakor a tűz intenzitásának csökkenését szemmel láthatóan is azonnal észlelték, míg a proteinhabbal oltáskor több másodpercig kellett várni a jelenség bekövetkezésére.

A protein bázisú habot legalább tíz másodpercen át kellett kilövellni ahhoz, hogy a

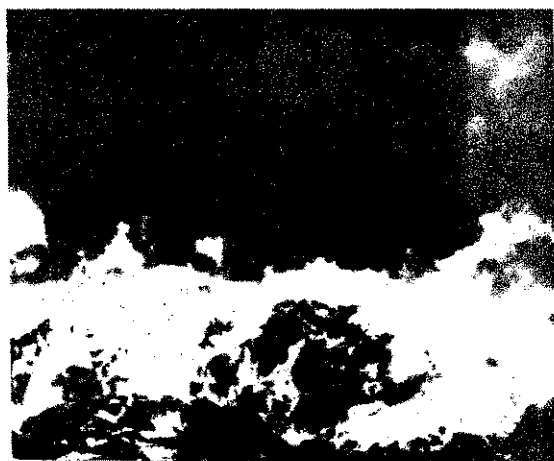
hősugárzás intenzitása a kezdeti szintre visszaessen. A könnyűvízes hab esetében ez az időtartam az előbbinek még a felét sem teszi ki. Szakavatott vélemény szerint ezt az eredményt nem lehet általános érvényűnek minősíteni, mivel sok függ az oltási műveletek végrehajtó tűzoltók ügyességétől is.

A könnyűvíz gyors oltóhatása és jobb takarása az oltóanyag nagyobb folyékonyságával magyarázható. A könnyűvíz a kilövellés teljes időtartama folyamán — a tűzfelület takarása mellett — a legjobb tulajdonságról tett közzététel bizonyítást nyújt a biztonságáról. A porlasztott sugárral történő alkalmazása előnyösebbnek bizonyult a kötött sugárénál.

Előállítási árát illetően már természetesen nem tulajdoníthatunk ilyen előnyöket a könnyűvíznek. Rendelkezésre álló adatok szerint csaknem hússzor annyiba kerül, mint a protein bázisú hab.

Feltételezhető azonban, hogy a gyártó technológia korszerűsítésével a jövőben nyegesen csökken majd az ára. Igaz viszont, hogy a gyors oltóhatás eredményeként megmentett értékek többszörösét tehetik ki annak, mint amennyivel ez az oltóanyag drágább előállításai áron szerezhette be. És még e megemlékezésre méltó előny írható a könnyűvíz számára: adott tűz leküzdéséhez feleannyi oltóanyag elegendő, mint a hagyományos habanyagból.

Dr. Nagy Antónia
tű. örgy.

A két felvétel is jól mutatja, milyen gyors a könnyűvíz oltóhatása; szinte elvágja a füstöt az égő anyag felületéről

Szovjet harcosok is segítettek

Eppen lapunk múlt havi számában tette szóvá a budapesti főkapitányság vizsgálati osztályának csoportvezetője, hogy nem csupán a kárt szenvedett egyik óbudai téglagyárban, hanem az ország többi téglagyárában is becsléssel állapítják meg, mikor vehetik le a tűznyílásfedőket, vagy ahogyan nevezik: a kapszlikat...

Mi pattogott a felső szárítótérben?

Február 25-én 5.15—5.30 között az Épületkerámia és Burkolóanyagipari Vállalat klinkerüzemének lángkemence-épületében Koricsánszki Pál égető, munkahelyére igyekezve furcsa pattogó hangot hallott a felső szárítótérből.

Az egyik behordómunkással együtt felmentek oda, és észrevették, hogy a 8. sz. kamra felett halomba rakott ún. kellerlécek (gyalulatlan fenyőlécek) égnek.

A munkások vödörért szaladtak, és kiáltozni kezdtek, hogy: „Tűz van!” Koricsánszki ezután elzárta a gázfűtésű kemencék üzemanyagcsapját.

Közben mások is észlelték a tüzet, és értesítették a portát. Innen 5.40-kor jelezték a káresetet a X. kerületi parancsnokságra.

Mire egységeink kiértek

A X. kerületi őrségparancsnok még vonulás közben 2-es tüzet jelentett, a helyszínre érve pedig azt jelezte vissza, hogy a tűz 3-as.

De kellett is a segítség, mert mire a X/1-es és 2-es fecskendők a jelzést követő 9. percben kiérkeztek, már beszakadt a tető.

A gáztüzelésű lángkemence tetőzete közös az V. sz. kemenceépületével, és fagerendás, deszkaszerkezetű, kátránypapírborítású.

A lángok az egyik oldalról az alig 3

m-re levő raktárat fenyegették, a másik oldalról pedig a hasonlóan tűzveszélyes VI. sz. kemencét.

Sűrű pelyhekben hullott a hó, s a szélerősség is kedvezett a lángok terjedésének.

A 3-as riasztásra folyamatosan érkezett egységek igen nehéz körülmények között működtek. A hó meg a víz okozta csúszósság miatt csak igen óvatosan közlekedhettek, s emellett arra is vigyázniuk kellett, nehogy víz érje a szárítótér alatti és üzemelő kemencéket.

6.17-kor már 10 sugár működött, a tűz körülhatárolásához azonban újabb 10 sugár volt szükséges.

Vízhiány

A kárhely közvetlen közelében levő 100 köbméteres medence vízkészletét csak korlátozottan vehették igénybe egységeink, ugyanis két oszlop meg egy csővezeték torlaszolta el a hozzá vezető utat, és így csupán egyetlen fecskendő 4 sugárát táplálhatták erről a víztárolóról. De ez az egyetlen fecskendő is csak igen óvatos manőverezéssel állhatott az említett víztárolóra.

Az üzem másik víztárolóját már jobban megközelíthették, ennek viszont elégtelen volt az utántöltése. Így azután a Jászberényi út egyik tűzcsapját, továbbá a VIII. vízállítóját is igénybe kellett venni. Az 500-as tűzcsap kb. 600 méterre volt a kárhelytől.

Segíteni jöttek

6.30 körül egy ZIL-fecskendő érkezett a kárhelyre. A V. Gorszkiy mérnök-őrnagy vezetésével a környéken állomásozó egyik szovjet alakulat harcosai jelentkeztek Duray Ferenc fhdgy.-nál, a tűzoltási csoport vezetőjénél. Elmondták, hogy értesültek a tűzről, és úgy gondolták,

kivonulnak, mert biztosan segíthetnek valamit.

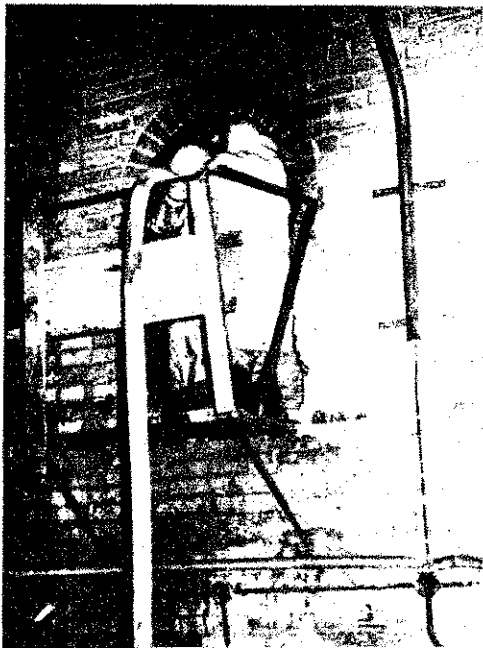
A szovjet egység ezt követően sugárát szerelt, majd az V. sz. kemence alagsorában, később pedig annak tetején igen derekasan vette ki a részét az oltásból.

Egységeink az említett körülményekhez képest igen gyorsan oldották meg feladataikat, hiszen alig egy óra alatt körülhatárolták, s 15 perccel később véglegesen el is oltották a tüzet.

Mindaz a szükséges erők időben történő kirendelésének is tulajdonítható. Úgy hallottuk, ez volt az első olyan nagyobb budapesti káreset, ahol már az új kombinált sugárcsővel működtek. Általános tapasztalatként azt szűrte le a tűzoltás vezetője, hogy az új sugárcsővek igen jól beváltak, gyorsan és biztosan válthattak át velük kötött sugárról ködsugárra és fordítva.

Majdnem 4 milliós kár

A tűz következtében 3280 négyzetméter nagyságú tetőzet ment tönkre. A szárítótérben levő présgépek, villanymotorok és

egyéb berendezések is részben elégték, illetve súlyosan megrongálódtak.

A tűzvizsgálat során a következőket alapították meg:

A 8. sz. kamra négy hűtőnyílásáról előző nap reggel 8—9 között vették le a fedőket. A kemencék hőmérséklete ekkor kb. 800—900 Celsius fok volt. A szabaddá tett hűtőnyílásoktól kb. 1 méterre és mintegy 1,5 méter magasan, nagy mennyiségű gyalulatlan fenyőléceket, ún. kellerléceket tároltak. Minden jel szerint először a lécek gyulladtak meg, s így terjedt át a tűz a tetőre.

Ezzel kapcsolatban a következőket vették figyelembe:

— a sötét és durva felületű léctestek több hőt nyelnek el, mint a sima és fényes felületűek;

— a szellőzőnyílások felületéről minden irányban terjedő hő hatásának erőssége fordítottan arányos a hőforrás meg az anyag közötti távolság négyzetével, de a hőforrást és a sugárzást elnyelő anyag által bezárt szögtől is függ;

— a felület maximális hőkisugárzása arra merőleges irányban észlelhető legjobban; ettől eltérő irányban ez az érték fokozatosan csökken, és 90 fokon nullával lesz egyenlő;

— így tehát az említett távolságot tekintetbe véve kb. 45 fokos szögben érhet a hősugárzás a fenyőléceket; s így a sugárzott hőnek kb. 50 százaléka érhet a kellerléceket s az anyag sötét és durva felületén kívül ez is magyarázhatja, hogy a folyamat akár 20 óra alatt is végbe mehetett;

— a légszáraz fa 1720 Celsius fok körüli elméleti égéshőmérséklete lehetővé tette a tűz rendkívül gyors áttérjedését a fenyőlécekről a tetőre.

A vizsgálat során más keletkezési okra utaló bizonyítékot nem találtak, a tanúk elmondása szerint azonban korábban is észleltek elszenesedéseket a fenyőléceken, valamint a csillesinek talpfáin, de ennek nem tulajdonítottak különösebb jelentőséget.

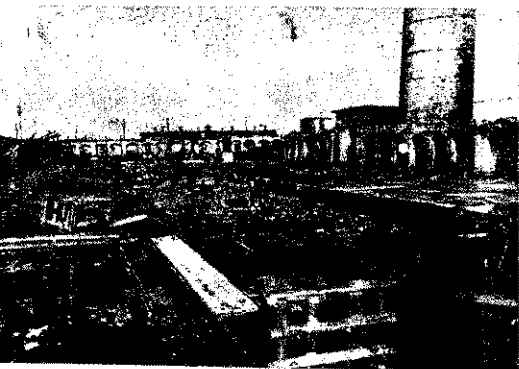
Soraink írásakor még nem tisztázódott, személy szerint terhel-e valakit felelősség a termelés kiesést és a helyreállítás költségeit nem számítva is mintegy 3,9 millió kárért.

Úgy hallottuk, a károsult vállalat már korábban tervbe vette a tetőzet átépítését és egy műszáritó létesítését. Hogy korábban miért nem került sor erre, azt nem mi vagyunk hivatottak eldönteni, már csak azért sem, mert egy ilyen átépítéshez nem is csekély anyagi fedezet szükséges.

Felvetődik azonban: a vállalt kockázat vagy pedig a tetőzet átépítése volt-e gazdaságosabb? A 8. sz. kamra hűtőnyílásából még a tűzvizsgálat idején is kb. 350—400 Celsius fokos hő sugárzott ki, s ettől a próbaképpen ráhelyezett fenyőfaléc 2 percen belül meggyulladt...

(G. R.)

A kép is jól érzékelteti a lángok pusztítását

A Magyar Filmgyártó Vállalat 1. sz. telepén bekövetkezett robbanásról és tűzről, valamint a káreset során megsérült személyek számáról és állapotáról annak idején hírt adott a rádió meg az újságok is. A szerencsétlenség körülményeit széles körű nyomozás hivatott tisztázni. Éppen ezért cikkünkben csupán a tűzoltást és életmentést, valamint azokat a tényeket ismertetjük, amelyek már egyértelműleg tisztázódtak.

Robbanás, tűz, sérültek

A szóban forgó napon 9.25-kor, ezt követően pár perc alatt még négyen jelezték a budapesti parancsnokság hírközpontjára,

hogy az említett vállalatnál robbanás történt, majd tűz keletkezett, és többen megsérültek.

A riasztott egységek közül elsőként a XIV—XVI. 2 fecskendője érkezett a helyszínre. *Bajnok Imre* szds., őrségparancsnok az 1-es szert a kárt szenvedett épület előtti tűzcsapra állíttatta.

Ekkor a vállalat 12 létesítményi tűzoltója néhány dolgozó segítségével megkísérelte a sérült személyek biztonságba helyezését, valamint a tűz oltását. 40 db. kézioltóval és tűzcsapról szerelt 2 E sugárral avatkoztak be. A helyiségből kiáramlott nagy füst s hő miatt azonban nem hatolhattak be, s így csupán az abla-

Robbanás egy francia bérházban

14 halott és 17 sebesült volt a következőképpen egy auchi bérházban keletkezett robbanásnak. Az áldozatokat a riber-i központban ravatalozták fel, ahol megjelent Gers prefektusa, Auch polgármestere és a nemzeti rendőrség igazgatója: *Jean Dours* is.

A robbanás ez év január 4-én, hétfőn, hajnali 3.10-kor következett be. Olyan heves volt, hogy a környék valamennyi lakóját felriasztotta, és a 800 méteres körzetben levő házak falait is megrázkódtatta. A falak és tetőzetek megsérültek; a kirakatok betörték. A szomszédos Rex moziban beomlott a mennyezet.

A színhely: a helység peremén, az Alsace utca 1. sz. alatti ház földszintjén, egy közelmúltban létesített garázsüzem. A Fiat-garázs fölött, az I. és II. emeleten irodák, a III., IV. és V. emeleten lakások voltak. Az épület külső északi szárnya tartóoszlopokra épült, és három lakás foglalta le. A robbanás pillanatában az oszlopok eltörték, és a rájuk épült lakások beomlottak. Ugyanakkor az épület megmaradt részei, sőt a szomszédos épületek is súlyos károsodásokat szenvedtek.

A segítség gyorsan kérkezett a kár színhelyére. A tűzoltók támogatására kivényelték a helyi 513-asok katonáit is. A katasztrófát követő percekben a gyorsan kimentett sebesülteket kórházba és kli-

nikákra szállították, ahol nyomban orvosi ellátásban részesültek.

A romok eltávolítására nehéz munkagépeket állítottak üzembe, és haladéktalanul megkezdtek a romok alatt maradt felkutatását.

A gyors és tervszerű mentőakció ellenére, csak két további személyt sikerült megmenteni. Az egyik, a 28 éves *Pomiesné*, az V. emeletről zuhant le, és csodával határos módon csak csipősérülést szenvedett. A másik, egy 9 éves kislány: *Françoise Schaeffer*, öt háromórás erőfeszítéssel szabadították ki, csak lábsérüléseket szenvedett. Amikor kimentették, kishűgának a kezét fogta, aki már nem élt. A *Pomies*, *Schaeffer* és *Duvigneau* családok többi tagjai a szerencsétlenség áldozataul estek.

Inchauspé, az auchi vizsgálóbíró, három nappal a robbanás után még nem tudta megjelölni annak okát. A vizsgálók megkísérelték meghatározni a robbanás természetét. Az egyik feltételezés szerint, a cementkőlap alatt gázok gyűltek össze. A garázs melletti kanálisból mintát vettek, hogy a gáz jelenlétét felfedezzék. Ez a vizsgálat nem járt ugyan eredménnyel, azonban arra a megállapításra jutottak, hogy kétségkívül jelen lehetett benzingőz, ami a garázs üzemanyag-szivattyúját elillató vezetékéből származhatott. Ennek elle-

A FILM-
GYÁRI
SZEREN-
CSÉTLEN-
SÉG

kokon keresztül oltottak. A sérülteket részben így is sikerült kimenteniük.

Mi ég, kik lehettek bent?

Bajnok százados egysége részben kihúzó létrán, részben pedig a beépített feljárón hatolt fel a második emeleti pirotechnikai műhelyhez.

A létrán felhatoló egység E-sugárral támadta a tüzet, a második részleg pedig sugárfedezettel megkezdte a helyiségek részletes felderítését. Ennek során öt sérültet találtak a folyosón, s hamarosan átadták őket a mentőknek. Nem kevés bonyodalmat okozott azonban, hogy senki sem tudott pontos felvilágosítást adni, hogy a robbanáskor kik tartózkodhattak még a műhelyben.

9.32-kor kérkezett a VIII. rohamfeszítendője, és beosztottai azt a feladatot kapták, hogy a lapostetőre szerelt sugárral a XIV—XVI. már működő második sugárral együtt támadják a tüzet.

Duray Ferenc fhdgy., a tűzoltási csoport vezetője néhány perccel kérését követően átvette a beavatkozás irányítását.

A már említett egységek, valamint a XIII. beosztottai végül is 5 E sugárral, illetve habsugárral oltották el a tüzet. (Könnyen elképzelhetjük, milyen körülmények között, ha megemlítjük, hogy a filmgyáriak a műhelyben tárolt robbanóanyagok milyenségéről sem tudtak felvilágosítást adni egységeinknek.)

A tűzoltás vezetője előbb habsugárral

nére azonban a bérház alatti üzemenyagtartály sértetlen maradt, és nem robbant fel, ahogyan kezdetben vélték.

A robbanás által előidézett ablaktörések nem akadályozták, hogy a tanítás megkezdődjék a leánygimnáziumban és technikumban.

Az áldozatok között van egy harmincéves mérnök két gyermekével, egy negyvenéves kapitány az auchi 513-asoktól, harmincéves feleségével és két gyermekével (a harmadik maradt életben) stb.

A vizsgálóbíró által kijelölt szakértőbizottság folytatta a vizsgálatot az Alsace utcai szerencsétlenség okainak felderítésére. A bíróság és a bünyügyi rendőrség képviselőivel együtt helyszíni szemlét tartottak január 7-én, mielőtt az épület megmaradt részeit is lerombolták.

A föld alatti benzín- és pakuratartály kiürítéséről egy petróleumtársaság technikusai gondoskodtak.

A francia gázművek szakemberei is megérkeztek a toulouse-i központból, és felülvizsgálták a helyi gázvezetékeket. Egyes elhangzott nyilatkozatokkal szemben azt állapították meg, hogy a helyi gázművek vizsgálati eredménye megfelel a valóságnak, mert semmilyen gázelszökést nem észleltek.

A védelmi bizottság — amelynek elnöke dr. Rozes helyettes polgármester —, nem tartja biztonságosnak, és ezért azt kívánja, tiltsák meg, hogy a jövőben autószerviz fölé lakásokat építsenek.

B. F.

letakartatta az égő góccokat, majd ennek működését leállította, s a még égő részeket 3 E sugár oltotta el a továbbiakban. Ezek védelme alatt kezdődtek meg az utómunkálatok is.

A tűzoltási csoport 11.29-kor vonult be állomáshelyére, vezetője azonban előzőleg váltásra, illetve őrzésre, újabb egységeket rendelt ki.

Ami már kiderült

A robbanás a tűzvizsgálat megállapítása szerint kb. 3 perccel a jelzés előtt történhetett, a II. emeleti középfolyosó végénél levő pirotechnikai műhelyben.

A helyiségben tartózkodott hat személy közül ketten életveszélyes, ketten súlyos sérülést szenvedtek. Az ötödik személy csak könnyebben sérült meg, a hatodikat pedig csak jelentéktelen karcolás érte, mert éppen egy vasbeton oszlop mögött tartózkodott a robbanás pillanatában, és az megvédte.

A detonáció mintegy 100 négyzetméternyi részen kidöntötte a műhely és a szomszédos irattár meg irodák 6 cm vastag téglá válaszfalát. A műhelyben tárolt pirotechnikai anyagok robbanásszerű heves égése következtében a lángok meggyújtották a bútortartót, valamint az irattár polcain tárolt forgatókönyveket és egyéb iratokat. Ez utóbbiak kb. 80 százalékát azonban egységeinknek sikerült megvédeniük.

A műhelyben több kiló pirotechnikai anyagot tároltak, jóllehet e célra külön raktár állt rendelkezésre, és a káreset napján nem is volt szükség ilyenekre!

Ugyancsak a vizsgálat során derült ki, hogy félkilós pébé-palackokat is tároltak itt, s ezek közül az egyiket gázöngyújtó töltésére alkalmas készülékké alakították át. A tanúk elmondása szerint azonban a káreset reggelén is csak a szabadban töltötték a gyújtókat...

Ennyiben tájékozathatjuk olvasóinkat a történetekről, s úgy gondoljuk, ez is elég megdöbbentő. Mert hát figyelembe véve a súlyos sérüléseket és az előidézett veszélyhelyzetet, semmi jelentősége sincs annak, hogy pénzben kifejezve csupán 29 ezer forint kár érte a vállalatot.

V. GY.

Itt pirotechnikai anyagokat tároltak, pedig a káreset napján nem is volt felvétel

Behatolás a pirotechnikai műhelybe

Az egyik irattári pole a káresetet követően

A gázmelegítőtől lobbant lángra

Január 30-án Párizsnak majd egy egész kerülete több mint két órán keresztül talpon volt. 20 méternél magasabb lángoszlopok riasztó látványa mellett, több tucatnyi lakost kellett evakuálni. Számos lakás és üzem megsemmisült, megrongálódott; emberéletben szerencsére nem esett kár. Ez a gyors mérlege annak a tűzvésznek, amely 17.00 óra előtt, a IX. kerületi Richer utca 22. sz. ház harmadik épületében tört ki.

Egy pillanatig úgy tetszett, hogy kémény ontja a füstöt, de a valóság egészen más volt: műanyag ragasztótól keletkezett tűz.

Az épület földszintjén és I. emeletén az Ifker cég fogtechnikai üzeme működött. A földszint egyik helyiségét műanyag burkolólapokkal újrapadlózták.

M. Bray, a munkát végző alkalmazott később így magyarázta el a történeteket:

„Mielőtt a földre helyeztem a burkolólapot, előzőleg bekentem egy spatulában tartott szintetikus ragasztóval. Közben a szobában levő gázmelegítőn, csak egész gyenge lángon, a kosztomat melegíttem. Egyszerre csak a termosztát hirtelen bekapcsolt, a gáz erősen fellobbant, és a műanyagragasztó-gőz lángra kapott. Néhány másodperc alatt az egész talaj égett. Semmit nem tudtam csinálni, hanem azonnal kiabálni kezdtem, hogy: tűz van, tűz van!

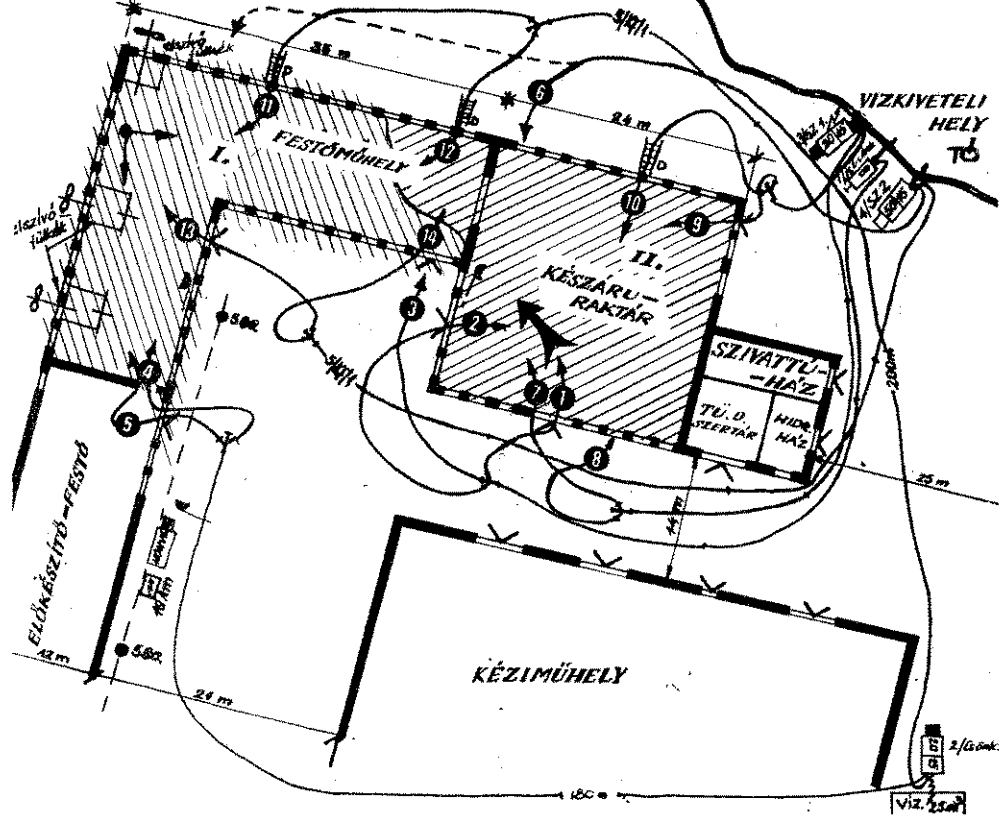
A mintegy harminc alkalmazott velem együtt, pánik és sebesülés nélkül elhagyta a tűz színhelyét.”

Az épületet a Bleu-, a Trévise és a Richer utca határolja. Szerencsére a Trévise utcára is volt egy másik kijárat, s ezen keresztül a gyors tűzriadó után, a lakók eltávozhattak.

A tűzoltókat 16.54-kor riasztották, és röviddel azután tíz kaszárnyából vonultak ki. Egyszerre támadták a tüzet a Trévise és a Richer utca felől, hat nagy- és két kisebb teljesítményű sugárral. Az erőteljes támadás hatására a tűz intenzitása csökkent, és olyan súlyos fehér és szürke füstfelhők képződtek, amelyek a látást akadályozták.

Nagyrészt a tűzoltók szakszerű beavatkozásának köszönhető a sikeres evakuálás, és hogy a tűz nem követelt emberáldozatot. Az igen jelentős anyagi károsodást azonban ők sem tudták megakadályozni, mivel csak több mint egy órás küzdelem után, 18.10-kor jelenthették, hogy úrrá lettek a tűzön.

A fogtechnikai üzem teljesen megsemmisült, és a hatemeletes épület is súlyosan károsodott. Ennek ellenére, már az éjszaka folyamán, számos lakó visszaköltözhetett a lakásába. (barta)

Októberben szerelték fel

Kókai István, a Tisza Bútoripari Vállalat II. sz. csongrádi telepének betanított munkása többek között elmondotta tanúvallomásaiban, hogy korábban külső gőzfűtésű kádban melegítették a festéket, az elmúlt év októberében azonban házilag készített és elektromos fűtésű melegítőtartályokat kaptak. Tudomása szerint a festéktartály 60-70 C°-ra melegekedhetett fel, ha a kapcsoló kifogástalanul működött.

Az új berendezés kezelésével és tisztításával kapcsolatos tűzrendészeti szabályokra - állítása szerint - nem oktatták ki.

Február 1-én 18.50 körül, mivel már nem folytatták a festést, hozzálátott a melegítőtartály tisztításához. Tölcsér segítségével egy 25 literes négyszögletes bádogedényből mintegy 2 liter lakkbenzint öntött a festékmelegítőbe. (Nem észlelte, hogy öntés közben mellécsurgott a lakkbenzin, bár elképzelhetőnek tartja.)

Ezután lezárta a melegítőtartályt, levegőt adott rá, és megkezdte a szórófej tisztítását.

A levegő nyomására kiáramló benzint egy fedő nélküli dobozba engedte, majd a szórófejet felakasztotta a kampóra.

Pár pillanattal később észrevette, hogy a melegítőtartály előtt lángok csaptak fel, és viharos gyorsasággal terjednek.

A helyszínrajz meg a fényképek jól szemléltetik a kárhelyet, ezért csupán azt említjük meg, hogy az épület modulbarakk-tetője alá hőszigetelés céljából és esztétikai okokból 8 mm-es, lángmentesített farostlemezről álmennyezetet alakítottak ki; az előkészítő és a festőműhely válaszfalába faajtót építettek be; a festőműhely meg a készáru-raktár között lezáratlan falnyílás volt, továbbá: a melegítő használatára nem kértek engedélyt, s az üzemszervek tűzveszélyességi besorolása sem történt meg a káreset időpontjáig.

Telefonált a másik portásnak

Kókai, amikor észrevette a tüzet, kiáltozni kezdett. Amikor az egyik munkatársa meghallotta ezt, értesítette a portást.

A csongrádi gyár 1-es telephelyének portáján

A csongrádi gyár 1-es telephelyének portáján

Mint hogy a tűz 17 óra után keletkezett, a portás csak a gyár 1-es telephelyének portáját értesíthette. Ez utóbbi viszont csak több perc elteltével tudott kapcsolatba lépni a csongrádi városi önkéntes tűzoltótestület ügyeletésével.

A tűz viharos gyorsasággal terjedt, amit a fokozottan tűz- és robbanásveszélyes festékek és oldószerek mellett az is elősegített, hogy sem Kókai, sem mások nem voltak képesek rögtön kikapcsolni a szellőzőventilátort, mivel a kapcsolóját, elmondásuk szerint, az erős égés miatt nem közelíthették meg.

Az oltásba – kb. 19-kor – elsőként 10 fővel a helyi létesítményiek avatkoztak be, majd 19.15-kor 1+5 fővel megérkeztek a csongrádi városi önkéntesek.

Sugaraikkal a tűznek a készáru-raktárra történő áttérjedését próbálták megakadályozni, ugyanis a létesítményi tűzoltók és mintegy 30 üzemi dolgozó megkezdték az árumentést.

Ez azonban csak részben járt eredménnyel, mivel a tűz igen rövid idő alatt áttért a raktárépületre is, és így az innen kimentett áru értéke mindössze 300 ezer forint körül.

Kiérkeznek a szentesiek

A tűz keletkezésétől kb. 34 perc telt el a szentesi állami egység megérkezéséig. Ekkor már a festőde teteje beszakadt, és a raktárépület belső része is teljes terjedelmében égett.

Palásti Mihály fhggy., a szentesiek őrségparancsnoka, útközben – látva a nagy kiterjedésű égést – 4-es tüzet jelzett.

A szentesiek 4 E sugara részben a raktár tüzét oltotta, részben az előkészítőt védte.

Az őrségparancsnok tömlőszállítót és áramfejlesztőt kért a helyszínre – ez utóbbit a csongrádi honvédségtől.

19.55-kor érkezett ki a kárhelyre Gyovai László tű. alhdgy., a városi kirendeltség vezetője, s röviddel ezután átvette a tűzoltás irányítását.

Miután kiderült, hogy a kóresettei kisebb erők is megbirkóznak, mint a szentesi őrségparancsnok eleinte gondolta, a még útban lévő fecskendőket rádióon visszarendelték.

A végleges oltás 21.35-kor fejeződött be, s ehhez összesen 12 E, valamint 2 M sugarat vetettek be.

A tüzesetről készült tanulmány értékelése-

kor figyelemre méltó észrevételeket fűztek a beavatkozással összefüggő néhány körülményhez.

Igy például felmerült, hogy a létesítményi és városi önkéntesek talán eredményesebben védhették volna a raktárépületet, ha a beavatkozás kezdetén a festőde és a raktár tűzfalának vonalában sikerül lebontaniuk a raktár éghető anyagú álmennyezetét, s habár az oltás eredményességét az adott esetben nem befolyásolta, mégis megemlíten-dő, hogy a mindszenti és kisteleki önkénteseket nem riaszthatták, mert a riasztásra kijelölt rendőri ügyeletlen éppen nem tartózkodott senki.

Az üzemi tűzcsaprendszer táplálását csak ez év második felére oldja meg a vállalat, ugyanakkor az üzemi kerítés melletti tónál nem biztosítottak megfelelő felállási helyet a gépjárműfecskendőknél, a másik víziórrás pedig egy mindössze 25 m³-es medence volt.

Az oltás közben két önkéntes és három üzemi dolgozó könnyebb sérülést szenvedett. A kár 1 millió 387 ezer forint.

A keletkezési ok pontos megállapítása cikkünk írásakor még nem történt meg.

A festőfal felé szakadt tetőzete

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalé-kává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladásponttra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TARSADALMI TULAJDON VÉDELME, ÉS AKADALYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKAROK BEKÖVETKEZÉSEIT

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(X)

ÉRTÉKES közreműködés

Ha a rendőrség vízbe fulladt személy felfedezéséről értesül, rendszerint kéri a tűzoltóság közreműködését. A holttest szakszerű kiemelése ugyanis rendkívüli hozzáértést, óvatos és körültekintő munkát igényel. Elég csak arra utalni, hogy a huzamosabb időn át vízben levő szervezet milyen bomlási folyamatokon megy keresztül. Kivételekor egy rossz mozdulat is elegendő ahhoz, hogy a vizsgálatot végző orvos- és bűntügyi szakértők megállapításait tévútra terelje, vagy éppen a nyomhordozó bizonyítékokat megsemmisítse.

A közelmúltban jelentették, hogy a Petőfi híd pesti hídfőjénél egy holttestet sodor az ár. A kitérő rendőrjárőr mintegy négyszáz méteren át a parton követte, mígnem az fennakadt a partí köveken. Időközben megérkeztek a tűzoltók is. A 6 m-es partfal igen nehéz feladat elé állította őket. A körülmények nem tették lehetővé a holttest vizen való vontatását, ezért köteleket erősítettek rá, s úgy húzták fel óvatosan a partfal korlátjáig. Ezt

követően még sínpályával és kerítésekkel keresztvezetett több száz méteres úton juttatták a szállítójárműig.

Egy másik alkalommal a Vízművek Váci úti árterületén, egy hatalmas tócsában fedeztek fel egy női holttestet. Az árter mélyebb részein visszamaradt tavak, közöttük pedig sűrű bokrok s buja növényzet nehezítették a helyszín megközelítését. A sötétség beállta miatt másnapra halasztották a kiemelést.

Ekkor a tűzoltók a Duna felől csónakkal hatoltak a tócsáig. A holttestet rendkívüli aprólékossággal és elővigyázatossággal emelték ki és szállították a lejtős partszakaszon, azért, hogy a régóta vízben levő személyről a szakértők teljes bizonyossággal meg tudják állapítani: öngyilkosság, véletlen baleset történt, vagy büntény áldozata-e az illető.

Dr. Martinkó Károly r. szds.

VÍZSZINTES: 1. TŰZOLTÁS SZEMPONTJÁBÓL A GYERMEKEK ELHELYEZÉSÉRE SZOLGÁLÓ ÉPÜLETEK KÉT CSOPORTBA OSZTHATÓK. AZ ELSŐ CSOPORTBA EZEK TARTOZNAK. 14. Női név. 15. A hant. 18. Főzészhez általában szükséges. 17. ÁAK. 18. Eletmenet. 19. Színmű. 21. Tehát, ismert latin szóval. 22. Tőke után jár. 24. A panasz szava. 25. Ilyen szó is van! 26. Helyhatározó. 27. A becézett fiú. 30. Dunántúli község. 31. A turf főszereplője. 33. Vissza: alkotás. 34. A legrövidebb nevű községünk. 36. Van ilyen faktor is! 37. Tág. 38. Suba azonos hangzó. 39. Rövid ideig tartott budapesti villamosjelölés. 40. F! 42. Torta része. 43. Személyes névmás. 44. OY. 45. Európai város. 46. Szalonna vagy rizs!? 48. Illat. 50. Szájgát bevehető gyógyszerrel kezel. 51. Tudományág. 53. A természetnek is van, de általában lány! 54. Horváth Kelemen. 55. Kicsinyítő. 56. Ede betűi. 57. Professzornő! 58. A FÜGG. 32. FOLYTATÁSA.

FÜGGŐLEGES: 2. Kétszer juttató! 3. Olasz város. 4. Jól néz ki, zsargonban. 5. Felvigyázó. 6. Falusi szín!! 7. Jó és becületes halandók. 8. A FÜGG. 14. FOLYTATÁSA. 9. Gerlei-Sebes Béla. 10. Hasonló hangzók. 11. Kelekezük. 12. Egy bizonyos nevű lovat. 13. Pl.: silő. 14. A MÁSODIK CSOPORT (folyt.: függ. 8.). 20. Oda-vissza megingt, egy betű hiánnyal! 23. Magyar város

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

fele! 26. Latin kettősbetű. 28. EZEK ELVEZETÉSÉRŐL A LEGGYORSABBAN KELL GONDOSKODNI. 29. Nagy pihentető nyugalom. 32. A VÍZSZ. 1. TŰZOLTÁSNÁL EZ A LEGFONTOSABB (folyt.: vízsz. 58.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
14			15				16				17		
18					19		20			21			
22				23		24			25				
26				27	28			29			30		
31			32		33		34			35		36	
		37			38		39			40	41		
42					43		44			45			
		46					47						
48	49				50					51		52	
	53				54			55		56			
57									58				

35. Gyorsan. 37. Beházipó (ék. fel.). 41. Kérvény külső része. 47. Női név. 49. Vissza: kis utca. 52. Névelős, kiejtett mássalhangzó.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beiktatni: vízsz. 1. és függ. 14., 8., függ. 32. és vízsz. 58., függ. 28.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: ezek anyagát meg kell kímélni az oltóvíz hatásától.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. április 20.

K. I.

A 3. számban megjelent keresztretvíny helyes megfejtése a következő: **ÉPÍTÉS ALATT ÁLLÓ ÉPÜLETEKBEIN; ÉGHETŐ FOLYADÉKOK; GÁZPALACKOK; NÁD; KATRÁNY; BITUMEN.**

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: **KARBID.**

Könyvjutalmat nyertek: Kárpáti Istvánné, Kecel; Sepa Pálné, Nyiregyháza; Gyökeres Sándor, Miskolc.

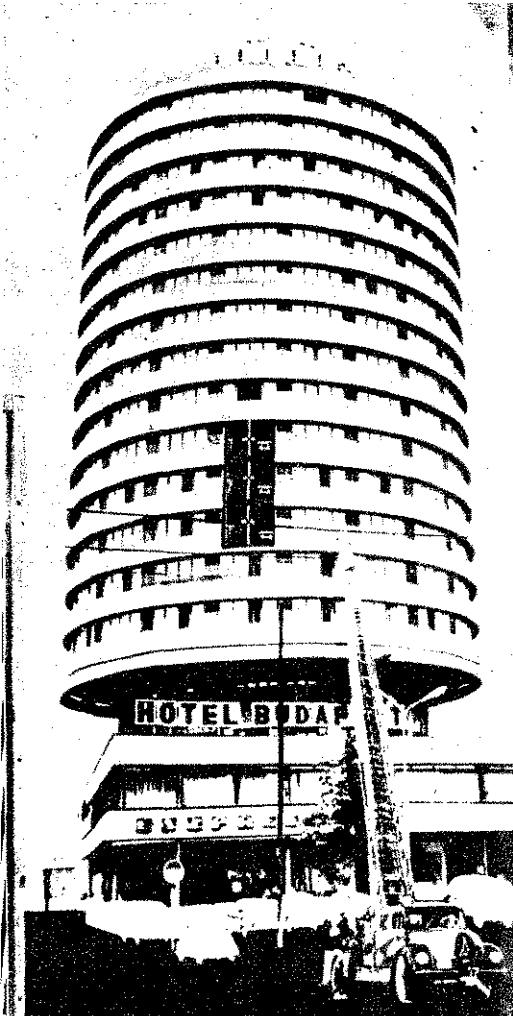
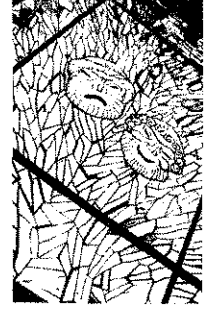
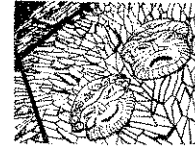
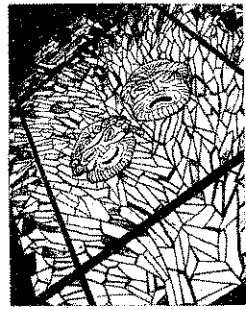
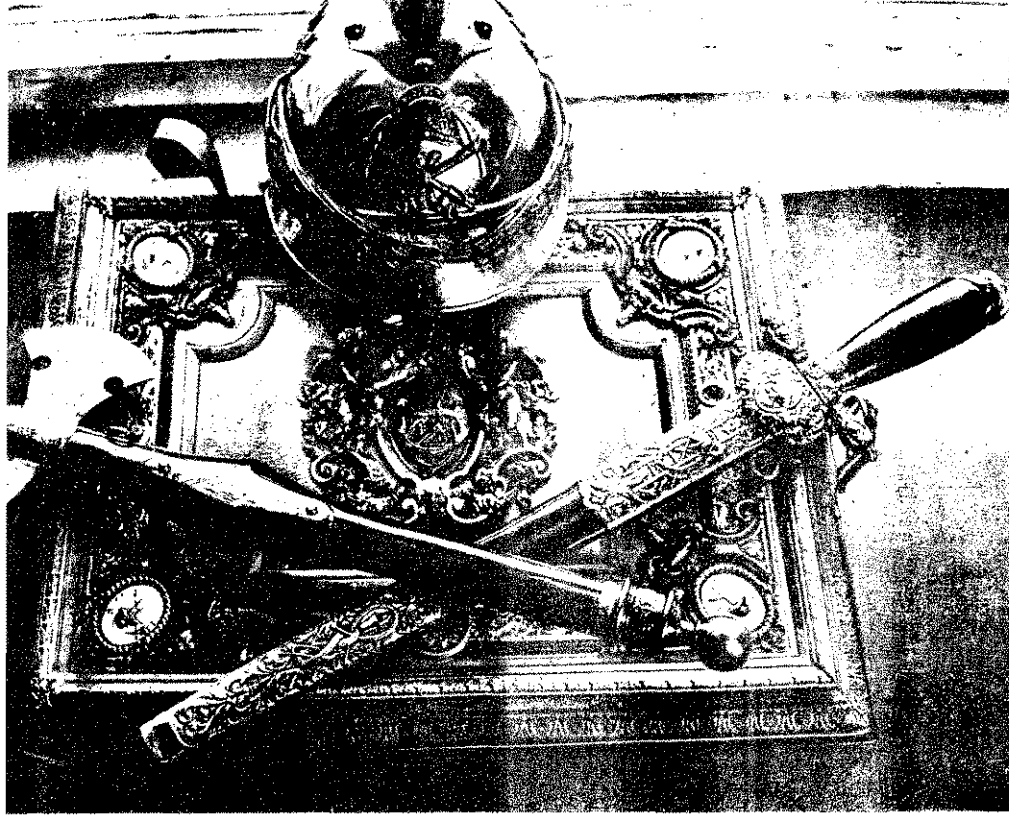
A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: **BESZTERI LAJOS** tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V.,
Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kladja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága, Felelős
kiadó: **DR. FARKAS GYORGY**. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90151-4108.

71.2465/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

TŰZVÉDELEM

Még a régi látogatóknak is alighanem újdonság a Tűzoltó Múzeum némely kiállítási tárgya. Múzeumi sétája alkalmával ezek közül örökölt meg párat fotóriporterünk.

A felső képen: egy hajdani budapesti parancsnok díszlombja 1902-ből; ezt a szobrot a csehszlovák tűzoltóság ajándékozta múzeumunknak.

Lent: részlet a magasházak tűzrendészetét szemléltető anyagból és a sisakcimergyűjtemény néhány érdekesebb darabja.

(Kútvolgyi Mihály felvételei)

Szavazásra indulnak

(Képes összeállításunk a 12–13. oldalon.)

A koszorúzás ünnepélyes pillanatai

Hírek, események

Hazánk felszabadulásának 26. évfordulójáról bensőséges ünnepségsorozattal emlékeztek meg április 2-án a Belügyminisztériumban. Dél előtt a minisztérium hősi halottainak emlékművénél Körösi György r. vezérőrnagy, miniszterhelyettes és Anda János, az MSZMP BM-Bizottságának első titkára helyezte el koszorút. Délután Benkei András belügyminiszter előléptetéseket, kitüntetéseket és jutalmakat nyújtott át a minisztérium számos dolgozójának, köztük a Tűzrendészet több tisztjének és tiszthelyettesének. Az ünnepségen megjelent, és az azt követő fogadáson pohárköszöntőt mondott Óvári Miklós, az MSZMP KB titkára.

Pécz József alez. átveszi a Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetését

Óvári Miklós elvtárs pohárköszöntője

Az országos parancsnok a kitüntetettek egy csoportjával beszélget

A kitüntetettek egyike: Meilinger István fhdgy.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága április 3-i ünnepi taggyűlésén Szedlák József alez. méltatta a történelmi évforduló jelentőségét, majd az ünnepségen megjelent Körösi György r. vörgy., miniszterhelyettes és az országos parancsnok elvtárs kitüntetéseket, jutalmakat adott át

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa, 80. születésnapja alkalmából, a munkásmozgalomban kifejtett öt évtizedes eredményes munkássága elismerésül Papp József nyugdíjas belügyminisztériumi irodavezetőnek a MUNKÁÉRDEMREND arany fokozata kitüntetését adományozta. Kitüntetése alkalmából a Parancsnokság párt- és szakmai vezetése részéről bensőséges találkozó keretében köszöntötték a munkásmozgalom veteránját, aki annak idején a parancsnoksági osztályiroda vezetőjeként volt nyugállományba

NAGY ERŐPRÓBÁNK LESZ...

— Beszélgetés a Tűzrendészet országos parancsnokával —

Augusztus 2–12 között Budapesten tanácskozik a szocialista országok tűzrendészeti szerveinek IX. konferenciája, s az eseményekkel egyidejűleg kerül sor a részvevő országok nemzetközi, valamint az állami és az önkéntes tűzoltók országos versenyére is. Az igen jelentős rendezvénnyel összefüggő néhány kérdéstről beszélgettünk a közelmúltban dr. Farkas György vezérőrnagy elvtárral, a Tűzrendészet országos parancsnokával.

— Vezérőrnagy Elvtárs miben foglalná össze a szocialista országok tűzrendészeti szervei együttműködésének lényegét?

— Mint ismeretes, kilenc évvel ezelőtt Varsó volt a szocialista országok tűzrendészeti szervei első tanácskozásának színhelye, és Budapest, Szófia, Berlin, Prága, Leningrád, Bukarest, majd ismét a lengyel főváros következett a rendezvények sorában.

Az is köztudott ma már, hogy tűzrendészeti szerveink együttműködésének, kapcsolatának létrejöttét nem a subjektív elhatározás szabta meg, hanem az a felismert szükségszerűség, amely a szocialista országok sokoldalú — és ebben az esetben kiemelten a gazdasági — együttműködésében öltött testet a KGST keretében. És miután a tűzrendészet egész tevékenysége a gazdasági fejlődés függvénye, szükségszerűen vetődött fel szerveink összehangolt együttműködése; az az igény, hogy a nemzetközi eszmecserék s ezzel együtt a kapcsolatok váljanak rendszeressé, sokoldalúvá.

Kölcsönösen, mélyrehatóan megismerni, elemezni egymás viszonyait, tevékenységét, ennek szervezeti alapjait, mechanizmusát, eredményeit, és erre építeni a továbbiakat — ebben foglalhatnám össze röviden a lényegét.

— Mi volt a fő jellemzője az eddigi tanácskozásoknak?

— Az eddigi konferenciák az azonos célok, közös törekvések jegyében zajlottak le. Ténykedésünk meghatározója és ösztönzője országaink gazdasági életének gyors ütemű fejlődése volt kezdettől fogva. Fő feladatunkat az jelentette, hogy a tűz elleni védekezés tartson lépést a nagyarányú strukturális változásokkal, és megelőző munkánk, valamint technikai és taktikai felkészültségünk mindenkor az adott helyzethez igazodjék, színvonalában feleljen meg az élet által támasztott követelményeknek.

Eddigi tanácskozásaink jó lehetőséget adtak a vélemények cseréjére, egyes kérdésekben az álláspontok egyeztetésére és arra, hogy tanuljunk egymástól, a jó módszereket, hasznos tapasztalatokat átvegyük.

Rengeteg szellemi és anyagi energia takarítható meg és fordítható más célra, ha kimunkált és bevált módszereket veszünk át egymástól. Különösen a tudományos kutatómunkára és a technikai fejlesztésre vonatkozik ez a megállapítás. Amennyiben egy-egy jelentősebb program megvalósítását erőinket, tapasztalatainkat összegyűjtve végezzük, lehetőségeink megsokszorozódnak. Aki figyelemmel kíséri fejlődésünket, észrevehette, hogy néhány dolgot már megvalósítottunk gyakorlati munkánkban az évek során.

— Véleménye szerint miként hatnak az eltérő feltételek az együttműködésben?

— Az eltérő feltételek kezdettől fogva léteznek, és mindig számoltunk is ezekkel. Viszont az is kétségtelen, hogy célkitűzéseink azonossága olyan tényező, amely tendenciájában a kiegyenlítődésként irányában hat. Tehát semmiképpen nem negatívan befolyásolja szerveink együttműködését, és még kevésbé a viszonyainkra általános érvényű elvek gyakorlati megvalósítását.

Hogy némelyik tagország korszerűbb, fejlettebb technikával, kiforrottabb taktikával rendelkezik a miénknél, vagy hogy egyik-másik helyen jobb, ésszerűbb módszereket alkalmaznak a munkában mint nálunk? Tagadhatatlanul így van. De éppen arra törekszünk kölcsönösen — és ez a törekvés a gazdasági fejlődés irányával, követelményeivel megegyező —, hogy feltételeink belátható időn belül azonossá váljanak.

— Hogyan határozná meg a IX. konferencia helyét, szerepét a tanácskozások sorában?

— Ha úgy vesszük, a kilencedik konferencia a következő a rendezvények sorában. Ha azonban mindezt a folyamat egészével együtt, az idő és az utóbbi években végbement fejlődés függvényé-

ben nézzük, jóval több mint a tanácskozások egyike, mert egyúttal — a gazdasági élet szempontjából tekintve — igen dinamikus fejlődési szakasz eredményeinek is kifejezője.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy az előzők nem jelentős állomárai voltak szocialista testvérszerveink együttműködésének. Hiszen, ha csak a tanácskozások napirendjére került témák sokaságát és jellegét vesszük, azok önmagukban is sokatmondók, mert a tudományos-technikai fejlődéssel járó legidősebb problémákat ölelték fel, s a mieelőbbi megoldásra törekvést tükröztek.

A kilencedik konferenciát azért emelem ki a többiek közül, mert az előző varsói tanácskozás határozataként, várhatóan jelentős lépésre kerül sor. A lengyel küldöttség ugyanis kiegészítő indítványt terjesztett elő, hogy a szakmai anyagok feldolgozási módszerének javításán túlmenően készüljön egyezménytervezet, amely részletesen szabályozza az együttműködést. A javaslatot a küldöttek egyhangúlag elfogadták azzal, hogy a lengyel, szovjet és magyar megbízottak által kimunkált szervezeti szabályzat elfogadására az idei budapesti konferencián kerüljön sor.

— Lesz-e még olyan momentum a nemzetközi rendezvénynek, amely ugyancsak eltérő az előzőktől?

— Igen, és talán kettőt emelnék ki ezek közül. Az egyik — úgy tudom, első ilyen eset konferenciáink történetében —: ipari szakembereket is bevonunk a tanácskozásba, sőt mi több, önálló napirendjük is lesz. Az építőanyagok tűzrendészeti jellemzői és az éghetőséget kutató módszerek egységesítése című téma előterjesztésére az Építőipari Minőségvizsgáló Intézet kapott tőlünk megbízást. Meggyőződésem, hogy ez a momentum nemcsak újszerűségével tér el a hagyományostól, hanem azt is kifejezi, hogy a modern tűzrendészet csak tudományosan megalapozott módszerek alkalmazásával töltheti be szerepét, ami elképzelhetetlen a különböző kutatóintézetek és a szerveink közötti sokoldalú együttműködés nélkül.

A másik: a tanácskozás időszakában nemzetközi és országos tűzoltóversenyt is rendezünk. Nemzetközi tűzoltóverseny még nem volt hazánkban. Ez lesz az első ilyen rendezvény, amelyen a tagországok csapatai mérik össze tehetségüket 100 méteres akadálypályán, horoglétramászásban, 4×100 méteres tűzoltóstaffétában és 800-as kismotorfecskeendő-szerelésben. Tehát szintén egy új színfolt gazdagítja a rendezvények sorát, s remélem, mindenki számára kellemképpen reprezentálja majd a szocialista országok tűzoltóságainak felkészültségét, a versenyzők mesterségbeli tudását.

— Milyen főbb tennivalók hárulnak ránk a nemzetközi rendezvények kapcsán?

— Azt hiszem, nem túlzok, ha azt mondom, hogy a tanácskozás, valamint a verseny szervezése és lebonyolítása egyik eddigi legnagyobb erőpróbank lesz. Olyan feladatról van szó, amely nemcsak a szervezést végzőkre hárít a megszokottnál sokrétűbb és igen felkészültes tennivalókat, hanem amelyből szinte minden hivatásos és önkéntes tűzoltónak egyaránt részt kell vállalnia, s kinek-kinek a lehető legtöbbet adnia.

Hivatásos állományunk számára a területi raj- és egyéni versenyekre, majd az országos döntőre készülődés jelent nagy munkát. Önkénteseink tízezreinek pedig a járási, megyei, országrészi és ezt követően az országos verseny lesz az idei év igen komoly próbatétele; nem beszélve a nemzetközi keret tagjairól, akiknek a hazai pályán szinte kétszeresen kell bizonyítaniuk. És azt talán említenem sem kell, hogy a rendezvénysorozatra való felkészülést úgy kell végrehajtani, hogy az a szolgáltatásra való felkészülést pozitívan befolyásolja, a harc-készültség színvonalát tovább növelje.

Jól tudom, hogy mindez nem kevés erőfeszítést és odaadást, áldozatos munkát követel mindenkitől. Viszont az is meggyőződésem, hogy személyi állományunk minden tőle telhetőt elkövet annak érdekében, hogy a magyar tűzoltóságról az évek során — a nemzetközi kapcsolatokban is — kialakult kedvező vélemény tovább szilárduljon, és vendégeink a lehető legjobb benyomást szerezzék magyarországi tartózkodásuk alatt.

Szocialista testvérszerveink: a bolgár, csehszlovák, kubai, lengyel, mongol, az NDK-beli, román és szovjet tűzoltóságok küldöttségeit várjuk hazánkba a tanácskozásra és a versenyre. A IX. konferencia, a nemzetközi és országos tűzoltóverseny szervezőinek, a rendezvénysorozat hivatásos és önkéntes részvevőinek pedig sikeres munkát, eredményes felkészülést és erőt, egészséget kívánok.

Testvérségeink életéből:

A varsói ezüstérmesek

Érdemes felfigyelni a többi szocialista ország versenyzőinek egyre javuló teljesítményeire, mondották sajtókonferenciájukon a Varsóban győztes szovjet csapat tagjai, és minden bizonnyal főként a bolgár tűzoltósportolókra gondoltak.

A bolgár együttes ugyanis mindössze két pont különbséggel került a második helyre az összesítésben, viszont négy ponttal szerepelt jobban az NDK csapatánál.

Tűzoltóstaffétában a negyedik helyen végeztek, s 77,5 mp-es teljesítményük aránylag szerény a szovjet versenyzők 72,3 mp-es időeredményéhez képest, de annál nagyszerűbb fejlődést ta-

núsít. 1968-ban ugyanis 88,1 mp-et értek el ugyanebben a versenyszámban. 1968-ban 111,6 mp, 1970-ben majdnem felével rövidebb, 55,4 mp volt a kis-motorfecskenőt szerelő raj ideje. Ezzel meg is nyerték ezt a versenyszámot.

A rajgépezelője, Marin Francov már a harmadik nemzetközi versenyen vett részt, s az ő rutinja, valamint a két sugárvezető ügyessége értékes másodperceket eredményezett. Ebben a számban a második helyezett NDK-csapat 59,1 mp-et ért el.

A horoglétra-gyakorlatban negyedik helyezést értek el. Ebben a számban a mieink 122,3

mp-et teljesítve lettek harmadikok, míg a bolgárok összesített időeredménye 125,2 mp volt, tehát Budapesten erős versenytársainknak ígérkeznek.

A 100 m-es futásban bronzérmeket szereztek. A győztes szovjet csapat ugyan szinte utcahosszal előzte meg a mezőnyt: legjobb futója 18,2 mp-cel győzött, a csapatversenyben pedig 111,4 mp volt a legjobb hat szovjet versenyző ideje, de a házigazda lengyelek csak aránylag kis különbséggel előzték meg a bolgárokat.

A két csapat időeredménye 123,9, illetve 125,4 mp volt.

Joggal várhatjuk tehát, hogy az évről évre jobban szereplő gárda Budapesten is bizonyítani akar.

Pár esztendővel ezelőtt a megyében a szülők még érthető aggodalommal mentek munkába. A gyerekjáték okozta tüzek 1967-ben rekordszámot értek el. Ebből keletkezett az összes tüzesetek 40 százaléka.

1970-ben viszont a tanácskozás időpontjáig mindössze egyetlen ilyen káreset akad Krádszsaiban.

Hogy mi történt közben? A pedagógusok meg az úttörővezetők igen készségesen segítettek. A gyerekek értelmét és képzelőerejét megragadó módon foglalkoztak az iskolákban a tűzvédelmi tudnivalókkal, tüzoltóköriket szerveztek.

Az úttörőtűzoltók igen éberen őrködnek. Figyelőszolgálatuk kiterjed mindazokra a helyekre, ahol gyerekek tüzet okozhatnak.

Község tűz nélkül

Ennek a jelszónak a jegyében munkálkodnak Sztara Reka kiváló önkéntes tűzoltói.

A testület 30 tagja a helyi állami gazdaság tisztviselője, gépkocsivezetője, szerelője.

Canka Sarkamova, a faluszovjet elnöknője állandó érdeklődést tanúsít az önkéntesek munkája iránt, részt vesz a tűzvédelemmel összefüggő csaknem minden kérdés eldön-

tésében, s ugyanilyen támogatást élveznek a helyi pártbizottságtól is.

A testület nemrégiben tűzoltógépjárművet és felszereléseket kapott. Parancsnokuk Nikola Ivanov. Amikor tűz keletkezett a Mladen fafeldolgozó üzemben, bátor beavatkozásuk eredményeként a lángokat sikerült körülhatárolni a kazánházban, s megmenteni a termelőüzemet. Nagyszerű helytállásáért többet közülük elismerésben részesítettek.

A megelőzésben is jeleskedtek. Saját kezdeményezésükre kiállítással egybekötött tűzrendszeti hetet rendeztek.

A faluszovjet épületében állandó ügyeletet tartanak. Három bizottságot alakítottak a lakó- és középületek ellenőrzésére.

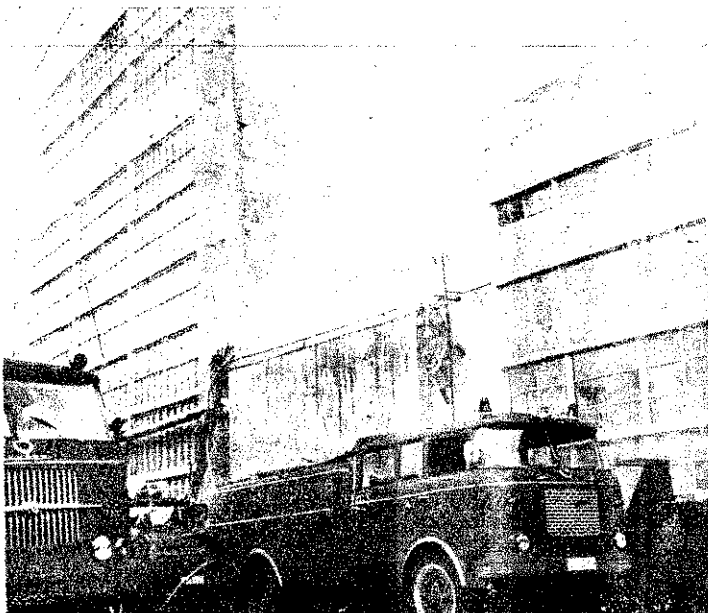
Napirenden: a gyermekjáték okozta tüzek

Az elmúlt évben érdekes tanácskozás zajlott le Krádszsaiban a cimben említett témáról. Az Ognjeborec című bolgár tűzoltó-folyóirat szerkesztősége meg a megyei tűzrendészeti osztály voltak a szervezői.

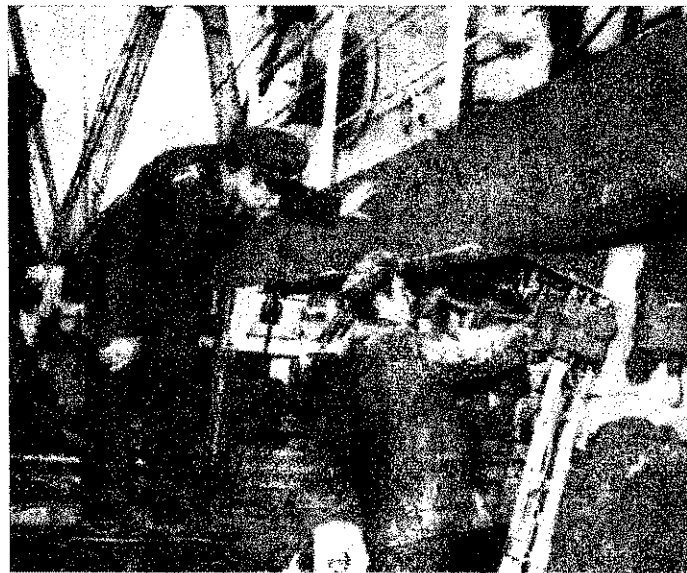
Több megye megelőző tűzrendészeti felügyelői is eljöttek, s jelen voltak pedagógusok, valamint a helyi úttörőház képviselői is.

Taktikai foglalkozás Szófiában

Nem sokáig ellenőrzik a munkálatokat itt a várnai hajógyár tűzoltói, mivel ezt a Norvégia számára készült 5000 tonnás hajót hamarosan vízre bocsátják

BULGÁRIA

A tűzvédelem automatizálása

A bolgár belügyminisztérium üzemeltetési parancsnoksága értekezletre hívta meg több tervezőintézet képviselőit, hogy megtanácskozza velük a tűzvédelem automatizálásának néhány problémáját. I. Doncsev vezérőrnagy, az országos parancsnokság vezetője ismertette a jelenlévők előtt a tűzjelző és tűzoltó automaták tervezésének és alkalmazásának kérdéseit.

A tanácskozáson szó esett arról, hogy a gyors ütemű ipari fejlődés, a tűzveszélyes anyagok nagy mennyiségű koncentrációja, az új technológiák bevezetése teljes mértékben visszatükröződnek a tűzrendészeti szervek egész tevékenységében. Emellett automatizált műhelyek, sőt vállalatok is létesülnek majd.

Mindez szükségszerűen felveti a tűzjelző és tűzoltó automaták célszerű alkalmazásának

Krsztju Dimov ezredes, kazánki tűzoltóparancsnok nemrégiben töltötte be ötvenedik életévét. Az egykori béreslegény röviddel az ország felszabadulása után lett tűzoltó, s az évek folyamán kitűnő szakemberré vált. Vonnalóegységének felkészültsége és a parancsnokságához tartozó terület tűzvédelmi helyzete egyaránt kiváló

problémáit, hogy ezek korszerű technikai színvonalon segítsék a népgazdaság tűzvédelmét.

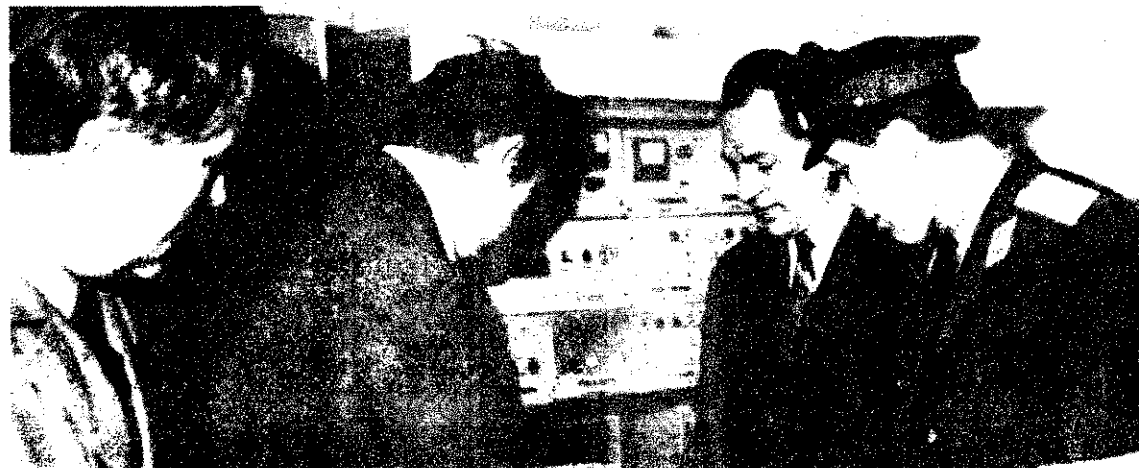
Ez viszont – s éppen ilyen célokat szolgált az említett ta-

nácskozás – csak a tudományos és a tervezőintézetek, valamint a tűzrendészeti szervek együttműködésével oldható meg eredményesen.

Tűzoltók a számítógépközpontban

A Vaszil Levszki kerület pártbizottságának határozatával és azon felhívásával kapcsolatban, hogy teremtsenek Szófiában mintaszerű tűzvédelmi körülményeket, a kerületi tűzrendészeti szervek tizenkét elméleti tűzoltástechnikai konferenciát rendeztek, s ezeken neves műszaki szakemberek is tartottak előadásokat.

Az egyik ilyen konferencián Mihail Petrov mérnök az elektronikus számítástechnika fejlődéséről s az ezzel kapcsolatos tűzveszélyekről, valamint a szükséges intézkedésekről; Makavej Milcsev őrnagy pedig a tűzvédelem

szervezetéről az elektronikus számítógépközpontokban témából tartott előadást.

Ezt a két csinos önkéntes tűzoltólányt gyakorlatozás közben örökítette meg az Ognyeborec című bolgár tűzoltólap fotóriportere

A konstruktőrök és a technikusnő egy új tűzjelző berendezést vizsgálnak az egyik pleveni üzemben

A Prága környéki Orechben a közelmúltban ünnepelték meg a tűzoltótestület 75 éves jubileumát. Azóta ismét jelentős esemény színhelye volt Orech. Átadták az új tűzoltószertárat, amelyet az önkéntes tűzoltók meg a helyi lakosok újszólván saját maguk építettek fel. Társadalmi munkájuk értéke meghaladja a 80 000 koronát. Ezenkívül 15 040 koronás adománygyal is hozzájárultak a költségekhez.

A régi szertárat még 1924-ben építették, s már nem felelt meg a mai követelményeknek. Az orechiek ugyanis igen jól el vannak látva felszerelésekkel, s ezeket megfelelő körülmények között kellett elhelyezniük.

A Csehszlovák Tűzvédelmi Szövetség külön elismerésben részesítette az orechiek lelkes munkáját.

Ezzel a felvétellel nyerte meg M. Voska a tavalyi tűzoltó-foto-pályázat 500 koronás első díját

Még hallunk róluk

Császtkov az uherskohradstei járás egyik községe. Nem messze van tőle Szvit, a környék ipari központja. A községből sokan ide járnak dolgozni, különösen a fiatalok. Emiatt hosszú időn át nem is alakulhatott ifjúsági önkéntes tűzoltóraj a községben. Am Vojta Kubicek, a helyi testület parancsnoka nem nyugodott bele ebbe. Előbb elintézte, hogy egy műszakba osszák be a lányokat, majd hozzálatott az ifjúsági női megszervezéséhez. Fáradozását siker koronázta. A raj most már igen felkészült, s a jövőben még biz-

tosan sokat hallunk róla. A lányok olyan lelkesen vesznek részt a gyakorlatokon, hogy a férfiak is példát vehetnének róluk. Jellemző, hogy egy észak-csehszlovákiai autóbussz-kirándulást azért mondtak le, mert versenyre készültek, s egyikük az esküvőjét is későbbre halasztotta emiatt.

A sztláznicei versenyen utután oklevéllel és rádióval jutalmazták kiváló teljesítményüket. A prágai országos versenyen is jól szerepeltek. A község aprajánagyja lelkesen fogadta a hazatérő csapatot.

Sűrített levegős légzőkészülék

A tűzoltóságok újabban kezdenek áttérni az ún. sűrített levegős légzőkészülékekre. Ezek ugyan rövidebb ideig vehetők igénybe, azonban a káresetek többségét figyelembe véve 30-40 perces működési idejük megfelelő. Külföldi példák figyelembevételével Csehszlovákiában két üzemben is megkezdődött ilyen készülékek gyártása. Jelenleg két típus ismert: a DVP-P jelzésű, valamint a „Saturnus” elnevezésű.

A palackból a sűrített levegő automatikus légzőszelven jut a tüdőbe, majd regenerálás és újrafelhasználás nélkül — a szabadba távozik. A regenerált levegőt is hasznosító készülék-

kek viselői kénytelenek belélegezni a felmelegedett levegőt, s ez a körülmény csökkenti a munkaképességüket.

A bemutatott légzőkészülékek 9-10 kilogrammosak, és 35 perces igénybevételre alkalmasak. A töltet 200 kp/cm² att-ás.

A levegő a nyomáscsökkentő szelepen át tömlőn keresztül jut az álarc belégzőkészülékébe. A közbeiktatott, ún. biztonsági szelep az esetleges nyomáskülönbség kiegyenlítésére szolgál. A be- és kilégzés membrán szabályozza. A csehszlovák szakemberek véleménye szerint a készülék tűzoltási feladatok végrehajtására is előnyösen használható.

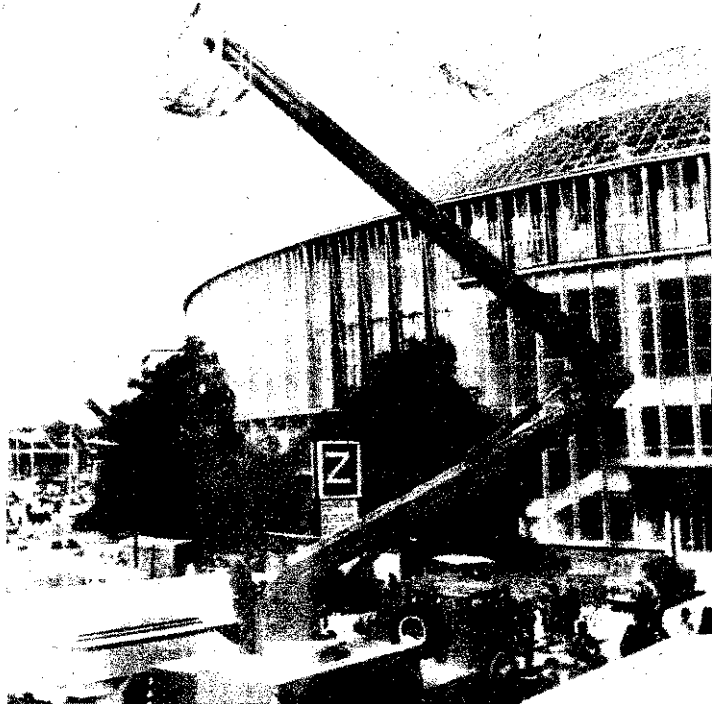
Magasra emelhető hidraulikus munkakosár

1969 végén befejeződtek a kísérletek azzal a PP 20-típusú hidraulikus emelőkosárral, amelyet tűzoltói célokra alakítottak át, és S 706 RTD-típusjellel egészítették ki. A vizsgálatok a tűzoltóság központi kísérleti intézetében folytak, és mivel kedvező eredményre vezettek, megkezdődhetett a gyártása.

Az alvázat nem ismerteti a lap, mivel hasonló alvázú gépjárműfcskendők is vannak Csehszlovákiában, a felépítmény viszont annyiban tér el a rendes emelőkosárétól, hogy a hidraulikus karok belső oldalán felszállóvezetékét építették be, s ez a munkakosárra szerelt sugár-

csőben végződik. A hidraulika egyaránt kezelhető a munkakosárból és a földről. A gép 360 fokra forgatható, és könnyű manőverezést tesz lehetővé.

Jóllehet a hidraulikus munkakosár új felszerelésnek számít, tüzesetek alkalmával már többször is bevetették. Így például a prágai „Chemopol” épületének égésekor is. Előnye a létrával szemben, hogy a felső szinteken az égő épületet valószínűleg „körbejárhatja”. Ilyen körülmények között a sugarak jobban irányíthatók a tűz fészkeire, mint más technikai eszközök igénybevétele esetén.

Ifjú tűzoltók

Lhenice ezeröttszáz lakosú, festői környezetű kisközség. 40 tagú ifjúsági tűzoltóegység működik itt, tevékenységüket az iskola meg a helyi tűzoltótestület irányítja. A gyerekek igen hasznosan járulnak hozzá a község megelőző tűzvédelméhez. Legutóbb tűzvédelmi versenypályázon vettek részt. Akadt, aki

kis verset is írt arról, hogy milyen veszélyes eszköz lehet a gyufa, ha játéknak tekintik.

A gyerekek a helyi parancsnok irányításával gyakorlatoznak és készülnek a versenyre. A jó munkáért adományozható „Ifjú Tűzoltó” jelvény is lelkesíti őket.

A rajok a gyermekjátékból keletkező tüzek megelőzéséért is fáradoznak.

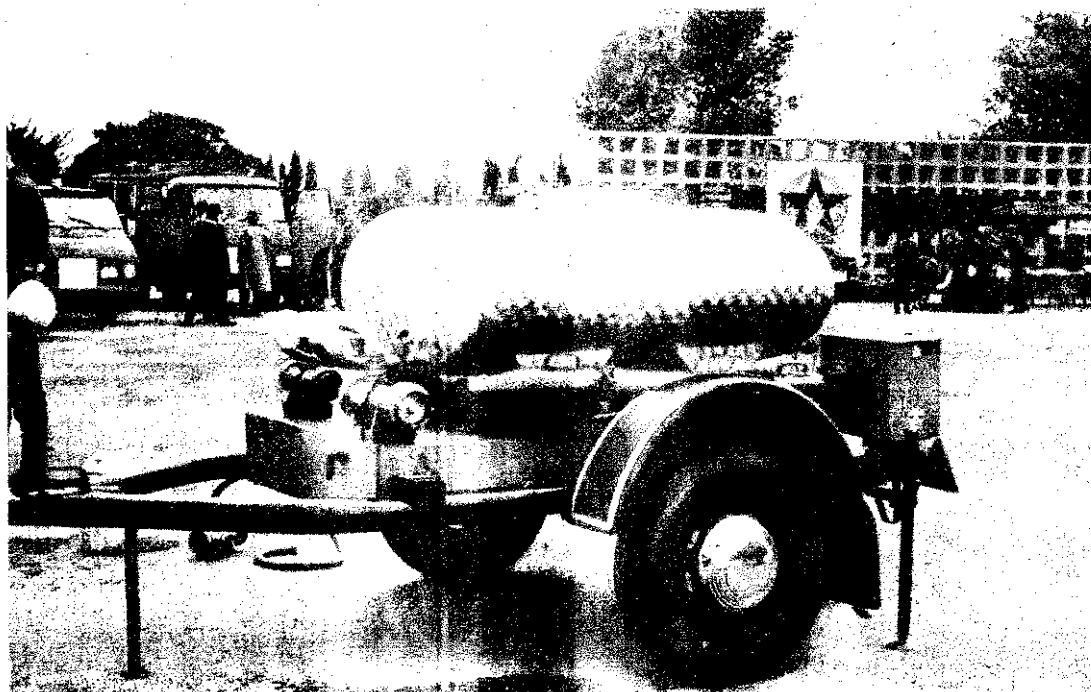
A tavalyi prágai tűzoltóversenyen készült ez a felvétel erről az ifjú tűzoltó tizedesről

Import- targoncák

A csehszlovák tűzoltóság, import útján, az NDK-ból szerzett be SBA-4,5-típusú, habanyagot szállító és adagoló targoncákat.

E targoncákkal 450 liter habképző anyagot szállíthatnak a tűz színhelyére. Gépjárműfcskendő vagy tehergépkocsi utánfutójaként kapcsolhatók, kis távolságra kézi erővel is vontathatók.

A tartály habképző anyaga – 50%-os bekeverési arány alapvételével, 800 l/perces szivattyúval, 8 atm. nyomáson – 15 percig tartó működéshez elegendő.

A további lépések

Időszerű kérdésben kértünk tájékoztatást **Várhegyi Ferenc** alez. Békés és **Szilágyi László** alez. Szolnok megyei parancsnoktól, valamint a két parancsnoksági törzs párttitkáraitól: **Szabó Albert** örgy.-tól és **Németh Antal** szds.-tól.

Országszerte ezekben a hetekben folyik a X. kongresszus anyagának feldolgozása, s ennek kapcsán parancsnokságaink párt- és szakmai vezetésének újlag fel kell mérnie, hogyan tehetnéik következetesebbé az MSZMP KB 1969 novemberi határozatának végrehajtását.

Beszélgőpartnerünk tekintettel a téma sokrétűségére, csupán néhány igen fontos kérdés kifejtésére vállalkozhattak.

VÁRHEGYI ALEZ.: A megyei BM-szervek párt-vb a közelmúltban távlati tervet dolgozott ki az említett határozat következetesebb végrehajtásával kapcsolatban.

A tervet részint az elmúlt évi tapasztalatok figyelembevételével állították össze, részint pedig azon irányelvek alapján, amelyek a X. pártkongresszuson szerveink tevékenységére vonatkozóan is elhangzottak.

Ami az eddigieket meg a továbbiakat illeti, úgy érzem, a megyei parancsnokságon is és egységeinken is sikerült ésszerű „munkamegosztást” találnunk a pártszervezetek és a parancsnokok kapcsolatos feladataira vonatkozóan. Abból az elvből indultunk ki, hogy a pártszervezetek ne bonyolódjanak bele a különféle szakmai kérdésekbe, mert az egyrészt meghaladná az erejüket, másrészt pedig csökkentené a szakmai vezetés felelősségét.

Ugyanakkor helytelen szemléletnek tartjuk azt az itt-ott tapasztalható jelenséget, hogy némely aleggységünkön a parancsnokok a határozatból adódó kötelezettségek közül egyoldalúan a szakmai jellegűeket helyezik előtérbe, s kevesebbet tesznek a párt politikájának az állomány körében való megértéséért, szükség esetén pedig türelmes megmagyarázásáért.

Ilyen tendenciákról is értesülhettünk azokon a beszélgetéseken, amelyeken a párttitkárok jelenlétében a KB-határozat helyi végrehajtásának állásáról számoltattuk be a parancsnokokot. Úgy vélem, a politikai nevelőmunkát egyetlen vezetőnk sem tekintheti a pártszervezet részortfeladatának, mivel állománya politikai hangulatáért és képzettségéért ugyanúgy felelősek, mint területük tűzrendészeti helyzetéért.

SZABÓ ÖRGY.: Habár az egységeink pártszervezetei nincsenek alárendeltségben a megyei törzs alapszervezetével, a KB-határozat megjelenése óta igyekszünk szorosabban együttműködni velük, s ha olyan kérdéseket tűzünk napirendre taggyűléseinken, amelyek az egész megye tűzrendészetét érintik, akkor az anyag összeállításakor az ő észrevételeiket is figyelembe vesszük.

Igy történt például, amikor a társadalmi segítőinknek nyújtott fokozottabb támogatás szükségességéről tanácskoztunk. A törzsben dolgozó elvtársak az elhangzottak alapján jelentős vállalásokat tet-

tek jó néhány testület tevékenységének támogatására. Ezt a szabad időből történő tevékenységet különben mi pártmunkaként ismerjük el.

VÁRHEGYI ALEZ.: A KB, de a X. kongresszus határozatai is kiemelt feladatként jelölik meg a színvonalasabb

„... kiemelt feladatként jelölik meg színvonalasabb vezető tevékenységet”

vezetői tevékenységet, amit a magunk részéről bizonyos szervezeti intézkedésekkel is igyekszünk elősegíteni.

Ezt a célt szolgálta az a foglalkozás is, amelyen a gyulai városi és járási parancsnok számolt be vezetői tevékenységéről, és az ennek során szerzett tapasztalatok figyelembevételével arra ösztönöztük a többi parancsnokot, hogy az eddiginél nagyobb önállóságra neveljék alárendeltjeiket, főként persze a beosztott tiszteket.

Igy például a tűzrendészeti előadók két hétre előre megkapják a feladataikat, a munkák elvégzését maguk ütemezik be, és havonta kétszer jelentést tesznek róla a parancsnokuknak. Ez azért is jó megoldásnak ígérkezik, mert így a parancsnokok nem csupán a jegyzőkönyvek adataiból tájékozódhatnak, hanem a bekövetkezett változásokról és a mentő tűzrendészeti körülmények alakulásáról is időben tudomást szerezhetnek.

Ugyanakkor köteleztük a parancsnokokat, hogy a hatóságukhoz tartozó létesítményekben legalább egyszer személyesen tartsák meg az egyik ellenőrzést, mivel így területük helyzetéről és alárendeltjeik tevékenységéről is valóságosabb képet kaphatnak.

Ugyancsak igen fontos három másik kérdésben is előbbre kívánunk lépni.

A határozatból adódóan alapvető kötelességünk a szocialista törvényesség következetes érvényre juttatása.

Szerveink intézkedéseit illetően nem tapasztaltunk említésre méltó fogyatékoságokat ezzel kapcsolatban; a szabálysértési ügyekben hozott határozataik ellen benyújtott kifogások száma aránylag csekély; s egyéb ténykedésüket illetően sem érkezett hozzánk említésre méltó panasz.

Ugyanakkor több helyen tapasztaljuk, hogy bizonyos létesítményekben a tűzrendészeti előadók vagy megbízottak elsősorban hiányos képzettségükből adódóan nem mindig tudnak vagy nem is mernek intézkedni a vonatkozó előírások végrehajtása érdekében.

Részben tanfolyamok szervezésével részben pedig a létesítményekben dolgozó magasabb műszaki képesítésű fiatal szakemberek bevonásával igyekszünk segíteni ezen a problémán.

A lakosságtól érkezett panaszokat, bejelentéseket is minden esetben igen körültekintően vizsgálják ki szerveink, még akkor is, ha ezek egy része nem annyira kirívó tűzrendészeti szabálytalanságra

mint inkább a rossz szomszédi viszonyról derít fényt.

S jóllehet a gyermekjáték okozta tüze megelőzéséhez a pedagógusoktól és a szülőkől kért segítség tényleges hatékonysága aligha fejezhető ki számokban, azért ennek is tulajdonítható, hogy az ilyen káresetek száma tavaly 24 volt az 1969-67-hez képest.

S végül, de korántsem utolsósorban: rendőri szervekkel való együttműködésünk fejlesztését is tervezzük. Ennek közös éjszakai és munkaszüneti ellenőrzéseink alkalmával is igen kézzelfogható eredményei voltak.

SZABÓ ÖRGY.: Az eddigieket kiegészítve arról kívánok még szólni, hogy a törzs minden beosztottja valamilyen formában részt vesz a kongresszusi anyag feldolgozásában. A szemináriumok általában igen élénkek, elvtársainkat behatóan foglalkoztatja hazánk osztályhelyzetének alakulása, a párt vezető szerepének növelésével összefüggő kérdések, s hogy az eddiginél következetesebben kell felépíteni a fejlődésünket gátló s nemegyszer rendszerünkötől idegen visszasságok ellen.

SZILÁGYI ALEZ.: A tavalyi jubileum év tiszteletére tett vállalások sikeres teljesítése igen kedvező hatással volt személyi állományunk erkölcsi és politikai

egységének alakulására. Úgy tervezzük, hogy valamilyen formában idén is meghirdetjük a jobb munkára serkentő, egységek közötti versengést, és továbbra is igyekszünk megtenni mindent a megyénkben állomásozó szovjet egységek katonatüztőlíval tavaly kialakult igen szívélyes kapcsolataink elmélyítéséért. Találkozásainkról annak idején a TŰZVEDELEM részletesen beszámolt, ezért csak annyit, hogy idén előreláthatólag közös gyakorlatokat is tartunk majd.

A tavalyi vállalatokban egyébként értékes kezdeményező szerepe volt törzsünk pártszervezetének.

NÉMETH SZDS.: A szakmai vezetéssel nem csupán a tavalyihoz hasonló ünnepi időszakban voltak harmonikusak a kapcsolataink, hanem a hétköznapiak során is erősödik az együttműködésünk. Minden fontosabb kérdéssel idejében értesülünk, és véleményt nyilváníthatunk. Ugyanakkor mi is igyekszünk alaposabbá és gyorsabbá tenni a tagság tájékoztatását.

Javítani próbáltunk a tájékozódásunkon is. Ezen azt értjük, hogy a vezetőség tagjai korábban rendszerint főként akkor

„...s hogy a tények, adatok regisztrálását mindenütt alapos értékelés és elemzés kövesse”

foglalkoztak el alaposabban egy-egy elvtársunkkal, ha az illetővel valami „probléma” akadt.

Most nem várjuk meg az ilyen alkalmakat. A közelmúltban alapszervezetünk minden tagjával hosszasan elbeszélgetett a vezetőség, s mint kiderült: ennek valóban kedvező erkölcsi hatása volt. A megkérdezettek kivétel nélkül hangoztatták: mennyire jólesett a figyelem, s hogy meghallgatták kisebb-nagyobb örömeiket, gondjaikat. Mi viszont gondosan feljegyeztük ez utóbbiakat, még akkor is, ha nem ígérhetünk azonnali segítséget.

Azt tervezzük, hogy a törzs pártonkívüli beosztottjaival is folytatunk majd ilyen elvtársi beszélgetéseket.

SZILÁGYI ALEZ.: A segítségnyújtást illetően az egységeken működő pártszervezeteket is lényegében ugyanaz jellemzi, mint a törzs alapszervezetét.

Úgy gondolom azonban, hogy sajátos lehetőségeik jobb kihasználásával többet tehetnének a jelenleginél az egészséges kritikai szemmel erősítéséért, s hogy a tények, adatok regisztrálását mindenütt alapos értékelés és elemzés kövesse.

A hozzánk érkezett szakmai jelentések aránylag kevésszer tartalmaznak a feladatok jobb elvégzését célzó javaslatokat vagy olyan megállapításokat, hogy ezt

vagy azt a jövőben hogyan kívánják jobban elvégezni, sőt olyat is ritkán, hogy valamely tevékenység közben milyen nehézségek adódtak, s miképpen sikerült elhárítani őket.

A magunk részéről azzal kívánjuk ösztönözni vezető beosztású elvtársainkat az elemzésre, hogy időnként velük közösen kikonzultáljuk egy-egy szakterületen tett intézkedéseiket.

Ugyancsak az elemző, értékelő munka bizonyos fogyatékoságaira vezethető vissza, hogy az első fokon kiszabott szabálysértési bírságok mintegy 29%-át kifogásolták meg az elmúlt esztendőben, s a panaszok jó része jogos volt. mert az első fokú eljárás alkalmával nem vettek figyelembe bizonyos enyhítő körülményeket, akadtak olyan ügyeink is, amikor a tényállás nem volt tisztázott eléggé.

Erre a jelenségre különösképpen fel kell figyelnünk, mert negatív hatása politikailag és szakmailag is káros, jóllehet a szóban forgó ügyek általában kisebb súlyúak, és első fokon történő elbírálásuk alkalmával nem követtek el kirívó mulasztást hatóságaink.

Hasonlóan kiemelt gondosságot köve-

tel tőlünk a lakosság részéről érkezett panaszok, bejelentések elbírálása. Ezzel nincs is különösebb baj, közegeink általában megértik, hogy egy látszólag apró ügy esetleg igen életbevágó lehet az ügyfél számára, s állásfoglalásainkat nem a bejelentés mögött meghúzódó esetleges személyes érzelmek, hanem jogszabályaink alapján kell kialakítanunk.

Intő példa azonban a számunkra, hogy az egyik parancsnokságunk felületességéből egy ilyen ügyben szakszerűtlenül intézkedett, s a panaszos egyidejűleg fellettes szervünkhöz és a megyei parancsnoksághoz fordult jogorvoslatért. Az ügyet végül is a mi állásfoglalásunk alapján sikerült lezárunk, de cseppet sem üdvös, hogy még két fórumot foglalkoztatott közben, holott egy kissé nagyobb körültekintéssel sokkal egyszerűbben elintézhető lett volna.

NÉMETH SZDS.: Pártszervezetünk egyetértésével is találkozott, amikor a megyei parancsnokságon és kezdeményezésére az első fokú hatóságoknál is bevezették a tűzrendészeti tanácsadást. A megyei újság is hírt adott erről, s közölte, hogy a megadott időpontokban bárki mindennemű tűzrendészeti ügyben felvilágosítást kaphat. Érdekes, hogy eddig nem akadt ilyen ügyfelünk, hiába vártuk olyan izgalom-

mal az elsőt. Úgy gondolom, olyan kezdeményezés ez, amit érdemes fenntartanunk, mert tömegkapcsolataink erősítését szolgálhatja, s mivel az említett hivatalos lehetőségtől eltekintve annál gyakrabban fordulnak hozzánk különféle kérdésekkel, jó lenne megtalálnunk a módját, hogy ténylegesen is igénybe vegyék ezt a szolgáltatunkat.

SZILÁGYI ALEZ.: Az éves munkát értékelő tanácskozásunkon a főkapitányság részéről igen elismerő vélemény hangzott el szerveink együttműködéséről. Annak előrebocsátásával, hogy mi is ugyanazt mondhatjuk, röviden ismertetek egy érdekes esetet.

Tudomásom szerint a közeljövőben tárgyalja a bíróság a néhány hónappal ezelőtt elkövetett jászberényi gyilkosság ügyét.

Ottani egységünk úgy kapcsolódott az ügy felderítéséhez, hogy a tettesek az áldozat házat felgyújtották. Oltás közben, majd az utómunkálatok során tüzoltó elvtársaink a szándékosság kétségbevonhatatlan nyomaira bukkantak. A helyiség airtja olyan helyzetben volt, hogy csak kívülről csukhatták be; az áldozat tetemét is olyan körülmények között találták, hogy az kizárta az öngyilkossági szándékot, s végül sikerült bizonyítani, hogy a házat előbb tűzveszélyes folyadékkal öntötték le.

Míndezek figyelembevételével kezdődött a nyomozati eljárás, és derült fény a bűntény összes körülményeire.

NÉMETH SZDS.: Még egy gondolatot szeretnék érinteni. Véleményem szerint jelenlegi továbbképzésünk nem mindenben tart lépést az élet követelményeivel. A KB 1969 novemberi határozata végrehajtásának sikere viszont a mi szerveinknél nem kismértékben ettől is függ. Úgy érzem, abban, hogy a jelenlegi lehetőségeinket jobban kihasználhassuk, s gyorsabban leküzdhesük a sablonosságot vagy az itt-ott még tapasztalható igénytelenséget, a törzs pártszervezete meg az egységek alapszervezetei kezdeményezőbbek is lehetnének. Mert hát tágabb értelemben ez is beletartozik abba, amit a feladatokra történő mozgósításnak tekintünk.

SZILÁGYI ALEZ.: Remélem, ez is olyan sikerrel jár majd, mint a létszámhány megszüntetéséhez nyújtott támogatásuk. Egy parancsnokságunkon számottevően, a többen pedig szinte teljesen sikerült megoldanunk ezt a problémát. A neheze persze még hátravan, mivel az újoncokból a lehető legrövidebb idő alatt igazi tűzoltókat kell nevelnünk. Ebből a célból tapasztalt tiszthelyetteseket bízunk meg a paronálásukkal.

Néhány szót önkéntes és létesítményi tüzoltóinkról, azzal a megjegyzéssel, hogy más alkalommal bővebben is megemlékezik majd róluk folyóiratunk.

Erkölcsei és anyagi megbecsülésük, véleményem szerint, nálunk sem marad el a kívánalmaktól, felszereltségük is szerényen bár, de javul. Tudomásom szerint a megyei tanács például még az idén vásárol két Zsuk fecskendőt, s jövőre újabb kettőt.

Gondokat okoz viszont az egyenruhával történő ellátottságuk, ezt feltétlenül meg kell oldani a közeljövőben. —gádor—

Az NDK-ban láttam

Tavaly ősszel 10 napig az NDK-ban tartózkodtak Vértessomló, megyénk egyik legkisebb községének önkéntes tűzoltói. A böhlitz-ehrenbergi önkéntesek meghívásának tetek eleget.

Az előzményekhez tartozik, hogy az 1968. évi versenyek befejeztével cikk és fénykép látott napvilágot a magyar kiadású, német nyelvű Neue Zeitungban a vértessomló-i önkéntes tűzoltótörség hagyományosan jó szerepléséről.

A cikk megjelenése után Koller Ferenc önk. tű. szds. levelet kapott a böhlitz-ehrenbergi önkéntes tűzoltóság parancsnokától, amelyben a cikk alapján felajánlta, hogy létesítsenek levélbeni kapcsolatot. Többszöri levélváltást követően, 1970 tavaszán megérkeztek az NDK-beli tűzoltó elvtársak, hogy a személyes kapcsolatot is felvegyék.

A vértessomlóiak segítséget kértek a megyei parancsnokságtól a program összeállításához. Gazdag programot állítottunk össze, amelyben a Balaton körüli autóbussz-kiránduláson kívül, többek közt, a Tűzoltó Múzeum és a budapesti parancsnokság meglátogatása is szerepelt.

A böhlitz-ehrenbergi tűzoltó elvtársak gazdag élményekkel, s azaz az ígérettel tértek haza, hogy a látogatást rövidesen viszonozni fogjuk.

A vizionlátogatásra októberben került sor, s ezen e sorok írója is részt vett. A fogadtatás rendkívül szívélyes, mondhatnám ünnepléses volt. Az eltöltött napok eseményeiből, tanulságaiból a leglényegesebbet szeretném ismertetni.

Böhlitz-Ehrenberg Lippse peremvárosa, kb. 10 000 lakossal. A város elsődleges tűzvédelmét jól szervezett és jó felszereltségű önkéntes tűzoltóság látja el.

A testület egy középnehéz típusú gépjárműfecskeendővel (teljesítményre hasonló a CSD 352-eshez), egy tehergépkocsival (kismotorfecskeendő szállítására) és egy mikrobuszsal rendelkezik. A mikrobusz szerepét csak akkor értettem meg, amikor a riasztási rendszerüket elmagyarázták.

A testület tagjai egyúttal az üzemek létesítményi tűzoltói is, illetve a létesítményi tűzoltóságok közössége képezi a városi tűzoltóságot. Ezért riasztásuk részben az üzemek riasztása révén, részben a lakásokon levő körtelefonon történik.

A tűzjelzés a szertár emeletén levő szolgálati lakás telefonjára jut be. Az itt lakó tűzoltó vagy hozzátartozója továbbítja a riasztást az üzemekbe és a lakásokra, majd a gépjárműfecskeendővel a színhelyre vonul. A szertárba elsőnek érkező a mikrobuszsal, a másodiknak érkező a teherkocsival elindul az embereket összeszedni (legtöbbjük jogosítvánnyal rendelkezik) meghatározott útvonalakon, s a tűz színhelyére szállítja őket. (Amennyiben a szolgálati lakásban lakó tűzoltó nincs otthon, az elsőnek érkező a gépjárműfecskeendővel indul.)

Az előbb említettem a körtelefont. Az egymáshoz közel lakó tűzoltók közül legalább egynek a lakásán rendszeres városi távbeszélőkészülék van. A szertárban egy különleges készülék található, amelyen egyetlen gombnyomással egyidőben, tárcsázás nélkül kapcsolható valamennyi tűzoltó lakásán levő készülék. Ennyi a gyors riasztás magyarázata.

Látogatást tettünk a lipcsei városi parancsnokság laktanyájában is.

Szerellátottságuk hasonló a mienkhez, de – egy járási parancsnokságot alapul véve – sokoldalúbb. 2 db középnehéz általános gépjárműfecskeendővel, egy habrohamszerrel, egy létraszerrel, egy mentőszerrel és egy műszaki mentőszerrel rendelkeznek. Ezenkívül utánfutó targoncában több 800-as kismotorfecskeendőjük és aggregátjuk is van.

A habrohamszer Skoda gyártmányú. Csak habképző anyagot visz a tartályban, s a vezetőfülke tetején levő habágyún kívül két (kb. 400/4-nek megfelelő teljesítményű) hab-sugár szerelhető róla.

Létraszerük 32 m-es, olajhidraulikával működik; biztonsági berendezései azonosak a nálunk levőkével.

A mentőszerüket tűz esetén bekövetkező sérüléseknél, füstmérgezéseknél használják. Eppen emiatt pullmotor is van benne, amelyvel a mesterséges légzést és oxigénadago-

lást biztosítják. A légzőkészülékek karbantartását, javítását, töltését maguk végzik külön kis műhelyükben.

Hírközpontjuk – a mienktől eltérően – az emeleten van. A félkör alakú pult mellett 3 fő látja el a szolgálatot. Egy a tűzjelző telefonokat kezeli, egy figyelemmel kíséri a tűzjelző berendezések üzemeltől befutó jelzéseit, a harmadik pedig az URH-készülék kezelője. A tűzjelző telefonokkal és az URH adó-vevő berendezéssel magnetofon-készülékek vannak összekötve úgy, hogy a kagylók telemelésével indulnak a szalagok. Minderjelzést, minden beszélgetést rögzítenek. A riasztás csengőjelzéssel történik, de késérelvétel lap helyett kis katonra írnak az adatokat, amit csöppostával juttatnak le a szertárba.

A hírközpont falán több fényjelzés rendszerű demonstrációs tábla van. Ezek közül az egyik a készültségben levő szereket mutatja, a másik a város körzeteire osztott térképét ábrázolja, s ezen feltüntethető a kárhely körzete s az oda irányított szerek száma és típusa.

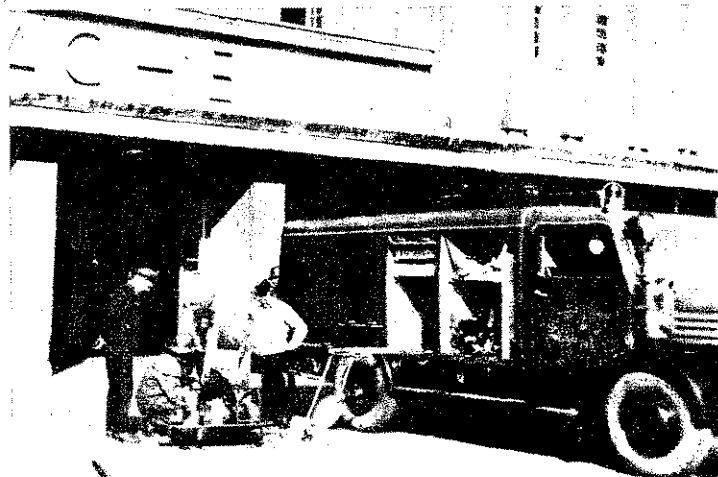
A készültségi állomány elhelyezése nálunk korszerűbb, egészségesebb. Itt a hálólhelyiség egyetlen nagy terem, amelyben az ajtóra merőlegesen helyezkednek el az ágyak. Egy-egy ágy sor, egy-egy szer létszámának a helye (a váltás ugyanabban az ágyban alszik). A riasztással egyidőben az ajtó fölött kigyulladó számtábla mutatja, hogy melyik szert riasztották.

Egy másik napon meglátogattuk a Lipcseben működő újonciskolát. Itt képezik ki az összes újoncot. A kiképzési idő 5 hónap. Ez alatt a hallgatók elsajátítják a vonulatszolgálatot kapcsolatos összes tudnivalót, s egyúttal a gépjárművezetői alapvizsgát is leteszik.

A tanfolyam tematikája 35–40%-ban elméleti, 60–65%-ban gyakorlati kiképzést ír elő. A tantermekben nagyon sok demonstrációs eszköz könnyíti meg az anyag elsajátítását. Az iskolának 4 gépjárműfecskeendője van; gyakorló pályájuk a nemzetközi vásár területén található. Ottlétünkkor a néhány nappal előbb kezdődött tanfolyam hallgatói mutatták be az eddig tanultakat. Feltűnő volt, hogy minden gyakorlatot egyujjas vászon-

A lipcsei városi tűzoltóság szerállományából: „Tatra”-típusú habrohamszer

Általános szer a benne málházott kis aggregáttal és fény-szóróval

kesztyűben hajtottak végre. Kérdésekre az iskola parancsnoka elmondotta, hogy a kesztyű viselése – a sérülések elleni védekezés céljából – kötelező, s azt már az első naptól kezdve meg kell szokni.

Ugy tartják, hogy az ember úton-útfélen új dolgokat tapasztal, ha nyitva tartja a szemét.

Autóbuszsal mentünk Weimarba. Feltűnt, hogy a két úttestet elválasztó zöld sávban 5–10 kilométer távolságban egy-egy sárga-fekete színezésű oszlop áll, tetején egy dobozzal, melyre telefonkagyló van festve. Megtudtam, hogy az oszlopok tetején levő dobozokban segélykérő telefon van, amely három gombbal hozható működésbe. Az egyik gomb a legközelebbi rendőrséggel, a másik a tűzoltósággal, a harmadik a mentőkkel teremt kapcsolatot. Ugyanebben a dobozban elsősegélynyújtó csomag is kapott helyet, amelyet a sérült vagy a segítséget nyújtó díjtalanul igénybe vehet. Arra a kérdésemre, hogy a berendezést vagy a csomagot felelőtlen személyek nem rongálják-e meg, szinte mebotránkozva felelték, hogy ilyen náluk nem létezik...

Meglátogattam szállásodóm 76 éves bátyját, aki szintén önkéntes tűzoltó volt. Lakásában valóságos múzeumot találtam.

A Klöckner gépjárműfecskendő és a gépezetes tolólétra élethű és 1:10 méretarányú, működő modelljén kívül kismotorfecskendő utánfutóval, oxigénes légzőkészülék, s minden felszerelési tárgy megtalálható olyan kidolgozásban, hogy pl. az oszlop szelepei működnek, a storzkapcsok összekapcsolhatók, a kihúzás létra megszerelhető. A méretarányokat hűen tükrözi a modell mellett álló pahár. Kiderült, hogy a modelleket tulajdonosa saját kezűleg készítette, s mintegy 10 évi munkája fekszik benne.

Weimarban tett látogatásunk egyik programjaként felkerestük a buchenwaldi koncentrációs tábort, ahol a magyar mártírok emlékműve előtt csoportunk virágcsokrot helyezett el.

Részt vettünk az alkotmány napi ünnepeken, ezek egyik kiemelkedő programja a böhlitz-ehrenbergi önkéntes tűzoltók látványos tűzoltási bemutatója volt.

A vendégségben eltöltött tíz nap felejtetetlen élményekkel és hasznos tanulságokkal szolgált.

Deutsch Sándor

tű. őrgy.

megyei parancsnokhelyettes,
Tatabánya

Olajhidraulikával működő, 32 m-es gépezetes tolólétra

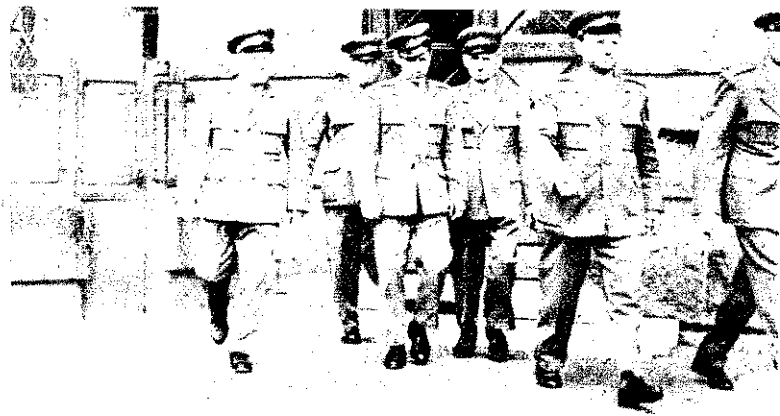
Gépjárműfecskendő, melynek habágyúja a vezetőfülke tetejéről kezelhető

Ezt a működni is képes modellt egy böhlitz-ehrenbergi önkéntes tűzoltó készítette

SZAVAZTUNK

APRILIS 25-ÉN TESTULETUNK HIVATÁSOS ÉS ÖNKÉNTES TAGJAI IS AZ URNÁK ELÉ JÁRULTAK, HOGY LEADJÁK VOKSUKAT A HAZAFIAS NÉPFRONT JELELTJEIRE. NÉHÁNY SZAVAZÓKÖRZETBE MI IS ELLÁTOGATUNK, S KÉPŐSZEÁLLÍTÁSUNKBAN ERRŐL SZÁMOLUNK BE OLVASÓINKNAK:

Szolgálatkezdés előtt a 46-os országgyűlési képviselői és a 127-es nácsztagi szavazókörizetbe indul a XIV. kerületiek „B” szolgálati csoportja, hogy leadja voksát Sumeth János kerületi első titkár képviselője illetve Ozváry László nyugállományú tüzoltó százados, tanácsztagja, illetve, aki másodizben kapott bizalmat a jelölőgyűlésen

Dóra Erzsébet gyors- és gépirónőt, a budapesti parancsnokság dolgozóját köszönti első választása alkalmából Kanyaró Károly, a sashalmi 39-es körzet szavazatszedő bizottságának elnöke

*

A Városház utcai egyik szavazókörizetben választott az V—VI—VII. kerületi parancsnokság három beosztottja: Kovács János szkv., Szilaj István alhdgy. és Hiczkó Károly tórm. Közülük Szilaj elvtárs (középen) első izben szavazott itt, minthogy a fiatal őrségparancsnok taval még a BM Akadémia Tüzoltó Tagozatának volt a hallgatója

A 141-es katonai választókerületben a BM Akadémia Tüzoltó Tagozata és a tiszthelyettesi iskola törzsének tagjai és hallgatói szavaztak. A képviselőjelöltek listáján Darók Jánosné és Horváth István neve szerepelt, a tanácsztagi szavazólapon dr. Bendő Mihály tüz. őrgy.-é (képünkön szavazás közben), az Akadémia tanáráé. — Kovács Jánost, a II. évfolyam hallgatóját a bizottság elnöke, Molnár Károly alez., tanár tájékoztatja a szavazás módjáról

*

Fülöp József főhadnagy, a monori járási tűzrendészeti kirendeltség vezetője feleségével együtt indul szavazni a közeli szavazóhelyiségbe. Az illói 13-as tanácstagi körzet jelöltjét a harmadik ciklusra is megtisztelték bizalmukkal választói. Ismételt jelölése a testület iránti elismerést is jelképezi

Ecsere nemcsak a jelöltek között találtuk hat önkéntes tűzoltó nevét, hanem a választás lebonyolításában is jó néhányan jeleskedtek. — Gesztesi István technikus, a testület vezetőségi tagja a választási elnökség elnöki tisztét látta el; többen a szavazatszedő bizottságokban működtek közre. — Ohányal Mihály fhdgy., parancsnokhelyettes, Nagy László szds., parancsnok és Urbán Pál szds. (balról jobbra) szavazás után a szertárhoz igyekeznek az utánpótlás néhány tagjával

Joó Lajos főtörzsőrmester és Soós Sándor szakaszvezető, az I—II—XII. kerületi parancsnokság beosztottai kora reggel, a Kosciuszko Tádé utcai általános iskolában adták le szavazatukat az országgyűlési képviselő- és tanácstagjelöltekre. Nem mindennapos esemény a választás, és nemcsak jelentőségében, külsőségeiben, hanem ér-zésekben is ünnepi

GONDOLATOK AZ IONOK ÉGÉS- ÉS TŰZOLTÁSTECHNIKAI SZEREPÉRŐL

Igen jellemző a tüzelés- és tűzoltástechnika felgyorsult útmű fejlődésére, hogy esetenként meglepő közleményeket, tájékoztatásokat, kísérlet- és vizsgálat-ismertetéseket olvashatunk. Több ilyen anyag áttanulmányozása, a különféle forrásokból származó ismeretanyagok összevetése, továbbá ezeknek a gyakorlati tapasztalatokra való visszavetítése során felmerült bennem néhány gondolat, s a következőkben összegezhetném őket:

Az égési folyamat során — véleményem szerint — a reagáló anyagokra vonatkozóan a következő körülményeket célszerű megkülönböztetni:

— az anyagok egyesülése előkészítetlen állapotban megy végbe;

— egyesülésüket aktiválással vagy

— gerjesztéssel segítik elő;

— az anyagokat ionizált állapotba hozzák az egyesülés hatásfokának javítása céljából.

Az előkészítetlen ún. természetes égés technikailag alárendelt jelentőségű, nemritkán csak hangulatkeltési célokat szolgál (például a kandalló- vagy tábortűz). Az erdtűz is szemléletes megnyilvánulási formája a természetes égésnek, de a gyakorlati tűzoltás során szinte minden esetben ilyen természetes körülmények között lezajló égés leküzdése az oltástechnikai feladat.

A tüzelőanyagok előkészítésének legrégebben és legszélesebb körben alkalmazott módja az előmelegítéssel végzett aktiválás, amit az esetek többségében hulladékenergiák (például kohótorokgáz, füstgázok) hasznosításával oldanak meg. Gyakran az égéshez szükséges tüzelőanyag és levegőtömegek közül is csak az egyik komponens, általában a levegő előmelegítését végzik el, a tüzelőanyagot pedig természetes hőfokán adagolják az adott berendezésbe. Ilyen módon első gondolatként a reagáló közegek hőtartalmának előzetes emelésével a tüzelés hatásfokát kívánták kedvezőbbé tenni. Kétségtávol, ilyen értelemben jelentős eredményeket produkáltak e módszerrel, azonban lényegesen közrejátszott ebben az a kevésbé hangsúlyozott körülmény is, hogy a lángot képező gázelegyben — a kinetikus gázelmélet alapján — a termikusan aktivált molekulák között nagyobb reakciósebességgel zajlik le az egyesülés, s ezért az égés intenzívebb és hevesebb lesz.

A molekulák aktiválásának speciális esete a gerjesztés. A termikus aktiváláskor döntően a molekulák kinetikus energiaszintjének (Brown-féle mozgásának) oly mértékű emelése a cél, hogy a két ütköző molekula energiája haladja meg az egyesüléshez szükséges kritikus értéket. Számos esetben azonban az ütközéskor átadott energia nem elegendő az egyesüléshez, hanem csupán az ütköző molekulák valamely elektronjának egy magasabb energiaállapotba történő emelését eredményezi.

A molekulák gerjesztése a fény, de még inkább a radioaktív sugárzások kísérőjelensége. Ez a tüzeléstechnikában ma még kevésbé feltárt, és ezért iparilag kevésbé alkalmazott módszer. A klór és a hidrogén azonos térfogatú elegyének napfény hatására történő robbanásszerű elégése azonban ismert és a technikai életben sok veszélyt rejtő jelensége lényegében a fénysugárzás hatására gerjesztődő molekulák heves egyesülése. Ez a folyamat klórdurranógáz-reakció néven ismert.

A folyékony és szilárd tüzelőanyagok aprítottsági fokának növelése és az így előkészített anyagnak a levegővel történő minél tökéletesebb keverése a tüzeléstechnikában önálló gondolatkör. s a keverékképzés elméletének és gyakorlatának a kialakulásához vezetett. Ebben jelentős szerepet kap a reagáló felületek minél nagyobb mértékű növelése. az anyagok termikus aktiválása, az elegyítés minél tökéletesebb megoldása és még számos más tényező, azonban még nem találtam utalást sehol arra, hogy az anyag aprítása közben annak ionizálódása következik be. és ez az állapot milyen befolyással van az égési folyamatra. Véleményem szerint az anyagok aprítottsági fokának növelése közben azok ionizáltsági fokának növekedése is bekövetkezik, és ez valamilyen függvénykapcsolattal jellemezhető, illetve fejezhető ki. E függvénykapcsolatnak a kísérleti feltárása célszerűnek és szükségesnek látszik, hiszen a reagáló közegek ionizáltsági foka és a reakciósebesség között szintén valamilyen összefüggés áll fenn. Az égés esetében nyilvánvalónak látszik, hogy a keverékképzés eddig ismert követelményei mellett az aprítás (örlés, porlasztás) következtében előálló ionizáció szint-

jének növekedése döntően befolyásolja a reakció sebességét, és ezzel egy adott tüzelőberendezés teljesítményét és hatásfokát. A tüzelőanyagok előkészítése során tehát tudatosan törekedni kell az ionizáltsági fok növelésére, ezért javaslom, hogy a tüzelőanyagok égéstechnikai előkészítésének jellemzésére alkalmazzuk az ezek ionizáltsági fokát kifejező mérőszámot.

A tüzelőanyag és a levegő ionizált állapotba való előkészítését és ilyen módon való egyesítését az energiaminimum-elv érvényesítése érdekében is célszerű megtenni, ugyanis az energiaszint mélyülését az ellentétes töltésű részek kölcsönhatása idézi elő, s az a töltések szorzatával arányos.

A gyakorlati tüzelőberendezéseknél nemcsak egyetlen módját alkalmazzák az anyagok előkészítésének, hanem összetett funkciójú szerkezeti elemekkel oldják meg a feladatot. Bár erre vonatkozóan nem találtam szakirodalmi anyagot és részletes magyarázatot, azonban nyilvánvaló, hogy az ún. gyújtóboltozat, vagy gyújtókó nagyon összetett, de még kellően nem elemzett funkciót teljesít egy-egy adott berendezésben. Nagyon célszerűnek látszik olyan vizsgálatsorozat megszervezése és lefolytatása, amelynek keretében tisztázható, hogy egy-egy tüztér szerkezeti elemei milyen módon és milyen mértékben hatnak a még nem égő tüzelőanyagra, továbbá a visszaható energifolyam milyen összetevőkből áll, és ezekből mennyi fordítódik gázosításra, termikus aktiválásra, gerjesztésre és ionizálásra.

A kapott adatok nagyon alkalmasnak látszanak az azonos típusú berendezések összehasonlítására, és a fejlesztés irányának meghatározásához is sok segítséget nyújthatnak.

Nyilvánvaló, hogy ha a tüzeléstechnikában ilyen nagy jelentőségű szerepet játszik az anyagok előkészítése, hasonló elveken analog kell megoldani a korszerű tűzoltástechnika anyagainak az előkészítését és alkalmazását is. E területen szintén a négy alapesettel találkozhatunk:

— előkészítetlen oltóanyag;

— aktivált oltóanyag;

— gerjesztett oltóanyag;

— ionizált oltóanyag.

Az első esetben az éppen adódó oltóanyagot — például vizet, vagy homokot — általában egyszerű eszközökkel, vödörrel vagy lapáttal, fejlettebb módszerrel pedig kötött vízsugár formájában juttatjuk a tűzre. Ilyen oltóanyagok alkalmazása esetén a tűzfészek támadása és megsemmisítése a cél. Az alkalmazott eszközök és taktikai módszerek is a legegyszerűbbek.

Az aktivált oltóanyag használatakor — a tüzeléstechnika analógiájára — az oltóanyag előhűtése látszana a legtermészetesebb folyamatnak. Ez azonban technikailag nehezen kivitelezhető, és messze elmarad a hatásosság a ráfordítás méreteitől. Az oltóanyag előhűtése helyett azonban — feltétlenül az oltási hatásfok növelése céljából — víz esetében a nedvesítő szer alkalmazata van terjedőben. Ezek lényegében a viznek mint oltóanyagnak az aktiválását eredményezik. Bár a témának jelentős múltja és terjedelmű szakirodalma van, a nedvesítő adalékanyagoknak aktiváló hatású tűzoltó anyagként való felfogása új megfogalmazásba és új megvilágításba helyezi az anyagokat és a módszert. Az eddigi kísérletek és gyakorlati eredmények egyértelműen bizonyították a nedvesvíznek mint aktivált oltóanyagnak azokat a tulajdonságait, hogy egyrészt alkalmas az oltási hatásfok jelentős mértékű növelésére, másrészt az előkészítetlen vízzel nem vagy csak igen nehezen oltható egyes anyagok tüzeinek a hatásos és eredményes oltására. A nedvesítő adalékanyaggal kezelt víz használatakor az alkalmazott eszközöknek és taktikai módszereknek természetesen más fejlettebbeknek kell lenniük a természetes oltóanyag használatánál.

A gerjesztett oltóanyag alkalmazásával kapcsolatban még nem jelentek meg kísérleti módszereket és eredményeket ismerető közlemények, azonban célszerű lenne napirendre tűzni a gerjesztett oltóanyagok előállítására és ezek hatásosságának vizsgálatára vonatkozó kísérleteket. A radioaktív sugárzóanyagot egyre szélesebb körű alkalmazása során több jelentős hatásról és sikerről olvashatunk, s ezek alapján feltételezhető, hogy alkalmazásuk a tűzoltástechnikában sem lenne eredménytelen.

Az ionizált oltóanyagok előtt célszerűnek látszik néhány gondlattal a lángelemiséggel is foglalkoznom.

Több szerző az égés általánosan ismert három feltétele mel

lett az éghető anyagokból szabad gyökök keletkezését sorolta negyedik feltételnek. Ez azt is jelenti, hogy a lángot képező izzó gázáramban elektromos töltéssel rendelkező anyagi részecskék, azaz ionok áramlanak. A korszerű tüzeléstechnika a láng ionizált állapotát hasznosítja is, például az ionizációs lángörző berendezésekben.

A korszerű tüzeléstechnikának és -taktikának fő célja a lángoltás, mert ezáltal biztosítható a tűz helyhez és mérethez kötése, így oldható meg a tűz „lefektetése”. A lángoltásnak éppen a szabad gyökök és ionok gyors és hatásos semlegesítése a legtermészetesebb módja. Nyilvánvaló, hogy erre a célra az oltóanyagoknak is ionizált állapotban kell lennie. A semleges állapot gyors beállításához — lényegében a lángolás megszüntetéséhez — az oltóanyag ionfelhőjének töltéstöbblettel kell rendelkeznie a lángban jelenlevő és képződő ionfelhőhöz képest. E töltéstöbblet hatásmechanizmusának kialakításához feltétlenül szükséges az oltóhatást kifejtő ionfelhő áramlásának az irányítása és alakítása, hogy az a láng minden részébe, minél rövidebb idő alatt eljusson.

A jelenleg alkalmazott tüzeléstechnikában is megfigyelhető az ionizált állapot kedvező hatása. Előjáróban meg kell állapítani, hogy a gyakorlati tüzelés során eddig használt eszközök és anyagaink esetében meg kell különböztetnünk az elsődleges és másodlagos ionizációs jelenségeket és hatásokat.

Elsődleges ionizációs hatásoknak azt nevezem, amikor az oltóanyag már ionizált állapotban kerül a lángzónába, tehát az onpárok létrehozása az oltástechnikai felszerelésekben történik.

Másodlagos ionizációs hatáson azt értem, hogy az oltóanyag elektrostatikai szempontból semleges állapotban jut a lángzónába, és itt következik be az ionizálódása.

Az elsődleges ionizációs hatás érvényesülésének jellemző esete a porlasztott vízzel történő oltás; a vizet lényegében aprítási folyamat után juttatja a lángzónába. A víz esetében az ionizálódás bekövetkezése voltaképpen a Lenard-effektus értelmében történik. E szerint az ütközés hatására ködszerűvé szétbomló vízecspepek elektromos töltésűvé válnak; a kisebbek negatív, a nagyobbak pozitív töltést mutatnak. E jelenségek a porlasztott vízzel oltás esetére való alkalmazása új felismerés, és feltétlenül hozzásegít a porlasztott vízzel oltás hatásmechanizmusának tisztázásához és a már sokszor tapasztalt oltóhatásosság lényegének a feltárásához.

A porlasztott vízsugár előállításának két változata terjedt el a gyakorlatban: a több kisebb folyadéksugár célszerű ütköztesével kialakított ún. kinetikus porlasztás, és az áramló folyadék megpörgetése után a centrifugális erő hatására fellépő ún. rotációs porlasztás.

Gyakorlati tapasztalat, hogy a kinetikus porlasztású sugárcsövek oltóhatása kedvezőbb a más rendszerrel porlasztó sugárcsöveknél.

Az elsődleges ionizálású módszerek között különösen kedvező oltási tulajdonságokat mutatnak a nagynyomású (25 atm. feletti) porlasztott vízsugarak. Ezek mind a kinetikus porlasztási rendszerben működnek, és nyilvánvaló, hogy a nagyobb nyomás hatására az oltóanyag nagyobb tömegének az ionizálódása következik be. A vízsugár energiakészletében eddig „porlasztási veszteségnek” minősített energia a vízecspek ionizálása után valószínűleg potenciális energiaként marad a rendszerben. Véleményem szerint a porlasztás előtti és a porlasztás utáni energiaszintek egyenlőségét éppen ez a potenciális energia biztosítja, és a két állapot kinetikus energiaszintje között fennálló különbség fordítódik az anyag ionizálására.

Ennek alapján célszerűnek látszik a porlasztott vízsugár előállítására alkalmas sugárcsövek, illetve az általuk képzett

vizfelhők ionizáltsági fokának a megmérése, és ha ennek alapján szükségesnek bizonyul: a porlasztó sugárcsövek minőségi jellemzői között a velük elérhető ionizáló hatást kifejező adatot is megadni.

A másodlagos ionizációjú oltástechnikára a porral oltás a jellemző példa. Itt az oltóanyag tárolása, a biztonságos felhasználhatóságot garantáló készletben tartása, csővezetékben nyomás alatt való szállíthatósága megkívánja, hogy a porszemcsék ép, sértetlen mikrokristályok, s kifelé elektromosan semlegesek legyenek. A lángzónában lejátszódó termikus bomlás során azonban lényeges a minél nagyobb fokú ionizálódás, és ezáltal a lángter ionjainak gyors semlegesítése. A porsugár célszerű alakításának és irányításának a szükségessége közismert, és véleményem szerint ez elsősorban az ionizáló hatás minél nagyobb mértékű érvényesülését eredményezi.

A különböző poroltások során megfigyelhető volt, hogy az égő anyagból képződött gyökök és ionok némileg módosítják az oltóanyag hatását. A természetes benzinekhez viszonyítva a pirolízis útján nyert benzinek oltásához felhasznált oltóanyag mennyisége és szükséges sugárképe például nem alapvető, de mégis felismerhető különbséget mutat. Véleményem szerint ez a szénatomok kettős kötéssel való kapcsolódásából, illetve az ebből eredő más jellegű és méretű bomlásból és ionizálódásból ered.

Úgy gondolom, a Monnex oltópor igen jelentős oltóhatása is a kétszeres szekunder ionizációval magyarázható a következők szerint:

Az oltópor nem kristályos szerkezetű, hanem olyan amorf anyag (valószínűleg szilárd oldat), amelyen belül a molekulák Brown-féle mozgása a hőhatás következtében oly mértékben megnő, hogy az az instabil anyagszerkezet robbanásszerű széteséséhez vezet. A számtalan anyagrészecske a robbanás után ionizált állapotban repül szét a lángterben, majd ezen ionizált állapot megszűnése után a kialakuló termikus bomlás újabb ionizálódást eredményez. A kétszeres ionizálódás és semlegesítődés — az egyéb hatásokkal összegeződve — természetesen gyors lángoltást eredményez.

A „P” jelű oltóporhoz fenti gondolatok alapján szerkesztett kis méretű sugárcső az oltópor bizonyos mértékű primer ionizálását is eredményezi, s az oltási kísérletek alkalmával meglepően jó eredménnyel működött. Ez egyrészt az elmélet helyességét, másrészt a meglévő berendezések fejleszthetőségét bizonyítja, hiszen az adott esetben primer és szekunder ionizáció egyaránt fennállott, és a kétszeres ionizáció produkálta is a várható oltóhatás-növekedést.

Az ionizációs tüzeléstechnika elfogadása esetén célszerűnek látszik mind az éghető, mind a tüzelő anyagokat ionizációs készségük és jellegük alapján is megvizsgálni és rendszerezni. E vizsgálatsorozat alapján az eddig általánosan használt oltóanyagok új, fejlettebb felhasználási irányelvei egységesen és szakszerűen határozhatók meg, a szükségessé váló oltóanyagok követelményei esetleg jobban konkretizálhatók. Ez a vizsgálatsorozat új irányokat szabhat a tüzelő anyagok és a tüzelő-felszerelések további fejlesztésének is.

Nincs szándékomban azt a benyomást kelteni, hogy az ionizációs tüzeléstechnika ismerttetett gondolataival a tüzelés ki- zárólag molekuláris fizikai alapokra helyezhető, csupán azt a célt kívánom elérni, hogy felhívjam a figyelmet a tüzelőanyag- előkészítésben és a polifunkciós tüzeléstechnika területén az ionok szerepének és jelentőségének a vizsgálatára.

Lantos Sándor

tű. alez., okl. gépészmérnök

Az erdők tűz elleni védelméért

Az erdőtüzek megelőzése, illetve csökkentése érdekében a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium oktató jellegű propagandafilmet készítette az erdők tűzvédelméről.

A filmet a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága, a rádió, televízió, a Magyar Értelmiségi Szövetség és a MEM vezetői, munkatársai előtt mutatták be március 31-én.

A filmbemutató előtt dr. Vágó János, a MEM Igazgatási és ügyügyi Főosztályának vezetője smertette az elmúlt évek erdő-

tüzeiből származó tapasztalatokat, valamint azokat az eredményeket, amelyeket az illetékes tüzrendészeti szervek, a Társadalmi Erdői Szolgálat és a szakmai vezetés összefogásával értünk el. A továbbiakban elmondotta, hogy a film azokkal a jelenségekkel foglalkozik, amelyek a gyakorlati életben az erdőkben járó kirándulókkal előfordulnak; a magatartás helyes és helytelen módját szemlélteti. Például a vonatból kibombolt és az erdőkben eldobott égő cigaretták által okozott tüzzel; az erdő melletti

gyom- és cserjeégetéssel; a szabályos és szabálytalan tűzrakással; a gyermekek gyufával való játékából eredő tüzzel; az avaron és tiszta talajon történő kávéfőzéssel; a táborozás és konyhakörlet előírásaival; a Társadalmi Erdői Szolgálat szerepével; az erdészek készletügyi szolgálatával, a fakitermelésnél használt motorfűrészek helyes és helytelen tanolásával és egyéb jelenségekkel.

A bemutatót részt vevők úgy értékelték a filmet, hogy széles körben vetítve nevelő ha-

tással lesz a nézőkre, s a kirándulók nagyobb körültekintéssel ügyelnek majd érdeinkre.

Főként, ha azt is tudják, hazánk fában viszonylag szegény ország; területének csak 16 százalékat borítja erdő. S bár a felszabadulás óta 300 ezer hektárnyi erdősítetünk, faanyag-szükségletünk felét mégis behozatallal kell fedeznünk. Mindez súlyos terhet ró a népgazdaságra, s a veszteséget csak növeli a gondatlanságból eredő tűzkár.

Nagy Mihály

EGY FELHÍVÁS MARGÓJÁRA

Kis könyvecske a testület történetéről, emlékérem a jubileum alkalmából, nemzetközi elismerés – mind megannyi jelképe a pécsváradai önkéntes tűzoltók tartalmas testületi életének. S minden biznnyal újabb ösztönzést adott a további tevékenységre, hogy a testület nyerte el a két területi tsz-szövetségünk adományozta csapatzászlót, s szerzett jogot annak egy éven át történő megőrzésére.

A könyvecskét és az érmeket ma már más testületeink tagjai is érdeklődéssel nézegetik, s nem vitás: náluk is ösztönzői lehetnek a több és jobb munkának.

Önkéntes tűzoltótestületeink versenymozgalmi immár hagyományosak. A Baranya megyei tűzrendészeti bizottság 1967-ben bocsátotta ki első versenyfelhívását, s ezzel arra kívánta erkölcsileg és anyagilag ösztönözni a tűzoltótestületeket, hogy mind magasabb színvonalon lássák el alapvető feladataikat.

Új színfolttal gazdagodott a versenymozgalom a csapatzászlóval. Az adományozók azt fejezték ki ezzel a gesztussal, hogy a termelőszövetkezetek mindinkább sajátjuknak is tekintik községi önkéntes tűzoltótestületüket. Ugyanakkor a zászló egy évi időtartamra történő elnyerése csak úgy lehetséges, ha a testület tagjai mindent megtesznek tsz-ük tűzrendészeti helyzetének megszilárdításáért.

A megyei tűzrendészeti bizottság, a járási bizottságok meg az érintett szervek útján jó irányítója, segítője és tárgyilagos értékelője volt a versenymozgalomnak.

Eppen ezért, nem vitatva az elért eredményeket, úgy döntött, hogy a versenyt ebben az esztendőben új formában hirdeti meg.

Fel kellett figyelnie ugyanis arra, hogy a közepes vagy az ennél nagyobb lakosságú községekben általában kedvezőbbek a feltételek az önkéntes tűzoltóság eredményes és sokrétű tevékenységére. (Siklós, Dunaszekcső, Pécsvárad, Mágocs, Bóly meg a többi nagyobb községünk önkéntes tűzoltóinak eredményei országsszerte jól ismertek.)

Ha viszont a verseny már eleve az ilyen kedvező adottságú és gazdag hagyományú testületek között dől el, akkor csak részben érheti el a célját. A kisebb községek önkéntes tűzoltói nem alapítanul tarthatják eleve reménytelennek a győzelmet vagy az előkelő helyezést, minthogy korlátozottabb lehetőségeik folytán nem képesek olyan szintű s főleg mennyiségű munka végzésére, mint az említettek.

Ennek tulajdonítható, hogy az alapvető célon, a tsz-ek tűzrendészeti helyzetének megszilárdításán nem változtatva, ebben az esztendőben a megyei tsz olyan versenyfeltételeket állapított meg, amelyeket minden testületünk győzelmi eséllyel teljesíthet. A községek lakosságának számát figyelembe véve ugyanis három kategóriába osztotta a testületeket. A feltételek mindhárom kategóriában egyformák, de a végzendő munkáért adható pontszám az eltérő lehetőségek miatt különböző.

A három kategória győztese közül a legtöbb pontot szerzett testület nyeri majd el a csapatzászlót, de mind a három győztes egy-egy Zsuk-fecskendőt kap jutalomképpen.

Akadott ugyan egy kis vita a tekintetben, hogy az I. kategóriájú kisközségek győztes testülete is részesüljön-e ilyen jutalomban, végül is – igen helyesen – úgy döntöttek, így igazságos. Emellett nálunk az I. kategóriájú testületek száma aránylag magas. A módosított versenyfeltételekkel a testületek vezetői is egyetértenek.

A nyolc versenyfeltétel felőleli a testületek egész tevékenységét, a tsz-dolgozókból szervezett legalább egy-egy rajtói kezdve a területfelelősi munkáig s a járási, megyei tűzoltóversenyekre történő jó felkészülésig.

A feltételek teljesítéséért maximálisan 100 pont adható. S ezt mindhárom kategória győztese megszerezheti.

Kategórián vagy járáson belüli egyenlő pontszám esetén a helyi politikai, társadalmi és kulturális életben való aktívabb részvétel dönt.

A megyei tsz az öt járás győztesének teljesítményét értékeli, további rangsorolást nem végez.

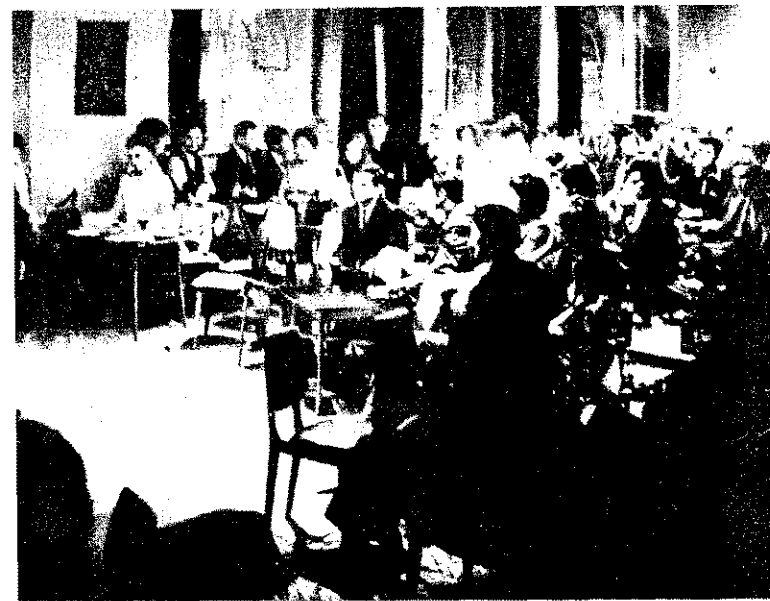
A pártbizottságoknak, tanácsoknak, a két tsz-szövetségnek meg a tanácsok MÉM-csoportjainak is megküldött nyomtatott versenyfelhívásában azonban kívánatosnak tartja a megyei tűzrendészeti bizottság a járási második és harmadik helyezettek jutalmazását.

Emellett valamennyi testület részletes, írásos tájékoztatót kapott a tennivalók egységes értelmezése céljából, valamint az idei járási és megyei tűzoltóversenyekről, mivel ezek szervesen beletartoznak az említett mozgalomba.

Dukits Károly t. alez.
Pécs

1923-ban gyártották ezt a Rába gépjárműfecskendőt, s a Központi Javítóműhely kollektívája a nyári események alkalmával működőképes állapotba hozza. A műhely KISZ-szervezete 300 órát meghaladó társadalmi munkával segít mindebben

A BM I/7-es KISZ-szervezet áprilisi taggyűlésén az amerikaiak vietnami háborúja ellen tiltakozó művekből összeállított műsort is előadtak, tűzoltó KISZ-fiatalok részvételével

A vizsgálat befejeződött

A Práter utcai gázrobbanásról már beszámolt a TŰZVEDELEM februári száma. Akkor azonban bizonyos tények tisztázatlanok voltak miatt nem adhatott hírt a káresetet követő vizsgálat megállapításairól.

A tűzvizsgálat megszakítása után a BRFK vizsgálati osztálya közveszélyokozás bűncselekményének gyanúja miatt folytatta az eljárást. A keletkezési ok és a felelősség megállapításának tisztázásához gázipari szakértő segítségét vette igénybe.

A vizsgálat megállapítása szerint a robbanást és az abból keletkezett tüzet a Fővárosi Gázművek VIII. kerületi kirendeltsége dolgozóinak felelőtlen munkavégzése okozta.

A káreset napján a reggeli óráktól a bejelentett üzemszavar — dugulás — elhárításán dolgoztak. A munkát hárman végezték: *Csernák Pál* gázszerelő, *Sch. András* ipari tanuló és *Horváth Gyula* segédmunkás.

A délelőtt folyamán a ház fővezetékét elzárták, a lakások gázfogyasztás-mérőit, a szelepek — csapok — elzárása után lecszerelték, majd a pincében megbontva a vezetékét, 30—40 atm nyomású CO₂-gázzal elvégezték a kifúvatást. A II. emelet 11. számú lakásban azonban elfelejtették elzárni a gázóra előtti sarokcsapot.

A kifúvatási művelet befejeztével igen durván megsértették a technológiai utasítást, mivel az kötelezően előírja a gázvezeték megbontása utáni tömörségi vizsgálatot, de ők nem végezték el.

Az említett lakás előszobájában az 5/4"-os vezeték nyitott állású csapján 10—15 percig ömlött a gáz. A helyiségben, 1,5 méterre a nyitott csővégétől, egy 120 literes kompresszoros „LEHÉL” hűtőszekrény volt, a nyitott csap felett 30 cm-re pedig a villanyóra.

A vizsgálat megállapítása szerint elektromos szikra okozta a robbanást. Ezt a keletkezési okot támasztja alá az igazságügyi szakértő véleménye is. Hogy a szikraképződés a hűtőszekrény kapcsolójánál vagy a villanyóra működése közben jött-e létre, azt a nagymértékű romosodás és az égési károsodás miatt pontosan nem lehetett rekonstruálni. (A szakvélemény szerint feltehetően a hűtőszekrény automata kapcsolójából pattanhatott ki a szikra.)

A városigáz és a levegő koncentrációjának számítása igazolta a tűzvizsgálat során megállapítottakat. Az 5/4" átmérőjű csövön óránként 20 m³ 85 mm vö nyomású városigáz áramlik ki.

20 m³/óra gázmennyiséggel számolva (percenként 0,33 m³) a vezeték gáznyomás alá helyezése és a robbanás bekövetkezése között eltelt idő alatt 3,3—4,95 m³ gáz került a 30 m³ légtérfogatú helyiségbe.

A városigáz alsó és felső robbanási térfogatszázaléka a gázhoz kevert hidrogén mennyiségétől függően 6—23, illetve 6—26 tf. % között váltakozik.

10 perces gázömlést figyelembe véve

$$\frac{3,3 \cdot 100}{30} = \frac{330}{30} = 11 \text{ tf. \%}$$

15 perceset pedig:

$$\frac{1,95 \cdot 100}{30} = \frac{495}{30} = 16,5 \text{ tf. \% -ot kapunk}$$

A nagy erejű robbanás arra enged következtetni, hogy a kialakult koncentráció az alsó és felső robbanási határ közötti optimális érték lehetett, ami viszont a 15 perces gázömlés tényét bizonyítja.

A kihallgatások, tanúvallomások, valamint a szakértő véleménye alapján az egyes személyek felelősségét is tisztázták.

A szóban forgó lakásban *Sch. András* ipari tanuló dolgozott. Kifúvatás után kinyitotta a csapot a felszállóvezetéken, és a cső átjárhatóságáról úgynevezett beszédpróba elvégzésével győződött meg. Ezután azonban nyitva felejtette a csapot, majd eltávozott a lakásból.

A kialakult veszélyhelyzet ekkor még elhárítható lett volna!

Ha *Csernák Pál* gázszerelő elvégezte volna a kötelezően előírt tömörségi vizsgálatot, a nagymértvű tömítetlenség feltétlenül hamar kiderül.

A munkavégzés ellenőrzésével *Tordai György* gázszerelő-csoportvezetőt bízták meg. Bár a nap folyamán két alkalommal is megjelent a helyszínen, ő sem győződött meg a biztonsági előírások pontos végrehajtásáról.

Közveszélyokozás bűncselekményének gyanúja miatt vádeljárás indult mind a négy személy ellen.

Vida György
tü. fhdgy.

TŰZ- ÉS KÁR- ESE- TEK

Vízi mentés erdőben

Március 15-én 9.41-kor egy rendőr törzserőmester jelentette a békéscsabai parancsnokságnak, hogy vízbe esett egy fiú a közeli lakótelep melletti kiserdőben levő, ún. Mokri gödörben.

Vasas Mihály szds. egysége öt perc leforgása alatt kikerkezett. A színhelyen azonban egy férfit is szorult helyzetben találtak. Amikor észrevette, hogy beszakadt a fiú alatt a gödör vízének jégtakarója, nyomban mentésére indult, de útközben ő is ugyanúgy járt.

Közvetlen életveszély egyiküket sem fenyegette. A fiú már korábban egy fához evickélt, megkapaszkodott benne, de csak annyira tudott fölhúzózkodni rá, hogy a lába bennmaradt a vízben.

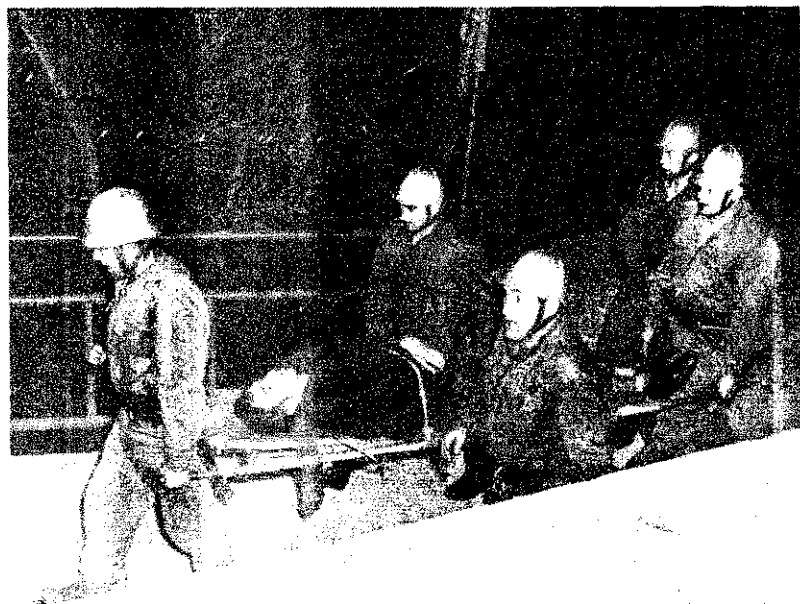
Egységeink először dugólétrá segítségével kísérelték meg a mentést, de gyorsan kiderült: a jég beszakadna alatta. A fák között pedig se tutajjal, se csónakkal nem lehetett megközelíteni a két bajba jutottat. Ezért önkéntes jelentkezés alapján, miután az elsőnek induló *Bondár Gábor* ftörm. lába görcsöt kapott, *Lovas Imre* ftörm. és *Szalai Sándor* önm. kezdtek meg a mentést.

Amikor a férfi észrevette, hogy a két tűzoltó be mert menni a kb. másfél méter mély vízbe, ő is nekibuzdult, elhárítva a felajánlott segítséget, kijött.

A gyereket, *Oláh Sándor* 14 éves tanulóat azonban ki kellett hozniuk. A mintegy 30 méteres távon csak igen lassan haladhattak, mert az útjukat álló jégtakarót is szét kellett törölni.

A gyerekek az ijedtségen kívül más baja nem esett.

Március 31-én az esti órákban a Gellérthegy oldalán egy 20 m mély sádkékba zuhant a 18 éves fiatalember. A kiriasztott egységek eszméletlen állapotban, de még életben találták. A meredek hegyoldalon mentőkötélek és hordágy igénybevételével sikerült a szerencsétlenül jártat a mélyből felhozniuk és átadniuk a mentőknek

Gázömlés Pécsen

(Tudósítónktól)

Március 1-én, hétfőn, a reggeli órákban bejelentés érkezett a Pécsi Gázműhöz: a Doktor Sándor utca 9. számú ház pincéjét elárasztotta a víz, és erős gázzagot is észleltek. A szerelők percek alatt a helyszínre érkeztek. Ekkor már a szomszédos épületekben és az utcán is érezhető volt a kiömlött gáz szaga.

A hatóságok azonnal lezárták a 6-os főközlekedési útvonalnak a város belterületén húzódo több száz méteres szakaszát a Kórház tér és a Kóczián Sándor utca között. Időközben a gázvizsgáló műszerrel és készülékkel kutatták a hiba okát. Rövid időn belül megállapították, hogy a Doktor Sándor utca 12. számú ház előtt — a nagy forgalmú főközlekedési út alatt — vízmosta üreg keletkezett, s az itt húzódo víz- és gázvezeték, valamint a postai alapépítmény eltörtött.

A 100 milliméter átmérőjű elosztó vezetékéből kiömlő gáz, a meghibásodott kábelcsatornán szivárogva, egészen az Alkotmány, illetve a Landler utcáig eljutott.

A tanácsai szervek irányításával és közreműködésével az egész környéket azonnal áramtalanították, hiszen a gázzal teli épületekben egyre fokozódott a robbanásveszély. Elzárták a vizet, és a veszélyeztetett szakasz két végén megkezdtek a vezeték gáztalanítását.

A gázömlés következtében súlyosabb mérgezés nem történt; csupán két személyt kellett kórházba szállítani enyhébb mérgezéses tünetekkel.

Azt, hogy a kérdéses üreg pontosan

mekkora, az esti órákig nem lehetett megállapítani, hiszen az állandó robbanásveszély miatt fűrógépet, fémszerszámokat nem használhattak. Tábla figyelmeztette a járókelőket, mely szerint a dohányzás és nyílt láng használata még az utcán is tilos!

A gázömlés miatt a Doktor Sándor utca páros számú házai közül a 2-től a 22-ig, valamint a 7. és 9. számú épületekben lakó 28 családot, mintegy 100 személyt, azonnal kitelepítették a lakásukból. Ideiglenesen a Hotel Turistban, a Műszaki-, valamint a Tanárképző Főiskola kollégiumában helyezték el őket.

Biztonsági okokból meg kellett várni a lakások teljes kiszellőztetését. A kritikus időszakban napokig zárva tartott a Kórház téren levő több létesítmény, intézmény, köztük Pécs egyik legnagyobb film-színháza, a Petőfi. (A 12. számú házban levő OTP körzeti fiók jelenleg is zárva van, mivel az épület előtt végzik az építési munkálatokat.)

A meghibásodott vezetékéből szivárgó víz még tetézte a gázömlés okozta gondokat. A csúszás és a rokkadás veszélye miatt a 9. számú épület alá kellett dúcolni. A rendkívüli helyzet miatt meg kellett változtatni öt autóbuszjárat (20-as, 27-es, 28-as, 36-os, 37-es) útvonalát.

A történetekről a tűzoltóságot természetesen azonnal értesítették. A megyei parancsnok, helyettese és a tűzoltási csoport vezetője a helyszínen intézkedtek egy esetleges robbanást követő beavatkozásra.

Kijelölték a fecskendőket felállítási helyét, a számba vehető vízforrásokat, ki-

dolgozták a mentés lehetséges módjait. A megyei és a pécsi parancsnokság épülete a kérdéses helyről mintegy 100 méter távolságra van, így az eseményeket állandóan figyelemmel tudták kísérni.

A lakosság fegyelmezett magatartásának, a hatóságok gyors és ésszerű intézkedésének, a megelőző tűzrendészeti szabályok maradéktalan betartásának volt köszönhető, hogy városunkban nem ismétlődött meg a belgiumi katasztrófa.

60 méter magasban keletkezett

A BCM (Berevárdi Cement Művek) építkezéséhez riasztották a pécsi parancsnokság egységét március 4-én, a délelőtti órákban. Egy 62 méter magas, építés alatt álló épület legfelső részén a nádálló égett. A rendkívül erős szélre és hidegre való tekintettel az ott dolgozók nádállóval védtek magukat. Hegesztés közben a lehulló szikráktól a nád meggyulladt. A dolgozók időközben megkiszérelték a tűz eloltását, de igyekeztek nem járt eredménnyel.

A pécsi parancsnokság egysége, Kántor János tű. szds. őrségparancsnok irányításával rövid idő alatt eloltotta a tüzet.

A tömlőt csörlő segítségével húzta fel a 60 méter magasban keletkezett tüzhöz; az egység tagjai pedig a már beépített vaslétrán, valamint az épületben üzemelő liften hatoltak fel. Figyelembe véve a nagy magasságot, a rendkívül erős szél, az ott levő éghető anyagokat, a gyors és szakszerű beavatkozásnak köszönhető, hogy csupán 2400 forint kár keletkezett.

Mezey László
tű. fđhgy.
Pécs

Fény derült a Morro Castle

A világ távirati irodái és lapjai 1934. szeptember 8-án a következőket adták hírül: „Óriási tűz ütött ki a New York–Havanna között közlekedő Morro Castle nevű luxushajón, amely a világ legbiztonságosabb hajói közé tartozik. Az 3 millió dollárért épített hatalmas hajó utasai szeptember 7-én éjjel, drámai szavakkal le nem írható órákat éltek át. Az eddigi hírek szerint négy száz utast sikerült megmenteni.”

A hajózás történetének egyik legtitokzatosabb tűzkatasztrófáját két évtizedig teljes homály fedte, illetve a világ nem kapott választ arra, hogy tulajdonképpen mi idézte elő az óránként 22 csomóval közlekedő óceánjáró pusztulását.

Több évtized után a vezető amerikai lapok nemrégiben számoltak be részletesen a maga idejében legnagyobb és legkorszerűbb hajóóriási katasztrófájáról.

Hogyan is történt?

Egy bizonyos John Campf nevű hivatásos tűzoltó, aki New Yorkban teljesített szolgálatot, 63 éves korában, 45 évi becsületos munka után, a tűzoltók szakszervezetétől jutalomképpen tiszteletjegyet kapott egy hajóútra, a Morro Castle-ra. Ez az óriási úszó szálloda minden kényelemmel ellátott volt, s természetesen nem hiányozhattak róla a legnagyobb tűzbiztonságot nyújtó berendezések sem. A hajó az 1930-as évek egyik technikai csodája volt; szenzációként emlegették világszerte. Erthető volt az öreg tűzoltó öröme, amikor lélepte a hajó hídját, és elfoglalta a számára kijelölt lakosztályt. Az őrmester azonban nem tartott sokáig: 1934. szeptember 7-én éjjel fél háromkor John Campf füstszaga ébredt. Gyanús-nak találta, és pillanatok alatt kinn volt a folyosón. A füst a hajó könyvtárszobájából szármagott ki, ahol egy fémláda, amelyben a fontos okmányokat őrizték, furcsa két lánggal égett.

Lekapta a falról a szénsavas tűzoltókészüléket, kinyitotta szelepeit, és a folyadék sugarát a ládára lövelte. Eredménytelenül, mert csak a lángok színe változott, de az égés erjeje nem, sőt a könyvtárszoba mellett is lángnyelvek kúsztak elő a sötét füstgomolyból. John fall tűzcsapra bukkant. Legöngyölte a tömlőt, kinyitotta az elzáró kereket, a fővezetékben azonban nem volt nyomás.

Más lehetőség híján végigrohant a folyosón, felébresztette az utasokat, majd az alsó fedélzetre vette az irányt, hogy rádóztassa a gépezeteket: kapcsolják be a vízváltókat, mert tűz van. Megdöbbenve látta, hogy az alsó fedélzet folyosója szintén lángokban áll. Ez minden eddigi tapasztalatával ellentétes volt, mivel úgy tanulta, hogy a tűz mindig alulról felfelé terjed, viszont itt egy időben felfelé is hatolt...

Szörnyűek voltak a tragédia percek: az álmukból felriasztott emberek kétségbeesetten látták a gyorsan terjedő lángokat. Másodperceken belül kitért a pánik, és teljes volt a zűrzavar, amikor felbúgtak a tüzet jelző szírnépek. Meglehetősen későn, mert a lángok már elharapozták a folyosókat: a kabinok kijáratát iszonyú tűzfűggöny zárta el. A menekülésnek csak egyetlen útja maradt, de ez is ideiglenesen; kitérni az ablakokat, és kiugrani az elűző fedélzetre...

Közben a hajó 20 csomós óránkénti sebességgel haladt, ami tovább súlyosbította a helyzetet, mert húsz perccel a tűz kitörése után az egész hajót elborították a lángok; mindkét fedélzete izzó alagútra emlékeztetett...

Hogyan viselkedett a hajó kapitánya, és mit tett e drámai percekben?

Worms kapitányt a tűz keletkezésének pillanatában értesítették, de nem hitte, hogy komoly katasztrófává válik, ezért egyetlen gondja a Morro Castle kormányozása volt; be akarta vinni a hajót a szűk New York-i kikötőbe.

A szerencsétlenség okait és körülményeit vizsgáló szakértő bizottság több évtized után megállapította, hogy Worms kapitány és közvetlen munkatársai hanyagságának tulajdonítható, hogy nem ismerték fel idejében a veszély nagyságát. Később pedig, amikor már látták, hogy a tűz menthetetlenül elpusztítja a hajót, teljesen megzavarodtak, és szinte semmi intézkedést nem tettek.

A szakértői vizsgálat azt is feltételezi, hogy Worms kapitányra rendkívül nyomasztó hatással volt Robert Wilcott kapitány halála, 5 órával a tűz kitörése előtt a fürdőkádban hirtelen rosszul lett, s rövid idő alatt meghalt. Az orvos véleménye szerint Robert Wilcott kapitány halálát mérge okozta, amelynek jelei világosan felismerhetők voltak.

A Morro Castle rádióosztájtja, Rodgers a tragikus percekben SOS-jelket adott le. Pontosan 3 óra 26 perckor az angol Monarch Bermuda utaszállító hajó rádiós ügyeletes fogta az égő hajó vészjeleit. „CQ SOS 20 mérfölddel délre a Scotland világítótoronytól, többet nem tudok mondani... ég a fülke... segítséget gyorsan... SOS... megfulladok...” Rodgers rádióosztást a fülkéből való kimenekülésekor súlyos égési sebeket szenvedett.

Másnap, szeptember 8-án a nagy amerikai lapok különtudósításban számoltak be a Morro Castle tragédiájáról, kiemelve Rodgers rádióosztást felhívását, amelynek eredményeképpen, más hajók közreműködésével, négy száz utast sikerült a lángtengerből kimenteni. Az életben maradt utasok gyávaasággal és felelőtlenséggel vádozták meg Worms kapitányt és több munkatársát.

Érdekes felidézni például Phelps híres amerikai beszépprofesszor fiának visszaemlékezését, 6 szintén az utasok között volt:

„A hajó faránál egy kötbébe csimaspokkóva vonzóldódtam a tengeren. Fejem felett égett a festék. Rémesen visszhangzottak a vízben a tengerbe ugró utasok halálstíkiolyai. Váratlanul mentőcsónakot láttam, amely szetve távolodott a hajótól, nyolc-tíz matrózzal és egy tisztel, de ezek ügyet sem vetettek a szerencsétlenek segélykiáltásaira”.

A későbbi vizsgálat során kitudódott, hogy a csónakot Abbot főgépész utasítására bocsátották le, aki szégyenletesen megfutamodott, és sorára hagyta az égő hajót.

Az első három csónak több mint 200 utast megmenthetett volna, ha 12 matróz irányítja őket — állapította meg a szakértői vizsgálat. A csó-

Mi égett a Liget-sörözőben?

Éjszakai megbeszélés

Fárasztó napja lehetett *Spiller Ferenc* üzletvezetőnek, mert bár március 25-én reggel 6-kor kezdte a napi munkáját, csak éjjel negyed 12 tájban végzett az adminisztrálással, s csupán ezt követően került sor, hogy a nyári kerthelyiség megnyitásával kapcsolatos személyzeti ügyeket a helyettesével, *Sevecsek Istvánnéval* megbeszélhesse.

Alighanem sok fogas kérdés vetődött fel, mert elmondásuk szerint éjjelég húsz fecskét szívtak el. Ezt követően, ugyan-csak elmondásuk szerint, nem dohányoztak, mert elfogyott a cigarettájuk.

Az iroda melletti raktárban ugyan több ezer forint értékű dohányárut is tároltak, de innen csak egy három és fél decis borostüveget meg egy üveg parádit hozott ki a helyettes üzletvezető.

Ennél sokkal többet *Galgóczi József* éjjeliőr sem tudott mondani az előzőnyekről, csupán arról tett említést, hogy nem szűrődött ki fény az irodából.

Sevecsek né 0.45 körül, miután átöltözött, átment a söntésbe, hogy taxiért telefonáljon.

Amikor a kocsi megérkezett, az üzletvezető leadta a borítékba helyezett kulcsokat. Az éjjeliőr ezután összeírta a söntésben szabadon tárolt csokoládé- és dohányárut, majd megvacsorázott.

A söröző homlokzati része röviddel egységeink kiérkezését követően

Percekig próbálkozott

Galgóczi háromnegyed 3 körül lett figyelmes arra, hogy gyanús fény vibrál az udvar felőli alagsor alsó katedrál üvegje mögül, közelebb menve észrevette, hogy lángok törnek ki a nyári irodahelyiség ablakaiból.

Megkísérelte értesíteni a tűzoltóságot meg a rendőrséget, de nem kapott vonalat. Később derült ki, hogy nem is kapható, mivel a telefonkábel is megsérült a tűz következtében.

Eközben értékes idő veszett kárba, mert a lángok gyorsan elborították az irodahelyiség előtti deszkatetőt és a nyári helyiség ponyvát.

Galgóczi, látva, hogy hiába próbálkozik, átszaladt a szomszédos cirкусzba, és in-

nen 2.54-kor *Pál Péter* éjszakai portás jelezte a káresetet.

Kiérkezett egységeink 8 E sugánral 3.17-kor lefeketítették, 3.28-kor pedig eloltották a tüzet. A veszély jóval nagyobb volt, mint eleinte látszott, minthogy a lángok könnyen elérhették volna a söröző területén tárolt kb. 25 db 20 literes festékeskannát is.

Mit mond a szakértő?

Ahhoz nem fért kétség, hogy a tűz az irodában keletkezett, tekintve, hogy a bejárati ajtó melletti bútorok, berendezési tárgyak és a helyiség faburkolata meg első egységeink kiérkezésekor is égett.

Tisztázni kellett viszont, hogy a helyiségben levő 2 db két kilowattos hőszugárzó közül az egyik okozhatta-e a tüzet, mivel ezt bekapcsolt állapotban találták.

A szakértő jelentése kizárja ezt a lehetőséget, mivel a sugárzó kapcsolója 2-es fokozatú állásban volt, s ilyen helyzetben a tetején 120 fokot, az oldalán pedig 58 fokot mért, míg lent szinte hideg volt. Ezenkívül a csatlakozó vezeték megfelelt a rajta átfolyó áram értékének.

A tűz következtében mintegy 100 négyzetméter deszkatetőt és a nyári helyiség ponyváján kívül berendezési tárgyak, bútorok, valamint a raktárban tárolt áruk mentek tönkre, mégpedig összesen 129 ezer forint értékben. Az Észak-pesti Véndéglátóipari Vállalat eredetileg nagyobb összegű kárt közölt, de kiderült, hogy a súlyosan megrongálódott berendezési tárgyak közül egy hűtőszekrényt, ötvenöt kertiasztalt és négy jégládát már ki akartak selejtezni. Miután a tűzvizsgálat során gondatlan rongálás büntetnének gyanúja merült fel, a további eljárást a rendőrség folytatja.

—g—

tűzkatasztrófájára

nakok azonban csak 103 személyt vittek partra, s ezek közül 92 az óriás-hajó legénysége volt...

Ki volt a katasztrófa főbűnöse? Utólréte-e a bűnösöket az igazságszolgáltatás keze? —vetődik fel a jogos kérdés. Az óriási tűzben ugyanis 134 ember lelte halálát, és több százan olyan égési sebeket szenvedtek, hogy egész életükre nyomorékká váltak.

Worms kapitányt megfosztották a rangjától, és kétévi börtönre ítélték. *Abbot* főgépész négyévi szabadságvesztést kapott, és elvesztette oklevelét. Az amerikai tengerészet történetében először ítélték el közvetett felelősségért olyan személyt, aki nem is tartózkodott a hajón. Így kapott egyévi börtönt és 5000 dollár pénzbüntetést *Henri Cabot*, a *World Line* hajóstársaság alelnöke. Az amerikai szenátus ezenkívül 10 000 dollárra büntette a hajó tulajdonosait, és kártérítés címén az utasoknak 890 000 dollárt kellett fizetniük.

A szerencsétlenség igazi hősei az égő hajó segítségére siető *Monarch* Bermuda, a *City of Savannah*, az *Andrea Lakenback*, valamint a Tampa és a *Paramounth* matrózai és tisztjei voltak: közreműködésükkel 415 ember életét sikerült megmenteni.

A vizsgálat a keletkezés okára is fényt derített. Bebizonyította, hogy a hajót *George Rodgers* rádióosztást gyújtotta fel előre megfontolt szándékkal. A sors, iróniája azonban, hogy ez a megrögzött piromániás a helyett, hogy megkapta volna megérdemelt halálbüntetését — nemzeti hőssé magasztosult az amerikai lapok különtudósításai nyomán. Valamennyi beszámoló kihangsúlyozta *Rodgers* bátorságát, mert égő lángnyelvek között hatolt be a rádiófülkébe, és az említett hajók az 5 SOS-jele alapján siettek a helyszínre. Megkapta az USA kongresszusának bátorsági arany érdemrendjét; tiszteletére New York és New Jersey polgármesterei fényes bankettet adtak; Hollywoodban filmen is meg akarták örökíteni bátor tettet...

Csak később derült ki, hogy *Rodgers* beteges piromániában szenvedett, de ezt igyekezett gazdaságilag is kamatoztatni. Amikor korábban saját műhelyét felgyújtotta, megkapta a biztosítási díjat; később a *Morro Castle* tragédiája után évekig ünnepelt volt, szintén jól élt. Bizott abban, hogy ha ki is derül bűnössége, máról holnapra nem lehet átminősíteni hősből tömeggyilkossá. Sorsát azonban mégsem kerülhette el; évek múlva a terhelő bizonyítékok súlya alatt bevallotta tettetét, és életét börtönben fejezte be.

Mi lett az óriási hajóval?

Vihar vetette partra, és az ott lakók a roncsaiból idegenforgalmi látványosságot csináltak. Belépődíj ellenében több százezen tekintették meg. Néhány évvel később, amikor már lanyhult az érdeklődés, eladták ócskavasnak 33 000 dollárért.

Karczag László

3.17-kor lefeketítették. 3.28-kor pedig eloltották a tüzet. Két sugár a nyolc közül

A tűzrendészeti minősítésre nem tudtak választ adni

NIKECELLTŰZ HEGESZTÉS BŐL

Március 20-án, 9.57-kor a Borsod megyei Állami Építőipari Vállalat Miskolci Házépítő Kombinációjának (Alsózsolca) portájáról **Korpádi János** termester raktártűzet jelzett. A híradó szolgálatos további kérdéseire nem adott választ.

A jelzés alapján nyomban riasztották a miskolci parancsnokság 1-es és 2-es szerét s a diósgyőri parancsnokság 1-es fecskeendőjét.

Vonulás közben **Szabó Károly** tű. fhdgy., őrségparancsnok északnyugati irányba húzódó sűrű fekete füstfelhőt látott a kárhelytől kb. 10 km-re levő hídról.

Mivel a füst szinte tűzveszélyes folyadék égését sejtette, vonulás közben 10.01-kor rádióan kérte a Pyrene habbal oltó riasztását. A jelzés alapján a megyei parancsnokság központi ügyeletese 10.05-kor a kazincbarcikai parancsnokság habbal oltóját is riasztotta.

A vonulási útvonalról továbbra is látni lehetett az egyre sűrűsödő fekete füstfelhőt. 10.08-kor az alsózsolcai vasúti kereszteződésben — a sorompó lezárása miatt — várakozásra kényszerültek. Az őrségparancsnok ekkor azt látta, hogy a füstoszlop a földtől „elszakadt”, amiből az oltás befejezésére következtetett.

950 ezer forintos kár

10.10-kor a miskolci szerek megérkeztek a kárhelyre. A szabadtéri tároló területén kb. 2—2,5 cm vastagságú (bitumenhez hasonló) forrásban levő fekete anyagot találtak. (Az anyag egy kicsit hasonlított a forró lekvárhoz.)

A létesítményi önkéntes tűzoltók még 10.05-kor 2 db E sugárral beavatkoztak, s az oltás hatására az anyag fokozatosan megszilárdult.

Egységeinknek tehát már nem kellett beavatkoznunk a tűz oltásába, mert az 1012 köbméter — akkor Hungarocellnek mondott anyag — a tűz keletkezésétől számított kb. 13—15 perc alatt teljesen tönkrement. 950 000 Ft kár keletkezett. A kazincbarcikai és a diósgyőri egységeket rádióan visszarendelték.

A helyszíni vizsgálat során megállapítottuk, hogy **Balázs Tibor** csőszerező-hegesztő nyílt láng használatával (lángvágás) idézte elő a tüzet.

Hat társával vállalta, hogy szabad szombaton elvégzik a 8 m magas és 25 m hosszú csőhídon levő s a cementlejtőtől a cementsilóba vezető csövek cseréjét. A csőhíd alá még március 10-én — 20×12 m alapterületen, 5 m magasan — „STYRONIT-N” néven „Nikecell” anyagot raktak.

20-án 7.00 h-kor szóbeli utasításra kezdték meg a munkát. Az anyagot Hungarocellnek vélték. Ránézésre nem is igen különböztethető meg tőle. **Balázs Tibor** — a csőhíd alatt — 2 m széles, 2 soros bitumenes szigetelőpapírt fektetett

az anyag védelmére, a földön pedig egy 12 kg-os porral oltó kézi tűzoltókészülék és egy vödör vizet helyezett készenlétbe. Ezután **Durbák János** lakatost felügyelet céljából felküldte a rakás tetejére.

A 110 mm átmérőjű, 4 mm falvastagságú cső lángvágása közben lehulló izzó fémrészeket a kb. 30 km/ló sebességgű szél az anyagra fújta, s az lángra lobbant.

A tüzet **Durbák János** vette észre, leugrott, a vödör vizet a tűzre öntötte majd hangos szóval figyelmeztette a társait. A 12 kg-os porral oltóval is megkísérelték a tűz oltását, azonban ez sem jár eredménnyel. A tűz rövid idő alatt hatalmas méretű lett. Eközben riasztották a létesítményi önkéntes tűzoltókat, de az oltó sugaraik is hatástalannak bizonyultak.

Munkásörök is segítettek

A közelben gyakorlatozó munkásör-század is a létesítmény területére sietett és segített a dolgozóknak az égő rakomány közelében levő anyagok eltávolításában.

A vizsgálat során megállapítottuk, hogy a BAÉV Fejlesztési Osztálya eredetileg szigetelőanyagként Hungarocell-t akart alkalmazni a házgyári elemekhez, mivel az eddig használt ún. szigetelőpaplan szilárdsága nem volt kielégítő, és ezért 2—3 cm vastagságú betont kellett felhasználni. A gyártó cég azonban nem tudta szállítani a szükséges Hungarocell-mennyiséget,

ELROMLOTT AZ OLAJKÁLYHA

A tüzet 15.00-kor **Kovács Gyuláné** jelezte a székesfehérvári parancsnokságra. Közölte, hogy ég egy fabarakk a Közmű-és Mélyépítő Vállalat 33. sz. építészvezetőségének Tátra utcai telepén. A tűz igen nagy kiterjedésű, de emberélet nincs veszélyben.

Az 1-es riasztásra a parancsnokság két gépjárműfecskeendője vonult a kárhelyre. Az 1-es szeren a járási, városi parancsnok is a helyszínre érkezett, és az őrségparancsnoktól már vonulás közben átvette a tűzoltás vezetését.

Miután látta, hogy a 24×12,8 m alapterületű fabarakk fele már lángokban áll, 2-es fokozatú riasztást rendelt el. A segítségül hívott várpalotai és veszprémi egységek beavatkozására azonban már nem volt szükség, mert a tüzet 5 db E-sugárral 15.37-re sikerült eloltaniuk.

A gyors és eredményes beavatkozás ellenére 340 ezer forint kár keletkezett. A megmentett érték azonban ennek többszöröse, mert a barakkhoz még két épületrész csatlakozott. Az egyik téglafalakkal, vasbeton födémmel és kátránypapír szigeteléssel, a másik pedig szintén fa alapanyagból készült. A három épületrészt a hossz tengelyben középfolyosó kötötte össze.

A tüzet **Mészöly Tibor** vette észre, aki a központi telep udvarán **Nagy és Fábán** nevű társaival habarcsot kevert. Arra

lett figyelmes, hogy az épület DK-i végétől számítva, a K-i oldalon levő harmadik kéménynél füst szivárog a tető felett. Ezt látva, előbb intézkedett, hogy az épület barakk égéséről értesítsék a tűzoltóságot, majd társaival az épületbe hatolt. **Nagy András** a folyosón látta, hogy a füst a villany szerelők szobájából áramlik. Mivel a helyiség ajtaja zárva volt, betörték, de a nagy füst miatt nem tudtak behatolni. Mire a folyosón, az épületet megkerülve, az ablakhoz jutottak, már a helyiség külső falazata is égett. Kiabálni kezdtek. A lárma összesereglett 60—80 fő megkísérelte ugyan vödör vizekkel és kézi tűzoltókészülékekkel az oltást, de sikertelenül. A tánymentésben viszont értékes volt a segítségük.

A vizsgálat és a szakértői vélemények szerint a tüzet a villany szerelők helyiségében levő MECALOR 629-es olajkályha meghibásodása okozta. A kályhát déli-éltől 11.00-kor **Jakab József** villany szerelő gyújtotta be és állította a 3-as fokozatra. Ettől kezdve a tüzeset bekövetkezéséig több ízben is benn voltak a helyiségben, de rendellenességet nem észleltek. Viszont 14.40-től 14.55-ig a helyiségben senki nem tartózkodott, sőt annak ajtaját kulccsal is bezárták!

A szakértő szerint 6 tényező okozhatta az olajkályha meghibásodását. Ezek közül azonban a konkrét okot megállapítani

nem lehetett, mivel a kályha adagoló és egyéb berendezése a nagy hő következtében teljesen megsemmisült, ugyanakkor a cseptálcára az oltáskor igen sok idegen szennyezőanyag is került.

A március 22-i tüzeset elkerülhető vagy legalábbis a kárérték a minimálisra csökkenthető lett volna, ha az olajkályha meghibásodásakor valaki a helyiségben tartózkodik, és azonnal intézkedik. Mint az a vizsgálatok kiderült, az építészvezetőség nem gondoskodott az alvállalkozók dolgozóinak tűzrendészeti oktatásáról.

Az is kitudódott, hogy az I. fokú építés és tűzrendészeti hatóságok hozzájárulása nélkül építkeztek. Sőt, a még befejezetlen épület egyes helyiségeiben dolgozókat szállásoltak el ideiglenes használatbavételi engedély nélkül, néhány helyiség pedig raktározás céljából is igénybe vettek.

Rendőri vizsgálat deríti majd ki, hogy a tüzesetért kit terhel a felelősség.

Szerintünk azon is érdemes lenne elgondolkodni, miért kellett ekkora ára fizetni olyan súlyos szabálytalanságok napvilágra kerüléséért, amelyek végeredményben közvetett okozói voltak a történeteknek.

ezért a Nitrokémiai Ipartelepek prospektusa alapján ún. Nikecell szigetelőanyagot rendeltek.

Szakmailag bevizsgálták

A leszállított próbadarabokkal a BAEV Házépítő Kombinátjának laboratóriuma még tavaly decemberben szakmai szempontból bevizsgálta a Hungarocell és Nikecell hőmérséklet hatására végbemenő változását. Kiderült, hogy mindkét anyag tartósan bírja a 85 Celsius fokos hőmérsékletet. A hőfokot 90 Celsius fokra emelve zsugorodást észleltek a próbatesteken. A Nikecellből egy réteget egy próbakocka betonjának belsejébe helyeztek, majd 80 Celsius fokon legőzölték. A legőzölt próbakockát összetörték, és amikor megvizsgálták, zsugorodást vagy kiegészítést nem észleltek.

Három kísérletünk

Mivel az anyag jellemző tulajdonságai tűzrendészeti szempontból jelenleg nem ismeretesek, illetve ilyen adatok nem állnak rendelkezésünkre, úgy döntöttünk, hogy szerény kereteink között egy bizonyos mennyiségű Nikecellt elégettünk, és ebből próbálunk levonni bizonyos következtetéseket. Ennek érdekében három kísérletet végeztünk.

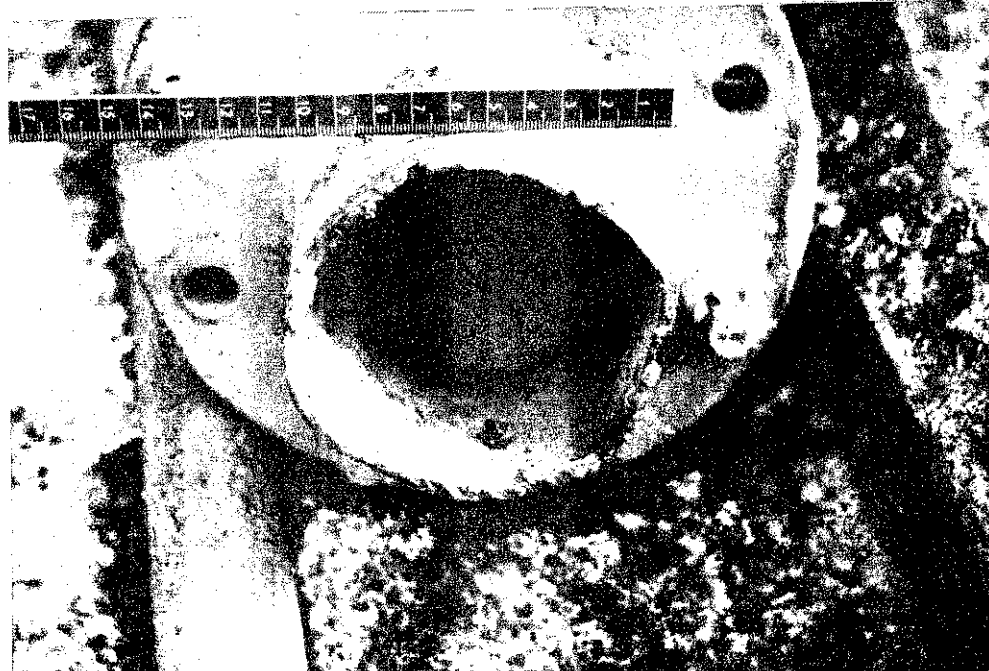
Az első kísérlet alkalmával egy $100 \times 10 \times 10$ cm-es próbatestet égettünk el a szabadban. A próbatestet gyúfával gyújtottuk meg.

Először lassú gyulladást tapasztaltunk, majd a tűz az anyag alján befelé haladt. Később az anyag folyamatosan megolvadt, fekete színű cseppek képződtek, ezek tovább égtek.

A láng 5 perc alatt ért a próbatest végére, a maradvány további 2 percig égett. A próbatesttől 30 cm-re levő lángmentesített Hungarocell nem szenvedett elválást.

A második kísérlethez a $100 \times 30 \times 10$ cm-es próbatest fölé egy $100 \times 50 \times 10$ cm-est helyeztünk el.

Az anyagot gyúfával gyújtottuk meg. A tűz az anyag belseje felé haladt, erősödött a füst- és koromképződés. Ezután rendkívül felgyorsult az égés, a tűz kör-

Ennek a csővezetéknek a vágása közben lehulló szilárd részletek okozták a lyukat.

nyékén átláthatatlan sűrű fekete füst és korom képződött.

A felszabaduló hő a lángmentesített Hungarocellt megolvasztotta. A kísérlet helyén 150 mp múlva csak maradványai égtek. A felszabaduló hőtől a lángmentesített Hungarocell összezsugorodott.

A harmadik kísérletkor a vízzel való olthatóság vizsgálatára egy $100 \times 10 \times 10$ cm-es próbatestet gyújtottunk meg, majd lánggal égés közben egy vödör vízbe tettük.

Tapasztalataink a következőkben összegezhetők:

1. Az anyag egy tömbben intenzíven ég.
2. A tűz az anyag belseje felé halad.
3. Az anyag égése folytán felszabaduló és egyre növekvő hőmennyiség következtében az olvadás gyorsul.
4. Az olvadás gyorsulásával rohamosan nő a füst intenzitása, az anyag deformálódik, majd zsugorodik.

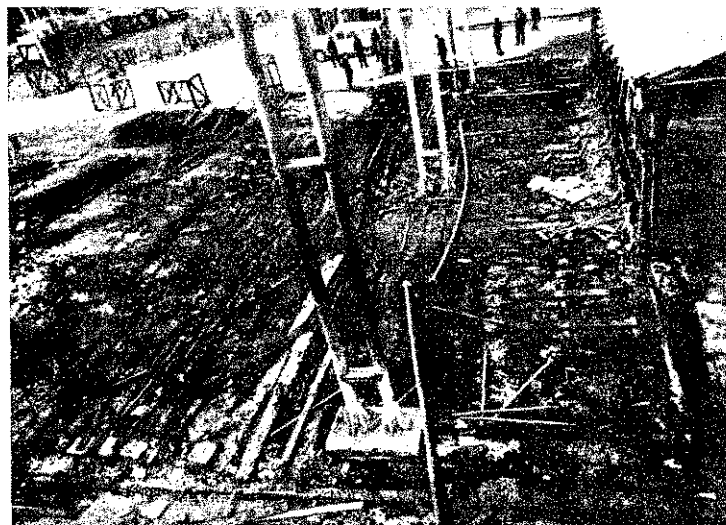
5. Az égés folyamán nagy mennyiségű korom és sűrű, tömény, fekete füst keletkezik.

6. A tűz kezdeti szakaszában nagy mennyiségű vízzel oltható.

Azt is vizsgáltuk, hogy a gyártó cég tűzrendészeti szempontból minősítette-e az anyagot, de a BAEV fejlesztési osztálya erre nem tudott választ adni. Felhasználási körére sem kaptunk konkrét választ, csupán annyit közöltek, hogy Magyarországon csak a győri és miskolci házigyár használ új szigetelőpaplant.

Mivel a gyár a Nikecell eléggé széles körű felhasználási lehetőségéről tesz említést prospektusában, mindenképpen szükséges lenne a tárolása szabályainak és oltásának tudományos méréseken alapuló meghatározása.

Szakál Ferenc
tű. őrgy.
Miskolc

A még csak tüzet fogott részben máris megolvadt és cseppfolyósodott szakaszon tovább terjedt a tűz.

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMEÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESEGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEIT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Ferencvárosi pillanatképek

Kilenc üzem képviselői jöttek össze megbeszélésre március 7-én a Ferencvárosi Liskőgyárban. Simon Ferenc igazgató üdvözölte a megjelenteket, s adta át a szót Lévai Sándor alez.-nek. A IX. kerület parancsnoka az első ízben tavaly meghirdetett verseny lebonyolításáról tájékoztatta a résztvevőket, majd a benevezés és díjazás kérdését vitatták meg.

A múlt évben nyolc üzem vett részt a versenyen; az idén az UNICUM és a LABOR MIM sem akar kimaradni a benevezettek sorából.

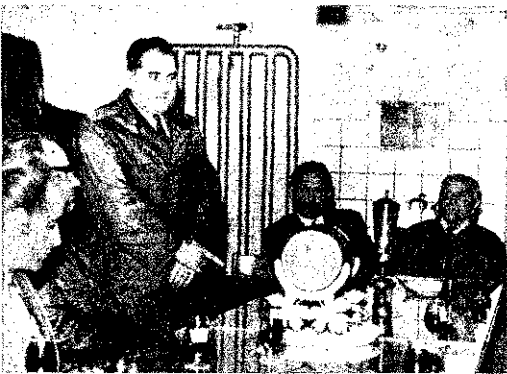
Javaslatként hangzott el: emeljék kétezerre a nevezési összeget, hogy magasabb díjazásban részesíthessék a helyezést elérteket. A kedvező reagálás alapján várható, hogy az érintett vállalatok vezetése egyetért a javaslattal, s a kör-

zeti versenyt követő rendezvényt már ennek megfelelően bonyolítják le.

Meghitt hangulatú házi ünnepség keretében önkénteseket léptettek elő a LABOR MIM-ben. Bartos Kálmán igazgató méltatta az üzem tűzoltó-kollektívájának odaadó tevékenységét, s vázolta röviden a tűzrendészeti helyzetet.

Ezt követően a kerületi parancsnok átadta az előléptetési okmányokat az egység tagjainak. Az esemény alkalmából az igazgató pénzzutalomban részesítette az előléptetetteket, valamint a tűzvédelmi munkában kiemelkedő teljesítményt nyújtott dolgozókat.

A gyár vezetése ezzel a gesztussal nemcsak a fiatal önkéntes gárda iránti megbecsülését bizonyította, hanem annak is tanújelét adta — és ez az igazgató szavaiból egyértelműen kitűnt —, hogy a tűz elleni védekezés kiemelt feladat a IX. kerületnek ebben a gazdaságilag jelentős létesítményében.

Lévai Sándor tú. alez. a verseny lebonyolításáról tájékoztatja a résztvevőket. Tőle jobbra Simon Ferenc igazgató és Nagy László tűzrendészeti előadó

Bartos Kálmán igazgató méltatja az üzem tűzoltó-kollektívájának tevékenységét

VÍZSZINTES SOROK: 1. Ezekben az épületekben — a kórtermek benevezése miatt — általában lassabban terjed a tűz, mint a lakóházakban. 13. Jogi útra tereli, de vissza! 14. Nem mozog. 15. Nem a mostani. 16. Osztoni kezd! 17. Gyümölcs. 18. Rag. 20. Rangjelző. 21. Szovjet folyó. 23. Jelenleg. 25. Kettősbetű. 28. Olasz és francia névelő. 27. „Zajosan” aludtam. 28. Vissza: névelő. 29. Ingatlan. 31. Kémény közepi. 32. Szó nélkül. 34. Vissza: dísznövény. 35. Származás ragadozó. 36. Szítatéle. 37. Ismételt tagadás. 38. Föld- és testrészi! 40. Kígyó azonos hangzó. 42. Notalab!!! 43. Gépkocsi. 45. Tudat. 46. Négy lábú. 48. Nem más. 50. Van beat, kamara stb. 52. A légnyomás mértékegysége. 53. Ostobán. 55. Lapfajta. 56. Hirtelen odanyúlnek.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A vízsz. 1. tűzei esetén a tűzoltóegységek legfontosabb feladata ezek biztosítása. 2. Kutyalakás. 3. Azonos betűk. 4. Nem éppen illedelmes kérdőszócseka. 5. Őket kötelezni kell, hogy a betegekkel maradjanak. 6. A laborban, műtőben stb. levő gyulladó anyagok (éter, alkohol, celluloid stb.) ezeket felleszhetnek, melyek robbanáshoz vezethetnek. 7. Fordított kettősbetű. 8. A vízsz. 1. esetében általában ilyen folyosók vannak, amelyek elősegítik a tűz terjedését. 9. Szabad kispárca a nűbéri Angliában (ejtsd: jeomentl). 10. Nem áll. 11. Esik. 12. Vadat kerget. 13. Kezdetől fogva. 20. A sebben képződik. 22. Sógor. 24. Névalós gyári osztály (ék. fel.). 25. Japán politikus (fon.). 30. Szolmizációs hang. 33. Mese azonos hangzó. 39. Névelős község, vagy nehezen méne tovább! 41. Amerikai ür-

FEJTÖRŐ **FEJTÖRŐ**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
13						14			15			
				16			17					
18	19		20			21	22			23	24	25
26			27									28
29		30				31			32		33	
34						35				36		
37					38	39			40	41		42
		43	44		45					46	47	
48	49							50				51
52					53		54			55		
				56								

hajós. 43. Gyere, azonos betű. 44. Szőlőtámasz. 46. Timur... 47. Mint 21. 48. GOK. 51. Ajtósi-Pápai Mihály. 54. Helyrag.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 1., 5., 6., 8.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, a vízsz. 1. tüz eseteknél a felderítés során azt kell megállapítani, hogy fenyegeti-e veszély őket (hiányzó betű: B).

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. május 20.

K. I.

A 4. számban megjelent keresztjérvény helyes megfejtése a következő: NAPKÖZI ÉS GYERMEKOTTHONOK; ISKOLÁK ÉS SZAKISKOLÁK; TÖMEGES MENTÉS; FÜST ÉS HŐ.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: SZERTÁRAK.

Könyvjutalmat nyertek: Gombos Pál, Nyíregyháza; Orosz Istvánné, Léninvárcs; Horváth Sándor, Gödöllő.

A nyerményeket postán küldjük el.

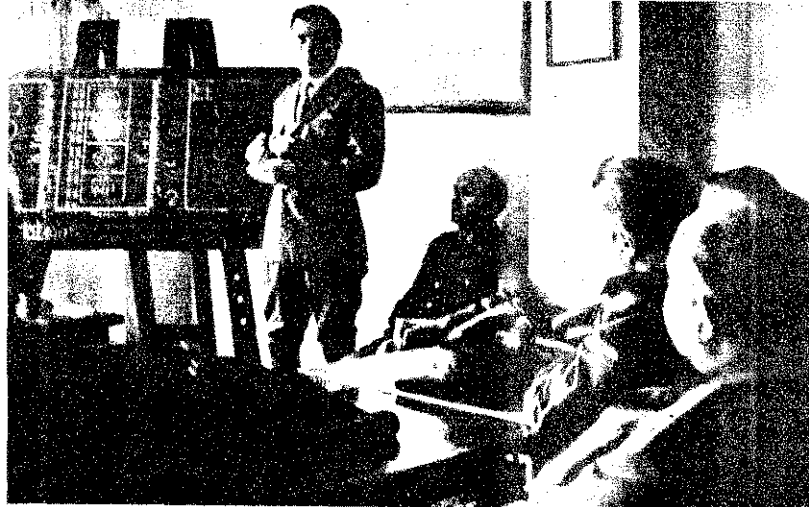
TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság; Felfelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSEG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felfelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: .235-90 151-1108.

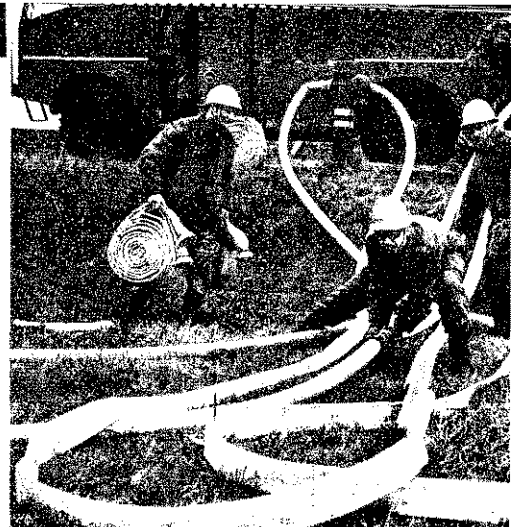
71.2781/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Balgár I.

Index 25 804

TŰZVÉDELEM 23

Nagy Zsolt főldgy., megyei parancsnokhelyettes a gyakorlat helyszínét ismerteti

Táplálást szerel a másodévesek egyik raja

A 10 010

Feltételezés szerint a 10 010-es tartály fedele robbanás következtében leszakadt. Használhatatlanná vált a tető- és palást-hűtő és a 4 db beépített habfolyató. A tartályban levő folyadék ég; a védőgödörben tűz nincs. Életveszélybe senki nem került; a déli irányú szél sebessége 13-18 km/óra.

A riasztást követően minden ügy játszódott le, mint egyébként a valóságban történne, ha...

Eltérés csupán annyi volt, hogy ezúttal nem a habbal oltási terv szerinti egységek érkeztek a helyszínre, hanem az akadémia másodéves hallgatói. Meg annyi, hogy szakavatott

részvevők nézték végig a gyakorlatot, mivel az egész rendezvény a Pest megyei parancsnokok továbbképzésének keretében szerveződött.

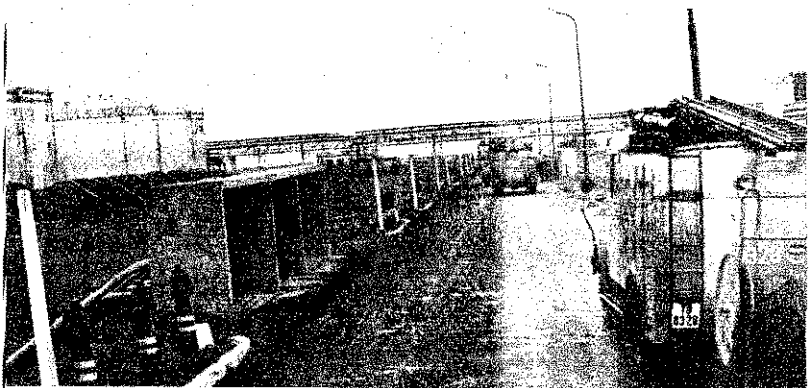
Mindenesetre jó alkalom volt az együttműködés szemléltetésére. A leendő fiatal tiszteknek meg arra, hogy szerbeosztottként izelítőt kapjanak a habárboc szereléséből, s a többi részvevővel együtt megközelítő képet arról, hogy milyen rendkívüli igénybevétellel jár a tartálytűzoltás.

Jó kezdeményezés volt a Pest megyei parancsnokságé, s nem véletlen, hogy Százhalombattán, a DKV tartályparkjában került rá sor.

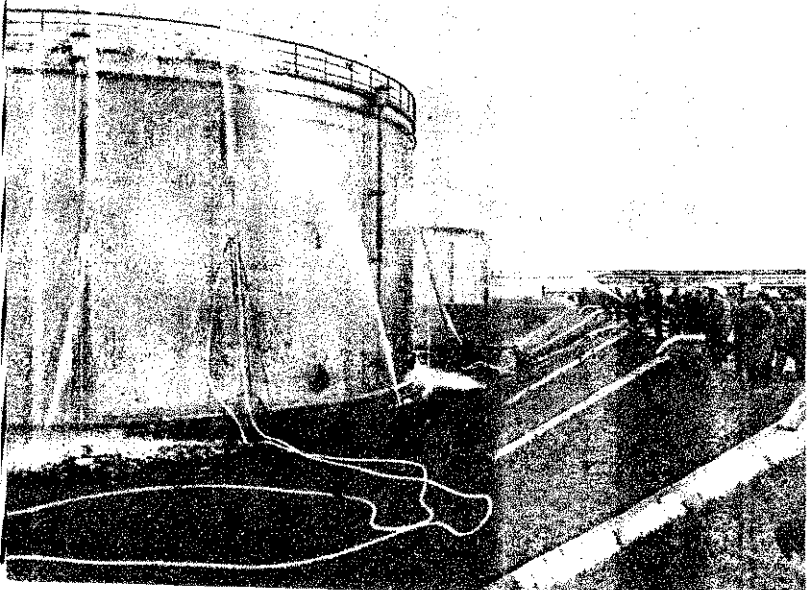
Munkában a gázkoncentrációt mérő egység egyik tagja

Egymás után érkeznek a riasztott szerek

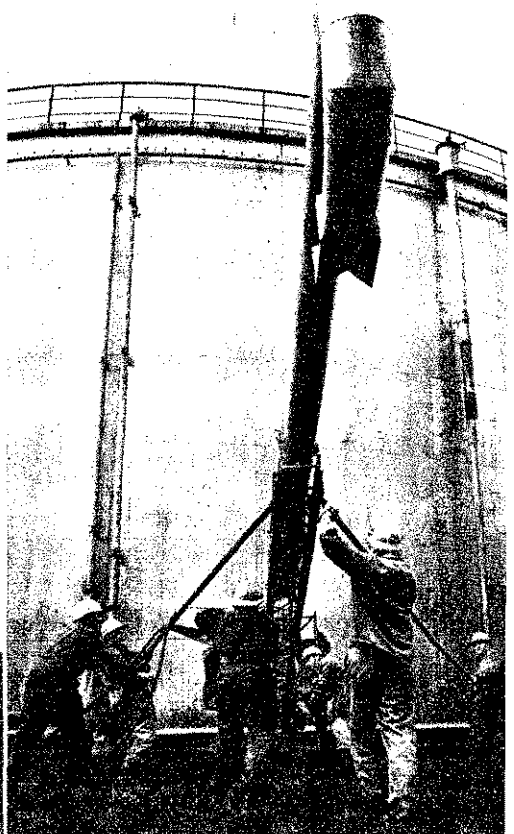

Ömlik a hab; teljes erővel működnek a hűtősugarak

Még néhány másodperc, s helyére kerül a habárboc

Foto: Kútvolgyi Mihály

TŰZVÉDELEM

BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXIII. évf. 6. sz. 1971 június

ÚTTÖRŐTŰZOLTÓK

25

(Képes összeállítás a 12-13. oldalán)

ORSZÁGOS ÉRTEKEZLET A BELÜGYMINISZTERIUMBAN

1971. május 22-én országos vezetői értekezlet volt a Belügyminisztériumban. Az elnökségben foglalt helyet Benkei András elvtárs belügyminiszter, az MSZMP KB tagja, Surányi Ferenc elvtárs, az MSZMP KB Közigazgatási és Adminisztratív Osztályának alosztályvezetője, a miniszterhelyettesek és a BM Pártbizottság első titkára.

A berendelt parancsnokok mellett, meghívottként részt vettek az értekezleten a BM Pártbizottság tagjai és a megyei BM-szervek pártbizottsági titkárai is. Rácz Sándor rendőr vezérőrnagy, a belügyminiszter első helyettese megnyitó szavai után Benkei András belügyminiszter tájékoztatta az értekezlet résztvevőit.

Az alábbiakban részleteket közlünk a belügyminiszter elvtárs tájékoztatójából:

Kedves Elvtársak!

Ismeretes az elvtársak előtt, hogy az MSZMP Központi Bizottsága 1969. november 28-án határozatot hozott a Belügyminisztérium munkájáról. A határozatot követően megkezdődtek azon intézkedések kidolgozása és végrehajtása, melyek szükségesek voltak ahhoz, hogy feladatainkat megoldjuk. Az elmúlt másfél év munkáját értékelve megállapíthatjuk, hogy egy sor kérdésben előbbre léptünk. Olyan feladatokat oldottunk meg, melyek hosszú időre meghatározzák munkánk fő irányát.

A minisztérium előtt álló feladatok megoldására, munkánk egyszerűsítésére és korszerűsítésére többirányú intézkedést tettünk. Különös figyelmet fordítottunk a törvényesség további szilárdítására. Az állampolgárok irányában történő intézkedéseinkben figyelembe vettük a felmerülő jogos igényeket, lényegesen egyszerűsítettük az ügymenetet, igyekeztünk közelebb kerülni ezen keresztül is a lakossághoz.

A társadalmi élet változásait figyelembe véve vizsgáltuk munkánk hatékonyságát, és megállapítottuk, hogy feltétlenül szükséges úgy az igazgatási tevékenységünkben, mint az állambiztonsági vagy bünyügyi munkában a munka színvonalának növelése. A Központi Bizottság határozata után – melyet az elvtársakkal országos értekezlet keretében megtárgyaltunk – több javaslatot tettünk az állami szervek részére, melynek alapján különböző elnöki tanácsai, kormány- és egyéb rendelkezések születtek...

Folyamatban van több olyan jogszabályzat kidolgozása, illetve átdolgozása, amely a társadalom fejlődése során már betöltötte hivatását. Ilyenek, amelyeket csak megemlítek, felsorolásuk nem teljes: a Belügyminisztériumról szóló törvényerejű rendelet, az államhatárról szóló törvényerejű rendelet és a tűzoltóságról és a tűzrendésztől szóló új törvényerejű rendelet.

Az elmondott néhány intézkedés, az új jog-

szabályok kiadása, a munka korszerűsítésére, egyszerűsítésére irányuló folyamatnak egy része, mely hozzásegít bennünket ahhoz, hogy emeljük a munka színvonalát, de egyben nagyobb követelményeket is állít elénk. Lényegében a mai országos értekezleten napirendre tűzött alapvető jogszabályok ismertetése is ennek a következménye.

Az elmúlt időben a különböző szakmai tevékenység eredményesebb megoldására is tettünk néhány intézkedést.

– Az állambiztonsági munka vonatkozásában változtak az ellenséges tevékenység formái, eltolódtak az arányok a bűnözés tekintetében is, így ezen a területen is tovább kellett lépni.

– A közrend, a közbiztonság továbbszilárdítása érdekében erőfeszítéseket teszünk, hogy több rendőrt tudjunk biztosítani az utcára. Ehhez ad majd segítséget az is, hogy a karhalatmat átszervezzük, készenléti-rendőri alakulattá.

– Erősítettük a népgazdaság- és a társadalomtulajdon-védelmi, megelőző és felderítő tevékenységünket.

– Növeltük intézkedéseinket az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények megelőzésére, a bűnelkövetők, elsősorban a konok, visszaeső, veszélyes bűnözők és a fiatalokú elkövetők felderítésére, visszaszorítására.

– A közlekedés biztonságának fokozásával, a közlekedés rendjének erősítésével, valamint a balesetek számának csökkentését segítettük.

– Bűnüldöző munkánkban a szocialista törvényesség maradéktalan betartására koncentráltunk, az állampolgárok ügyeinek intézése során a bürokrácia további csökkentésére, a kulturált, gyors ügyintézésre tettünk intézkedéseket.

Kedves Elvtársak!

Az 1969. november 28-i határozattal szinte egyidőben vizsgálatok indultak meg az egész államapparátus egyszerűsítésére, korszerűsítésére,

ezzen belül a fegyveres erőknél és testületknél is. A társadalom fejlődése igényelt, hogy mi is igazítsunk munkánkon. Sürgetőek jelentkeznek olyan problémák, melyeknek megoldása elengedhetetlen ahhoz, hogy fejlődéssel lépést lehessen tartani...

Ezeknek a kérdéseknek a rendezésére a MSZMP Politikai Bizottsága 1970. október 20-án határozatot hozott. A határozat a fegyveres erőknél és testületeknél meglévő problémák rendezéséről szól.

A mai országos értekezletünk fő témái is határozat alapján születtek, pontosabban Politikai Bizottság döntésének megfelelően kerültek kidolgozásra:

– a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati szövegei tvr;

– a nyugdíjról szóló kormányrendelet és kinevezett polgári állományra vonatkozó NET határozat.

A Politikai Bizottság által meghatározott irányelvek olyan nagy horderejű kérdéseket, melyek végrehajtása érinteni fogja a Belügyminisztérium funkcióit, irányítási elveit, és bizonyos szervezeti igazítást követel. Olyan vekeket kell a gyakorlati életben megvalósítani, melyek alapján:

– alkalmasabbá kell tennünk a BM szövegeit a növekvő és bonyolultabb feladatok magasabb színvonalon való megoldására;

– meg kell hogy szüntessük a szervek és szolgálati ágak tevékenységében található párhuzamosságokat, átfedéseket;

– jobb munkaszervezéssel és a feladatokhoz idomuló jobb szervezettel meg kell győztanunk az ügyintézés, hogy ezáltal csökkenjen a bürokráciát;

– meg kell szüntetnünk a feleslegesen kinevezett vezetői beosztásokat, mely elhúzzák, nehezítik az érdemi ügyintézés;

– az irányító apparátus létszámának csökkentésével erősíteni kell a végrehajtó szolgálatot stb. ...

Kedves Elvtársak!

A Belügyminisztérium munkájára vonatkozó párhathatározatok helyességét, szükségességét elvi és politikai indokoltóságát a X. kongresszus is megerősítette.

Ez a teljes összhang biztosíték és lehetővé teszi a magasabb szintű belügyi munkához is munkafeltételek jobbá tételét biztosítva. Nap mint nap érezzük azt a hallatlan segítséget, melyet pártunk és kormányunk nyújt kiemelt figyelmével és gondoskodással...

A Belügyminisztérium állománya munkájának magas elismerését és a róluk való gondoskodást bizonyítja az is, hogy az Elnöki Tanács, illetőleg a kormány a jelenleginél

zerűbb, a szolgálat sajátosságait jobban figyelembe vevő szolgálati tv-r-t, illetve nyugdíj-endeletet alkotott.

Új módon, a szocializmus építésének során a feladataival összhangban határozta meg a hivatásos állomány jogait és kötelességeit...

A BM-re vonatkozó 105-ös számú NET határozatot értékelve megállapítható, hogy célit és feladatát lényegében jól betöltötte. Jelezősően hozzájárult a hivatásos tiszti és szthelyettesi állomány politikai szilárdsága erősödéséhez, hivatástudatának elmélyítéséhez. Emellett növelte a személyi állomány jogbiztonságát, erősítette a törvényességet, és továbbfejlesztette a végzett munka, a szolgáltatás megbecsülését. Összességében tehát megfelelt a BM követelményeinek.

A szocializmus építése során elért eredményeink, a társadalom építésében bekövetkező változások azonban szükségessé tették, hogy a fegyveres erőknél és a fegyveres testületeknél, így a Belügyminisztériumban is megvizsgáljuk, hogyan tudunk a fejlődéssel lépést tartani. Társadalmilag megérett, hogy egyes korábbi rendelkezésekben közelítsünk a polgári élethez, korszerűsítsünk, és a fejlődésnek megfelelő jogszabályokat dolgozzunk ki. A szolgálattal összefüggő kérdések újbóli szabályozását indokolták továbbá a több mint öt évtized alatt keletkezett ellentmondások, ánytalanságok, melyek megoldásra vártak. A hivatásos szolgálat hatékonyságának biztosítására elengedhetetlenül szükséges volt, hogy a társadalom fejlődéséhez igazítsuk tevékenységünket.

Az új szabályozástól mit várunk, mit akarnak elérni, milyen jogpolitikai követelményeket fog megvalósítani?

– Időtájon és perspektivikusan rögzítse azokat az alapvető rendelkezéseket, melyek a hivatásos szolgálat jellegéből fakadnak.

– Járuljon hozzá a BM szervei harcképességének növeléséhez, a rendfokozat tekintélyének emeléséhez és a rendfokozati arányok javításához.

– Erősítse és mélyítse a törvényességet, a személyi állomány jogbiztonságát, hivatástudatát és felelősségérzetét.

– Segítse elő a hivatásos állomány tagjait a szocialista állami, társadalmi és gazdasági rend védelmében kifejtett tevékenységük ösztönözésére, a társadalmi megbecsülésük növelésére.

Az új törvényi szabályozás – keretjelleget is – a korszerű jogszabály-szerkesztés követelményének megfelel...

– Elmondhatjuk, hogy olyan törvényerejű ren-

deletünk van, amely korszerűen szabályozza a hivatásos állomány tagjainak legalapvetőbb kötelezettségeit és jogait. A javaslatot a kormány, majd pedig az Elnöki Tanács elfogadta, és 1971. június 1-én fog hatályba lépni.

A szolgálati viszonyt szabályozó törvényerejű rendelet, vagy ahogyan ezt mi nevezzük, szolgálati törvény néhány legfontosabb elvét és intézkedését kívánom ismertetni:

Nagyon lényeges új momentum, hogy a fegyveres erők és a fegyveres testületek szolgálatát meghatározó törvényerejű rendelet nyilvánosan kerül kiadásra. Ebből adódik, hogy minden állampolgár közvetlenül megismerheti. A fegyveres szervek is közelebb kerültek egymáshoz a szolgálat meghatározása tekintetében, a specialitásoktól eltérően az anyagi ráfordítások kérdésében, ami megnyilvánul ruházatban, fegyverzetben, többé-kevésbé illetményben stb....

A rendfokozatokra, az előléptetési rendszerre és a várakozási időre vonatkozó néhány új rendelkezés:

A rendfokozatok megbecsülését, az egészséges arányok fokozatos kialakítását fogja segíteni az új szabályozás azáltal, hogy a tiszti rendfokozatokban a várakozási időket egy-egy évvel, tehát összesen 5 évvel felelmei. Így a tisztek, akik természetesen az egyébként is előírt feltételekkel rendelkeznek, 45–47 éves korukra érhetik el az alezredesti rendfokozatot, és nem alakulnak ki évek múlva egészségtelen arányok a rendfokozatokban...

A hivatásos állomány rendfokozati állománycsoportjai egy új kategóriával, a zászlósi rendfokozati állománycsoporttal bővülnek. Eddig öt rendfokozati állománycsoport volt, most ez megváltozik, és hat rendfokozati állománycsoport lesz: tisztes, tiszthelyettesi, zászlósi, tiszti, főtiszti és tábornoki. A zászlósi rendfokozati állománycsoportba két rendfokozat tartozik: a zászlós és a törzszakzászlós.

A zászlósi rendfokozati állománycsoport két részből áll: egyrészt a zászlós, illetőleg a törzszakzászlós rendfokozat a tiszti rendfokozati állománycsoportba kerülő kezdő rendfokozata lehet, másrészt a tiszthelyettesek felső rendfokozati állománycsoportja. Ha tiszti kezdő rendfokozatként kerül alkalmazásra, a várakozási idő nincs meghatározva, a feltételek teljesítése, illetőleg a szükséges iskola elvégzése a várakozási idő. Tiszthelyetteseknél várakozási idővel lehet elérni...

Az új rendelkezés szerint teljes illetményt kap az egészségügyi szabadságon levő testületi tag, egészen felgyógyulásáig. Kimondja

A miniszter elvtárs tájékoztatóját mondja

a rendelkezés, hogy csökkenthető az illetmény folyósítása 25%-kal abban az esetben, ha a hivatásos állomány tagja betegségét vétkesen maga okozta...

A polgári életben kialakított szabályokhoz igazodik a szolgálati idő számítása, mivel a törvényerejű rendelet a 18. életév előtt szerzett munkaviszonyt figyelembe vehetőként írja elő. Hasonlóan mint a polgári életben, ezt a kérelmezőnek igazolni kell. Korábban a szolgálati idejét mindenkinek 20, illetve 18 éves korától számították, és ez egyes személyeknél hátrányként jelentkezett, mivel már korábban is dolgoztak, és nyugdíjhoz beszámítható szolgálati időt szereztek...

Új szolgálati törvényünk sok kérdésben közelít a polgári életben elfogadott intézkedésekhez, hangsúlyozva és aláhúzza azt, hogy társadalmi rendünkben mi nem vagyunk egy különálló egység, ugyanolyan állampolgári jogokkal vagyunk felruházva, mint bárki más, eltérés a szolgálat jellegéből és annak sajátosságaiból adódik. Az új rendelkezés ezt kívánja kifejezésre juttatni...

Összegezve a szolgálati törvény leglényesebb néhány új rendelkezését, megállapíthatjuk – egyébként az elmondottakból is kitérünk –, hogy az intézkedések mind olyanok, melyek az állomány és a szolgálat érdekeit figyelembe véve történtek.

Kedves Elvtársak!

A kormány szolgálati törvényünkkel egyidőben – a polgári életben készülő új nyugdíj-rendeletekkel elveivel összhangban – hagyta jóvá a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának nyugdíjára vonatkozó nagy jelentőségű rendeletet is.

Alapvető célkitűzése a rendelkezésnek, hogy a haza, a dolgozó nép szolgálatában egy életet eltöltött hivatásos állományban levőknek idős korukra vagy megbetegedésük esetére szolgálatukhoz méltó nyugellátást biztosítson.

A nyugdíjrendelet további célja, hogy egészséges, a szolgálatot vállalni tudó, alkalmas emberek legyenek az állomány soraiiban. Amennyiben ezeknek a feltételeknek nem tudnak megfelelni, méltányos módon tudjuk segíteni őket a polgári életben.

Az új kormányrendelet azt igyekezett megvalósítani, hogy olyan sajátos szabályozás ké-

Néhányan az értekezlet résztvevői közül

üljön, amely méltóképpen kifejezi a fegyverszolgálat jellegét:

- a Belügyminisztérium állományát terhelő közötti szolgálati körülmények, a szolgálattal együtt járó fizikai és pszichikai igénybevétel; - a 8 óránál esetenként hosszabb napi munkaidő és ezekkel összefüggésben jelentőző egyéb megterhelések...

Az új nyugdíjrendelet figyelembe vette már azt is, hogy magas követelményeket fogunk masztani az állománnyal szemben. Ismeretni fogok egy-néhány alapvető rendelkezést, már most megmondhatom, hogy alaposan tanulmányozni kell majd a rendeletet ahhoz, hogy megfelelően alkalmazni tudják.

Nyugdíj jogosultság tekintetében kimondja a kormányrendelet, hogy a szolgálati nyugdíjra jogosult, aki 55. életévét betöltötte. Ez egy általános szabály. Az új rendelkezések alapján hasonló általános szabályként említi azt is, hogy szolgálati nyugdíjra jogosultságot szerez az a tiszthelyettes és tiszt is, akinek 20 évi, főtiszt és tábormunka pedig, akinek 5 évi szolgálati ideje van. Ez független az életkortól. Az új rendelkezéseknek megfelelően tehát életkorral és szolgálati idővel lehet nyugdíj jogosultságot szerezni...

A hosszabb ideig tartó szolgálat a nyugdíj összegében a jelenleginél nagyobb mértékben jut kifejezésre. Ugyancsak emelkedik az izvegyi nyugdíj és az árvaellátás mértéke is. Ezen intézkedések kifejezésre juttatják a hivatásos szolgálat elismerését, ösztönzőleg határoznak az állományon belül... Külön elbírálás alá kerül annak a belügyi dolgozónak az izvegye, akinek férjét egész élete, tevékenységé alapján elhalálozták a „Belügyminisztérium halottjává” nyilvánították... Továbbra is érvényben marad a hősi halottak családtagjainak kiemelt nyugellátása...

Van egy olyan állománycsoport, melynek jogai és köteleiégei nincsenek megfelelően egy jogszabályban rendezve - ez az irodai állomány.

Vonatkozott rájuk a szolgálati törvény, de a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíj tv-re is. Ebből a viszonylag rendezetlen helyzetből kiindulva a fegyveres erők és testületek vezetői egységesen tették meg javaslatukat az Elnöki Tanács felé, hogy a jogai messzeemenő biztosításával, illetve a szerzett jogosultságok csökkentése nélkül, mint állománycsoportot - irodait - szüntessük meg, és vonatkozjon rájuk a Munka Törvénykönyve... Az új elnevezés: a Belügyminisztérium kinevezett polgári állománya.

A kinevezett polgári állomány tehát a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozik, azonban a szerződéses polgári állománytól eltérő jogosultságokkal és kötelezettségekkel rendelkezik. Alkalmaskak lesznek arra, hogy a jelenlegi irodáinak minőségű munkakörök és státusok döntő többségét betöltsék.

Az irodai állomány egy kis része - szigorúan az állománytáblában meghatározott helyekre -, ahol a munka jellege ezt feltétlenül indokolja, katonai rendfokozatú tiszthelyettesi állományba, a másik része kinevezett polgári állományba kerül...

A kinevezéses munkaköröket szakmai csoportokra osztottuk. A szakmai csoportba tartozást a munka jellege, a belügyi szakfeladatokhoz való kapcsolata, a szükséges iskolai és szakmai végzettség határozza meg... A kinevezett dolgozó az előírt várakozási idő elteltével a következő fokozatba lép elő, és az ennek megfelelő szakmai címet kapja, természetesen ennek alapján törzsilleménye is emelkedik... A folyamatos munkaviszony megbecsülését a törzsgárdajelvény adományozása szolgálja. A törzsgárdajelvény adományozásának évében a kinevezett dolgozót jutalomszabadság illeti meg...

Összegezve: tehát a jelenlegi irodai állományban levők jogait meg tartják, az új kinevezésre kerülőknél pedig olyan kedvezményeket biztosítunk, melyek arányban állnak a szolgálat nehézségeivel.

Eltársak!

A Politikai Bizottság javaslatára a kormány az 1971. évi bérintézkedések keretében - mint az önök előtt már ismeretes - más foglalkozási kategóriák mellett, a fegyveres erők és fegyveres testületek tagjai illetményének rendezésére is határozatot hozott. Az illetményrendezés szerves részét képezi a KB és a PB határozata alapján a Belügyminisztériumban sorra kerülő intézkedéseknek, és így szorosan összefügg az új szolgálati törvénnyel, nyugdíjrendelettel, valamint a minisztérium szervezeti igazításával.

Különösen szoros az összefüggés az illetményrendezés és a szervezetben végrehajtott egyszerűsítések között, ugyanis a szervezeti egyszerűsítések, illetve az azok révén felszabaduló eszközök és költségvetési hitelek teszik egyáltalában lehetővé, hogy az illetményrendezés létrejöhessen. A személyi állomány így közvetlenül is érdekeltté vált abban, hogy a hozandó szervezeti intézkedések az elgondolásoknak megfelelően a valóságban is realizálódjanak...

A párt és a kormány intézkedésével az illetmények terén is megadta számunkra mindazt, amit jelenleg a reális igények alapján egyáltalában kérhettünk. Az emelés eredményeként olyan illetményzínvonal fog kialakulni, amelynek keretében pl. egy járőr beosztású, 15 évi szolgálati idővel rendelkező őrmesternek Budapesten havi 3000, vidéken kb. 2750 Ft fizetés biztosítható. Ha a fizetéshez még hozzászámítjuk a ruházati illetményt, a hosszabb szabadságot, a bevezetésre kerülő igen kedvező nyugellátást és a még meglévő más kisebb-nagyobb kedvezményeket is, elmondhatjuk, hogy a rendőri hivatás vonzóbbá tétele érdekében újabb lépést tettünk. Bizunk abban, hogy e magasabb szintű ellátás hatása kedvezően fog mutatkozni mind a szolgálat feszelesebb teljesítésében, mind a létszámhiányok csökkenésében.

A Politikai Bizottság határozatában foglalt irányelvek, valamint az előző évben végrehajtott illetményemelés tapasztalatainak elemzése alapján a sorra kerülő illetményrendezéssel a következő fontosabb célokat kívánjuk elérni:

Valamennyi hivatásos állományú személynek és polgári alkalmazottnak - ha minimális mértékben is - emelkedjék az illetménye...

Az általános életszínvonal-emelésen túlmenően fontos cél, hogy az illetményrendezés kapcsán az egyes munkák súlyát, fontosságát helyesen kifejező olyan belső illetményarányok alakuljanak ki, amelyek hosszabb időszakban is megállják helyüket...

A rendfokozati illetményemelés, jelleghőzött fogva, mindenkire kiterjed. Felfogható úgy is, hogy a katonai állománynál ezen keresztül valósul meg az illetményemelésnek az előbbieken említett általános életszínvonalat emelő szerepe...

A legterheesebb munkaerő-utánpótlás szempontjából legproblémásabb tiszthelyettesi beosztásokban - mint pl. a rendőrségnél a járőr, mozgóőrszem, forgalomirányító, személyőr, -kiséző, a tűzrendészetnél a beosztott tűzoltó, rajparancsnok, a kormányőrségnél az objektumőr - a rendfokozati illetményemelésen és a beosztási illetménykorrekción túlmenően még egy ún. „szolgálati különpótlék” is rendszeresítésre kerül...

A polgári alkalmazottak, illetve polgári alkalmazott munkahelyet betöltők illetménye átlag 10%-kal kell felemelni. Az átlagosan jobban, mintegy 12% emelésben kell részvételt nyújtani a kinevezett polgári alkalmazottakhoz, míg a szerződéses polgári alkalmazottakhoz mintegy 7% emelést kapnak...

A továbbiakban szólni kívánok még az illetményemelés végrehajtásának egy-néhány más vonatkozású kérdéséről is.

Az illetményemelést úgy kell felfogni, mint az állományban is tudatosítani, mint a párt és kormány nagyfokú elismerését a fegyveres testületek, így a Belügyminisztérium tagjainak munkájáért. Ez a rendezés is hathatós bizonyítéka annak, hogy a Központi Bizottság a Belügyminisztérium tagjai irányába nem csupán egyoldalú áldozat formájában követeli meg, hogy figyelmüket hivatásuk teljesítésére összpontosítsák, mert a párt és a kormány valóban biztosítja, hogy a felelősektől ne vonják el a figyelmet a nem megválasztható gondok.

Az illetményemelés az illetményproblémákat a jelen körülmények között lényegesen megoldja. A magasabb illetmények kedvezőbb lehetőséget nyújtanak a testületek kielégésére való felvételekhez. Törekedni is kell arra, hogy mindinkább rátermettebb, fejlődőképes emberek kerüljenek be az állományba. Az állomány felé tudatosítani kell azt is, hogy a magasabb illetményekkel nálunk is a fokozottabb és felelősségteljesebb munka kaphat egyúttal járjon. Az illetményemelés akkor igazán eredményes, ha az nemcsak egyesek helyzetét javítja, hanem ha az egy-egy feladatok eredményesebb ellátását is segíti...

Minden rendelkezés határfoka nagyban függ a jó végrehajtástól. Áll ez erre az illetményrendezésre is, ezért annak végrehajtását a legnagyobb gondossággal kell megvalósítani...

Ehhez kérem a pártszervezetek, a polgári alkalmazottak vonatkozásában pedig a szervezeti szervek segítségét.

Eltársak!

Amint látják, a mai országos értekezlet keretében olyan sokrétű és összefüggő kérdésekről esett szó, amelyek szorosan egymáshoz kapcsolódnak. Az elmúlt rövid márciusi év alatt több olyan párt- és kormányhatározat született, melyek intézkedéseket hoztak a fennálló és a fegyveres testületeknél tapasztalható problémák megoldására. Nos, időre előremutatónan határozzák meg az adatokat. Az intézkedések keretében a részben megoldást nyert, vagy megoldást fognak nyerni mindazon problémák, melyek az elmúlt 25 év során területünkön felgyülemlekedtek, és az utóbbi években feszültséget okoztak. Ezzel lehetővé válik, hogy ma biztosan, bátran tekintünk előre...

Ezen intézkedéseinkkel jobban összehangolhatjuk a fegyveres erők és testületek feladatait meghatározásában, egymással való arányaikban. Ezt biztosítja az alapjogi, kötelezettségek egységes meghatározása és a kedvezmények tekintetében történt közlések.

Kötelezünk bennünket a párt- és állományhatározatok arra is, hogy magasabb életszínvonalon, kulturáltabban végezzük munkánkat. Intézkedéseink során egy pillanatra sem veszthetjük szem elől fő feladatunkat, bízunk, biztonságunk fokozott védelméért. Mindazt, amit idáig tettünk és tenni kívánunk, ennek kell alárendelni. Ezt min parancsnoknak és beosztottnak érezni és ennek szellemében kell munkálkodni.

Testvérszerveink életéből:

Lengyelország

GSS-630 típusú tűzoltógépjármű

Tavaly januárban adták át az ország függetlenségének 25. évfordulójára készített GSS-630 típusú gépjárművet. Az elektromos tüzek oltására alkalmas szer társadalmi munkában készült, Star-25 alvázra épült, oltóanyaga szénsav. A felépítményen három sorban 7-7, 30 g-os, folyékony szénsavval telt palack található; mindegyik 2-2 db golyóscsapágyra helyezve, a kivétel és visszahelyezés megkönnyítése céljából. A palackok szelepeit soronként három, vízszintesen odaerősített, 30 mm átmérőjű acélvezetékhez kapcsolták, amely egy központi kollektorhoz kapcsolódik. A kollektorból rézcsövek vezetnek a szer jobb és bal oldalán elhelyezett egy-egy orsóhoz, amelyek 50 m hosszú, 8 mm belső átmérőjű, magas nyomású (100 atm-ig), acélbevonatú tömítőt helyeztek el.

A szabad felületre világító

aggregátort szereltek. Ennek S-111 típusú, 4 ütemű, kéth-

eres motorja 6 lóerős, percenkénti fordulatszáma 2200. Az

aggregátorhoz tartozó 4 kW-os áramfejlesztő 133/230, vagy 230/400 V feszültséggel váltóáramot termel. A világítóberendezés három nagy reflektorból áll, 500 W/220 V-os égőkkel. Az aggregátor össz súlya 350 kg.

A karosszéria víz és por beszívására ellen tökéletesen szigetelt. A szénsavpalackok és az armatúra por és napsugárzás elleni védelmére első ízben alkalmaztak bükkfa zsálokot a jármű két oldalán. Ezek nagy felületük (1900×1000 mm) ellenére könnyen eltávolíthatók letről felfelé, a karosszéria teteje alá. Az ajtók rugós zárakkal csukódnak.

A gépjármű hossza 5900 mm, szélessége 2070 mm, magassága 2200 mm. A rajta elhelyezett sok szerelvény sem veszi igénybe a jármű teljes teherbírását, mivel annál 800 kg-mal kevesebb súlyt hordoz.

A gépjárművezető és egy beosztott elegendő a két sugár megszereléséhez és irányításához.

Az előző házigazdák

A harmadik nemzetközi tűzoltóverseny a tavalyi konferencia tanácskozása idején zajlott le Varsóban. Ezen a hazai versenyzők az 5. helyen végeztek a Szovjetunió, Bulgária, az NDK és Csehszlovákia mögött. A ver-

seny helyszínének előkészítését és a műszaki szolgálatot a poznanai Altisztképző Iskola növendékei vállalták és teljesítették eredményesen, Jan Augustynek ezredes vezetésével.

Új tűzoltólaktanyák

Az elmúlt 20 év alatt Lublin megyében is számos tűzoltólaktanya épült, s különösen az önkéntes tűzoltóké – jelentős társadalmi munkával a lakosság részéről. Számos laktanya egy-

üttal a helybeli kulturális élet központjává vált, lévén bennük mozi, klub, könyvtár és kultúrterem. A képen a naleczowi járási parancsnokság épülete látható.

Önkéntesek az árvíznél

A Varsó megye területén keletkezett múlt évi árvíznél 256 önkéntes testület 1751 tűzoltója vett részt a védekezési munkálatokban. A veszélyeztetett területekről kiköltöztették a lakosokat; elszállították ingóságait; részt vettek a védőgátak megerősítésében, és kiszivattyúzták a vizet a lakóépületek és az állami intézmények épületeinek pincéiből. A képen: dolgoznak a tűzoltók a védőgát kijáratán a Wolomin járáshoz tartozó Marki községben.

A tűzoltótechnika fejlesztési programja

Az új ötéves tervben a nagyarányú tűzoltó műszaki fejlesztés lényeges jellemzője a korszerű technikai megoldások és az egyidejű gazdaságosságra törekvés.

A jelenlegi oltókészülékek igen költségesek voltak miatt felhagynak a kémiai töltetek (haboltók) alkalmazásával, és áttérnek a mechanikus oltóanyag sűrített gáz segítségével történő kifúvatására, illetve ennek az elvnek a gyakorlatára. Ez a változtatás nemcsak a kezelést teszi egyszerűbbé, hanem költségkímélő is ötszörte kevesebb.

Az új készülékek széles körű alkalmazása nagymértékben attól függ, hogy a vegyipar miként tudja kielégíteni az oltóanyag iránti igényeket. Mindezekelőtt a szintetikus alapanyagú habképző anyagról van szó,

de ezzel egyidejűleg az ehhez szükséges felszerelések korszerűsítéséről is. Egy 75–150-szeres kiadósságú és 30 m³/perc névleges teljesítményű generátort már kidolgoztak. Alkalmazása a további vizsgálatok eredményétől függ, de legfőképpen a habképző anyag hazai termelésének mennyiségétől várható. Hasonló a helyzet a poroltó készülékekkel is; e tekintetben a wroclawi Pollena vegyiüzemmel kötött szerződés realizálhatósága a mérvadó.

A nehézipar érdeklődése valamennyi típusú és fajtájú oltóeszközre kiterjed, de leginkább a nehéz habbaloltók jönnek számításba. Emiatt ezek teljesítményének növelését tervezik, de szó van más oltókészülékek tervezéséről is.

Az új tűzoltógépjárműveket Star P 224L-típusú alvárra épít-

tek, 150 lóerős motorral, 5500 kg teherbíróképességgel.

Az önkéntes városi és községi tűzoltóságok számára, amelyek kerületekben vagy székhelyeken működnek, a GBA 2500/16 típusú tartályos gépjárműfecskendőt tartják a legalkalmasabbnak. Vízhabgyúval is ellátták, amely haladás közben is működtethető. Személyzete 6 fő.

Olyan ipari településeken, ahol vízhiány lehetséges, a GBA 3500/1-es, növelt befogadóképességű tartállyal ellátott gépjárműfecskendő rendszeresítését tartják célszerűnek. Kiszolgálásához 3 fő elegendő.

A községi önkéntes tűzoltóságokat könnyű típusú járművekkel kívánják ellátni. A Zsuk alvárra szerkesztett jármű M8/8-as kismotorfecskendővel felszerelt, és 1800 kg-ig terhelhető. Ugyanerre az alvárra a hivatá-

sos egységek és az ipari üzemek tűzoltói számára is készült egy könnyű konstrukció. A kisebb tüzeknél első beavatkozásra szánt LGBM-6/2-es típusú szer tartálya 600 literes, és 200 l/p-es kismotorfecskendője 12 atm nyomással működtethető. 4 fő elégséges a kezeléséhez.

A porral oltó gépjárműveket a hazai gyártás megkezdéséig importberendezésekkel szerelik fel. Erre a célra a Jelcz 316-os típusú alvázat tartják legalkalmasabbnak.

A gépezetes tololétrákat illetően bizonyos importlehetőséggel számolnak a szocialista országokból. Ezenkívül a haza SD 22h-típusú létrák gyártásánál együttműködésre van kilátás az NDK-val.

Az új haboltóágyú tervezése a GBA-2500/16, a GBA-3500/1 és a GBA-6000/30 gépjárművekhez lassan befejeződik. Várható percenkénti teljesítmény: 1600 l víz és 16 m³ hab.

Irányítható tűzoltótank

Az oltást végzők veszélyeztettségének csökkentése érdekében irányítható tankot terveztek és állítottak elő a Lenin Öntödében. A különleges felszerelés segítségével az oltóanyag anélkül juttatható az égő felületre, hogy a tűzoltóknak közel kellene hatolniuk a tűz fészkehez.

A berendezés részei: az irányítható jármű, irányító kábel, irányító emelvény, erősítő kábel és a kétkerekű, P-81-es típusú szállítótargonca. A berendezés hossza 1500 mm, szélessége 570 mm; súlya 400 kg; a hernyótalp szélessége 120 mm, átmérője 190 mm; gyorsasága 35 m/perc; húzóerő 380 kg.

A jármű felépítése: test, 3 elektromotor (1 db 1,1 kW-os, 700-as percenkénti fordulatszámú; 2 db 4 kW-os, a hernyótalp forgatásához), hernyótalp, vizágyú és fedéltető, amely a kis járműbe a víz bejutását meggátolja.

A tank haladásához szükséges energia 380 V-os hálózatról nyerhető, vagy az EP-2 20/3/400-as típusú, 20 lóerős aggregátorból. Ez utóbbi egyben az akció helyének megvilágítására is szolgálhat.

A berendezés a már említett targoncával szállítható – gépjárműfecskendő (tartályos) vontatással. Megfelelő vízforrás esetén kismotorfecskendőt szállító jármű is alkalmas. Bevetéskor először elektromos energiával kell ellátni, ezt követően a targoncáról az utazási sebesség bekapcsolásával levezetni, majd a fecskendővel összekapcsolni. Irányítása a vezérlő emelvényről történik.

A jármű könnyűszerrel legyőzi a mély árkokat, vasúti vágányokat és a sáros terepet. Prototípusát a Lenin Öntöde újító brigádja készítette tavaly decemberben. Tervezője Stanislaw Puciato százados.

Magasabb szinten

Interjú dr. Vágó Ödönnel, a MÉM főosztályvezetőjével

– Milyennek látja a mezőgazdaság tűzrendészeti helyzetét?

– A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium – a korábbi évekhez hasonlóan – miniszteri értekezleten tárgyalta az információs rendszer keretében megszervezett adat- és jelentési szolgáltatás, továbbá a helyi tűzrendészeti hatóságok véleményének figyelembevételével készített éves értékelést. A közelmúltban megtartott miniszteri értekezlet megállapítása szerint a tárca felügyelete alá tartozó szervek – beleértve a mezőgazdaságot – 1970-es tűzrendészeti tevékenysége eredményesnek tekinthető, jóllehet a szocialista tulajdont ért károsodások az elmúlt évekhez képest némileg emelkedtek.

A mi statisztikai adataink szerint az állami gazdaságokban és a termelőszövetkezetekben a tüzesetek száma és a keletkezett anyagi károsodás nagyobb százalékban emelkedett az átlagosnál. Így az állami gazdaságokban 13%-kal, a termelőszövetkezetekben pedig mintegy 11%-kal több tűz keletkezett, s a kártérték növekedése az előbbieken meghaladta a 84%-ot, az utóbbiakban pedig a 62%-ot.

Összefüggéseiből kiragadva ezek a számadatok nem mutatnak biztató képet. Ha viszont figyelembe vesszük, hogy így sem különösebben magas összegről van szó, s ugyanakkor a tűzkezelési okok csökkentésére tett intézkedések, valamint az esetleg bekövetkező tüzek gyors és hatékony oldási feltételeinek javítását is vizsgáljuk, akkor szembetűnőbbé válik a mezőgazdasági üzemek vezetőinek és dolgozó-kollektívájának nem kevés erőfeszítése. Mezőgazdasági üzeink tűzkezelési veszély szempontjából nagymértékben ki vannak téve az időjárás szeszélyeinek. Az elmúlt évben például a villámcsapásból keletkezett tüzesetek száma több mint 27%-kal volt több az 1969-esnél, s az ilyen okból eredő tűzkár csaknem 20%-át tette ki a tárcahoz tartozó létesítmények kapcsolatos anyagi veszteségeinek. De az öngyulladásból eredő tüzesetek – elsősorban a szálás takarmányok száritása, illetőleg tárolása során keletkeztek – is bizonyos mértékig összefüggésben vannak az időjárással. (Beázás, nedvesebben történő kazalozás stb.) Az ilyen jellegű tüzek száma – sajnos – 67%-kal növekedett az elmúlt esztendeiekéhez képest, noha a mennyiségileg gyarapodó, fejlettebb technológiával betakarított és kazalozott takarmány-tartósítás mellett több üzem takarmánylisztként dolgozta fel a szálás takarmány jelentős részét.

Előrehaladás mutatkozott az emberi mulasztás, figyelmetlenség és gondatlanság következtében okozható tűzveszélyek mérséklésében is, s mint tudjuk, az említettek közül keletkezik a károsatok túlnyomó többsége. Ezzel egyidejűleg növekedtek a tűzrendészeti helyzetet kedvezően befolyásoló anyagi és műszaki ráfordítások, amivel egyrészt bizton-

ságosabbá tették a tűz elleni védelmet, másrészt pedig csökkentették a tűzkezelés lehetőségeit. Emellett főként az állami gazdaságokban bővült az a szellemi kapacitás, amely a szakismeretekkel kellően felvértezett tűzrendészek alkalmazásában, valamint a tűzrendészeti bizottságokban működő magas képzettségű szakemberek aktív tűzvédelmi tevékenységében nyilvánul meg.

Mindezek – úgy vélem – igazolják az említett megállapításokat.

– Hol és milyen intézkedéseket tart szükségesnek a még meglévő hiányosságok kiküszöbölésére?

Az elmúlt év tapasztalatai, a kétségkívül kedvező fejlődési tendencia ellenére, néhány olyan problémát is felvetettek, amelyekben aránylag gyorsan szükséges intézkedni, illetőleg megoldásukra nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a jelenleginél.

Ezek közül néhány példát kiragadva említem meg, hogy az eddiginél következetesebben kell fellépni az emberi gondatlanságból származó veszélyeztetés ellen, és jobban élnünk kell azokkal a tűzkezelést csökkentő lehetőségekkel, amelyek kellő körültekintéssel s aránylag kis összegű ráfordítással jelentős eredményeket hozhatnak.

Intézkedéseink többségét már megtettük, és most a mezőgazdasági üzemeken, továbbá a tanácsi szervek segítségén múlik, hogyan realizálódnak mindnyájunk hasznára.

Megállapíthatjuk – és erre különböző fórumokon a tűzrendészeti hatóságok vezetői is rendszeresen rámutattak –, hogy általában azokban a mezőgazdasági üzemekben és termelőszövetkezetekben fordult elő a legtöbb tűzrendészeti szabálytalanság, ahol nincs szakképzett tűzrendész. Ebből nyilvánvalóan adódik a teendő: gondoskodni kell a megfelelő szakemberképzésről. Megoldásként javasoltuk a megyei tanácsok elnökeinek, illetőleg a megyei MÉM-osztályok vezetőinek azt a már eddig is több megyében helyesen alkalmazott módszert, hogy – a tűzrendészeti hatóságokkal együttesen – saját hatáskörben helyileg szervezzék meg a kétéves tanfolyam anyagával megegyező szakképzést, s ehhez vegyék igénybe a helyi erőforrásokat. A tárca segítségként tananyagot ad. A most folyó kétéves tanfolyam jegyzeteit térítés ellenében rendelkezésre bocsátjuk.

A villámvédelemben is jelentős előrehaladást kívánunk elérni. A minisztérium a Műszaki Egyetem több éves kísérletei alapján készített tanulmányát figyelembe véve minden mezőgazdasági üzemnek ajánlotta, hogy – főként a szérűk és puhafödésű épületek védelmére – az oszlopok, illetve betongyámos „területvédelmi” jelleggel elrendezett és gazdaságos villámhárító berendezést alkalmazzák. Remélem, mind több helyen meg is teszik ezt.

Nagyobb gondosságot kell fordítani az ön-

gyulladásból eredő tüzesetek megelőzésére is. Itt alapvető követelmény az előírt technológiai szabályok maradéktalan megtartása. Mivel a tüzesetek kivált a hideglevegős száritású takarmányainkat sújtották, feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy az üzemek vezetői a jelenleginél is több figyelmet fordítsanak a takarmányok készítésére, a kazalozási napló rendszeres és pontos vezetésére, és fokozott szigorral járjanak el a mulasztókkal szemben.

Természetesen mindezen kívül is bőven akad tennivaló. Így például még ma is igen sok mezőgazdasági létesítményben elavultak az elektromos vezetékek, szabálytalan az építés, esetenként fafödémrel érintkeznek a kémények, a tetőszerkezetek sok helyen puhafödésűek stb. Mindezen kívül üzeink egyre inkább ipari jellegűvé válása is több olyan problémát vet fel, mint például az olajtűzelés térhódítása.

Az utóbbi időkben gyakran merült fel üzeink részéről, hogy nehézségekbe ütközik a tűzvédelmi berendezések karbantartása és pótlása, valamint újak beszerzése. Úgy vélem, ezekre a gondokra a Belügyminisztériummal együtt kell megoldást találnunk.

– Mik a távlati elképzeléseik?

A ma gondjainak eredményes megoldásán túl a minisztérium elképzelései tűzrendészeti vonatkozásban sem választhatók el a mezőgazdaság fejlesztésének távlati terveitől. A X. kongresszus határozatából adódó követelmény, a szocialista építés magasabb szintű folytatása a tűzrendészeti tevékenységre is minden vonatkozásban érvényes.

Ehhez viszont megfelelő személyi és anyagi feltételek, de mindenképp olyan üzemi körülmények szükségesek, amelyben a dolgozók természetes kötelességüknek tekintik a népvagyon tűztől való megóvását.

Jelentős előrehaladást kell tennünk, hogy a tűzvédelemre vonatkozó jogszabályok jobban tükrözzék az új körülményeket, és előbbre kell lépni a hatóságok, illetve jogkörök valamint az ezekkel együtt járó felelősség helyes mértékének a meghatározásában, továbbá hatékonyabb információs és ellenőrzési rendszer is szükséges a problémák gyorsabb megoldásához.

Az említettekkel együtt fő teendők még, hogy állandóan figyelemmel kísérjük mind a hazai, mind pedig a külföldi kutatások eredményeit, s felhasználjuk a szocialista országok együttműködése által nyújtott s e téren is értékes előnyöket.

(b)

OKI VÉDELMI SZERKEZETEK

TAKÁCS ISTVÁN

Éppen öt szolgáltatta a vizsgabizottság, amikor valaki odakiáltotta neki, hogy: „Tűz van a gyáratokban!” A vizsgázás további menetét elképzelhetjük. Talán csak annyit még erről, hogy a két esztendő folyamán ő volt az egyik legjobb tanuló, de a várt kitűnő vagy jeles helyett jó minősítés került az oklevelébe.

A tűzokozó s egyben a sérült egy férfi volt. Benzineskannából töltötte meg az öngyújtóját, s a művelet sikerét nyomban ki is próbálta. A kanna tartalma meggyulladt, az illető a kezén égési sérüléseket szenvedett.

Takács István hat esztendeje tűzrendészeti a Remix gyár szombathelyi gyáregységében. A tűzrendészeti előadói oklevelet 1967-ben szerezte meg, s ugyanakkor közgazdasági technikus oklevelet is szerzett.

Küzdelmes évek állnak mögötte. A gyáregység termelésének szinte ugrásszerű növekedése nem kevés gondjából neki is kijutott bővegesen. A fizikai állomány mintegy kilencven százaléka betanított munkás, és túlnyomó részük még nem szokta meg teljesen az üzemi fegyelmet. Pedig hát itt állandóan tudatában kell lennie mindenkinek, hogy a munkaműveletek mennyire veszélyesek. Egyebek között napi mintegy százezer liter tűzveszélyes folyadékkal dolgoznak, s akadnak olyan munkahelyek, ahol ha valaki eltéveszti a sorrendet, és előbb kapcsolja be a melegítőt s azután a szellőztetőt, akkor robbanás következhet be.

A legérdekesebb esemény működése során egy könnyen végzetessé vált tüzeset-höz fűződik. Csak nemrégiben érkezett hozzájuk Budapestről a kondenzátorpapírlakkkozó berendezés. Az egyik gépnél tűz keletkezett, az anyag egy része kifolyt, s a kimenekülési igyekvő kezelő elcsúszott, majd el is esett. Jóformán az utolsó pillanatban sikerült kimenteni. A tűz természetesen nem volt a véletlen műve. A

lakk könnyen ráfolyhatott az elektromos fűtőszálra, s a gépek mellett voltak a napi tartályok is. A tűzrendészeti hatóság tanácsait is kikérve azóta átszerelték a berendezést. Most három helyiségből áll a lakkkozó. Az egyikből áramoltatják be a meleg levegőt, a másikból csővezeték szállítja a veszélyes folyadékot, s harmadikban működnek a gépegységek.

Ilyen kisebb-nagyobb helyi átalakításokat tucatsszámra említhetnénk. Korábban például állandó veszéllyel fenyegetett a festékhígítás, mert az anyag gyakran ráfolyt a fűtőtestekre. Egy idő óta orvosi fecskendőket használnak erre.

Jó néhány esztendővel ezelőtt még korántsem volt akkora becsülete a tűzrendészeti munkának a gyáregységben, mint most. Büntetés büntetést követett. Később azután megváltozott a szemlélet, s a gyáregység maga kezdeményezte gondatlan dolgozóinak felelősségre vonását. De ami ennél jóval fontosabb, ma már minden fejlesztési terv megvitatásába bevonják a tűzrendészt, s így egyre kevésbé érhetik kellemetlen meglepetések.

A négy esztendővel ezelőtt elvégzett tanfolyam Takács elvtárs szerint jó alapot nyújtott ahhoz, hogy a felmerült problémákhoz érdemben hozzájárulhasson. Áztalan azonban nem véletlenül találhatunk egy halom szakkönyvet. Úgy véli, akár be is nyújthatná a lemondását az a tűzrendészeti előadó, aki csak az évekkal ezelőtt megszerzett ismeretanyagból próbálna megélni.

BEZDI MIKLÓS

Az AFIT XII-es Autóközlekedési Vállalat modern irodaépületének egyik szepben berendezett szobájában beszélgetünk. Az üzemépületek mindegyike még nem ennyire korszerű, de így is aligha gondolnánk, hogy néhány esztendővel ezelőtt hajdani kocsmák és istálló voltak a vállalati tevékenység első színhelyei.

Bezdj Miklós

Bezdj elvtárs is a KPM két éves tanfolyamát végezte, s mivel korábban egészen másfajta munkakörökben töltött be egyszerűen kellett elsajátítania a tanfolyamon hallott elméleti ismereteket meg napi munkához szükséges gyakorlati tenivalókat. Persze az oklevél birtokában sem könnyebb a dolga. Nem ritkaság, hogy egyszerűen több tuat helyen fényeznek és hegesztenek, s habár népes léte sítményi túzóltóság segít neki, természetesen nem állíthat örködni minden hegesztő vagy fényező mellé közülük egyet egyet.

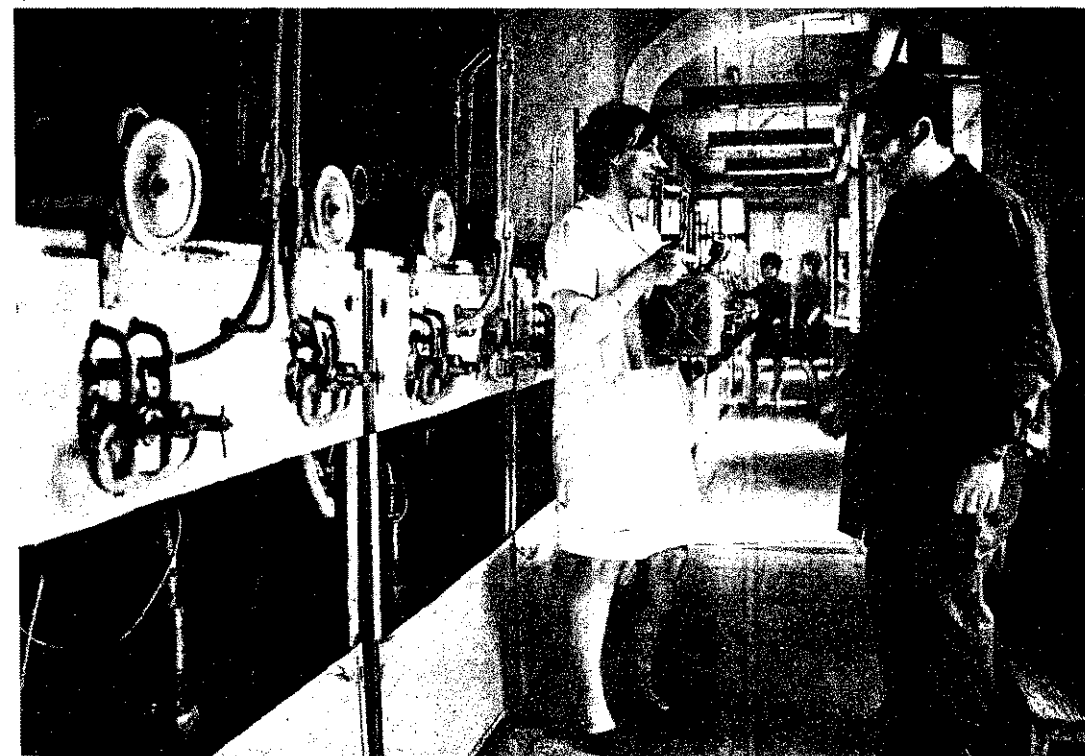
Egy egészen jelentéktelen esettől eltekintve működésének ideje alatt még nem volt tűz a vállalatnál. Szerencsére Varg Ferenc igazgató meg a vállalat többi vezetői nem az ily módon nulla forintos tűzkárstatisztika alapján rangsorolják a tűzrendészet fontosságát. A vállalat tűzvédelmi helyzetéről például Bezdj elvtárs személyesen az igazgatóknak szokott referálni.

Bár itt is tisztában vannak vele, hogy a szabályok ismerete önmagában még nem biztosíték azok megtartására, azért dolgozók oktatására kettőzött gondot fordítanak. Így például nemcsak a főfoglalkozású hegesztőket vizsgáztatták le ige szigorúan, hanem azokat is, akik alkalom szerűen helyettesítik őket. A közelmúltban lebonyolított vállalati tűzrendészeti vetélkedőbe csaknem minden dolgozó bekapcsolódott. A döntő győztese ezer forint jutalomban részesült, s a pártszervezet különdíjaként felajánlott herenc készletet is elnyerte.

Kétszáznegyven körüli az ipari tanuló száma. Ők a szakmai ismeretekkel együtt igen alapos tűzvédelmi kiképzésben is részesülnek. S mert a veszélyhelyzetre való reagálás gyakoroltatása a beletartozik a továbbképzésbe, időről időre szabályszerűen végrehajthatnak a dolgozókkal egy-egy tűzriadót.

Bezdj Miklóst jó szervezőként ismerik szűkebb és tágabb környezetében. Ez ugyan még nem tanítják a tűzrendészeti előadói tanfolyamokon, de nem is mindig tanulás dönti el, hogy a megbízottak milyen a tényleges tekintélye. A XII-es AFIT-nál és más telephelyeken működő üzemegységeinél például fegyelmet kap az a művezető, aki nem szünteti meg a tűzrendészeti szabálytalanságokat az általa megadott határidőre.

Takács István rutinellenőrzésen az egyik üzemrészben

Tűzoltó tanácsstagok

Hárman Lókútról

Amikor a Veszprém megyei parancsnokságon megemlítettem, hogy szeretnék riportot készíteni egy újonnan megválasztott tűzoltó tanácstagról, azt javasolták, utazzam Lókútra, ott biztosan találkozhatom majd egy-egy-kettővel. Akkor még nem értettem, miért bújált egy kis mosoly a parancsnok elvtárs szája szélén...

Az érdekes nevű község a Bakony kellős közepének egyik festői völgyében terül el. Körös-körül hegyek övezik. A tanácsházán az elnök elvtársat keresem. Veszprémbe utazott, de menjek el a Marci bácsihoz, a helyetteséhez, igazít útba a csinos adminisztrátornő.

A falu szélén takaros ház előtt találom meg az elnökhelyettest és egy másik férfit. Nagyban beszélgetnek a szomszédokkal. Gyorsan kiderül, hogy a Marci bácsiként említett elnökhelyettes *Gasparics Márton* tű. törzsőrmeister, a társa pedig *Ulrich József* tű. őrmester.

Megtudom, semmi különös sincs abban, hogy őket is megtszavalták bizalmukkal a választók, mert az 1180 körüli lakosságú községben a pártoló tagokkal együtt 340-en tagjai az önkéntes tűzoltótestületnek, s egy kicsit ennek is tulajdonítható, hogy az újonnan megválasztott tanács valamennyi tagja önkéntes vagy állami tűzoltó.

Az örökké tevékeny embernek ismert *Gasparics*

Márton a felszabadulás óta aktív részese a helyi társadalmi életnek. 1945-ben lépett be a pártba, 1946-tól 1963-ig ő volt a községi tűzoltóparancsnok, ezt követően a veszprémi járási és városi parancsnokság állományába került, majd ott a pártszervezet titkára s a járási és városi BM-szervek pártbizottságának a tagja is lett.

A tanácsok megalakulásakor rögtön megválasztották községében, s azóta minden alkalommal bizalmat kapott. 1954 óta viseli a tanácselnök-helyettesi tisztségét. 99,7%-os szavazataránnyal került a tanácsba.

Ulrich József őrmester szintén önkéntes tűzoltóként kezdte. 1964-ben vették fel a megyei parancsnokság állományába, jelenleg gépkocsivezető. 1960 óta tagja a helyi tanácsnak, jelölése most sem volt vitás.

Kis falu ugyan Lókút, de itt is jócskán akad tennivaló egy tanácstag számára. A legnagyobb gondot a vízhiány okozta, mert csak egyetlen kútja van az egész községnek. Most viszont a lakosság társadalmi munkájának eredményeként sikerült megépíteniük a vízvezetékét.

A község lakosai közül számosan Veszprémbe dolgoznak, s jó néhányuk már hajnali fél négykor fel kell kelnie, mert jelenleg 38 kilométer az út a megyeszékhelyre.

Ezért az újonnan megválasztott tanácsstagok egyebek között azt a megbízatást is

kapták választóiktól, hogy szorgalmazzák egy új út építését, mivel az erdőn keresztül az említett távolság 16 km-re csökkenne le. Most folynak a tárgyalások, s ha eredményesen zárulnak, akkor a falu apraja-nagyja lelkesen részt vesz majd a munkálatokban, természetesen tanácsstagjaik is. *Ulrich* elvtárs búcsúzáskor megemlíti, hogy nézzek be a veszprémi laktanyába, mert éppen szolgálatban van egy harmadik tűzoltó tanácsstaguk...

Sümei József alhadnagy őrségparancsnokként teljesít szolgálatot. Az elmúlt évben vezette el az akadémiát, de mint tanácstag ő is réginek számít Lókúton. Kereken nyolc esztendeje képviseli választóit. Egy időben ő volt a helyi KISZ-szervezet titkára. Most is szívén viseli az ifjúság helyzetét, s ezért is szorgalmazza az új művelődési ház felépítését, mivel jelenleg nincs olyan helyiség a községben, ahol kulturált körülmények között tanulhatnának, szórakozhatnának a helybeli fiatalok.

Száz százalékot kapott

Varga Jánost mindenki ismeri a Fejér megyei Páz-

mádon. Postásként 17 éven át rózta az utat, s közben sok-sok ember örömeivel, gondjaival ismerkedhetett meg. A legutóbbi választáson jelölték először tanácsagnak, idén ismét őt tisztelték meg, és választói kivétel nélkül rá is szavaztak.

Az elmúlt évek folyamán technikumot végzett, s ő lett a helybeli postahivatal vezetője. Úgy hallottuk, továbbra is ugyanolyan szoros kapcsolatokat tart a lakossággal, mint postás korában.

Domak András önk. tű. szds., községi parancsnok büszkén említi, hogy *Varga* elvtárs a helybeli önkéntes testületnek is oszlopos tagja, és mindig élen jár a társadalmi munkák végzésében.

Programja látszólag nem túl sok, de itt Pázmádon annál nagyobb a jelentősége. Vízlefolyókat és új járdákat kell mielőbb létesíteni, mert a mostani útviszonyok bizony nemcsak a postások, hanem sok-sok család életét keserítik meg. Pázmádon erősen remélik, hogy már nem sokáig, hiszen tapasztalatból tudják, miért volt érdemes százszázalékos bizalmat szavazniuk *Varga János*nak.

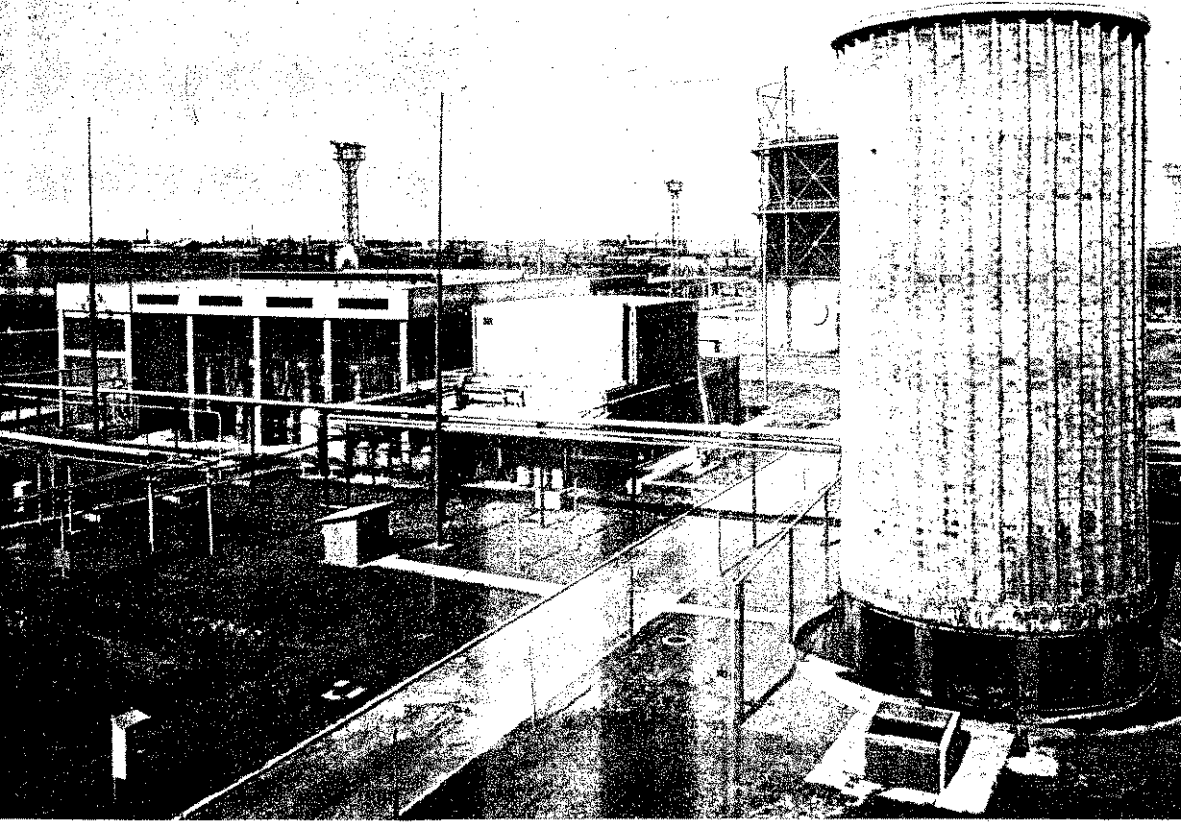
— kútvolgyi —

Varga János két választójával

Így találkoztam *Gasparics Márton*nal (cigarette-tálcával a kezében) és *Ulrich Józseffel* (jobbról a harmadik)

Az új üzem távlati képe

300 tonna benzint és 57 tonna pébégázt a földbe süllyesztett tartályokban tárolják.

A veszélyes koncentráció létrejöttének elhárítására MIKINEK nevezett, hazai gyártmányú készüléket vásároltak. Ez már az alsó robbanási határ 20%-ának elérésekor vészjelzést ad és szükség szerint bekapcsolja a ventilátorokat.

S hogyan készültek fel a vezetők meg a dolgozók a veszélyek megelőzésére? Erről *Takács József* termelési osztályvezető, *Pék Gyula* főművezető s egyben tűzoltóparancsnok, valamint a tűzrendészetért is felelős biztonságtechnikai megbízott: *Visontai Sándor* adtak felvilágosítást.

Megtudtuk: felszerelésekkel jól el vannak látva, egyebek között 5 db 250 kilós porral ellátó készüléket is kaptak, emellett alufóliás és alapigmentes azbesztruhák, két oxigénes légzőkészülék áll rendelkezésükre. Okulva a százhalombattai tragédiából, a tűzveszélyes helyeken dolgozók lángmentesített munkaruhákat kaptak, és szigorúan megtiltották a műszálás holmik viselését.

A vállalat nemcsak létesítményi tűzoltóságot szervezett, hanem négy hivatásos üzemi tűzoltót is alkalmazott. Az állások betöltésére pályázatot hirdettek, s ennek eredményeként vettek fel egy volt létesítményi parancsnokot, két hajdani hivatásos tűzoltót meg egy volt mentőst. Az illetők közül hárman nyolcórának, a negyedik szabadnap és betegség esetén helyettesít.

Mint hallottuk, egyáltalán nem valamiféle túlzott óvatosságból alkalmazott főfoglalkozású tűzoltókat a vállalat, hanem azért, mert az üzem területének jó részén csak alkalmilag tartózkodnak a dolgozók, viszont itt látszólag kis hibából is nagy baj lehet, például ha nem veszik észre idejében a tűzveszélyes folyadék csöpögését vagy a tömítetlenséget.

A hivatásos tűzoltók jelenlétében folyik a beérkezett üzemanyag lefejtése, mûszak végeztével ők ellenőrzik a munkahelyeket, és még sok minden mást is önállóan végeznek, mivel itt különleges beosztású szakmunkásoknak tekintik őket.

Fiatal üzem lévén, az első egy-két esztendőben elég nehezen sikerült rászoktatniuk a dolgozókat, hogy itt egy gondatlanul felkattintott öngyújtó, de még egy szegesbakancs is súlyos veszélyt okozhat. Azt követően azonban, hogy három fevelmeztelenkedőt hatóságunk-

NAGY BERUHÁZÁSOK TŰZOLTÓSZEMMEL

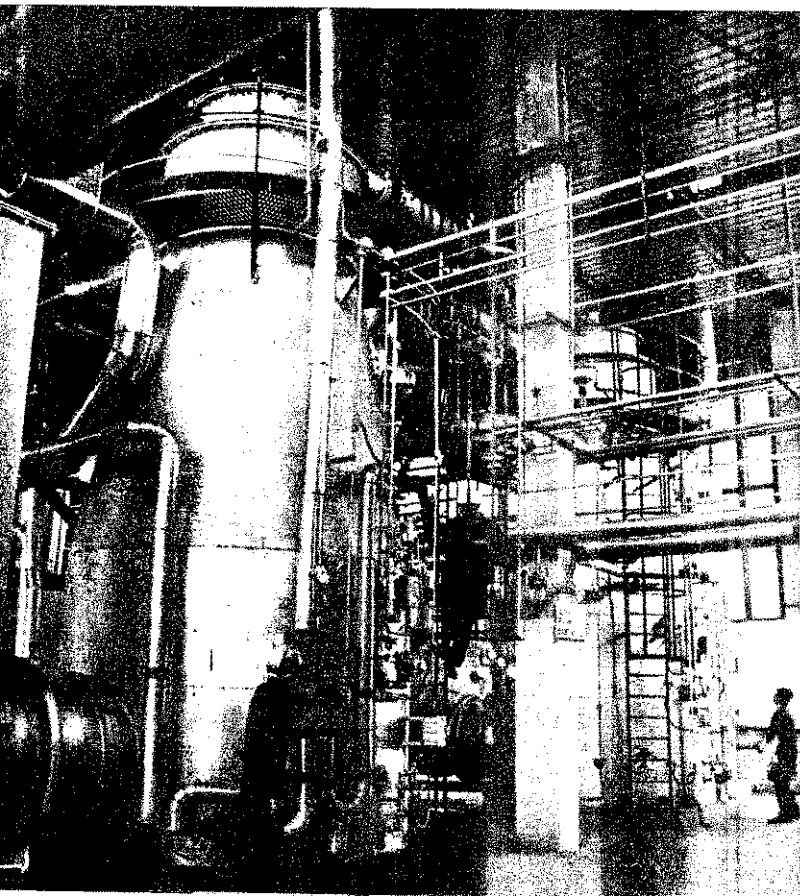
Most kezdődő cikksorozatunkkal a harmadik ötéves terv néhány olyan nagyobb alkotásának a színhelyére kalauzoljuk olvasóinkat, amelyek tűzoltószemmel is igen érdekesek.

A szombathelyi benzinbontó

A létesítmény hivatalos neve: Észak-dunántúli Gázgyártó és -Szolgáltató Vállalat szombathelyi üzemegységének termelőüzeme, s az az igény hozta létre, hogy korszerűbb és főleg gazdaságosabb módon oldják meg a megyeszékhely növekvő gázszükségletét. A részben magyar, részben pedig olasz bontóberendezések most szén helyett benzinnel állítják elő a városigázt; a kalóriaérték javítása céljából a művelethez pébét és földgázt is felhasznál-

Több kiló súlyú akta készült, mire a most már teljes kapacitással működő üzem tűzrendészeti arculatát kialakíthatták. Az Olaszországból vásárolt berendezések például szabadtéri üzemelésre készültek, nálunk viszont zárt tereire kellett tervezni őket, s ami nem kevesebb gondot okozott: a miénktől eléggé eltérő szabványleírások szerintiék voltak.

A létesítmény területén a gyártáshoz szükséges mintegy

Eredetileg szabadtérinek tervezték...

nál feljelentettek, az ilyen esetek nem ismétlődtek meg.

Említésre méltó tűzük eddig csak egyetlen akadt. Egy benzineshordó égett feltehetően azért, mert bizonyos mennyiségű benzint mellőzött, és szikra érte.

A tüzet saját erőből megfékeztek, de nem tartják valami megnyugtatónak, hogy csak igen körülményes módon sikerült pótolni az elhasznált oltóport, minthogy a töltést végző késznek nem volt elegendő tartalékkészlete.

Székesfehérvári Könnyűfémű

A sárga meg vörös szín minden árnyalatában villog a kenenőcsök lángja, fejünk felett názsás munkadarabokat szállít a daru, a másik hatalmas csarók egyik szögletében kigyóként tekerednek a hatalmas alumínium szalagok.

Hárommilliárd forintot megvalóadó értékben fejlesztették Európa egyik legnagyobb ilyen ellegű üzemévé a létesítményt, a közeli hónapokban, éveken valószínűsítős gyáróriássá fog övekedni.

A méretek azonban már most lenyűgözők. Több mint másfél órája járjuk a gyárat, de még a töredékét sem láttuk. S mit láttunk, némileg abból is igalmat alkothattunk róla, egy a tervezés, létesítés és az zemeltetés itt sok-sok fogas izrendészeti kérdést vet fel.

Kezdjük talán azzal, hogy pten-nyomon külföldi berendezéseket láthatunk.

— Milyen gondokkal járt a lszerelésük és működtetésük? kérdezzetjük Zalavári László ztonásátechnikai osztályvezető és Bartyuk Jenő tűzrendészeti előadót. (A tűzrendészeti ztonásátechnikai és nem rendszeti munkakör ebben a gyár- n.)

Elmondják, nem is csekéllyel, főként azért, mert nem egy tben akkor derült ki, hogy gép, berendezés nem felel g hazai szabványainknak, lkor már üzembe kellett vol- helyezni. A franciák száll- ta gáztüzelésű kemencék - és levegővezetékét például esen át kellett szerelni, de ; esetekkel is alátámaszt- ák, hogy jó lenne, ha az ortálók az ilyen gépek, be- lezések beszerzése előtt a endészeti jellemzőkről is an informálódnának. De ze az sem ártana, ha nem na afféle „téli-téli játék” a öldi szabványok hazai meg-

honosításához szükséges vizsgálatok vállalásával.

S jóllehet nem kívánnaak panasznapot tartani a tiszteletünkre, szóvá tesszük, hogy beépített CO₂-oltóberendezéseik kötelező felülvizsgálatára sem vállalkoznak. Az erre kijelölt gyár még csak nem is válaszolt a megrendelésükre, és személyes érdeklődésük sem járt több eredménnyel.

Hogy milyen tűzveszélyek adódnak egy korszerű építésű alumínium-feldolgozóban? Első pillantásra kevesen gondolnák, hogy mennyi. Például ott is, ahol jártunk, a termelés sajátosságai miatt sok száz liter fűzveszélyes folyadékot tárolnak a föld alatt, s a már említett gáztüzelésű kemencék mellett olajtüzelésűek is működnek, nem is beszélve az üzemi vérkeringés különlegesen érzékeny elektromos artériáiról.

Hogy a biztonságos működésüket elősegítő tűzrendészeti előírások mennyire hatásosak, az csak hosszabb működés alapján értékelhető.

Az olyan „veszélyforrások”, mint a gondatlan, nemegyszer felelőtlen emberek, viszont már most is jól érzékelhetők.

A közelmúltban például két dolgozó göngyöleget gyújtott meg, mert fáztak. Újabb vigyázatlanságukból a lángok a közelben tárolt, előhengerelt tekercesek paraffinnal átitatott göngyölegébe is belekaptak. A kár jelentéktelen volt, de a veszély annál nagyobb, mert tűzveszélyes anyagok is voltak a közelben.

Az eset kapcsán derült fény egy másik súlyos felelőtlenségre, habár ez talán még enyhe

Kigyóként tekerednek az óriási alumínium szalagok

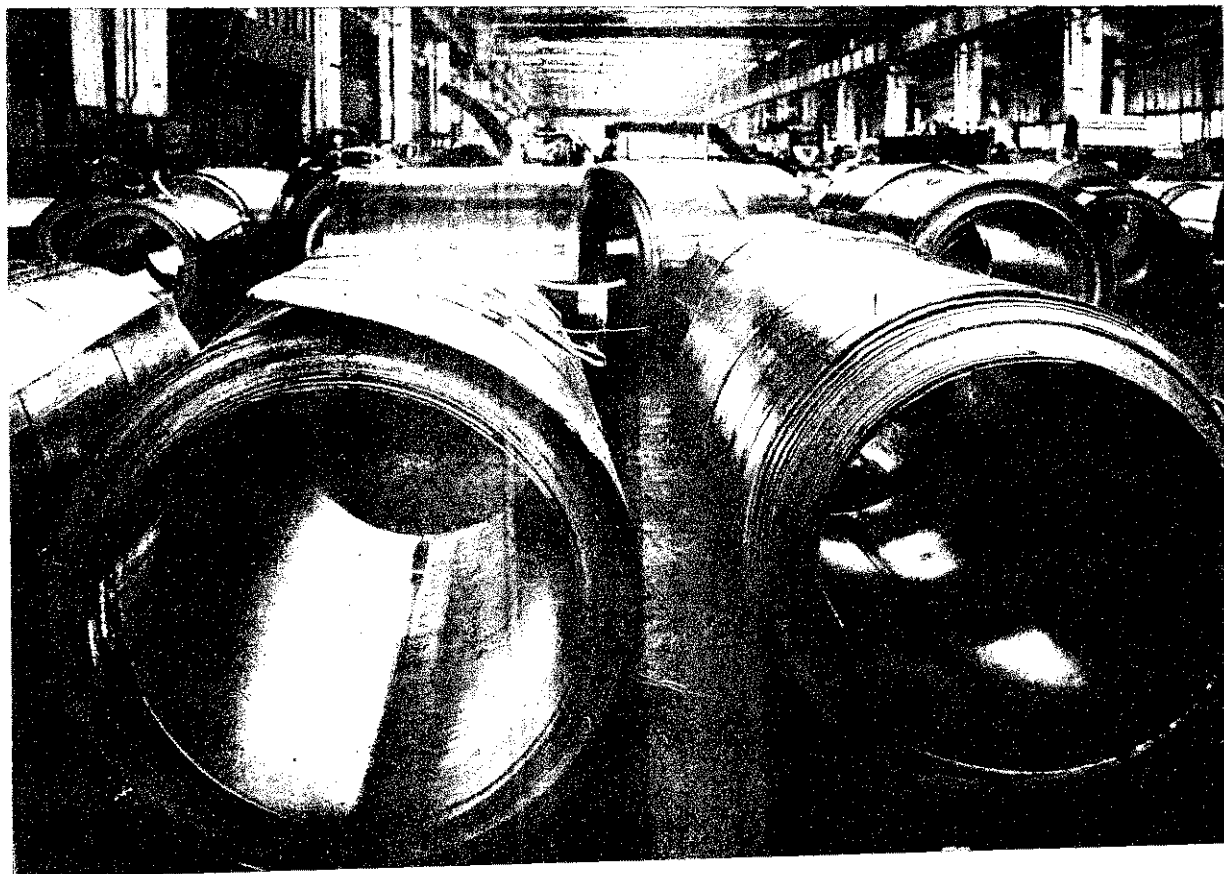
kifejezés is. Mostanában folyik a gyárterület parkosítása, s a 22-es sz. Állami Építőipari Vállalat ezzel megbízott dolgozói e közben a nem is olyan régen létesített tűzcsapokat is olyan alaposan „parkosítják”, hogy még halvány árnyékuk sem látszik. Néhány kézioltót pedig ismeretlen tettesek egyszerűen „elemeltek”, de az is megessett, hogy tréfából kisütötték a töltetüket.

Az üzem tűzrendészeti szer-

vezete természetesen nem tétlen szemlélője ezeknek az eseteknek. Most már minden művezető személyesen felelős az üzemrészében levő tűzoltófelszerelésért, s nem maradnak el a felelősségre vonások sem.

És ha nem is teljesen szinkronban a beruházással, a közeljövőben megkezdődik a gyári tűzoltószertár építése, sőt saját gépjárműfecskendő vásárlását is tervezik.

-9-

kis ízelítő a Könnyűfémű

méreteiből

Ma már megszokott jelenség, hogy a testületek szertáiraiban, oktatóhelyiségeiben, gyakorlóterein és az önkéntes tűzoltóságok különböző fokozatú versenyein az úttörőtűzoltókat is ott láthatjuk, és tevékenységük, ügyességük nem-egyszer készlet bennünket elismerésre. Sokan a tűzoltóság aranytartalékaként emlegetik őket, ami ugyancsak találó, mert létszámuk közel 23 ezerre tehető, s a KISZ-fiatalok 26 és fél-ezres tömegével együtt megközelítik a felnőtt tűzoltók létszámának 50 százalékát.

Negyedszázaddal ezelőtt, az úttörőmozgalom megalakulásakor jöttek létre az első úttörőtűzoltó rajok is, amelyek az önkéntes tűzoltók gyermekeiből verbuválódtak. Az akkori járási versenyeken, egy-egy rajjal, még csak bemutató szerelésekkel léptek a nyilvánosság elé. Szereplésük új, kedves színtóltot jelentett, s mindenütt elismerően és nagy tetszéssel fogadták őket.

Néhány éven belül annyira megnövekedett rajaik száma, hogy már teljes jogú versenyzőként vehettek részt a különböző fokozatú tűzoltóversenyeken.

1952-ben, az országos versenyen — kocsifecskendő-szerelésben — a jászárokszállási úttörőtűzoltók I. helyezése volt az első igazi nagy esemény és siker; azóta számosan szereztek dicsőséget a mozgalomnak, szűkebb pátriájuknak nagyszerű elméleti és gyakorlati felkészültségükkel az országos rendezvényeken.

Az ifjú tűzoltók érdeklődése egyre inkább fokozódott az önkéntes tűzoltói hivatás iránt, s a versenyekre való felkészüléssel párhuzamosan a konkrét tűzvédelemre, a tűzkárok elhárítására is mindinkább kiterjedt. Ehhez azonban már kevésnek bizonyult a versenyekre felkészülés során szerzett ismeretanyag, annak bővítése vált szükségessé. A lehetőségek adottak voltak. Az úttörőmozgalom keretében tűzrendész szakpróbát tettek; az iskolai és testületi tűzoltószakkörökben rendszeres kiképzést kaptak, és továbbképzésükről is gondoskodtak; több megyében (Borsodban, Komáromban stb.) speciális szak-táborozásokon vettek részt, ahol a tűzoltás tudnivalóit magas színvonalon sajtóították el.

Jellemző hozzáértésükre, hogy ez évtől a zánkai úttörőtábor tűzvédelmét is ők biztosítják.

Úttörőtűzoltóink a mindennapi életben igen jól hasznosítják a tanultakat. Évek óta részt vesznek iskolájuk, községük szervezett tűz elleni védelmében. Segítik a területfelelős önkéntes tűzoltókat a lakóházi és a mezőgazdasági ellenőrzésben. Ismertetik, magyarázzák a megelőző tűzrendészeti szabályok megtartásának fontosságát. Pajtásaikat figyelmeztetik a gyűjtőeszközökkel való játékok súlyos következményeire, és arra tanítják őket, hogy a tűzrendészeti szabályokat minden állampolgárnak, köztük az úttörő pajtásoknak is, tiszteletben kell tartania, mert a közösség érdeke ezt kívánja.

Ebből a munkából nemcsak az úttörőtűzoltó fiúk, hanem a lányok is derekasan kiveszik részüket, mint pl. Bárándon, Tápén, Pásztón, Szentkirályszabadján és még számos más községben.

Az úttörőtűzoltóknak a kárelhárítási munkákban való közreműködés is fontos feladata. Ebben főleg a fiúk jeleskednek, s állnak helyt derekasan. Általában a felnőttekkel közösen vesznek részt a mentési és tűzoltási munkálatokban. Nem egy lakóházi tűzet azonban önállóan oltottak el, ahogyan ezt Kunszigeten, Somoskőújfalun, Zókon, Pellérdén és még jó néhány községben tették. Nagyszénáson és Felsőszentmártonban például egy-egy esetben a tűzoltás vezetője is közülük került ki! Hajdúszoboszlón az iskola gondnokának égő lakásából csecsemőt, Mányban pedig kútból egy fiút mentettek ki az úttörőtűzoltók.

Hosszasan sorolhatnánk helytállásukat, bátorságukat és esetenként hőstetteiket, amelyek egytől egyig azt bizonyítják, hogy bármikor számíthatunk rájuk. S ha néha nehéz is számukra a motorostömlő kigurítása vagy tűz esetén a sugárcső tartása, feladataikat jól és lelkesen végzik.

Csak elismeréssel és megbecsüléssel szólhatunk munkájukról, a magyar úttörőmozgalom 25 éves jubileuma alkalmából.

A járási tűzoltóversenyen mindenütt megemlékeznek ünnepi beszédekben kis tűzoltóink helytállásáról. A budapesti központi ünnepségen az ő képviselőik is felvonulnak, s a margitszigeti Úttörő Stadionban különböző szerelési, ügyességi és tűzoltási gyakorlatokkal adnak számot felkészültségükről.

A 20 évvel ezelőtti úttörőtűzoltók azóta felnőttek. Közülük sokan ma is önkéntes vagy hivatásos tűzoltók, sőt parancsnokok; mások az élet legkülönbözőbb területein dolgoznak. Megnyugtató azonban, hogy bárhol vannak is, mindennapi munkájukban vagy mint társadalmi aktívok, továbbra is híven szolgálják a tűzvédelem ügyét. Ugyanazt teszik utódaik, a ma úttörőtűzoltói is, akiknek lelkes és áldozatos munkájához további sikereket és jó egészséget kívánunk.

V. J.

ÜZÖLTŐK

Szentkirályszabadján 30 fős üttörőtűzoltó-szakkör működik. A versenyeken általában az élmezőnyben szerepelnek. A pajtások közül jó néhányan az új szertár építésében is derekasan segítkeznek

FOTO: KÜTVÖLGYI MIHÁLY

A kőszegi fiú üttörőtűzoltó-raj télen tornatermi alapozással készült a versenyidényre. Mire ezek a sorok megjelennek, már az is kiderül, hogy milyen eredményt hozott az alapozást követő sok-sok gyakorlatozás

Az ecseri üttörőtűzoltók csapata 1958-ban alakult meg. Jelenlegi parancsnokuk Mazur Ferenc önk. tű. fhdgy. annak idején tagja volt az első csapatnak

Domak András pázmándi vb-titkár annak idején üttörőtűzoltó volt. A mostani csapat tagjai nagy érdeklődéssel nézegetik 1957-es keltezésű igazolványát

Az edelényi tűzoltótestület üttörő pajtásai szinte naponta „edzenek”. A lányok ilyenkor versenyre kelnek a fiúkkal, és időeredményük csaknem azonos

A kőterben kezdtek... A város színpitői közt • Kétszintes új otthon

SÁRVÁR

- tíz év távlatából

A MŰLT

Sárváron nem okoz különösebb gondot a százéves jubileum időpontjának pontos meghatározása, tekintve hogy a helybell múzeum igazgatója a városi tűzoltóparancsnok. Egészen hiteles adatok alapján jelenthető ki tehát, hogy az elődök 1873 áprilisában tartották meg az alakuló ülésüket, s az előljáróság a helybell kőtert jelölte ki ügyeleti szobának, amit azután a tűzoltóknak saját költségükön át kellett építeniük. A városi vízipuska 1875-ben került az önkéntesek tulajdonába, és más érdekes adatoknál is elidőz-

hetnének, hiszen az ezerkilencszázas évek elején már virágzó tűzoltóélet volt Sárváron, s a testület a felszabadulást követő években is képes volt megújulni. Később azonban az állami tűzoltóegység felállításakor a testület működését megszüntették.

Eppen ebben a hónapban van tíz esztendeje, hogy a járási tanács akkori elnökhelyettese behívatta Nógrádi Géza múzeumi igazgatót, és felkérte, működjön közre az önkéntes tűzoltóság megszervezésében, mert az állami egységet hamarosan kivonják a városból.

A fiatal igazgató nagyon meglepődött, mert korábban csupán annyi kapcsolata volt a tűzoltósággal, hogy időnként TIT-előadásokat tartott náluk, és ilyenkor azután Sárvár régi tűzoltóemlékeiről is alaposan kikérdezte őket.

Csupán azt a jó tanácsot kapta a szervezésre, hogy beszéljen néhány régi önkéntessel: Sári Dezsővel, Binder Sándorral, Koleszár Józseffel, Vacskó Gyulával meg a többiekkel. Beszél is, csak hát az újjáalakulás korántsem volt olyan egyszerű, mint némelyek elképzelték...

A hivatásos egység pótlására később sem vállalkozhattak, de arra már az első év szeptemberében igen, hogy állandó készséggel könnyítsék meg az átállást. Egy forró napon három erdőtűzhöz is riasztották őket, s a harmadik oltása késő éjszakáig tartott.

Azóta évente átlag harminc alkalommal vonultak. Az esetek többségében a járás területén, de igen gyakran a szomszédos járásokban nyújtottak segítséget. Ott voltak az Ikervár környéki gázkürtörésnél is, három napon át éberem őrködtek, nehogy egy kipattanó szikra katasztrófát idézzen elő. 1965-ben két héten át szakadatlanul dolgoztak, amikor a várost árvíz sújtotta, majd ennek a következményeit kellett elhárítani.

Októberben volt a legemlékezetesebb tavalyi tüzesetük. Egy hideglevegős kazal égett

Dr. Illy Tibor és Nógrádi Géza

Nagysimonyi határában, s ők is derekasan segítettek az oltóvíz ingajáráttal történő szállításában meg az alattomos tűz megfékezésében.

Önzetlen tevékenységének elismeréseként április 4 alkalmából a megyei tanács plakettel tüntette ki a tíz esztendeje újjáalakult testületet. A tagok közül többen e plakett arany-, ezüst- és bronz-„fokozatának” a tulajdonosai, Nógrádi elvértást is aranyplakettel tüntették ki.

A JELEN

Izeltől néhány epizód két nap – április 17-e és 18-a – eseményeiből. A társadalmi munkanapok keretében 17-én vagy ötezer sárvári lakos szorgoskodott az ifjú város szépítésén. Természetesen az önkéntesek sem akartak kimaradni ebből az akcióból. Vállalták, hogy sugaraikkal lehűtik az Izzó cukorgyári salakot, amelyet így útépitésre használhatnak majd fel. Ezt követően azt tervezték, hogy a tűzoltóotthon környékét rendezik majd, később pedig lemosják a várhidat, ez ugyanis csak nagynyomású sugarakkal lehetséges.

A salakhűtést követően azonban riasztották őket. Mozdonyszikrától erdőtüz keletkezett Vámoscsalád és Vasegerszeg között. Kivonultak, oltottak, délután fél 4-re értek vissza. Közben mások mosták le a várhidat, viszont a salakot tovább kellett hűteni, mert izzott. Egészen este negyed nyolcig foglalatostakoztak ezzel, de még jóformán alig értek haza, amikor újból riasztották őket. Mesterháza a villám felgyújtott egy kazlat. Jó három óra múlva térhettek csak pihenőre.

Másnap reggel Kozonics Lajos önk. hdgy., a parancsnok műszaki helyettese irányításával hatan nekiláttak a gépjárműfecskenő karbantartásának. Kozonics elvértás ugyanis képzett autószerelő is. Amikor megnézte a munkát a parancsnok, biztosan nem az előző nap viselt elegáns, sötétkék ruha volt rajta... A várhid lemosatásához ez is jó lett volna, később azonban elfelejtett átöltözni, de nem is igen maradt volna ideje erre. Szorult is a „főparancsnoktól”, vagyis a feleségétől, mert nem ez volt az első ilyen eset az elmúlt tíz esztendőben.

A kétnapos akciósorozatban tízenketten vettek részt. A testület létszáma persze jóval nagyobb ennél. De akárcsak másutt, itt is egy szűkebb körű, ún. törzsgárda vállalja a feladatok oroszlánrészét.

Azok, akik 1961-ben újrakezdték, a többiek szemében már „öregék”. Igaz, akadnak köztük ötven éven felüliek is, de öregnek azért ők sem számíthatnak, minthogy jó néhányan aktív tagjai az egyik versenyraknak.

Az utánpótlás nevelésében maga a parancsnok jár elől jó példával. Géza Zsolt nevű fia meg Katalin lánya is úttörőtűzoltó, s a tanulmányi eredményük, valamint a testületben végzett munkájuk alapján rendszerezéseket is, viselhető tűzoltógyerekkel olyan szakavatott önkéntesek és pedagógusok foglalkoznak, mint Karcsey Károly önk. rihdgy. tanár és Kalmár Lajos tanár, önk. rihdgy., úttörővezető. A gyerekek közül többen a választás napján hívóvölként segítettek.

A JÖVENDŐ

A csaknem százéves múltra visszatekintő, le lényegében véve tíz esztendőes testület lecsülettel teljesítette 1961-ben vállalt kötelezettségét. A kivont hivatásos egységet magától értetődően nem volt képes pótolni,

Sok becses tűzoltóemléket is őriznek a sárvári múzeumban

s ilyen igényeket sem támaszthattak vele szemben, de valahányszor a segítségüket kérték, tőlük telhető erővel kivonultak, és legjobb tudásuk szerint avatkoztak be. Nem-egyszer második „szerrel” is, ami nem más, mint a parancsnok személyautója.

A százéves jubileumot minden bizonnyal már új otthonukban ünneplik majd meg. Erről dr. Illy Tibor, a városi tanács igazgatási osztályának vezetője a következő tájékoztatást adta: Állami és helyi erőforrásból egy kétszintes épület létesítését tervezik. A tűzoltóotthon egyedi terv alapján készül, itt lesznek majd a járási kirendeltség irodái is, továbbá három önkéntes tűzoltónak a lakása. Ezt a gyorsabb éjszakai riaszthatóság céljából oldják így meg. Az alaprajzát tekintve kulcslyuk alakú épület kerekded részén találhatjuk majd a térelválasztó elemekkel többféle méretben is használható klub-, illetve oktatótermet.

Körülbelül ilyen otthonról álmodhattak a testületalapító mostani „öregék”, amikor 1961 augusztusában az első nagyobb beavatkozás élményével gazdagabban, de izzadtan és kormosan hazaértek Gécéről. Itt nyolc ház ugyan leégett, de sokkal több válhatott volna a lángok martalékává.

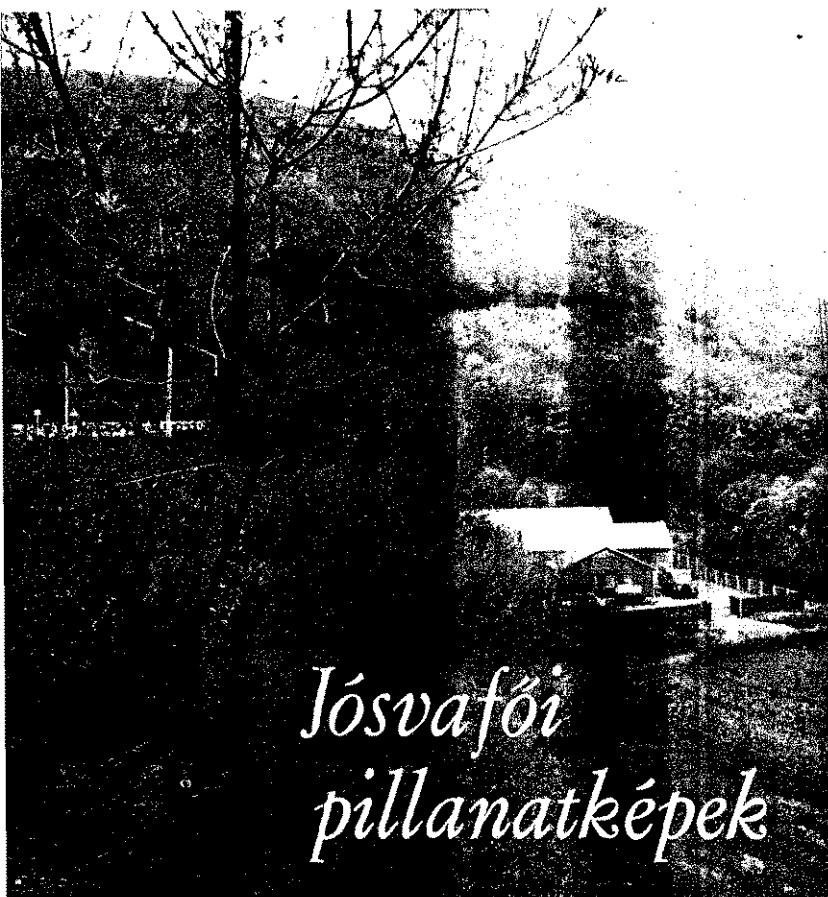
Egyelőre azonban még a mostani és egy kissé rozoga szertár környékén gyakorlatoznak, méghozzá kettőzött szorgalommal, mert idén különösképpen ki akarják vágni a rezet. A verseny alkalmából ugyanis osztrák tűzoltóvendégeket várnak, s az ő látogatásukat a város úttörőtűzoltói viszonzják majd a közeljövőben.

– gádor –

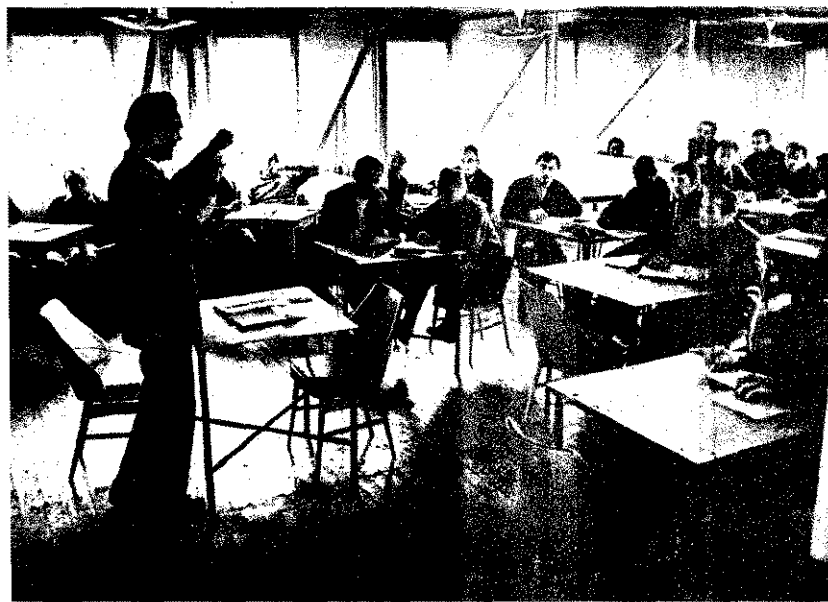

Kozonics Lajos és nagyreményű tanítványai, akik ausztriai látogatásra készülnek

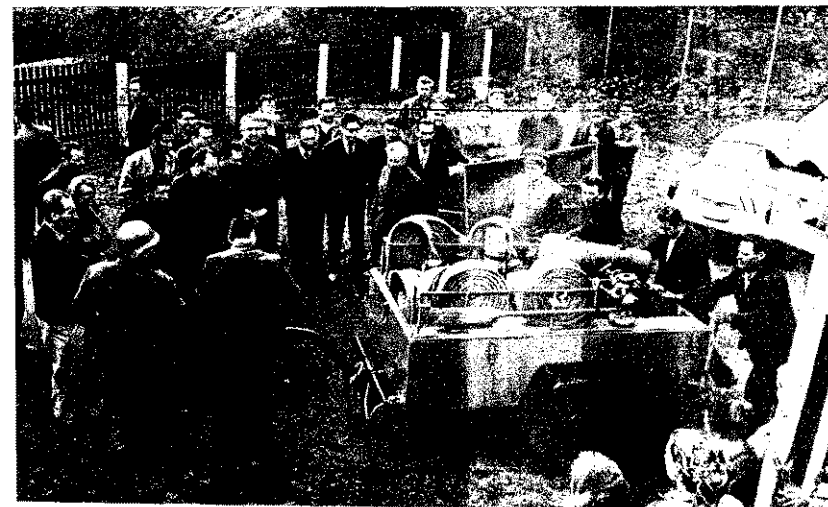

Jósvafői pillanatképek

Pintér Örgy, leninvárosi parancsnok is előadást tartott a tanfolyamon

Gyakorlati foglalkozás

Saját tűzrendészeti híradója is volt a tanfolyamnak

44 fő részvételével rendezte a közelmúltban egyhetes tűzrendészeti-műszaki továbbképző tanfolyamát a Borsodi Szénbányák Jósvafőn, a Bányász-gyógyüdülőben. 12 esztendeje folyik rendszeresen a tűzrendészeti apparátus vezető gárdájának továbbképzése az említett formában. Néhány éve az Ozdvidéki Szénbányák, valamint a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság is bekapcsolódott, s a három vállalat a részvétel arányában, fedezi a tanfolyam költségeit.

A tematika az időszakos megelőzési, tűzoltási és kár-elhárítási, valamint műszaki elméleti és gyakorlati kérdésekre épült; szakelőadókrol a megyei parancsnokság és a tanfolyamot rendező Borsodi Szénbányák tűzrendészeti bizottsága gondoskodott. Az idén egyébként már ez volt a negyedik tanfolyam. Az előzőket a kismotorfecskendőkezelők, a tűzoltógépjármű-vezetők s az oltókészülékek ellenőrzésével és karbantartásával foglalkozók részére szervezték.

Figyelemre méltó, hogy a Borsodi Szénbányák vezetése milyen nagy gondot fordít tűzrendészeti aktíváinak korszerű felkészültségére.

A negyedik tanfolyam hallgatói sugarat szerelnek

MÁSODSZOR IS...

1971. március 4-én 16.15-kor újból tűz keletkezett a hódmezővásárhelyi tanács-ház épületében. A tanácsház szabadon álló, földszint + egyemeletes épülettömb, a főbejárat felől (északról) és délről tér, kétoldalt pedig utca határolja.

Mint arról a sajtó is hírt adott, az első tüzeset 1970. szeptember 4-én volt, akkor leégett a tanácsház toronyépületének kupolája, s ebből 350 000 Ft tűzkár származott. A keletkezési okot szakértő bevonásával vizsgáltuk, azonban nem sikerült egyértelműen bizonyítani, hogy elektromos áram okozta a káresetet, mint feltételeztük.

Ezúttal a nagytanácsterem feletti tetőszerkezet égett. A tüzet 16.23-kor a tanácsházról jelezték a hódmezővásárhelyi parancsnokságnak. A tűzjelzésre 16.24-kor riasztott hódmezővásárhelyi 2-es és 3-as fecskendők 16.27-kor érkeztek ki a tűz színhelyére. 16.47-kor a tűzoltás vezetője 3-as riasztást rendelt el. A kivonult egységek összesen 10 E sugarat szereltek.

Elegendő oltóvíz állt rendelkezésre (tűzesap, vízbároló, városi fürdő, medence), a vizellátás tehát a tűzoltás egész ideje alatt folyamatos volt.

Már az elsőnek kikerkezett egység nagy felületű, nyílt tetőtűzet talált, így a padlástérben csak részlegesen lehetett feldehíteni.

A tűz a gyors és szakszerű beavatkozás ellenére rövid időn belül nagymértékben kiterjedt a tetőszerkezet mintegy 500 m²-es szakaszára. Az égő tetőgerendák közül több rázuhant a tanácsterem alul-felül borított neobarokk díszmennyezzel kiképzett gerendafödémére, s ettől az is meggyulladt. A födém szerkezet oltását nehezítette annak becső égése, továbbá, hogy ezt követően nem volt tanácsos a födém tartózkodni, mivel minden pillanatban leszakadhatott. 17.45-kor ez be is következett.

A tanácsháznak 8 tűzszakaszra osztott padlástérét 4 kiépített feljárón lehet megközelíteni. Ennek figyelembevételével a beavatkozó egységeket taktikailag jelentős feladat elé állította, hogy a padlástér részét nincsenek szerves kapcsolatban egymással.

Kétségkívül elősegíthette volna a beavatkozást, ha a sérült (kiégett) padlástér több oldalról — tűzfalba épített tűzbiztos ajtókon keresztül — is megközelíthették volna.

Az oltás eredményességét, a tűz viszonylag rövid idő alatt történt körülhatárolását jelentősen elősegítette a tűzoltás vezetőjének (helyi városi parancsnok), valamint egységének megfelelő helyismerete. A tüzet 19 óra 10 perckor oltották el, 19 óra után a riasztott egységeket folyamatosan visszarendelték állomáshelyükre.

A vizsgálatot — az ORFK és BM TOP segítségével — a Csongrád megyei Rendőr-főkapitánysággal közösen folytattuk le. A szemlebizottságba elektromos és vegyszakértőt, valamint kéményseprőket vontunk be.

A vizsgálat során több keletkezési lehetőséget vettünk figyelembe, ezek közül a kéménybe épített gerenda bizonyult legvalószínűbbnek.

Az erősen meghibásodott kéményhez 1 db ikercserépkályha füstjárata csatlakozott, és azt közvetlenül a tűz keletkezési ideje előtt — a kazánok hibája miatt — erősebben fűtötték a szokásosnál. Az említett kémény a padlástérben éghető fafödém szerkezettel — tartógerendával — volt összeépítve, és a faszervezet meg a füstjárat között eredetileg csak néhány cm-es vastagságú habarcsréteget vagy cserepet építettek be. Ez a védőréteg több évtized alatt tönkrement, és így a beépített gerenda közvetlenül érintkezett a füstgázzal, ami hosszabb idő elteltével a gerenda szenesedéséhez, majd meggyulladásához vezetett.

A Szegedi Ingatlankezelő Vállalat kéményseprőszolgálatának szakértői hitelt érdemlően (begyűjtással) megállapították, hogy a cserépkályha és a kémény füstjárata között szerves kapcsolat van, és így minden valószínűség szerint a beépített gerenda — ennek kiégésével a kéményfalon jelentős üreg keletkezett — volt a tűz okozója. Mindez azonban további bizonyítást kíván.

A tűzkár értéke mintegy 2 000 000 Ft. Megemlítem még, hogy a tanácsház 1893-ban épült, és az akkori építési mód nem zárta ki a kéményfalak teherhordó pilléreként való alkalmazását, továbbá a tetőszerkezet beépítését.

A vizsgálat során az is kiderült, hogy a tanácsház 102 db kéménye közül számosan a falában található beépített tetőszerkezet, illetve gerenda.

Az elektromos vezetékek és szerelvények többsége elavult, azok nyomvonaláról

TŰZ- ÉS KÁR- ESE- TEK

nem készítettek műszaki rajzot, az egyes áramkörök szakaszolása nincs megoldva, hovatartozásukat sem jelölték meg. Mindemmel több helyen, pl. a padlástérben, szabványtól eltérő szerelési módot is találtunk.

Tapasztaltuk továbbá, hogy egyes fa lépcsős padlásfeljárók előterében különféle éghető anyagokat tároltak. A pincében szabályellenesen kb. 600 liter üzemanyagot raktároztak.

A létesítményben nem szervezték meg a tűzrendészeti bizottságot, a tűzrendészeti ügyek intézésével 1970 novembertől az épület gondnokát bízták meg, de neki e feladatkörben még nem volt kellő jártassága. Ennek is tulajdoníthatók az említett s egyéb szabálytalanságok.

Az I. fokú tűzrendészeti hatóság 1964-ben törölte nyilvántartásából a tanácsházat, s nincs írásos nyoma, hogy az ezt követő hat évben ellenőrzést tartott az épületben. Az első tüzeset után 1970. szeptember 15-én tartott I. fokú tűzrendészeti hatósági ellenőrzés is hiányos volt, mivel nem vizsgálta kellően a tűzrendé-

A meghibásodott kémény közléről, a gerenda kiégését követően keletkezett üreggel

A kiégett gerendából. A tűz feltételezett keletkezése X-szel jelölve

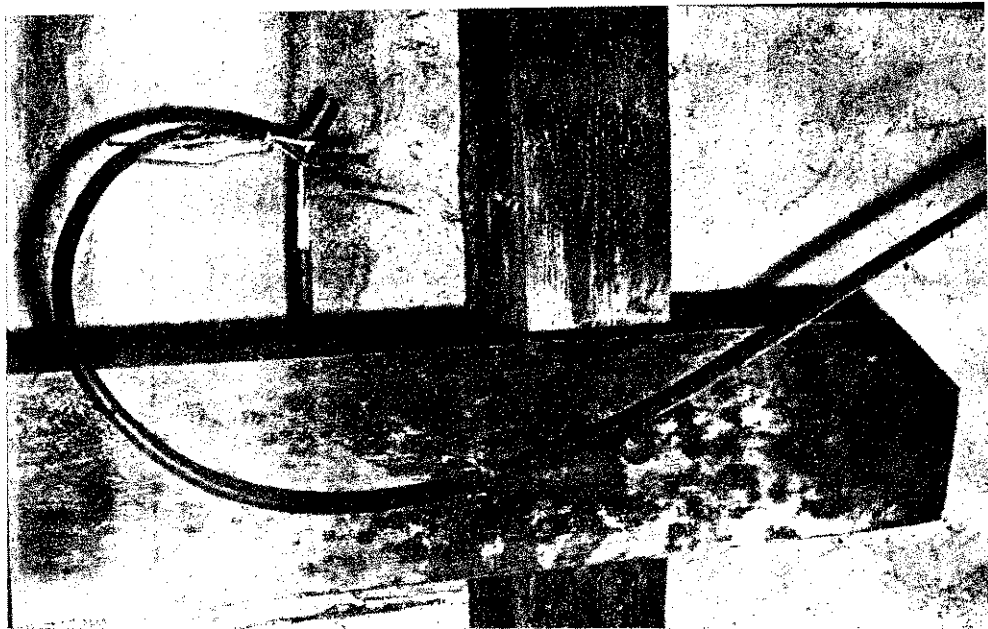
szeti szervezet tevékenységét, a dolgozók tűzvédelmi oktatásának színvonalát, továbbá az 1967. évi füstnyomáspróbáról a Hőmezővásárhelyi Városgazdálkodási Vállalat kéményseprő-részlege által készített tanúsítványban foglalt megállapítások végrehajtását.

E tanúsítvány ugyanis többek között rögzíti, hogy mely kémények tűzveszélyesek. Pl.: „A kecskelábtartó gerenda a kémény külső falába van építve, a padlástéri részben végig van repedve, mindenütt kifüstöl, a kémény tűzveszélyes.”

Igaz, hogy a városi tanács vb az említett tanúsítvány alapján 1967-ben több mint 23 000 Ft összegben javításokat végzetett a kéményeken, azonban a számlából nem derül ki, hogy mely kéményeket javították.

A tanács elnöke az 1970. szeptember 4-i tüzet követően kiadott bizonyos tűzvédelmi intézkedéseket — egyebek közt az elektromos szerelvények felújítására —, de a munkálatok igen vontatottan haladtak.

Juhász Lajos
tű. őrgy.

Az egyik padlástérben ilyen elektromos szerelést alkalmaztak

Úszó, cipőkrémes dobozból

Néhány hónappal ezelőtt olajtűzelő berendezés égését jelentették a fertői Ikvamenti Zöldmező Tsz irodaházából. Csak úgy „mellékesen” megjegyzem, hogy a létesítéskor még széntüzelésű kazánokról volt szó, ilyeneket is engedélyeztek. Hogy mégis olajjal tüzelnek majd, arról a műszaki átadáson sem tettek említést a tsz veze-

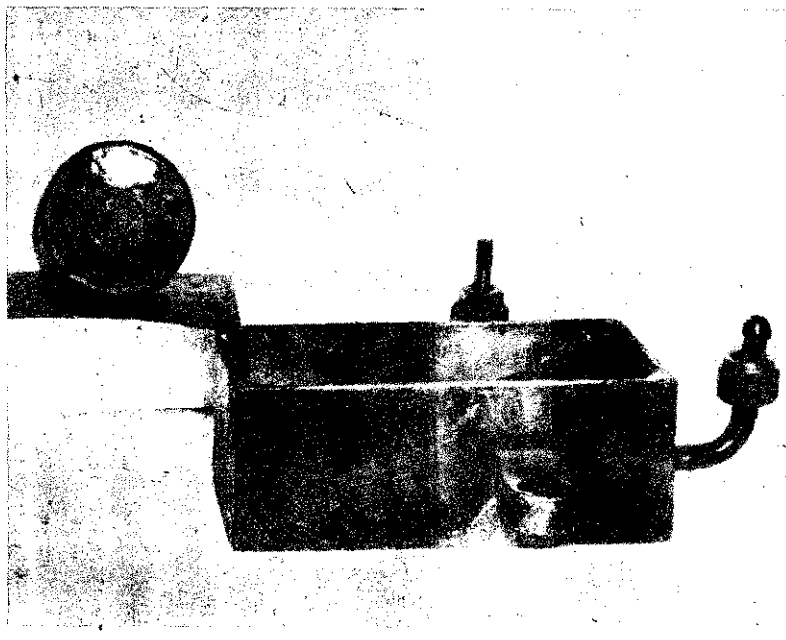
tői, s később sem értesítették hatóságunkat a tervezett változtatásról.

A berendezés különben eredeti Mikula-féle kisipari gyártmány volt. A derék kisiparos a megkövetelt biztonsági berendezések közül csak egy „úszót” szerelt fel, s ez egyszerű cipőkrémes doboz volt, amit odacinezett az elzárószелеp karjához. Az

öntvényből készült úszóház tetejét — tömítés nélkül — egyetlen csavar rögzítette, tehát a legkisebb szelephiba az olaj szétfolyásával járhatott.

Hogy e hajmeresztő szabálytalanság-sorozatból egészen csekély kár keletkezett, az csupán a lelkiismeretes éjjeliőrnek köszönhető.

T. J.

Íme az úszó

Akkor nem ijedtek meg a tüztől

Szánkázással kezdődött. Január 14-én délelőtt Komlón a kenderföldi általános iskola VI/c osztályos tanulói úttörőcsapat-vezetőjük Gola Kornélia vezetésével élvezték a tél örömeit. A tízenyole kipirult arcú fiú és kislány — köztük Kírkovics Kati és Szócs Viki — nem gondolhatta, hogy az a nap felejthetetlen lesz életükben. És mint anyiszor, most is beigazolódtott, hogy az emberek nem születnek bátornak vagy hősnak.

Özv. L. Lajosné talán éppen akkor ment tüzelőért a pincébe, amikor jó messzire repült az egyik hógolyójuk. Az idős asszony gyertyával világított, és ettől gyulladt meg a ruhája. Fájdalmában, ijedségében segítségért kiáltozva az utcára szaladt. Erre figyeltek fel a szánkázó úttörők, köztük Kati meg Viki is.

A két kislány nem töprengtet sokat. Egyenesen a sérülthöz futottak. Hóval és pusztá kézzel igyekeztek eloltani az égő ruhát. Ezután csapatvezetőjük segítségével a közeli ház kapujához vitték a nénit, s ott a még parázsló ruharészeket kézzel nyomkodták el. Amint a helyzet lehetővé tette, értsítették a mentőket, s ők a sérültet a pécsi honvédkórházba szállították.

Az orvosi vélemény szerint csak a gyors beavatko-

zásnak köszönhető, hogy sikerült megmenteni a néni életét. Minden másodpernyi késlekedés ugyanis olyan károsodást okozhatott volna a bőrszövetben, amit a sérült korára való tekintettel már nem bírt volna ki. Ennyit röviden a történetekről.

Kati és Viki elhárít minden dicsőséget. Nem tettek ők többet — mondják —, mint amennyit az úttörőélet törvénye minden úttörő számára előír. Az úttörő, ahol tud, segít. A nénin is segíteni kellett. Ez győzte le a félelmüket is. Különben is — hangoztatják — nem egyedül tettek, a többiek is segítettek.

A Csizmadia Gyula elnevezésű 395. sz. úttörőcsapat tagjai április 23-án gyűlést tartottak. Mintegy kilencszázan voltak ott az ünnepélyes csapatgyűlésen.

A csapatnaplóba pedig egy újabb bejegyzés és két fénykép került. Katinak és Vikinek ugyanis átadták a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány által alapított és az életmentés során tanúsított hősiességükért adományozható Életmentő Emlékérem feliratú kitüntető jelvényt.

Méltón fémjelázta az ünnepeket egy Váci Mihály-versből idézett jelmondat is: „Használni akartam, nem tündökölni”.

F. L.

Négyen meghaltak

Április 20-án 20.21-kor Czákó Pap Gáspárné portás jelentette közvetlen tűzjelzést, hogy robbanás, majd tűz keletkezett a Villamoszigetelő és Műanyaggyár II. sz. telepe műgyantaüzemének 2-es termében. A kárt szenvedett üzemrész négy dolgozója tragikus körülmények között értesítette a portást: égett a ruhájuk. Mire a közelben tartózkodók megpróbálhattak segíteni rajtuk, már mind a négyen életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

A robbanás mintegy 400 léghőméternyi részre terjedt ki, és azt követően kb. 10 m²-es területen égett az autokláv vaszerkezetű lépcsőjére, valamint a padozatra meg az autokláv oldalfalára kifolyt műgyantaoldat. A tűz átterjedt a helyiségben zsákokban tárolt félkész műanyag gyártmányokra, diánra, valamint a hordókban levő toluolra, és veszélyeztette a szomszédos üzemrészeket, mert a robbanás következtében az egyik vasajtó kinyílt, egy másik pedig átalakítás céljából éppen le volt szerelve.

Járó István kazánkezelő a detonációt követően a helyszínre sietett, és kézioltóval megkísérelt beavatkozni, azonban az égés hevessége és terjedelme miatt ez nem járhatott eredménnyel.

Kérkezett egységeink 1 habsugárral nyolc perc alatt megszüntették az égést. A helyszínre kivonult egy közeli szovjet alakulat katonai tűzoltósága is, és tetőre szerelt hűtősugárral segítettek a beavatkozást.

Az üzemrészben tartózkodott, s mint említettük, életveszélyesen megsérült négy dolgozót nem lehetett kihallgatni a vizsgálat alkalmával. Ezért a bizottság csak a helyszín állapotából következtethetett a tragédia lefolyására. A portásnőnek, a kazánkezelőnek meg az ügyeletes villanyszerelőnek nem lehetett közvetlen tudomásuk a történetekről, minthogy a robbanás idején nem tartózkodtak a kárhely közelében.

A vizsgálat során mindenekelőtt azt kellett tisztázni, hogyan futhatott ki a toluollal elegyített műgyantaoldat az autoklávból. E célból megmérték az autoklávban levő anyag hőmérsékletét. Az eredmény egy órával a tűzoltás befejezése után 85 C fok volt, vagyis 35 C fokkal több a technológiai előírásban meghatározott hőmérsékletnél. Szakértői vélemény

szerint az anyag túlhevítés következtében futott ki az autoklávból, s ezt követően a forró oldatból elpárolgott toluolgőzökből robbanásveszélyes koncentráció keletkezett.

De mi okozta az iniciáló gyújtást? — vetődött fel a következő kérdés. Erre csak hosszabb vizsgálódás után sikerült magyarázatot találni. Kiderült, hogy az elektromos kapcsolótáblát egy ventilátor segítségével ugyan „robbanásmentesítették”, viszont a tetőn elhelyezett ventilátor villanymotorját nem kapcsolták be az üzemi hálózatba. Így azután a robbanásveszélyes gőzöket a csupán névleges „túlnyomósos szellőztetés” nem tarthatta távol a kapcsolótáblától. De a robbanást, majd a tüzet előidézett szikra akár a bejárattól balra levő 9-es számú autokláv

Innen futott ki a túlhevített anyag

A tragédia színhelye

elektromos szerelvényeiből is kipattanhatott, mivel elektromos fűtésének csatlakozóit fedlap borította ugyan, de annak tömítése nem volt gázzáró. A teremben használt világítótestek ún. robbanásbiztos gumitömítései sem feleltek meg ennek a követelménynek, ugyanis a gumitömítések előregedett, repedezett állapotban voltak a szakértői megállapítás szerint. Egy szerelőlámpát is találtak a kárhelyen, védőburájának maradványait azonban hiába keresték...

Hogy miért melegedhetett az autoklávban levő anyag a megengedett hőmérséklet fölé, arra az üzemrészben dolgozott három munkás és művezetőjük sajnos, már sohasem válaszolhat. Nem sokkal kórházba szállításukat követően belehaltak égési sérüléseikbe. Az viszont már annál inkább tisztázásra váró kérdés, hogyan képzeltek el ennél a vállalatnál az elektromos szerelvények robbanásmentességét.

(—r —t)

Nem zárták el teljesen a szelepet

Április 3-án reggel 6.30-kor gázrobbanás és kisebb tűz keletkezett T. J.-ék mezőkövesdi otthonának nyári konyhájában. A robbanást követően a tetőszerkezet leszakadt, a bejárati ajtó valósággal szétforgácsolódott, a helyiség egyik fala kidőlt, míg a többi falrész erősen megrongálódott, s meggyulladt a gáztűzhely melletti papír falvédő is. A káreset következtében T. J.-né az arcán és kézfejen első és másodfokú égési sérülést szenvedett.

Férje meghallva a robbanást, beszaladt a konyhába, s azonnal elzárta a gázpalack szelepét. A tüzet egy veder vízzel később oltották.

A vizsgálatba szakértőt vontunk be. Megállapítása szerint előző este nem zárták el teljesen a palack szelepét, s így a nyomáscsökkentő mögötti vezeték is nyomás alá került, s minthogy a berendezés nem bírta el a túlnyomást, membránszakadás következett be. A megsérült membránlemez viszont nem zárhatta le a gáztömören a nyomáscsökkentő felső terét, így a szelepház-fedélen levő furaton át folyamatosan gáz áramolhatott a helyiség légterébe. A szakértő véleménye szerint 2—3 óra alatt kialakulhatott a robbanásképes koncentráció.

Reggel azután már a gázöngyújtó felkattintása is elég volt a robbanás bekövetkezéséhez.

Habár a káreset a szelep gondos elzárásával elkerülhető lett volna, mégis felvetem a kérdést, hogy jó lenne, ha két-évenkénti ellenőrzések alkalmával, szűrőpróba szerűen, a már több esztendeje használatban levő készülékek nyomáscsökkentőinek megbízhatóságát is ellenőriznék, s megmérnék, mekkora túlnyomást viselnek el káros alakváltozás nélkül.

Gecse István
tű. fhdgy.

NEM ZÁRTUK LE A VIZSCAL T

A szóban forgó két tűz Győr megyében keletkezett. A két helyszín nem azonos, az okok is eltérők. Mégis, ha netán valaki összefüggést talál közöttük, akkor minden bizonnyal helyesen következtet.

„Zárlatos” szikrafogó

Március 13-án sertésöl-tüzet jeleztek Bágycsövát községből. Arra gondoltunk, végre itt a jó idő, s akcióba léptek a „statisztika-rongálók”.

A visszajelzésből azonban kiderült, hogy nem egy maszok sertésölát „játszottak el” valamelyik háztáji udvarban, hanem a tsz palafedésű sertésszállása ég, és 50—60 sertés pusztulhatott el.

A szállás vízmelegítőjének kéménye alulról jó benyomást keltett. A hézagolása ép volt, s a tetejéről sem hiányzott a szikrafogó. Gyanússá vált azonban, hogy a szabványos huzalháló nyílásain át egyenesen az égboltra pillanthatunk. Létrát hozattunk, hogy közelebről is megnézzük. Ekkor vettük észre, hogy az épület felé eső oldala tenyérnyi nagyságban ki volt égve, hiányzott a fedőlapja, és furcsán vörös volt a színe, holott a többi épületen levő szikrafogóké fekete volt. Azonnal le szereltük a kéményről, de igen óvatosan kellett bánni vele, mert még meleg volt, melegnek találtuk a kéményt is, pedig a tűz — szélirányban — 5—6 méternyire keletkezett. Ezután már csak a kéménytisztító nyílást kellett megnéznünk. Még vö-

tekintetben nem sokkal jártasabb brigádevetető aligha okoskodhatta ki belőle: hogy fedőlap is kell a szikrafogókra. (Ez ugyanis a többi kemény szikrafogójáról is hiányzott.)

A bajt még így is elkerülhették volna, ha mindazok, akik itt ellenőriztek — beleértve a tsz tűzrendészeti bizottságát is — időben felfigyelnek erre a körülményre. A kár egyébként kisebb lett, mint eleinte gondolták, minthogy összesen 21 db 60—70 kilós hízó pusztult el, tehát jóval kevesebb, mint először jelentették.

A háziszabványban 20 perc

Míg az előbbi tűz oltása nem állította különösebben nehéz feladat elé egységeinket, addig a március 20-i káreset annál inkább próbára tette a kapuvári tűzoltókat.

A színhely: a győr—szombathelyi műút Répcelak és Beled közti szakasza.

Az előzmények röviden a következők: Szombath Gyula, a 19. sz. VOLÁN Vállalat gépkocsivezetője az YC 49—25 frsz.-ű pótkocsis teherautóval 15.30-kor indult el a répcelaki szénsavgyárból.

A vontatós gépkocsin 340 láda szifonpatront szállított. Egy-egy ládában 50 doboz patron, összesen tehát 170 ezer darab volt.

Szombath induláskor nem észlelt rendellenességet. Az út nem különösebben rossz állapotú, bár kisebb feltörések és lyukak vannak rajta. Körülbelül 10—12 percig haladt a kocsi, amikor vezetője füstszivárgást észlelt. Azonnal megállt, felnyitotta a motorház tetejét, és észrevette, erősen ég az öndíró melletti rész meg a kocsi alja.

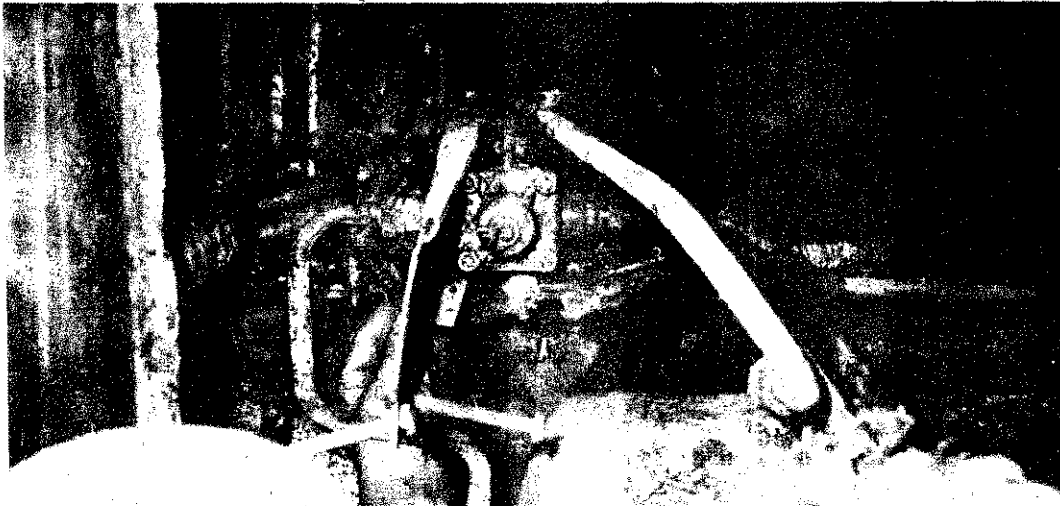
Nyomban áramtalanított, majd egy 2 kilós gázalattal megkísérelte az oltást, de a 40—50 km-es sebességű szélben a töltet nem bizonyult hatásosnak.

A tűz hatására robbanni kezdtek a szifonpatronok, az élet- és sérülési veszély miatt gondolni sem lehetett a rakomány biztonságba helyezésére.

A közelben elhaladó gépkocsik vezetői és utasai segítettek a pótkocsi és rakománya megmentésében. A pótkocsi alá bújtak, lekapcsolták, és guggolva odébb tolták.

A 15.55 órás tűzjelzésre csak 16.20-kor érkezhettek ki a kapuvári egységek; egy lezárt vasúti sorompó miatt 3 perces megállásra kényszerültek.

Kiérkezésükkor már teljesen lángokban állt a teherautó rakománya. Süvítő hanggal sorra robbantak a patronok. Ezért egy

Zárlati vezeték

Mire kiértünk, a tüzet már eloltották, s javában folyt a vizsgálat. E munkába mi is bekapcsolódtunk, s hamarosan felfigyeltünk az egyik tanú néhány megjegyzésére. A tőle hallottak új irányt szabtak a további vizsgálatásnak.

Az illető először középen, a toldalék-épület kéményének irányában látott füstöt. Kiáltozására a majorságban dolgozók közül páran behatoltak az égő épületbe, kinyitották a kutrécák ajtóit, és elkezdték kihajtani a sertéseket. Az állatmentést azonban abba kellett hagyniuk, mert a tető belső nádpalló borítása leszakadt.

rösen izzó kéményszurokszikrákat találtunk az üregében. Ezek a jelek világosan elárulták, a keletkezési ok: kéménytűz.

Számításba véve a 40—45 km/órás szelet (a szellőkések 60—70 km sebességűek is lehettek), annak irányát, valamint a kéménybe csatlakoztatott üst 1—4—5 mm vastag száraz akácácsforgács tüzelőanyagát, akkor nem tűzás azt mondanunk: minden feltétele adva volt a tűz keletkezésének.

Az ügyet természetesen nem zártuk le a keletkezési ok megállapításával, hanem annak is utánanéztünk, hogyan foglalkoznak a tűzvédelemmel a kárt szenvedett tsz-ben. Kiderült, hogy tűzrendészeti utasítást elkészítették, s abban sok minden szerepelt, csak éppen meglehetősen vázlatosan.

A tűzrendészeti előírásokat amúgy is kevésbé ismerő tsz-dolgozók, valamint az e

a a ré...
is me...
a zár...
adó ny...

kiszertelt szikrafogó

víz borította árokba húzódva hason csúszva szerelték meg a támadó sugarat, majd Szűcs József szds., őrségparancsnok óvatosan megközelítette a tüzet. A teherautó egyik oldala volt a fedezék, lenyitotta az oldaldeszkákat, és megkezdődhetett az oltás.

A tüzet 17 órára teljesen eloltották. Két feckendő ingajáratban szállította az oltóvizet.

A beavatkozás veszélyeit nem szükséges részleteznem. Talán csak annyit, hogy a szétrobbanó patronok szilánkjai legalább annyi bajt okozhattak volna, mint azoké a patronoké, amelyeknek a zárójuk olvadt ki, és a kb. 80 atmoszférára sűrített szén-sav kiáramlási energiájától 80–100 méterre is elröpültek.

A tűzvizsgálatot másnap folytattuk. A lángok első észlelésének helyét figyelembe véve először arra gondoltunk, hogy a kipufogócső esetleges hibája idézte elő a tüzet, de ezt gyorsan el kellett vetnünk, mert 10 perces próbautó során sem tűzesedett át annyira, hogy gyújtóképes legyen, s ráadásul éghető anyag csak kb. 35–40 cm távolságban volt a csőtől.

Ezután az elektromos hálózatot vettük vizsgálat alá. Az akkumulátoroktól (2 db sorbakapcsolt 165 A/6 akku) az indítómotorhoz vezető pozitív kábelben elektromos zárlatra utaló nyomokat találtunk. A szigetelt vezetéket magában foglaló acélsző (gégecső) vége „gömbös”-re megfolyt állapotban volt, s rézolvadásra jellemző csöppet találtunk rajta, ami egyértelműen zárlatra utalt. Szétbontva a gégecsövet, a vezeték végén (a fényképen jól látható) ismét csak a zárlatra jellemző gömböcskéket tapasztaltuk.

A közvetlen keletkezési okot ezzel feltártuk, csak még azt nem tudtuk egyértelműen eldönteni, hogyan jött létre a zárlat. Igaz, az ívellen vezető gégecső kb. 40 cm hosszban nem volt rögzítve, így mozoghatott, és hozzáérhetett az alvázhöz vagy valamelyik tartozékához, de ezt még nem lehetett bizonyítani. Előfordulhatott az is, hogy az önindító beragadt, az érintkezők összeégettek, s ezáltal — zárlattal felérő — állandó áramfelvételt állított elő, ami a vezetéket annyira átmelegíthette, hogy az a szigetelést meggyújtotta, és így jött létre a zárlat.

Egyébként a vállalat egyik műszaki vezetője is ezt állította.

A járművet műhelybe vontattuk, ott igazságügyi szakértő jelenlétében az önindítót leszereltettük, és próbapadon kipróbáltuk. Mivel az önindítóban zárlatra utaló nyomokat nem találtunk, áram alá helyeztük, és rendesen működött. Az önindító hibája nem idézhette elő a tüzet, tehát maradt a vezeték kidörzsölése.

A tűzvizsgálat ezzel lényegében befejeződött, de az ügy nem záródott le. Annál is inkább, mert pár nap múlva egy autóbuszban történt kisebb tűz elektromos zárlattól, s pár héttel előtte, ugyancsak elektromos zárlat miatt, egy másik autóbusz égett.

Ezek a jelek arra engedtek következtetni, hogy valami nincs rendben a gépkocsik szemléjével. Gyanúnk be is igazolódott, amikor átvizsgáltuk az I. és II. szemle alkalmával végzendő tevékenységet meghatározó háziszabványt. Az elektromos berendezések vizsgálatára 20 perc időt szabtak meg benne, s ez a KRESZ által megkövetelt vizsgálatára vonatkozik. Ezután természetesen szignalizáltunk. Felhívtuk a vállalatot, hogy változtassa meg a háziszabványt, és szerepeljen benne részletesen az is, hogy a KRESZ követelményein túl még mi mindent kell vizsgálni a gépjárművek villamos berendezésén.

Takács János
tű. őrgy.

Csúszme fejlesztették...

A Szegei Tömegcikkkészítő KTSZ tűzrendészeti szempontból nem tekinthető kiemelt létesítménynek. Hatóságunk „D” kategóriájú tűzveszélyességi osztályba sorolással szerepelteti nyilvántartásában. Legutóbb március hó 12-én tartottunk ellenőrzést itt, s ez alkalommal 10 pontban rögzítettük a szabálytalanságokat. Akadtak közöttük a létesítéssel, az elhelyezéssel és használatával összefüggők is. A létesítmény lakókörnyezetben üzemel, csaknem 60%-os a beépítettsége, igen nagy a területén a zsúfoltság. Emelítésre méltó, hogy már korábban is joggal kifogásoltuk bizonyos munkafolyamatok és az elektromos berendezések rendezetlenségét. Mindezek ellenére a ktsz vezetősége az elmúlt évben tovább bővítette a termelését, s most már nemcsak gyermekjátékokat, hanem zománcozott kályhafüstcsöveket is gyártanak, s emiatt tovább nőtt a zsúfoltság.

A szegei parancsnokság az ellenőrzések és szakhatósági konzultációk során a helyi, illetve a felettes szervek vezetői előtt határozottan felvetette kapcsolatos kifogásait, azonban „népgazdasági, politikai és társadalmi” érdekekre hivatkozva, a szöveket vezetői továbbra sem tartották fontosnak a tűzrendészeti helyzet javítását.

27 perces késéssel

Március 24-én 13.30-kor eddig kiderítetlen okból (minden valószínűség szerint elektromos szikrától vagy dohányzástól) tűz keletkezett a ktsz 16×11 m-es alapterületű földszintes műhelyépületében kialakított festőműhelyben. A dolgozók kézioltókkal próbálták eloltani, de nem sikerült. Csak ezután kísérelték meg a tűz jelzését a szegei parancsnokságnak. Ez sem járt több eredménnyel. Közvetlen tűzjelzőjük nincs, viszont a városi telefonhálózat annyira túl volt terhelve, hogy nem kaptak vonalat. Végül is a ktsz mélygépkocsijának vezetőjét küldték tüzet

jelezni. Az illető 13.57-kor állt meg a lak-tanya előtt a gépkocsijával...

A szegei parancsnokság 2+16 fővel, 2 db tartályos gépjárműfeckendővel vonult a kárhelyre, és az egység 6 perc alatt a helyszínre ért. Ekkor már lángokban állottak az említett műhelyépület padlásrészeiben tárolt különféle éghető anyagok (köztük nagy mennyiségű műanyag is), sőt az épület tetőzete is tüzet fogott. A helyzet gyors felmérést követően, a tűzoltás vezetője 3-as riasztást rendelt el, s ennek alapján nemcsak állami egységek jöttek segítségre, hanem a gépjárműfeckendővel ellátott szőregiek és mórahal-miak is.

Hat méterre volt a folyadéktároló

A szegei egységek első beavatkozását nehezítette a már erősen kiterjedt tűz, és az a körülmény, hogy a városi tűzcsapok legközelebb 250–300 m-re voltak. Ennek ellenére már az első beavatkozással sikerült körülhatárolni a tüzet, s megmenteni a kárhelytől alig 6 m-re levő tűzveszélyes folyadéktárolót (12 db tele hordó), a tőle két méternyire épített tárolószínt meg az udvari részen „átmenetileg” raktározott készáru nagy részét is.

Több mint kétórás megfeszített beavatkozás során 1 M és 6 E sugárral működtek állami és önkéntes egységeink. A kár azonban így is mintegy 447 ezer forint.

A munkálatok zökkenőmentességét nagymértékben elősegítette, hogy a városi és járási rendőrkapitányság a lehető leggyorsabban rendőri erőket küldött a helyszínre. Az eset számos tanulsága közül csupán egyet ragadok ki. Úgy vélem, az alapvető tűzrendészeti szabályok semmibevétele korántsem magyarázható az új gazdasági mechanizmus követelte kockázatvállalással. Mert hát jelentős értékeket semmilyen körülmények között nem szabad kockáztatni.

Moldován György
tű. őrgy.

A festőműhely. Itt keletkezett a tűz

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMET, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESSÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEIT

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(8)

Községi parancsnokaink figyelmébe

Az ŐRSVEZETŐ úttörőújság és a TŰZVEDELEM Szerkesztősége „8+2” címmel közös pályázatot az úttörőknek. A feladat: a benevező őröknek a kiskunlacházi Tengerész őr nyolc akadályból álló versenyét kell végigjátszani, ehhez még két „saját” akadályt kitalálni (innen az akadályverseny címe is), és a beszámolót elküldeni az ŐRSVEZETŐ Szerkesztőségének címére.

Mintán olyan akadályversenyről van szó, amelynek témája a megelőzés és tűzoltás néhány fontos alapismeretére épül, és a pályázatra bármelyik úttörőőr benevezhet, várható, hogy a pajtások hamarosan felkeresik majd a községek önkéntes tűzoltóparancsnokait – támogatásért.

Szerkesztőségünk arra kéri a parancsnok elvtársakat, hogy fogadják őket szeretettel, és adjanak nekik segítséget, ötleteket, tanácsokat hasznos vállalkozásuk sikeres teljesítéséhez. Részletes tájékoztató az Őrsvezetőben.

Közreműködésüket előre is hálásan megköszönjük.

VÍZSZINTES SOROK: 1. TAKTIKAI SZEMPONTBÓL LEGELŐNYŰSEBEN TELEPÍTETT – SZABADON ÁLLÓ – BUDAPESTI SZÍNHÁZÉPÜLETEK. 13. Női név. 14. Nagy szenvedés. 15. Orvul lerohan. 16. Művészeti stílus, a barokk követője. 18. Ezen a napon csendes! 19. Ozmium. 20. Aktívizáló. 23. Kötőszó. 24. Cigarettázik. 26. Ugyanaz, de befeljezi! 27. Idegen olaj! 28. Európai város. 31. Majdnem elírt! 32. Görög főistené! 34. A SZÍNPADNYÍLÁST ILYEN FÜGGÖNY VÁLASZTJA EL TŰZ- ÉS FÜSTMENTESÉN (névelővel). 37. Magam. 39. Betakarít. 40. Ez egy görög betű! 41. Kávél! 42. Kalapácsnak is van. 44. Közép-európai folyó. 45. Európai fővárosba való. 47. Jog, latinul. 48. Hangtalanul síkáló! 50. Hír betű! 52. ECG. 53. Vissza: kisebb település. 55. Állattartáshoz szükséges. 57. Vízzel tisztíts!

FÜGGŐLEGES SOROK: 2. Egy – napilapokból jól ismert – országba való. 3. Vidéki rést! 4. Állatok alá kerül. 5. Magyar város. 6. Indíték. 7. Erő gyümölcs jelzője. 8. Mássalhangzó fon. 9. Mint 39. 10. Vadászkiáltás. 11. Baranya megyei község. 12. Színármalat. 13. A SZÍNPADOT A NEZŐTÉRTŐL ELVÁLASZTÓ SZERKEZETEK NEVE. 17. Filmcím, vagy varázsló-e? 18. 1002! 21. Ilyen falfelület festés előtt készülhet. 22. Tarkít. 25. Becézett lány. 27. Igen. Párizsban. 29. Az egyik oldal. 30.

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14					14				15			
16					17			18				
19			20			21		22			23	
24		25			26						27	
28			29	30		31				32	33	
		34			35				36			
37	38		39					40				41
42		43				44				45		46
47				48	49			50	51			52
53			54		55		56				57	

Nevezetes. 32. SUGARRAL NEM OLTHATÓ SZÍNPADTŰZEKET OLTHATJUK EZZEL A BERENDEZÉSSEL. HASZNÁLATA NAGY VÍZKÁRT OKOZHAT. 33. A vízsz. 32. pajzsa, valaminek a védelme alatt. 35. Vissza: névelő. 36. Kettős-betű. 38. Nyúl farknyi nyúl farkok! 41. „Országos jármű”. 43. Peer Gynt anyja. 46. Oda is, vissza is francia név! 49. Melyek? 51. Idecipel. 54. Lyukas faló! 56. Névelő. 57. Vissza: minisztérium röv.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., 34., függ. 13., 32.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely a színpad egyik részét jelöli.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. június 20.

K. I.

Az 5. számban megjelent kereszt rejtvény helyes megfejtése a következő: KÖRHÁZ, GYÓGYUDULÓ, SZANATÓRIUM; KIÜRÍTÉSI UTAK; ÁPOLÓKAT; GÁZOK ÉS GŐZÖK; OLDAL ES KÖZÉP.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: BETEGEK.

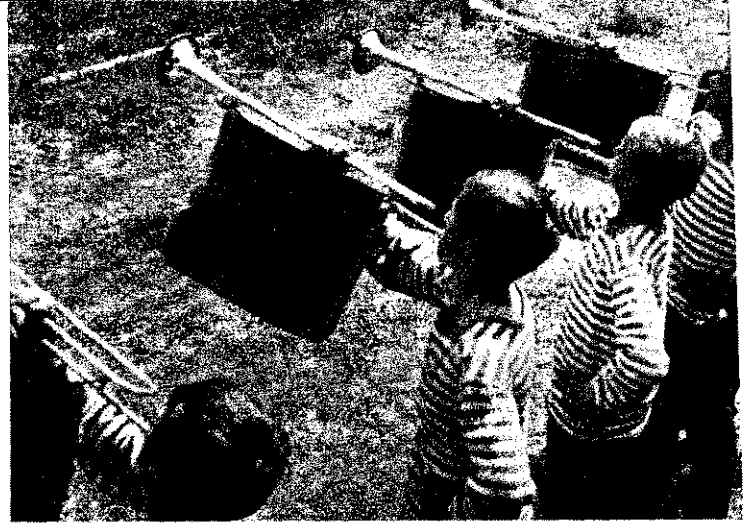
Könyvjutalmat nyertek: Liszky Károly, Budapest; Oszl György, Dombóvár; Rácz Edit, Nyíregyháza. A nyereményeket postán küldjük el.

TŰZVEDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata Szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BÉSZTERI LAJOS tüzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: .235-90 151-1108.

71.2968/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 894

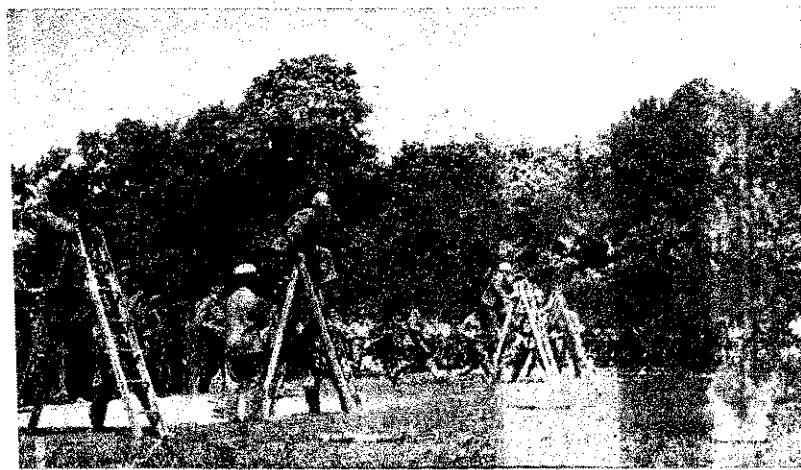

Verseny- híradó

A Húsos-pályán május 15-én megrendezett budapesti első körzeti verseny jó eredményeket hozott. Képzünk a Csepeii Fémű raja, a 800-as szerelés második helyezette

*

A székesfehérváriak Seregélyesen tartott versenyén nagy sikere volt a 103 raj igen érdekes találkozásának, valamint ennek az ügyességi számnak

Harmincfokos hőségben vetélkedtek Balatonszárszón a siófoki járás csapatai. A siófoki városi testület gépjárműfecskeendő-szerelésben győztes raját örökítettük meg felvételünkön. A siófokiak ezenkívül két harmadik helyezést is szereztek

*

Két nagyszerű és biztos győzelem. Ez a mérlege a kiskunlacházai Balogh házaspár tanítványai szereplésének. A színhely: Ráckeve, ahol összevontan tartották meg a találkozót a dabasi járás csapataival

Hajdúnánáson május 16-án a helybelieken kívül még Debrecen, Hajdúszoboszló, és Hajdúböszörmény városi önkéntes tűzoltórajai mérték össze felkészültségüket. A felvétel a tűzoltóstafféta indítása utáni izgalmas pillanatot örökítette meg

TÜZVÉ

A

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXIII. évf. 7. sz.

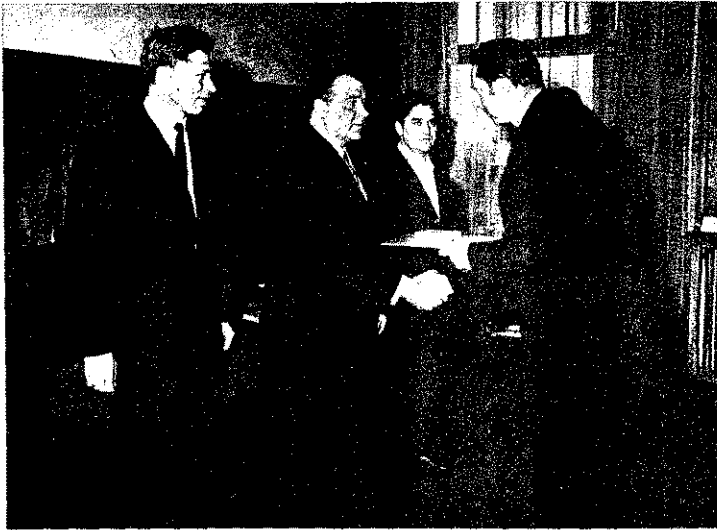
1971 július

A készülődés jegyében

(Képes összeállítás a 12–13. oldalon)

HÍREK, ESEMÉNYEK

A Magyar Úttörő Szövetség megalakulásának 25. évfordulója alkalmából, az úttörőmozgalomban végzett eredményes munkájuk elismeréseként, a belügyminiszter elvtárs úttörővezetőket tüntetett ki. Képünkön Balogh László, a kiskunlacházi önk. ú. parancsnok átveszi a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát

A tűzrendészet érdekében kifejtett eredményes munkájuk elismeréseképpen a Tűzrendészeti Erem arany fokozata kitüntetésben részesült Abrahám Antalné dr., a Szegedi Konzervgyár igazgatója és Zombori János, a Rostkikészítő Vállalat újszegedi gyáregységének nyugállományú gyárvezetője. — Az eseménnyel egyidőben búcsúztatta a konzervgyár igazgatója a 70 éves Nagy Ádám tűzrendészeti előadót, aki 14 évet töltött a gyár és közel négy évtizedet a hivatás szolgálatában

23 éven át...

Azóta már élvezi a több évtizedes szolgálat után járó megérdemelt pihenést, s reméljük, olyan jó egészségnek örvend majd még sok-sok éven át, amilyent búcsúztatása alkalmából munkatársai, barátai, tisztelői nagyon őszintén kívántak neki.

Farkas József ezredest, a Tűzrendészet Győr-Sopron megyei parancsnokát 23 esztendő közös munkája kötötte a Kisalföld hivatásos és önkéntes tűzoltóihoz; azokhoz, akikkel hosszú parancsnokkodása alatt kapcsolatba került, s mindahhoz, ami a fejlődés több mint két évtizede alatt történt a megyében.

Munkatársai, beosztottai határozott, szigorú vezetőt tisztelhettek személyében, s egyúttal olyan emberséges parancsnokot, aki nemcsak a követelmények támasztásában tanúsított következetességet, hanem a mindennapi gondok megoldásában is kinek-kinek megértő, önzetlen segítője volt.

Példás, hivatásszeretete és a testülethez való hűsége sokakat vonzott a hivatásos és önkéntes állományba; szakmai hozzáértése az általa irányított szervezet egész tevékenységében, s a megye tűzrendészeti helyzetének alakulásában, 23 esztendő fejlődésében lemérhető.

Aktív szolgálatának utolsó napján a munkásságát méltatók azzal köszöntek el tőle, hogy gazdag tapasztalataira továbbra is számíthatnak.

Ruttkay Pál ny. r. alez. (1911—1971)

Társzerkesztőségünk, a „Magyar Rendőr”, 1967 óta nyugállományú fotóriportere hatvanadik életévében váratlan hirtelenséggel elhunyt. 1945-ben jelentkezett a demokratikus rendőrség soraiba, s 1947-ben az akkor meginduló „Magyar Rendőr” fotóriportere lett. Munkásságának húszesztendő jubileuma alkalmával képeiből kiállítás rendeztek a BM Központi Klubban. A róla akkor megjelent riportban a rendőrség krónikásának nevezték. Az általa készített felvételek pótolhatatlan dokumentumai a belügyi szerkesztés történetének. Riportútjai alkalmával számos tűzoltó vonatkozású eseményt is megörökített lapunk számára.

Családja, munkatársai és sok-sok ismerőse kísérte utolsó útjára az óbudai temetőbe, ahol május 27-én katonai

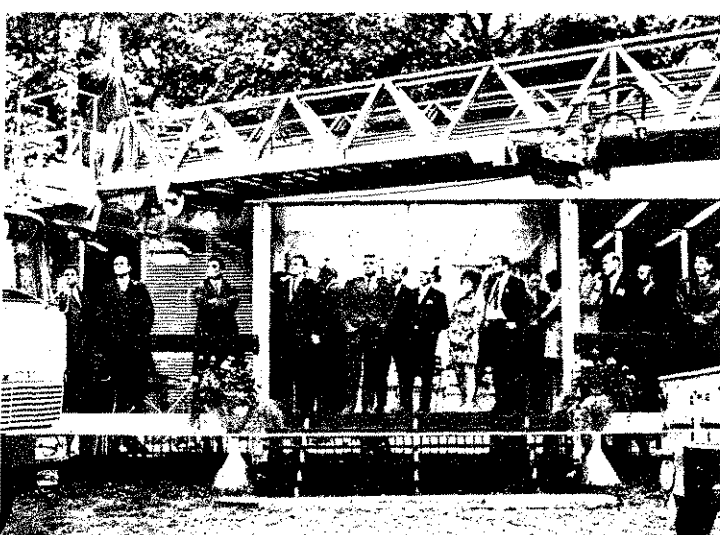
tiszteletadással helyezték örök nyugalomra.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

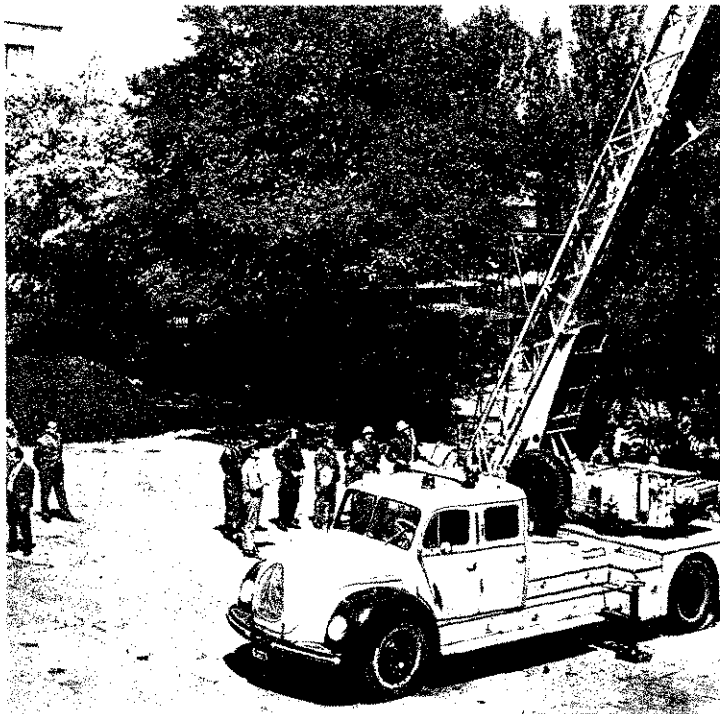

286 fő részvételével a közelmúltban fejeződött be a KPM 2 éves tűzrendészeti tanfolyama. A legjobbakat elismerésben részesítette a Tűzrendészet országos parancsnoka; ezeket köszönti Anderka László osztályvezető

A Magirus cég az idei BNV-n is kiállított; szereit, felszereléseit tájékoztatóval egybekötött bemutatót ismertette képviselője a meghívott tűzoltó szakemberekkel

A BM Akadémia tűzoltó tagozatának idei felvételi vizsgáin gyakorlati alkalmassági vizsgát is kellett tenniük a jelentkezőknek — egyebek közt létramászásból

A högyészi (Tolna m.), több mint háromnegyed milliós költséggel épült, új szertárt a május 13-i avatás alkalmával adta át rendeltetésének dr. Vigh Dezső, a megyei tanács elnökhelyettese

A 70. születésnapját is ünneplő Bakonyi István ny. tű. ftorm. a közelmúltban tartotta aranylakodalmát. A kettős eseményre népes családja, egykori munkatársak és jó barátok jelenlétében a XVIII. ker. tanács anyakönyvi hivatalában került sor

Testvérszerveink életéből:

NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG

Határozott intézkedéssel

Körzeti megbízotti jelzés alapján megállapították, hogy Berlin egyik fontos ipari negyedében: Köpenickben tűzrendészeti szempontból tarthatatlan állapotok uralkodnak az egyik gyárban.

Az ellenőrzést követően elrendelték, hogy rövid határidőn belül intézkedni kell a termelés biztonsága érdekében; a rendőrség egyidejűleg nyomozást indított a felelősség megállapítására.

Az üzemi vezetés elfogadha-

tatlan érvekkel védekezett: kevés a munkaerő, nincs kapacitás beruházásokra, a termelés állandó növelése nem egyeztethető össze a szigorú követelményekkel stb., stb.

Miután a tűzrendészet határozottan állást foglalt a tekintetben, hogy a tűzbiztonság foka nem a beruházások függvénye, és kilátásba helyezte a termelés felfüggesztését — rohamosan javult a helyzet, és az összes problémát megoldotta az üzem vezetése.

Háromtusa — önkénteseknek

Testvérlapunk, az Unser Brandschutz 1968 óta intéz évente felhívást tömegméretű helyi sportverseny megrendezésére. A tűzoltó jellegű rendezvény évről évre népszerűbbé vált, a résztvevők száma növekedett, és az eredmények is egyre javultak.

A versenyt az önkéntes tűzoltóságok saját körzetükben rendezik. Az eredményeket egységes, pontozásos rendszer alapján értékeli, majd a szerkesztőséghez eljuttatják.

A résztvevők négy korcsoportban versenyeznek: 29 éves ko-

rig, 30—39-ig, 40—49-ig és 50-ig; az elérhető maximális pontszámokat és időszínteket ennek megfelelően állapítja meg.

A férfiak versenyszámai: 40 méteres futás, két 60 méteres futás (akadályal, tömlőszereléssel kombinálva), fekvőtámaszban guggolóállásba és vissza, legalább 3 percig. A női versenyzők számai: 200 méteres futás 45 méteres futás (ugyancsak kombinált) és célabadás kötéllal.

Propagandamunka

A tűzvédelmi szervek nagy jelentőséget tulajdonítanak a propagandamunkának. Ennek fontos feladata, hogy felhívja a lakosság figyelmét: ne tartsa a fe-

lelőtlen, gondatlan személyek szabályellenes, a népgazdasági vagyon veszélyeztető viselkedését.

Különös gondot fordítanak

arra, hogy megtalálják a tűz-megelőzés propagandájának legjobb módját. Ennek érdekében azt tervezik, hogy pedagógusok és propaganda-pszichológusok bevonásával általánosságban teszik azt a tevékenységet, amelyet néhány üzemből (pl. a neuhausi rádiócsőgyárban) végeznek: állandóan működő szakcsoportokban olyan anyagokat készítenek és terjesztenek, amelyek fényképekkel, rajzokkal és szöveggel a tűz-megelőzés és -oltás számos módját.

Szakmai körökben az eddig végzett propagandamunka sikerének könyvelik el azt a tényt, hogy a két év előtti rendezvények forró és száraz nyara a tűz-esetek száma nem haladta meg a sok évi átlagot.

Újító-

Két esztendővel ezelőtt nevezetes eseményt ünnepelhettek az NDK újítói: először sikerült elérni, s bizonyos mértékig túl is lépni a kétmilliárdos „büvös” határt, ami a 640 ezer főt számláló újítómozgalom eddigi legnagyobb eredménye.

Az újítómozgalom a tűzvédelmi szerveknél is a kimagasló teljesítményekért folytatott harc fontos tényezőjének tekintik, s az újítók a tűzvédelem területén is példás eredményeket produkáltak. A különösen kiváló és kitüntetett kollektíváknak nagy szerepe van abban, hogy a népgazdaság tűzrendészeti helyzete tovább javult.

Egy, a témával foglalkozó értékelés még további eredm-

Felelős: a tanácselnök

A bornai kiképzőparancsnokság

Karl-Marx-Stadt megye tanácsának egyik munkabizottsága tűzbiztonság javítását célzó tervezetet dolgozott ki, amelyet tanács határozattá emelt. Ennek alapján minden településnek olyan tervet kell kidolgoznia, amely 1975-ig körvonalazza az önkéntes tűzoltóságok fejlődését, valamint a kiemelt objektumok tűzbiztonságának övelését. A határozat célja: a megye területén a tűzvédelem gyorsan, összehangoltan fejlődjön.

A határozat kiemelten foglalkozik a megelőzéssel. Kimondja, hogy ennek felelőse a helyi tanács elnöke. Behatárolja a tanács szakmai osztályainak üzemeltetési vonatkozású tevé-

kenységét. Részletezi az ipari és mezőgazdasági üzemek vezetőinek felelősségét és feladatait. Az ún. belügyi bizottságok vezetőinek pl. minden szinten az üzemek tervszerű tűzrendészeti ellenőrzése és a tapasztalatoknak az érintett objektum vezetőjével történő megbeszélése, illetve a kapcsolatos tennivalók előírása — kiemelt feladata. Intézkedik a határozat a tűzvédelmi tevékenységgel összefüggő egyéb kérdésekről is, így: a felszerelésekről és a működési kiadások finanszírozásáról.

Jelzések szerint az egyik iparilag fejlett járásban már eszerint végzik a tűzvédelmi munkát.

„Esetes Rohr, vor...“ Künftige Gruppenführer der Freiwilligen Feuerwehr bei der Grundübung im Haus des Ausbildungskommandos Borna.

A jó felkészültségért

Az NDK-ban rendkívül nagy gondot fordítanak a hivatásos és az önkéntes tűzoltók szakmai és ideológiai felkészülésére. Ezen vonatkozásban a Halle I. parancsnokság az elismertek közé tartozik.

A beosztottak hetenként kétszer oktatáson vesznek részt, a többi napokon négyórás kiképzésben vesznek részt. A továbbképzésben igen nagy szerepe van az operatív-taktikai tanulmányozásnak. Ezt nemcsak a kiemelt termelő egységekben végzik rendszeresen, hanem az ottan létesülő objektumokban is már az építkezés stádiumában megkezdik, majd néhányszor megismélik. Ebbe természetesen az önkénteseket is bevonják.

A tűzvédelem optimális rend-

szérének kialakítása érdekében növelték a parancsnokság vezetésének színvonalát. Olyan gyakorlatot honosítottak meg, hogy a végrehajtandó feladatokról, előre megállapított időpontban, minden szintű vezetőnek be kell számolnia. Ezzel biztosítják, hogy a részfeladatok sem sikkadnak el, és hiányosság esetén azonnal intézkedhet a parancsnok.

Borna város kiképzőparancsnokságán az önkéntes tűzoltó csoportvezetők és parancsnokok évről évre rövid tanfolyamokon vesznek részt. Az elmúlt év mérlege: öt 12 napos tanfolyam csoportvezetőknek, két 12 napos — parancsnokoknak, két 5 napos „fejtágító” a női részvevőknek, és öt, egyenként ugyancsak 5 napos tanfolyam motorkezelőknek.

A 12 napos tanfolyam 80 órás oktatást foglal magában. Szem-

léltető jellegű bemutatók, gyakorlatok és szakmai megbeszélések biztosítják a tananyag (aktuális politikai kérdések, tanítási metodika, tűzoltástaktika és -technika) elsajátítását. A parancsnokság írásbeli vizsga alapján győződik meg a tanulás és a tanítás hatékonyságáról. Nagy mennyiségű szemléltető anyag és a legkorszerűbb berendezések állnak a tantestület rendelkezésére.

mozgalom

vekre buzdít, és néhány olyan tervezőt vázol, amelyek javítását még eredményesebbé tehetné a mozgalom. Ezek közül kiemeli a vezetők irányító munkájának jelentőségét és módjait; a kollektívák kialakításának szükségességét, és ennek néhány gyakorlati kérdését; kiadott témák és a népgazdasági tervek összhangjának szükségességét, valamint az új kollektívák összetételének fontosságát.

Az újítómunka két elterjedt módját — a tervszerű, munkahelyi érdeklődésben rögzített és a spontán újításokat — helyesen használja ki, és ezek továbbfejlesztését javasolja.

Operatív-taktikai tanulmányozáson a henningsdorfi (Oranienburg járás) önkéntes tűzoltóság három tagja a Wilhelm Florin Acél- és Hengerműben. Enélkül elképzelhetetlen a pontos bevetési terv, éppen ezért rendkívül nagy gondot fordítanak a helyszín részletes felmérésére

GONDOLATOK

AZ ÚJ

SZOLGÁLATI TÖRVÉNYRŐL

A fegyveres erők és a fegyveres testületek szolgálatával összefüggő kérdéseket utoljára 1959-ben szabályozták, s a rendelkezések az időközben történt módosításokkal együtt eleget tettek azoknak a követelményeknek, amelyek velük szemben igényként felmerültek.

Ma a társadalom fejlődése fokozottabb követelményeket állít a fegyveres szervek elé, és ennek a szolgálattal, a szolgálati viszonyokkal összefüggésben is jelentkeznek kihatásai.

Az említett igényeknek tett eleget az 1971. évi 10. sz. tvr., amikor újból rendezte a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati viszonyát.

A tvr. jelentőségéről röviden annyit, hogy azon szervek állományviszonyait rendezte ismét, melyek szocialista hazánk elért eredményeinek védelmére hivatottak.

Az MSZMP Központi Bizottsága 1969. nov. 28-i határozata a Belügyminisztérium munkájáról szólva előírja, hogy „a szolgálat jobb ellátása, valamint a személyi állományról való fokozottabb gondoskodás érdekében – figyelembe véve a Munka Törvénykönyvét – dolgozzanak ki javaslatot a Szolgálati Törvény módosítására.”

Ennek alapján kezdődött meg a hivatásos állomány alapvető jogait és kötelezettségeit tartalmazó rendelkezések kidolgozása. Ez természetesen csak egy részét öleli fel az állomány fokozottabb megbecsülése, valamint a szolgálat nehézségeinek elismerése érdekében a közelmúltban hozott azon intézkedéseknek, amelyekre most nem térek ki részletesebben.

Mint a cikk címéből is kiderül, egy olyan nagy fontosságú intézkedésről kívánok néhány gondolatot felvetni, mely a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati viszonyával (a továbbiakban: Szolgálati Tvr.) összefüggő kérdéseket rendezi.

Mindenekelőtt a Szolgálati Tvr. két új vonását emelném ki. Az egyik, hogy törvényerejű rendelet szintjén rendezi a szolgálattal együtt járó kérdéseket. Ezekről, mint köztudott, korábban elnöki tanácsi határozatok rendelkeztek. A rendezés új módja kifejezre juttatja a fegyveres szervek társadalmi megítélését. Ugyanakkor a szabályozás tekintetében a polgári élethez, konkrétan a Munka Törvénykönyve szintjéhez közelít.

A törvényerejű rendelettel történt szabályozás nyilvános jellege is nagy jelentőségű. Mint minden törvényerejű rendelet, e Szolgálati Tvr. is megjelent a hivatalos lapokban.

Korábban az Elnöki Tanács határozatai, ezek módosításai, nem kerültek nyilvánosságra. Az új tvr. nyilvánosságra hozatala most minden magyar állampolgár számára lehetővé teszi a fegyveres szervek állományával összefüggő kérdések megismerését, és ennek – megítélésem szerint – az egyik leglényegesebb hatása, hogy elősegíti a dolgozó nép bizalmának további erősítését a fegyveres testületek iránt.

Két olyan lényeges kérdést érintettem eddig, amely az új Szolgálati Tvr. címéből adódik. Harmadikként feltétlenül ide sorolható még az egységesség elve.

Az új Szolgálati Tvr. minden fegyveres szerv vonatkozásában egységesen határozza meg a szolgálattal, a jogokkal és köteleességekkel összefüggő kérdéseket, s hatálya egyaránt kiterjed a Néphadsereg, a Határőrség, a Rendőrség, a Munkásőrség és a Büntetésvégrehajtási Testület hivatásos állományára. (Az állami tűzoltóság tagjait érintő vonatkozásokra cikkemben még kitérek.)

Az egységes szabályozással a fegyveres szervek közelebb kerülnek egymáshoz. Erősödik, szilárdul az az erő, amely biztosítja védelmünket, őrökdi közbiztonságunk felett.

Korábban – mint arról már az előzőekben említést tettem – a szabályozás eltérő volt, holott a sajátosságok nem indokolták ezt.

Most viszont azok az eltérések, amelyek egyes testületek jellegéből adódnak, saját végrehajtási utasításban rendezhetők.

Ez jelen esetben már minden szerv vonatkozásában megtörtént. A továbbiakban az új rendelkezések néhány igen fontos vonásáról kívánok rámutatni.

A szolgálati viszony létesítése és megszüntetése vonatkozásában az új tvr. kilép a korábbi merev kötöttségek köréből, amikor lehetővé teszi az állomány tagjának a szolgálati viszony egyoldalú megszüntetését.

A tvr. 5. §-a kimondja ugyanis, hogy az állomány tagja lemondás útján megszüntetheti a szolgálati viszonyát. Korábban ilyen lehetőséggel nem rendelkezett. Ezzel a mintegy alapvető jogosultsággal a tvr. a polgári munkavállalók jogállásához, a hivatásos állomány polgári élet normáihoz is közelít.

A Szolgálati Tvr. azonban – előtérbe állítva az állomány megóvásának érdekeit, az elhamarkodott, meggondolatlan és indokolatlan leszerelések megakadályozása céljából feljogosítja az illetékes minisztert, hogy bizonyos feltételekhez kösse a szolgálati viszony lemondás útján való megszüntetését.

A miniszter ilyen feltételként megszabhatja, hogy a lemondás elfogadását a hivatásos szolgálatban ténylegesen eltöltött időtől teszi függővé, a kiképzés (továbbképzés) költségei egy részének megtérítésére kötelezhet, továbbá a lemondás benyújtását követő legfeljebb egy évi hivatásos szolgálat eltöltéséhez kötheti a kérelem elfogadását. Ha a kérelmező az előírt feltételeket teljesítette, el kell engedni az állomány kötelékéből.

Ugy gondolom, nem szükséges részletezni, hogy aki lemond a szolgálati viszonyáról, és ezt elfogadják, elveszti a hivatásos szolgálati járó jogosultságokat. Pl. leszerelési segély, szolgálati nyugdíj, szolgálati lakás használata stb.

Ezen alapvető jogosultság – körültekintően és kellő biztosítékokkal – megteremtí az alapját annak, hogy a fegyveres szervek tagjai ha a szolgálattal együttjáró követelményeket nem kívánják vagy nem tudják folytatni, s vállalják a megszüntetéssel járó következményeket, kiválhassanak a testület kötelékéből.

A hivatásos állomány tagozódásával kapcsolatban meg kell említeni, hogy az állománycsoportok megváltoztak a korábbiakhoz képest. Ezt a tvr. 11. §-a rögzíti.

Az új rendfokozati állománycsoport a zászlósi állománycsoport. Ennek megfelelően tábormokok, főtisztek, tiszttek, zászlósok, tiszthelyettesek és tisztsek kategóriájából áll jelenleg a BM hivatásos állomány. A zászlósi állománycsoport tiszthelyetteseknél várakozási idővel érhető el. Egy főtörzsőrmester 7 évi várakozási idő után lehet zászlós, a zászlós pedig 9 évi várakozás után lehet törzsszászlós. tiszthelyettesi kategóriában a törzsszászlós várakozási ideje nincs meg határozva.

Ez az állománycsoport tiszt kezdő rendfokozatként is szerepel. Olyan esetekben, amikor tiszt beosztásba kerülő személy lép a testület kötelékébe, de a tiszt rendfokozat eléréséhez valamilyen feltétellel nem rendelkezik, zászlósi rendfokozati állománycsoportba kell kinevezni. Az így kinevezett személyt csak a feltételek teljesítése esetén nevezik ki az első tiszt rendfokozatba. A tiszt kezdő rendfokozatként alkalmazott zászlósi, törzsszászlósi rendfokozatok várakozási ideje tehát a tiszt rendfokozathoz szükséges valamely feltétel teljesítése vagy iskola, tanfolyam stb. elvégzésének az ideje.

Felvetődik a kérdés, miért vált szükségessé ennek az új rendfokozati állománycsoportnak a beiktatása?

Köztudott, hogy a tiszthelyettesek legmagasabb rendfokozatát korábban viszonylag fiatalon, rövid várakozási idő után lehetett elérni. Ebből bizonyos feszültségek adódtak, amit vagy tiszt kineve-

éssel, vagy idő előtti nyugállományba helyezéssel lehetett enyhíteni. Ez a megoldás viszont nem segítette elő a rendfokozatok megbecsülésének növelését, valamint az állomány stabilitását.

A többi állománycsoportban nem történt lényegesebb változás.

A tvr. 12. §-a szól az előléptetés rendszeréről. Kimondja többek között, hogy azt, aki a soron következő rendfokozatra előírt képesítési feltételekkel rendelkezik, és a beosztására rendszeresített rendfokozat elhatható teszi, valamint a rendfokozatára megállapított várakozási ideje letelt, elő kell léptetni. Tehát csak a feltételek együttes megtele esetén kerülhet sor az előléptetésre.

E szabályozásban új vonás a képesítési feltételek meghatározása. Célja a színvonal emelése, a rendfokozatok stabilizálása, megbecsülésének növelése. Az együtteség igénye viszont hozzájárul a feltételek növeléséhez.

Új vonás az előléptetések rendszerében, hogy a tvr. képesítéshez köti a tiszték főtisztre való előléptetését. De a többi rendfokozatba történő előléptetésre is biztosítja, hogy az előléptetés képesítéshez köthető legyen. A tvr. miniszteri végrehajtási utasítása tisztnek, fő-tisztre való előléptetéséhez felsőfokú képesítés megszerzését írja elő. Felsőfokú képesítésen egyetemi vagy egyetemi jellegű főiskola értendő. A zászlósi rendfokozati állománycsoportban középiskolai végzettség megszerzését írják elő. Itt megemlítem, hogy a jelenlegi átmeneti állapotot külön szabályozták e kategóriában.

A korábbiaknak megfelelően megmaradt a soron kívüli előléptetés intézménye is. A miniszteri végrehajtási utasítás szerint soron kívüli előléptetésnek kell tekinteni azt is, ha olyan rendfokozatból történik az előléptetés, ahol várakozási időt nem határoztak meg. Ezt azért emeltem ki, mert a korábbi feltételekhez képest ez új szabály.

A tvr. 12. § (4) bekezdése felsorolja azokat az eseteket, amikor a testület tagja nem léptethető elő. Ezek között szerepel egy olyan eset is, hogy: „akinek a várakozási idejét – a szolgálat nem megfelelő teljesítése miatt – meghosszabbították”. Ez is új rendelkezése a tvr-nek.

A várakozási idő meghosszabbítására akkor kerül sor, ha valaki önhibájából, minősítése alapján nem felel meg a beosztására. Ennek a kérdésnek a részletes alkalmazását a későbbiekben szabályozzák.

A tvr. 14. §-a a rendfokozatokban eltöltendő várakozási időket határozza meg. A rendelkezésből kiderül, hogy a várakozási idők minden rendfokozatban hosszabbak lettek. Ennek oka kettős. Egyrészt a rendfokozatok nagyobb megbecsülését célozza, másrészt jobban igazodik a nyugdíjjogosultság megszerzésének idejéhez. Lényegében tehát megakadályozza, hogy kellő feltételek nélkül és indokolatlanul rövid idő alatt el lehessen éni magasabb rendfokozatokat, ami korábban bizonyos feszültségeket idézett elő.

A tvr. nem szabályozza a tisztetek várakozási idejét. Ennek az az oka, hogy néhány fegyveres testületnek – pl. a HM-nek, a Határőrségnek – nincs hivatásos tisztési állománya. A rendelkezés azonban felhatalmazza az illetékes minisztert, hogy a felügyelete alá tartozó fegyveres szerveknél, ha ennek szükségessége felmerül, rendszeresítsen ilyen állományt, és várakozási idejét szabályozza.

A belügyminiszteri végrehajtási utasítás értelmében ez a BM-ben – a korábbiakhoz hasonlóan – bevezetésre kerül. Szól az utasítás a tisztetek várakozási idejéről, és ezt minden rendfokozatban csökkentik. A csökkentés azért vált szükségessé, mert a tisztési és a tiszthelyettesi rendfokozatban együttesen eltöltött szolgálati idő feltételezi a nyugdíjjogosultságot, ami a korábbi előléptetési rendszer megtartása esetén túlságosan kitolódott volna.

Az állomány érdekeit szem előtt tartva határozza meg a tvr. 19. §-a új megfogalmazásban az áthelyezés szabályait. Ezek között találunk egy olyan rendelkezést, hogy a más helységbe áthelyezéssel, vezényléssel kapcsolatos ténylegesen felmerült költségeket a fegyveres erőnek, illetőleg a fegyveres testületnek kell fedeznie.

Hogy mi tekintendő ténylegesen felmerült költségeknek, ezt az illetékes miniszterek külön utasításban szabályozzák. Ettől eltekintve annak a jognak a biztosítása, hogy a testület tagja ilyenre igényt tarthat, nagy fontosságú.

A fegyveres erők és a fegyveres testületek megbecsülését fejezi ki a tvr. 30. §-ának azon rendelkezése, hogy nem korlátozza az egészségügyi szabadságra járó illetmény mértékét. Ennek megfelelően a hivatásos állomány tagja felgyógyulásáig, illetve a végső fogyatékossg kialakulásáig megkapja az egészségügyi szabadságra járó teljes illetményét.

Ez a humánus intézkedés mérlegeli a szolgálatteljesítés nehézségeit, feltételezi a fokozott igénybevétellel járó rövidebb-hosszabb tartamú egészségromlást, s ennek elismerésül lényegében a teljes illetményt biztosítja a betegség idejére.

Biztosítja a tvr. a hivatásos állomány tagjainak a szolgálati lakásra való jogosultságát. A tvr. 32. §-a kimondja, hogy a hivatásos állomány tagja szolgálati lakásra jogosultságának részletes szabályait az illetékes miniszter állapítja meg.

Úgy gondolom, ennek a rendelkezésnek a jelentősége nem szorul különösebb indoklásra. Olyan alapvető jogosultságot rögzít ugyanis, amit nem szükséges méltatnunk. A miniszter elvtárs később rendelkezik a részletes szabályokról.

A szolgálati lakásra való jogosultság nem csupán a jog hangsúlyozása. Köztudott ugyanis, hogy a szolgálati lakással bizonyos kedvezmények járnak, s az új rendelkezés lényegében ezt is kifejezi.

A szolgálati idő számításáról szól a tvr. 33. §-a. A 33. § olvasása közben ismét szembeötlik egy új rendelkezés. A tvr. elismer a szolgálati időpótlék, a szabadság mértéke, a jubileumi jutalom, a nyugdíjjogosultság, a nyugdíj mértéke s a leszerelési segély szempontjából minden olyan munkaviszonyban szerzett időt, melyet a polgári munkaviszonyban álló dolgozók esetében munkaviszonyban töltött időnek kell tekinteni.

Röviden fogalmazva, a korábban megállapított 18–20 éves kortól számított szolgálati idő kezdete előtt szerzett munkaidő, ha a testületi tag igazolni tudja, figyelembe vehető. Mindez az említett különféle kedvezmények szempontjából igen lényeges.

A törvényerejű rendelet 45–46. §-ai szabályozzák a leszerelési segélyt. Továbbra is biztosítják a hivatásos állomány tagjainak a leszerelési segélyre való jogosultságot. A segély mértékében lényeges, pozitív irányú eltérés van a korábbi rendelkezésektől, mivel a segély összege az eddigi 1–6 hónapi helyett 12 hónapi illetmény lehet.

Az új rendelkezés a polgári életbe történő baillieszkedés elősegítése mellett, a becsületes szolgálat elismerését is kifejezésre juttatja. Hogy a lehetőségek határain belül kit milyen mértékű leszerelés illet meg, az egyéni elbírálás alapján attól függ, hogy a leszerelő mennyi szolgálati idővel rendelkezik, mi a szolgálati viszony megszűnésének oka, továbbá milyen a szociális helyzete.

A tvr. az említetteken túlmenő feltételek megállapítását a miniszterre bízza.

Pótolta az új tvr. azt a hiányosságot, mely a nyugállományba helyezettekkel összefüggésben fennállott. A 47. §-ban ugyanis rendelkezik a nyugállományba helyezett kötelezettségeiről és jogairól. A tvr. biztosítja a rendszeresített egyenruha viselésének és a rendfokozatnak – a nyugállományra utaló megjelöléssel történő – használatát. Előírja a nyugállományba helyezett részére, hogy köteles a hivatásos állomány tagjához méltó magatartást tanúsítani, s amennyiben a nyugdíjas nem tenne eleget ennek, a miniszternek joga van egy rendfokozattal visszavetni vagy lefokozni, illetőleg eltiltani az egyenruha-viseléstől.

Ezzel az intézkedéssel a nyugállományba helyezett vonatkozásában egy olyan gesztust fejez ki a rendelkezés, mellyel lényegében továbbra is bizonyos kapcsolatot tétel fel a testület és a nyugdíjasok között. Erősíti az egyenruha megbecsülését is, s a megfelelő mértékű gondoskodás jeleit is sejteti a testület nyugdíjasairól.

Mint arról a bevezetőben már említést tettem, a jogszabály rugalmasságát bizonyítja a 48. § rendelkezése, mellyel lehetőséget ad az illetékes minisztereknek, hogy a munkaügyi miniszterrel egyetértésben, a munkaviszonyban álló dolgozókra vonatkozó rendelkezéseket a fegyveres testületek esetében is alkalmazhassák, ha ennek szükségessége felmerül. Előfordulhatnak ugyanis olyan esetek – ilyenekkel a gyakorlatban már találkoztunk –, hogy a polgári életben meglévő s a munkaviszonnyal összefüggő bizonyos rendelkezéseket át kellene venni és megfelelően alkalmazni kellene. Erre azonban korábban nem volt lehetőség.

A törvényerejű rendelet tanulmányozónak feltűnhet, hogy az nem szól arról, hogyan kell alkalmazni az állami tűzoltóság vonatkozásában.

Ez a kérdés – ettől eltekintve – azonban megoldott, mivel az Elnöki Tanács a tvr-rel egyidőben úgy határozott, hogy a törvényerejű rendeletnek a fegyveres testületek hivatásos állományú tagjaira vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az állami tűzoltóság hivatásos állományú tagjaira.

A kérdésnek ilyen formában történő rendezésére azért volt szükség, mert a tvr. a fegyveres erők és a fegyveres testületekről szól, és az állami tűzoltóság köztudottan rendészeti szerv, s így nem sorolható ide.

A belügyminiszter elvtárs a törvényerejű rendelet végrehajtására kiadott utasítás 2. pontjában rendelkezik arról, hogy a tvr-en túlmenően a végrehajtási utasítás is vonatkozik az állami tűzoltóságra, kivéve azokat a rendelkezéseket, melyek ezt érthető okoknál fogva kizárják.

Ezt a néhány új gondolatot kívántam megemlíteni, természetesen a teljesség igénye nélkül. Az új Szolgálati Tvr-nek még több olyan rendelkezése van, amely a korábbiakhoz képest új formában határoz meg kérdéseket, és ezek jelentősége sem kisebb, mint a cikkben vázoltaké.

Mivel azonban állományunknak részleteiben is meg kell ismernie a tvr-t, nem kívántam minden témakört érinteni.

Tűző tanácsstagok

A másik jelölt

Abban a körzetben, ahol jelölték, két név szerepelt a szavazólapon. Egy nyugalmazott miniszter lett a képviselő, *Lippert Ferenc* tű. őrgy. pedig, 316-ból 315 voksossal, a városi tanács tagja. Nemcsak az ismételt megnyilvánult bizalom tette kétszeresen ünneppé számára április 25-ét, hanem az is, hogy szakközépiskolás fia éppen ezen a tavaszon lett választópolgár.

Mint elmondta, az utóbbi időkben Mosonmagyaróvár bizonyult a legtöbb társadalmi munkát végző Győr megyei városnak, és szerény lehetőségeihez mérten az ő körzetének lakossága is részes ebben a sikerben. Vízvezeték, útburkolat létesítése, területrendezés szerepel a már elvégzett munkálatok listáján. Legkedvesebb emléke azonban a faültetési akcióhoz fűződik, mivel fiatalok vettek részt benne, és ki-ki azóta is hűségesen gondozza a maga ültette fáját.

Az ilyen megmozdulások szervezése persze távoiról sem olyan egyszerű feladat, ahogy leírtuk. Előfordult például, hogy valaki lelkesen vállalta a részvételt a vízvezeték létesítésében, csak éppen azzal a kikötéssel, hogy a kút az ő háza előtt legyen... Meg aztán azt is árgus szemekkel figyelik a választópolgárok, hogy a tanácsstag csupán mozgósít-e, avagy a földet is megmozgatja.

Pedig hát nem csupán a hivatalos fogadóórákon akadnak ügyfelei. Nem ritkaság, hogy késő este kopogtatnak be hozzá, és megkérlik, írjon meg egy kérvényt, vagy úgy is mint tűzrendészeti előadótól, építési engedély ügyében kérnek tőle sürgős tanácsot. Egy néni egyszer az áramszolgáltatás „érthet-

len” megszakadásáról panaszkodott. Mit tehetett a tanácsstag? Kiment a helyszínre, és rendbe hozta a biztosítékot.

Programja nem sokban különbözik a korábbiaktól. A cél, hogy modern város legyen Mosonmagyaróvár, nem valósítható meg máról holnapra. De arról szeretné meggyőzni minden választóját, hogy az említett kívánság sokkal hamarabb teljesül, ha minél többen tesznek is érte.

Az új tanácsban a tűzrendészeti bizottság munkájának egyik irányítója. Ettől a testülettől azt várja, hogy továbbra is a korábbiakhoz hasonló aktivitással ellenőrizze a városi üzemeket, létesítményeket.

Szolgálati helyén a pártszervezet titkárának választották meg Lippert elvtársat. Igen érdekes témával foglalkoztak az egyik legutóbbi taggyűlésen. Arról számolt be ugyanis a vezető, hogy a városi és járási parancsnokság személyi állományának közeli hozzátartozói hogyan veszik ki részüket lakóhelyük politikai, társadalmi és kulturális életében. A mérleg alapján pozitív volt.

A kezdet kezdete óta

Kovács István kézbesítő léte-re rangos ember Csorna városában. Itt és másutt kevesen mondhatják el magukról, hogy 1950 óta tanácsstagok. *Kovács István* ezek közé a kevesek közé tartozik, és a legutóbbi jelölőgyűlésen sem merült fel más jelölt neve a körzetében. Járdá- és törpevízmű-építéssel az ő körzetének lakosai is tevékenyen részt vettek Csorna városi arculatának kialakításában. Rendezni kellett a közvilágítást

is, mert akadt olyan utca, ahol nappal égett a lámpa, este meg éjjel viszont nem.

A jelölőgyűlésen jócskán ellátták megbízásokkal. Ezek közül különösen kedves feladatának tekinti egy új játszótér építésének elősegítését, valamint azt, hogy a növekvő forgalom miatt az egyik veszélyes ponton létesítsenek átkelőhelyet, különös tekintettel az errefelé ugrabugráló számos kisgyerekre.

Egy alkalommal „protekción” kértek tőle egy nagy fa kivágására. Elintézte az engedély kiadását, de azzal a feltétellel, hogy az illetők az egyik átkelőnél két másik fát ültetnek helyette.

Tizenegy esztendővel ezelőtt lett önkéntes tűzoltó. Alig egy évvel később behívták a tanácsházára, és hosszú órákon át agitálták, hogy vállalja el a parancsnokságot. Nagy nehezen adta be a derekát, de ma már aligha lehetne elképzelni nélküle a sikeresen működő testületet. Egyébként nemcsak mint városi tanácsstag rangos ember *Kovács István Csornán*, hanem azért is, mert itt az önkéntesek gyorsan kivonulnak a riasztásokra, és beavatkozásuk is eredményes. Nemsokára emeletes tűzoltóotthonba költöznek, s ez nemcsak Csorna városi jellegét fejezi ki, hanem a testület iránti elismerést is szépen jelképezi.

A legszerényebb Gögös

Hatvankettedik évében jár *Gögös Jenő* szilársarkányi tűzoltóparancsnok, de aki ilyen nevet ismertünk eddig, azok közül ő cáfolt rá legjobban a vezetőkévére.

Már sok mindenről beszélgetünk, s egyebek között azt is megtudtuk, hogy a tsz-ben nő-

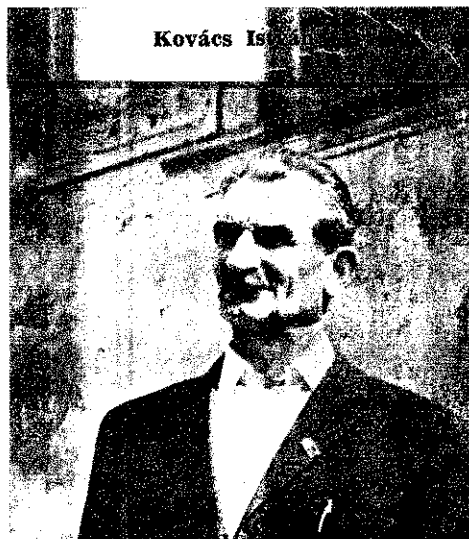
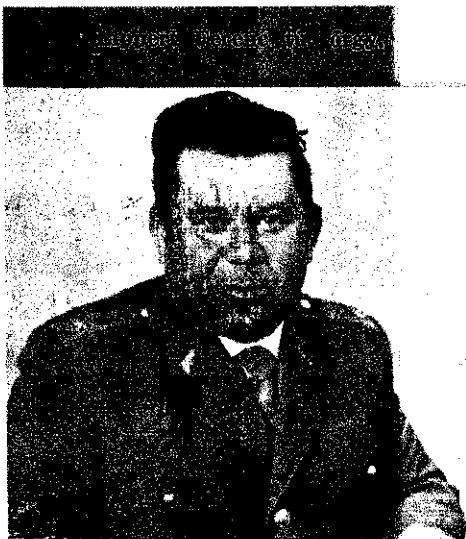
vénytermesztő és hentes, hog-
évek óta nem volt említés-
méltó tűzők, hogy ebben a kö-
ségben közvetlenül az ellenőrzés-
előtt jelölik ki a területfelelős-
körzetét, s az illetők minden al-
kalommal engedélyt kérnek
házigazdától a körülnézés-
amikor csak úgy „mellékesen”
jegyezte meg: nyolc esztende-
ő a helyi tanács elnökhelyett-
se.

Egyébként negyedszer kap-
osztatlan bizalmat, s ezúttal
százszázalékosat. Hogy mit v-
geztek eddig? Azt tanácsolja, s
táljunk egyet a községben.
valóban nem kellett sokáig n-
zelődnünk, nyomban feltűnt
utcák betonjárdája, a háza-
előtti takaros kertek meg a v-
rágba borult fiatal fák.

Beszélgetés közben a gondol-
ról is szó esett. Így például
községben elég sokan laknak t-
náncsi tulajdonú lakásban,
bevételeikhez képest tetem-
összeget emészt fel ezek ka-
bantartása. Meg hogy az utób-
években már szépen föllendü-
a tsz, de így is sokan kénytel-
nek, másutt vállalni munkát,
emiatt csökkent a lakosok szá-
ma.

„Mandátumának” érvényess-
ge alatt ezekkel a problémá-
kal is szembe kell néznie mi-
a tanács egyik vezetőjének. An-
a parancsnoki tisztét illeti, k-
rára tekintettel már kérte a fe-
mentését, de a tanács többi v-
zetőjéről nem fogadták
mert „csak” 22 éve látja el ezt
tiszteket, s így igazán megvárha-
ja azt a tíz vagy több esztende-
amíg nyugdíjazzák őket. Miv-
amíg *Gögös Jenő* a tűzoltóp-
rancsnok, addig nyugodt-
hajthatják álmokra a fejüket.

— gádor —

— Mikor és milyen programmal alakult meg a brigádjuk?

— Az elmúlt évben. S bár összetételünk ajátos, a célunk ugyanaz, mint bármely más szocialista brigádé. Megalakulásunknak több előzménye volt. Munkahelyünk, a Belkereskedelmi Szállítási Vállalat jelenlegi üzemegeiségei korábban önállóak voltak. Nem sokkal azután, hogy vállalatá egyesültek, olyan döntést hoztak, hogy mindannyian a közúti ellenőrzési és rendészeti osztály állományába kerülünk.

Ez a szervezeti intézkedés egyrészt azt a célt szolgálta, hogy mindegyikünket ott és olyan megbizatással foglalkoztassanak, ahol ez szükséges, és amihez képesítésünk alapján legjobban értünk. Másrészt viszont azért, hogy nem az üzemegeiség-vezetők beosztottjai vagyunk, valóságban tárhatjuk fel a tűzvédelmi helyzet alakulását, s a vállalat vezetősége gyorsabban reagálhat a nemkívánatos jelenségekre:

Ami vállalatunk jellegét illeti, az eléggé szerteágazó. Mintegy 1800 gépkocsival bonyolítjuk le szállításainkat; kávétoló bútorokig, festékekig és tv-készülékekig évente milliárdos értékű tűzveszélyes vagy könnyen éghető anyagot fuvarozunk. 54 budapesti és vidéki létesítményünket nem éppen tűzbiztos építésűként öröklöttük.

Az egy osztályhoz való tartozáson kívül az is megalakulásunk előzményehez tartozik, hogy csoport- s egyben mostani brigádvezetőnk Labanics János elvtárs, családi kapcsolatai révén, gyakori vendég a Szovjetunióban. Egy alkalommal módjában volt a miénkéhez hasonló vállalat tűzrendészeti helyzetével és szervezetével megismerkednie, beleértve a tűzrendészek brigádjának életét, munkáját is.

— Mint hallottuk, tavalyi tevékenységükkel elnyerték a szocialista címet. Mit tettek ezért?

— Teljesített vállalásaink többek között a következők voltak: — ahol persze ez szükséges volt — saját erőből felülvizsgáltuk a vállalati létesítményekben az elektromos berendezéseket. A munkálatokban Szabó László

A „Radar” brigád. Balról a második Labanics János brigádvezető, mellette Győri István. A felső sorban: Szabó László, Veres Imre, Török Géza. Győri elvtárs mellett: Vörösmarty László.

Gyorsfénykép a „Radar”-brigádról

elektrotechnikus különösen nagy érdemeket szerzett. Körülbelül 100 ezer forintot takarítottunk meg a vállalatnak, és reméljük, még legalább ennyit azzal, hogy a korábbi vizsgálatok alkalmával elkövetett hibákat is igyekeztünk feltárni.

Ezenkívül számos éjszakai, közúti és munkaszüneti ellenőrzést végeztünk, meghoztuk sokszor szabad időnkéből. Előfordult például, hogy vasárnap sorra felülvizsgáltuk a gépkocsikon levő kézioltókat; váratlanul ismét megjelentünk ott, ahol esetleg egy-két nappal előtte éjszakai ellenőrzést tartottunk; előadásokat tartottunk a hegesztőknek; újságcikkeket írtunk tanulságosabb tüzesetekről.

Tagjaink vagy elvégezték a kétéves tűzrendészeti előadói tanfolyamot, vagy éppen most szereznek ilyen képesítést. A lehetőségek szerint együtt tanulunk azokkal az elvtársakkal, akik a tanfolyamra járnak. Ezzel is igyekeztünk segíteni nekik, de közben mi is megragadjuk az alkalmat tudásunk pótlására, illetve felfrissítésére.

Egy másik kezdeményezésünk is a továbbképzést szolgálja. Időről időre megbízuk tagjainkat egy-egy fontosabb szabvány vagy előírás feldolgozásával, s azután előadása alapján közösen megvitatjuk a szükséges tudni- és tennivalókat. Emellett valamennyi

nyien részt veszünk a pártoktatásban, és a közösségi szellem elmélyítése céljából családtagjainkkal együtt kollektív kirándulásokon és színházt látogatásokon is.

Néhány kisebb észszerűsítési javaslatot is tettünk. Így például a hibás üzemeanyag-tartályokat leszerelik a kocsikról, s amíg javítják őket, a kocsikra épeket raknak. Rendészeti célokat szolgált egyik tagunknak az a javaslata, hogy javítások alkalmával tegyék zsákba a kocsikhoz tartozó szerszámokat, a zsákokat zárják le, és lássák el az illető gépkocsivezetők nevével.

További tervünk a magasabb fokozatok elérése. Ehhez azonban tökéletesíteniünk kell a szabálytalanságokat feltáró „radarunkat”, s reméljük, a jövőben is ugyanúgy segítenek nekünk az illetékes tűzrendészeti hatóságok, mint eddig.

A fényképhez még annyi megjegyzést fűzünk, hogy az időközben nyugdíjba ment Horváth J. Antal elvtársunk nem vált meg a brigádtól, és nincs a képen két új tagunk: Vámosi József, valamint Dánfalvi Gabriella sem.

Osztályvezetőnk: Győri István nem csupán illendőségből került a képre. Ő is okleveles tűzrendész, és szívvel-lélekkel tűzoltó.

További sok-sok sikert!

Megalakulásának 25. évfordulóját ünnepelve nemrégiben a Mosonmagyaróvári Kötőtárgyár létesítményi önkéntes tűzoltósága. Az esemény tiszteletére tűzrendészeti hónapot rendeztek. Ennek kiemelkedő programja volt a vállalati dolgozók tűzvédelmi vetélkedője. Az első fordulóban 1207-en vettek részt, és közülük 496-an jutottak be a középdöntőbe, pedig ehhez a tizenkettőtől legalább tíz kérdésre egészen pontos választ kellett adni. Ottjártunkkor még nem bonyolították le a döntőt, de megtudtuk, ez már valóban magaskisokola lesz, s a győztesre még a helyezettek értékes pénz- illetve tárgyjutalmak várnak. (A középdöntőben jól szerepeltek is jutalomban részesültek.)

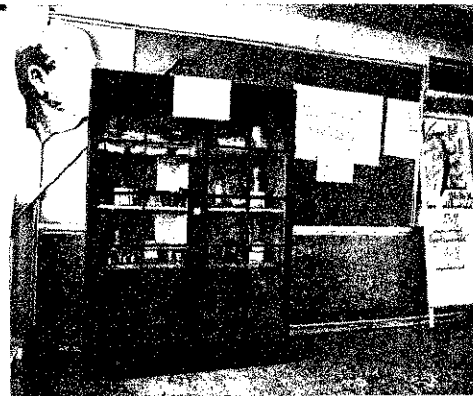
A jubileum alkalmával a vállalat üzemegeisei tűzrendészeti versenyben állnak egymással. Itt az a műhely nyeri el a vándorzászlót, amelyik a legkevesebb pontot veszíti el az ötszáz alappontról. Ehhez természetesen a vonatkozó előírások igen aprólékos végrehajtása szükséges. A feltételek szigorúságára jellemző, hogy amelyik műhelyben eldobott ci-

garettavéget találnak, az ötszáz hibapontot kap, tehát ki is esett a versenyből.

A negyedszázados évfordulóját ünneplő kollektíva bemutatót tart, s mint hallottuk, nem kevés erkölcsi és anyagi elismerésben részesül a jubileum alkalmából.

Mi ugyan még jövő időben fogalmazzunk, de mire ezek a sorok megjelennek, már lezajlott a döntő, és eldőlt a verseny sorsa.

Ezúton is sok-sok sikert kívánunk az érdekes közösségnek, veteránjainak és fiataljainak, köztük az igen csinos és sikeresen versenyző női tűzoltóknak.

A főbejáratnál láttuk

Ketten a női rajból: Böröczky Mária és Szabó Mária

NAGY BERUHÁZÁSOK TŰZOLTÓSZEMMEL

**Győri
Pamut-
szövő-
és
Műbőr-
gyár**

A beruházás milliárdos nagysága is jól érzékelteti: nem csupán tisztes múltja és szép jelene, hanem ígéretes jövője van a hazai műbőrgyártásnak. A tervezett rekonstrukció részben már megvalósult, de még bizvást építkezési területnek tekinthetjük az egész gyárat. A munkálatok célja nem pusztán a termelés mennyiségének növelése és minőségének további javítása, hanem az is, hogy a gyár hosszabb távon is rugalmasan alkalmazkodhasson a változó megrendelői igényekhez.

Mindez tűzrendészetileg is szerteágazó problémák egész sorával jár. Még vázlatos felsorolásuk is köteteket tenne ki. Ezért azután csupán arra vállalkozhattunk, hogy izelítől ragadjunk ki néhány jellemzőt ezek közül.

Informátoraink voltak: *Molnár Ferenc* főosztályvezető, a főmérnök műszaki helyettese s egyben a tb elnöke, valamint *Gyurkovics Endre* tűzrendészeti előadó.

Akárcsak a többi jelentős beruházás színhelyén, itt is lépésről lépésre találkozhatunk külföldi gépekkel, berendezésekkel. Érthető okokból mindenekelőtt arról kértünk tájékoztatást, hogy tűzrendészetileg hogyan sikerül beilleszteni őket a gyártástechnológia rendszerébe.

Megtudtuk, olyan feladatnak tekintik ezt, amelynek végrehajtása során minimálisra igyekeznek csökkenteni a kockázatvállalást. Többek között azzal, hogy lehetőség szerint minél pontosabb információkat gyűjtenek a beszerzendő gépek, berendezések tűzrendészeti jellemzőiről, s az adatok birtokában konzultálják ki a tennivalókat a tűzrendészeti hatósággal. Nemeször, előfordult már, hogy a megyei parancsnokság megbízottja is jelen volt a külföldi szállítóval folytatott tárgyalásokon.

Ha módosítás szükséges, mert például egyes külföldi előírások engedélyesebbek, akkor ezt rendszerint belefoglalják a szállítási szerződésbe. Ilyen vonat-

kozásban eléggé kedvező a helyzetük. Neves nyugati cégek számára is előnyös, ha a Győri Pamutszövő és Műbőrgyárat felvehetik a referencia-listájukra.

A költséges és emellett elavult s eléggé tűzveszélyes elektromos fűtés helyett mindinkább tért hódít az olaj- és gáztűzelés a gyárban. Ennek során egyaránt alkalmazzák a közvetlen meg a közvetett tűzelési eljárást.

Természetesen ezek bevezetését is alapos konzultáció előzte meg, majd behatóan tanulmányozták néhány más vállalat hasonló jellegű, de más rendeltetésű fűtési rendszerét.

Az egyik legnagyobb gondot az okozta, hogy az új műbőr-csarnokban építési és egyéb okokból nem alakíthattak ki a szabványnak megfelelő nagyságú lefűvőfelületet. További gondot okozott, hogy a termelés sajátosságai miatt az azonnali gépleállítás a kezdődő tűz gyors terjedését vonhatja maga után, mert a gépek hőkapacitása ug-

rászerűen megnő a sebesség csökkentésével.

A biztonsági követelményeket a tűzrendészeti hatóságok útmutatásai szerint a következőképpen elégítették ki.

Az NDK-ból vásároltak egy gázszelző berendezést. Ez már az alsó robbanási koncentráció 20%-ának az elérése előtt jelez. Így a kezelőknek még bőségesen módjuk van elvágni az anyagot, itteni kifejezéssel élve kijáratni a gépet, majd áramtalanítani. Ezzel egyidejűleg olyan teljesítményű ventilátorokat szereltek fel, amelyek mintegy tízszeres légcserét tesznek lehetővé.

Ebben a gyárban is tisztában vannak vele, hogy kizárólag technikai eszközökkel távolról sem lehet kiküszöbölni a tűzveszélyt. Sőt kisebb tüzek a technológiai előírások fegyelmezett megtartása esetén is előfordulhatnak. Ilyenkor azután már majdnem minden attól függ, hogy a gépek kezelői hogyan használják ki a rendelkezésükre álló technikát a kár minimálisra csökkentésére.

Ilyen megfontolásból rendeltek el a gyári vezetés, hogy a legveszélyesebb helyeken dolgozókat hetenként kell tűzrendészeti oktatásban részesíteni, és ennek megtörténtét írásban is rögzítik. Nem afféle felesleges túlbiztosításként választották ezt a módszert, hanem azért, mert úgy vélik, az a legjobb megelőzés, ha a legérzékenyebb helyeken dolgozók állandóan tuda-

tában vannak annak, hogy észszerű cselekvéssel mindig elejét vehetik a nagyobb károknak.

A közelmúlt eredményei ezt a koncepciót igazolják. Kisebb túlmelegedések, sőt tüzek előfordultak, de mivel oltóanyag és eszköz is bőven állt rendelkezésre, s a dolgozók is a szükséges módon és sorrend szerint cselekedtek, önerőből megbirkóztak a veszély elhárításával. Érdekes különben, hogy egyik-másik gépnél az anyag minőségi javulása csökkentette a veszélyt, minthogy a szövetből nem lógnak ki fűtőtesttel érintkező fonalszálak.

Ami a tűzrendészet szervezeti tagozódását illeti, *Molnár* elvtárs mint a tb elnöke az igazgató teljes jogú megbízottja. A gyárban előforduló valamennyi tűzrendészeti ügyben jogosult dönteni, és beosztására való tekintet nélkül mindenkit utasítani a szabálytalanságok megszüntetésére. Ha netán valaki nem ért egyet az intézkedésével, csak az igazgatónál appellálhat, de erre még senki sem vállalkozott. *Gyurkovics* elvtárs, a tűzrendészeti előadó, hivatali beosztottja a tb elnökének. Ebben a gyárban úgy vélekednek, hogy ez sokkal célszerűbb, mintha a rendészethez tartozna.

Szabó Ernő gépészmérnök, a főenergetikus, a létesítményi tűzoltóság parancsnoka. Az ő megbízatásával is a tűzrendészeti, tűzoltói feladatok műszaki jellegét kívánták erősíteni.

(A tb tagjai kivétel nélkül jól képzett műszaki szakemberek.) A fiatal parancsnok hozzáértése, hely- és gépismerete valóban nélkülözhetetlen, és vitathatatlan népszerűségnek örvend a csapat körében. S mint elmondotta: a gyakorlatok irányítását meg a versenyeken való részvételt egyáltalán nem tekinti valamiféle mérnökhöz méltatlan feladatnak.

Látogatásunk idején, de még sokáig, számos idegen vállalat dolgozik a gyár területén. Állandó szemmel tartásuk nem éppen könnyű feladat, mivel egyáltalán nem biztos, hogy másnap azok folytatják a megkezdett munkát, akiket előzőleg kioktattak. Ebben és még nagyon sok minden másban igen erőteljesen támaszkodnak az itt szolgálatot teljesítő instruktorokra.

Ma még korántsem állíthatjuk, hogy kialakult a gyári gyárkomplexum végleges képe. Körvonalaiiban azonban már most is jól érzékelhető a törekvés: ne csak a termelés, hanem annak összes feltétele is a lehető legkorszerűbb legyen.

A gyár tűzvédelméért felelős kollektíva is ebben a szellemben munkálkodik, de tisztában van vele, hogy a kettőzött éberség is beleértendő ebbe, mert hiszen sok-sok fáradozás veszhet kárba, ha például valahol gondatlanul eldobnak egy cigarettavéget.

(g)

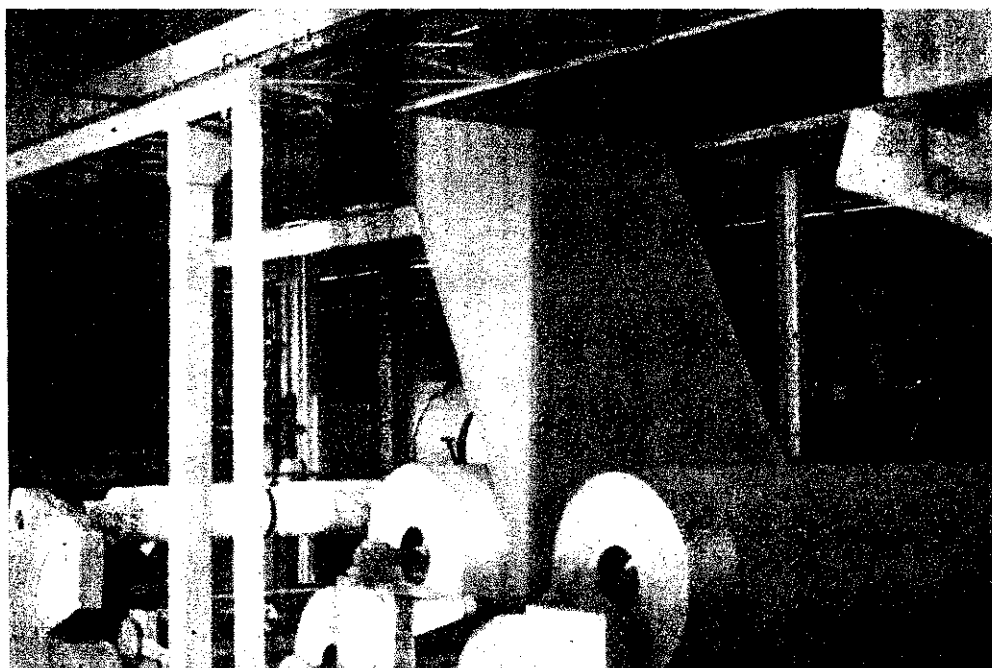
Molnár Ferenc

Szabó Ernő

A gázszelölő berendezés

A gyár termékei sok országban keresettek

A KÉSZÜLŐDÉS

Véget értek a járási seregszemlék, az önkéntesek legnépesebb versenyei. A legjobbak már a második forduló a megyei versenyen is túl vannak, és most az utolsó előtti nagy akadály leküzdésére, az országgrészire készülődnek.

Az állami egységek raj- és egyéni versenyzői is jó elmaradást tartanak: a megyei selejtezőket májusban, az országgrészre elődöntőket pedig a múlt hónap derekán bonyolították biztató eredményekkel.

A válogatott tagjai is ugyancsak szorgoskodnak: kemény edzések sora van mögöttük, és sok-sok fáradtságos munka a versenyszámok minden gyakorolt elemében. És nem kevés izgalom egy-egy váratlan baleset vagy makacska sérülés miatt.

Hetente több alkalommal a bemutatóra készülődők a városi csapatok verejtékeznek a tűző napon a gyakorló pályán, hogy a látványosnak ígérkező tömegtorna speciális eleméi megalapozottan bekerüljenek, vagy hogy a díszelőzők valóban maradandó élményt jelentsen majd a nézők számára.

A szervezés munkálatai kevésbé látványosak, nem először sorban fizikai erőfeszítést igénylők, s főként nem a nyári szezon előtt zajlanak. De átvitt értelemben ezen a fronton is készülődnek.

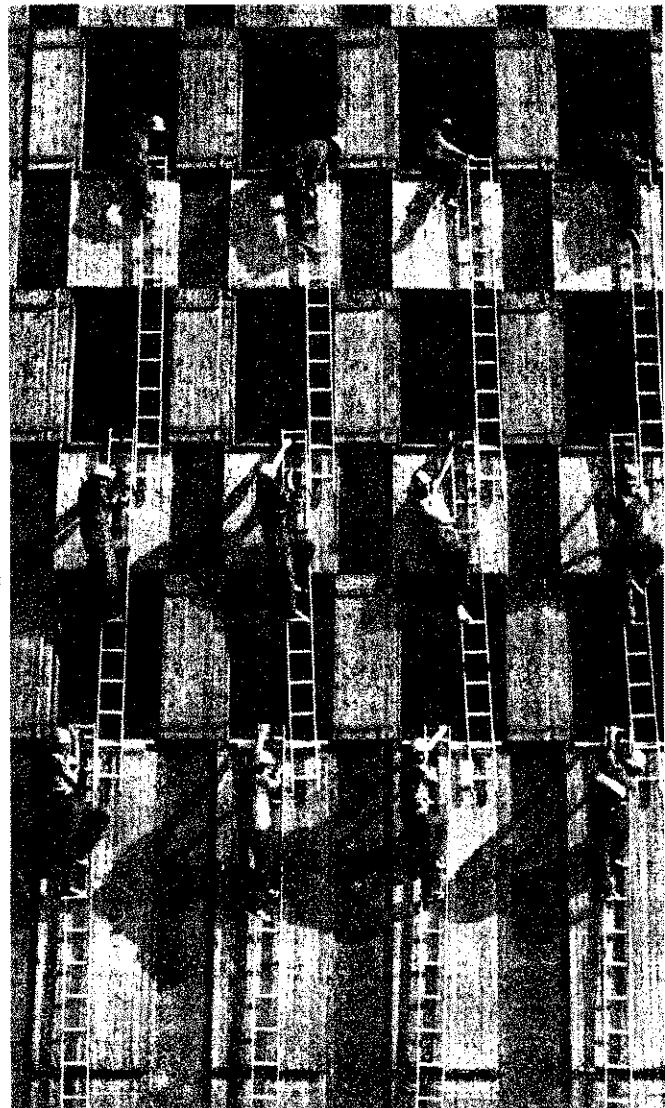
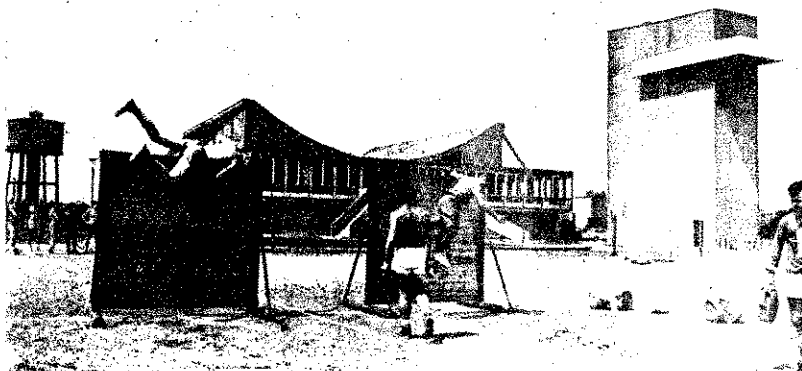

Az állami egységek Csongrád megyei országgrészi versenyén a szegedi tűzoltóváltó győzött

A László kórház pályáján csiszolódnak, formálódnak a tornabemutató résztvevőinek mozdulatai

Mindennapos kemény edzés a IX. kerületi tűzoltó-sporttelepen

Az új mászóház és a keret tagjai

EGYÉBEN

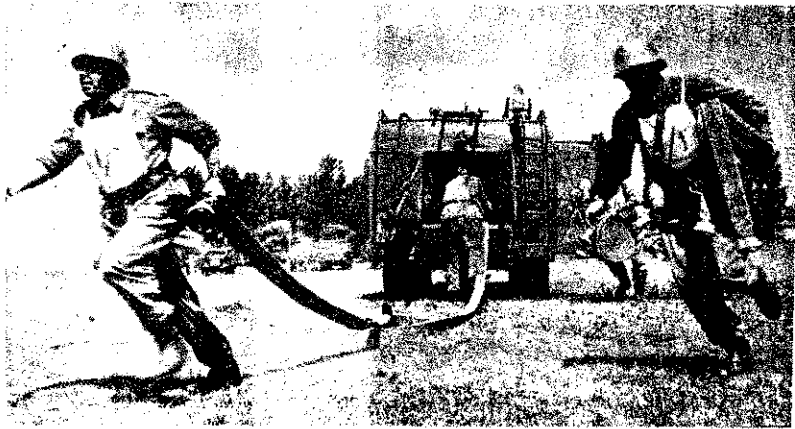
n is versenyben vannak a bizottságok tagjai. Nem egy-
ással, hanem az egyre sűrűsödő feladatokkal és a határ-
ökkel. Ugyanis a feladattervek mind több pontja válik
ilové", s ezzel együtt a szervező- és munkabizottsági ta-
k, valamint a szervezésbe, az előkészületekbe bevont
tívák tennivalója is sokasodik. Gyarapodik a szervező-
odán a dokumentáció; a fordítók munkája nyomán kö-
tekké nőnek a tárgyalásra kerülő anyagok; lassan „ösz-
teáll" a kiállítás plakát- és fotoanyaga; a tárgyalások és
versenyek helyszínén is megkezdődnek a munkálatok,
ogy a rendezvények kezdetére minden készen álljon.

Mindössze néhány hét van hátra, és a programoknak,
sőt a forgatókönyveknek megfelelően, megkezdődik
a szocialista országok tűzrendészeti szerveinek IX. konfe-
renciája, és pályára lépnek a tanácskozáson részt vevő
nemzetek, valamint az állami és az önkéntes tűzoltóság
versenyző csapatai, hogy a nagy nyilvánosság előtt adja-
nak számot hozzáértésükről, felkészültségükről.

Addig persze még nagyon sok a készülődéssel járó
tennivaló, aminthogy a feladat is rendkívül nagy és fele-
lősségteljes mindannyiunk számára.

A szegedi Kéri Balázs szakaszvezető verhetetlen volt
egyéniben

Szekszárd csapatának szerelése az egyes kategóriában

Eligazításon a nemzetközi és országos verseny irányító
gárdája

A szentesi raj győztes szerelése az országgrészi versenyen

1968. június 14-én felrobbant a Kőbányai Könnyűfémű Anger-2 típusú, osztrák gyártmányú, alumíniumfóliánemesítő és -lakkozó gépe. A robbanást követően hevesen égtek a gép gyúlékony részei és a gyártáshoz használt tűz- és robbanásveszélyes lakkfestékek.

A tűzvizsgálatot végző bizottság nem volt képes pontosan megállapítani a robbanás keletkezési okát. Ezért, valamint a hasonló esetek elkerülése céljából, a Kőbányai Könnyűfémű és a Vegyi és Robbanástechnikai Kutató Laboratórium a gyártó cég szakértőinek bevonásával mélyreható vizsgálatot végzett.

A káreset és a szakértői vizsgálat eredménye irányította figyelmünket a fóliagyártás tűzrendészeti problémáira.

A korszerű csomagolótechnika megköveteli, a hazai adottságaink pedig lehetővé is teszik, hogy mind több és több 3–15 mikron „vastagságúra” (1 mikron = 0,001 mm) hengerelt alumíniumlemez gyártunk. Az esztétikai igényeknek megfelelően a fém színű alumíniumfóliát festik, lakkozzák, esetenként pedig műanyagfóliával együtt kasírozva kell előállítani és nemesíteni.

A fóliagyártás felületesen szemlélszerű egyszerű mechanikai műveletnek látszik. Alapjaiban ez igaz is. Addig kell hengerelni az alumíniumot, amíg a kívánt vékonyságú lemez el nem készül. A mikrométerek elérésekor azonban a fizikai, mechanikus technológia már kapcsolatba kerül a kémiával és a tűzrendészettel. Később majd részletesebben foglalkozunk ezzel, itt csak a hengerművek hűtőfolyadékaként használt, illetve körforgásban levő olajra utalunk. Az olaj mennyisége egy közepes teljesítményű fóliagyáron 40–60 köbméter.

A fólia nemesítése – hasonlóan a színes papír rotációs mélynyomáshoz – tűz- és robbanásveszélyes festékek, oldószerek nélkül ma még elképzelhetetlen. A műanyagfóliával való összedolgozás pedig a műanyag-feldolgozás specialitásával jelentkezik a technológiában.

A Kőbányai Könnyűfémű igazgatója lehetővé tette számunkra, hogy egy kissé részletesebben foglalkozhassunk a fóliagyártás technológiájával, Lengyelországban, valamint a Német Demokratikus Köztársaságban jelenleg világszinten üzemelő gyárat tekintsünk meg. Ezúton is köszönetet mondunk segítőkészségéért.

1

A Kárpátok északi lejtőjén épült Bielsko-Biala városból naponta autóbusszal utaztunk Ketybe, a Zaklady Lekkich Metali nevű alumíniumfeldolgozó kombinátba.

A kombinát igen nagy területen, egymástól 100–150 m távolságra telepített óriási csarnokokban üzemel. A fóliagyártó üzem egymáshoz közvetlenül csatlakozó két üzemcsarnoka 38 és 48 ezer léghöbméter térfogatú. Alapterületük egyenként több mint 70 ezer m². Az üzemi csarnokok között, szervesen csatlakozva hozzájuk, több szintes szociális és irodaépület van. Az egyik csarnok és az iroda-szociális rész hagyományos vasbeton tartószerkezetű, beton és téglá szerkezeti anyagokból készült, míg a másik könnyűszerkezetes építési módon, függőleges acél oszlopok és acélrácsos födém tartók, vasbeton és üveg panelek felhasználásával. Az ajtók egymástól kb. 5–6 cm távolságban levő két acéllemeze között hőszigetelő anyaggal vannak kitöltve. A nagy nyílású ajtók toldójak.

Az egész üzem kb. 100 ezer léghöbméter beépített légtere a mi fogalmaink szerint összefüggő, mert légszűrő elválasztása nincs. Az új és a régi csarnok közötti két, 10–15 m széles átközelkedő nincs is nyílászáró. Mindkét gyártócsarnokban fóliahengersonor és nemesítő gépsor működik. A nemesítő üzemszám kétszintes. Az emelvényen vannak a foto, hengerelőkészítő, grafikai stb. műhelyek.

A hengerművek és környezetük, valamint a színes nyomó- és lakkozógépek a hengerolaj, valamint a tűz- és robbanásveszélyes festékek, lakkok miatt veszélyesek. A vágó, tekercselő és egyéb, tűzrendészeti nem veszélyes gépek, az új és a régi csarnokban a gyártási folyamat, a gazdaságos termelés követelményei szerint kisebb-nagyobb – egyaránt 4–8 m – távolságban vannak a tűzveszélyes gépektől.

Természetesen az új csarnok, a nagy teljesítményű, modern Innocenti olasz hengersonor, a szintén olasz gyártmányú Tecmo nemesítő gépsor és a Faro Knock-Out nevű, vízzel és szénsavval oltó, beépített tűzoltóberendezés ragadta meg leginkább figyelmünket.

Az új gépek csak 1970 októberére óta működtek. Tűz, baleset még nem keletkezett. A régi gépeknél azonban előfordultak tüzesetek. Éppen ezért ezeknél saját tervezésű, és kivitelezésű beépített szénsavval oltó berendezést alkalmaznak.

A fóliahengersonor alatt van a 60 m³ hűtőolajat tartalmazó, kb. 5000 m³ térfogatú olajpince. Az olaj lobbantáspontja 120 °C. A tűzveszély megítélésekor azonban figyelembe kell venni, hogy a technológia során ennek az olajnak 50–60 °C az „üzemi” hőmérséklete. (A hengereken pedig a nagy nyomás és súrlódás miatt lobbantáspontja fölé is felmelegszik.)

Nem indokolatlanok tehát a hengerállványokon és azok környezetében a robbanásbiztos elektromos szerelvények és a szénsavval oltó stabil berendezés. Ugyancsak, beépített szénsavval oltó védi a pincei szögletes olajtartályokat. A szórófej a tartályokban van.

Az olajtartályok nem hasonlítanak a hazai szabványokban leirt

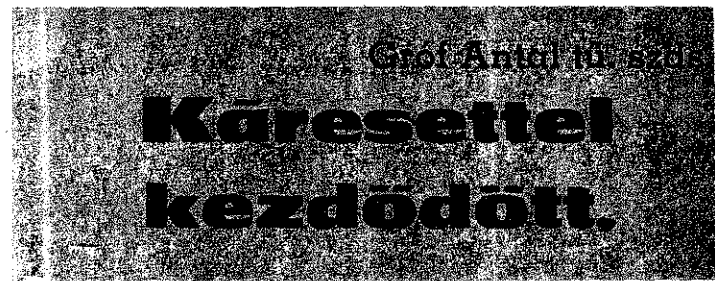
tárolótartályokhoz. Nem is tárolók ezek, hiszen az olaj egész töm állandó körforgásban van a tartályhengerek, szűrők, hűtők és talajok között. A szénsavval oltó berendezésen túl a pince légt. ugyancsak olasz gyártmányú (Faro Knock-Out) sprinkler védi. az olajtűz megfékezésére jobb oltóhatású tűzoltóanyagok is létez. a mennyezetre szerelt és 4 m²-enként elhelyezett szórófejek ide hűtőhatást eredményeznek. A vasbeton födém védelme lényeg. a szerkezeti stabilitás megtartása érdekében, hiszen felette van nagy súlyú és dinamikus erőhatást eredményező hengersonor.

A nemesítő gépeken nem alkalmaznak beépített tűzoltóberendezést. Itt több, háromszor 30 kg-os töltetű tárgoncás szénsavval van készültésgben. A csarnok oldalfala viszont üvegből készült esetleges robbanási túlnyomás lefúvatására.

A régi csarnokban a gépek egyedi elszívásán túl háromszoros, újban pedig nyolcszoros légcserezt biztosítanak a thermoventillát. fűtési rendszerrel.

A nyomó- és lakkozógépek környezetében ennek ellenére é. hető volt az oldószergőz szaga. A csarnokok légtérében és a gépek környezetében a Varsói Politechnikai Intézettel méréseket végeztek, határozottan állították, hogy nem éri el az oldószergőz-koncentrá. az egészségügyileg megengedett maximális értéket. A MAK-érték közismerten lényegesen alatta vannak az alsó robbanásihatár-koncentrációnak.

A gépeket irányító és kezelő elektromos kapcsolók részben

gépállványok külső falán, részben a gépektől 1–2 m távolságban helyezett kezelőpultokon vannak. Nem robbanásbiztos kivitelű. Ugyancsak nem robbanásbiztos higanyóglámpákkal világítják meg a csarnokokat. A gépállványokon belül elhelyezett munkahely-megvilágító lámpatestek mechanikai sérüléstől védett, robbanásbiztos kivitelűek.

A nagy értékű automatikus tűzvédelmi berendezések állandó készlet állapotának felügyeletét, időszakos ellenőrzését egy fiatal gépészmérnök végzi. A kezelési utasítást, felügyeleti előírásokat berendezésekkel együtt importálták.

Az alumíniumkombinátban 15 fős gyári hivatásos tűzoltóság is vékenykedik.

Látogatásunk alkalmával éppen a fóliaüzem kézi tűzoltókészleteit ellenőrizték. Rajtuk kívül létesítményi önkéntes tűzoltók is működnek.

A tűzoltóság két gépjárműfecskenővel és kismotorfecskenőkkel van felszerelve.

A ketyi Zaklady Lekkich Metali új alufólia üzeme épületszerkezeti, épületgépészeti és munkagépeit, valamint, nem utolsósorban a beépített tűzvédelmi berendezéseit tekintve, egyike Európ. legkorszerűbb üzemeinek.

2

Csaknem ezer kilométeres vonatkozás után érkezünk Lipcsébe. Innen ugyancsak vonattal utaztunk naponta Rakwitzba, a VE Leichtmetallwerk fóliaüzemébe. Rakwitz 18–20 km-re van Lipcsétől. A könnyűfémű erőteljesen fejlődő és telepítési adottságai miatt könnyen fejleszthető nagyüzem. A dolgozók létszáma meghaladja 3000-ret.

A fóliaüzem épülettömbje óriási gyufásdobozra hasonlít. A vasbeton függőleges és vízszintes tartószerkezetek közé rakott, panelekből épített óriási csarnokokon sem ablakok, sem felülvilágítók nincsenek. Az alufólia gyártása az egyik, nemesítése a másik 32 000 m³ térfogatú csarnokokban folyik. Az üzemi irodákkal, öltözőkkel együtt a különösebb elválasztás nélkül – mintegy 100 000 m³ a beépített légtér. Az üzemi nyílászárók, a hatalmas ki-bejárati kapuk és a normál méretű ajtók egyaránt két vaslemez közti éghetetlen hőszigetelővel készültek. A fóliagyártó és nemesítő csarnokokat kb. 15×5 m-es záró szerkezet nélküli három nyílás köti össze.

Az üzemcsarnokokban különféle tűzveszélyességű gépek és berendezések üzemelnek. A fóliát Lowey gyártmányú gépeken hengerlik. A hengerállványok és azok 2 m-es környezetét tűz- és robbanásveszélyesnek minősítik. A gépek elektronikus vezérlőszámla azonban 1,5 m távolságban van a hengerűtől, és nem robbanásbiztos kivitelű.

hengerrálványok automatikus szénsavval oltó berendezéssel vannak felszerelve. Az oltóközpont külön teremben van. Ebben az oltóközpontban helyezték el az olajpince védelmét szolgáló palackokat is. A 94 m³ hengerozajlat szögletes tartályokban tárolják a hengermű látti pincében. Ugyanitt vannak a cirkulációt fenntartó szivattyúk is az olajszűrők is. Az olajpince minősítése is tűz- és robbanásveszélyes. Ennek megfelelően vészkijáratok vannak, a villanymotorok, esetleges hűtésére szénsavval oltó tűzoltókészülékek, önmentőkészülékek, üzálító képeny, robbanásbiztos elektromos szerelvények stb. A légsere óránként 16-szoros.

A csarnokok légszerjét 6-szorosra tervezték, és így is dolgoztak gy ideig, de egészségi okokból háromszorosra mérsékeltek. A kb. 00–120 m hosszú csarnok közepén levő üvegfalú művezetői iroda előtt pirosra festett pad körül hamutartókat találtak. Feltűnően nagy etükkel ezt festették rá: „Raucherinsel” (Dohányzósziget). A csarnok „C” tűzveszélyességi osztályba van sorolva, a dohányzás mindenütt tilos, kivéve a „szigeten”. A hengercsarnok egyik felében nagy teljesítményű, elektromos fűtésű hőkezelő alagút is üzemel. Az elektromos targoncák, a darupálya, meg a fénycsöves világítás stb. természetesen csak a „C” tűzveszélyességű besorolásnak felelnek meg. gy hegesztésnek is szemtanúi voltunk. A hegesztési engedélyt az üzemvezető mérnök adta ki, ő még tűzrendészeti szempontból is egyzemélyi felelős vezetője az egész üzemnek.

A munka- és tűzrendészeti fegyelem mintaszerű a gyárban. Az

- 2 db 800 l/p-es kismotorfecskendő, utánfutó targoncán;
- 1 db átemelő szivattyú, utánfutó targoncán;
- 1 db tömlőszállító targonca;
- 1 db 1000 l-es habanyagszállító tartályos targonca, injektorral, sugárcsővel;
- 1 db 4×30 kg töltetű szénsavval oltó targonca.

Ezeken kívül kihúzás létra, dugólétrák, kéziszerszámok és 10 db kerékpár stb.

A raktárban precízen tárolt, jól karbantartott alkatrészeket, tömlőket láthattunk, csak műszálas gumizott tömlőket használnak.

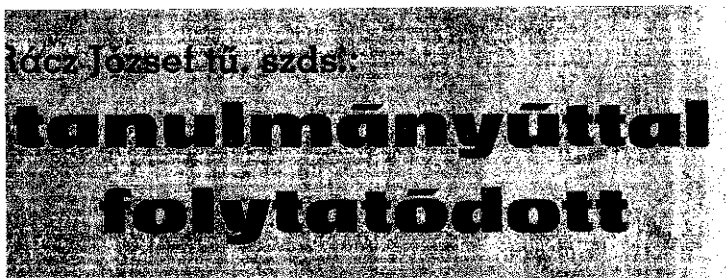
Mind a 60 önkéntes tűzoltó részére vállfára felakasztva, a szertárban, állványokon tárolják a munkaruhákat. Lent vannak a csizmák, a felső polcon sisak és gázálarc. A szertár épületében található az elméleti kiképzéshez tanteremnek is használható iroda és a tűzrendészeti előadónak könyvtárral, villanyírógéppel felszerelt irodája – titkárnóval.

Minden tüzesetről – a mi fogalmaink szerinti – fényképes tanulmányt készítenek.

A legjelentősebb tűz néhány évvel ezelőtt a Lowey hengersonon keletkezett, 25 000 DM effektív tűzkár érte a gyárat. A termelés több mint egy hétig szünetelt. Az önkéntes tűzoltóság kivonult, de beavatkozni nem kellett, mert az automatikus szénsavval oltó eloltotta a tüzet. Riasztották a lipcsei állami egységeket és a delitschi önkénteseket. A Delitschben levő vegyiműveknek hasonlóan jól felszerelt a tűzoltósága. A vonulási idő Lipcséből 14–16 perc, Delitschből a vasúti sorompó miatt általában ennél több.

Megtudtuk, hogy tűzrendészeti előadó csak mérnöki vagy technikus végzettségű és tűzoltótisztis képesítésű személy lehet az üzemben.

A tűzrendészeti előadó az üzemvezetők révén irányítja a megelőző tűzrendészeti tevékenységet. A dolgozók oktatását kéthavonta a termelés irányítói végzik, a technológia módosításakor szintén. Az oktatások technológiai, balesetelhárítási és tűzrendészeti témával egyaránt foglalkoznak. Az önkéntes tűzoltók havi 4 óras általános képzést és évi egy-két hetes speciális kiképzést kapnak.

zemvezető mérnök éppúgy viseli az üzemben a műanyag védősisakot, mint bármelyik dolgozó. Még a külföldi látogatókkal sem tesznek ívetelt.

Az üzemi rend, tisztántartás munka közben olyan, mint amikor károk nemelyi üzemekben szabad szombat előtt kitarthatnak.

A nemesítőgépek Bristol Thrissell gyártmányúak. Általában az gész fóliaüzem munkagépei angol importból származnak. Bár a emesítőgépeken tűz- és robbanásveszélyes festékekkel, lakkokkal olgoznak, tűzrendészeti szempontból megbízhatónak tartják ezeket a berende-éseket.

Eppen ezért nem alkalmaznak stabil oltóberendezéseket, viszont agy számú 4×30 kg-os targoncás szénsavval oltó található az zemcsarnokban, mégpedig azokon a helyeken, ahol tűz keletkezhet, lve tűzveszélyes folyadékot használnak, vagy tárolnak.

A példás rend és a határos tűzvédelmi berendezések ellenére z utóbbi egy év alatt 5 tűz keletkezett a hengerműveken. Az egész ombinát területén pedig évi 100–130 tüzeset, ők ugyanis a kár élküli tüzet, sőt az elektromos füstölést is tüzesetnek minősítik. Az yven kisebb tüzeket a gyártási technológia természetes velejárójának kintik, s a mentő tűzrendészetet ugyanolyan fontosnak tartják, mint megelöztést. Műszakonként három hivatásos tűzoltó teljesít készen-íti szolgálatot, ők is a gyár alkalmazottai, az 50 fős férfi és 10 fős ői önkéntes tűzoltóság segíti őket.

A hivatásos és az önkéntes tűzoltóság felszerelésének beruházási ssege több mint 2,5 millió DM volt.

A gyár műszaki igazgatója szerint megérte, mert az idő pénz, ők minden erővel termelni akarnak. Ésszerű határok között meg-írják a megelőző tűzrendészeti szabályokat, de a tűzoltóság azért n, hogy a lehető leggyorsabban fekezzék meg a tüzet. A modern, azdaságos termeléshez jó gépekre, fegyelmezett munkaerőre, a gyors izoltáshoz pedig megbízható, korszerű tűzoltófelszerelésre van szűk-ögük.

Megbeszéléseket folytattunk a gyár tűzrendészeti előadójával, aki yben a hivatásos és önkéntes tűzoltók parancsnoka is. Megtekin-íttük a gyár tűzoltóságának felszereléseit. A minden igényt kielé-íftő, korszerű szertárban, raktárakban és az irodákban példás a nd, és a korszerű felszerelések láttán csak elismerésünket fejezhet-ik ki.

A szerek:

- 1 db 1500 l/p teljesítményű szivattyúval és 2000 l-es víztartállyal felszerelt gépjárműfecskendő (vonulólétszám: 5 fő);
- 1 db különleges szer. Hab, por és CO₂ oltásra alkalmas (vonulólétszám: 8 fő);
- 1 db csapat szállító tehergépkocsi;
- 1 db mentőgépkocsi;

3

Kedves vendéglátóink igen készségesen igyekeztek válaszolni minden kérdésünkre, a nyelvi nehézségeket is legyőzte a közös érdeklődési terület. Az utolsó megbeszélésen ők tettek fel kérdéseket nekünk. Nem udvariasságból, hanem saját problémáik megoldása érdekében.

Mint már említettük, több tűzük volt a fólia hengerműveken. A keletkezési okot általában meg tudták állapítani. Ezek között akadt hengertörés, a lágyítás után nem megfelelően lehűtött anyag fel-dolgozása, a hűtőolaj elektrostatikus feltöltődése és kisülése stb. Az elmúlt évben azonban három esetben nem sikerült megállapíta-niuk a tűz keletkezési okát, és ezzel kapcsolatban véleményünket kér-ték, hogy miképpen lehetne megállapítani azt, és megelőzni a hasonló tüzeket. Az eddig ismert tűzokokat ugyanis kizártnak tekinthették. Javasoltuk, vizsgálják meg a hűtőolaj egyes alkotóinak oxidációs reakcióit az üzemi körülmények között. A hűtőolaj ugyanis kis meny-nyiségű növényi eredetű olajat, pl. pálmaolajat is tartalmaz. A nö-vényi olajokban levő kémiai kettős kötések felszakadása, oxigénfel-vétele esetleg tűz forrása lehet. Nagyobb a valószínűsége azonban annak, hogy a hengerlés során az erős mechanikai hatás, súrlódás, nyomás következtében igen finom alumíniumszemcsék kerülnek az olajba. Az igen finom – kolloidális méretű – szemcsék nem akadnak fenn a szűrőkön. Folyamatos munka során a kolloid alumíniumpor mennyisége megnövekszik, míg a hengerek 120–125 °C hőmérséklet-én a nagy fajlagos felületük, valamint oxigén-affinitásuk miatt az olaj-levegő ködben meggyulladnak, és így – véleményünk szerint – az üzemi körülmények között tulajdonképpen spontán oxidáció, piroforos öngyulladás következnek be.

Az alkalmazott hűtőfolyadék, aminek legnagyobb része petróleum és Diesel-olaj közti kőolaj-párlat, lobbanáspontja 108 °C, gyulladási hőmérséklete 280 °C. Ez az olaj 22 m/mp sebességgel 20 att feletti nyomáson 4 mm átmérőjű furatú lövőkeken spricel a hengerekre. Ott szétporlad, „benedvesíti”, olajozza a felületeket, csökkenti a sűrű-dást, elvezeti a keletkezett hőmennyiséget.

Bár a hengerrálványok egyedi elszívó berendezései óránként 30 m³ levegőt szívnak el, mégis állandó olaj-levegő gőzeleg van jelen. Néhány jellemző mérésével és a megfigyelések rögzítésével remélhe-tőleg igazolható az elképzelésünk.

Vendéglátóink egyetértettek velünk, s elvégzik a javasolt meg-figyeléseket, és méréseket végeznek, tapasztalataikat pedig közölni fogják a Kőbányai Könnyűfém-művel.

Végezetül a lap hasábjain is szívóból jövő köszönetet mondunk kedves lengyel és NDK-beli vendéglátóinknak mindazért a sok szép élményért és tanulságos látásával, amiben utunk során részünk lehetett.

A MÁV is intenzívebbé kívánja tenni

A vasút hazánkban nélkülözhetetlen része az ország vérkeringésének. Az ország egyik legnagyobb tömegű állóeszköz-állományáért felelős, s az általa évente fuvarozott áruk és termékek értéke jelentős hányada nemzeti jóvedelmünknek.

Mindez eléggé sajátos tűzrendészeti problémák egész sorát jelenti, s a következőkben ezek közül ragadok ki néhányat, különös tekintettel a nyári tűzveszélyekre, valamint az őszi csúcsforgalomra.

Ahhoz, hogy a MÁV intenzívebbé tehesse tűzvédelmi tevékenységét, véleményem szerint szinte egyenrangú fontosságú a saját kisebb-nagyobb fogyatékoságok kiküszöbölése, valamint a partner vállalatok meg a tsz-ek és gazdaságok megértő együttműködése.

Az előbbivel kezdem. Az elmúlt esztendőben sajnálatosan magas károk történtek a vasútnál, s főként a közlekedő járműveken keletkezett tüzesetek száma s kárértéke növekedett jelentősen. Ugyanakkor lényegesen csökkent a vasút melletti termőföldeket és erdőket ért károsodás. Ez 1969-ben több mint 5 millióval volt kisebb az 1968-asnál, tavaly pedig 200 ezer forintot tett ki. E károszések mérséklődésében – véleményem szerint – nem csupán az ebből a szempontból kedvezőbb időjárás játszott közre, kapcsolatos gondjaink viszont korántsem a károk arányában mérséklődtek. Erre még visszatérek a cikkben.

Habár számos technikai és műszaki vonatkozása is van a MÁV tűzvédelmének, legfontosabb tényező nálunk is a vezetőik példamutatása meg a dolgozók ébersége és fegyelmeztsége. Ilyen vonatkozásban a jelentős eredmények ellenére bőven akad tenni- és javítanivaló. Egyelőre még nem minden igazgatóságunkat jellemzi olyan következetesség, mint a pécsit, habár a javulás jelei a többi igazgatóságon is kezdenek megmutatkozni. Mindinkább tért hódít például az a módszer, hogy visszatérő ellenőrzésekkel igyekeznek lerövidíteni a szabálytalanságok megszüntetésének idejét.

A bennünket közelről érintő problémák közül kiemelném az olajszállítmányokat veszélyeztető körülmények időbeni feltárásának fontosságát, és hasonlóan javítanunk kell a kocsik futóművében keletkezett és tüzet okozható hibák észrevételének és kijavításának jelenlegi alaposágán, illetve ütemén.

Az utóbbi időkben tűz keletkezett néhány vontatójárművünkön. Eddigi megállapításaink szerint bizonyos konstrukciós hibákra vezethetők vissza ezek a tüzesetek. Nemrégiben dr. Mészáros Károly miniszterhelyettes elvtárs a Műszaki Egyetem segítségét kérte megállapításaink helyességének ellenőrzéséhez, valamint az e járművekben keletkezett villamoszárlatok elhárításához.

Ezzel persze még vázlatosan sem érinthetem a mi sajátos feladatainkat, de mielőtt rátérnék azokra a kérdésekre, amelyek rendezése partnereink együttműködésétől és lelkiismeretességétől is függ, hangsúlyozni kívánom: egyáltalán nem felelőségünk áthárításának célzatával vetem fel a következőket.

Mindenekelőtt le kell szögeznem, a tűzkár mindenképpen a népgazdaságot ért anyagi veszteség. Jogilag természetesen nem közömbös, hogy ki viseli a felelősséget, és ki tartozik kártérítést fizetni. Az állam kára azonban csak részben térül meg ezzel.

Ugyancsak jelentős veszély forrásai, hogy némely szállítótársulatok kevés gondot fordítanak árujuk tűztől való megvédésére, vagy nem-törődőmségükkel mások rakományait is károsítják. Előfordult például, hogy vasutas elvtársaink vették észre: a kirakodást követően kénpor maradt a tehervagokban, más vállalatok pedig nem megfelelő edényekben szállítottak tűzveszélyes folyadékokat, vagy nem gondoskodnak a szálás, rostos termények leponyvázásáról. Az sem ritka, hogy csikkeket találunk a gyapotbálák közvetlen közelében.

Azzal természetesen tisztában vagyunk, hogy nem éppen könnyű a rakodómunkások meg a szállítás lebonyolításával megbízott dolgozók ellenőrzése, de ha a jogvitákra pazarolt energiákat inkább erre fordítanánk, kétségkívül javulna a helyzet.

Végül egészen röviden arról, hogyan próbáljuk a magunk részéről intenzívebbé tenni tűzvédelmi tevékenységünket.

Mindenekelőtt a saját szolgálati helyeinken kell maximális rendet teremtenünk, s elérnünk, hogy azokon a megelőzési tevékenység és a létesítményi tűzoltóegységek készenléti állapota technikailag és taktikailag egyaránt kielégítő legyen. Különösen az olyan, népgazdaságilag rendkívüli jelentőségű csomópontokon van erre szükség, mint például Záhonyban, ahol legutóbb egy magasszintű ellenőrzés igen komoly hiányosságokat tapasztalt, s ahol egy esetleges tűzvagy káreset nemcsak effektíve okozhat óriási veszteséget, hanem kihatásaiban ennek sokszorosát – a forgalom átmeneti megbénulása miatt.

Azon a helytelen szemléleten is igyekeznünk változtatni, hogy jó néhány szolgálati hely vezetője afféle akadékoskodásnak tekinti a vasúti tűzrendészeti szervezet tagjainak megállapításait és a szabványelőírások végrehajtására vonatkozó határidős igényeit. Ugyancsak határozottabban kell fellépnünk a tűzrendészeti hatóságok által feltárt szabálytalanságok gyorsabb megszüntetése érdekében. Javítanunk kell a villamos berendezések, valamint a tűzveszélyes folyadékok szállítása biztonságai előírásainak következetesebb végrehajtásán is.

A legfőbb figyelmet azonban a megelőző tűzrendészeti követelmények egységes értelmezésére kell fordítanunk. Ezt a tökérvést hivatott elősegíteni a MÁV új Tűzrendészeti Működési és Szervezeti Szabályzata is, ennek mellékleteként pedig a vonali tűzrendészek szervezeti és működési ügyrendje. A MÁV tűzrendészeti utasítása is átdolgozásra kerül.

Mindez tartalmi, szervezeti következményeket von maga után. Azt az elvet kívánjuk következetesebben érvényre juttatni, hogy minden szinten érvényesüljön a fokozottabb felelősség.

A MÁV újjászervezett tűzrendészeti tanácsa is ebben a szellemben munkálkodik. Ha törekvései azzal az eredménnyel járnak, hogy az egyes igazgatóságokon rendszeresebben elemzik és értékelik saját tűzrendészeti tevékenységüket, és tettek követik a tanulságok megállapítását, akkor az elkövetkező időszakban valamelyest ismét előbbre léphetünk.

Bizalm benne, hogy az érintett tűzrendészeti hatóságok a jövőben is megadják a segítséget mindehhez.

Kovács János

Súlyos robbanás a Gyógyszer- és Tápszer- gyárban

Két halott, tizennégy sebesült

Június 22-én délelőtt a X. kerület, Keresztúri út 30–38. szám alatt, az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár kémia IV. üzemének szárító épületében robbanás történt, és tűz keletkezett. A robbanás következtében Gál Lajosné 35 éves üzemi dolgozó, budapesti lakos és Rojkovics András 24 éves, a Hőszigetelő és Építő Vállalat lakatos, keszegi lakos a helyszínen meghalt. A robbanásos tűz után a mentők 14 sérültet szállítottak kórházba. Öt könnyebben sebesült a központi baleseti ambulanciáról elsősegély és megfelelő kezelés után távozott. A Koltói Anna kórházba két, a Kun utcai kórházba pedig hét dolgozót vittek életveszélyes, illetve súlyos sebesüléssel.

Juhász Sándor egész testére kiterjedő égési sebekkel, Botos Józsefné robbanásos fejsérüléssel került a Koltói Anna kórházba. A legkorszerűbb kezelést kapták, állapotuk azonban változatlanul életveszélyes. A Kun utcai kórház égési osztályán mind a hét dolgozót súlyos égési sérülésének megfelelő kezelésben részesítették. Szilágyi Ferencné és Balla Ferenc változatlanul életveszélyben van, Elek Katalin, Kiss Árpád, Pintér Sándor, Szőke József és Nagy József állapota pedig továbbra is súlyos.

A robbanás és a tűz keletkezési okának vizsgálatát a rendőrség a tűzrendészet szakértőivel megkezdte.

Az események részletes ismertetésére a későbbiekben visszatérünk.

HEGESZTETTEK

A LAKKÖNTÖBEN

A két hegesztő húsz napon túl gyógyuló, igen súlyos égési sérüléseket szenvedett, és mintegy 385 ezer forintos közvetlen anyagi kár keletkezett. Röviden ez a mérlege a Heves megyei Bútoripari Vállalatnál május 26-án hajnalban keletkezett tűznek. Tegyük hozzá, csupán annak a kivételesen szerencsés körülménynek tulajdonítható, hogy nem milliós értékek égtek el, hogy az egri tűzrendészeti parancsnokság laktanyája alig kétszázötven méterre van a kárhelytől.

Egy fiatal munkásnő jelezte

A laktanya meg a vállalat telephelye között épületek magasodnak, ezért a laktanyaudvaron nem keltett különösebb feltűnést, amikor észrevették a sűrű, fekete füstöt, ugyanis a városi kórház egyik kéménye is pontosan ebből az irányból „szokott” füstölni.

A vállalatnál eközben már vagy tíz perce próbálkoztak telefonálni, de nem kaptak vonalat. Szerencsére ami nem jutott eszükbe, azt megtette helyettük egy fiatal munkásnő, név szerint *Halupka Mária* felületkezelő. Munkahelyére menve felfigyelt a füstre, és nyomban az egri parancsnokságra szaladt, hogy értesítse a tűzoltókat. Egységeink már kikerestek a kárhelyre, amikor végre megszólalt a telefon.

Fodor József tű. főm., mb. őrségparancsnok, miután a fiatal munkásnő közelebbi adatokat nem mondhatott, két tartályos gépjárműfecskendővel vonult ki a kárhelyre.

— Kérkezésünkkor néhány üzemi dolgozó, *Biró Miklós* létesítményi parancsnok irányításával, már beavatkozott. Sugárral működtek a közelben levő egyetlen tűzcsapról. Előbb tartályról 1 E sugarat szereltem, majd ugyancsak tartályról 2 másik E sugarat a kettes fecskendőről. Kérkezésünkkor már teljesen lángokban állt a 24×8 m-es poliészterlakk-öntő, s a hungarocell mennyezeten viharos gyorsasággal terjedő lángok a szomszédos műhelyeket is fenyegették. Közvetlen veszélyben volt például a faszabászat, ahol habszivacs matracokkal is dolgoznak, a nádpallós álmennyezet már égni kezdett, amikor kikerestünk.

Égő palack

— A hegesztők már nem voltak képesek kihozni az apparátot. Gyanítom azon-

ban, hogy megpróbálták, mivel a targonca egyik kereke beszorult. A másik kereke égett, de ami sokkal nagyobb veszéllyel fenyegetett, a nyitva maradt dissous-palack igencsak át volt forrósodva, és láng csapott ki a szelepénél. Mindenekelőtt ezt a palackot meg a mellette levő oxigénest (ennek is nyitva volt a szelepe) kellett biztonságba helyezni, hiszen bármelyik pillanatban felrobbanhattak volna.

— A robbanás megelőzése céljából folyamatosan hűttem a két palackot, s egészen addig nem engedtem a lángot eloltani, amíg *Kiss Lajos* tiz., valamint *Varga István* és *Korózs János* főm.-ek ki nem húzták a targoncát. Közben azonban újabb bonyodalom támadt. Nem találták ugyanis az elzáróját. Helyette az üzemiek egy jókora franciakulcsot adtak. Végül is *Kiss* elvtárs ment be a még égő lakköntőbe, találta meg és hozta ki a kulcsot. A palackok hűtésében az üzemiek is segítettek. Miután elzártuk, tovább hűtöttük a palackokat.

— Látva az igen veszélyes körülményeket, és tudva, hogy csupán egyetlen tűzcsap van a *Knézich Károly* utcában, röviddel a felderítést követően hármias riasztást rendeltem el. Szerencsére azonban a mi egységünk is megbirkózott a tűzzel, úgyhogy a segítségül hívott fecskendőket rádióon visszarendeltem.

— Tekintve, hogy csak egyetlen tűzcsap volt a közelben, az egyik fecskendőről két alapvezetéket szereltem, és a továbbiakban ez táplálta az oltáshoz szükséges, összesen négy E sugarat.

— Körülbelül 70 liter poliészter lakk, továbbá mintegy 350 liter nitrohígító és -lakk volt az égő műhelyben. Ezek közül beavatkozásunkkor csak háromnak a tartalma égett, de néhány doboz már erősen púposodott. Akadt, amelyikből kifolyt a lakk vagy festék.

— A helyiségben levő félkész bútorok is égtek, és ha nem is olyan intenzíven, égni kezdtek a megmunkálásra várt vagy már megmunkált farostlemezek is.

— Nehezítette az oltást, valamint az anyagmentést, hogy a hungarocell mennyezet megfolyósodott részei forró cseppekben hullottak lefelé. Sugaraink egyébként csak 1—2 percig működtek teljes erővel, később a sugárvezetők a sugárcső elé tett kezükkel „szórták” meg őket. A tulajdonképpeni oltás körülbelül 18 percet vett igénybe.

TŰZ- ÉS KÁR- ESE- TEK

Csak szellőztettek

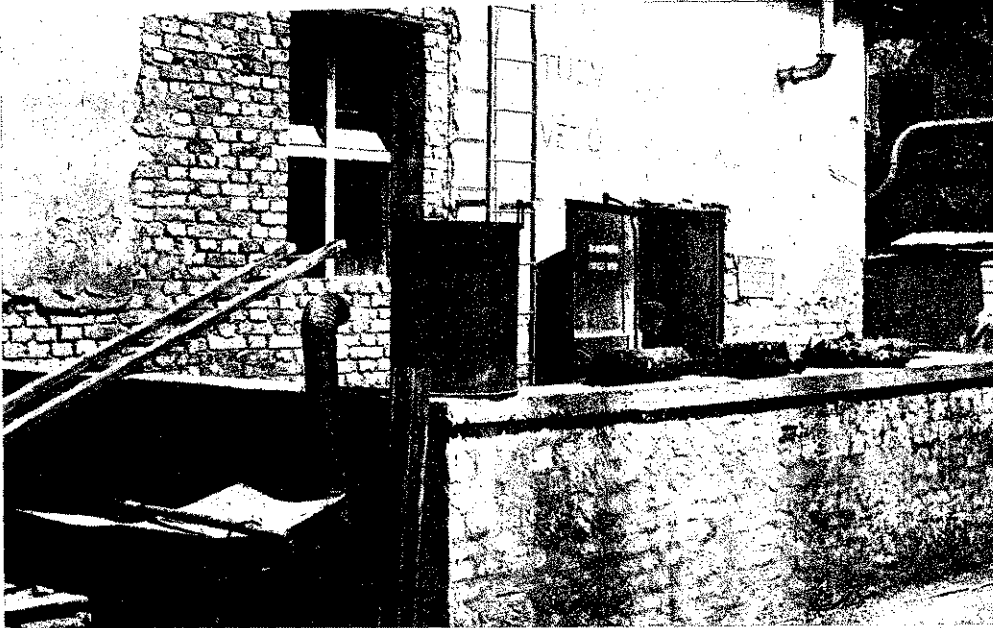
A tűzvizsgálat során még a sokat tapasztalt eljáró közegek is megdöbentek, amikor fény derült a tüzeset minden fontosabb részletére. A két hegesztő súlyos sérülése, valamint a tetemes kár, s az ennél is lényegesen nagyobb veszély egy egészen jelentéktelen és cseppet sem halaszthatatlan munka hajmeresztően felelőtlen elvégzésének szomorú következménye.

Az történt, hogy technológiai okokból a műhely egyik falát áttörve, ajtót akartak létesíteni. Itt azonban útban volt egy radiátor, és ezért — a vizsgálat megállapítása szerint — *Boros József* TMK-vezető utasítást adott *Zahorecz József* és *Hartman István* üzemi dolgozóknak, hogy a radiátort vágják le, és a csővezetéseket tömítsék el. A két dolgozó a „tökéletes” tömítés céljából a fűtő- és kondenznyílást be akarta hegeszteni.

Nem vették figyelembe azonban, hogy ez ilyen roppant veszélyes helyen és minden óvintézkedés mellőzésével, majdnem egyenlő az öngyilkossággal. A hegesztés helyétől átlós irányban 3,5, vízszintes irányban pedig 2,1 m-re volt a nitrolakk-

A képen látható kárhely.

Bizony jó lett volna...

szóró fülke, a nem túl sokkal távolabb levő lakköntőben pedig az előző napi ún. leöntött anyag, a helyiségben tárolt s már említett lakkok, hígítók és festékek közvetlen közelében.

Igy azután vajmi keveset, mondhatnánk, semmit sem ért, hogy egész éjjel szellőztették a műhelyt. Ráadásul a szórófülke elszívójának bordás kivitelű lakkfelfogójáról Németh Mihály segéd munkás

a szórófülke elé söpörte ki a fakaparóval eltávolított lakkport!

Először seprűvel

Németh a bejárati ajtónál figyelte a munkálatot. Miközben Hartman István az állványlétrán hegesztett, Németh észrevette, hogy izzó fémrész hullott a lakk-

porba, s az nyomban égni kezdett. Rőfön szólt Zahorecz Józsefnek. Zahorec elkérte a Némethnél levő seprűt, és az kezdte a tüzet ütögetni. Ezzel azután került is a tüzet jól „szétszépnie”. Tűz- és robbanásveszélyes gőzökkel telt helyiségek pillanatokon belül belőbant. Még nem teljesen bizonyított ténnyez az égésnyomokból is erősen valószínűsíthető, hogy a hegesztőpisztolyból kattanó szikrák a pár centiméterre levő hungarocell mennyezetet is érték. Az orkioltónak minősített anyag elnevezésével merőben ellentétesen viselkedett. Ott isgett, ahol a deszkalécék csak megpörkölődtek.

Németh Mihálynak sikerült épségbe kimenekülnie. A két hegesztő azonban megkísérelte az oltást, de olyan rohamosan gyors volt a tűz terjedése, hogy mápporral oltó készülékek kinyitására seigen maradt idejük. A helyszínen találás és erősen megégett készülékeket a gyárudvaron láttuk viszont. Mögöttük a falr még jóval a káreset előtt festették rá a tűzrendészeti propagandaszöveget...

Hogy a történetekért kit és milyen mértékben terhel a felelősség, azt a nyomozási eljárás hivatott eldönteni. Minden esetre igen elgondolkoztató, hogy a tervezett munkáról — elmondás szerint — egy árva szót sem szóltak a létesítményi parancsnoknak. Ő különben pár méterrel lakik a kigyulladt lakköntő épületétől, és szívesen elmagyarázta volna, milyen óvintézkedések szükségesek...

—r—

TANYÁNAK NÉZTÉK A BAKEL

Több okból is igen elgondolkodtató cikket olvashattunk az Élet és Irodalom 1971. május 22-i számának 2. oldalán. A címe: Ég a tanya! Szerzője, Szalatnai Rezső, május 10-én előadást tartott a nagykövati községi könyvtárban. A műsorban egyik ismert színészünk meg egy előadóművészünk működött közre, s velük volt a megyei könyvtár egyik munkatársa is.

Ahogy az esetet leírták...

„Későre járt az idő — írja a szerző —, mikor újra beültünk a mikrobuszba, hogy hazavigyünk Pestre... Futott a kocsi az alföldi éjszakában, amely itt végtelennek, sötétnek és társiatlannak rémlett... Tápiószőlő és Mende között, talán félúton, bal felől, váratlanul borzalmas kép szakította meg az egyhangú, balladás sötétségét. Párszáz lépésműre tőlünk egy tanya égett, vörös lángnyelvek lóváltak fel, a tetőgerendák szikráztak, pirosított az ég. Csak ezt láttuk, a zárt kocsiba nem hatolt be hang. Mi lehet ott? Lobogó máglya lett egy család házból, vagy több ház is ég, iszálló és ólok?... A látvány lángerevél azt a gondolatot váltotta ki, hogy segíteni kell. Egy szót sem szöltünk erről egymásnak, csak a könyvtáros mondta: No, most Sanyikám. Ez a kocsi vezetőnek szólt, de az még három szó előtt egy másodperccel megértette, mit tehetünk. A legnagyobb gyorsasággal rohantunk. Minden feljáromozzuk a tűzoltókat és a rendőrséget. Vágtattunk az éjszakában, hogy segítsünk, ahogy lehet.”

„Tudalomra elküldtünk magunkat egy házról: Emberek, ég a tanya! Segítséget! Csak a port vertük fel a sötétben, embert nem. Ekkor a könyvtáros megültt egy ablakot, majd egy másikat, a harmadik ablakzárgejtésre egy asszony került elő.”

A nő miután elrebegette, hogy milyen derék emberek lagnak a tűzvészről mitsem sejtő Istvánpusztán, közölte hóseinkkel:

„Rendőrség itt nincs, tűzoltóság sem, fel kell hívni Nagykövát. Van itt egy ilyen telefon, amely a dajban segít.”

Az asszony felült velünk a kocsi, elrobogtunk visszafelé egy sárnya házhoz, amelyen szürke pléhdobozban rejtőzött a telefon. Fiatal barátom egy pillanat alatt megkapta Nagykövát, a tűzoltóparancsnokot.

No, most hamar a segítséget. Jöjjenek a legnagyobb sietséggel. Kelleitlen, mely férfihang válaszolt, hogy igen, ő a nagykövati tűzoltóparancsnok, de nincs kéznél egy tűzoltó sem, sajndlja, nem tud kivonulni, hívjuk fel Pestet. De Pest roppant távolságra van, mire kijönnek a pestiek, porrá ég minden, gondolja meg. Nem segíthetek! — hangzott a távbeszélő túlsó végén.”

S mivel nem sikerült jobb belátásra bírniuk a „kelleitlen, mely férfihang” zordon tulajdonosát, felhívták a „roppant” távolságra levő Pestet. Mint olvashatjuk, ott ugyan készségesebbnek bizonyult az ügyelet, de... „könyvtárosunknak előbb be kellett diktdálnia személyi adatait!”

A cikk további részét arról tájékoztatják az olvasót, hogy utasaink a

sikeres segélykérést követően alkalmasint visszatértek az égő tanya közelébe. Miközben ugyanis dermedten álltak az országúton, a mikrobusz mellett, idézzük: „egymás után hét kocsi érkezett élénk, s futott el magállás nélkül Pest felé. Mind a hét autó utasai látták az égő tanyát, akár mi... Közömbösen és sűrűn vágattak tovább, holott megdűltam, az út szélén, és intettem, hogy álljanak meg.”

Sikertelen kísérletezésüket abba is hagyták a busz utasai, és a szerző elmondása szerint „szomorúan, kóhadtan” folytatták útjukat Pest felé. Még messze volt a város, amikor megpillantották „a pesti tűzoltó-szerelvény” kék tényét.

...s ahogy valójában történt

Miután megbízást kaptunk a cikkben megdöbbenő tényként említett megvizsgálására — először a tűz időpontját kellett kiderítenünk (erről ugyanis nincs említés a szóban forgó cikkben), majd az általa említett „leégett” tanyát kerestük meg. Se ez, sem pedig az nem került különbözőbb fáradságunkba. Ezek szerint a kérdéses nap május 10. volt, a színhely pedig a süllyápi Virágzó Tsz egyik földterületén.

Az országút szélénél álló jókora cseresep ház előtt maszatos gyermekcök puszognak, pajkos kőlyökkutyák ugrándoznak. Ahogy felkaptunk az enyhe emelkedőn, nyomban megpillantjuk a tsz egykori juhudólyát. Mí tagadás, siralmas állapotban van, de halvány nyoma sem látszik rajta az állítólagos „tűznek”.

— Mi történt ezzel az épülettel? — kérdezzük Agócs bácsit, a tsz éljelleit.

— Még karácsony táján bedől a tetőzete — válaszolja.

Amikor elmondjuk neki jövetelünk célját, elmosolyodik:

— Teiszzenek tudni, az történt, hogy a tsz-ben nemrégiben kibelezték a selejtessé vált akkumulátorokat, s a már semmire sem használható dobozokat máglyába raktuk, majd elégettük. Napokon át égettünk, mert sok volt a doboz, és igen lassan hamvadtak el. A hodálytól körülbelül 100 méterre folyt az égetés. Azért tudom ilyen pontosan, mert engem bíztak meg a felügyelettel.

— Május 10-én este senki sem kérdezte, hogy mi történik itt?

— Nem szólt senki, pedig ha valaki elküldte magát az országúton. akkor biztosan meghallom. De ha az illetők a ház lakóitól érdeklődtek volna, azok is megnyugtatták volna őket, mivel természetesen szöltünk nekik az égetésről.

De ne legyünk egészen igazságtalanok. Hiszen ha figyelembe vesszük, hogy az égő bakelitdobozok lángjai egy félig-meddig romos épületet világítottak meg, el kell ismernünk: a mikrobusz ablakait mögüll nézve ez eléggé ijesztő kép lehetett a szerző által említett „balladás” sötétségben.

Ilyeténformán azt is a látvány hatásának tulajdonítottuk, hogy nem mentek közelebb, és nem néztek meg, mi is ég ott tulajdonképpen, nem szorult-e valaki, és tényleg szükséges-e „fellármázn!” a tűzoltókat meg a rendőrséget.

Nagykövát is jogos felháborodással olvasták a cikket. S nem csupán azért, mert Tóth István okleveles mérnök, a községi önkéntes tűzoltó-

Kigyulladt egy villanymozdony

Április 30-án 8 óra körül a monori állomás felé haladt egy úgynevezett tolvónonatként közlekedő, személykocsikból álló szerelvény. A V-42-521 számú mozdony személyzete jóval a monori állomás előtt füstölést észlelt a motorház hátsó részén. Úgy ítélték meg, hogy a tűzoltóság nem lenne képes megközelíteni a pályaszakaszt, ezért befutottak az állomásra. Itt intézkedtek a MÁV elektromos javítószerevényének, valamint a tűzoltóságának a riasztásáról.

Az állami tűzoltóegységeknek, köztük a budapesti tartályos gépjárműfecskendőknek és poroltó szernek, mintegy negyvenöt kilométeres távolságból kellett ki-vonulniuk. Elsőként a helyi önkéntesek érkeztek ki a kárhelyre, de a járási ki-rendeltségvezető természetesen nem engedte meg a vízsugárral történő be-avatkozást, hanem előbb az utasok biz-tonságba helyezését, valamint az áram-talanításról intézkedett a MÁV illeté-ke-séinél. Az erre való várakozás azonban meglehetősen hosszú időt vett igénybe. Közben a budapesti fecskendők is kiér-keztek, s készenlétbe helyezték hab- és porsugaraikat.

A villanymozdony motorházából ekkor már sűrű, fekete füst szállott fel, néha

kisebbs lángokkal. A tűzoltók bizony ké-nyelmetlenül érezték magukat, hiszen pol-gári személyek is voltak a közelben, és tanácsatlanságnak vélhették látszólagos passzivitásukat.

Végül a vasút műszaki szakértői, mi-után földelték a felső vezetéket, és meg-győződtek a mozdony teljes áramtalaní-tásáról, érintésvédelmileg is biztonságos-nak minősítették a tűzoltás körülményeit. Kezdetképpen az egyik fecskendő habsu-gara támadott.

Eredményessége főként a takaró hatá-sban nyilvánult meg. A felszálló füst ki-sebb lett, de a vezetőfülkében összetor-lódott habtömeg a későbbiekben nehezi-tette az égő részek megközelítését, illetve gyöngítette a porsugár hatásfokát.

A beavatkozó egység kezdettől fogva útmutatást kért a mozdony kezelőitől az egyes szerkezeti részek minőségére és megközelítésére, hiszen ezeket ők ismer-ték legjobban.

Egyes helyeken feszítővas is szükséges-sé vált, mert a takaróredőnyök deform-álódott zárai csak így nyílhettek.

A tűzgócok felszámolására igen hatá-sosnak bizonyult a porsugár. Ezután mell-ékvágányra vontatták a megrongálódott mozdonyt, és porlasztott vízzel teljesen

lehetőtték a visszagyulladás megelőzé-sére.

A villanymozdonyok tüzeinek taktikai jellemzésével szakirodalmunk jobbra csak általánosságban foglalkozik. Kiegészítésül feltétlenül hozzá kellene tenni a követ-kezőket:

1. A mozdonyok nagyfeszültségű beren-dezései mindaddig feszültség alatt álla-nak, amíg bármelyik forgórészük moz-gásban van, még hozzá akkor is, ha az áramsedőket behúzzák, tehát a mozdony és a felső vezeték közti kapcsolat már megszűnt.

2. A felső vezetéki berendezések védő-távolsága két méter. Fél méternél kisebb távolságra még az ezzel érintkező lénye-ket és tárgyakat sem szabad megköze-líteni, még kötéllel vagy farúddal sem. Ez természetesen a vízsugárra is érvényes.

3. A tűzoltás vezetőjének biztosítania kell, hogy csak a szükséges számú tűz-oltók és szakemberek tartózkodhassanak a helyszínen. Vezeték-leszakadás esetén mindenkit el kell távolítani a közelből, s csak rövid lépésben szabad közlekedni a lépésfeszültség megelőzésére.

Jakab Zoltán
tű. ftórn.,
Cegléd

DOBOZOKAT

testület parancsnoka senkivel sem beszélhetett a busz utasai közül, mivel nem a szertárban, hanem jó kilométerre onnan lakik, és nincs is tele-fo-nya. Ezt a tévedést még elnéznék a szerzőnek, de azt már semmiképpen sem, hogy az általa parancsnokká előléptetett Mészáros Ferenc ügyeletes gépkocsivezető jelentése szerint a tűzjelzés sem éppen úgy történt, ahogy Szalaiatnai Rezső leírta.

Mészáros elvtárs ugyanis miután jelentette a közelben lakó Szűcs András tű. ftórn.-nek, a nagykátai tűzrendészeti ki-rendeltség vezetőjé-nek, hogy a tüzet jelző személy nem hajlandó megmondani: mi ég, hon-nan beszél, és mi a neve, foglalkozása, utasítást kért arra: riassza-e az önkéntes tűzoltóságot, vagy sem. Szűcs elvtárs — igen helyesen — úgy döntött, hogy ne vonuljanak ki, ha az illető a feltett kérdésekre egysz-e-rűen nem hajlandó válaszolni.

Mert hát éppenséggel nem valamiféle bürokratikus akadékoskodás miatt teszik fel ezeket a kérdéseket mindenkinek, hanem a segítségnyúj-tás módjának eldöntése és a segélykérés komolyságának emberileg lehe-téges tisztázása céljából.

Szalaiatnai Rezső és útítársai persze nem tudhatták, hogy milyen tűz-oltóság működik Nagykátán, és ezt nem is vethetjük a szemükre. De mi-előtt valaki az egész ország nyilvánossága előtt valamiféle akadékoskodó bürokratának tüntet fel valakit, illene egy kicsit tájékozódnia. Akár Nagy-kátán, akár Budapesten készségesen felvilágosították volna a ténylegesen történetekről, és arról, hogy az önkéntes tűzoltók természetesen nem a szertárban éjszakáznak, s így riasztásuk jó néhány percet vesz igénybe.

S miután egyáltalán nem közömbös, hogy a tűzoltóegységek mekkora távolságból és mennyi idő alatt érkeznek ki egy égő tanyához, a kért válaszok bírtokában a nagykátaiak ügyeletesének módjában lett volna előbb a feltételezett kárhelyhez közelebb levő hivatásos és önkéntes tűz-oltóságokat riasztania, mivel Nagykáta kb. 34 kilométerre van az állító-lagos égő tanyától. Egyébként arról is meggyőződhet a szerző, hogy igen lelkes és felkészült önkéntes tűzoltóság működik Mendén, tehát ama-bi-zonyos asszony sem „rebegett” igazat, amikor ennek az ellenkezőjét állí-totta.

A monori járási tűzrendészeti ki-rendeltség egyetlen tanulságot így is le-szűrt a szóban forgó cikkből. Felhívták a tsz.-elnököket, hogy az ilyen égetéseket máskor mindig jelentsék be a tűzoltóságának.

Végül, de nem utolsósorban a közömbösen elrobogó gépkocsivezetőkre tett megjegyzéssel is egyet kell értenünk, ilyesmit igazi tűz alkalmával is tapasztalhattunk néhányszor.

Az ő életükben valóban hiányzik az emberség, de ha valaki egykalo-alá veszi őket az emberséget tetteikkel is gyakoroló nagykátai önkéntes tűzoltókkal, akkor jóval nagyobbat téved, mint amikor lángokban álló tanyának néz égő bakelitdobozokat.

A szerző jó szándékát senki sem vonhatja kétségbe, hiszen május 10-én este és később cikkével is nyilvánvalóan segíteni akart. De mielőtt bárkit is kioktatott volna, illő lett volna a tények fényében ellenőriznie, hogy saját és utastársainak magatartása és egy ilyen hangvételű cikk tényleg segítségnyújtás-e.

Ezt a cikket eljuttattuk az Élet és Irodalom szerkesztőségéhez. Érde-k-lődéssel várjuk a választ.

Támadás habsu-gárral

Az utasok elhagy-ják a szerelvényt. A mozdony előtti földelő rúd bizto-sítja az áramtala-nítást

BÁNYA

Petkovics Vászillije-Milos, a jugoszláv Vajdasági Tartományi Tűzoltó Szövetség elnöke (középen) és Matin Lajos szövetségi titkár (tőle jobbra) a megyei tanács vb-titkárával az emelvényen. A várfalnál rendezett látványos oltási bemutató nagy közönségsikert aratott

VELEI TÍRADÓ

Szerkesztőségünk öt helyre látogatott el június 13-án, és öröközte meg képekben a megyei versenyek egy-egy mozzanatát.

Baranyában Szigetváron, a vár melletti festői parkban 90 raj találkozóját nézhette végig a mintegy ezer főnyi közönség. A csapatokat Vértés Tibor, a megyei tanács vb-titkára köszöntötte.

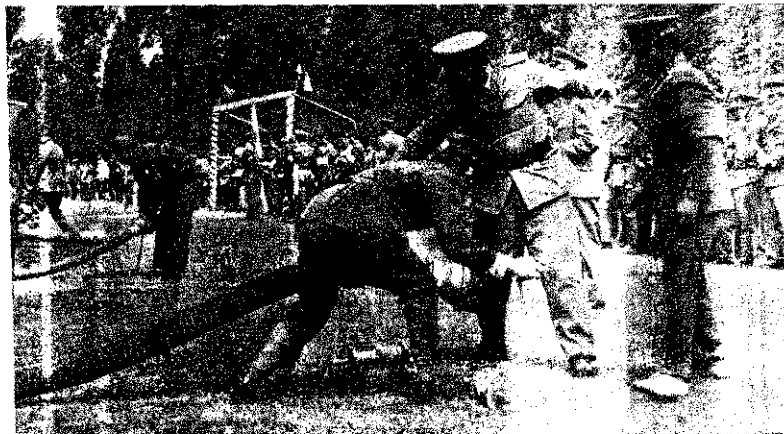
A Békés megyei verseny 76 részvevő raja a gyomai sporttelepen mérte össze felkészültségét. Az ünnepi szónok dr. Kertész Márton, a megyei tanács vb-titkára volt; a színvonalas rendezvény vendégei sorában Kovács Pál országgyűlési képviselő is megjelent.

Pest megyében a gödöllői Agrártudományi Egyetem parkjában 116 csapat versengett a legjobb helyezéért. A népes mezőnyt Arany István, a megyei tanács vb-titkára üdvözölte.

Tolnában Szakályon rendezték a megyei versenyt 71 raj részvételével. A felsorakozott rajokhoz a megnyitót követően dr. Vigh Dezső, a megyei tanács elnökhelyettese szólott.

Komárom megyében Tatabánya volt a verseny színhelye. A KOMÉP sporttelepén Kroszner László, a megyei tanács elnöke méltatta a tűzvédelem társadalmi aktiváinak munkásságát, s köszöntötte a részvevő 45 raj tagjait.

S

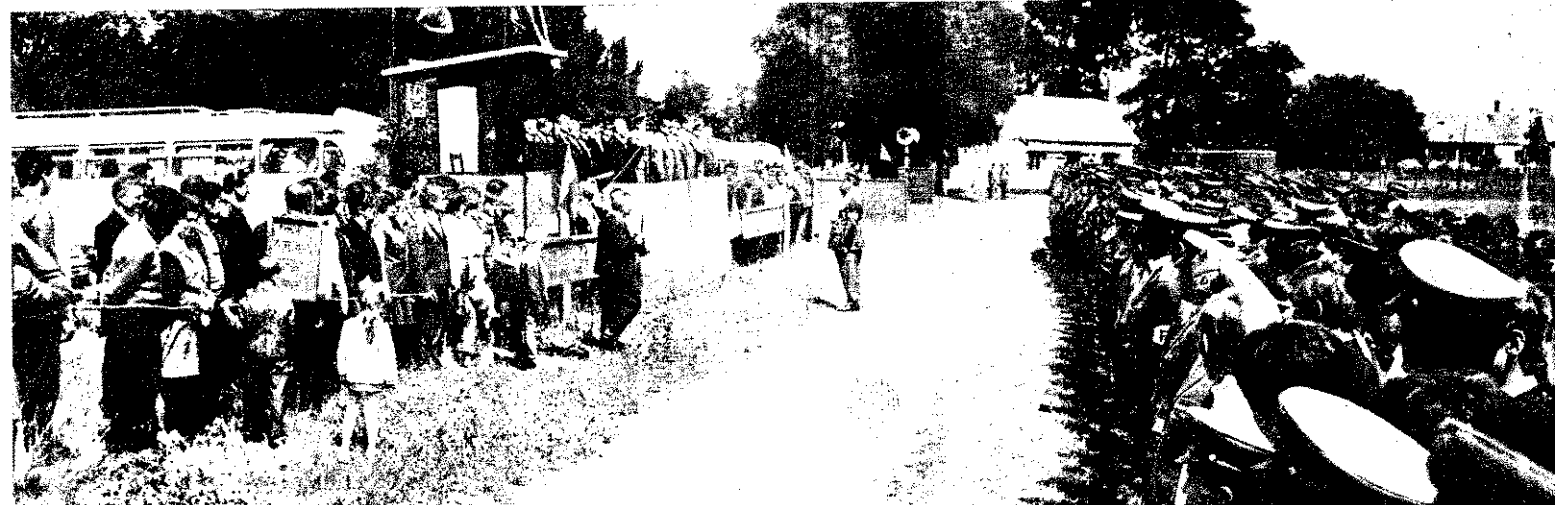
Gépjárműfecskenő-szerelésben hat raj lépett pályára. A képen: a sarkadi tűzoltók szerelésének egyik mozzanata

A Fővárosi Ruháipari Vállalat szeghalmi telepének női raja osztott-sugar szerelésben szerzett elsőséget

Közös vezényszóra rajtol a szerelést kezdők mezőnye

Az ünnepélyes kezdéshez felsorakozott rajok a Himnuszt hallgatják

A gerendán Bencze József, a faddiak 300-asban győztes rajának tagja

Kroszner László, a megyei tanács elnöke ünnepi beszédét mondja

KOMÁROM

Biztosan jutottak tovább a vérfessomlóiak a 300-as szerelésben

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladásponttra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELME, ÉS AKADALYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEIT

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Szertáravatás Bugacon

A május elseji ünnepsorozat keretében avatták fel Bugacon az önkéntes tűzoltótestület kétszerállásos, új tűzoltószertárát.

Az avatási ünnepségen, amelyen dr. Farkas György tű. vörög., országos parancsnok is megjelent, Bene András, a megyei tanács járási hivatalának elnöke mondott beszédet. Ezt követően került sor a szertárkulcs átadására és az avatászalag átvágására.

Az ünnepség során a testület megyei tűzrendészeti parancsnoki dicséretben és pénzjutalomban részesült. Ezenkívül, kiváló munkájuk elismerésül, öt önkéntes tűzoltónak adták át dicséret oklevelet jutalommal, és számosan — közöttük a testület parancsnoka is — előléptetésben részesültek.

A szertár építése félmillió forintba került. A BM TOP 180, a községi tanács 200 ezer forinttal járult hozzá a költségek kiegyenlítéséhez. A fennmaradt 120 ezer forintot társadalmi munkával fedezték: öt mg-i szakszövetkezet, egy tsz, a Városföldi ÁG bugaci kerületének dolgozói, valamint a tűzoltótestület tagjai.

A hosszú ideje húzódó tűzoltószertár-kérdés, a helybéliek nagy öröme, ezúttal végérvényesen megoldódott.

Nép Mihály tű. alez.,
Kecskemét

Szerelési verseny

Az Állami Pénzverő volt ezúttal a házigazdája annak az immár 16. éve hagyományosan megtartott versengésnek, melyet a közelmúltban öt VIII. kerületi üzem létesítményi tűzoltó-csapatának részvételével rendeztek meg 800 l/p-es kismotorfecskenő-szerelésben. A verseny eredménye: 1. Állami Pénzverő; 2.—3. Ganz-MÁVAG; Orsz. Gumilipari Vállalat; 4. Főv. Autótaxi; 5. Főv. Sütőipari Vállalat. Képeinken: Udvaros István gazdasági igazgató átadja a jutalmakat és az okleveleket; lenn: a győztes csapat

Középen a győztes váraljai csapat

Tsz- tűzrendészeti vetélkedő Nagymányokon

A Tolna megyei térszek közül először a nagymányoki „Gábor Aron” Tsz-ben rendezték tűzrendészeti és munkavédelmi vetélkedőt. A tűzrendészeti szervek által javasolt rendezvényt két fordulóban bonyolították le. Az első forduló során a tsz izmenyi, győrel, nagymányoki és váraljai üzemegységében külön-külön elkészített tűzrendészeti és munkavédelmi totó-szelvényeket kaptak a résztvevők, melyeket — a kitöltést követően — a megyei tűzrendészeti és a szakszervezet értékelték. A legjobb eredményt elért öt-öt dolgozó a továbbiakban csapatként is képviselte üzemegységét.

A négy csapat május 9-én mérte össze tudását. Az értékelő bizottságot a tsz, az SZMT és a megyei tűzrendészeti parancsnokság képviselője alkotta. A versenyzőknek a döntőben szóes írásbeli kérdésekre kellett választ adniuk.

A színvonalas és izgalmas verseny során a váraljai üzemegység női dolgozóiból álló csapata és Horváth Ferencné (Váralja) végzett az első helyen. A győzteseket a tsz vezetősége jutalomban részesítette.

Örvendetes, hogy a nődolgozók igen élénk érdeklődést tanúsítottak a rendezvény iránt.

Úgy véljük, a vetélkedő úgy tűzrendészeti, mint munkavédelmi vonatkozásban a kitűzött célt egyaránt elérte.

Márton Pál tű. fhdy.,
Szekszárd

VÍZSZINTES SOROK: 1. A FILM-SZÍNHÁZAK HÁROM FŐ RÉSZÉ (folyt.: függ. 13.). 13. Forma. 14. Független. 15. Azzal a személlyel. 16. Általában jó, ha ez van. 18. Ingatlan. 20. Híres regényben előforduló várbörtön. 22. Vadászállás. 24. A hét vezér egyike. 25. Helyhatározó. 26. Konyhafőnök. 28. Angyalrang. 30. Kulcsra nyílik! 31. Eleven erő! 33. Tömény takarmány. 35. Redő. 36. A FILM — VETÍTÉS KÖZBEN — RENDSZERINT IPT GYULLAD MEG. 38. Színművésztünk (József). 40. A Halotti Beszéd szava. 41. Agyrak van! 42. Az elejét nem ette! 43. Vissza: vigyázó. 45. Igen, Bécsben, vagy Vas megyében. 46. Azonos mássalhangzók. 47. S! 48. Nem megy. 49. Ételt ízesít. 51. Alkotóművész? Igen! 52. Sír. 54. Zeneszerzőnk. 56. Helyhatározó (ék. fel.). 58. Sok férj hordja, névelővel.

FÜGGŐLEGES SOROK: 2. Jó kés része. 3. Takarmánynövény. 4. Oszeszeszoritott kéz, kívülről. 5. Létezés. 6. Szójárólék. 7. AAAAA. 8. Vattarész! 9. Állatgondozó teszt. 10. Görbe alakú. 11. Régi címzés rövid. 12. Disznótort készíti elő. 13. A VÍZSZINTES 1. FOLYTATÁSA. 17. Al-talában vérzik! 19. Könyvrész. 21. Rettegés. 23. Érzékszerv. 25. Búsu-lásra adhat okot. 27. Fogpiszkáló szilánk! 28. Sajnos ingyen adják, névelővel! 29. Kis lurkó. 30. A FILMSZÍNHÁZAK RENDSZERINT ILYEN ÉPÍTÉSŰ LAKÓHÁZAK KÖZÜTT HELYEZKEDNEK EL, AMI A TŰZOLTÓSÁG RÉSZÉRE

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14					15		
		16		17				18		19	
20	21		22			23		24			25
26		27			28		29				30
31			32		33			34			35
36				37			38		39		
40				41							42
		43	44		45		46		47		
		48			49	50			51		
52	53				54			55		56	57
						58					

KEDVEZŐTLEN. 32. Neki, azonos hangzó! 33. Pusztájáról ismerjük. 34. Növénykapaszkodó! 35. Helyrag. 37. Összevont német előjáró (an dem). Igen, oroszul. 44. Magára veszi! 47. Vissza: bírósági ügye. 50. Fém. 53. Rangjelző. 54. Francia sziget. 55. Vissza: görög betű. 57. Hőmérőkön olvasható két betű.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 13., vízsz. 36. és függ. 30.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható két szót: ma már a legtöbb film ilyen.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. július 20.

K. I.

A 6. számban megjelent kereszt-rejtvény helyes megfejtése a következő: ÁLLAMI OPERAHÁZ, ERKEL ÉS VIGSZÍNHÁZ; A BIZTONSÁGI; PROSZCENIUM FALAK; ZÁPOR.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: CSIGAPADLÁS.

Könyvjutalmat nyertek: Kuklis Lajos, Budapest; Daróczi Lajos, Esztergom; Faragó István, Dorog.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata Szerkesztő a szerkesztő bizottság: Felfelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága, Felfelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számszám: 235-90 151-1108.

71.3168/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

TŰZVÉDELEM

TŰZVÉDELEM 23

Ebben a Zsuk fecskendőben a szentkirályszabadjai lányok vonultak fel a seregszemlén és a fogadalomtételen

A mindszenti fiúk nagyszerű szerelése — felnőttes komolysággal, hozzáértéssel

JUBILEUMI SEREGSZEMLE

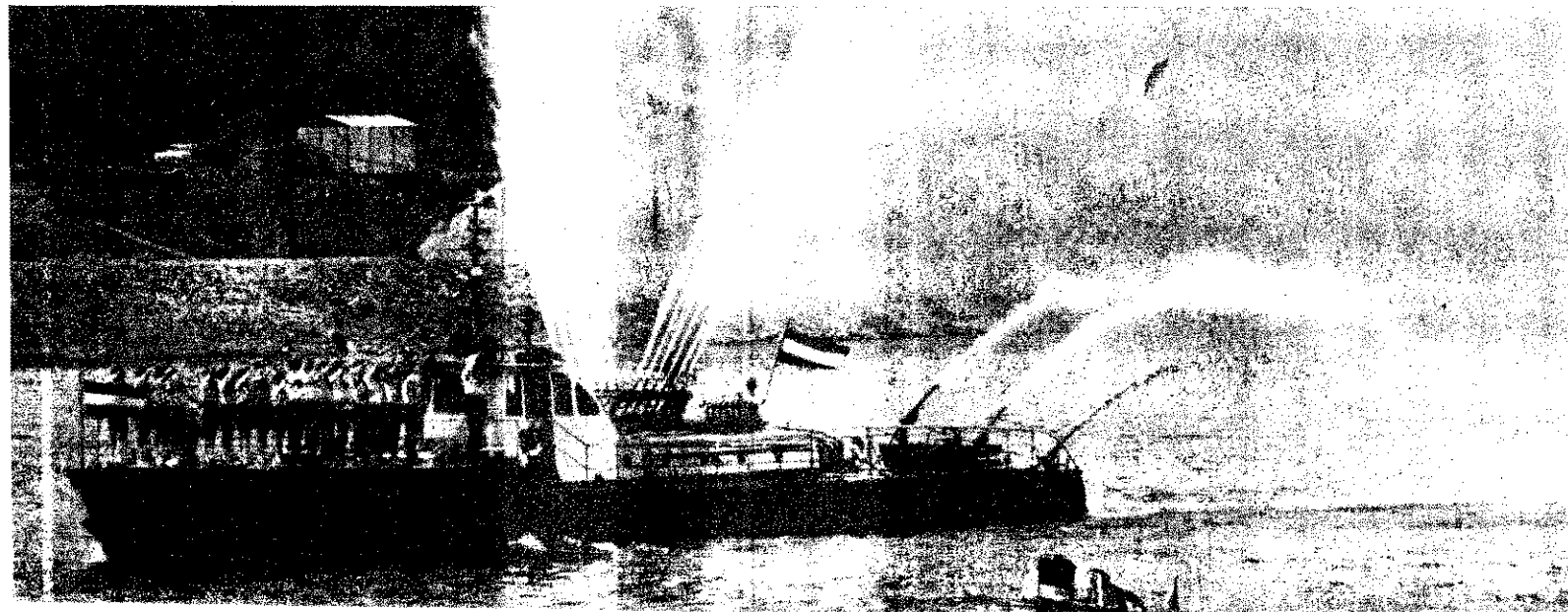
Kombinált vederláncgyakorlat — „meleg” percekkel

Nagyszerű, feledhetetlen esemény volt méltó a jubileumi év jelentőségéhez. Az ország minden részéről jöttek küldöttek a június 6-i úttörőtalálkozóra. Az úttörőtűzoltók meges tábort nyolc tagos csoportokba szervezték. A legkiválóbbak. A lányok Szentkirályszabadja, Fadd, Pásztó és Gyöngöstarján, a fiúk Siklós, Mindszenti, Koszeg és Kunsziget küldötteiként vettek részt a margitszigeti úttörőstadion gazdag programú műsorában. Gyorsan pergett a szakszerű szerelésük, „igazi” tűzoltósával és játékos elemekkel kombinált bemutatójuk megdobogtatta a gyerekszívet, és csatátlan közönségsikert aratott.

KÜTVOLGYI MIHÁLY KÉPRIPORTJA

A faddi és szentkirályszabadjai lányok játékos versengése

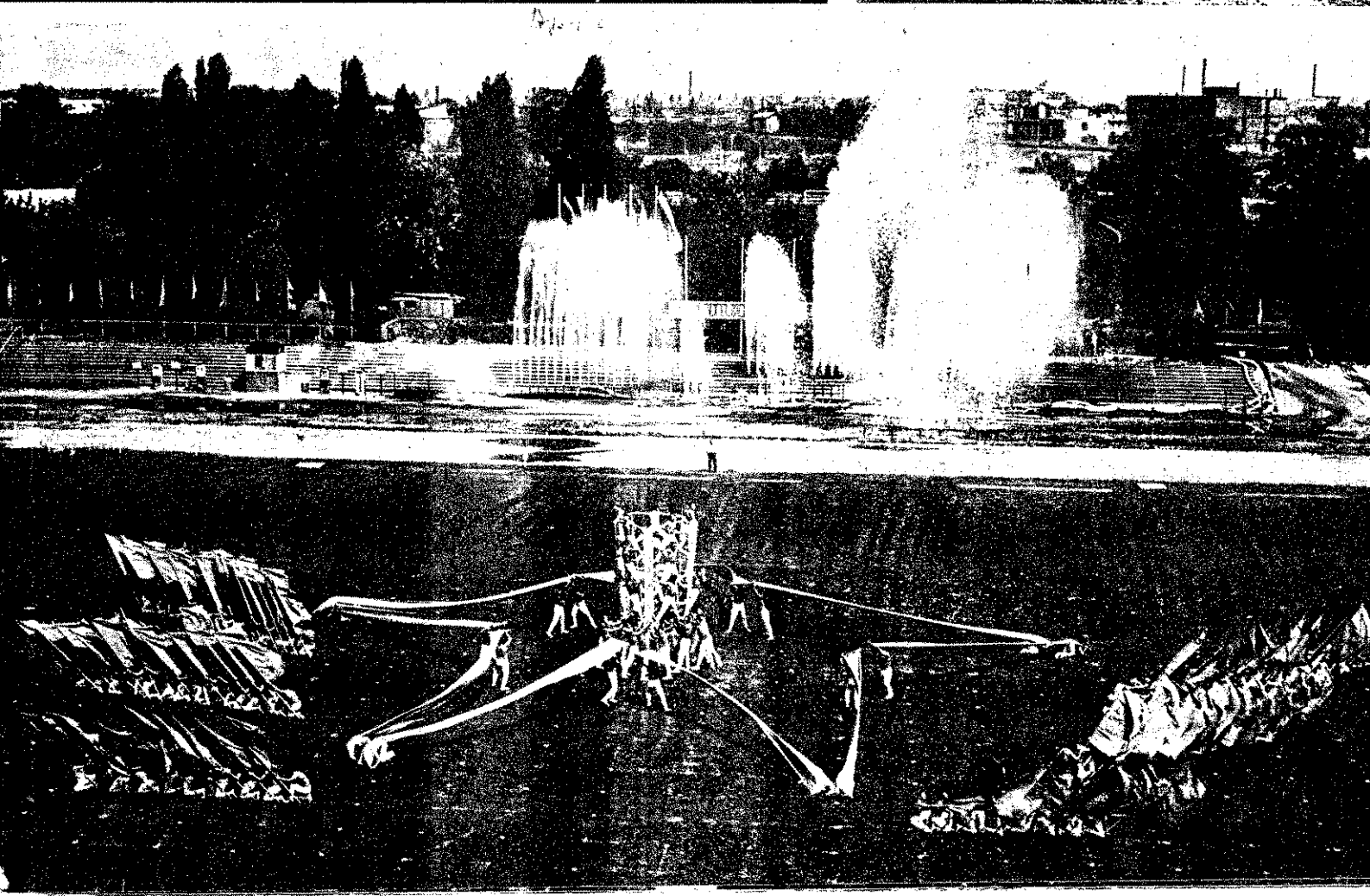
A tűzoltóhajó impozáns látvány a vízi-karneválon

IX. NEMZETKÖZETI
TŰZOLTÓ KONFERENCIA

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirat
XXIII. évf. 8. sz. 1971 augusztus

12

NAP

KRÓNIA

KÁJA

Amint arról hírt adtunk, augusztus 2–12 között igen jelentős tűzoltó-vonatkozású események színhelye volt Budapest. 3–5-ig kilenc munkabizottságban tanácskoztak a szocialista országok tűzrendészeti szervei IX. konferenciájának küldöttei. 6-án, háromnapos program kezdődött, s ennek keretében a részt vevő országok tűzoltócsapatainak nemzetközi, valamint az állami és önkéntes tűzoltóságok és egyéni számban indulók országos versenyét rendezték meg; 8-án, a rendezvénysorozat kimagasló eseményére: a bemutatóra került sor, és ezen a verseny győztesei s a közreműködő egységek bizonyították hozzáértésüket, magas fokú felkészültségüket.

Kedves bolgár, csehszlovák, kubai, lengyel, mongol, NDK-beli, román és szovjet vendégeink gazdag program részesei lehettek. Ipari és mezőgazdasági nagyüzemi és területi látogatások során bepillantást kaphattak mindennapi életünkbe; láthatták népünk alkotó erejét; terveket, gondolat ismerhettek meg; gyönyörködhetek hazánk természeti szépségeiben.

Megtisztelő számunkra, hogy szerény krónikásként képekben és szövegben beszámolhatunk olvasóinknak a tizenkét nap alatt történt fontosabb eseményekről.

A konferencián a következő tűzoltóságok képviselői vettek részt:

BOLGÁR NÉPKOZTÁRSASÁG

Ilija Penev Doncsev vezérőrnagy, a belügyminisztérium tűzrendészeti parancsnokságának vezetője; Hriszto Ivanov Nencsev mérnök-őrnagy, a belügyminisztérium tűzrendészeti parancsnokságának osztályvezetője; Petr Atanaszov Ruzsčsev mérnök-százados, a belügyminisztérium tűzrendészeti parancsnokságának alosztályvezetője.

CSEHSZLOVÁK SZOCIALISTA KOZTÁRSASÁG

Emil Hnidka ezredes, a Szlovák Szocialista Köztársaság belügyminisztériuma tűzrendészeti parancsnokságának vezetője; Ladislav Koptik mérnök-őrnagy, a Cseh Szocialista Köztársaság belügyminisztériuma tűzrendészeti parancsnokságának vezetője; Ladislav Citary, a Csehszlovák Tűzvédelmi Szövetség elnöke.

KUBAI KOZTÁRSASÁG

Juan Terry hadnagy, a Kubai Köztársaság belügyminisztériuma tűzmegelezési és tűzoltási főosztályának vezetője; Raffael Pupo, a Kubai Köztársaság belügyminisztériuma tűzmegelezési és tűzoltási főosztálya műszaki technikai osztályának vezetője; Carlos Rodriguez, a Kubai Köztársaság belügyminisztériuma tűzmegelezési és tűzoltási főosztály tűzrendészeti osztályának vezetője.

LENGYEL NÉPKOZTÁRSASÁG

Zygmund Jarosz ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti főparancsnokságának vezetője; Marian Domagala, a Lengyel Népköztársaság Önkéntes Tűzoltóságai Szövetségének elnöke; Włodzimierz Strus ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti parancsnoksága technikai és információs osztályának vezetője.

MONGOL NÉPKOZTÁRSASÁG

Zs. Zsanzsiv ezredes, a Mongol Népköztársaság közbiztonsági minisztériuma tűzrendészeti osztályának vezetője; H. Arsztan főhadnagy, a közbiztonsági minisztérium tűzrendészeti alosztályának vezetője.

NÉMET DEMOKRATIKUS KOZTÁRSASÁG

Karl Glässel ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti főosztályának vezetője; Rolf Schubert alezredes, a tűzrendészeti kutatóintézet vezetője; Rolf Herbst őrnagy, a belügyminisztérium tűzrendészeti főosztálya bevetési és technikai osztályának vezetője.

ROMÁN SZOCIALISTA KOZTÁRSASÁG

Benone Toropoc ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti főparancsnoksága vezérkari főnöke; Pompiliu Balulescu mérnök-ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti főparancsnoksága tanulmányi és kutatási központjának vezetője; Pavel Epescu ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti főparancsnoksága technikai és felszerelési osztályának vezetője.

SZOVJET SZOCIALISTA KOZTÁRSASÁGOK SZOVETSÉGE

Georgij Petrovics Krseminszkij ezredes, a belügyminisztérium tűzrendészeti főparancsnokságának helyettes vezetője; Ivan Ivanovics Petrov, a belügyminisztérium tűzvédelmi tudományos kutatóintézetének osztályvezetője; Sahlarkuli Ogli Mametkulijev ezredes, Azerbajdzsán belügyminisztériuma tűzoltóságának parancsnoka.

MAGYAR NÉPKOZTÁRSASÁG

Dr. Farkas György vezérőrnagy, a BM Tűzrendészet országos parancsnoka; Horváth Sándor ezredes, a BM Tűzrendészet országos parancsnokhelyettese; dr. Pillók János alezredes, a BM Tűzrendészet országos parancsnokhelyettese; dr. Kovács Mihály alezredes, a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága megelőző tűzrendészeti osztályának vezetője; Tóth Lajos alezredes, a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága szolgálati és kiképzési osztályának vezetője; Váradi Béla őrnagy, a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága műszaki fejlesztési osztályának vezetője.

Augusztus 1, 2

Elsőként a csehszlovák delegáció érkezett meg, majd sorra egymás után a többi küldöttségek. A Nyugati pályaudvaron, illetve a Ferihegyi repülőtéren dr. Farkas György t. vörgy., országos parancsnok, valamint Horváth Sándor ezds. és dr. Pillók János alez., országos parancsnokhelyettesek a BM Tűzrendészet vezető beosztású főtisztjeinek kíséretében fogadták kedves vendégeinket. Másodikán délután ötkor a tanácskozások későbbi színhelyén, az MSZMP Budapesti Bizottsága Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemének épületében programtárgyalásra gyűltek össze a küldöttségek. Dr. Farkas György t. vörgy., a magyar delegáció vezetője melegen szeretettel üdvözölte őket, majd ismertette az eseménysorozat programját, s javaslatot tett a munkabizottsági ülések levezetésére.

A küldöttségek egyetértésüket fejezték ki az ismertettekkel kapcsolatban, majd dr. Farkas vörgy. elvtárs megköszönte szíves figyelmüket, és eredményes munkát kívánt a tanácskozás valamennyi résztvevőjének.

33872

A bolgár küldöttség augusztus 2-án érkezett meg a Ferihegyi repülőtérre

Augusztus 3

A SZOT-Szálloda aulájából nyíló tanácssteremben reggel 9-kor ünnepélyes keretek között nyitották meg a szocialista országok tűzrendészeti szerveinek IX. nemzetközi konferenciáját. Az eseményen részt vett dr. Honti János, az MSZMP KB alosztályvezetője, a sajtó, a rádió és a televízió tudósítói is.

Dr. Farkas vörgy. elvtárs üdvözölte a résztvevőket, bemutatta a küldöttségek tagjait, majd felkérte Kőrösi György r. vörgy., miniszterhelyettes elvtársat megnyitó beszédének elmondására.

A miniszterhelyettes elvtárs üdvözlő szavait követően hangsúlyozta, hogy: „Az a tény, hogy immár kilencedszer kerül sor ilyen jellegű tanácskozásra, annak a felismert szükségyszerűségnek tulajdonítható, hogy szocialista országaink sokoldalú együttműködésének keretében tűzoltóságaink kapcsolatai is válnak rendszeresebbé és mindannyiunk számára gyümölcsözővé.”

Ezt követően méltatta a korábbi tanácskozásokat, minthogy módot adtak arra, hogy az ismertett jó módszereket és tapasztalatokat a részvevő országok tűzoltóságai sajátos körülményeik figyelembevételével hasznosíthassák.

Beszédének további részében az információk cseréjének és a kutatási eredmények cökinccsé tételének jelentőségét emelte ki, majd rámutatott, hogy a mostani konferencián tárgyalásra kerülő témák széles skálája is példázza, milyen komoly szerepe van a részvevő országok nemzetközi együttműködésének.

Ezután hangoztatta, hogy a tűzrendészet fejlődési irányának követnie kell a népgazdaságainkban végbemenő rohamos változásokat, majd azzal folytatta, hogy pártunk és kormányunk vezetői, valamint a Belügyminisztérium vezetése mindenkor biztosította az ehhez szükséges feltételeket.

Beszédének további részében kifejezésre utalt, hogy tűzoltóságunk jól élt ezzel a lehetőséggel, és alapjában helyes úton halad, majd a hazánkban első ízben megrendezésre kerülő nemzetközi tűzoltóverseny jelentőségéről szólott.

Kőrösi György r. vörgy., belügyminiszter-helyettes megnyitó beszédét mondja

„Az elkövetkező napok minden bizonnyal újabb szálakkal erősítik majd szocialista országaink együttműködését, és őszintén remélem, hogy a tanácskozáson elhangzottakat kölcsönösen hasznosíthatják majd tűzoltóságaink mindannyiunk közös hasznára.

Engedjék meg, hogy a Belügyminisztérium vezetése, a minisztérium valamennyi dolgozója, valamint a magam nevében sok sikert kívánjak Önöknek felelősségteljes munkájukhoz.

Úgy érzem, közös óhajunkat fejezem ki, amikor annak a reménynek adok hangot, hogy ez a mostani konferencia újabb jelentős állomása lesz barátságunk és együttműködésünk elmélyítésének.

A delegációk nevében G. P. Krseminszkij ezredes, a szovjet küldöttség vezetője mondott köszönetet a szívélyes fogadtatásért

Kívánom, érezzék otthon magukat körülükben, és emlékeik tárháza sok szép élménnyel gazdagodjon.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében a szocialista országok tűzoltóságainak IX. konferenciáját megnyitottnak nyilvánítom!" – mondotta befejezésül.

A rövid ünnepséget követően 9.30-kor megkezdődött az első három munkabizottság ülése.

(Mielőtt a napirenden szerepelt témákat ismertetnénk, előrebocsátjuk, hogy most s a többi munkabizottságok üléseinek ismertetésekor – terjedelmi okokból – csupán rövid áttekintést adhatunk. A részletesebb elemzésre lapunk későbbi számaiban kerülhet sor.)

Az első nap témái a következők voltak:

1. sz. bizottság: „A tüzesetek műszaki okainak megállapítását szolgáló módszerek.” A magyar küldöttség volt a téma előadója.

A bevezető előadás rövid tájékoztatót adott a magyar tűzrendészeti szervek kapcsolatos tevékenységéről, nevezetesen arról a törekvéséről, hogy minél pontosabban rögzítsék a helyszínen talált körülményeket, és a lehető leghűségesebben igyekezzünk rekonstruálni a káreset előtti állapotokat, majd rámutatott, hogy tűzvizsgálatainknak mindig az emberi tevékenységgel összefüggésben kell vizsgálnia és feltárnia a műszaki okokat, s ez a magasabb fokú technikai képzettség mellett bizonyos pszichológiai ismereteket is szükségessé tesz.

Az ülésről készült vaskos jegyzőkönyv is tanúsítja, milyen élénk eszmecsere folyt a szóban forgó témában. A küldöttek saját országukban szerzett jó néhány tapasztalattal egészítették ki a referátumot, s behatóan érdeklődtek az egyes országok tűzvizsgáló eljárássainak mechanizmusáról, az ismeretlen keletkezési okok százelékarányáról, továbbá a szakértők bevonásának módjáról.

A résztvevő országok fontosnak tartják a kapcsolatos módszerek egységes kidolgozását és szakkönyv formájában történő megjelentetését. Felelős: a magyar küldöttség. Delegációnk vállalta továbbá az ilyen vizsgálatokhoz igénybeveendő ún. „egységfelszerelés” módjának kidolgozását is.

A 2. sz. munkabizottság ülésén „A magas épületek tűzvédelme” című anyagot vitatták meg. Ennek a CSSZK volt az előadója.

A téma ismertetését követően a küldöttek érdeklődtek a vonatkozó kísérletekről; az oltóvízellátás és az automatikus tűzjelzők megoldásáról (Ez utóbbiakat aruházakban és középületekben szerelik fel); a tűzterhelés számításáról, valamint arról, hogy az egyes országokban milyen magasságú épületek tartoznak a szóban forgó fogalomkörbe.

Ismertettek egy londoni magas épületben gázrobbanástól bekövetkezett progresszív épületomlást, valamint az ilyen esetek megelőzésének módját is.

A vita menetéből kiderült, hogy az ilyen épületek mindjobban növekvő számából adódó problémák további elmélyült kutatómunkát igényelnek. A téma kimunkálását, és a magas épületek tűzvédelme c. szabályozási irat elkészítését a CSSZK küldöttsége vállalta.

A 3. sz. bizottság „A por alakú tűzoltóanyagok alkalmazásának helyzete és perspektívái” c. témát vitatta meg az RSZK által készített anyag alapján.

A vita során a résztvevők tapasztalatcserét folytattak az egyes országokban használt oltóporok méretére, összetételére és alkalmazhatóságára vonatkozóan, s tájékoztató

Augusztus 10-én a küldöttségek vezetői megkoszorúzták a magyar hősök emlékművét

tást adtak az alkalmazott oltókészülékekről és berendezésekről is.

A referátumból és a vitából kiderült, hogy közös fejlesztési problémát jelent olyan összetételű oltópor-fajták kidolgozása, amelyek lehetővé teszik az ún. kombinált tűzoltást, vagyis a por és a hab egyidejű alkalmazását, amire vonatkozólag több szocialista országban, így nálunk is már folytattak kísérleteket.

A küldöttségek egyetértettek abban, hogy tovább kell folytatni a tűzoltó porok oltóképességének összehasonlító értékelését, és a résztvevő országok kölcsönösen tájékozottság egymást ezekről a vizsgálatokról. Ugyancsak tovább kell folytatni a porral oltás gépészeti, technikai berendezéseinek fejlesztését, figyelembe véve az egyes oltóanyagok sajátosságait. A kapcsolatos szakanyagokat a résztvevő küldöttségek megküldik egymásnak.

A három munkabizottság ülésein, akárcsak a későbbiekben a többi, a delegátusokon kívül neves hazai szakértők is megjelentek.

Délután a küldöttségek koszorúzáson vet-

tek részt a Hősök terén, majd a fővárosi tanács elnöke fogadta őket.

Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke meleg szavakkal üdvözölte a delegátusokat, méltatta az esemény jelentőségét, majd vázlatos áttekintést adott a fővárosi tűzvédelem felszabadulás utáni fejlődéséről, és elismerően szólt az ezt tevékenyen segítő 20 ezer társadalmi aktív munkájáról. Válaszolta a tanácsi szervek vonatkozó tevékenységét is, majd annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a konferencián folytatott eszmecsereikkel igen sok segítséget nyújtanak egymásnak és a magyar tűzrendészeti szervezeteknek.

Ezen a napon, valamint a tanácskozások egész idején még az ülések időtartama alatt megkezdődött az anyagok feldolgozása. Magnetofonok segítségével rögzítették az ismertetéseket és a felszólalásokat, majd a munkabizottság titkárai az erről készült gépírást anyagból összeállították a jegyzőkönyvet. Ily módon igen alapos tanulmányozás céljából rendelkezésre áll a konferencia teljes dokumentációja.

Ülésezik a 4. sz. munkabizottság

Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke (balról a második) a küldöttek tiszteletére adott fogadáson a német delegációval.

Az esemény kapcsán létesített nemzetközi szervező- és sajtóirodán is élénk volt a forgalom, a sajtó, a rádió meg a televízió munkatársai tájékoztatást kértek és kaptak az eddigiekről s a további program menetéről.

Augusztus 4

Reggel 9 órakor folytatódtak a munkabizottsági ülések. Ezúttal is három téma szerepelt napirenden.

A 4. számú munkabizottság ülésén az „Úszótétős és pantonos tartályok tűzvédelme” c. anyagot vitatták meg. A témának az RSZK volt az előadója.

A romániai helyzetképet részletesen és számitásokkal is illusztrált anyagról folytatott vita menetéből lényegében közös problémák csendültek ki, amikor a hozzászólók a biztonság és a gazdaságosság egymással szorosan összefüggő kérdéseit boncolgatták. Több hozzászóló az úszótétős, valamint a kettősfalú

tartályok létesítésével kapcsolatos tapasztalatait ismertette. Az előbbieket tüzeinek oltása kevesebb oltóanyagot igényel, mint az ún. mererített tartályoké — szögelték le többben is — a kettős falú tartályok létesítése pedig nagyobb biztonsággal kecsegtet, mint a védőgödörben elhelyezettek, és oltástechnikailag is kedvezőbb, mert tűz esetén jobban megközelíthetők, hiszen bizonyos magasságban lehet tartani a lángokat — állapították meg többben is a hozzászólók közül.

Az elfogadott határozati javaslatok alapján a részvevő országok a jelenleg érvényes, illetve kialakítás alatt levő előírásokból megküldik a téma előadójának a tartályok megengedett maximális befogadóképességére és méreteire, az oltó- és védőberendezésekre, a védőgödörökre és azok tűzvédelmi előírásaira vonatkozó adatokat. Ennek alapján a román küldöttség e témákra előírás-tervezetet készít.

A küldöttségek abban is megállapodtak, hogy mindhárom említett típusú folyadék-tartályokkal kapcsolatos hazai kísérleteikről, az esetleges ilyen jellegű tűz- és balesetekről,

továbbá műszaki hibákról kölcsönösen tájékoztatják egymást.

Az 5. számú munkabizottság ülésének napirendjén újszerű téma szerepelt: „Édzési módszerek a tűzoltóság tagjai számára a füsttel telített helyiségekben végzendő munkákhoz” című. A Szovjetunió küldöttsége volt az előadója.

A téma kidolgozásakor a Szovjetunióban folyó kísérletek eredményei mellett csehszlovák és magyar tapasztalatokat is felhasznál-tak.

Az előadó rámutatott, hogy a Szovjetunió-ban minden negyedik-ötödik tüzeset alkal-mával szükség van füst- és gázvédelmi részlegnek nevezett egységek bevetésére, s ilyenkor a magas hőben a légzőkészülék-ben végzett munkával járó fokozott energia-terhelés igen nagy erőpróbát jelent.

A Szovjetunióban az újonnan felvételre kerülő és sorállományú tűzoltók 41 órás füst- és gázvédelmi kiképzésben részesültek.

A vita során említett tapasztalatok közül — természetesen a teljesség igénye nélkül — megemlíthetjük, hogy Lengyelországban a bányamentők segítik a tűzoltók ilyen irányú kiképzését, és a témával összefüggő orvosi véleményeket is érintettek. A csehszlovák küldöttség vállalta, hogy a részvevő országok-nak megküldi a füsttel telített helyiségekben balesetet szenvedett emberek mentésére szolgáló készülék műszaki leírását.

A 6. sz. munkabizottság napirendjén a „Jellegetes tüzesetek leírása” c. anyag szerepelt, s két beküldött tanulmányt vitattak meg.

Az egyik egy 3500 tonna ammóniumnitrátot, valamint 250 tonna pakurát és 5 tonna nyersolajat szállító görög teherhajó tüzesetét írta le, és filmmel is illusztrálta.

A káreset színhelye Galac volt, keletkezési oka pedig az, hogy az olajvezeték egyik meghibásodott részét gumitömítővel pótolták, s az a gépteremben használt nyílt lángtól meggyulladt. Nehezítette a beavatkozást, hogy ammóniumnitráttal megrakott másik két hajó horgonyzott a közvetlen közelben. Ezt a leírást a román küldöttség terjesztette elő.

A másik tanulmány Csehszlovákiából érkezett, s a brnoi nemzetközi vásár 13 500 m²-es A-pavilonjában keletkezett tüzeset tanulságait elemezte.

A tüzet az okozta, hogy az ideiglenesen elhelyezett fűtőtestek nem voltak ellátva automatikus hőszabályozóval, s meggyújtották a tőlük alig 15 cm-re levő textilfüggönyt. E fűtőtestek 8 órai működése során 360 °C-t mértek.

A küldöttségek egyébként javasolták, hogy a jellegzetes tüzesetek megtárgyalása a továbbiakban is szerepeljen napirenden.

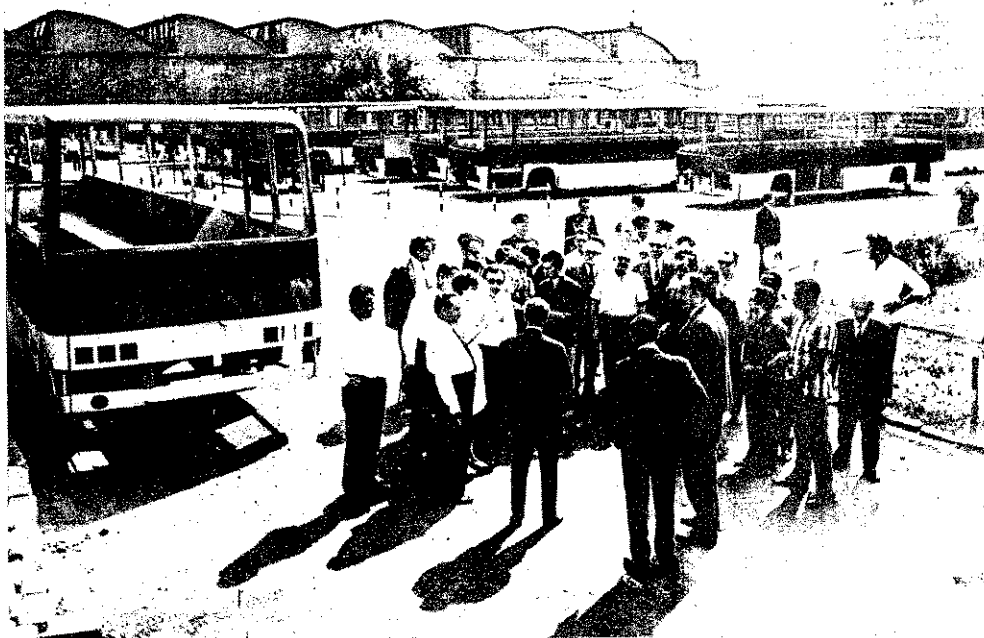
A délutáni és esti órákban a *Bábolnai Állami Gazdaságba látogattak* kedves vendégeink, s itt, többek között, megtekintették a világhírű ménest, valamint a gazdaság nagyüzemi csirkenevelőjét is.

Augusztus 5

Ezen a napon az Ikarus gyárban tett látogatással kezdődött a program. Hazai járműgyártásunk centrumának korszerű autóbusszai jól ismertek a baráti országokban. Érthető kíváncsisággal ismerkedtek tehát a gyárral, dolgozóival s az itteni tűzvédelemmel.

A látogatást követően folytatódtak a tanácskozások.

A 7. sz. munkabizottság a bolgár küldöttség által előterjesztett „Traktorok, gépjár-

Látogatás az Ikarus Karosszéria- és Járműgyárban.

Dr. Farkas György t. vör. elvtárs beszédet mondott a nemzetközi és országos tűzoltóversenyek ünnepélyes megnyitóján

művek és mezőgazdasági gépek motorjainak szikrájától keletkezett tüzek megelőzésére szolgáló berendezések" című anyagot vitatta meg, s egyebek között a Bulgáriában gyártott szikrafogók bemutatásakor arról is tájékoztatást kaptak a küldöttségek, hogy az ilyen berendezéseket előállító három vállalat közül kettőtől – minőségi kifogások miatt – elvették a gyártás jogát, s hogy a körületekintő megelőző tűzrendészeti intézkedések eredményeként az idej betakarítás időszakában mindössze 12 tűz keletkezett a gabonaneműekben, s ezek közül csak 1 (!) erőgéptől.

Az igen élénk vita ismertetésére ezúttal még vázlatosan sem vállalkozhatunk. Csupán azt említjük meg, hogy Bulgáriában két-évenként 10%-os mintavétellel ellenőrzik a szikrafogók megbízhatóságát, a részvevő országokban is sok feladatot ad az importált erőgépek e berendezéseinek felülvizsgálata, s a Szovjetunióban jelenleg is folynak kísérletek a mostaniaknál még jobb szikrafogók előállítására; ezenkívül szó esett hangtompítókkal egybeépített szikrafogókról is.

Az elhangzottakkal kapcsolatban felvetődött a szocialista országokban gyártott erős munkagépek egységes rendszerű és típusú szikrafogóival történő ellátásának igénye.

A 8. sz. bizottság az NDK küldöttsége által beterjesztett és „A halogénezett tűzoltó anyagok alkalmazásának lehetőségei” c. anyagot vitatta meg.

A tanulmány részletesen összefoglalja a halonoknak mint oltóanyagoknak összes előnyös és hátrányos tulajdonságait is, valamint alkalmazási skálájukat a tűzveszélyes folyadékok égésének oltásától repülőgéprobánások megelőzéséig.

Az ún. inhibíciós hatás következtében pl. – a tanulmány szerint – 400 g halon–1011-nek ugyanolyan az oltóhatása, mint 3000 g porlasztott víznek, 15 kg halon oltóhatása pedig 100 kg CO₂-ével egyenlő, és 1000 m³-es helyiség védelmére alkalmas. Ugyanakkor problémaként vetődik fel ezen oltóanyagok toxicitása, előállításuk aránylag magas költsége, valamint alkalmazási lehetőségük bizonyos korlátai.

A tanulmány részletesen foglalkozott az említett fogyatékoságok kiküszöbölését célzó NDK-beli kutatómunka eredményeivel, többek között a toxicitás jelentős csökkentésével.

Az érdekesítő előadást filmvetítés illusztrálta, és számos hozzászólás követte.

A küldöttek egyhangúlag állást foglaltak abban, hogy a halogénezett tűzoltó anyagok alkalmazása továbbra is indokolt, mégpedig elsősorban olyan jellegű helyeken, ahol pl. porral, habbal vagy vízzel nem avatkozhatnak be.

A kapcsolatos kutatási téma felelőse az NDK, s az eddiginél intenzívebb kutatási és fejlesztési munkát fejt majd ki a halogének oltóképeségének növelésére, az ilyen anyagok bomlástermékei toxicitásának csökkentésére, a készletelti tárolásra, valamint a kapcsolatos oltókészülékekre vonatkozólag. Az NDK által feldolgozott anyagot az e területen legjobb eredményt elért három ország foglalja össze az NDK tűzoltóságának koordinálásával.

A 9. sz. bizottság „Az építőanyagok tűzrendészeti jellemzőinek és az éghetőséget kutató módszereknek egységesítése” című témát tárgyalta.

A téma előadója dr. Kovács Károly tudományos tanácsadó, az ÉMI tűzállásági laboratóriumának vezetője volt.

A neves szakember bevezetőben emlékeztetett rá, hogy az egységesítési munkával olyan tekintélyes szervezetek is foglalkoznak, mint a KGST építésügyi állandó bizottsága, s hogy e témakör okkal szerepel immár másodízben a szocialista országok tűzrendészeti konferenciájának napirendjén. Ezt követően az egységesítési feladatok két jól elkülöníthető irányát részletezte: nevezetesen az építési anyagok éghetőségi osztályba sorolását, valamint a megfelelő vizsgálati módszerek egységesítését.

Ismertette az NDK-beli, lengyel és magyar szakértők konzultációi során kialakított állásfoglalást az osztályozásra vonatkozóan. (A – nem éghető, B – éghető, B₁ – nehezen, B₂ – közepesen, B₃ – könnyen éghető építési anyagok.)

Ezután a vizsgálatok egységesítésével összefüggő feladatokat elemezte. A nagy érdeklődéssel fogadott referátumot a téma jellegéből adódó érthető okokból igen élénk vita követte. A tanácskozáson részvevő küldöttségek vállalták, hogy az építési anyagok éghetőségi besorolási rendszerének egységesítése céljából felülvizsgálják a felvetettek hazai alkalmazását, s erről tájékoztatják a magyar tűzoltóságot.

A magyar tűzrendészeti szervek által ajánlott éghetőségi vizsgálatok követelményszintjének realizálása érdekében végzett összehasonlító vizsgálatok eredményéről s a módszerekről ugyancsak tájékoztatják majd a témát koordináló magyar tűzoltóságot.

A küldöttségek egyetértettek az említett anyagok égésekor keletkező füstűrűség és toxikus hatás megállapítása érdekében végzett tudományos kutatások szükségességével,

Jurij Bader a célban

A nemzetközi versenyen részt vett csapatok

Georgij Zaplatyin, a horoglétra-verseny egyéni győztese

Balról a 4x100-as váltónk befutó versenyzője

Számunkra is nagyon boldog pillanatok a nemzetközi verseny eredményhirdetésén

Rajtol a magyar csapat a 800-as szerelésben

Koncsenko és Andruska a horoglétra-verseny két kiváló részvevője

mivel ezen anyagok alkalmazásának korlátozása csak a vizsgálatok elvégzését követően válhat lehetséggé.

A küldöttségek javaslata alapján olyan döntést fogadtak el, hogy a hagyományos fa, valamint az új polimer építési anyagokkal összehasonlító vizsgálatokat kell végezni az égés során felszabaduló gázok mértékére és az építőipari felhasználás tényleges veszélyeinek elemzésére. Korlátozó intézkedések indokoltsága esetén javaslat kidolgozása szükséges a toxikus hatás vizsgálatának vagy elbírálásának módszerére. Témafelelős: ugyancsak a magyar küldöttség, de ez utóbbival kapcsolatban az NDK-, valamint a lengyel küldöttség megvizsgálja majd a közreműködés hazai feltételeit.

Miközben a munkabizottsági tanácskozások folytak, a IX. kerületi parancsnokság mögötti gyakorlópályán szorgalmasan edzetek a nemzetközi verseny csapatai. Augusztus 3-án és 4-én csak rövid látogatást tehetünk itt, ezen a napon azonban munkatársaink már alaposabb megfigyeléseket végeztek.

A hőmérő még árnyékban is jóval többet mutatott 30 foknál, de semelyik csapatot nem láttuk „lazítani”. Eppen ellenkezőleg, minden percet igyekeztek kihasználni a már ki tudná hány ezerszer vagy tízezerszer elvégzett gyakorlatok mozzanatainak jó beidegzésére.

A szovjet csapat éppen a 100 méteres akadálypálya-verseny részfeladatait gyakorolta. Megkértük Szergejev alezredes elvtársat, a csapat főedzőjét, szíveskedjen tájékoztatni bennünket az együttes összeállításáról, felkészüléséről, s arról, hogy milyen eredményekre számítanak, mit várnak az ellenfelektől.

– A varsói aranyérmes csapat összetétele jócskán megváltozott – válaszolja. Bader, Karzin, Alimhanov és Zsurin személyében négy újonc mutatkozik be Budapesten.

A csapat tagjai közül különben egyedül Tarunov az, aki részt vett az eddigi összes nemzetközi tűzoltóversenyeken.

A versenyzők tűzoltótechnikumi hallgatók, illetve ilyen tanintézetet végzett tűzoltótisztek.

Felkészülésünk a szokásos módon zajlott le, a köztársasági és magasabb szintű versenyeken nyújtott kiemelkedő szerepléssel lehetővé tett csak kiérdemelni a Budapestre való utazást.

Az együttes tagjai – amelltt, hogy különféle magas minősítéseket szereztek a Szovjetunióban alkalmazott tűzoltó-sportnak nevezett egy vagy több versenyágában, atletikusan sokoldalúan képzettek, és tornászokként, futókként, ugrókként vagy éppen a labdajátékokban egyaránt kiválóak.

Szergejev elvtárs különben mérnök, 36 éves, és a Szovjetunió Belügyminisztériuma Tűzrendészeti Főparancsnokságának a munkatársa. Ifjú éveiben ő maga is kiváló sportoló volt. De adjuk vissza a szót az immár háromszoros bajnokcsapat főedzőjének:

– Esélyeinkről nem szívesen nyilatkoznék. Ismerve a többi országok versenyzőinek igen gyors fejlődését, egyetlen számban sem mehettünk biztosra.

Mendrykovski kapitány, a lengyel csapat szakvezetője a varsói felsőfokú tiszti iskola oktatója elmondta, hogy az együttes gerincét ugyancsak tisztiskolások alkotják.

Megtudjuk, hogy lényegében a Varsóban szerepelt csapat szerepel Budapesten is, csupán egyetlen újoncot hoztak magukkal. Leginkább a 800-as szerelésben érzik magukat esélyesnek, bár némi gondot okozott, hogy odahaza más hosszúságú szívótömlőkkel gyakorlatoztak.

Új bajnokot avattak az állami egységek országos versenyének 4x100-as számában. Jobbról a győztes Csongrád megyeiek egyik versenyzője

„A fecskendővel azonban nem lehet baj, hiszen az lengyel gyártmány” – jegyzi meg mosolygósan, majd elnézést kér, de még néhány gyakorlatot személyesen is meg akar tekinteni.

A kismotorfecskendő-szerelésben aranyérmét, az összetettben pedig ezüstöt szerzett bolgár csapatot bizakodó hangulatban találtuk, bár mint Jovkov alezredes elvtárs, a vezetőjük elmondotta, igen erős ellenfelekre számítanak.

Bulgáriában egyébként több fokozatú majd országos versenyt rendeztek a szóban forgó versenyszámokban, és ennek legjobbjai jöttek Budapestre.

Schiecke őrnagy elvtárs, magdeburgi tisztii iskolai oktató gondterhelt arccal szemléli fiainak létragyakorlatait. Egy rövid interjúra azért időt szakít. Megtudjuk, hogy 58-an kezdték a felkészülést, s az utazó keretbe jutásért igen szigorú normákat kellett teljesíteni. Az esélyekről nem hajlandó nyilatkozni, csupán annyit említ meg, hogy három újonccal érkeztek.

Nagy József őrnagy, a mieink szakvezetője árgus szemekkel figyeli a riválisokat. Bővebben ő sem kíván nyilatkozni.

Az együttes minden eddiginél erősebb felkészülése tűzoltóberkekben közismert, s mint mondja, ennek a tavalyinál feltétlenül jobb teljesítményekkel kell kamatoznia.

A mászókaháznál NDK-beli, román és magyar versenyzők próbálgatják a nekifutást. A melegebbek már alaposan átnevedtek.

De még koránt sincs vége, legfeljebb csak annyi felüdülést engednek meg maguknak, hogy pár percre megmártóznak az úszómedencében, s aztán minden kezdődik előlről. Holnap már bojosan lehet korigálni...

Augusztus 6

Kedves vendégeink délelőtt fővárosunk nevezettségével ismerkedtek. A nap legfontosabb eseménye a nemzetközi és az országos tűzoltóversenyek megnyitása volt a Budapesti Építők pályáján.

Dr. Farkas György vőgy. elvtárs megemlélt a felsorakozott csapatokat, majd beszédében köszöntötte a szocialista országok tűzoltóságai IV. nemzetközi, valamint az állami tűzoltóság VIII. és az önkéntes tűzoltóságok IX. országos versenyén megjelent kedves vendégeket, továbbá a résztvevőket. Hangzottatta, hogy a szocialista országok tűzoltóságai hivatásuk teljesítésével járulnak hozzá a kommunizmus, a szocializmus építéséhez és védelméhez. Ezután arról szólt, hogy a tűzoltóságok versenyeit a tűzoltói ismeretek és munka fejlődése szempontjából mindig jelentős állomásnak, az elméleti és gyakorlati felkészülés szerves részének és fontos fokmérőjének tekintjük.

A továbbiakban rámutatott, hogy a tűzzel szembeni harc sikere nemcsak az elméleti felkészültségtől, hanem a fizikai erőtől és a

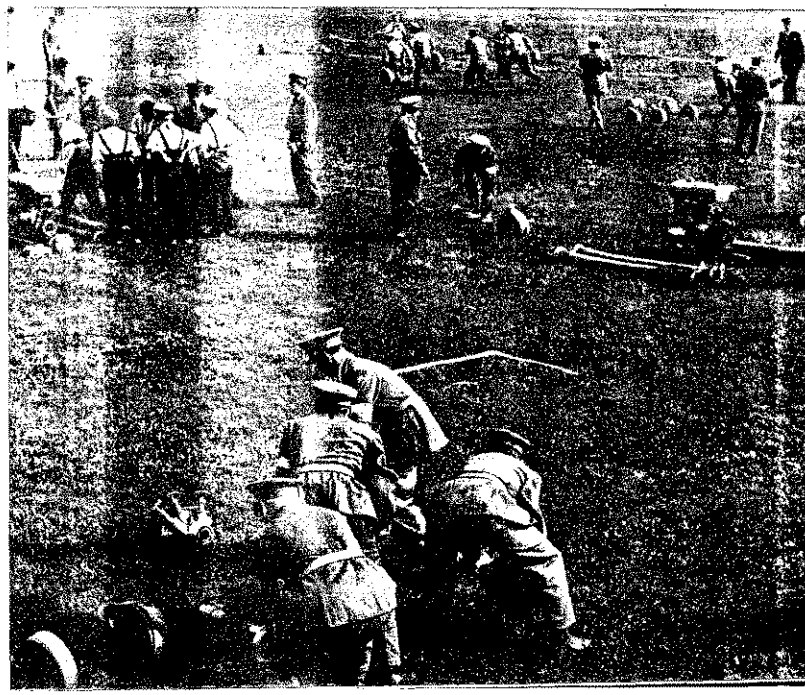
Néhány perc múlva kiderült: a XI. kerületiek immár négyszeres országos bajnokok!

Szerelnek a Lőrinci Fonó női tűzoltói

A másik kategória győztesei a székesfehérváriak lettek. Ők harmadszor szerezték meg ezt a büszke címet

Augusztus 6-án délután a Budapesti Építők pályáján, amikor még minden önkéntes raj esélyesnek számított

A gépjárműfecske-szerelésben legjobban szerepelt önkéntes rajok is szép sikert arattak

bátorságtól is függ, s a gyakorlat bebizonyította, hogy az ilyen irányú versenyek eredményesen segítik elő az ehhez szükséges készség kifejlesztését, s ugyanakkor egymás tevékenységének jobb megismerését is szolgálják.

Beszédének további részében elismerően szólt a versenyeken szereplő csapatok teljesítményéről, de azokról is, amelyeknek nem sikerült bejutniuk az országos döntőbe.

Kifejezte reményét, hogy a három verseny során nemes vetélkedésben dől el majd, melyik csapat, illetve egyéni versenyző szerze dicsőséget hazájának, egységének vagy üzemének, illetve községének és ezzel együtt saját magának is.

„Igen megtisztelő számunkra, hogy önkéntes és állami tűzoltóságunk országos versenyei a szocialista országok tűzoltóságai konferenciájának befejezéseként és a nemzetközi versennyel egyidőben kerülnek megrendezésre” — mondotta, s azt a meggyőződését juttatta kifejezésre, hogy „e három verseny együttes megrendezése elősegíti majd tűzoltóságaink eredményes munkáját és közös céljaink megvalósítását, majd hangsúlyozta, hogy:

„A szocialista országok tűzoltóságai, így a magyar tűzoltóság is nagy erőfeszítéseket tesznek országuk tűzvédelmének fokozására. Ebben a tevékenységükben nagy segítséget kapnak pártjaiktól, kormányaiktól és dolgozó néptől.

Logos büszkeséggel mondhatjuk el mi is, hogy a mintegy 100 éves gazdag hagyományokkal rendelkező önkéntes és felszabadulás után szervezett demokratikus állami tűzoltóság, a Belügyminisztérium irányításával, a tanácsok és a gazdasági szervek,

valamint a dolgozók mind szélesebb rétegeinek hatékony támogatásával egyre eredményesebben tölti be hivatását, látja el feladatát.”

Ezt követően sok sikert kívánva valamennyi résztvevőnek, a három versenyt megnyitottak nyilvánította.

Az országos parancsnok beszédét követően megkezdődött a háromnapos küzdelem-sorozat. Itt említjük meg, hogy a részletes eredményeket lapunk 22–23. oldalán közöljük.

Elsőként a nemzetközi találkozó 100 méteres akadálypálya-versenyét bonyolították le. Varsóban a szovjet Tarunov 18.2 mp-cel győzött, csapatban ugyancsak szovjet győzelem született. A legjobb hat szovjet versenyző összesített ideje 111.4 mp volt.

Csapatban Lengyelország 123.9, Bulgária pedig 125.4 mp-cel végzett a második, illetve a harmadik helyen.

Ilyen előzmények után igen értékes teljesítménynek tarthatjuk a mieink mostani ezüstérmét, valamint Szabó András negyedik és Hanis Mihály ötödik helyezését. (Azonos időeredmény esetén a jobb másik gyakorlat dönti el a helyezési sorrendet, ugyanis minden versenyző két kísérletet tehet.) Főként ha megemlítjük, hogy a hetedik helyezett bolgár csapat idejével eredményével ezüstérmét nyert volna Varsóban! Az egyéni bajnok Jurij Bader tűzoltó hadnagy, 24 éves, őrségparancsnok Jaroslavl városában.

— A csapatban újoncnak számítok. Bevalom, nem számítottam erre a győzelemre, és mi tagadás, szerencsém is volt, hiszen csak tízedmásodperccel előztem meg a többieket — nyilatkozta munkatársunknak.

A nap szenzációs eseménye kétségkívül a horoglétraverseny lett. Itt a szovjet csapat néhány tagja valóssággal fantasztik teljesítménnyel rukkolt ki. Varsóban Kip 15.1 mp-cel győzött, Zaplatyin pedig 11.1 mp-cel szerzett ezüstérmét. A legjobb magyar szovjet versenyző ideje pedig 97.8 mp volt.

És most? A 15.7 mp Koncsenkónak „csak” az ötödik hely megszerzésére volt elegendő mert Zaplatyin 14.7 mp-cel győzött, beállítva tavalyi szovjet bajnoki eredményét.

— Még korai, még korai — hajtogatta rokonszenves szöke fiatalember, amikor 11.1 mp-es első gyakorlata után gratuláltunk neki.

Különben is sokkal fontosabb, hogy csapatnak jöjjön ki a lépés, egyéniben meg bármelyik szovjet versenyző megelőzheti.

A moszkvai tűzoltótechnikum harmadéves hallgatója vagyok. Édesapám tűzoltó hadnagy.

A szovjet csapat ideje alighanem világrekord: 92.5 mp. De a többiek is kitért magukért. A tavalyi második helyezett ismét a magyar csapatot például az idei hatodik helyezett csehszlovákok is megelőzték a mostani teljesítményükkel. Az idei ezüstérmes magyar csapat bronzérmét jeler a varsói eredményét Budapesten az utolsó helyezett lengyel csapat is túlszárnyalta.

Mi tagadás, megható pillanat volt, amikor versenyzőink két alkalommal is dobogóra állhattak. Ebben a mezőnyben ez kétszeres dicsőségnek tekinthető.

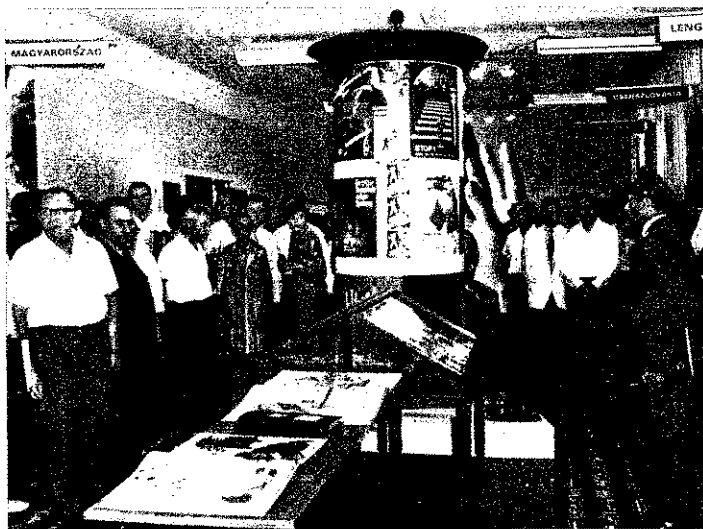
Természetesen a hazai versenyszámok sem tévesztették szem elől. Az önkéntes találkozóján zömében új győztesek neve ismerkedhettünk meg, de egy-két régi bajnoknak ismét sikerült kivágnia a rezet.

Celldömök II versenyzői aratták a legsze-

A delegációk is elismeréssel nyilatkoztak az Elzett-FLIM öltözetes kiállításáról

Vendégeink a Tűzoltó Múzeum kiállításán

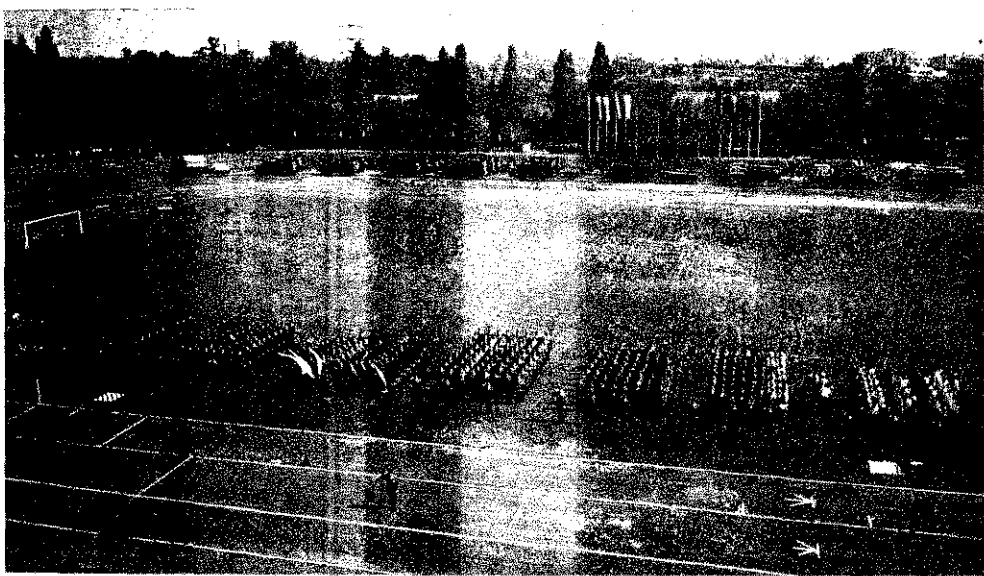

yözelmet. Motorhiba miatt jóformán az utolsó pillanatban érkezett meg az autóbuzuk. Alighogy leszálltak, már a versenypályára szállították őket, és ennek ellenére 18 ponttal előzték meg a nagykállóiakat a férfiak korszéki 800-as szerelésében.

A nap krónikájához tartozik még, hogy a lelegéclők délután megtekintették az *Elzett-LIM* tűzoltókészülékek gyárának a versenyzínhelyén rendezett kiállítását. A gyárban 1,2 millió tűzoltókészüléket állítottak elő az elmúlt huszonöt esztendőben, s most kedves vendégeink s az eseménysorozat hazai közönsége élénk érdeklődéssel szemlélhette meg a legújabb típusúakat.

Augusztus 7

Vendégeink délelőtt a *Tűzoltó Múzeumot* keresték fel, és itt programon kívül a lengyelországi tűzkatasztrófáról készült filmet

A bemutatót részt vevő egységek díszszázlójaja

Körösi György r. vörge., belügyminiszter-helyettes mondott ünnepi beszédet az augusztus 8-i bemutatón

is megnézték. A múzeum kiállítása osztatlan elismerést aratott, még napok múltán is szót ejtettek róla.

Délután a *szegedi paprika-feldolgozó üzemben* tettek látogatást, majd megtekintették a szegedi szabadtéri játékok operaelőadását.

A versenypályán délelőtt és délután újabb bajnokokat avattak.

A szovjet csapat a 4x100-as tűzoltóváltóban 67,1 mp-cel védte meg varsói elsőségét. Akkor 72,3 mp-cel győzött. A mieink látszólagos szerény negyedik helyezése valójában ugyancsak nagyszerű teljesítmény, hiszen Varsóban elég lett volna a győzelemhez.

A 800-as szerelésben a csehszlovákok és a lengyelek — egyaránt 48,2 mp-cel — holtversenyben osztoztak meg az első-második helyen, de mindössze hat tized mp-cel előzték meg bronzérmes csapatunkat.

Ebben a versenyszámban tavaly Bulgária 55,4 mp-cel győzött. Jellemző, hogy ezt a teljesítményt most még a hatodik helyen végzett román csapat is túlszárnyalta.

Gyors számolás: kétszer kettő, egyszer há-

rom meg egyszer négy az összesen 11, és így már biztos az ezüstérmünk az összetettben! Ilyen nagyszerű eredményt még sohasem ért el a versenycsapatunk, de helyezésétől függetlenül a többi együttes is igazán kiemelkedő teljesítményt nyújtott.

Az államiak versenyének két szenzációja a XI. kerületiek sorrendben immár negyedik bajnoksága, valamint a székesfehérváriak harmadik győzelme. (68-ban, 70-ben és idén nyertek bajnokságot). *Horoglétra* egyéniben *Andruska György* 18 mp-cel győzött, s külön dicsérendő, hogy ez ugyanaz az időeredmény volt, amit a nemzetközi versenyen is teljesített.

A százméteres akadálypályán, mindhárom korcsoportban, meg a váltóban új bajnokokat avattak.

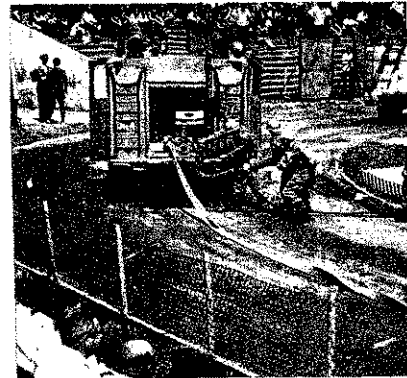
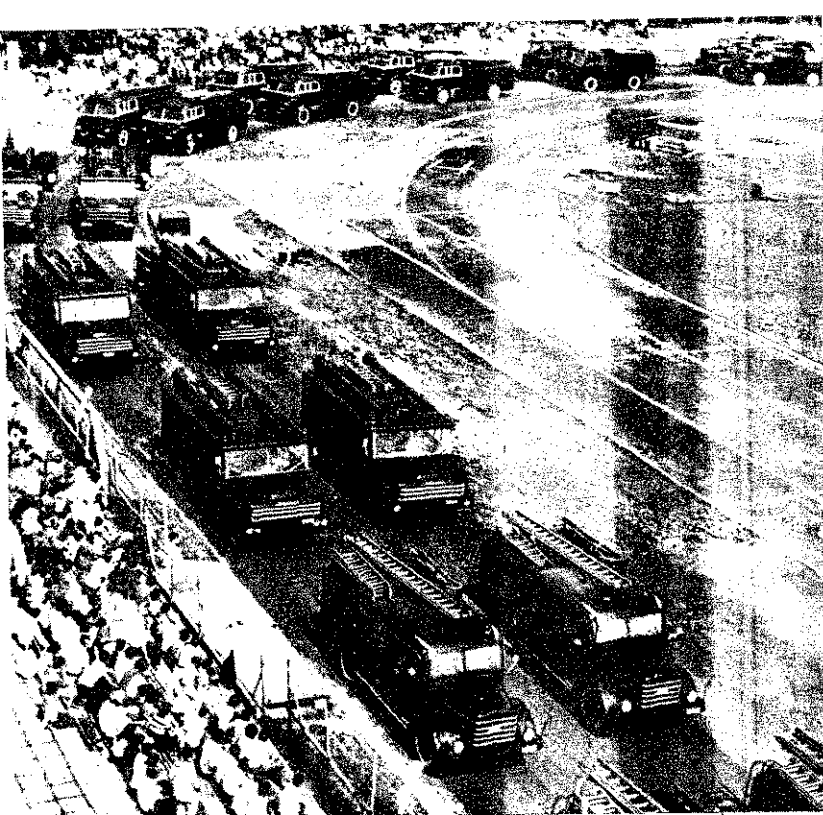
Az önkénteseknél is jócskán akadtak vas-kos meglepetések. Alighanem ez volt az első olyan országos versenyük, amelyen budapesti raj egyetlen győzelmet sem szerzett.

Ugyanakkor a tabdi női, valamint a jász-árokszállási férfiraj megvédte országos elsőségét. De nagyszerű teljesítmény az EIVRT gyöngyösi gyárának kettős győzelme is.

A tiszteletdíjakat *dr. Pillók János* alez., országos parancsnokhelyettes adta át.

Női önkéntes tűzoltók elvonulása a dísztribün előtt

**Gépjármű-
fecskenők elvo-
nulása az ünnepi
bemutatón**

Augusztus 8

Pontosan 9 órakor megkezdődött a nemzetközi és országos tűzoltóverseny bemutató programja.

A dísztribünön a delegációkkal együtt helyet foglalt:

Rácz Sándor r. vörgy., a belügyminiszter első helyettese, Kőrösi György r. vörgy., belügyminiszter-helyettes, Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke, dr. Varga József, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának elnök-helyettese, dr. Honti János, az MSZMP KB alosztályvezetője, Anda János, a BM-PB első titkára, Baranyai György r. vörgy., a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője, Szalai Zoltán bv. vörgy., a Büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, dr. Farkas György tü. vörgy., a BM Tűzrendészet országos parancs-

noka, dr. Micskó Rudolf ny. tü. vörgy., dr. Abel László ezds., a Határőrség, dr. Szilágyi Zoltán ezds., a Kormányőrség és Nagy György ezds., a Munkásőrség országos parancsnok-helyettesei, dr. Vida Kálmán, a budapesti, valamint dr. Gelencsér Árpádné, a Pest megyei pártbizottság osztályvezetői, a Belügyminisztérium számos vezető beosztású főtitkja, továbbá fővárosi és megyei tanácsai és gazdasági vezetők.

Kőrösi György r. vörgy., belügyminiszter-helyettes, miután megszemlélte a felsorakozott egységeket, ünnepi beszédet mondott:

*„Tisztelt Vendégeink,
Kedves Elvtársnők,
Kedves Elvtársak!*

A Belügyminisztérium vezetése, egész személyi állománya, a tűzrendészet, a közrend- és közbiztonság önkéntes segítőinek tisztelettel nevében: meleg szeretettel köszöntöm

kedves vendégeinket a nemzetközi és az országos tűzoltóverseny záróünnepsége alkalmából.

Üdvözlöm a IX. nemzetközi tűzoltó-konferencia küldötteit: a Bolgár Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Kubai Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Mongol Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Román Szocialista Köztársaság, a Szovjetunió, köztük a Magyar Népköztársaság tűzoltóságának képviselőit és az országokat reprezentáló tűzoltó-versenycsapatokat.

Üdvözlöm a párt-, állami, társadalmi és gazdasági szervek megjelent vezetőit, képviselőit.

Az országos tűzoltóverseny mindig ünnepi esemény a tűzoltóság életében.

Az idei országos tűzoltóversenyt két nevezetes esemény a tűzrendészet történetének kiemelkedő rendezvényévé avatja.

A szocialista országok tűzoltóságai IX. konferenciájának tanácskozásai ezekben a napokban folynak Budapesten. A nemzetközi tűzoltóverseny keretében első alkalommal láthatunk bemutatót a testvéri országok tűzoltóságainak felkészültségéből.

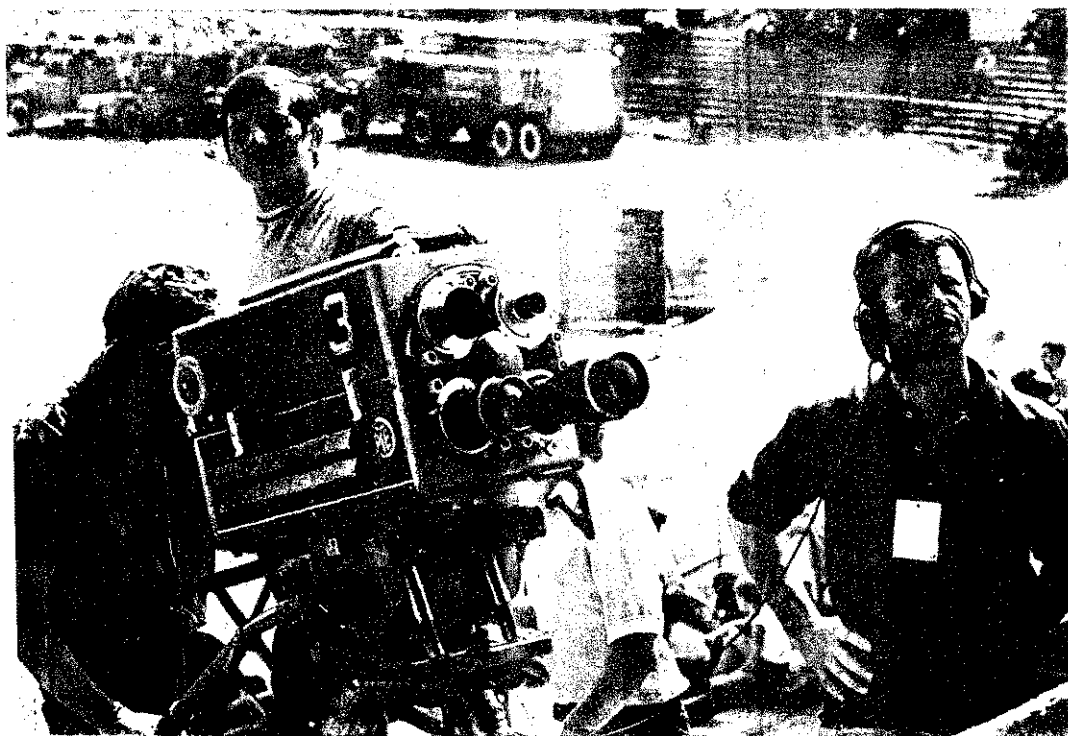
Mind a konferenciának, mind a nemzetközi versenynek az a célja, hogy a testvéri országok tűzoltóságai tovább szélesítsék együttműködésüket, és egymás hasznos tapasztalataira támaszkodva összehangolva tökéletesítsék tevékenységüket az élet és testi épség védelme, a szocialista tulajdon megóvása érdekében.

A szocialista országok tűzoltóságainak korábbi rendezvényei jól megfeleltek ennek a célkitűzésnek. Gazdag lehetőség teremtődött a résztvevők számára a vélemények cseréjére, egyes kérdésekben az álláspontok tisztázására és arra, hogy kölcsönösen tanuljanak egymástól.

Megteremtődött annak lehetősége is, hogy az egyes országok által kimunkált vagy kutatót téma eredményei közkinccsé váljanak.

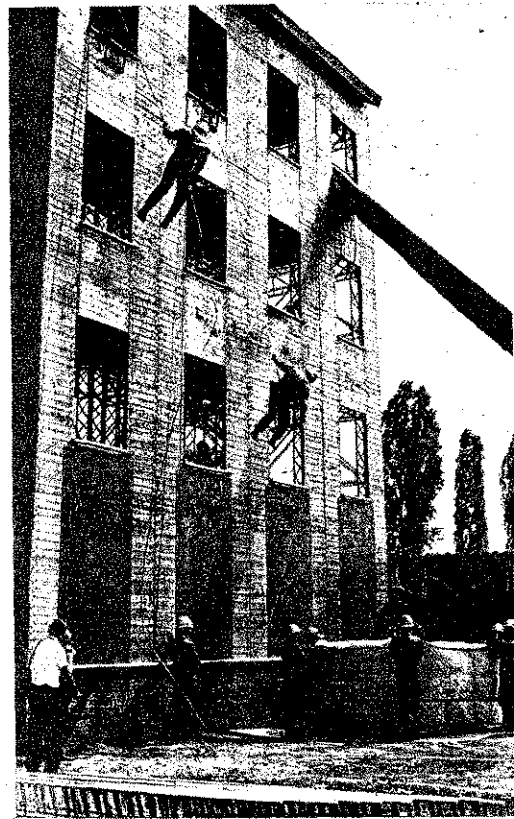
A nemzetközi szintű együttműködésnek tehát igen jelentős szerepe van a tűz elleni korszerű védekezés minden területén, mert ha a testvéri országok tűzoltóságai erőiket, tapasztalataikat összegezve munkálkodnak

Munkában a televíziósok

A bemutató egy-egy érdekes színpontja volt az országos versenyeken legjobban szerepelt állami egységek és önkéntes tűzoltórajok szereplése

egy-egy jelentősebb program megvalósításán, úgy erők megsokszorozódnak.

Ezért üdvözljük és támogatjuk a magyar tűzoltóság széles körű nemzetközi együttműködését mindenekelőtt a szocialista országok tűzoltóságaival.

Nem zárkozunk azonban el és lehetőséget adunk arra is, hogy tűzoltóságunk nemzetközi kapcsolatai más, nem szocialista országok tűzoltóságaival is tovább fejlődjenek.

Erre kedvező alkalmat teremt, hogy hazánk is – az európai szocialista országokkal együtt – tagja a Nemzetközi Tűzmegeelőzési és Tűzoltási Műszaki Bizottságnak, melyben a szocialista és a nyugat-európai kapitalista országok tűzoltószakemberei együttesen fáradoznak azon, hogy az emberiség segítségét, de egyben ősi ellenségét, a „vörös kaktus” kordában tartásáért, és pusztítását megakadályozzák.

Kedves Vendégeink!

Az elmúlt évben, felszabadulásunk negyedszázados évfordulója keretében ünnepeltük a magyar tűzoltóság és tűzrendészet újjászervezésének 25 éves jubileumát. A kezdet óta ezen a területen is nagy utat tettünk meg.

Pártunk Központi Bizottsága, a Kormány és a Belügyminisztérium vezetése részéről sokoldalú gondoskodás kísérte a magyar tűzoltóság hivatásos és önkéntes szervezetének fejlődését. Arra törekedtünk, hogy a népgazdaságban végbemenő változásokhoz, a fejlődéshez a tűzoltóság is igazodjon, és feladatainak maximálisan eleget tehessen.

Nagy erőfeszítésekre volt szükség, hogy különösen az utóbbi évtizedben végbement gyors és nagyarányú fejlődést követni tudjunk.

Ismeretes, hogy mind az iparban, mind a mezőgazdaságban lényeges mennyiségi és minőségi változások történtek. Főként a vegyiparban volt rohamos a fejlődés, és igen jelentős volt az energiahordozók strukturális változása is.

Más vonatkozásban új technológiák egész sorra lépett a termelésbe, új építési anyagok és módok kerültek bevezetésre.

A mezőgazdaság fejlődését is országsszerte

új létesítmények, építmények sokasága, a géppark nagyarányú növekedése jelzi.

Az iparban, a mezőgazdaságban, a kereskedelmi hálózatban óriási értékek halmozódtak fel, amelyek védelme a korábbinál fokozottabb követelményt támaszt.

Mindezekből lemérhető, hogy a tűzrendészet feladatköre – különösen a megelőző tűzrendészeti munka előtérbe kerülésével – lényegesen kibővült, szerteágazóvá vált. A feladatok ellátásához nagy elméleti és gyakorlati felkészültségre és ezzel párhuzamosan korszerű technikai felszerelésekre van szükség.

Kijelenthetem, hogy a tűzrendészet hivatásos és önkéntes állománya a fejlődés szabta követelményeknek megfelelt, a megnövekedett feladatok végrehajtása során helytállt, eredményesen dolgozott.

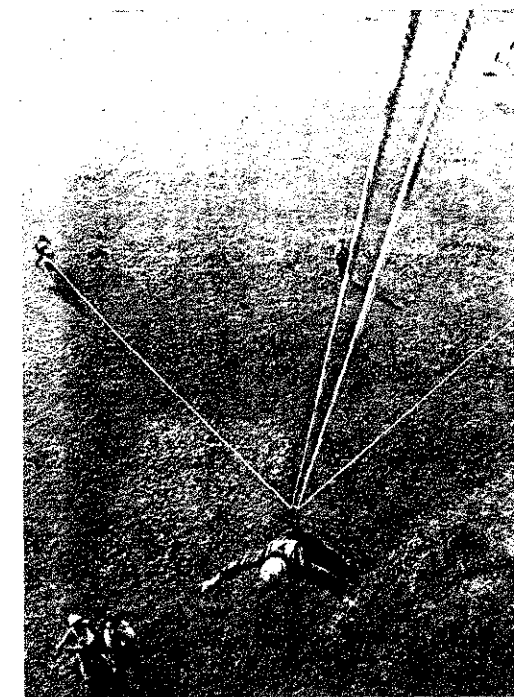
A IV. ötéves népgazdasági terv fejlesztési célkitűzései és feladatai azonban további erőfeszítéseket kívánnak az egész tűzoltóságtól.

A Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusa határozatából adódó azon követelmény, hogy a szocialista építést magasabb szinten kell folytatni, a tűzrendészeti tevékenységre is minden vonatkozásban érvényes.

Kedves Elvtársak!

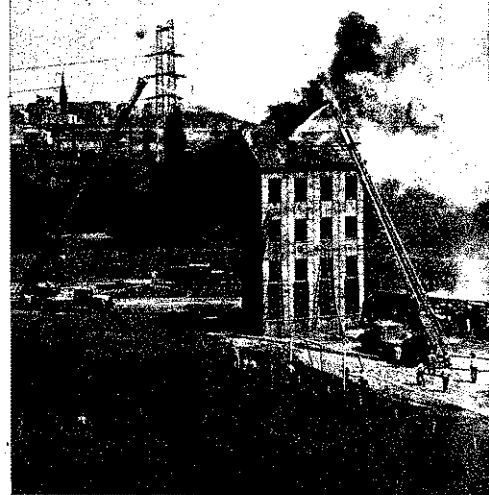
A szocialista országok népgazdaságai nem mindenben azonos feltételek között fejlődnek. Közös vonásuk azonban a mindjobban kibontakozó tudományos és technikai forradalom. A tűzrendészet szorosan kapcsolódik a népgazdasági fejlődéshez és csak akkor képes lépést tartani ezzel, ha mind a megelőzésben, mind pedig a tüzek oltásában célszerűen felhasználja a tudomány és a technika vívmányait. Ilyen vonatkozásban igen nagy jelentőségű, hogy hazánk tűzoltósága kamatoztathatja a többi szocialista ország tűzoltóságainak tapasztalatait.

A tűz elleni védekezés korszerűsítése azonban nem csupán technikai probléma. Fontos tényezője a technikával okosan bántni tudó, sokoldalúan képzett tűzoltó, akinek a legnehezebb helyzetben is kellő fizikai ráteremtéssel, bátorsággal, helytállást kell tanúsítania.

Vastaps fogadta ezeket a gyakorlatokat, és akik a tv-ben látták, azok még napok múlva is elismerően szóltak róluk

Ez a két létrasugar zárta a tűzoltási bemutatót az augusztus 8-i ünnepélyen

Önkénteseink részt vállalnak a tüzesetek megelőzésében, a tüzek oltásában. Odaadó munkálkodásuknak számos nagyszerű példáját tapasztalhattuk. Olyan emberek ők, akik a szocialista haza szeretetétől áthatva vállalkoztak erre a nemes feladatra, így méltán szolgáltak rá pártunk, kormányunk és dolgozó népünk elismerésére, megbecsülésére.

Mint ismeretes, szerveink és önkéntes segítők minden fáradozása ellenére is előfordulnak tűz- és kórosetek. Az okokat vizsgálva gyakran tapasztalhatunk nagyfokú felelőtlenséget, a dolgozók és az anyagi javak védelmét biztosító rendszabályok semmibe vételét.

Eppen ezért fontos feladatunk, hogy még következetesebben lépünk fel az emberek életét és mindnyájunk javait veszélyeztető elemekkel szemben.

Ugyanakkor további lépéseket kell tennünk, hogy minél több állampolgár aktív segítőtse legyen a tűz elleni védekezésnek, s tudatossá váljon bennük: ezzel is szocialista vívmányainkat erősítik.

Meggyőződésem, hogy az állami tűzoltóság és önkéntes segítők a jövőben is felelősséggel, erejüket nem kímélve, politikai, elméleti és gyakorlati képzettségüket növelve, a tűz elleni védelemben részt vevők társadalmi bázisát támogatva méltók lesznek pártunk, kormányunk és dolgozó népünk bizalmára.

Fő tennivaló továbbra is a megelőzés, amelyet sokszor már közhelynek vesznek, pedig ha a vizsgálatok eredményeit értékeljük, megállapíthatjuk, hogy a tüzek nagy részét jobb megelőző munkával el lehetett volna kerülni.

A korszerű kárelhárítás egyidejű fejlesztésével elejét kell venni minden lehető eszköz-

zel a tüzek keletkezésének, az értékek pusztulásának.

Ezért határozzuk meg elsődleges feladatként a testület egész személyi állománya számára a megelőző tűzrendészeti tevékenységet. Ezért beszélünk a legnagyobb tisztelet és elismerés hangján azokról a munkásokról, dolgozó parasztokról, értelmiségiekről és diákokról, nőkről és férfiakról, akik önként ajánlották fel segítségüket és vállalnak részt az ezzel járó feladatok végrehajtásábanól.

Kedves Elvtársak!

A mai seregszemlén résztvevők felkészülését, mint más években, az idén is nagyban elősegítették a tűzoltóversenyek, amelyekben több 10 ezer önkéntes tűzoltó vett részt nagy ügybuzgalommal és lelkesedéssel.

Meggyőződésem, hogy a soron következő program méltóképpen mutatja az önkéntes és hivatásos tűzoltóságunk állományának szakmai hozzáértését, mesterségbeli tudását, s bepillantást nyújt a testvéri országok tűzoltóságai magasfokú felkészültségébe.

Együttal arról is újlag meggyőz valamennyiünket, hogy a tűzrendészet szervezete hazai és a szocialista országok viszonylatában helyes úton halad a mind fokozottabb helytállást kívánó feladatok ellátásában.

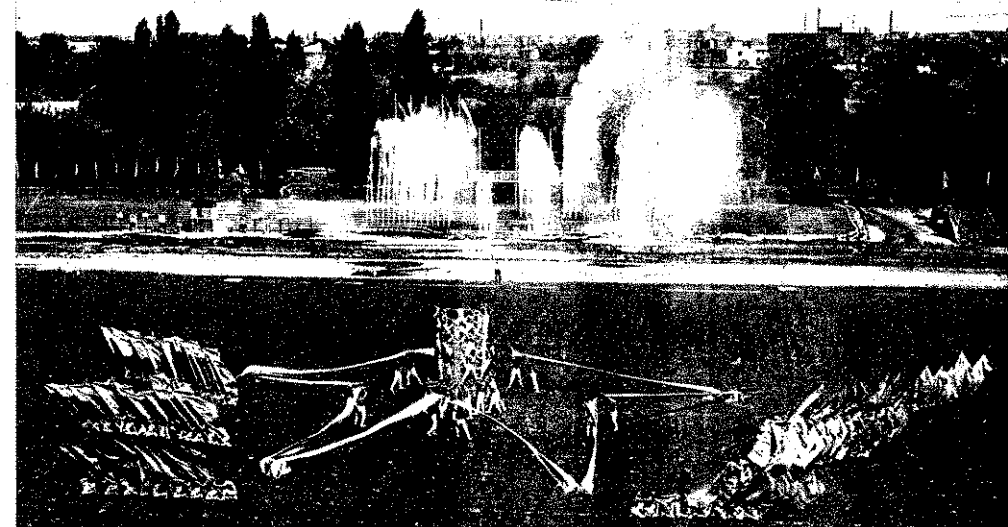
A nemes versengés és a felkészültség magas fokáról meggyőző tájékoztatás hasznos-sága mellett azt is remélem, hogy kedves vendégeink és a tv-nézők milliói nem fognak unatkozni, maradandó élményben, kellemes szórakozásban lesz részük.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében a IX. nemzetközi tűzoltó-konferencia keretében megrendezésre kerülő nemzetközi, országos állami és önkéntes tűzoltóverseny ünnepélyes bemutatóját megnyitom. Sikeres szereplést, kiváló eredményeket, erőt, egészséget kívánok a bemutató minden résztvevőjének, és jó szórakozást kedves vendégeinknek, a televízió nézőinek.»

A bemutató programja — úgy gondoljuk — valamennyi olvasónk előtt ismert, ezért nem részletezzük, hiszen képeink mindennél többet mondanak róla.

Nem hivatalos közvélemény-kutatásunk szerint egyébként minden versenyszám sikert aratott, a legjobb négy 4x100-as tűzoltóváltók s a legkiválóbb horoglétrások bemutatójáról, valamint a színpompás tornagyakorlatokról és a tűzoltásokról még napokig lépten-nyomon sok elismerő szót hallhattunk.

Este Rácz Sándor, r. vörgy, a belügyminiszter első helyettese fogadást adott a külföldi delegációk tiszteletére, és ez alkalommal adta át a miniszter elvtárs által adományozott díjat a nemzetközi versenyen győztes szovjet csapatnak.

Az ünnepély impozáns záróképe

Rácz Sándor r. vörgy., a belügyminiszter első helyettese augusztus 8-án fogadást adott a delegációk tiszteletére

A zárójegyzőkönyv tervezetének megtárgyalásával foglalkozó ülésen

Augusztus 9

A nap programjából a delegációknak a budapesti parancsnokságon tett látogatását emeljük ki. Ezt követően a küldöttségek a konferencia zárójegyzőkönyvének tervezetét tárgyalták meg.

A Kun utcai látogatás során előbb a VIII. kerületi parancsnokság felszerelését tekintették meg vendégeink, majd a budapesti parancsnokság hírközpontját. Ezután Ficsór Sándor ezds., budapesti parancsnok tájékoztatta őket a fővárosi tűzrendészeti szervek munkájáról.

Ezután a küldöttségek vezetői és tagjai számos kérdést tettek fel fővárosunk sajátos megelőző és mentő tűzrendészeti problémáira, s ezenkívül a tűzvédelem társadalmi segítőinek tevékenységére vonatkozóan.

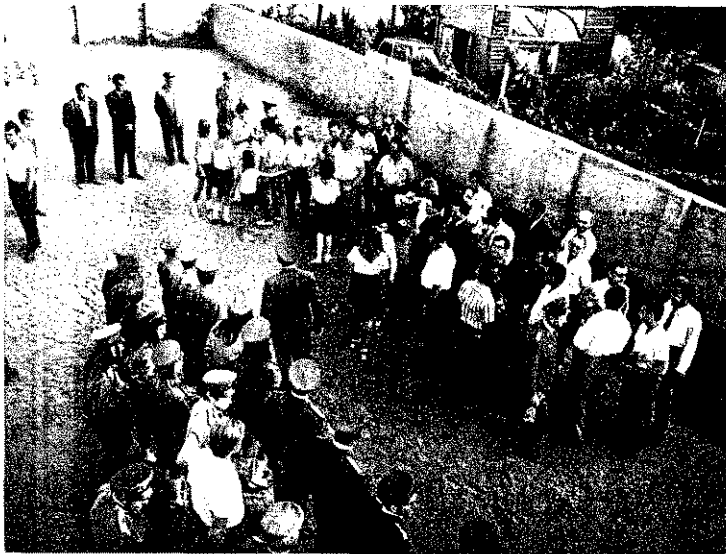
Kedves vendégeink Tihanyban. Elöl Donceev tábornok, a bolgár küldöttség vezetője, mellette jobbról Kalina Kaneva, az Ogneborec h. főszervezője

Augusztus 10

A küldöttségek Balaton környéki kirándulást tettek. Ennek során jártak Balatonfüreden, Tihanyban, megismerkedtek a balatonboglári gazdasággal és a község önkéntes tűzoltóinak tevékenységével.

A balatonboglári önkéntes tűzoltóterület legifjabbjai virágcsokorral kedveskednek a delegátusoknak

Augusztus 11

A IX. konferencia zárójegyzőkönyvének ünnepélyes aláírása volt a nap legfontosabb eseménye.

A jegyzőkönyv bevezetőben röviden összefoglalja a tanácskozáson napirenden szerepelt témákat, valamint azokat a programokat, amelyeken a küldöttségek részt vettek, majd a tárgyalt témákra vonatkozó határozatokat tartalmazza.

E döntésekről a munkabizottságok üléseinek rövid ismertetőjében már említést tettünk.

A jegyzőkönyv további pontjai a soron következő X. konferencián napirendre tűzött témákat tartalmazzák. Valamennyit – terjedelmi okokból – nincs módunkban felsorolni, csupán annyit említünk meg, hogy első helyen szerepel a nemzetközi tudományos és műszaki információcseré szervezeti szabályozása.

A dokumentum lerögzíti, hogy a legközelebbi konferenciát 1973-ban Szófiában rendezik meg. Ekkor tartják meg a legközelebbi nemzetközi tűzoltóversenyt is.

A jegyzőkönyv melléklete a küldöttségek plenáris ülése által elfogadott és 1971–75-re szóló szakbizottsági témákat sorolja fel.

Ezek közül a magyar tűzrendészeti szervek által kimunkálendő téma az egyes országokban alkalmazott tűzveszélyességi szabályozások, vizsgálatok értékelése és javaslat készítése ezek egységesítésére.

Részt veszünk továbbá a magas épületek tűzvédelme című témakörrel kapcsolatos munkálatokban, az oltóeszközök és -felszerelések hatékonyságának megállapítására alkalmas laboratóriumi eljárás kidolgozásában is.

További témáink: Az új oltási eljárások technikai és taktikai alkalmazása korszerű könnyű szerkezetes, nagy összefüggő légtérű csarnokokban, létesítményekben; az éghető anyagok tényleges tűzveszélyét figyelembe vevő vizsgálatok kutatása; továbbá eljárás kidolgozása a robbanási túlnyomás levezetésére, valamint füst és hőelvezetésre alkalmas nyílások méretezésére, és közreműkö-

dünk a tűztávolságok reális meghatározásához szükséges számítási eljárások kidolgozásában is.

A zárójegyzőkönyv ünnepélyes aláírását meghitt hangulatú búcsúvacsora követte.

Augusztus 12

Elérkezett a búcsú napja kedves vendégeinktől. A Nyugati pályaudvaron, illetve a Ferihegyi repülőtéren dr. Farkas György t. vör. orsz. parancsnok, valamint Horváth Sándor t. ezds. és dr. Pillók János t. alez. országos parancsnokhelyettesek a BM Tűzrendészet vezető beosztású főtisztjeinek kíséretében köszöntek el a delegációktól, és kívántak kellemes utazást, továbbá sok-sok sikert felelősségteljes munkájukhoz.

Jogosan remélhetjük, hogy a 12 napos eseménysorozat minden tekintetben elérte a célját, tehát tovább szilárdította népeink és tűzrendészeti szerveink barátságát és szoros együttműködését. Most az a feladat vár mindannyiunkra, hogy az elkövetkező hónapokban abban a szellemben folytassuk a hasznos eszmecserét és közös problémáink megoldását, ahogyan azt a Budapesten aláírt zárójegyzőkönyvben lerögzítették.

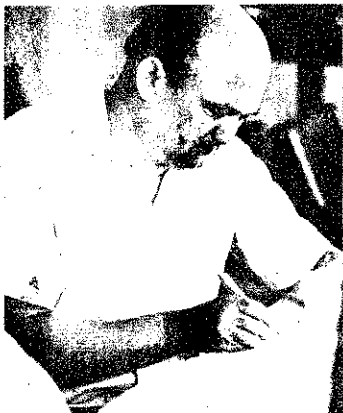
Végezetül kedves kötelességünknek tesszünk eleget, amikor a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szívből jövő köszönetét tolmácsoljuk mindazoknak a társ-szerveknek, párt-, állami és gazdasági vezetőknek és munkatársaiknak, akik odaadó fáradozásukkal és példamutató segítőkészségükkel lehetővé tették az eseménysorozat zökkenőmentes lebonyolítását, s akiket ez alkalommal nincs módunkban személy szerint is felsorolni.

Augusztus 11-én néhány perccel 18 óra után aláírták a konferencia zárójegyzőkönyvét

Ilija Penev Doncsev
tábornok

Emil Hnidka ezredes

Juan Terry hadnagy

Zygmund Jarosz ezredes

A delegációk vezetői röviddel hazautazásuk előtt a következő nyilatkozatokat adták munkatársunknak:

ILIJA PENEV DONCSEV tábornok, **Bulgária:**

— Immár hagyomány, hogy a szocialista országok tűzrendészeti szerveinek képviselői konferenciákon találkozzanak, és fontos kérdéseket vitassanak meg. E problémák népgazdaságunk korszerűsödésének velejárói, és számuk minden bizonnyal növekszik majd a kibontakozóban levő integráció eredményeként bekövetkező még gyorsabb ütemű fejlődéssel.

Mi a pártjaink, kormányaink és népeink közötti sokrétű és igen szoros kapcsolatok egyik formájának tekintjük ezeket a tanácskozásokat, s jóleső érzés volt számunkra, hogy a budapesti konferencia is ebben a szellemben zajlott le.

Igen nagy élményt jelentett, hogy a mi kedves magyar kollégáink mindent megtettek az eredményes munka feltételeinek biztosításáért.

Látogatásunk idején bonyolították le csapataink nemzetközi tűzoltóversenyét, sorrendben már a negyediket. Igen figyelemreméltónak tartjuk, hogy a csapatok versenyről versenyre jobb eredményeket érnek el, és minthogy e találkozó is jól szolgálta testvéri tűzoltóságaink felkészültségének növelését és barátságunk elmélyítését, ezt jogosan tekinthetjük olyan első díjnak, amelyet mindegyik csapatunk érdemelt.

Jó néhányszor jártam már az Önök szép hazájában. Szeretett házigazdáink jóvoltából most újabb budapesti és vidéki üzemekkel, gazdaságokkal és tűzoltóságokkal ismerkedhettem meg. Küldöttségünk tagjaival együtt örömmel tapasztalhattuk országuk gyors fejlődését.

Delegációink s valamennyi bolgár tűzoltó elvtársam nevében ezúton is sok-sok sikert kívánok a munkaszerető magyar népnek és tűzrendészeti szervei minden munkatársának. Összinté szeretettel várjuk képviselőiket a Szófiában tartandó X. kongresszus tanácskozáisaira.

EMIL HNIIDKA ezredes, **Csehszlovákia:**

— Küldöttségünk egyöntetű véleménye, hogy mindazok a szervek és elvtársak, akik a tanácskozásokat előkészítették, igen alapos munkát végeztek.

A tanácskozások anyagának megvitatása, tapasztalataink cseréje igen gyümölcsöző volt számunkra. Ez jórészt az egyes anyagok igen gondos minőségű összeállításának köszönhető, s nagyon örülünk, hogy sok hasznos ismerettel gazdagabban térhetünk majd haza.

Küldöttségünk nem csupán a nemzetközi versenyt és nagyszerűen sikerült záróünnep-

ségét kísérte élénk figyelemmel, hanem igen nagy hatással volt rá az önkéntes tűzoltók országos találkozója is. Az ott látott magasfokú felkészültség, véleményünk szerint, az őket segítő és szakmailag irányító állami tűzoltókat is messzemenően dicséri.

Ami a nemzetközi versenyt illeti, ki szeretném emelni a magyar versenyzők nagyszerű teljesítményét, de a többieket is ugyanilyen elismerés illeti. Az összesített pontverseny alapján kialakult sorrend érthetően nem a legkellemesebb a mi elvtársaink számára. De, ha figyelembe vesszük, hogy aránylag kis különbségek döntöttek, akkor igazán nem lehetünk elégedetlenek.

A magyarországi tartózkodásunk során lebonyolított rendezvények hasznosan szolgálták népeink barátságát is. Minthogy nemcsak testvéri, hanem szomszédos országok is vagyunk az Önök hazájával, úgy véljük, tűzoltóságaink együttműködésének elmélyítése fokozott jelentőségű a számunkra.

Ezúton is köszönetet kívánunk mondani a szíves vendéglátásért, és engedjék meg, hogy megragadva az alkalmat, őszinte szívvel mondjak köszönetet azoknak a határmenti tűzoltóságoknak is, amelyek kérésetek alkalmával igen készséges és hatékony segítséget nyújtanak számunkra.

JUAN TERRY hadnagy, **Kuba:**

— Mi csak a közelmúltban kapcsolódtunk be a szocialista országok tűzrendészeti szerveinek tanácskozásaiba, de úgy érezzük, máris igen sok hasznos tapasztalatot szerezhettünk. A budapesti tanácskozásokról is sok-sok ismerettel és élménnyel gazdagabban térhetünk haza.

A testvéri szocialista országok tűzoltóságai tevékenységének megismerése számunkra azért is igen fontos, mert a tűzrendészetet és a tűzoltás feltételeit illetően egyaránt nagyon elmaradott körülményeket örököltünk.

Jelenleg főként két területen kívánunk további előrehaladást elérni: szélesíteni akarjuk társadalmi segítőink bázisát, és még korszerűbb alapokra helyezni a megelőző tűzrendészetet. Ez utóbbival jóformán alig tördelték a Battista-uralom idején, csupán a biztosítótársaságok tettek valamit keveset, de ők is kizárólag üzleti érdekből.

Hivatásos tűzoltóegységeink felszerelése között szép számmal található szocialista országban gyártottak is. Az önkéntesek — leginkább a gyárakban — már részben el vannak látva felszerelésekkel, a többieket arra képeztük ki, hogy adott esetben a hivatásos tűzoltóknak segíthessenek.

Az önkéntes tűzoltók vezetőségei a népi

szervektől kapják megbízatásaikat. Gyorsasági és ügyességi versenyeket is rendezünk évente, bár nem egészen abban a formában, ahogy Magyarországon láttuk.

Megemlíthetem még, hogy ha valahol tűzrendészeti szabálytalanságokat észlelünk, a rendcsinálás megkövetelésében mindenkor számíthatunk a pártszervezetek segítségére, de — kezdeményezésünkre — a rendőrség is eljár a mulasztókkal szemben.

Érőfeszítéseink eredményének is tulajdonítható, hogy a jelentősebb tüzesetek aránylag ritkák országunkban.

ZYGMUND JAROSZ ezredes, **Lengyelország:**

— Küldöttségünk magasra értékeli a budapesti konferenciát és annak előkészítését, s úgy véljük, a mostani tanácskozás igen fontos állomása volt együttműködésünk további bővítésének.

A napirenden szereplő témák közül a megelőző tűzrendészeti jellegűek voltak túlsúlyban, s úgy érzem, mindannyian sokat merítettünk az igen színvonalasan előkészített anyagokból és megvitatásukból. A 9. sz. bizottság által tárgyalt s az Önök által kidolgozott téma különösképpen megragadta a figyelmünket.

Mint a legutóbbi konferencia és nemzetközi verseny rendezői kijelenthetjük: sem szakmailag, sem pedig a szervezést illetően igazán nem volt gyenge pontja a budapesti tanácskozásnak és az ezt követő esemény-sorozatnak.

A nemzetközi versenyen szerepelt magyar tűzoltóportolók teljesítményét is nagyra értékeljük. Akárcsak a mi versenyzőink, ők is lényegében csupán harmadik éve vesznek részt az új szabályzat szerint lebonyolított találkozókban. Szeretném megragadni az alkalmat, hogy gratuláljak a második helyezésükhöz, de természetesen a mieink harmadik helyezését is értékesnek tekintem. Az eredményeken persze még kölcsönösen javíthatunk. Úgy gondolom, e tekintetben még nem mondták ki az utolsó szót a mostani ezüst- és bronzérmesek, s még jobb felkészüléssel legközelebb talán a dobogó magasabb fokait is megpályázhatják egyik-másik versenyszámban.

Tizenkét évvel ezelőtt jártam először Magyarországon, és igen kellemes érzéssel tapasztaltam hazájuk gyors fejlődését. Küldöttségünk tagjaival együtt éppen úgy örültünk ennek, mint legjobb testvérünk gyarapodásának. Hivatásomból adódóan leginkább az Önök tűzrendészeti szervezetének öröndetes fejlődése ragadta meg a figyelmemet. Delegációink nevében is további sikereket kívánok magyar tűzoltó barátainknak.

Zs. Zsanzsiv ezredes

Karl Glassel ezredes

Benone Toropoc ezredes

Georgij Petrovics Krseminszkij ezredes

34358 A

Ahogy vendégeink látták

ZS. ZSANZSIV ezredes, Mongólia:

– Mindenekelőtt a konferencia szervezésének és lebonyolításának magas színvonalát szeretném kiemelni. Igen örülünk ennek, és nagyon elégedettek vagyunk a tanácskozással menetével, valamint itt-tartózkodásunk többi programjával.

A napirenden szereplő témák kivétel nélkül rendkívül érdekesek voltak számunkra.

Mivel sok ezer kilométer választja el barátai országainkat, ezért talán nem érdektelen, ha néhány szót ejtsek a mi tűzrendészeti szerveinkről. Népköztársaságunk tűzrendészete a közbiztonsági minisztériumhoz tartozik, és szervezeti felépítése erősen hasonló a Szovjetunióban működőéhez. Vonulógységeink úgynevezett katonásított tűzoltóságok. Iparunk, mezőgazdaságunk fejlődésével nálunk is számos ugyanolyan vagy hasonló tűzvédelmi probléma vetődik fel, mint amelyek a tanácskozáson részt vevő országok által bevezetett és megvitatott anyagokban szerepelnek.

A nemzetközi és az ezzel egyidejűleg folyó országos tűzoltóverseny is mély benyomást tett ránk; s úgy véljük, e nagyszerű zárőnnepély méltó befejezése volt ezeknek.

Mint ismeretes, a mostani nemzetközi versenyre még nem küldtünk csapatot, de tanulmányozzuk a részvétel lehetőségét, és ha tűzoltósportolónk kellően felkészülnek, akkor lehetséges, hogy 1973-ban már ők is szerepelnek majd Szófiában.

Magyarországi látogatásunk alkalmával számos felejthetetlen élményben volt részünk. Budapest nagyon szép, kulturált és gyorsan fejlődő város.

Engedjék meg, hogy ezúton is köszönetet mondjak a szíves vendéglátásért, és további sikereket kívánjak magyar tűzoltó elvtársainknak.

KARL GLASSEL ezredes,

Német Demokratikus Köztársaság:

– Először járok Magyarországon, s mindenekelőtt arról a szívélyes vendégszeretetről szólnék, amelyet üzemekben, gazdaságokban tett látogatásaink; de személyes érintkezéseink során is tapasztalhattunk magyar barátaink részéről.

Mindabból, amit láttunk, arra a következtetésre jutottunk, hogy a magyar dolgozók jó úton haladnak pártjuk helyes irányításával.

Az NSZEP közelmúltban megtartott kong-

resszusa az elkövetkező öt évre meghatározta legfontosabb feladatainkat. A határozatok között kiemelt helyen szerepel a testvéri szocialista országokkal való s a proletár internacionálizmuson alapuló együttműködésünk további fejlesztése is, és úgy gondolom, hogy a Varsóban megtartott múlt évi konferencia, valamint a mostani budapesti tanácskozás a mi területünkön igen jó lehetőségeket teremtettek erre.

Úgy tapasztaltuk, hogy ilyen törekvések vezérelték a többi tisztelt küldöttséget is, amikor kölcsönösen tájékoztattuk egymást munkánkról és problémáink megoldásáról.

A jól előkészített tanácskozások igazán kedvező alkalmat teremtettek a tapasztalatcsere-re, s hogy kidolgozzuk a minél gazdaságosabb tűzvédelmi megoldásokat. A budapesti konferenciát ilyen vonatkozásban is a legmagasabb minősítés illeti.

A tanácskozások időtartama alatt lebonyolított versenyprogram színvonala is mély hatást tett ránk. A gyors és eredményes tűzoltás kétségtelenül kellő fizikai felkészültséget követel, és ezt is igen jól szolgálják az ilyen találkozó, de ennek a versenynek, véleményem szerint, elsősorban barátságunk további erősítése volt a legnagyobb eredménye.

BENONE TOROPOC ezredes,

Románia:

– Ahogy azt már többször is kijelentettük, véleményünk szerint is szükséges megtartani ezeket a konferenciákat, s úgy gondoljuk, a jövőben is eredményesen hozzájárulnak majd egymás tevékenységének jobb megismeréséhez. A szocialista országok tűzrendészeti szerveinek tanácskozásai – így ez a mostani is – nagyon jól szolgálta a tapasztalatcsere-t, s ezáltal azt is, hogy tűzvédelmi munkánk színvonala magasabb legyen országainkban.

Küldöttségünk nevében is kijelenthetem: a budapesti konferencia minden szempontból eredményes volt, nagyra értékeljük a résztvevők felkészültségét, amivel hozzájárultak a konferencia igazán magas színvonalához.

A versenyek és a színpompás zárőnnepély előkészítéséről és lebonyolításáról is lényegében ugyanez a véleményünk.

Ezúton is köszönetet mondunk házigazdáinknak azért, hogy ilyen gazdag programot állítottak össze részünkre, ennek keretében igen sok értékeset láthattunk üzemekben, gazdaságokban és tűzoltóegységeknél tett látogatásaink alkalmával.

Egyszóval nagyon jól éreztük magunkat.

Engedjék meg, hogy további eredményeket kívánjak a magyar tűzoltóság személyi állományának s a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságán dolgozó, nagyrabecsült elvtársainknak.

GEORGIJ PETROVIC KRSEMINSZKIJ ezredes, Szovjetunió:

– Magyarországon való tartózkodásunk idején nagyon sok benyomást érte küldöttségünket. Magyar barátainknak nem volt könnyű megszervezni ezt a konferenciát, de véleményünk szerint kitűnően oldották meg ezt a feladatot.

A munkabizottságok ülésein örömmel tapasztaltuk, hogy a vitára bocsátott anyagok, valamint az elhangzott referátumok és hozzászólások színvonala tovább emelkedett a korábbi konferenciákhoz képest.

A résztvevők olyan időszerű témákat érintettek, mint például a magas épületek tűzvédelmi problémái, az új oltóanyagok stb., s emellett rendkívül értékes információkat kaphattunk a Csehszlovákiában és Lengyelországban a közelmúltban keletkezett tűzkatasztrófákról is.

A budapesti Tűzoltó Múzeumban tett látogatásunk alkalmával igen értékes és tartalmas kiállítás láthatottunk. A színvonalas munkaért feltétlenül dicséret illeti az anyag összeállításán munkálkodott kollektívát.

A mostani nemzetközi tűzoltóversenyen, immár a negyedik volt a találkozók sorában, is örömmel tapasztalhattuk a résztvevők magas fokú felkészültségét, aminek eredményeként a teljesítményeket illetően lényegesen kisebb különbség volt az élenjárók meg az ún. sereghajtók között, mint bármikor korábban. Ilyen körülmények között igen nagy eredménynek tartjuk a magyar csapat második helyezését. Ezzel a témával kapcsolatban még annyit, hogy a zárőnnepély is nagy hatást tett ránk.

A Szovjetunióban folyó tűzvédelmi tudományos kutatómunka fő témái közé tartozik jelenleg a tűzszelők, -jelző és -oltó automatáknak széles körű meghonosítása, a számítógépek felhasználási módjának vizsgálata a tűzvédelmi problémák megoldását illetően, az épületszerkezetek tűzállóságával kapcsolatos számítások egyszerűsítése. Mindehhez a mostani budapesti tanácskozás menete is sok-sok érdekes szempontot adott.

Engedjék meg, hogy küldöttségünk nevében is köszönetet mondjak a szívélyes vendéglátásért, és további sikereket kívánjak Önöknek.

TŰZRENDESZET ÉS ÉPÍTÉSZET

Interjú dr. Farkas György tűzoltó vezérőrnaggyal, a BM Tűzrendészet országos parancsnokával

Az Építésügyi Műszaki és Gazdasági Tájékoztató 5. számában interjút közölt dr. Farkas György tűzoltó vezérőrnaggyal, a Tűzrendészet országos parancsnokával. A nyilatkozatot – kivonatossan – az alábbiakban közöljük.

Az Indító és egyben fő kérdés ez volt:

– A hazai és külföldi tapasztalatok alapján milyen tűzrendészeti követelményekről kell gondoskodni, a korszerű épületek tervezésekor?

– Az elmúlt évtizedben az Ipar és a mezőgazdaság intenzív, gyors fejlődése, a lakásépítés ütemének felgyorsulása, új építési anyagok, szerkezetek és építési módok alkalmazását igényelte. A középmagas és magas házak építése egyre inkább általánossá válik.

A hagyományos (fa és szén) energiastruktúrát korszerű olaj- és gázenergia-hordozók váltják fel. Ezek tények és szükségszerűen vetették fel, hogy az építkezések tervezése és a kivitelezés során, a tűz megelőzésére irányuló tevékenység ezekhez igazodjon. Ugyanakkor a legfőbb követelmények: az emberélet biztonsága, az anyagi javak védelme és a gazdaságosság optimális mértéke továbbfejlesztve, fokozottan kerüljön előtérbe.

– A hazai és külföldi tapasztalatok alapján – a tervezés során megartandó – két alapvető követelményre hívnám fel a figyelmet...

...Az egyik ilyen – és sokszor vitatott – kérdés: a szerkezetek tűzállósági követelménye. A megfelelő tűzállósági határértékű szerkezeteket általában az épületben folyó tevékenység tűzveszélyességi osztályától, esetenként az épület rendeltetésétől, illetőleg egyéb befolyásoló tényezőktől függően a tényleges tűzterhelés figyelembevételével célszerű megválasztani.

A másik, a tűzszakaszok kialakítása. Ezek alapterületeinek olyan nagyságúnak kell lenniük, hogy – az ott adódható tűzterhelést figyelembe véve – egy bizonyos megengedhető időtartamon belül (a határoló szerkezetek tönkremenetele előtt) tegyék lehetővé a tűz sikeres oltását, vagyis a tűz ne terjedhessen át a szomszédos helyiségekre, épületekre és berendezésekre. Ugyanakkor a megállapított kiürítési időn belül lehetővé kell tennünk az emberek biztonságos evakuálását is.

Indokolt külön kiemelni a tűz- és robbanásveszélyes üzemek tűzszakaszainak méretviszonyait. Ezek olyanok legyenek, hogy – a keletkező tényleges robbanási nyomomás levezetésére – a szükséges hasadó-nyíló felületeket is ki lehessen alakítani.

Az ismertetett követelmények mellett – az épületek jellegétől függően – a jövőben egyre szélesebb körben kell tervezni a biztonságot növelő műszaki megoldásokat. Ilyennek tekinthetők például:

- a füstmentes lépcsőházak és a biztonsági felvonók,
- a hő- és füstgázvezetők,
- a könnyű acélszerkezetek – tűzterhelési állékonyságát növelő – védőfesték-bevonata,
- az automatikus tűzészlelő, jelző- és oltóberendezések (például: a füst-,fény-és hőhatásra működő tűzjelző, a könnyűhabbal oltó berendezések stb.)

A példázott műszaki megoldások átgondolt, ésszerű felhasználása differenciáltabb tűzrendészeti rendelkezések kialakítását és alkalmazását teszi lehetővé.

...A könnyűszerkezetes építéssel kapcsolatos álláspontunkat alapvetően az éghető építési anyagok és épületszerkezetek alkalmazására vonatkozó igény határozza meg... Tömeges és korlátlan alkalmazásuk – kellő megelőző tűzrendészeti szabályozások hiányában – súlyos tűzkatasztrófához vezethet. A hazai kísérletek és külföldi tapasztalatok igazolják, hogy a könnyűszerkezetek tűzállóságát növelni lehet és kell. Fa alapanyagú szerkezetek esetén a hatékony és időálló égéskésleltető anyagok alkalmazásával; műanyagok esetében a tűz hatására kedvezőbb tulajdonságú, úgynevezett „önkioltó” anyagokat kell inkább előtérbe helyezni; a könnyű alumínium- és acélszerkezetek tűzállósága megfelelő összetételű festékbevonó és burkolóanyaggal növelhető.

A biztonságot azonban az épület jellege szerint esetenként megállapított egyéb ellensúlyozó intézkedésekkel és műszaki megoldásokkal is növelni lehet.

A tervezők figyelmébe tudom ajánlani, hogy a könnyűszerkezetes építési mód nem zárja ki a korszerű vasbetonépítést sem, hanem – a külföldi példák szerint is – azzal együttesen, sőt olykor kombináltan lehet azokat alkalmazni. A tűzoltóság álláspontja, hogy a könnyűszerkezetet általában széles körben lehet alkalmazni, ha az kielégíti a vonatkozó tűzállósági és éghetőségi követelményeket.

Az alacsony tűzállósági határértékű épületszerkezeteket a továbbiak során sem szabad felhasználni olyan épületek létesítésére, ahol a tűz következtében az emberélet nagyfokú veszélyeztetettsége állhat fenn, vagy ahol jelentős (pótolhatatlan) népgazdasági értékek kerülhetnek veszélybe. A jelenleg érvényes tűzállósági követelményeket az 1960-as években állapították meg. Kiadásuk időpontjában megfeleltek a népgazdasági célkitűzéseknek, az akkor alkalmazott építési módoknak, és bizonyos mértékben figyelembe vették a várható fejlődés perspektíváit is.

– Köztudomású, hogy ma már a korszerű épületszerkezetek alkalmazása és azok elbírálása igen differenciált, az összes befolyásoló körülményeket jól hasznosítható előírások kidolgozását igénylik –, jegyeztük meg a beszélgetés során. – Ennek megvalósítása érdekében jelenteg az Építésügyi- és Városfejlesztési Minisztérium és a Mezőgazdasági- és Élelmiszerügyi Minisztérium kutató- és tudományos intézeteiben, tűzrendészeti szakértők közreműködésével, a szabályozás előkészítésének munkálatain már dolgoznak –, felelte dr. Farkas György vezérőrnagy. – Az OMFB-ben szakbizottság foglalkozik a tűzoltóság közreműködésével a könnyűszerkezetes építési tűzrendészeti szabályainak kimunkálásával...

...A IV. ötéves terv időszakában a gyors építési módszerek, új anyagok és szerkezetek alkalmazásával, az építkezések koncentrációjával, és az építési folyamatok szerelő jellegének elterjedésével tovább folytatódik az építőipar korszerűsítése. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezekből adódóan az építkezések területén – a hagyományos építkezésekhez képest – esetenként nagy mennyiségű éghető, sőt tűz- és robbanásveszélyes anyagot tárolnak, illetve dolgoznak fel, méghozzá sok esetben ideiglenes körülmények között. Ez is indokolja, hogy fokozottabb mértékben kell gondoskodni a jelen és a jövő építkezéseinek, építési munkahelyeinek tűzvédelméről. Ennek megoldása a tervező-asztalon, illetőleg a vállalati központban kell hogy kezdődjön. Az organizációs tervben kell megtervezni például az építkezés megközelítését, az oltóvízellátást, a tűzjelzést, a tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolási módját. Már

a szerződéskötéskor szükséges megállapítani a beruházóra, illetve a kivitelezőre háruló tűzrendészeti kötelezettségeket.

A felvonáslaskor kezdetét kell vennie a tűzrendészeti feladatok gyakorlati végrehajtásának. Ennek során a használati összefüggő tűzrendészeti rendelkezéseket is következetesen kell megtartani. Ezek közül a legfontosabbak a tűz- és robbanásveszélyes anyagok felhasználására, a hegesztésre, a nyílt láng használatára, az építőipari gépek, tüzelő és villamos berendezések biztonságos üzemeltetésére és az anyagok raktározására vonatkozó szabályok.

Az építkezéseken előforduló tüzesetek gyakran azért következnek be, mert a felkészítéskor felügyelet nélkül, szabálytalanul fűtenek, vagy nem tartják meg a hegesztésre, illetőleg a szakipari munkák végzésekor az oldószeres, festékek, ragasztóanyagok felhasználására vonatkozó rendelkezéseket. Egy keletkező tűz az elpusztult értékek mellett az építkezés befejezésének határidejét is befolyásolja. Példát is mondjak? Ime: a közelmúltban fordult elő ilyen jellegű tüzeset a Nyírbogdányi Állami Gazdaság építés alatt álló 400 vagonos hűtőtárolójában, a felújítás alatt levő kaposvári hűtőházban és az átadás előtt álló Budapest IV. kerületi Pozsonyi úti 10 emeletes lakóépületben.

Az elmondottak alapján az a véleményem, hogy az építkezések biztonságos tűzvédelme a kellő előfeltételek megteremtésén, a tűzvédelmi szabályok következetes végrehajtásán, a megfelelő belső ellenőrzésen és nem utolsósorban a vezetők és dolgozók tűzrendészeti oktatásán, a szabályok tudatosításán és megtartásán múlik.

— Közismert a franciaországi tűzkatasztrófa. A Saint-Laurent-du-Pont-i szerencsétlenség következményeként a francia hatóságok rövid néhány hét alatt több mint 800, nyilvános előadások és műsorok tartására szolgáló helyet (mozit, tánchelyiséget stb.) zártak be. Megállapították, hogy ezek nem feleltek meg a tűzoltóság előírásainak. Biztosak vagyunk, hogy nálunk ilyen tömeges szabálytalanság nem fordulhat elő. Mivel magyarázható ez? — tettük fel a közvéleményt ma is foglalkoztató kérdést a vezérőrnagy elvtársnak.

— Bennünket is mélyen megdöbbentett a Saint-Laurent-du-Pont-i 5-7 klubban 1970. november 7-én bekövetkezett tűzkatasztrófa. A 145 ember tűzhalálát előidéző sajnálatos esemény kiváltó körülményeit mi is tanulmányoztuk.

Magyarországon 60 évvel ezelőtt fordult elő hasonló tömegszerencsétlenség, az ökörítói tűzkatasztrófa 337 ember halálát okozta. A két esemény között több azonos vonás mutatható ki.

Ökörítón a mulatságot fából készült dohánypajzában tartották, a helyiség belül gallyakkal, papírgirlandokkal volt dekorálva. Saint-Laurent-du-Pont-ban szintén tűzveszélyes műanyag burkolatú volt a helyiség. Mindkét helyen gátolva volt a menekülés lehetősége. Ezek a körülmények a létesítési és használati előírások megszegésével vannak összefüggésben.

Hazánkban — a befogadóképesség figyelembevételével — progresszív tűzrendészeti előírások vannak az ilyen jellegű épületek helyeinek kijelölésére, tervezésére, építésére és használatára. Ezek többek között meghatározzák az épületszerkezetek tűzállósági követelményeit, s az emberek evakuálásának (kiürítésének, kitelepítésének) feltételeit.

Példaként említem meg, hogy a létesítmények folyosóit, kijáratait úgy kell kialakítani, hogy még a tervezett maximális létszám esetén is 6 perc alatt mindenki a szabadba, illetve biztonságos helyre távozhasson. Az alkalmazható építő- és dekorációs anyagok, díszetek általában csak nem éghetőek, egyes esetekben pedig kivételesen nehezen éghetőek lehetnek.

Meghatározott esetekben a tűzoltóság a rendezvény tartama alatt felügyeleti szolgálatot teljesít. A befogadóképességtől és a tűzveszélytől függően a tűzrendészeti hatóságok rendszeresen ellenőrzik ezeket a létesítményeket. A tűzrendészeti szabályok megszegéséért — amennyiben a cselekmény nem minősül bűncselekménynek — szabálysértési eljárást indítanak. Így például Budapesten mintegy 30 esetben került sor ilyen eljárásra — 1970-ben.

Franciaországon kívül az elmúlt időszakban Belgiumban, Angliában és más országokban is több tragikus tüzeset volt, ezekkel a világsajtó is foglalkozott. Tudunk szállodai, áruházi, 15–20 emeletes lakóházi tüzesetekről.

Brüsszelben az „Innovation” áruház 1967. május 22-i tüzesete több mint 300 halálos áldozatot követelt. A tragikus károsítást a magyar tűzrendészeti szervek számára sok tanulsággal szolgált. Az ötemeletes, 9000 m² alapterületű áruház első emeleti ruharaktárában keletkezett tűz rendkívüli gyorsasággal terjedt mind vízszintes, mind függőleges irányban. Az épület nem volt megfelelő tűzállóságú (védelem nélküli acélszerkezetek, éghető anyagú álmennyezetek, dekorációk stb.), ami a nagy mennyiségben felhalmozott éghető anyagú áru mellett — szintén elősegítette a tűz terjedését és az épületrészek összeomlását.

Érdemes megemlíteni, hogy a Belga Országos Tűzvédelmi Szövetség jelenlegi igazgatója már 1936-ban felhívta a figyelmet arra, hogy egy kezdetben kisméretűnek látszó tűz tova terjedése valósággal karamatóriummá vagy óriási füstkamrává változathatja az áruházat, és egy egész városnegyedet veszélyeztethet.

Az áruházakban tehát igen fontos követelmény az épület megfelelő tűzállósága, a tűzfalakkal határolt tűszakaszok és a füstmentes lépcsőházak megfelelő számban történő kialakítása; az automatikus

tűzjelzők, valamint tűz esetén az épületben tartózkodó személyek gyors eltávolítása megfelelő számú kijáraton és lépcsőhádon keresztül. A budapesti Corvin Áruház átalakítása során többek között követelményként szabtuk meg, hogy az áruházat 6 percen belül ki kell üríteni. Az áruházi tüzek esetében nagy segítséget nyújt az olyan használati szabályok megtartása, amelyek a raktározásra, a menekülési utak át-landó szabadon tartására és feltűnő jelölésére, az automatikus tűzjelzésre, a megfelelő számú tűzoltókészülék elhelyezésére és készenlétben tartására, a személyzet kioktatására stb. irányulnak. Merőben más jellegű — térben és időben kisebb — katasztrófa játszódott le 1968. május 16-án London egyik külvárosában. Itt egy 24 emeletes panel-szerkezetű toronyház sarkrészén a 18. emeleten történő gázrobbanás következtében omlott össze. Ez esetben a tragédia — 4 halálos áldozat volt — viszonylag rövid idő alatt zajlott le, hogy már nem volt mód olyan beavatkozásra, amely annak kimenetelét kedvezően befolyásolhatta volna. A kivont tűzoltóegységek műszaki mentési utómunkálatokat végeztek.

Egy hibás gázcső-csatlakozástól létrejött gázszivárgás és annak a gáznak gyufagyújtástól történő felrobbanása okozta a katasztrófát. A robbanás viszonylag nem volt nagy erejű, mégis úgynevezett láncolatlan épületomlás következett be. (A leomló felsőbb emeletek sziklák omladéka magával rántotta az alsóbb szintek szerkezeti elemeit.)

Az ilyen és hasonló külföldi tapasztalatok alapján, felismerve a kérdés jelentőségét, az illetékes hatóságok szabályozták a panelos épületekben alkalmazandó gázüzemelés módját. Ennek eredményeképpen készült a 10/1970. ÉVM. sz. közleménnyel közzétett „Műszaki Irányelvek”, amely a megfelelő megelőző tűzrendészeti szabályozást is tartalmazza. Például: a belső terű konyhákba nem tervezhető gázüzemű tűzhely, sőt bizonyos ütemezésrel a már meglévő belső terű konyhák gázüzeműeit is elektromos fűtésűre kell kicserélni. A külső terű konyhákban pedig csak égésbiztosítással ellátott gázfogyasztó készüléket szabad felszerelni. Hasonló súlyú intézkedés például a fokozott szellőztetés megoldása és a palackos pébé-gáz kitöltése ezekből az épületekből.

Végezetül meg kell említenem, hogy egyéb szabályokkal is igyekszünk elejét venni a katasztrófális méretű tűz- és károsítéseknek. Ilyen előírások például — a már említett — menekülési utak biztosítása, a füstmentes lépcsőházak megfelelő számban történő létesítése, a tűszakaszok kialakítása, a megfelelő kiürítési idő feltételeinek megteremtése, a felszálló tűzvíz-vezeték létesítése stb. Ezeket az előírásokat megfelelő rendeletek, szabványok és eseti-egydi előírások alkalmazása útján juttatjuk érvényre.

A technikai fejlődés, az új konstrukciók megjelenése nem nélkülözheti a tudományos kutató tevékenységet. A tűzoltóságnak egyedül kevés a lehetősége arra, hogy a népgazdaság minden ágában jelentkező sokoldalú előrehaladással kapcsolatban mindenre kiterjedő tűzrendészeti és biztonsági vonatkozású kutatómunkát végezzen. Az alap- és ipari kutatásokat végző intézményektől azt várjuk, hogy kutatási témáikkal összefüggésben a biztonsági feltételeket is vizsgálják, s következtetéseik alapján tegyenek javaslatot az élet- és testi épséget, valamint az anyagi javak védelmét szolgáló műszaki megoldásokra, szabályozásokra.

Ezeket a célokat szolgálja, hogy a különféle tudományos kutatóintézményekkel (EMI, ETI, MÜKI, FAKI stb.) szoros munkakapcsolatokat tartunk fenn. Témafelelős mérnökeink rendszeresen részt vesznek a kapcsolatos tudományos beszámoló tanácsulésain, és a témától függetlenül közreműködünk a kutatómunkában, valamint a kísérletek végrehajtásában.

Együttműködésünk eredményeként — többek között — olyan mértezési eljárásokat dolgoztak ki, amelyekkel — a statikai méretezésekhez hasonlóan — számítás útján is meg lehet határozni az épületszerkezetek tűzállósági határértékét. Az EMI tudományos tanácsulésan elfogadta az épületek mértékadó tűzállósági követelményeinek meghatározására kidolgozott számítási módszert, mivel az megfelelően figyelembe veszi a tényleges tűzterhelést és a tüzesetet befolyásoló fizikai hatásokat és egyéb körülményeket.

A könnyűszerkezetes építési mód szélesebb körű bevezetése érdekében az építési anyagok és szerkezetek éghetőségi csoportjainak további differenciálását tűztük ki:

— a fa alapanyagú épületek létesítése céljából a hőszigetelésre, a tűzterjedés körülményeinek vizsgálatára, a mértékadó tűztávolság meghatározására, a tűszakasz-alapterület és a szükséges tűzgátló szerkezetek megállapítására kísérleteket végzünk;

— az égés gázainak toxicitása és a megengedhető füstképződés mértékének meghatározására vizsgálatokat folytatunk;

— a könnyű acél- és alumínium szerkezetek tűzterhelés-állóságának növelésére műszaki megoldásokat keresünk;

— kutatómunkát folytatunk az égéskésleltető anyagok hatékonyságának és időállóságának növelésére.

A jövőben a tudományos kutatás és a technika tűzrendészeti érintő eredményeit következetesebben kívánjuk felhasználni anyagi jogszabályaink, hatósági előírásaink megalkotásakor, hogy a korszerű tűzvédelem és tűzbiztonság feltételeit, korunk követelményeinek megfelelően, a népgazdaság valamennyi ágában megteremtjük.

TESTVÉRSZERVEINK ÉLETÉBŐL

ROMÁNIA

A tűzoltók hősi emlékműve

A tűzoltók napja

Szeptember 13-a jeles ünnep: a román tűzoltók napja. 1848-ban a bukaresti tűzoltók ezen a napon, a tömegek segítségével csatát nyertek a forradalom elnyomására érkezett török csapatokkal szemben.

Jóllehet, a túlerőben levő török sereg végül is legyőzte a forradalmat, de a bukaresti tűzoltók bátor, hősi tette azóta is szimbólumként él az utódok és a főváros lakóinak emlékeztében, és minden év szeptember 13-án a kegyelet koszorú bo-

rítják el a harcban elesettek sírjait, emlékművét.

Az évtizedek során a román tűzoltók újabb tettekkel gyarapították elődeik dicsőségét. Részt vettek az 1877-es függetlenségi harcokban. Az 1944 augusztusi felkelés napjaiban szívvel-lélekkel csatlakoztak a román kommunista párt vezetése hazafias erőkhöz, és részt vettek a hitlerista erők felszámolásában.

A minisztertanács 1953-ban nyilvánította szeptember 13-át a tűzoltók napjává.

Kommunista parancsnok

Molnár József 1944 óta Chichis község önkéntes tűzoltóparancsnoka.

1930 óta önkéntes tűzoltó. Markáns megjelenésű; érdeklődése mindenre kiterjed, ami a tűzvédelemmel kapcsolatos. Ilyen értelemben 72 éves kora ellenére sem a legöregebb, hanem a legfiatalabb tagja az egységnek. Vezetése alatt a kollektíva szép eredményeket ért el a megelőzésben és a tűzoltásban.

Molnár József 1945 óta tagja a pártnak. 72 évesen is tiatalos kommunista szívvel dolgozik eszményei megvalósításáért.

A kárhelyre érkezés első pillanatában

Sikerült

Eppen a szerszámokat rakosgatta vissza a ládába, amikor felhangzott a szaggatott szirénajel. „Riadó!”

Nyugodt volt. Tudta, SR 101-ese nem hagyhatja cserben. A motor- és fékpróba rendben volt; az olajozásnál, a világításnál és a szivattyúnál sem észlelt rendellenességet az órákon át végzett időszakos karbantartó munka során.

Másfél perc sem telt el, az önkéntesek már ott voltak a szerelménél, a gyülekezőhelyen. Alaposan megizzadtak a rohanástól. Irány a gáz- és olajraktár!...

Két olajhordó égett. A parancsnok rövid felderítés után parancsot adott az égő hordók támadására és a veszélyeztetett raktárrész védelmére. A raj tag-

jai gyorsan, határozottan mozogtak, úgy, ahogyan a sok gyakorlat alkalmával beléjük idegződött.

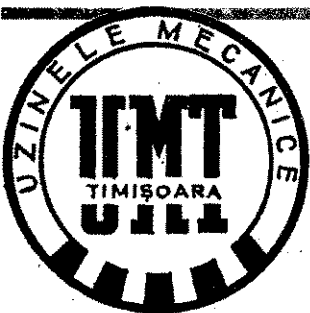
A riadójel elhangzásától számított három perc három másodpercen belül beavatkoztak.

Az első sugár vezetője habbal dolgozott, s mindjobban megközelítette a lángokat. A második sugár porlasztott vízzel hűtötte a közeli hordókat, biztosítva a környezet védelmét.

A gyakorlat – mert az volt – jól sikerült. Az egység és Manole György gépkocsivezető SR 101-ese jól vizsgázott, a mesterségbeli tudás és a megbízható technika összhangja eredménnyel járt: a tüzet eloltották. Ugyanúgy mint a korábbi valódi káreseteknél.

A berendezések – felszerelések – harcász állapotba hozásával az alakulat tagjai jó szakmai felkészültségről tettek bizonyosságot

A hírneves jelvény

A címben látható emblémát a Temesvári Gépgyár készítményei viselik. 1950 óta itt gyártják a román tűzoltóság felszereléseit is. Előtte import útnán szerezték be a tűzoltó-felszerelések többségét; a gyártás megkezdése óta az állam nem vásárolt külföldről ilyeneket.

Az SR 101-es tartályos gépjárműfecske volt az első, teljesen hazai tervek alapján előállított felszerelés. Ezt követte az SR 104-es és 105-ös típus, amelyek már zárt felépítményt építettek a kiszolgáló személyzet számára.

Az 1960–61-es esztendő az újabb, speciális rendeltetésű felszerelések tervezésének éve volt. Ezt követően készültek a hab-

bal oltó gépjárművek, a gáz- és füstelszívó berendezések, valamint az SR 104-es, vízgyűs gépjárműfecske.

1969-től gyártják az SR 114-es víz-, habgyűs módosított típust és ugyanennek a típusnak a vízszállító változatát.

A tűzoltószakemberek és az üzem mérnökeinek együttes munkája tehát eredményes volt. A temesvári üzem gyártmányai ma már nemcsak a hazai igényeket elégítik ki, hanem exportjuk is számottevő, és megbecsülést szerzett a gyárnak.

A jövő? Újabb nagy teljesítményű tűzoltó-felszerelések kikísérletezése és gyártása a tűzoltóegységek jobb ellátása érdekében.

„Élenjáró a tűzoltásban” kitüntetés adományozása a bátor helytállásért

A Bácsi testvérek

Rékás község önkéntes tűzoltói Temes megye szerte ismerik. Sikeres megelőző munkát végeznek, eredményesek a továbbképzésben, és éveken át elsők voltak a versenyeken.

Az egység sikereiben nagy része van a három Bácsi testvérnek. Péter, János és Márton a helyi termelőszövetkezet dolgoói; közülük Péter a legidősebb, tapasztaltabb, akinek szavára indoklatlanul hallgatnak, vélemény-meghatározó számukra.

Elsőnek a testületbe is ő lépett

be, s néhány hónap múlva követte a két fiatalabb. Rajta keresztül szerették meg a tűzoltói mesterséget.

Hogyan választották éppen a tűzoltóskodást? Vonzódást érezték a hivatás iránt – mindössze ennyi a magyarázat.

Mindhárman szívesen vállalják a vele járó munkát, fáradságot, és nagy részük van abban, hogy a testület az élenjárók sorába emelkedett, és a község határain túl is megbecsülést élvez.

VERSENY- EREDMÉNYEK

NEMZETKÖZI:

100 méteres akadálypálya, egyéni:

	mp
1. Bader Jurij	18.2
2. Zsurin Vlagyimir	18.2
3. Kipko Vlagyiszlav	18.5
4. Szabó András	18.5
5. Hanis Mihály	18.5
6. Karzin Viktor	18.6

100 méteres akadálypálya, csapat:

1. Szovjetunió (Bader Jurij, Zsurin Vlagyimir, Kipko Vlagyiszlav, Karzin Viktor, Alimhanov Nuha, Zaplatyin Georgij)	111.2
2. Magyarország (Szabó András, Hanis Mihály, Felföldi János, Kiss András, Bencze György, Vízvári István)	113.3
3. Német Demokratikus Köztársaság (Rothert Günter, Steinke Martin, Hähne Wolfgang, Kersten Karl, Regis Klaus, Bergmann Helmut)	117.6
4. Románia (Petre Cristea, Stroe Pavel, Ciulica Florea, Popescu Constantin, Chivu Dumitru, Faifer Ioan)	118.7
5. Lengyelország (Jaroszek Wlodzimierz, Bakalarz Adam, Królikowski Jerzy, Dorotiejczyk Jan, Mlynarski Czeslaw, Bogdan Witold)	121.0
6. Csehszlovákia (Stodulka Jaroslav, Brückner František, Kristek Jiri, Kučera Jiri, Markytán Svatopluk, Stodulka Josef)	122.2
7. Bulgária (Hadzsijzski Dimcsó, Sziavkov Alekszandr, Gibov Scserju, Kitanov Kiril, Sztolov Metod, Angelov Jordan)	123.2

Horoglétra, egyéni:

1. Zaplatyin Georgij	Szovjetunió	14.7
2. Karzin Viktor	Szovjetunió	15.3
3. Alimhanov Nuha	Szovjetunió	15.4
4. Zsurin Vlagyimir	Szovjetunió	15.6
5. Koncsenko Gennadij	Szovjetunió	15.7
6. Kipko Vlagyiszlav	Szovjetunió	15.8
... 13. Andruska György	Magyarország	18.0

Horoglétra, csapat:

1. Szovjetunió (Zaplatyin Georgij, Karzin Viktor, Alimhanov Nuha, Zsurin Vlagyimir, Koncsenko Gennadij, Kipko Vlagyiszlav)	92.5
2. Magyarország (Andruska György, Szabó Imre, Kiss András, Bencze György, Szabó András, Hanis Mihály)	109.7
3. Német Demokratikus Köztársaság (Rothert Günter, Steinke Martin, Kersten Karl, Hähne Wolfgang, Regis Klaus, Mittag Rainer)	112.3
4. Bulgária (Hadzsijzski Dimcsó, Kitanov Kiril, Gibov Scserju, Drumev Drumi, Kolov Marin, Francov Marin)	115.9
5. Románia (Petre Cristea, Chivu Dumitru, Stroe Pavel, Ciubuc Cristian, Faifer Ioan, Ciulica Florea)	117.3

6. Csehszlovákia
(Stodulka Jaroslav, Juracek Bratislav, Stodulka Josef, Markytán Svatopluk, Michalcik Dusan, Malásek Pavel)

7. Lengyelország
(Bakalarz Adam, Dorotiejczyk Jan, Mlynarski Czeslaw, Faleczki Josef, Krolikowski Jerzy, Bogdan Witold)

4x100 m-es váltó:

1. Szovjetunió
(Zsurin Vlagyimir, Koncsenko Gennadij, Kipko Vlagyiszlav, Tarunov Nykolaj)

2. Lengyelország
(Bakalarz Adam, Dorotiejczyk Jan, Faleczki Josef, Mlynarski Czeslaw)

3. Románia
(Ciubuc Cristian, Chivu Dumitru, Ciulica Florea, Faifer Ioan)

4. Magyarország
(Vízvári István, Kiss András, Szabó András, Andruska György)

5. Német Demokratikus Köztársaság
(Bergmann Helmut, Mittag Rainer, Regis Klaus, Schiedt Joachim)

6. Csehszlovákia
(Michalcik Dusan, Stodulka Jaroslav, Juracek Bratislav, Brückner František)

7. Bulgária
(Hadzsijzski Dimcsó, Angelov Jordan, Gibov Scserju, Drumev Drumi)

800 l/p-es kismotorfecskenő-szerelés:

1-2. Csehszlovákia	48.2
1-2. Lengyelország	48.2
3. Magyarország	48.8
4. Bulgária	50.6
5. Szovjetunió	52.8
6. Románia	53.9
7. Német Demokratikus Köztársaság	77.0

Összesített versenyeredmény:

	pont
1. Szovjetunió	8
2. Magyar Népköztársaság	11
3. Lengyel Népköztársaság	15.5
4. Román Szocialista Köztársaság	18
5. Német Demokratikus Köztársaság	18
6. Csehszlovák Szocialista Köztársaság	19.5
7. Bolgár Népköztársaság	22

ALLAMI TÜZOLTÓSÁG:

Horoglétra:

1. Andruska György örm.	XI. ker.	18.0
2. Szabó Imre örm.	V-VI-VII. ker.	18.0
3. Bencze György örm.	Komló V.	18.3
4. Szabó András alhdgy.	VIII. ker.	18.5
5. Hanis Mihály tiz.	Veszprémi J. V.	18.9
6. Vass László tiz.	Hódmezővásárhelyi V.	19.6

Versenyem kívül:
Kiss András alhdgy. Balassagyarmati J. V.

4x100 m-es váltó:

1. Csongrád megye	mp	82.6
2. Budapest I-II-XII. ker.		82.8
3. Budapest XI. ker.		86.0
4. Fejér megye		90.2
5. Budapest V-VI-VII. ker.		90.4
6. Veszprém megye		90.8

mp 100 m-es akadálypálya:

I. korcsoport

1. Szabó András alhdgy.	VIII. ker.	20.4
2. Andruska György örm.	XI. ker.	23.0
3. Kéri Balázs tiz.	Szegedi J. V.	24.0
4. Felföldi János örm.	XXII. ker.	24.0
5. Pummer Gyula szkv.	Leninvárosi V.	24.6
6. Hanis Mihály tiz.	Veszprémi J. V.	24.8

II. korcsoport

1. Szabó Imre örm.	V-VI-VII. ker.	22.0
2. Kapesándi Endre törm.	Pápa	22.4
3. Tímár József ftörm.	XVII. ker.	24.8
4. Jakab Róbert törm.	Mátészalkai J. V.	27.4
5. Kustra János szkv.	IV-XV. ker.	27.6
6. Faragó Sándor örm.	Székesfehérvár J. V.	30.8

III. korcsoport

1. Zsombók János ftörm.	V-VI-VII. ker.	26.2
2. Varga János ftörm.	IX. ker.	26.6
3. Jakab Béla törm.	IV-XV. ker.	27.2
4. Baňa Béla törm.	Kecskeméti J. V.	27.4
5. Hagymási Ferenc ftörm.	Sátoraljaújhelyi J. V.	28.0
6. Laczi Ferenc ftörm.	Székesfehérvári J. V.	31.8

Gépjárműfecskenő-szerelés:

I. kategória

1. Budapest XI. ker. B/1 raj	69.6
2. Budapest IX. ker. B/1 raj	70.0
3. Budapest XX. ker. A/1 raj	72.2
4. Budapest XXI. ker. A/1 raj	72.6
5. Hódmezővásárhelyi V. B/1 raj	77.0
6. Szombathelyi J. V. B/2 raj	81.2

II. kategória:

1. Székesfehérvári J. V. B/1 raj	73.4
2. Szentesi J. V. B/1 raj	74.8
3. Pápai J. V. A/1 raj	78.8
4. Százhalombattai Ú. A/1 raj	79.0
5. Miskolci J. V. B/2 raj	83.0

ÖNKENTES TÜZOLTÓSÁG

Gépjárműfecskenő-szerelés, községi,

férfi:

1. Jászárokszállás	pont	392
2. Kiskőrös		386
3. Gaigaguta		338

Gépjárműfecskenő-szerelés, létesítményi,

férfi:

1. Borsodi Héhermú	391
2. Videoton TMK Székesfehérvár	390.5
3. Magyar Vagon- és Gépgyár, Győr	372.5

800 l/p-es kismotorfecskenő-szerelés,

községi férfi:

1. Celladömök II.	387.5
2. Nagykálló	369.5
3. Vái	368

800 l/p-es kismotorfecskenő-szerelés,

községi, női:

1. Tabdi	367.5
2. Kőszegszerdahely	351
3. Aldebrő	307

800 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, létesítményi férfi:

1. DKFV Bázakerettye	386
2. Hatvani Cukorgyár	385
3. Komáromi Kőolajipari V. Almásfűzitő Gy.	370,5

800 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, létesítményi, női:

1. Nyíregyháza Dohányfermentáló V.	368
2. Pamutfonóipari V. Lőrinci Gyára	353,5
3. Szabadegyháza Szeszgyár	344

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, községi, férfi:

1. Nagybudmér	364
2. Terpes	359
3. Nagysáp	341,5

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, községi, női:

1. Újiráz	351,5
2. Nagysáp	341,5
3. Öregcsertő	327

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, községi, fiú:

1. Hajdúszoboszló	357
2. Dabas III. ker.	350
3. Kővágótöttös	344,5

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, községi, leány:

1. Kunbaracs Ált. Isk.	323
2. Gyöngyösfalu	314,5
3. Felsőtelekes	296

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, létesítményi, férfi:

1. Diósgyőri Papírgyár	403
------------------------	-----

2. Fejér megyei Állami Építőipari V.	389
3. Szombathelyi REMIX	384

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, létesítményi, női:

1. Lakástertül V. Tata	374,5
2. Görögall AG Somogyhárságyi üzemegység	356,5
3. Hajdúdorogi Ruhagyár	351

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, létesítményi, fiú:

1. EIVRT Gyöngyös	384
2. Nagykőrösi Konzervgyár	382
3. 11. sz. Volán, Szekszárd	369

400 l/p-es kismotorfecskendő-szerelés, létesítményi, leány:

1. EIVRT Gyöngyös	358
2. Pamutfonóipari V. Kaposvár	355
3. Szombathelyi Cipőgyár	341

Kocsifecskendő-szerelés, községi, férfi:

1. Mátraszentimre	408
2. Ecsér	371
3. Szakmár-Öregtény	370

Kocsifecskendő-szerelés, községi, női:

1. Nyírmada	388,5
2. Ocsény	380,5
3. Kisbajcs	362,5

Kocsifecskendő-szerelés, községi, fiú:

1. Atkár	394
2. Daraboshegy	389
3. Hírics	381,5

Kocsifecskendő-szerelés, községi, leány:

1. Pécsvaradi Mg. Isk.	391,5
2. Kecskéd	379
3. Jász Kisér	366

Osztottugár-szerelés, községi, férfi:

1. Szilvásszabad	419
2. Tataháza	414,5
3. Vépl Gépezetképző Isk.	397

Osztottugár-szerelés, községi, női:

1. Gomba	409
2. Báránd	402
3. Szigetvári Zrínyi M. Gimn. Koll.	401,5

Osztottugár-szerelés, községi, fiú:

1. Zsombó	427
2. Körösladány	416
3. Vasvár	410,5

Osztottugár-szerelés, községi, leány:

1. Körösladányi Ált. Isk.	404,5
2. Oroszlányi Arany J. Ált. Isk.	402,5
3. Aparhanti Ált. Isk.	383

Osztottugár-szerelés, létesítményi, férfi:

1. Komló, Kossuth-bánya	428
2. Domoszlói AG, Gyöngyös	427,5
3. Oroszlányi Szénbányák V. Szállítási Uz.	424
4. OKGT Fűrési Üzeme, Nagykanizsa	419,5

Osztottugár-szerelés, létesítményi, női:

1. Paksi AG, Hegyesi üzemegysége	388
2. Győri Kötőtekésztyűgyár	389
3. Berettyóújfalui Ruhagyár	388

Osztottugár-szerelés, létesítményi, fiú:

1. SZIM- Marógépgyár, Esztergom	424
2. Magyar Hajó és Darugyár, Tiszafüred	419
3. Dunaujvárosi Papírgyár	407

Osztottugár-szerelés, létesítményi, leány:

1. Latex Takarógyár, Szombathely	405
2. Jászberényi BUBIV Lázovi K. u. telep	392,5
3. Április 4 Cipő és Papucskészítő KTSZ, Szeged	376

FEJTÖRŐ

VÍZSZINTES SOROK: 1.

EZEK TÜZVESZÉLYESSÉGE ÁLTALÁBAN KISEBB, MINT A SZÍNHÁZAKÉ. 13. Ledob azonos hangzói. 14. Átvitt értelemben: nagyon odavágó. 15. Tetejére. 16. Európai főváros. 18. Csúnya megjelenésű. 20. Balaton! 22. Idegen olaj. 24... becsüli. 25. Negatív töltésű atomok. 27. Kisiparos! 29. A VÍZSZ. 1-EKNÉL EZEK TÜZVESZÉLYT JELENTENEK (folyt.: függ. 17). 31. Kezet, de hangtalanul! 32. Gyűrűje van! 33. Női becenév. 35. Aradat teheti a gáttal. 38. Porcelánföld. 40. Nem áll. 41. Oda támaszkodik. 42. Gyári ellenőrök! 43. Majdnem győző! 44. Becézett női név. 45. Közlekedési területet szegélyez. 47. Ébredt. 48. Rag.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1.

Mell, költőiesen. 2. Vissza: halóban a labda! 3. Épületet szedek szét. 4. Vissza: zenei hang. 5. Méhek lakása. 6. Minisztériumunk volt, rövid. 7. Becézett leánynev. 8. A 31. első két betűje. 9. Duzzogó magánhangzó. 10. Azonosak! 11. Szerencsejátékos. 12. Azonos mássalhangzók.

17. A VÍZSZ. 29. FOLYTATÁSA (folyt.: függ. 31). 19. Örül neki a régész! 21. Vissza: ilyen a tó jege! 22. Régi hirdetés szava (Palma gumi, ... talp). 26. Kötőszó. 29. Névelős, két személyes névmás. 30. Régi tollforgató! 31. A FÜGG. 17. FOLYTATÁSA! 34. Törökország fővárosa. 36. Gyilkoló. 37. Régi íróeszköz. 38. Nagypaánk viselete volt. 39. Országos Mérésügyi Intézet. 45. Fél úszó! 46. Latin kettősbetű.

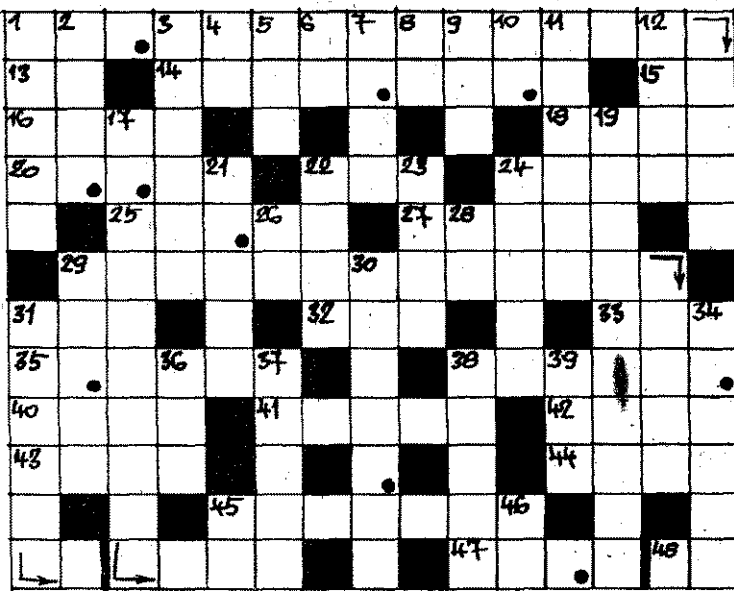
Megfejtésül be kell küldeni az alábbi sorokat: vízsz. 1., 29., függ. 17. és 31.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szavakat: tanyai, vidéki vízsz. 1-ekben esetleg még ilyen világitással is találkozhatunk, ami fokozza a tűzveszélyt.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971 szeptember 20.

K. I.

A 7. számban megjelent keresztretrejtvény helyes megfejtése a következő: NÉZŐTÉR, A VETÍTŐ-TEKERCELO ÉS A KISEGÍTŐ HELYSÉG; GÉPKAPU; ZÁRT SORÚ.

kákban levő betűkből összeállítható szó: NEM ÉGHETŐ.

Könyvjutalmat nyertek: Gece István, Mezőkövesd; Müller Edit, Pécs; Pávkovics Lukács, Mohács.

A nyereményeket postán küldjük el.

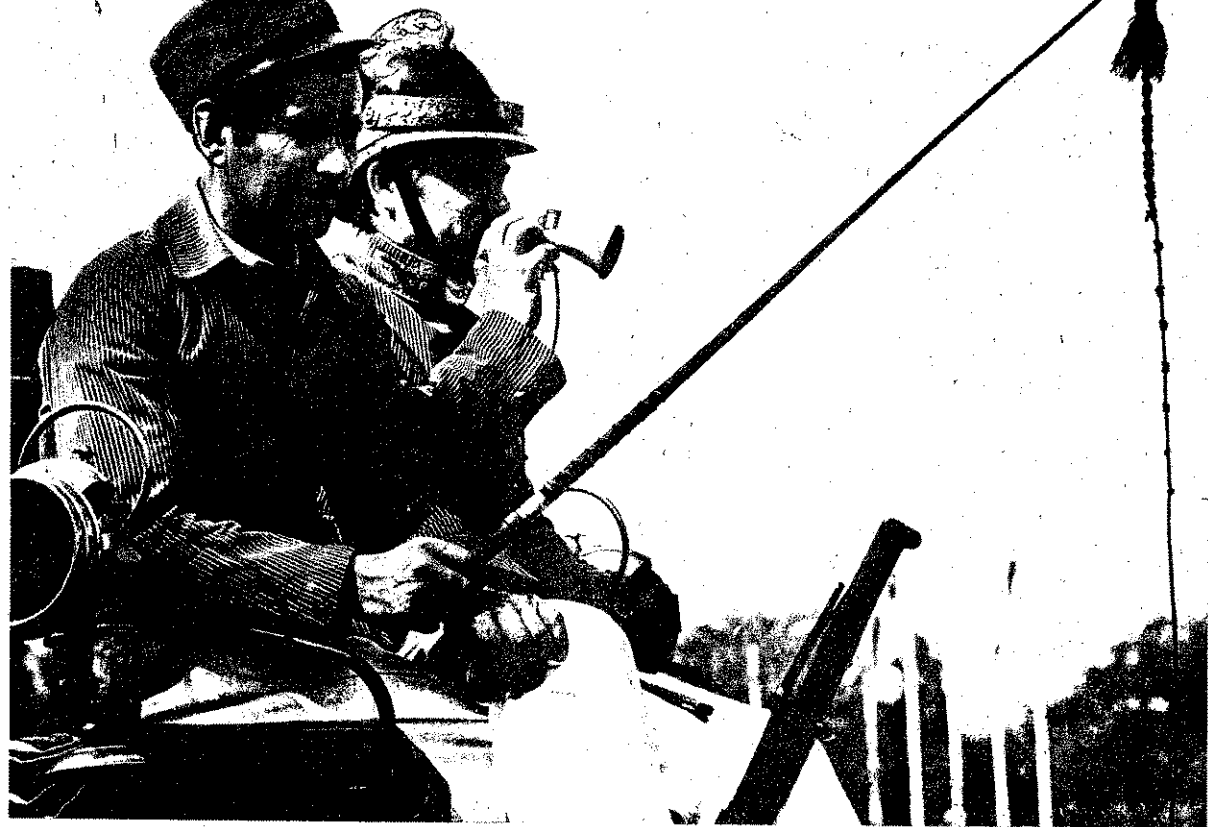
A pontokkal megjelölt koc-

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata Szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BÉSZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108.

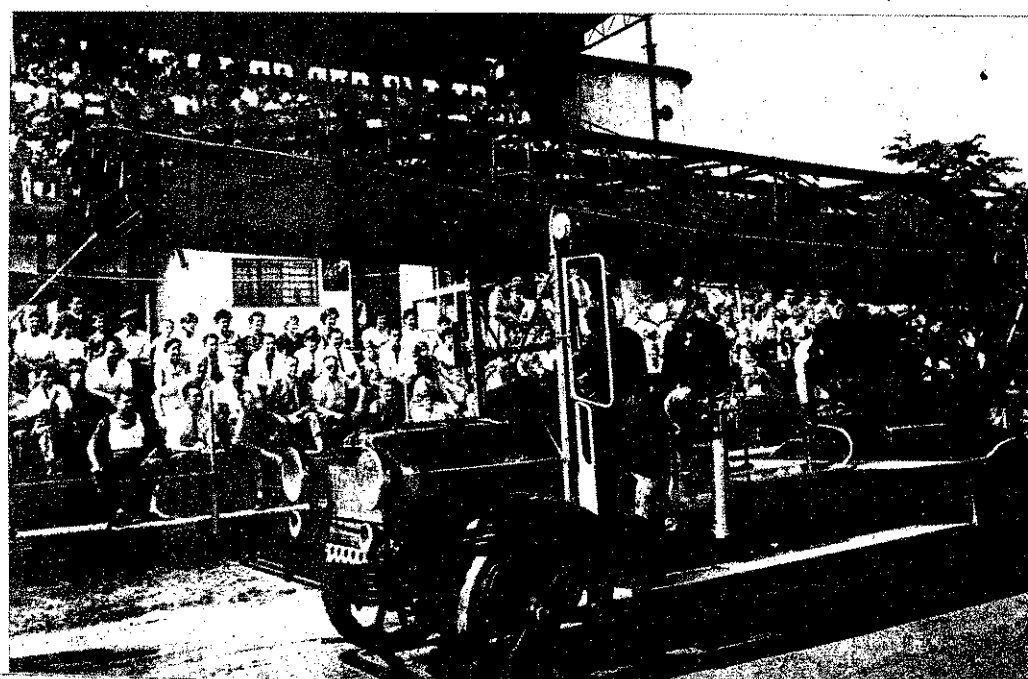
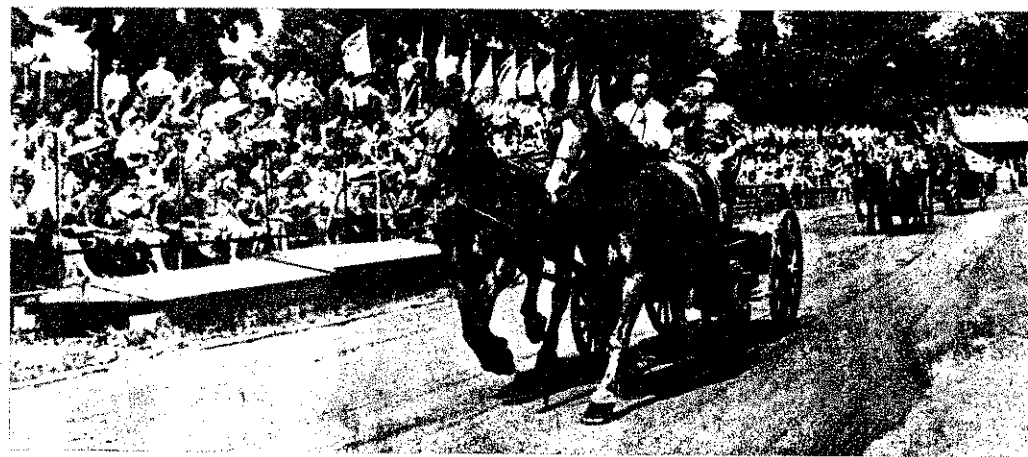
71.3491/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

TÜZVÉDELEM

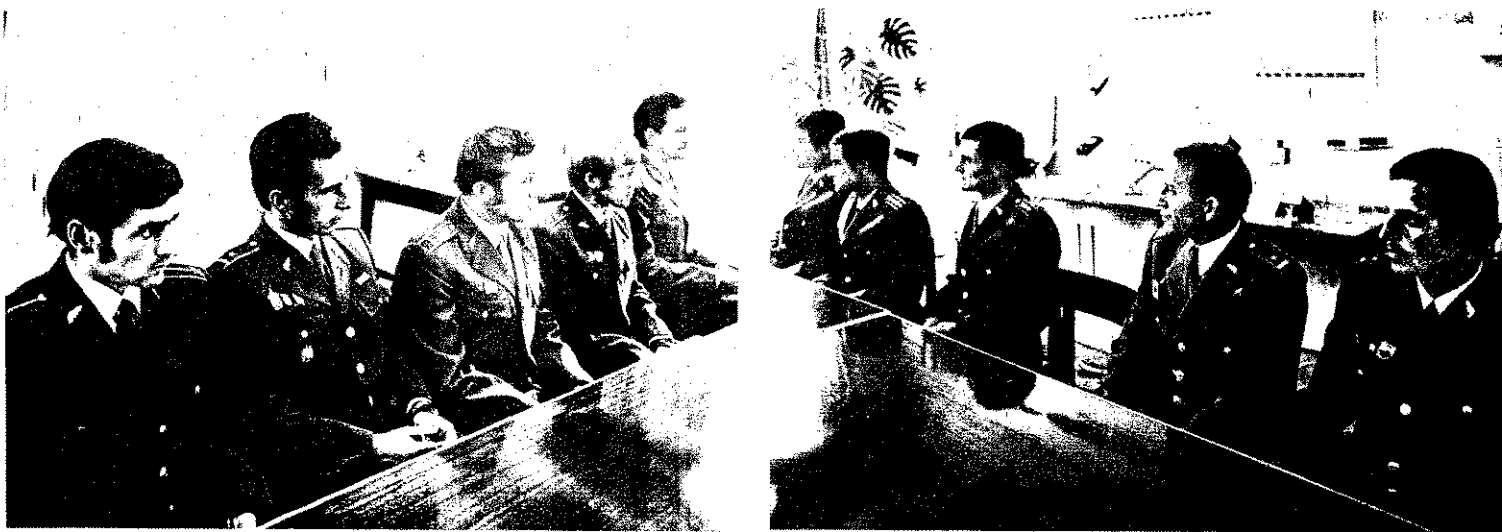
augusztus 10-én, amely programjában nagy közönségsikert aratott a régi tűzoltók és a régi tűzoltók között, most néhány pillanatkepet összeállításunkban

Négyszeres bajnokok

(Képes beszerelés a 2. oldalon)

Nemrégiben bensőséges hangulatú találkozáson adták át az országos parancsnok elismerését a nemzetközi versenyen dícséretesen szerepelt csapatunknak. Balról: Szabó András alhdgy., Bencze György őrm., Andruska György őrm., Hanits Mihály tiz., Nagy József őrgy., Felföldi János őrm., Kiss András alhdgy., Vízvári István szkv., Szabó Imre őrm. és Vass László tiz.

Különdíjak

A mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter vándordíját — egy szép ezüstserleget — és elismerő oklevelét a Paksi AG női csapata nyerte el. A Nyíregyházi Dohányfermentáló V. női raja pedig szintén oklevelet kapott, s a tárcától magas összegű pénzjutalomban részesült. E díjakat Szakács Gyula, a MEM h. osztályvezetője adta át.

Az országos parancsnok különdíjat adományozott az országos tűzoltóversenyen legeredményesebben szerepelt községi férficsapatnak. A díjat a Heves megyei máraszentimreiek nyerték el, mégpedig sorsolással az erre ugyancsak esélyes Celdömök II-vel szemben.

Ugyancsak sorsolás döntötte el a hollóházai porcelángyár igazgatója által a legjobb teljesítményt nyújtott létesítményi férfiraj részére felajánlott tiszteletdíj sorsát is. A két kiváló csapat: DKFV—Báza-kerettye (Zala m.) és a Diósgyőri Papírgyár közül az utóbbinak kedvezett a szezense.

Négy plusz három

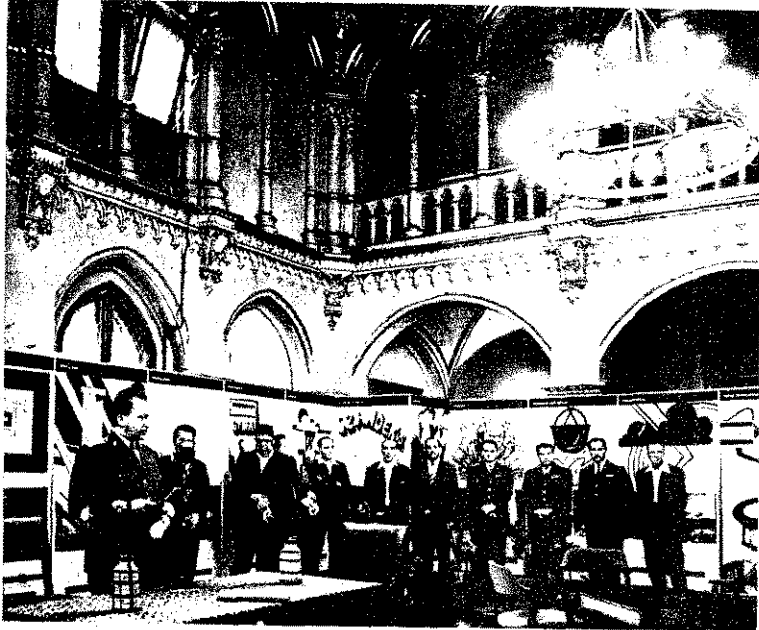
Az állami egységek országos versenyén a XI. ker. parancsnokság B/1-es raja, valamint a székesfehérvári ugyancsak B/1-es raj bravúros győzelmet aratott immár negyedik, illetve harmadik alkalommal. A budapesti csapat parancsnoka Mészáros Bálint alhdgy., tagjai: Földesi István ftórm., Kovács István ftórm., Varró Imre ftórm., Pálincás József ftórm., Oláh István őrm., Perger József őrm. és Szakács János őrm. voltak. Közülük Földesi, Pálincás, Oláh és Perger elvtársak mind a négy bajnoksapatban szerepeltek.

A székesfehérváriak háromszoros bajnoksapatának ezúttal is Molnár Gyula fhdgy. volt a parancsnoka, tagjai pedig Rács János ftórm., Kertész György ftórm., Huszár József ftórm., Ács József ftórm., Szabó János ftórm., Kovács Márton őrm. és Egyed János őrm. voltak. A raj tagjai közül Kertész, Huszár és Szabó elvtársak háromszoros bajnokok.

Képeinken: Az országos parancsnok tiszteletdíját dr. Pillók János tiz. alez., országos parancsnokhelyettes adta át Molnár Gyula fhdgy.-nak, mivel a feltételek értelmében a székesfehérvári bizonyult a verseny legeredményesebb állami egységének, jöllehet a XI. kerületiek is hibátlanul teljesítették a gyakorlatot, valamint a négyszeres bajnoksapat.

HÍREK, ESE- MÉNYEK

A konferencia után

„Tíz év tüzesetei a fővárosban”

címmel nagyszabású vándorkiállítást indított útjára a budapesti parancsnokság. A megnyitó ünnepséget a kiállítás első állomáshelyén, a Franklin Nyomdában rendezték meg július 30-án.

Az eseményen számos fővárosi párt-, tanácsi és gazdasági vezető is megjelent, és Ficsór Sándor t. ezds. budapesti parancsnok megnyitó beszédét követően megszemlélték a mintegy 21 ezer tüzeset tanulságait

népgazdasági ágak és keletkezési okok szerinti feldolgozásban szemléltető gazdag anyagot. A változatos fotodokumentáció mellett igen nagy sikere volt a tűzjelzést és riasztást szemléltető elektromos vezérlésű tablónak is.

Képeinken: Ficsór Sándor ezds. megnyitja a kiállítást, és Hárs Lajosné, a PANYOVA osztályvezetője elismerő sorokat ír a vendégkönyvbe.

Véget ért a IX. nemzetközi konferencia; augusztus 11-én az esti órákban a delegációk vezetői ünnepélyes külsőségek között aláírták a tanácskozási dokumentumát, a zárójegyzőkönyvet.

Programban gazdag, változatos rendezvénysorozat záróakkordja volt ez, s egyúttal azt is jelképezte, hogy a küldöttek eredményes munkát végeztek. Ugyanakkor nyitánya is egy újabb kétéves időszaknak, amely a megállapodások, a határozatok realizálásának sok feladatot megoldandó és várhatóan igen termékeny szakasza lesz.

A bolgár, csehszlovák, kubai, lengyel, mongol, NDK-beli, román, szovjet és magyar küldöttek mindvégig alkotó légkörben munkálkodtak. A kilenc munkabizottságban megtárgyalt témák jó lehetőséget adtak a vélemények, tapasztalatok cseréjére, s arra, hogy vitatott kérdésekre egységes, ugyanakkor a nemzeti sajátosságokat is figyelembe vevő megoldásokat keressenek, vagy a további tudományos kutató- és kísérleti munkát olyan irányban végezzék, amely a fórumon részt vett valamennyi ország adottságainak, igényeinek legjobban megfelel.

Megelégedéssel tölthet el bennünket a tanácskozás résztvevőinek az az őszinte törekvése, és ez a konferencia egészére jellemző volt, hogy még szorosabbá, sokoldalúbbá tegyék az együttműködést, és minden eredmény, tapasztalat közkinccsé váljék, s maximálisan szolgálja szocialista országaink gazdasági fejlődését.

Alkotó, termékeny napokat töltöttek együtt a delegátusok, s hasonlóan, a nemzetközi és országos verseny népes mezőnyében is igen színvonalas küzdelmek zajlottak, és egyik-másik versenyszámban kimagasló eredmények születtek. A versenyek és a bemutató gazdag programja jó lehetőséget adott a felkészültség összemérésére, az érdeklődőknek pedig arra, hogy némi bepillantást kapjanak a testület életébe, munkájába.

Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy kedves külföldi vendégeink megelégedéssel nyilatkoztak a nemzetközi rendezvénysorozat színvonaláról, eredményességéről. És ugyanúgy az érdeklődők és a tv-nézők is messzemenő elismeréssel szóltak az augusztus 8-i bemutatóról.

A tizenegy napos jeles rendezvénysorozat a szocialista országok tűzrendészeti szervei együttműködésének jegyében szerveződött, zajlott le, s méltán tekinthetjük a magyar tűzoltóság története egyik legkiemelkedőbb eseményének.

NAGY BERTALAN HÁZÁSOK TÚZ ÉS ÉRZÉSEK SZEMMEL

PÉTI NITROGÉN-MŰVEK

Mezőgazdaságunk gyorsuló ütemű kemizálását hazai viszonylatban hatalmas méretű beruházás segíti elő. A harmadik ötéves tervben kb. 2,5 milliárdos költséggel bővítették és korszerűsítették a Péti Nitrogénműveket, a negyedikben pedig mintegy 8,5 milliárdot fordítanak ugyanerre a célra.

1974 második felében már meg kell kezdeni a termelést az új üzemekben. A szakértők becslései szerint ezt követően 60-70%-kal növelhető hazánk műtrágya-termelése.

A beruházási program sikeres végrehajtása most attól függ, hogy minden részfeladatot időre teljesítsenek, mert egyetlen munkálat késedelmes elvégzése számos többi tennivalót hátráltathat.

A másik ugyancsak fontos alapelv, hogy a tényleges költségek lehetőleg ne haladják meg a tervezett kiadásokat, mert ez egyébként, nem kevésbé sürgető gazdasági céljaink elérését nehezítené.

Látogatásunk során érthető okokból arra kerestünk választ, hogy mindez milyen sajátos tűzrendészeti problémákat vet fel,

és a gyáróriás vezetősége hogyan oldja meg őket szerveink segítségével.

Megtudtuk, a termelés meg a technológia sajátosságai az esetek igen nagy százalékában egyedi előírásokat tesznek szükségessé.

A legnagyobb gondot az ammónia-tárolás okozta. Szabványelőírásaink ugyanis csak 300-as tárolókat engedélyeznek, itt viszont egy 10 ezer tonnás létesítése vált szükségessé, mert ezzel — más előnyöket nem is említve — körülbelül ötszáz millió forinttal csökkenthették a költségeket.

Országos szintű tanácskozás és külföldi tanulmányút során szerzett tapasztalatok alapján végül is ez utóbbi mellett döntöttek. A választott megoldás természetesen nem valamiféle engedély, sokkal inkább annak az eredménye, hogy az előírásokat kellett módosítani a technikai fejlődésnek megfelelően, nem pedig fordítva.

Úgynevezett atmoszférikus tároló lesz ez, vagyis alacsony belső nyomású. A létesítéshez adott szakvéleményt ezúttal nincs módunk részletesen is-

mertetni. Ízelítőül azonban megemlítjük, hogy a tároló védőgődrének adott esetben a teljes anyagmennyiséget be kell fogadnia; a keletkező gőzöket kompresszor cseppfolyósítja vissza. Szívárgás vagy ömlés esetén más berendezésekkel együtt 4 db vízágyú is szolgálja majd a robbanási és mérgezési veszély elhárítását, s mindezen felül a lehető legbiztonságosabb műszeres ellenőrzésről is gondoskodnia kell a vállalatnak.

Az anyagot egyébként — 33 fokos hőmérsékleten tárolják majd.

Jelentőségükben messze nem ekkora horderejű, de ugyancsak igen fogas más kérdések szinte nap mint nap adódnak. S tegyük hozzá, nem mindig egészen indokoltan.

Némely tervező ugyanis még mindig igyekszik függetleníteni magát a vonatkozó ÉVM-rendelkeztésektől, illetve az ezekkel járó felelősség vállalásából.

Elégé gyakori például, hogy akkor is szakvéleményt kérnek, amikor ez egyáltalán nem lenne szükséges, mivel a szabványok és jogszabályok részletesen tartalmazzák a vonatkozó előírásokat, s nincs akadálya, hogy meg is tartsák őket. Mások egyáltalán nem vagy csak hézagosan tüntetik fel a tűzrendészeti előírások végrehajtásának tervezett módját. Sőt akadtak olyan tervezők is, akik a tűzrendészeti hatóságtól kívánták megtudni egy új üzem helyiségeinek a besorolását, jóllehet a technológiát sem ők, sem hatóságunk nem ismerhette még.

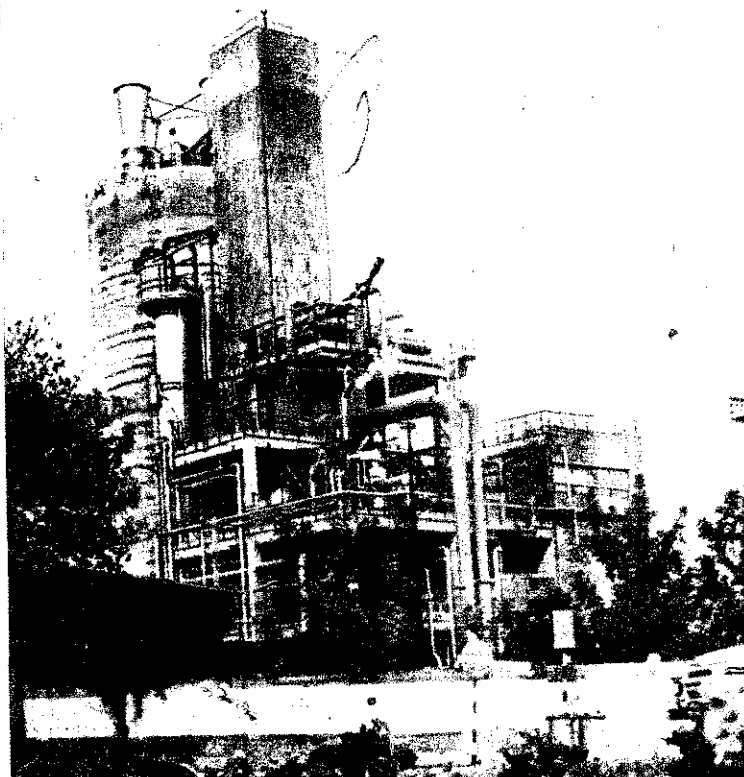
Az ilyen esetek nem csupán felesleges időtöltést okoznak, hanem nemritkán jelentős munkák elhúzódnak, amelyek végül kárat okoznak a vállalatok számára.

A helyi parancsnokságon úgy látják, célszerű lenne, ha az engedélyezett tervezőintézetek vezetői maguk is szorgalmaznák a vállalatok ilyen káros gyakorlat felszámolását, mert hát milliós összegű beruházások sorsáról a szükséges adatok hiányában nem lehet „kapásból” célszerű döntéseket hozni, s a készséges tanácsadás — amitől természetesen nem zárkoznak el — nem azonos egy kötelező érvényű nyilatkozattal.

A vállalat részéről legfeljebb a szakközvetítő, az igazgató műszaki helyettese, s egyben a tb elnöke, valamint V. István főosztályvezető foglalkoznak a tűzrendészettel.

Mint elmondották, az új létesítményekben alkalmazott, illetve bevezetni kívánt technológiát több lehetséges közül választották ki. Az előzetes tanulmányozás a tűzrendészeti jellemzőkre is kiterjedt. Így például olyan műtrágyát gyártanak, amely nem hajlamos az úszivarérésre. Szakkörökben ugyan még vitatkoznak rajta, hogy ennek a fajtának a felhasználása előnyösebb is lehetne.

Ennek az ún. összetett műtrágyának (nitrogén-foszfor-kálműtrágyának nevezik) a tartalma igen nagyfokú elővigyázatosságot követel, mivel bomlás esetén gázai mérgezőek. Régebben a raktárak biztonságos telepítésével, részben pedig a szektoros jelzőkészülékekkel csökkentették a károkat, de most már kívánják minimálisra csökkenteni.

Kincses Gyula

Vig István

ni a veszélyeket, s a raktárak közelében olyan szerelvényeket létesítenek, amelyek lehetővé teszik a vízágyúkkal történő beavatkozást. Érdekességként megemlítették, hogy egy fejlett technológiájáról ismert nyugati üzemből, ennél jóval kevesebb gondot fordítanak a biztonságra. Így például beérik azzal, hogy fél óránként végigjárják a raktárakat.

Hallottak olyan esetről is, hogy Japánban a bontatlan benzín valósággal esőt zúdított a környezetre egy műszaki hibát követően, és ebből is igyekeztek levonni bizonyos tanulságokat a fákllya magasságára vonatkozólag, jóllehet itt földgázbontást alkalmaznak.

A nagy mennyiségű gáz jelenléte miatt bizonyos használati előírásokat is megszigorítottak. Így például jelentősen kiterjesztették a dohányzási tilalmat, és szigorúan megtiltották a műszalas ruhadarabok viselését. Emellett éjjel-nappal mentőkocsi áll készenlétben.

A tűzrendészeti szervezet irányítói kivétel nélkül magas képesítésű műszaki szakemberek, s a napi feladatok meg a negyedévenkénti kötelező ellenőrzések mellett az éves tűzrendészeti program végrehajtásának ellenőrzése is a hatáskörükbe tartozik.

Ez utóbbi keretében hamarosan felülvizsgáltatják jelenlegi üzemszervek tűzrendészeti besorolását. Még hozzá kettős céllal. Egyrészt arról kívánnak meggyőződni, hol tettek annak idején túlzottan szigorú kikötéseket, amik nem éppen csekély költségkihatással is jártak, viszont a besorolás módosítása bizonyos megtakarításokat tesz lehetővé, másrészt ennek az ellenkezőjéről is pontosabb képet kívánnak kapni. A besorolás ez utóbbi módosítása ugyan bizonyos költségekkel is járhat, de ezek is jóval kisebbek, ha átfogó helyzetkép birtokában dönthetnek, mintha „menet közben” szükséges némi átépítésekről és átszerelésekről gondoskodni.

Az új üzemszervek mentő tűzrendészeti problémáiról is szereshettek már egy és más tapasztalatot Veszprém megyei egységeink.

A technológia sajátosságai közé tartozik, hogy a rendszerben néhol 300 att, sőt ennél nagyobb nyomás alá kerül a gáz, s ettől valamint a rázkódástól a peremkötések meglazulnak. Jó néhány ilyen tűz keletkezett már. A tényleges tűzkárok általában csekély összeget tettek ki, de a több órás, sőt olykor egész na-

Ilyen a „kilátás” a vezénylőteremből

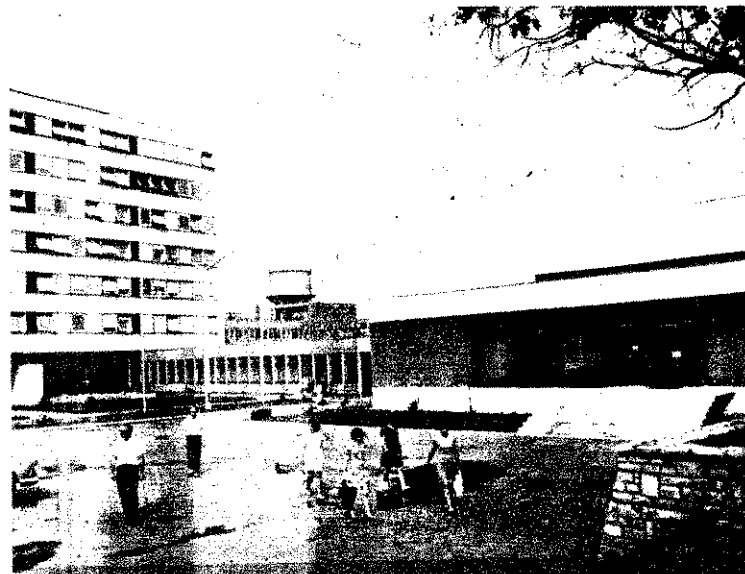
pos termelés kiesés nem kevés veszteségekkel járt.

Ilyen alkalmakkor különös óvatosság szükséges, mert addig nem olthatnak eredményesen, amíg nem csökkentik 20–25 att-ra a rendszerben levő nyomást, s emellett csak egyes meghatározott berendezések vízzel való hűtése lehetséges. (Ezek közül némelyik berendezésnek 800–1000 C fokos a hőfoka.)

Kisebb tüzek alkalmával igen jó szolgálatot tesznek a vállalat 250 kilós porralöltői. Némi nehézséget okoz viszont, hogy némely berendezésnek eléggé körülményes a megközelítése.

A közeljövőben egyébként sor kerül a laktanyaépület bővítésére is, hogy célszerűen elhelyezhessék majd az új felszereléseket.

—g—

Ha valaki műszalas viseletben távozik, akkor munka után biztosan átöltözött, vagy nem veszélyes helyen dolgozik

A vezénylőterem

Az államtitok és a szolgálati titok védelme

Az államtitok és a szolgálati titok fogalmát a Büntető Törvénykönyv határozta meg. Ezt követően több jogszabály rendezte az államtitoknak tekintendő adatokat, és egyben rendelkezések is napvilágot láttak az államtitok védelmére. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a 14/1971. (IV. 15.) Korm. számú rendeletével újra szabályozta az államtitok és a szolgálati titok fogalmát és védelmét. Mi tette ezt indokolttá?

A kormányrendelet megjelenése előtti rendelkezések általában megfelelő lehetőséget nyújtottak az államtitok védelmére, a jogszabály hatályba lépése óta csaknem egy évtized telt el. Ezalatt társadalmi és gazdasági életünk olyan gyors ütemű változáson ment keresztül, és nemzetközi kapcsolataink annyira kiszélesedtek és sokrétűvé váltak, hogy szükségképpen vetődött fel a titok védelmét érintő jogszabályok felülvizsgálata, korszerűsítése.

Az államtitok védelmét — mint említettük — több jogszabály rendezte, ugyanakkor a szolgálati titok védelméről eddig nem jelent meg átfogó, egységes jogszabály. A szolgálati titok védelme rendezésének hiánya indokolatlan államtitokká minősítéseket eredményezett, és feleslegesen felduzzasztotta a titkos ügykezelések anyagait, ami viszont csökkentette a titokvédelem hatékony érvényesülését.

A megjelent jogszabály az államtitok körének új meghatározását adja; egységesen rendezi az államtitok, illetve szolgálati titok védelmének elveit.

Az államtitok fogalma

A Büntető Törvénykönyv meghatározása szerint államtitok minden olyan adat, amelynek illetéktelen személy tudomására jutása a Magyar Népköztársaság biztonságát vagy más fontos érdekét veszélyezteti, továbbá minden esetben államtitoknak minősül a jogszabály vagy a jogszabályon alapuló rendelkezés által annak nyilvánított adat.

A hatályba lépett kormányrendelet a Büntető Törvénykönyv tartalmi és formai meghatározását konkretizálja 1—2. §-ában. Eszerint minden esetben államtitoknak kell tekinteni az országgyűlés elnöke által államtitoknak minősített országgyűlési határozatot és az erre vonatkozó előterjesztést, illetőleg javaslatot. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa és a Kormány elé benyújtott előterjesztéseket, az ezen szervek ülésén felvett jegyzőkönyvet, valamint az ország biztonságát érintő, más fontos érdekeit szolgáló jogszabály-tervezeteket. A jogszabály-tervezetek alapján hozott határozatok, rendeletek, amennyiben azokat kihirdették, már nem képeznek államtitkot.

A Magyar Népköztársaság külső biztonságának védelmét szolgálják azok a rendelkezések, melyek szerint államtitoknak tekintendők a más állammal folytatott tárgyalások és megállapodások előkészítő adatai, a felek részéről államtitoknak minősített szerződések, egyezmények és egyéb megállapodások, úgyszintén az államközi kapcsolatot érintő intézkedések tervezete, a létrejött katonai szerződések és az ezzel összefüggő politikai, katonai és gazdasági jellegű adatok.

Az állam belső biztonságát hivatottak védeni a következő fontosabb adatok:

— a fegyveres erők (néphadsereg, határőrség) és a fegyveres testületek (rendőrség, munkásőrség és a büntetővégrehajtási testület) alakulatainak, szerveinek, intézményeinek szervezetére, elhelyezésére, létszámára, parancsnoki állományára, fegyverzetére, felszerelésére, védelmi berendezéseire, működésére, harcértékére, erkölcsi-politikai állapotárhadrafoghatóságára, mozgósítási és hadműveleti terveire, valamint anyagi, pénzügyi ellátására vonatkozóak;

— háború vagy az állam biztonságát súlyosan fenyegető veszély esetére vonatkozó országos rendelkezések és tervek, valamint a felügyeletet ellátó miniszter, vagy az ország gazdasági hatáskörű szerv vezetője által meghatározott szervek, létesítmények mozgósítási tervére vonatkozóak;

— a polgári védelem szervezetére és működésére vonatkozóak;

— az ország védelmét és biztonságát szolgáló stratégiai készletekre és azok tárolására vonatkozóak;

— a hadiipari termelésre, az új haditechnikai eszközökkel kapcsolatos kutatásra vagy kísérletre, a honvédelem szempontból kiemelkedő jelentőségű találmányra és egyéb hasznosítható műszaki megoldásra, továbbá a miniszter által titkosnak minősített létesítményre, védelmi beruházásra, illetve gyártmányra vonatkozóak.

Államtitkot képez továbbá:

— az állami szervek különleges hírközlő berendezéséről vonatkozó adat, valamint az állami rejtjelek és az olyan szó szerinti szöveg, amelyből kitűnik, hogy rejtjelezve volt

— a honvédelmi miniszter által a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterrel egyetértésben meghatározott térkép, légi fénykép, geodéziai és geodéziai vonatkozású gravimetriai adat;

— a Központi Földtani Hivatal által meghatározott ásványkincsek lelőhelyeire, készleteire és azokkal kapcsolatos gravitációs mérésekre vonatkozó fontos adat;

— a népgazdaság terveire, az ország védelmével kapcsolatos export-import tervre és ezek teljesítésére, továbbá a népgazdaság fizetési és elszámolási mérlegére vonatkozó fontos adat, valamint a külföldi tartozások és követelések országos összesítéséről szóló adat;

— a miniszter által meghatározott kiemelkedő jelentőségű tudományos kutatásra és annak eredményére vonatkozó fontos adat;

— a Magyar Népköztársaság nemesfém-, deviza-, valuta- és pénzkészleteire, illetve azok elhelyezésére, őrzésére és szállítási rendjére vonatkozó fontos adat;

— a nagy jelentőségű vasúti csomópontok, állomások, polgári repülőterek felszereltségére, átbocsátóképességére fejlesztésére és a katonai szállításokra vonatkozó adat;

— a miniszter által államtitoknak minősített egyéb adat

A felsorolt államtitok fogalmi körét a kormányrendelet általánosan a fontos adatok tekintetében határozza meg.

Fontos adat viszont az, ha a védett tárgyról vagy tárgyról lényeges ismeretet nyújt, így különösen ha az ország védelmet biztosító működésére, felhasználására és céljairól vonatkozik, illetve ha olyan mértékű összesítés eredménye, amelynek alapján a védett tárgy egésze vagy annak lényege elemei megismerhetők. Ez persze nem zárja ki azt, hogy a felsorolt államtitokkörnél nem fordulhat elő olyan adat, amely egyedi ugyan, és ne képezzen államtitkot.

Az államtitok védelme

A kormányrendelet kötelezően előírja, hogy aki államtitok birtokába jut, köteles az annak védelmére vonatkozó jogszabályokat betartani. A vonatkozó előírások fontosabb rendelkezései többek között a következők:

Az államtitkot tartalmazó iratot, rajzot, térképet, fényképet, filmet, modellt stb. minősíteni és nyilvántartásba kell venni. A minősítés azt jelenti, hogy az államtitkot képező iratot „Szigorúan titkos” jelzéssel kell ellátni. A fegyveres erők, a fegyveres testületek, a rendészeti testületek, valamint a társadalmi szervek iratai esetében eltérő jelölés is alkalmazható. Pl. ez utóbbiak esetében „Bizalmas”. Ha azonban az irat már nem tartalmaz államtitkot, az erre utaló jelölést módosítani, illetve törölni kell, azaz vissza kell minősíteni. Az iratok minősítésére, vagyis a „Szigorúan titkos” jelölésre, illetőleg a jelölés törlésére a szerv vezetője vagy az általa felhatalmazott személy jogosult.

A kormányrendelet további rendelkezése szerint államtitkot képező iratba csak az tekinthet be, akit erre a szerv, illetve a felügyeleti szerv vezetője feljogosít. Ugyanígy államtitkot magyar szervvel, illetve személlyel csak a szerv vezetője vagy az általa felhatalmazott személy közölhet, illetőleg nyilvánosságra hozni külföldi szervvel, illetve személlyel közölni, külföldre vinni csak a miniszter engedélyével lehet. Amennyiben az államtitkot képező jogszabályt, határozatot az országgyűlés, az Elnöki Tanács vagy Kormány hozta, annak közlésére a miniszter csak e szervek előzetes hozzájárulásával adhat engedélyt.

A Kormány a szervek vezetőit teszi felelőssé azért, hogy az államtitok megőrzését biztosító feltételeket megteremtse, továbbá azért is, hogy ki lehet az, aki a szervnél betöltött munkakörének vagy a szervtől kapott megbízatásának ellátása során államtitok birtokába juthat, megismerje és betartsa az annak védelmére vonatkozó előírásokat.

Végül az államtitok védelmét szolgálja az is, hogy az államtitkot képező iratok nyilvántartását, őrzését és azok kezelésének ellenőrzését a szerv titkos ügykezelésének kell végeznie.

Az államtitok megsértésének büntetőjogi következményeit a Büntető Törvénykönyv szabályozza. Eszerint államtitoksértés büntetést követi el az, aki államtitkot jogosulatlanul megszerez, tudomására, illetőleg birtokába jutott államtitkot jogosulatlanul felhasznál, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, vagy az arra illetékes személy részére hozzáférhetővé tesz. Súlyosabban kell büntetni azt a cselekményt, ha azt különösen fontos államtitok tekintetében követték el, vagy az államtitok illetéktelen külföldi személy részére hozzáférhetővé vált. A törvény büntetni rendeli az államtitok-sértésre irányuló előkészületet és azt is bűnös tevékenységnek minősíti, ha valaki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy államtitoksértés elkövetése készül, vagy még le nem leplezett ilyen szándékos büntetést követtek el.

A szolgálati titok fogalma és védelme

Szolgálati titok — a Büntető Törvénykönyv szerint — az állami szervre, társadalmi szervezetre vagy szövetszervezetre, úgyszintén ezek működésére vonatkozó olyan adat, amelynek illetéktelen személy tudomására jutása az állami szervek, társadalmi szervezetek vagy szövetszervezetek zavartalan működését, illetve az államigazgatás, a honvédelem, az igazságszolgáltatás vagy a gazdálkodás rendjét veszélyezteti.

A kormányrendelet a Btk. fogalom-meghatározásán alapulva úgy rendelkezik, hogy az állami, illetve szövetszervezeti szerv vezetője határozza meg azokat az adatokat, amelyek szolgálati titoknak kell minősíteni. Ennek alapján a miniszteriumoknál a miniszter, egyéb állami és társadalmi szervnél a szerv vezetője konkrétan meghatározza az államtitok körébe nem eső adatok közül, melyek azok, amelyeknek védelmét úgy kell biztosítani, hogy ne kerülhessenek illetéktelen személy tudomására. Így pl. meghatározzák a szerv szervezeti felépítésére, személyi összetételére, a szervezeten belüli munkamegosztásra, a termelésre vonatkozó adatokat stb.

A szolgálati titok védelmére vonatkozó rendelkezések általában megegyeznek az államtitok védelmével kapcsolatos előírásokkal. Vannak azonban bizonyos eltérések is. Ezek a következők:

— A szolgálati titkot tartalmazó irat, rajz, térkép, fénykép, adat stb. minősítésénél a „Szolgálati használatra” jelzést kell használni. „Szolgálati használatra” jelölést azonban az irat készítője is alkalmazhat. Az ilyen jelzés törlésére pedig a szerv vezetője vagy az általa felhatalmazott személy jogosult.

— A szolgálati titkot tartalmazó iratba az tekinthet be, akinek a szervnél betöltött munkaköre vagy a szervtől kapott megbízatása ellátásához ez szükséges, továbbá akit a szerv, illetve a felügyeleti szerv vezetője erre feljogosít.

— Szolgálati titkot nyilvánosságra hozni, külföldi szervvel, illetve személlyel közölni, valamint külföldre vinni a miniszter vagy az általa felhatalmazott személy, magyar szervvel, illetve személlyel közölni a szerv vezetője, vagy az általa felhatalmazott személy engedélyével lehet. Ha azonban az ügy jogszerű elintézéséhez ez szükséges, az ügyintéző magyar szervvel ilyen felhatalmazás nélkül is közölheti a szolgálati titkot képező adatot.

A szolgálati titok nyilvántartására, őrzésére, kezelésének ellenőrzésére a jogszabály úgy rendelkezik, hogy csak a fegyveres erők és a fegyveres testületek szolgálati titkaira terjed ki a titkos ügykezelés hatásköre; az egyéb szolgálati titkot tartalmazó iratokat az általános ügykezelés keretében kell nyilvántartani és kezelni.

A szolgálati titok megsértését a Btk. büntetni rendeli. A szolgálati titoksértés büntetésének elkövetési módzatai általában megegyeznek az államtitoksértés büntetésének módzataival. Lényeges eltérés azonban, hogy nem történik szolgálati titok-sértés, ha a cselekményt (pl. szolgálati titok jogosulatlan megszerzése) olyan szolgálati titoknak minősített adatra követték el, amely nem felel meg a szolgálati titok tartalmi fogalmának. Így pl. nem szolgálati titok-sértés büntette, ha valamely adatot az államigazgatás körében szolgálati titoknak minősítettek, de annak jogosulatlan megszerzése az államigazgatás rendjét vagy egy másik adat megszerzése az állami szerv zavartalan működését nem veszélyezteti.

Eddig 121-en

A Veszprém megyei tanács a példamutató megelőző illetve mentő tűzrendészeti tevékenység erkölcsi elismerésének növelése céljából kétféle kitüntetés alapított a közelmúltban. A Tűzrendészeti Munkáért meg a Bátor Tűzoltásért elnevezésűt. Az előbbi párt-, állami és gazdasági vezetők, tanácsai dolgozók, a tűzrendészet társadalmi aktívái kapják kiváló tűzvédelmi munkájuk elismeréseként, az utóbbit pedig azok az önkéntes tűzoltók, illetve dolgozók, akik tűzoltás alkalmával tanúsítottak dicséretes helytállást. A két tanácsai kitüntetésnek eddig 121 tulajdonosa van, s ebből 10-en a Bátor Tűzoltásért érem birtokosai.

Az előbbi kitüntetés arany fokozatát kapta Becskei Kálmán, a sümegi tűzoltótestület parancsnoka, a testület két tagja: Weisz

György, valamint Kocsis Ferenc (képviselet) pedig az utóbbit, minthogy igen gyorsan és szakszertően avatkoztak be a zalagyömörői tsz gépszínjében keletkezett

tűz alkalmával, s ezzel jelentős érték megmentésének részesei lettek. A kitüntetésüket pénzzutalommal együtt adták át a kiváló önkéntes tűzoltóknak.

„A további fejlődés és elősegítés érdekében”

Interjú Vincze Farkas elvtárral,
a veszprémi járási pártbizottság első titkárával

— Mint értesültünk róla, a járási párt-
vb a közelmúltban értékelte a veszprémi
járás önkéntes tűzoltótestületeinek szerve-
zeti életét, megelőző és mentő tűzrendé-
szeti tevékenységét. Arra kérjük Titkár
Elvtársat, szíveskedjen tájékoztatni olva-
sóinkat az értékelés céljáról és főbb meg-
állapításairól.

— Azzal kell kezdenem, hogy nem azért
tűztük napirendre ezt az értékelést, mintha
különösebb baj volna önkéntes tűzoltóink
tevékenységével, illetve erkölcsi megbec-
sülésükkel. Ellenkezőleg, ezt is, azt is
már korábban is megfelelőnek tartottuk. A
további fejlődés elősegítése érdekében
azonban jónak láttuk számba venni, milyen
problémák megoldása szükséges, és ehhez
milyen támogatást nyújthatnak a pártszer-
vezeteink. Ugyanakkor egy kicsit arról is
bővebb tapasztalatokat kívántunk szerezni,
hogy a veszprémi járási és városi tűzren-
dészeti parancsnokság hogyan képes eleget
tenni az összesen mintegy 2700 tagot szám-
láló 71 tűzoltótestület politikai- és szak-

mai irányításával járó nem kevés feladat-
nak.

Ami érdeklődésünk főbb megállapításait
illeti, mindenekelőtt leszögezhetjük: az ed-
dig elért eredményeket jónak tartjuk, a
közösségek önként vállalt kötelezettségük
teljesítésével jelentős politikai szerepet is
betöltenek településük életében. Mindezért
a veszprémi parancsnokság személyi állomá-
nyát is elismerés illeti.

Egy és más vonatkozásban azonban
jócskán akad még javítani-, illetve igazí-
tani való. Egyáltalán nem valamiféle fon-
tossági sorrendben, észrevételeinket a kö-
vetkezőkben összegezhetném:

A jelenleginél is eredményesebb munka
egyik alapvető feltételének tekintjük a tes-
tületek szervezeti életének további erősí-
tését és tervszerűbbé tételét. Ebből a cél-
ból szükségesnek tartjuk, hogy mindenütt
olyan személyek legyenek a testületek ve-
zetőségében, akik ténylegesen részt is vesz-
nek a testület munkájában, s annak konkr-
ét irányításában. Vagyis olyanok kezében
legyen az irányítás, akik képesek az érde-

mi döntésre, és vezető szerepük tekintélye
mindenekelőtt tevékenységükkel szereztek
meg.

Egy-egy testületnek kétségkívül a pa-
rancsnok a kulcsembere. Eléggé sokrétű
követelményeket támasztanak velük szem-
ben; a tisztségük ellátásához szükséges is-
mereteket és gyakorlati jártasságot nem le-
het egyik napról a másikra megszerezni.
Éppen ezért igen lényegesnek tartjuk, hogy

FÉLMILLIÓS TÚLTÉLJESÍTÉS;

ezúttal: I. Hajdú-Bihar

Mint ismeretes, a Tűzrendészeti országos parancsnok-
ság felhívására 1969-ben kezdődött meg a gépjárműszolgálatok
közötti szocialista munkaverseny. Az eredmény már a kezdet
évtől is figyelemre méltó volt: 3 millió 90 ezer Ft-ot takarított
tak meg. Az összeg 2,5%-át az arra érdemes résztvevők jutalom-
ként kapták meg.

A munkaverseny 1970. évi eredményét a közelmúltban érté-
kelték. A bizottság megállapította, hogy a gépjárműszolgálatok
túlszárnyalva az 1969. évi eredményeket, tavaly 3 millió 52
ezer Ft-os megtakarítást értek el. Ebből 18% a „karbantartási”-
21% a „központi biztosítási alkatrész”-, 38% a „gumi, akkumu-
látor”-normákkal kapcsolatos, 14% az üzemanyag-költségek
csökkentéséből, 12% pedig a nagyjavításokig előírt ún. kilomé-
ter-futási norma túlteljesítéséből származik. Ezzel szemben
„szerelőóradij”-normát 3%-kal túllépték.

A jutalmazásra felhasználható összeget így is az előző évi-
nél magasabb százalékarányban (4%) határozhatták meg. A
1969-es 77 300 Ft-tal szemben most 141 100 Ft-ot adhattak a
jutalomképpen.

A pontozásos értékelés alapján a Hajdú-Bihar megyei tűz-
rendészeti parancsnokság gépjárműszolgálatára lett az 1970. évi
munkaverseny I. helyezetteje.

A győztes kollektíva — kiváló teljesítményt nyújtva — el-
nyerte a BM Tűzrendészet országos parancsnoka által alapított
vándorzászlót és oklevelet is. Ezeket június 29-én vették át.

A munkaversenyben a Heves megyeiek a II., a Szolnok
megyeiek a III., míg a Pest megyeiek a IV. helyezést szerezték
meg.

A Csongrád és a Baranya megyeiek a részükre kifizethető
jutalomösszegnek csupán 50—50%-át kapták meg, mivel pon-
talanul vezettek bizonyos műhely- és menetokmányokat.

arra érdemes parancsnokaink az eddiginél fokozottabb mértékű erkölcsi megbecsülést élvezzenek községükben, s ugyanakkor a lehetőségekhez képest anyagi elismerésük is jobban álljon arányban a közösség érdekében kifejtett áldozatos tevékenységükkel. Ezért például célszerű lenne megvizsgálni, miként lenne lehetséges emelni járásunkban a tiszteletdíjukat, mivel a jelenlegi díjazást indokolatlanul alacsonynak tartjuk. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy csak akkor kerülhet sor erre a lépésre, ha a tanácsi szervek a megfelelő pénzügyi fedezetről is gondoskodhatnak.

Ide tartozik, hogy néhány testületben nem megfelelő a parancsnok tevékenysége, s ezáltal az önkéntesek munkája is gyengékedik. Úgy gondoljuk, pártszervezeteinknek jobban figyelemmel szükséges kísérniük ezeket a körülményeket, és gondosan meg kell vizsgálniuk a teendőket, beleértve a tisztség ellátására alkalmazható személy megbízásának a kezdeményezését is.

Mint megállapíthattuk, „globálisan” nincs létszámhiány a járásunkban. Gondot okoz viszont, hogy a testületi tagság eléggé nagy százaléka a községtől távol dolgozik, és így sok esetben nem vehet részt a tűzoltásban. Úgy véljük, súlyos hiba lenne, ha lemondanánk ezekről a túlnyomó részt

igen áldozatkész emberekről. Eppen ezért nem lehet járható út, hogy egyszerűen töröljék őket a nyilvántartásból, hanem megoldásként azt tartjuk legcélszerűbbnek, ha helyben dolgozókkal bővítik a létszámot. Így például kívánatos, hogy minden községben legalább egy-egy tsz-raj működjön.

Ezzel egyidejűleg a testületek fiatalítására is fokozott figyelmet kell fordítani, és ehhez azt is szükséges eldönteni, hogy a helyi adottságoknak megfelelően iskolai vagy testületi szakkörben tevékenykedjenek ezek a rajok.

Emellett a nők bevonását illetően sem merítették ki még a lehetőségeket. A továbbiakból a következőket emelhetem ki:

A megelőző tűzrendészeti munkát véleményünk szerint rendszeresebbé kell tenni, főként a területfelelősökét. Célszerűnek tartjuk, hogy az említett feladatokat jobban osszák meg a testületek tagjai között.

A mentő tűzrendészeti tevékenység javítása céljából — ahol ez szükséges — el kell érni, hogy a testület tagjait bármely időszakban riaszthassák, és itt-ott nagyobb gondosságot tanúsítsanak a felszerelések karbantartásában.

Megállapításainkról tájékoztattuk a hozzáuk tartozó pártszervezeteket, és ennek alapján néhány hónap leforgása alatt mindegyik alapszervezet vezetőségében

megvitatják a helyileg szükséges tennivalókat. Természetesen nem csupán a szervezeti és szakmai jellegűeket, hanem azt is, hogyan vonják be még intenzívebben a testületi tagokat községük politikai életébe.

Szeretnénk elérni, hogy a helyi szervek vezetői mindenkor saját ügyüknek tekintsék a testületek jó működését; időről időre látogassanak el a testületi foglalkozásokra, és mind erkölcsiekben, mind anyagiakban adják meg a tőlük telhető segítséget.

Ilyen vonatkozásban a helyi KISZ-szervezetekre is sok feladat hárul. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a járásunk testületi tagságának mintegy 30%-a KISZ-fiatal, és helyesnek tartanánk, ha ez az arány tovább növekedne, hiszen a mostani KISZ-fiatalokból kerülnek ki a majdani parancsnokok és vezetőségi tagok, s emellett az élet- és vagyonvédelemben kifejtett tevékenység igen jó nevelőiskola minden fiatalnak.

Minderre egyébként megfelelő párthátországok is köteleznek majd valamennyi érdekeltet, s a végrehajtást folyamatosan ellenőrizzük.

Határozataink hosszabb időre szólnak, s elképzeléseink szerint majd csak jó két év múlva térünk vissza e témára. Remélem, a jelentés addig további erőteljes fejlődésről adhat számot.

Tűzrendészeti KIÁLLÍTÁS

A Hajdú-Bihar megyei parancsnokság gondos előkészítéssel kiállítást rendezett, és anyagát első alkalommal Hajdúböszörményben, a megyei tűzoltóverseny színhelyén, június 5-12 között mutatták be. Az ízlésesen összeállított 11 tabló jó ízelítőt ad a megye tűzrendészeti helyzetéből és annak fejlődéséből. Tanulságos példákkal mutatja be az iparban, mezőgazdaságban, kereskedelembe, közlekedésben, lakóházakban és középületekben előforduló szabálytalanságokat és az ezek miatt bekövetkezett jellegzetes káreseteket. Külön-külön tabló hívja fel a figyelmet a gyermekjátékból keletkező tüzesetekre, a tűzjelzés helyességére és fontosságára. A látogatók ezenkívül

betekintést kaphatnak az állami, községi és létesítményi tűzoltók tevékenységébe is. A tíz évi tűzkárstatisztika adatait szemlélve is sok hasznos következtetést vonhatnak le.

A kiállítást azóta a Biogál Gyógyszergyárban, a Magyar Gőrdülőcsapágy Művekben és a Medicornál is bemutatták. A tervek szerint Debrecenben összesen 21 üzemben s ezt követően a járások jelentős létesítményeiben is kiállítják majd az anyagot.

Az esetenként filmvetítéssel is egybekötött kiállítást már eddig is népes nézősereg tekintette meg, s a vendégkönyvbe írt megjegyzések tanúsága alapján nagyon tanulságosnak tartják.

Az önkéntes tűzoltótestületekkel való foglalkozás új vonásai

Az önkéntes tűzoltótestületek egyre eredményesebben tevékenykednek az állami és szövetkezeti vagyon, valamint a személyi tulajdon tűzvédelme érdekében. Működési területükön mind hatékonyabban biztosítják a lakóházak, a középületek, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a létesítmények megelőző és mentő tűzvédelmét.

A tűzoltótestületek többsége, a tűzvédelem ellátása mellett, olyan kollektív szellemet alakított ki, amely képes a közösségért, embertársaiért áldozatot vállalni.

A testületek további eredményes munkája nagyrészt attól függ, hogy mennyiben erősödik közösségi szemléletük, szervezettségük és emelkedik tűzoltómunkájuk színvonala.

Fontos társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy bővüljön köre a tűzrendészeti ismeretekben és munkákban jártas embereknek. A gazdaság és a társadalom fejlődése szempontjából a legfontosabb tényező maga az ember, az emberi cselekvés. A sikerek záloga, hogy az emberek értsék meg, tegyék magukévá szűkebb közösségük céljait. E célok – a tűzvédelem közösségi feladatai – találkoznak az egyéni érdekekkel. Ez az érdekharmónia hatékony eszköze, erőforrása a jól szervezett tűzrendészeti munkának.

Az elmúlt évben kormányzatunk nagy jelentőségű határozatokat, jogszabályokat hozott a közelet továbbfejlesztésére. Ezek közül különösen jelentős a tanácsok hatáskörének és munkájának fejlesztése. A tanácstörvény új módon, a mai követelményeknek megfelelően fogalmazta meg a tanácsok jogkörét és feladatait.

Az új helyzet és hatáskör még kedvezőbb feltételeket teremt a tűzrendészeti munka szervezésére, korszerűsítésére és fokozottabb támogatására. Ennek biztosítéka, hogy a városi és községi tanácsok nagyobb önállósággal, hatáskörrel, nagyobb gazdasági erőforrásokkal rendelkeznek a helyi tűzvédelmi követelmények kialakítására.

Építőmunkánk jelenlegi szakaszában a szocialista állam funkciói közül mindinkább előtérbe kerül a társadalomszervező tevékenység, a gazdaságirányítás és a kulturális nevelőmunka. A társadalmi környezet és a szocializmus teljes felépítésének eredményes folytatása magasabb szintű vezetést és új követelményeket támaszt a helyi tanácsokkal szemben is. A társadalmi tulajdon, a gazdaság védelme, a megelőzés és felkészülés fontos része a társadalmi követelményeknek.

A tűzvédelem ösztársadalmi ügy, és éppen ezért nemcsak az azal közvetlenül foglalkozó tanácsai, állami és önkéntes tűzoltóságok ügye és felelőssége, hanem ösztársadalmi felelősség is.

Természeténél fogva szükséges ezért a tűzrendészettel foglalkozók korszerű nevelése, felszereltsége, de szükséges a tűzrendészet kellő propagandója is.

A tűzrendészeti munkát nagy hivatástudattal végző önkéntes tűzoltók szervezeti élete a szakmai képzés és gyakorlat mellett mást is igényel. Mindenekelőtt fokozottabb társadalmi megbecsülést és támogatást tanácsaink, pártszervezeteink, tömegszervezeteink részéről.

* Dr. Hetesy György elvtárs, a Baranya megyei tanács vb pécsi járási hivatalának elnökhelyettese, korábbi ígérétének tett eleget, amikor ezt a cikket megírta. Írását – a téma érdekességén túl – különösen azért tartjuk figyelemre méltónak, mert olyan körülmények közepette ad hangsúlyt mondanivalójának, s tesz konkrét javaslatokat, amikor számos tanácsai hivatalnál arról vitáznak, hogy miután a tanácstörvény kifejezetten nem rendelkezik a tanács tűzrendészeti tevékenységéről – egyáltalán foglalkozzanak-e a tűzvédelmi és az ezzel összefüggő kérdésekkel.

Szervezeti és nevelési célkitűzések, de a kulturált szórakozások megvalósításának is alkalmas eszköze a klubfoglalkozás.

Ma már széles körben gyakorlattá vált a különböző rétegklubok: tsz-klub, felnőtt-klub, asszonyok klubja, ifjúsági klub stb. szervezése, de nem fordítottunk még kellő gondot az önkéntes tűzoltók szervezett, klubszerű összefogására, munkájuk segítésére.

Szívesen jönnek össze tűzoltószervezeteink tagjai mind a nagyobb lélekszámú községek önálló tűzoltóklubjaiban, mind a kisebb települések művelődési házában rendezett klubnapon.

A tűzoltóklubok szervezésének munkájához alábbiakban kívánunk javaslatot tenni, ötletet adni:

A klub létesítésére legalkalmasabb mód, ha a foglalkozásokat beépítjük a művelődési ház programjába.

1. Biztosítani kell a népművelési intézményekben az önkéntes tűzoltótestületek klubszerű tevékenységéhez szükséges feltételeket. (Legalább havonta meghatározott napon helyiség, felszerelés biztosítása.)

2. A klub élén társadalmi vezetőség működjön. Tagjai: a testület egyik vezetője, egy tagja, valamint a pártszervezet, a községi tanács és a művelődési otthon egy-egy képviselője.

3. A vezetőség készítse el a klub programját, segítse, ellenőrizze végrehajtását.

4. A vezetőség legalább félevenként tartsa meg üléseit: értékelje az elmúlt időszak munkáját, határozza meg a soron levő feladatokat. Munkájáról tájékoztassa a tagságot, számoljon be a művelődési otthon társadalmi vezetőségének.

5. Tagjai sorába vegye fel a testület pártoló tagjait, lehetőleg vonják be a hozzátartozó igazgatási körzet önkéntes tűzoltóit is.

6. Tagjait lássa el klubtagsági igazolvánnyal. (Igazolványt igény szerint a járási hivatal művelődési osztálya biztosít.)

7. Programjának kialakításához vegye figyelembe a következőket:

a) Kötetlen, klubszerű beszélgetések szervezése. (Helyi párt-, tanács-, tsz-vezetők bevonásával.) Ilyen beszélgetésekre hívják meg és kérik a felsőbb szervek, tűzoltó-parancsnokságok képviselőit.

b) Tájékoztassák a tagságot időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről. (Hívjanak meg neves előadókat, vitavezetőket.)

E kérdésekben aktivizálják a klubtagságot.

c) Biztosítsanak rendszeresen ismeretterjesztő kisfilmvetítéseket. (Aktuális tűzvédelmi, tűzrendészeti kérdések.)

d) Fokozottabb mértékben törődjenek a tagság kulturális, művelődési nevelésével:

– filmvetítések – közös filmnézés,

– író-olvasó-találkozók,

– könyv-, folyóiratolvasás,

– színházlátogatás,

– neves művészek meghívása,

– zenehallgatás,

– könyv-, képzőművészeti kiállítás.

e) Szervezzenek közös kirándulást; múzeum-, üzemlátogatást.

f) Rendezzék meg évenként a tűzoltók bálját.

g) Rendezzenek időszakonként esetleg nagyobb körzetre kiterjedő tűzrendészeti kiállítást, ehhez kapcsolódó színvonalas szellemi vetélkedőt, ki mit tud-ot.

h) Értékeljék a község, körzet tűzrendészeti helyzetét, esetenként előforduló tüzeket (okok, megelőzési lehetőségek, tűzoltásban résztvevők helytállása).

i) Készítsenek fényképet, tablót a tűzoltótestület munkájáról, a klub életéről.

j) A honismereti szakkör, klubtagság bevonásával készítsék el a testület történetének monográfiáját.

8. Évente legalább egy alkalommal a tűzoltótestület vezetősége is foglalkozzon a klubélet alakulásával; észrevételeit, javaslatait egyeztesse a klub társadalmi vezetőségével, esetleg közvetlenül a testületi tagokkal is.

A programtervezet csupán javaslat szerepét kívánja betölteni, amely nem egyetlen módja a tűzoltótestületekben a klubélet szervezésének.

Megítélésünk szerint a tanácsai új típusú szervező munka, a tűzoltóságok korszerű szakmai nevelése, felszerelése, és gyakorlati útőképességének megteremtése mellett nem nélkülözhetetlen azoknak a társadalmi kapcsolatoknak, formáknak a kialakulását, amelyeknek csupán egyik fontos nevelőeszköze a klubélet szervezése.

HEVES MEGYEI jegyzetek

Tulák Zoltán, Simon Gyula, Králik Mihály, Penyaskó Imre, Kokovai Flórián, Kokovai György és Hanuszek Péter elmondhatják magukról, hogy ha nem is a világ, de a terpesiek szeme rajtuk van. Ez a hét fiatalember ugyanis olyan tettet produkált, amihez fogható még senki előttük a megye egyik legkisebb falujának történetében: július 4-én, a nyíregyházi országoszi versenyen első helyen végeztek a 400-as szerelésben, s a megyei tanács vb vándorserlegét is elnyerték.

A 20 éves átlagéletkorú gárda úttörő kora óta együtt van, s kilenc esztendeje ugyanebben az összetételben versenyez. Eddig még megyeit sem nyertek; most sikerült. Véletlenül? Nem! Fejlesztettségük, „sportszerű” életmódjuk és 87 szerelési gyakorlat mind benne van a sikerben. Hogy az országoson sikerül-e? Azt mondták, ha rajtuk múlik — igen.

Náluknál talán csak a parancsnok és a vb-titkár várta jobban az augusztusi döntőt. ZVARA ALBERT azért, mert ő is sok mindent beleadott a felkészítésbe, HORUCZI BELA pedig azért, mert korábban maga is 12 évig tagja volt az 1916-ban alakult testületnek, s amióta tavaly decemberben Fedémesről ismét „hazajött”, a tanácsi támogatásban sincs hiány. A maximális erkölcsi segítség túl, az egyenruhák kiegészítésére is jutott 1600 forint. Hogy mi ez az összeg? Aki ismeri egy 307 lélekszámú község anyagi lehetőségeit, az elismerően bólint rá.

Zvara Albert terpesi parancsnok a Borsodnádasdi Lemezgyár fizikai dolgozója. Napi 30 km oda, s ugyanennyi vissza, autóbusszal, és három műszak — ha esik, ha fúj...

Két esztendeje lemondott, mert nem támogatta a tanács. Megelégedte az örökös torzsalakodással... De csak egy évig bírta ki, aztán ismét elvállalta. A szertárosi tisztet viszont közben is megtartotta, azt nem volt hajlandó átengedni másnak. A 400-as miatt tette, amelyet 1963-ban kaptak, s amelyre úgy vigyáznak, hogy tényleg szemük világára sem jobban. Amióta náluk van, a megyének és a tanácsnak egy fillérjébe sem került a javítása...

— Nem fásztó, amit csinál? — Ugyan, hova gondolnak! Még sem tudnak lenni enéikül...

Ha minden az elképzelés szerint történik, az egriek új otthonba költözhetnek a IV. ötéves terv végére. Rájuk fér — de ugyanígy a gyöngyöstelek és a hatvaniak is megérdemelnék végre —, mert mostani elhelyezésükre minden ráillik, csak a korszerűség jelzője legkevésbé. Hosszú évek óta toldozzák-foldozzák, variálják, de újat mégsem csináltak belőle. Az előregedett épületkomplexum hajdanán bizonyára kiválóan megfelelt az igényeknek, s úgy-ahogy dacolt is az idővel, a fejlődés azonban ez esetben is a maga szintjének megfelelő követel.

Június 5-e méltán szerepel majd jeles dátumként a füzesabonyi testület és a járási kirendeltség történetében. Ekkor adta át rendelkezésének DR. PÁPAI GYULA, a megyei tanács

A füzesabonyiak büszkesége: az új szertár a szolgálati lakásépülettel

vb-titkára az emeletes, korszerű új otthont az ötvenes években építette, de más célra igénybe vett épület helyett. Az új szertárt a tanácsi költségvetési üzem építette saját rezsisben, kb. 750 ezerért. Az önkéntesek 800 nap társadalmi munkával járultak hozzá — RUTTKAI JÁNOS parancsnok vezetésével, aki máskülönbben a tanácsi üzem vezetője, és 1932 óta maga is önkéntes tűzoltó.

Az 55 fős testület 344-essel és 800-as utánfutóval látja el a dinamikus fejlődő település védelmét. Munkájuk elismerése is az új otthon, s az átadás alkalmából adományozott kitüntetések, jutalmak is ezt fejezik ki.

A tanács „hozzállására” jellemző, hogy nemcsak a kirendeltségnek, hanem vezetőjének is korszerű elhelyezést biztosított: MARCSI JÁNOS öryg. és családja a szertár melletti három szoba összkomfortos új szolgálati épületbe költözhetett.

A besenyőteleki testületet a jók között tartják nyilván a megyében. Ezek óta kiegyensúlyozott itt a közösségi élet, számottevők a sok aprómunkával elért eredmények, amelyekben igen nagy szerepe van a tanácsnak és a tsz-vezetés támogatásának. Ami viszont a tűzoltóilleti, valahogyan hadilábon állnak a szerencsével. Egy hónapon belül három tűz keletkezett a községben; két lakóház és egy 100 férőhelyes borjünelvelő került a veszteséglistára. Ok egyikről sem tehetnek. Valamennyi esetben gyorsan, szakszűrőn avatkoztak be; derekasan helytálltak.

Híába, a gondatlanság ezúttal is rontotta a statisztikát. Pedig területfelelősi munkájukat kiválóan minősítik a megyéni.

Még jó, hogy a MÁV és a megye egyik tűzrendésze motorral ment a 9.54-es egri szerelvény után, így legalább a személyes láttára történt a sorozat. Először Andornaktályán lobbant

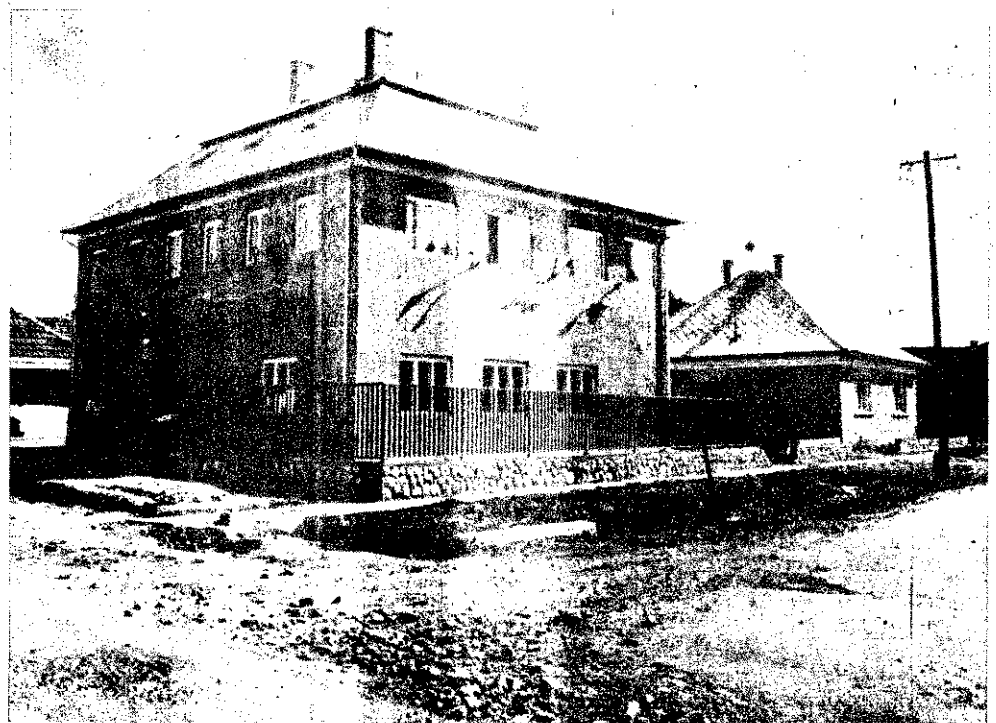
totta lángra a mozdony szikrája két helyen is a gabonát, majd Maklárt elhagyva, a Füzesabonyi Állami Gazdaság 80 holdas tavaszi vetőmagárpája következett.

Az előbbi kettőt azonnal eloltották az örök. Itt is beavatkoztak, de az erős szélben sikertelenül. Szerencsére a szomszédos Szabad Nép Tsz dolgozó is észrevette a tüzet, és erőgéppel körülszántották, mire a tűzoltók kiérkeztek. A gyors, hozzáértő akciónak és a viszonylag kedvező széliránynak köszönhető, hogy csak hat holdnyi égett le. A keletkezési ok a megszkott: hibás volt a szikratörő berendezés.

Érdekes — az érintettek számára pedig bizonyára bosszantó —, hogy az országosra bekezdült 9 raj köztül 5 a gyöngyösi járáshoz tartozik. Az egriből kettőnek, a füzesabonyiból és Hatvanból egynek-egynek sikerült továbbjutnia, a hevesi járást viszont senki nem képviseli.

Mindaz pedig történt annak ellenére, hogy a testületi feladatokat összességében éppen a hevesi és a füzesabonyi önkéntesek teljesítik a legjobban. Kiugró teljesítményük nincsen ugyan, de amit elégeznek, azt meg lehet nézni. A gyöngyösi járás meg ennek épp az ellenkezője. Itt a testületek vagy nagyon jók, vagy éppen hogy csak vegetálnak. Ha viszont ezek egy-egy alkalommal nekidurúlják magukat, nagyszerűt produkálnak. A megyei parancsnok úgy jellemezte őket, s az elterés egyik okát is abban látja, hogy igen-igen elütő az említett járások önkénteseinek a vérmérséklete.

Önkéntesi vonatkozásban országosan is elsőkelő helyen áll a megye. Az itteniek mégsem elégedettek a helyzettel, s ennek okát a patronáló munka nem kielégítő voltában látják. Egy-egy kampányfeladat kapcsán úgy-ahogy megoldják, de olyan rendszeresen s intenzíven, mint korábban végeztek, ma már nem megy. Pedig

Ezek az adatok tehát az életkörülmények korszerűsödésén túl arra is választ adnak, hogy hová kell a korábbinál is jobban odafigyelni, és a felvilágosító munkában hol szükséges nagyobb aktivitás.

Két nagy beruházás okoz sok gondot a megyeieknek: a visontai és a kiskörei. Összesítő értékelésükben tömören úgy fogalmazták ezt meg, hogy a tűzrendészeti fegyelem kifogásolható a Tisza II Vízelépcsőnél és a Gagarin Hőerőműnél a fluktuáció miatt.

A gyakorlatban ez annyit jelent, hogy a generálkivitelezők számos alvállalkozót foglalkoztatnak a kooperáció keretében (nemegyszer nemzetközi szinten). Volt időszak, amikor Visontán egyszerre másfélszáz vállalat dolgozói tevékenykedtek kisebb-nagyobb létszámmal, rövidebb-hosszabb ideig — a legkülönbözőbb jelleggel. Az egyik gépegység már belépett a termelésbe; a másikat próbára készítették elő; a harmadikhoz és az ezt követő építéséhez még alighogy hozzáfértek. Építőmunkások, hegesztők, szerelők és még ki tudja, milyen szakmák képviselőinek egész hada dolgozott, és ilyen körülmények közepette még rendet is kellett tartani. Milliós kárértékű tűz is figyelemre méltó arra, hogy hol szorít a cipő, s hol kell a gazdasági vezetőknek is jobban a talpukra állni.

Persze, még most sincs betegeje a mű, s a tűzrendészet gondja sem lett kevesebb. Legfel-

Ézúttal tüzet szít Ambrus József, a nagygombosi gazdaság parancsnoka

Eger városban 76 esztendeje alakult meg a hivatásos tűzoltóság 3 fővel. Figyelemre méltó momentum, mert a kormányzat csak 13 évvel később tette a tűzrendészetet közigazgatási feladattá, a tűzoltást pedig kötelezővé. Az első írásos tűzrendészeti intézkedés 1508-ból maradt fenn. Eredetijét, amely az egeri várral kapcsolatos kéményseprő-számlával összefüggő, a modeni levéltárban őrzik.

Az első hivatásos ősök bizonyára elcsodálkoznak, hogy mi vé lett az a kicsiny szervezet, amelynek ők voltak az úttörői. A háromnegyed százados eseményről csendesen, szerény keretek között emlékeztek meg tavaly a kései utódok.

Száraz adatok tömkelege sűrűsödik az első félévi tűzkárstatisztikában, a tavalyi azonos időszakával összehasonlítva mégis olvasmányos gyűjtemény. Eszerint nőtt a „káros” tűzek száma és kárértéke. A tavalyi 81 esettel és 643 600 forinttal szemben idén 133 tűz keletkezett 2 462 700 forinttal kárral. Ez csak a közvetlen kár, a termelés kiesés és a helyreállítás költségeit nem foglalja magában. Pedig nagyon lényeges körülmény. Mert lehet, hogy egy üzemben néhány ezer forint effektív anyagi kárral járó tűz műszakonként milliós veszteséget okoz egy gépsor időleges megbénulása miatt...

A keletkezési okok közül a sugárzó hő vezet (29 eset), majd az elektromos áram (20 eset), a gyermekjáték (14 eset), a dohányzás (14 eset), a nyílt láng használata (13 eset) és az építési hiba (9 eset) következik. A tavalyi azonos időszakhoz képest minden kategóriában kétszeresnél nagyobb az emelkedés, a kárértéket tekintve pedig sokszoros. Ez utóbbi ugyan nem mindig mérhető, mert ha az előző időszaké csekély volt, egyetlen nagyobb tűz is a többszörösét teszi ki, mint pl. a gyermekjátéknál. Tavaly 6 esetet jegyeztek fel 2900 forinttal kárral. Az idei első félévben az esetek száma 14-re, a kárérték pedig 378 900 forintra emelkedett, ami 130-szoros növekedésnek felel meg.

Mindenesetre a számok, értékek sok mindent elárulnak a hozzáértőknek, s a megyeiek is világosan látják: melyik területen kell többet, határozottabban tenni, s hol van szükség nagyobb differenciáltságra.

Beszédes tényszámok jelzik országosan a fűtőenergia-felhasználás alakulását, alapvető szerkezeti változását. Mindez a megyei statisztikából is jól lemérhető.

Tavalyi adatok szerint (a múlt év végének megfelelő állapot), 360,1 millió kWó villamosenergiát használtak fel; ebből 98 981 háztartási fogyasztóra 32,3 millió kWó jutott.

A PB-gázt fogyasztók száma 40 038 fő volt, ebből 39 532 háztartási. Az értékesített 4558 t gázból a háztartásokban 4208 tonnát használtak fel.

Földgázt 2730-an használtak; a háztartások részaránya 2623, ami annyit jelent, hogy 1,8 millió köbmétert itt tüzeltek el az értékesített 3,2 millió köbméterből.

Zvara Albert ezúttal násznapji minőségben — a menyasszony mögött

A megyei műhely illusztris vezetője: Tóth Pál tórn.

jobb a jellege változott, mert az építkezés egy része ma már termelőüzemként működik, s most erre kell a figyelmet összpontosítani. Egyébként ezt is teszik.

A kiskörei beruházásnál egyelőre az építkezési jelleg dominál. Hatalmas monstrumként magasodik ki az alapozási gödörből az erőmű — duzzasztómű — hajószállító építménye; sok tonnányi zsálaszázhoz elhasznált deszka jelzi, hogy a tervezett 163 ezer m³ vasbetonból már sokát bedolgoztak. Meg azt is, hogy tenni kellene valamit, hogy ezek a már felesleges tűzfészek mielőbb eltűnjenek az építkezés területéről, mert olyan tűzrendészeti fegyelem mellett, mint ami itt van, meglehetősen idegesítő az ilyesmi. Tavaly két tűz, az idén május közepéig szintén kettő volt, s emiatt összesen 9 főt bírságoztak meg, és 12-en főépítészvezetői, hárman pedig építészvezetői figyelemzetésben részesültek.

Mellesleg annyi itt az építészvezetőség, hogy csak győzze feljegyezni valaki. Elképzelhető tehát, hogy hányféle ember dolgozik itt, köztük olyanok is, akik a pokolba kívánják az egész tűzrendészetet. „Véleményüket” a sza-

indokolt lenne — vallják —, mert évente legalább egyharmada kicserélődik a testületi tagságnak. A parancsnoki kar a legstabilabb; a legtöbb helyen évüztelig nincs személyi változás. Ugyanakkor vannak községek, ahol két-évenként váltják egymást e poszton.

Eszerint tehát a rendszeres törődés mindenképpen indokolt. Ha másként lenne, nem valószínű, hogy éppen azok állítanák határozottan ennek szükségességét, akik területük legjobb ismerői, s akiknek végeredményben a legtöbb pluszmunkát jelenti a patronálás.

Megkérdeztük Ambrus Sándor őrnagyot, a győngyösi járás parancsnokát, minek tulajdonítja, hogy őt raja jutott tovább az országos versenyre. Arról is véleményét kértük, hogy szerinte mekkora ebben a véletlennek a szerepe. Határozottan állította, hogy az utóbbinak a legkevésbé; sokkal inkább a módszeres felkészülésben keresendő a válasz.

Mint elmondotta, több mint 140 esetben jártak kinn a községekben a törzs és a beosztott állomány tagjai, s már a járást megelőző előkészületekbe is nagy energiát fektettek. Ugyanigy a járási hivatal igazgatási osztályának vezetője is minden községben személyesen kinn járt, és a gazdasági vezetők is mindent megtettek csapatuk megfelelő felkészülésének érdekében. A legtöbb persze a versenyrajok tagjain múlott, hiszen ha nem azt a teljesítményt nyújtják a járásin, megyein és ország-részin amit produkáltak — nincs őt győztes a győngyösi járásból.

bálytalanságok sora és a megrongált oltókészülékek jelzik. Sajnálatos módon, az utóbbiak elkészítési közül még senkit nem sikerült elkapni. Hiába, no, van még mit tenni...

A kisköréi építmény a 14 milliárdos beruházás egy része. Az egész rendszer megépítésénél 26 millió m³ földet kell megmozgatni; az idén 6 milliót.

Az erőmű alapvezetékét 21 méter mélyre kellett levinni a partmagassághoz viszonyítva. Az alapozási gödröt szárazon kellett mélyíteni, úgy, hogy a munkahelyet árvízvédelmi körgáttal vették körül; az erőmű — duzzasztómű — hajózási oldalon, 18—28 méter mélységben részfallal zárták el az alját, a vízáteresztő rétegeket. Két lépcsőbe vákuumkulcssort, egybe pedig Siemens-kulcssort helyeztek el, és több mélyfúrású kutat építettek a talajvíz elszívására. A legnagyobb talajvízmennyiséget a tavalyi áradáskor mérték: 56 l/mp volt. A normál átlag 38—45 l/mp.

1985-re kell elkészülni a főműtárgynak, a 20 ezer holdnyi, 42 km hosszú tárolótónak (az ország második legnagyobb állóvíze lesz) és a 220 km-es főcsatorna-rendszernek. A jársági és a nagykunsági főcsatorna 40 m széles lesz, és 128 m³/mp kapacitással.

A rendszer elkészültével 524 ezer kh válik öntözhetővé, s a Tisza egészen Tiszalökiig hajózható lesz.

Az erőműbe beépítendő 4 db fekvőturbina egyenként 7 MW áramot termel majd. Önmagában nem nagy teljesítmény, de ha úgy vesszük, hogy ezt az energiát a környező területeken a víznek a főcsatornákból az öntözőtűrtípkbe való átvezetéséhez használják fel, így már egészen más a jelentősége.

Máskülönbön nem véletlenül esett a választás Kiskörére, s a térségre. Itt a legalacsonyabb (250—300 mm) az évi csapadéktalag. A rendszer az egész mikroklímát megváltoztatja majd.

A jelenlegi építkezési terület (bekerített) 1,5 km hosszú és 500—600 m széles.

24 fős létesítményi egység működik; zömmel a generálkivitelező VÍZEP dolgozóiból szervezték. A jó minőségű egység parancsnoka Rédei Sándor karbantartó kőműves, 1969 januárja óta tölti be tisztét; két évtizede önkéntes tűzoltó.

A tűzrendészeti előadói teendők Richter Lajosra hárulnak.

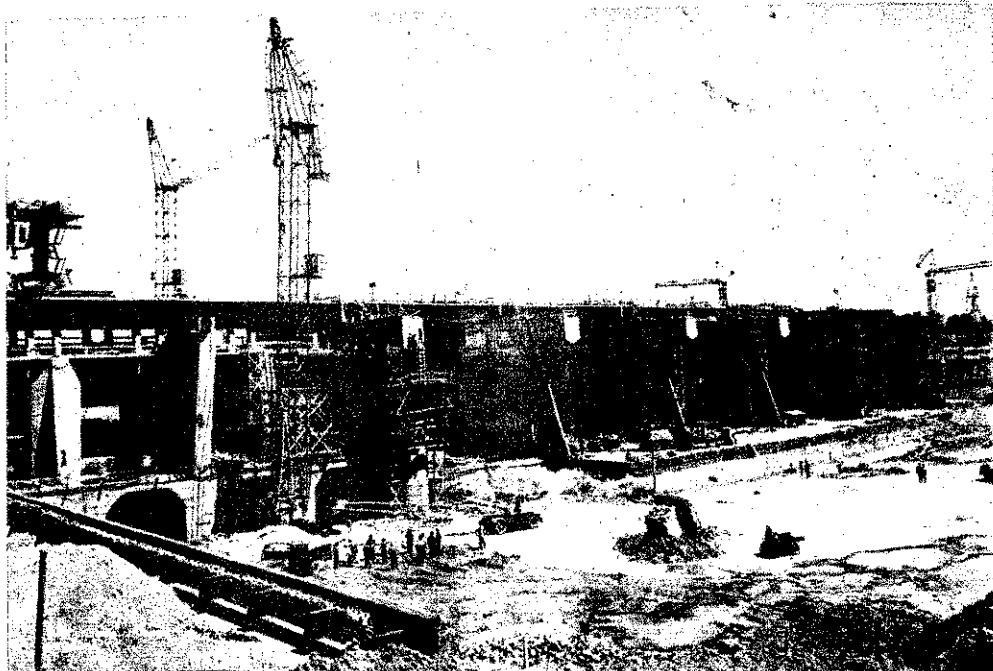
A rendészeti osztály vezetője, és rendkívül készséges informátorunk Molnár József, az OVIBER részéről.

Mátraszentimre a legmagasabban fekvő község, 840 méterre a tengerszint felett, 320 törzslakossal, és egy igen jó testülettel, amelynek férfiraja országgrési versenyt nyert kocsi-fecskendő szerelésben.

A GUBALA LÁSZLÓ, ODLER SÁNDOR, SZÓKE SÁNDOR II., ERDEI MIKLÓS, SZÓKE GEZA, ERDEI SÁNDOR, STULLER IMRE összehozták raj 37,5 mp-es szereléssel és 52 mp-es stafétával (mindkettő hibapont nélküli) biztossította a továbbjutást.

STULLER ANDRÁS parancsnok, a szakigazgatási szerv helyettes vezetője igen elégedett a teljesítménnyel, ami nem véletlen, mert 1968-ban már nyertek országgrészt.

A mátraszentimrei önkéntesek másvalamiről is nevezettek, és jól ismertek a szűkebb pártjában. Évtizedes vízgazdálkodással küszködött a község; a bányafeltárás „elvitte” a vizüket. De olyannyira, hogy a közkutakban alig maradt valami. Szigorú rendszabályokat kellett alkalmazni, hogy családonként legalább 2 vederrel jusson, mert amíg nem léptek fel erőlyesen, az élelmesebbek már hajnalban „megszállták” a kutakat, s mire az álmosabbjai jöttek, már nem volt víz. Mit lehetett tenni? A tanács és a testület vezetősége megállapodott, s ettől kezdve az önkéntes tűzoltók látták el a vízorséget a kutaknál. Egészen tavaly novemberig. Ekkorra készült el a Piszkástető oldalában a törpevízmű, amely 7 forrás vizét fogja fel, és gravitációval juttatja el a faluba. 25 közkifolyó és 5 tűzcsap (!) áll a lakosság meg a

Ma már ez a kép fogadja a Kiskörére látogatót

tűzoltók rendelkezésére. A vízorségre már csak a kiszáradt közkutak emlékeztetnek.

Még egy érdekesség: A 25 fős testületben 9 tanácstag és 7 párttag van.

A hatvan — nagygombosi gazdaság 5200 kataszteri holdjával a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Tangazdaságának egyik legnagyobb kerülete.

A Szász József igazgató irányítása alatt álló kerület két fő termelési ága a növénytermesztés és az állattenyésztés. Az intenzív búzafajták mellett rozssal, árpával, zöldborsóval, lucernával és szőlővel foglalkoznak. Tehenészték 200-as, itatásos borjúállományuk 100-as nagyságrendű, és sertésenyésztésük is számottevő.

Tűzvédelmi problémáik is a két fő ágazat sajátosságaihoz mérték. A gabonatarolás biztonsága az egyik gond, különösen amióta 3 éve — gondatlanság miatt — kigyulladt a magtár. De a legnagyobb gondot az olajkályhák okozzák a baromfiüzemben. Az OTR—71 és az OTR—71/a típusú berendezések nem üzembiztosak, s azt kérik, hogy bár a BM TOP engedélyezte használatukat, sürgősen vizsgálja felül azokat.

A gazdaságban 3 fős tűzrendészeti bizottság működik és 10 fős egység AMERUS JÓZSEF kovács parancsnoksága alatt. A tűzrendészeti feladós GUBIK JÁNOS, az itteni önkéntesek elismerten a jók közé számítanak, s a kerület tűzrendészeti szempontból a kiegyensúlyozott gazdaságok közé tartozik. Még annak ellenére

is, hogy tavaly ugyancsak „füstszagúak” lettek a karfali üzemegység olajkályha-tűzétől, és a lőrinci üzemegységet ért villámcsapástól, ahol félmillió baromfikár érte őket.

A vezetés jelentőségének megfelelően foglalkozik a tűzvédelemmel. Kapcsolata igen jó a hatósággal; önkéntesit is megbecstül, s ezt erkölcsiekben és anyagiakban egyaránt kifejezésre juttatja. A pártszervezetnek és személy szerint FERENC LÁSZLÓ alapszervi titkárnak is nagy része van abban, hogy a gazdaság ilyen vonatkozású körülményeit megnyugtatók.

A parancsnokot egyedül a nyári szezon aggasztja, mivel ilyenkor hat tűzoltója — vele együtt — kombájnizik, s ha netán baj lenne, nehezen elérhető a gazdaság meglehetősen kiterjedt területén.

A gépjárműszolgálatok közötti szocialista munkaverseny múlt évi eredményeit tekintve Heves megye az első két második helyen végzett, 172 460 forint megtakarítással. Az érdekes kollektíva tagjai között 6400 forint jutalmat osztottak szét. Összintén örültek az anyagi elismerésnek. Nekünk is módunk nyílt arra, hogy néhányukkal oldott hangulatban baráti beszélgetést folytassunk. Madarassy József örgy., Tóth Pál ftórm., Kassa László pa., Gál József ftórm. és Lukács László ftórm. személyében a verseny legjobbjait ismerhettük meg. Munkájukat mestertokan értő, s azt szorgalommal, odaadással végző szakembereknek gratulálhatunk, s kívánhatunk további kimagasló sikereket.

—b—

Kissé meleg ez az ebédlő, de az egrlek most is éppen tataroznak

Mezőgazdasági üzemek villámvédelme

A villámvédelem jelenlegi helyzete

A mezőgazdasági üzemek villámvédelme több szempontból eltér az általános villámvédelmi problémáktól. A mezőgazdasági épületek és egyéb védendő tárgyak általában kiemelkednek környezetükből, és így a villámcsapás okozta károsodásuk valószínűsége fokozódik. A könnyen gyulladó, lágy tetőszerkezetek és kazlak is nagyobb tűzveszélyt rejtenek magukban, mint a városi lakó- és ipar-telepek építményei.

A mezőgazdaság villámvédelmének gazdaságossági kérdései is más jellegűek, mert a védendő objektumok – esetenként – viszonylag kis értékűek, és ezért költséges villámhárító berendezések kiépítése ezen a területen nem indokolt.

A tüzesetekből keletkező károk alakulását, az előidéző okokat figyelembe véve azonban követelő módon merül fel a villámcsapásból eredő tüzesetek megelőzése, a védelem hatékonyabb módszerének kialakítása. A kérdés idősrűségét az 1970. évi tűzkárstatisztika adatai is bizonyítják.

A MÉM irányítása alá tartozó területen (mezőgazdasági termelőszövetkezetekkel együtt) az összes tüzeset 80%-a a mezőgazdaságban keletkezett. A tüzesetek okozta károk mértéke is hasonló arányú. Az utóbbi évek statisztikai adatai szerint a mezőgazdaság területén a villámvédelem – jóllehet a villámcsapás természeti körülmények függvénye is – elmaradt az általános, illetve a megkívánható fejlődés ütemétől. Erre utal az a körülmény is, hogy amíg 1968-ban a mezőgazdaságot ért összes tüzesetek mindössze 6%-a, addig 1969-ben már a 10%-a keletkezett villámcsapástól, a múlt évben pedig meghaladta a 14%-ot is.

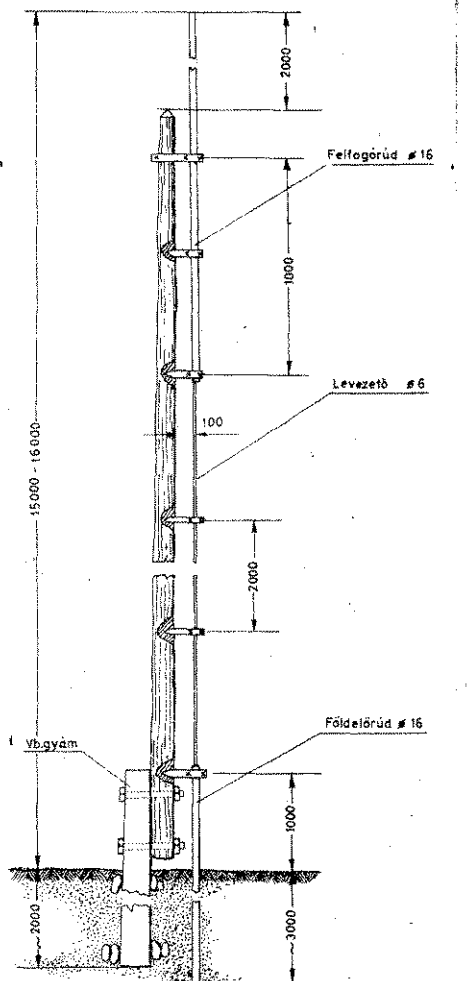
A villámvédelmi problémák tudományos megalapozott elvi és gyakorlati megoldás érdekében a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Kar Nagyszültségű Technika és Készülékek Tanszéke tanulmányt készített amely az eddigi tudományos ismereteket, valamint a gazdaságosságot figyelembe véve összegezi a mezőgazdaság műszakilag is megalapozott és könnyen megvalósítható villámvédelmi lehetőségeit.

A Műszaki Egyetem által készített tanulmány ismerteti az európai országok mezőgazdaságában alkalmazott villámhárító rendszereket, majd olyan következtetést von le, hogy a nyugati országokban alkalmazott Faraday féle ketrecrendszert az elektrotechnika elve szerint tökéletes védelmet nyújt ugyan, de felszerelésük költséges. Ezzel szemben a Szovjetunióban, Romániában és Bulgáriában alkalmazott felfogó-rudas villámvédelem is jelentő mértékű biztonságot nyújt, és előállításai költsége lényegesen kedvezőbb.

A felfogó oszlopokkal biztosított „területvédelem” a Budapesti Műszaki Egyetem valószínűségi számításai szerint mintegy 95%-os védelmet biztosít. A gyakorlati tapasztalatok azonban még ennél is kedvezőbbek, mert villámcsapásoktól erősen veszélyeztetett Nórád, Veszprém és Szabolcs-Szatmár megyékben 42 termelőszövetkezetnél végzett ilyen irányú négy évi kísérletek során villámkár nem keletkezett.

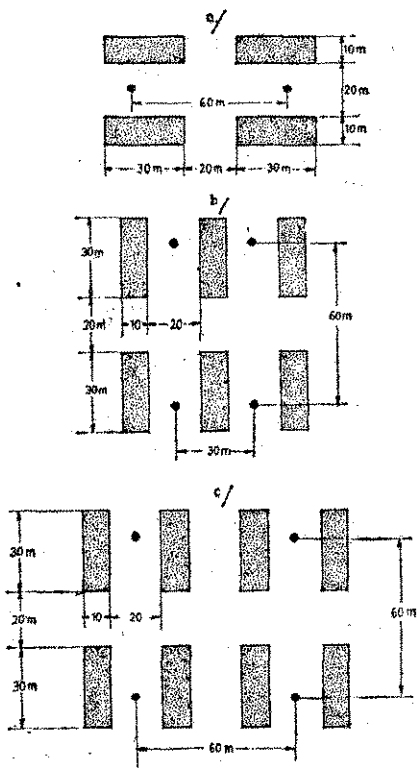
2

VASBETON-GYÁMOS FELFOGÓ OSZLOP

1

Kazal és felfogó oszlop elrendezése

A fokozott villámvédelem gazdaságossága

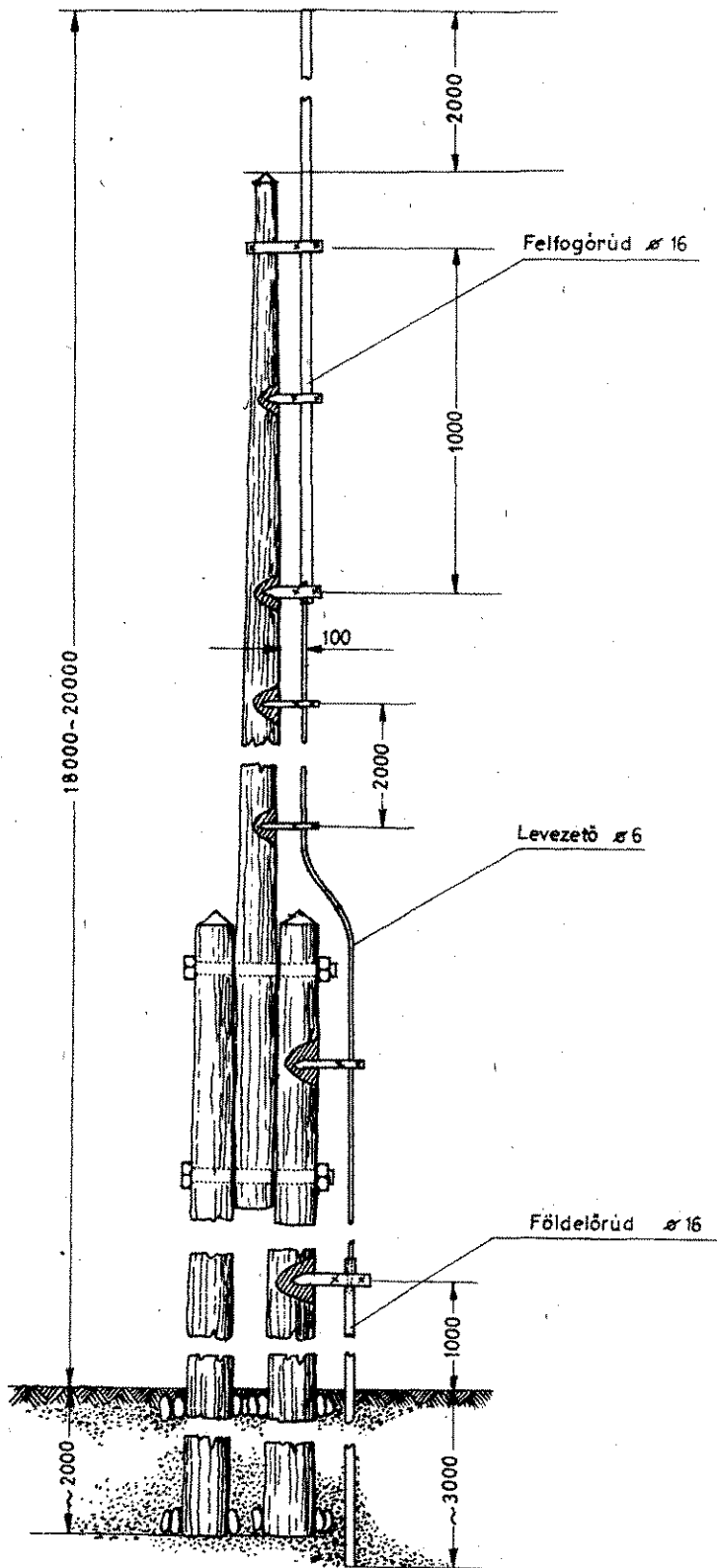
A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium rendelkezésére álló adatok azt mutatják, hogy az egy villámcsapás által okozott kár átlaga a mezőgazdaságban – az utóbbi négy év adatai alapján – meghaladja valamennyi más okból keletkezett tüzeset károsságának átlagát. A károk mértékét növeli, hogy a villámcsapás által okozott tűz az épületeken kívül az értékes állatállományt, a terményeket és termékeket, főleg a kazlak egyaránt veszélyezteti.

Figyelembe véve a műszaki megoldási lehetőségeket és a villámvédelmi berendezés-előállítás költségeit, alapos gazdasági számítások alapján egyértelműen megállapítható hogy:

- a szérűskertek, valamint a lágy- és könnyen gyulladó anyagokból készült tűzveszélyes épületek (aklok, hodályok stb.) villámvédelme a legcélszerűbben (a védendő terület nagyságától, illetve az ott elhelyezett épületek, kazlak magasságától függően) meghatározott méretű, számú és elhelyezésű villámfelfogó oszlopokkal, „területvédelmi jelleggel” oldható meg;
- az alkalmazandó villámfelfogó oszlopok illetve berendezések házilag is elkészíthetők és előállításuk költségük darabonként kb. 200

3

OSZLOPOKBÓL KIALAKÍTOTT FELFOGÓ

2500 Ft, így a védendő objektum értékétől függően felszerelésük gazdaságos.

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület Villámvédelmi Szakbizottsága a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága képviselőjének, a nagyobb tervezőintézetek megbízottainak, a MÉM, illetve a mezőgazdaság műszaki és tűzrendészeti szakembereinek bevonásával megtárgyalta a mezőgazdaság villámvédelmi helyzetét. A szakemberek egyöntetűen állást foglaltak amellett, hogy a mezőgazdasági üzemek fokozott villámvédelmének biztosítására – az adottságokat és az anyagi lehetőségeket figyelembe véve – legjobban az ismertetett, illetve a következőkben ajánlott megoldások felelnek meg.

Ajánlás a mezőgazdasági üzemek fokozott villámvédelmére

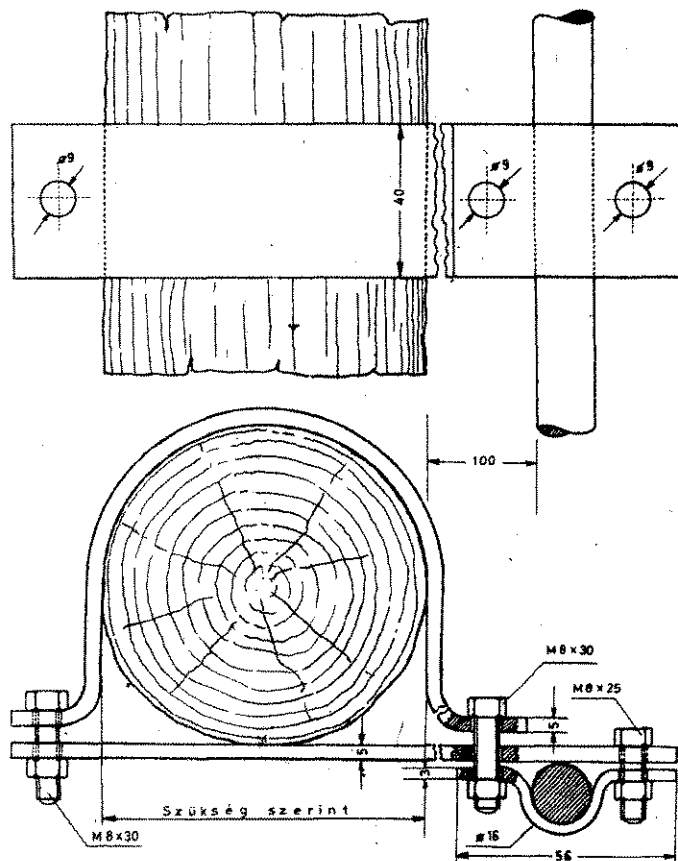
A mezőgazdasági üzemekben előforduló tűzkárok – ezen belül különösen a takarmány- és állatkárok – megelőzése, illetve csökkentése érdekében teendő intézkedések ajánlott formái:

1. Fokozott villámvédelmet indokolt biztosítani az állami gazdaságoknál, a mezőgazdasági termelészövetkezeteknél, valamint minden olyan mezőgazdasági jellegű tevékenységet folytató vállalat, gazdaság területén, ahol az értékek megóvása, hasonló tárgyi feltételeket kíván meg.

2. A szérűskerteket a kazlak megrakása előtt, de legkésőbb azzal egyidejűleg célszerű villámhárító berendezésekkel felszerelni.

4

BILINCS A FELFOGÓRÚD RÖGZÍTÉSÉRE

A szérűskertekben a kazlakat, a villámvédelem szempontjából, az előírt tűztávolság megtartásával lehetséges legkisebb távolságban kell elhelyezni egymástól.

A kazlak, valamint a felfogó oszlopok optimális elhelyezését – négy, hat és nyolc kazal esetén – az 1. sz. rajz szemlélteti.

A kazlak között a bejelölt helyeken villámhárító oszlopok vannak felállítva, ezek magassága legalább 10 m-rel haladja meg a védendő kazlak felső szintjét.

Szerkezeti szempontból villámhárító felfogó oszlopnak faoszlopot célszerű felhasználni, amelynek két változatát mutatjuk be.

A feltüntetett oszlop (2. sz. rajz) teljes magassága 15–16 m lehet. A korhadás elkerülésére és ezzel az oszlop élettartamának növelésére a faoszlopot betongyámmal tartja. (A vasbetongyám kereskedelmi forgalomban beszerezhető.) Maga a faoszlop 14 m hosszú, 14 cm fejtátmérőjű fenyőfa oszlop. Korhadás ellen kátrányolajjal vagy más vegyi anyaggal telíthető. A faoszlop felső végére 16 mm átmérőjű betonvasból készített felfogó rúd van erősítve. A rúd 2 m magasan nyúlik a faoszlop fölé, és ezzel adódik a felfogó oszlop teljes magassága. Az oszlop tövébe, ugyancsak 16 mm átmérőjű betonvasból, 2–3 m mélyre levert földelő rúd van telepítve. A felfogó és a földelő rudat 6 mm átmérőjű betonvasból készült levezető köti össze egymással.

A másik változat (3. sz. rajz) abban különbözik az előzőtől, hogy három vékonyabb és alacsonyabb oszlop felhasználásával 18–20 m magas felfogó szerkezet készítését is lehetővé teszi. Az oszlop alsó részét két törzs alkotja, amelyek közvetlenül a talajban állnak. Ezekhez – csavarokkal – kapcsolódik a felfutó törzsrész. A felfogó és földelő rúd, illetve a levezető azonos az előző változattal.

A felfogó rúd felső rögzítésére szolgáló bilincs (4. sz. rajz) 40×5 mm méretű lapos vasból helyileg is könnyen elkészíthető. Magát a

felfogó rudat külön szorítóelem fogja hozzá a bilincshez. Ennek anyaga 3×40 mm lapos vas.

A beverhető tartó-rögzítő (5. sz. rajz) a felfogó rúd további, illetve a földelő rúd rögzítéséhez szükséges. Anyaga szintén 40×5 mm méretű lapos vas és az előbb már említett 40×3 mm lapos vasból készített leszorító bilincs. Ez a tartó a felfogó rúd alsó végén, a földelő rúdnál, egyúttal a 6 mm átmérőjű levezető csatlakoztatására is alkalmas.

A 6 mm átmérőjű levezető rögzítésére szolgáló, 2 m-es közökben elhelyezett tartók szerkezeti vázlatát a 6. sz. rajz mutatja be.

3. A tűzveszélyes lágó tetőhéjazatú épületek közül azokat az istállókat, állatszállásokat, ólakat, aklokot, amelyekben a nyári időszakban nagyobb értékű állatállományt tartanak, továbbá azokat a pajtákát, szárító- vagy raktárépületeket, amelyekben értékes terményeket, termékeket tárolnak, a már ismertetett villámfelfogó oszlopokkal védjük meg.

A 10 m-nél kisebb magasságú, lágó tetőhéjazatú tűzveszélyes épületeket mellettük felállított felfogó oszlopokkal célszerű megvédeni. A 20 m-nél nem hosszabb és 10 m-nél nem szélesebb épület esetén az épület valamelyik oldala mellett közepén egy felfogó oszlopot kell elhelyezni. A felfogó oszlopnak legalább 10 m-rel magasabbnak kell lennie a védendő épület legnagyobb magasságánál. A 20–60 m hosszúságú, 10 m-nél nem szélesebb épületek védelmére két felfogó oszlopot kell felállítani az épület vége közelében két ellentétes oldalon vagy a két végén az épület tengelyvonalaiban. Az oszlopok magasságának ugyancsak 10 m-rel kell nagyobbak lennie, mint az épület magassága. A felfogó oszlopok és az épületek között nem kell távolságot tartani.

A 10 m-nél magasabb tűzveszélyes épületek védelme csak az MSZ 274–62 „Villámvédelem” szabvány szerint, a tetőre épült felfogó

rendszerrel oldható meg. Nyeregterősítő épületeken ez a tető gerince felett végigfutó ún. gerincvezető. A gerincvezetőnek legalább 50 cm magasan kell lennie a tető felett. Anyag: 6 mm átmérőjű betonacél, amit 16 mm átmérőjű acélrudak tartanak a megfelelő magasságban. A gerincvezetőt 50 m-nél rövidebb épületen két helyen, mégpedig az épület végén, ennél hosszabb épületen közepén is földelni kell.

Abban az esetben, ha a gyúlékony tetőhéjazat fém alkatrészeket, pl. kötőhuzalokat tartalmaz, a gerincvezetőt acélrudak helyett fatartókra kell erősíteni. (Fa tartórudak egyébként mindig használhatók az acélrud helyett.) Ha a tűzveszélyes, lágó héjazat alati tartószerkezet fém, pl. vasgerenda, akkor a gerincvezető tartóit acélból kell készíteni, ezeket közvetlenül a fém tartószerkezetre kell erősíteni hegesztett vagy csavaros kötéssel. Ebben az esetben a levezetőknél nem a gerincvezetőhöz, hanem a fém tartószerkezethez kell kapcsolódniuk, és ezt kell földelni.

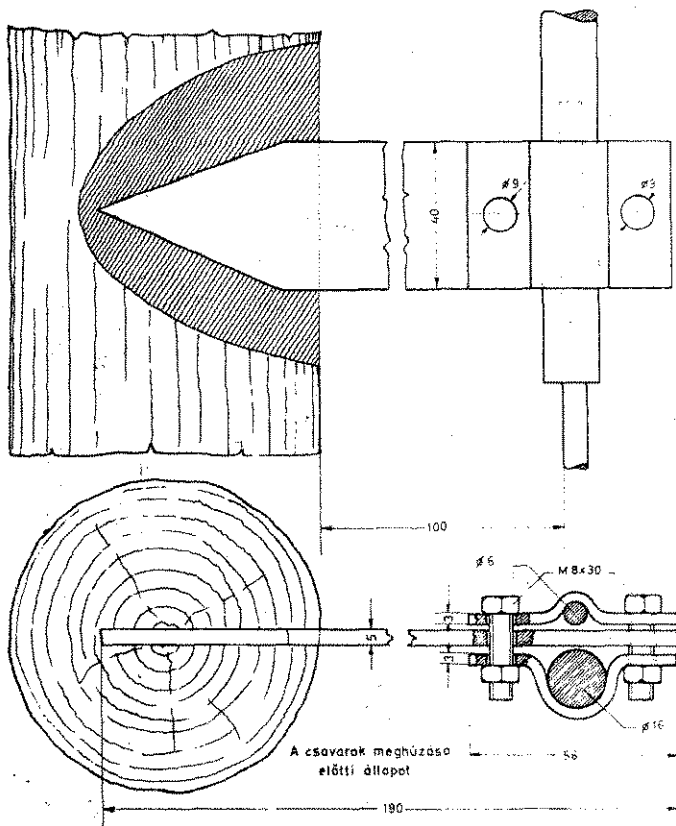
4. Az olyan cserép- vagy palafedelű épületeket, ahol a burkolat alatt könnyen éghető pordzórja vagy hasonló jellegű hőszigetelő van – a villámvédelem szempontjából tűzveszélyes épületnek tekintésük.

5. A kemény, nem tűzveszélyes tetőhéjazatú épületek közül azokat, amelyek a környezetükből kiemelkednek és a bennük tartott állatállomány, illetve tárolt termény védelme meg kívánja, az MSZ 274–62 „Villámvédelem” c. szabvány előírásainak megfelelő villámvédelemmel kell ellátni.

A mezőgazdasági üzemek vezetői és dolgozói az elmúlt évek során számos bizonyosság adták annak, hogy a szocialista vagyon megvédését, a megelőző tűzrendészeti előírások megvalósítását fontos feladatuknak tekintik. A fokozott villámvédelem biztosításával további növelhető a mezőgazdasági üzemek vagyonbiztonsága, és ezzel a közös célkitűzések megvalósítása is eredményesebb.

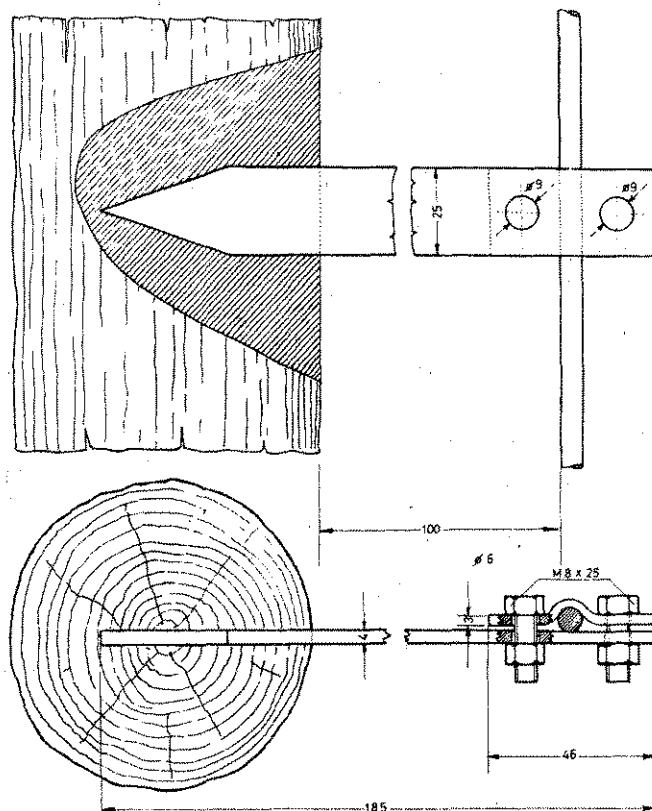
5

TARTÓ-RÖGZÍTŐ.

6

LEVEZETŐ TARTÓRÖGZÍTŐ.

Hegesztéstől robbantak be az alkoholgőzök

Lapunk júliusi számában röviden már hírt adtunk az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyárban június 22-én keletkezett súlyos robbanásról és tüzről. Igéretünkhöz híven most részletesen beszámolunk a tragikus kimenetelű eseményről s annak előzményeiről.

Júliusi híradásunkat követően ötre emelkedett a halálos áldozatok száma. Az életveszélyesen megsérült *Szilágyi Ferencné, Juhász Sándort és Balla Ferencet* a leggondosabb kezeléssel sem sikerült megmenteni. Ehhez képest a 916 ezer forintos közvetlen anyagi kár alárendelt jelentőségű.

A továbbiakban a vizsgálatban részt vevő szakértők legfontosabb megállapításait ismertetjük. Előrebocsátjuk azonban, hogy a büntetőjogi felelősség felvetése nem lehet feladatunk. Annál is inkább nem, mivel a nyomozási eljárás soraink írásakor még nem zárult le.

Változtattak a technológián

A fényképen látható kétemeletes, lapostetős épület földszintjén történt a robbanás. Ennek a helyiségnek 15×11 m-es az alapterülete, és egy 12 cm-es téglafallal, valamint acélszerkezetbe foglalt üvegfalal három részre volt osztva.

A clorocid nevű gyógyszer oximetil alapanyagát a káreset napján öt szekrényben szárították. Ezek közül kettő az üvegfalal elhatárolt részen volt. A téglafal mögötti két szárítoszekrényt nem működtették.

Az oximetilgyártás utolsó fázisaként a kárhely melletti 35. sz. épület üzemszarnokában izopropil-alkohollal mosásuk az anyagot. Ezt az eljárást egy tavaly július 23-án óta bevezetett újítás alapján alkalmazzák. Az 1967-ben kiadott technológiai utasításban még nem tetek említést az alkohollal történő mosásról.

Június 10-től etilalkohollal végezték ezt a műveletet, miután megfelelő izopropil-alkohol nem állt rendelkezésükre.

A nedves anyagot alumínium dobozokba gyűjtik, majd átszállítják a szárítóba. Itt tálcákra rakják az oximetilt (egy-egy szekrényhez 96–104 tálcá tartozik, s átlag 3,5–4,3 kg anyag kerül egy-egy tálcára), majd széttergetik, és 80 °C-on addig folytatják a szárítást hőlégbefúvású kaloriferekkel, amíg 0,4% nem lesz a termék nedvesség-tartalma.

Az elszívásról 1–1 nagy teljesítményű ventilátorral gondoskodtak. Megjegyzendő azonban, hogy magának a szárítóhelyiségnek lényegében nem volt szellőztető berendezése azt követően, hogy a már említett téglá- és üvegfalakkal három részre osztották.

A ventilátor ugyanis az üvegfalal elrekesztett részen volt, s a tanúvallomások szerint gyakran kikapcsolták, mert működése éppen ellentétes légáramlatot idézett elő.

Az épület külső falsíkjánál az 5×3 m alapterületű VIANI elnevezésű olasz szárító berendezés hátsó részét láthatjuk. A

berendezés elhelyezésekor két helyen nyílászáró nélküli faláttörést létesítettek.

Ellenőrzések háromnaponként, szigorú kikötések, és mégis...

Az oximetil-szárító a kémia—IV elnevezésű üzemszhez tartozik. Az igazgatói utasítás a „C” tűzveszélyességi osztályba sorolta a szárítót. Az üzemsz biztonságtechnikai és tűzrendészeti megbízottja ennek megfelelően háromnaponként köteles volt ellenőrizni itt. (Az „A” besorolású üzemszekben pl. naponta ellenőriznek.) Tevékenységi naplójának tanúsága szerint legutóbb a káreset megelőző napon járt itt, és nem tapasztalt rendellenességet.

Említésre méltó még, hogy a munkába állított dolgozók vizsgabizottság előtt számolnak be a tűzrendészeti oktatás anyagából, és amennyiben nem eredményesen, ismételt oktatásban részesítik őket.

A létesítmény területén az igazgatói utasítás szerint csak előzetes szemle és engedély kiadása alapján végezhetnek tűzveszélyes munkafolyamatot.

A tűzoltókészülékek sem hiányoztak az oximetil-szárítóból. 2 db 5 kg-os és 1 db 20 kg-os targoncás kézioltót helyeztek el a bejárati ajtó közelében.

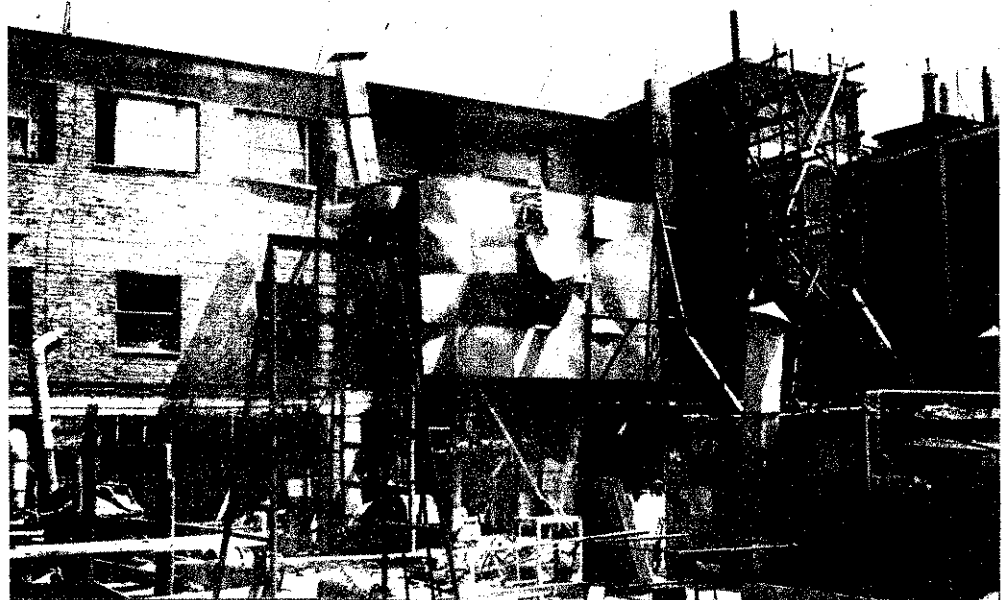
A hegesztési engedélyeket is igen szigorú feltételekhez kötötték. Azon az engedélyen, amelyet a VIANI-berendezés tartozékainak elektromos ívhegesztéséhez adtak ki, egyebek között szintén föltünteték, hogy a munka végzéséről értesíteni kell a gyárban szolgálatot teljesítő instruktort; tűzrendészeti kioktatásban részesült dolgozó jelenléte is szükséges; munkavégzéskor csukott állapotban kell lenniük az elválasztást szolgáló nyílászáró szerkezeteknek; gondoskodni kell az állandó szellőzésről, sőt mi több, az is

TÜZ- ÉS KÁR- ESE- TEK

szerepelt az engedélyen, hogy az csak a feltételek biztosítását követően érvényes.

Ezzel szemben egy *Gyetvai László* névre szóló engedéllyel s a feltételek teljesítését igazoló csoportvezető aláírással egy idegen vállalat lakatosai: *Rojkovicz András* és *Balla Ferenc* láttak munkához, méghozzá anélkül, hogy az említett kikötéseknek eleget tettek volna.

Egyetlen védelmi intézkedésként az besztűzfűgőnyvel takarták el a VIANI-berendezést az oximetil-szárítótól elválasztó két faláttörést, és ebben senki sem próbálta megakadályozni őket!

A VIANI-berendezés az udvarról

Íme az egyik bizonyíték

Berobban a koncentráció

A szakértők megállapításai szerint röviddel a robbanás előtt összesen 1925 kg nedves oximetil került a szárítószekrényekbe. Ezen felül a nagyobbik szárítóban (ez csatlakozott a VIANI-hoz) meg a VIANI-berendezés falsíkja mellett tovább 840 kg-nyi ilyen anyagot tároltak alumínium dobozokban, továbbá zsákokban kb. 3000 kg szárított oximetilt.

A nagyobbik helyiségben összesen 1155, míg az üvegfallal határolt kisebbikben 770 kg nedves oximetilt készítettek elő szárításra.

Az anyag bruttó nedvességtartalma 13—24%, s ennek kb. 50%-a tiszta etilalkohol. Átlagos nedvességtartalmat számítva tehát összesen mintegy 116, illetve 77 kg alkohol volt a két helyiségben.

A kisebbik szárító 82, a nagyobbik 264 légköbméteres. Ez utóbbihoz azonban a VIANI-berendezés kb. 32 légköbméterét is hozzá kell számítanunk.

Az etilalkohol robbanási határa 20 C°-on és 760 hgmm nyomáson 3,5—15 tf 0/0. Gramm/m³ egységre átszámítva ez az érték 67—290 g/m³.

Ezek szerint a nagyobbik helyiségben (beleértve a VIANI-berendezés légterét is) 28,6—124 kg, a kisebbikben pedig 5,5—23,8 kg alkoholnak kellett a levegőbe jutnia az elméleti robbanási határértékek eléréséhez.

Figyelembe kell venni azonban, hogy a tálcákat 2 m-es szintmagasság alatt mozgatták, és az alkoholgőznek 1,6 a levegőre vonatkoztatott sűrűsége. Ezért az alsó térben jóval kevesebb mennyiségű alkoholtól is létrejöhetett a robbanás-képes koncentráció.

A szárítóhelyiség négy db kétszárnyú acéllemez ajtaja közül kettő a lépcsőházra, egy az udvarra, egy pedig a szomszédos üzemszékbe nyílt. Arra vonatkozólag nem sikerült megbízható adatokat szerezni, hogy ezek közül melyek voltak nyitva a robbanás időpontjában.

A kisebbik helyiség ventilátora azonban minden valószínűség szerint nem működött a kérdéses időpontban.

Átlagosan kétszeres légszerét számítva, a szakértők 6 kg/óra becsülik a kisebbik és 26,5 kg/óra a nagyobbik helyiségbe jutó alkoholemennyiséget.

Ezek az értékek kielégítik az előbbi számításokban említett feltételeket.

Az oximetil zárt téri robbanáspontra közvetlenül a centrifugából történő kivétele után 26—28 C°. Ugyanez az érték szárítás után 192 C°. A nedves anyag meggyújtható, alkoholra jellemző lánggal ég. Egés közben maga az oximetil is bomlásnak indul, és égése igen heves. (Égéshője 4960 kcal/kg.)

A hegesztés kezdetének pontos idejét nem lehetett megnyugtató módon tisztázni. A két hegesztő közül *Rojkovicz András* a helyszínen meghalt, s az életveszélyesen megsérült *Balla Ferenc* a kórházban csak néhány perces beszélgetést engedé-

lyeztek az orvosok. Elmondása szerint *Gyévai László* a vállalati TMK-műhelyben hegeszteni a robbanást megelőzően s *Rojkoviccsal* együtt ők folytatták a munkáját.

A robbanás 11.38 körül keletkezett, 11.40-kor *Horváth József* jelentette a káresetét a XIV—XVI. kerületi parancsnokságnak.

A detonáció májd a heves tűz igen nagy pusztítást okozott. A detonációtól betörtel az épület ablakai, ledőltek a belső válaszfalak, leszakadtak a mennyezetre szerelt elszívó csővezetékek, a világítótestek, némelyik ajtó valósággal kiszakadt a tőkjából.

A keletkezett láng hőmérséklete meghaladta az 1000 C°-ot. A tálcákon levő oximetil lényegében teljesen megsemmisült: a szárítószekrények kiégtek, fémrészeik deformálódtak.

Az üvegfallal, de még a 12 cm-es téglafal is kártyavárként omlott össze a detonáció követően.

A vegyész szakértő számításai szerint 30 perces égési időt figyelembe véve 750 Nm³-nyi füstgáz képződött.

A tűzoltás

Elsőként — 11.46-kor — a XIV—XVI/1-es fecskendő érkezett ki a helyszínre majd a X/1-es és 2-es fecskendők, a X habbaloltója, a tűzoltási csoport megrohamszer.

Ezt megelőzően, nyomban a robbanás követően, számos létesítményi önkéntes tűzoltó és gyári dolgozó sietett a helyszínre, és 1 db fali tűzcsapról, valamint 1 d. föld alatti tűzcsapról szerelt sugárral és több kézioltóval avatkoztak be *Kuruc Mihály* tű. ftórm. instruktor irányításáva.

Ezzel egyidejűleg a robbanás közvetlen közeléből megkezdték a sérültek kimentését. Igen önfeláldozó beavatkozásukna köszönhető, hogy 14 személyt sikerült kiementeni, néhányat közülük jóformán a utolsó pillanatban.

Maga a tűzoltás nem állította az átlagosnál jóval nehezebb feladatok elé egy

12.01-re körülhatárolták

Hyen erős volt a robbanás pusztítása

ségeinket. 12.01-kor már azt jeleztette vizsgálja a tűzoltási csoport vezetője, hogy: „A tüzet 8 sugárral körülhatároltuk”. Ezt követően a lángolást is igen rövid idő alatt megszüntették.

Annál több gondot okozott viszont, hogy az üzemmérnök, aki a tűzoltás vezetőjét tájékoztatta, nem volt tisztában a szerencsétlenség következményeivel, s elmondása szerint a szárítóban tartózkodó személyek közül hárman (!) sérültek csak meg, de már őket is elsősegélyben részesítették az orvosi rendelőben.

A két elhunyt személy holttestét a X. és a rohamfecskendő beosztottai találták meg, röviddel azután, hogy a szárítóba behatoltak. Ezért a tűzoltás vezetőjének kellett intézkednie arról, hogy a helyiségben és környékén tartózkodhatott személyek pontos számát megállapítsák.

12.08-kor teljesen eloltották a tüzet; az utolsó egység 14.18-kor vonult be állomás-helyére.

Néhány következtetés

Nem első ízben történt meg, hogy olyan gyárban keletkezett tragikus kimenetelű káreset, amelynek tűzrendészeti szervezete a jól működők között tartották számon. És az is sajnos sokadik káreset, amikor más vállalat dolgozóinak hegesztőpisztolyából szóródnak ki a végzetes szikrák.

Egy ilyen nagy gyárban természetesen igen nehéz figyelemmel kísérni minden ember mozgását. Úgy véljük azonban, hogy ez, kivált a tűzveszélyes munkát végző idegen vállalatbeliek esetében, alapvető feltétele az eredményes megelőzésnek. A két lakatos életével fizetett az óvintézkedések elmulasztásáért. De vajon tudták-e, hogy valójában milyen veszélyes szomszédságban hegesztettek?

Azt ma már nehéz rekonstruálni, mi történt volna, ha a nagyobbik helyiséget a szárító átalakítását követően nem fosztják meg védelmére hivatott ventilátorától. El-

Itt találták meg az egyik áldozatot

gondolkoztató azonban, hogy a megbízottak háromnaponként ellenőriztek itt, de semelyikükben nem vetődött fel, mi történhet, ha az anyag berakása előtt valahonnan kipattan egy szikra, s vajon végzett-e valaki számításokat arra vonatkozólag, hogy milyen koncentrációk képződhetnek az oximetil nem vizes közegben történő szárítása következtében?

Szakértők kiszámították, hogy megfelelő szellőzés esetén s a beérkezett anyagmennyiség kiszáritását követően, nem következhet volna be ilyen végzetes szerencsétlenség, feltéve ha az összes többi biztonsági előírást megtartják, és a még nagyobb biztonság céljából a VIANI-berendezésnél egy olyan ventilátort is elhelyez-

nek, amely túlnyomással távol tartja a veszélyes gőzöket.

A kritikus időpontban azonban a helyi viszonyokat hiányosan ismerő két lakatosra hárult a döntés a munkálatok megkezdését illetően, s ezen mitsem változtat az a körülmény, hogy százméteres körzetben tucatnyi olyan magas képzettségű dolgozó akadt, aki tudhatta: az illetők mit kockáztatnak.

A tüzeset idején egy még ismeretlen személy kihúzta a hegesztődinamó dugaszolóját a hálózati csatlakozóból. A dinamó működését azonban indító ellenállásának bekapcsolt állapota így is tanúsíthatta. Drága árat fizettünk érte!

— g —

Mezőgazdasági tüzesetek

Hírközlő szerveink és a tűzrendészeti hatóságok minden évben széles körű propagandatevékenységet folytatnak a mezőgazdaság területén bekövetkező tüzesetek megelőzése érdekében. Ennek ellenére, főként a kalászosok beérésének időszakában, ez évben is igen sok tűz keletkezett.

Ha nem is egészen egy hónapi időszakot (június 27—július 31-ig) és csak a 100 000 Ft kárértéken felüli mezőgazdasági tüzeseteket vizsgáljuk, azokból is kitűnik, hogy az országban jó pár katasztrális holdnyi lábon álló vagy már betakarított termény vált a tűz martalékává.

Szabolcs megyében — Nyírkarászon — ugyan nem kalászos termény, hanem vilámcsapástól egy 35×8 m-es, szerfás sertésöl gyulladt ki, majd leégett, s elpusztult a benne tartott 94 db sertés (anyakocák, malacok) is. A Rákóczi Tsz 100 000 Ft kárt szenvedett.

A tüzek többségét mozdonyszikra okozta. Különösen Győr-Sopron megyében fordultak elő ilyen esetek. A hegykői Április 4, a lébényi Lenin és a veszkényi Rákóczi térszék területén összesen 63 katasztrális holdnyi búza és árpa égett el 333 800 Ft értékben. Baranyában: Szászváron 60, Veszp-

rém megyében: Mihályházán 30 katasztrális holdon semmisült meg a termés együttesen félmilliónyi veszteséget okozva az egyházaskozári Haladás, illetve a mezőlaki Kinizsi térszéknek.

A Szolnok megyei Vezseny községben július 13-án, a Tisza menti Tsz-ben egy 25×6×4 m-es, hagyományos eljárással rakott lucernakazal és a közelében levő 170 q boglyázott lucerna gyulladt ki eldobott cigarettától. Egy pótkocsi is elégett, s 147 700 Ft kár keletkezett.

Pest megyében — Maglódon — július 15-én Kerekes Béla 8 és Szilágyi Ernő 10 éves kislányok gazt égettek, és a tűz átterjedt a Micsurin Tsz rozstáblájára. A lábon álló gabona 25 katasztrális holdon leégett, s 150 000 Ft ment veszendőbe.

A legmagasabb kárértékű tűz a vizsgált időszakban július 27-én, Bács-Kiskun megyében keletkezett. Nagybaracskán, a Haladás Tsz-hez tartozó területen a tarlót égették. A tűz belekapott a búzatáblába is. 90 kat. h. búza és mintegy 900 q kombájnszalma, valamint a szomszédos bátmonostori Kossuth Tsz tulajdonát képező 13 kat. h. búza és 7 kat. h. kombájnszalma is elégett. A kár csaknem félmillió volt.

A keletkezési okok figyelmeztetők. Ugyanis a tüzek többsége gondatlanság következménye.

A káresetekhez kivonult állami és önkéntes egységeit, a honvédség és a tsz-dolgozók E-sugarakkal, kéziszerszámokkal és erőgépekkel bátran, szakszerűen avatkoztak be. Ezt bizonyítja az is, hogy a hegykői tüzesetnél a 100. kat. h. búzatáblából 77-et sikerült megmenteni.

— k —

Az Élet és Irodalom

helyreigazítást közölt a „Tanyának nézték a bakelitdobozokat” c. írásunk nyomán. Az irodalmi hetilap leszögezi: a TŰZVÉDELMEK által bírált írás megállapításai valóban nem felelnek meg a tényeknek, s ezért jogosan kifogásoltuk a szerző tévedéseit, beleértve a nagykatali és mendei önkéntesekre vonatkozó kitételeit is.

KÜZISMERT

az a nagy jelentőségű szovjet—magyar megállapodás, amely hazai olefinprogramunk végrehajtását segíti elő, és mintegy 15 esztendőre az egyik leglényegesebb meghatározója lesz vegyiparunk fejlődésének.

Mi tette szükségessé az olefinkémia nagymértékű fejlesztését? Köztudomásúlag a szerves kémia egyik legfontosabb ágazata ez, minthogy a műanyagipar nélkülözhetetlen alapanyagait szolgáltatja.

Az alacsony oktánszámú benzínből nyerhető két legfontosabb olefintermék az etilén meg a propilén.

A felmérések alapján 1975-ben kb. 130 ezer tonna lesz hazánk olefinszükséglete. De azt is kiszámították, hogy egy ilyen kapacitású üzem létesítése nem lenne gazdaságos. A gazdaságosság kö-

- fűtőértéke 14 000 kcal/Nm³
- dermedési pontja —170 C°
- cseppfolyósítható 0 C°-on; 50 att-án,
- vízben, olajban oldódik.

A propilén (CH₃) jellemzői:

- színtelen gáz, altató hatású,
- (A) tűzveszélyességi osztály,
- forráspontja —48 C°
- relatív sűrűsége 1,49 (g/cm³),
- robbanási határa 2—11 tf⁰/₀,
- gyulladási hőmérséklete 450 C°.

ÚJSZERŰ TÁROLÁSI

vetelményeit csak olyan üzem elégítheti ki, amely kb. kétszeresét állítja elő az említett mennyiségnek.

A szovjet—magyar megállapodás ezt is elősegíti, minthogy a Szovjetunió tíz esztendőn át piacot biztosít majd olefintermelésünk felesleges hányadának.

A szerződés értelmében Lenínvárosban — a TVK-ban — 350 ezer tonna kapacitású üzem épül fel a közeljövőben. A termeléséhez szükséges kb. 800 ezer tonna benzín a Barátság I. és II. vezetéken érkezik majd ide a Szovjetunióból.

A létesítmény beruházási értéke kb. 5 milliárd forint lesz, s elkészülte után évente mintegy 130 ezer tonna etilént, valamint 80 ezer tonna propilént szállítunk majd csővezetéken a Szovjetunióba. Ezért olyan vegyi anyagokat kapunk a Szovjetuniótól, amelyek előállítására nem lenne célszerű üzemeket létesíteni, tekintve, hogy a hazai szükségletek kisebbek egy gazdaságosan működő létesítmény kapacitásánál. A TVK-ban előállítandó etilén egy részét saját célra, polietilén gyártására használnák majd fel. A termék másik részét a Borsodi Vegyi Kombínát értékesíti. Így nagymértékben növelheti a PVC termelését.

A TVK-ban gyártásra kerülő polietilén és PVC ára versenyképes a világpiacra. Az üzemi komplexum teljes amortizációja kb. 5 évre becsülhető.

A *körvonalazott program végrehajtása évente mintegy 40 millió dolláros import-megtakarítást tesz lehetővé*, s egyidejűleg 20 millió dolláros tőkés, illetve 20 millió rubeles szocialista exportlehetőséget biztosít.

E rövid bevezető után körvonalazni szeretném azokat a tapasztalatokat, amelyeket belgiumi és franciaországi olefinüzemekben tett tanulmányutunk alkalmával szereztünk. Előbb azonban ismerkedjünk meg az etilén meg a propilén legfontosabb jellemzőivel.

AZ ETILÉNGÁZ

(C₂H₄) igen reakcióképes, sokféle terméké alakítható. A gáz alakú és cseppfolyós szénhidrogének hőbontásával állítják elő. Legkedvezőbb nyersanyag erre az etán, mert 75—80 súlyszázalék érhető el belőle, míg a propánból és butánból 40—45, a könnyűbenzínből 25—30, nehezebb szénhidrogén-frakcióból pedig 18—22 súlyszázalékos a hozam. Teltett vízgözzel történő hőbontási eljárással állítják elő (Kellogg-eljárás).

Az etilén a szintetikus vegyipar egyik legfontosabb kiindulási anyaga.

Az etilén jellemzői:

- (A) tűzveszélyességi osztály,
- a gáz színtelen, édeskés szagú,
- forráspontja —104 C°
- relatív sűrűsége 0,97 (g/cm³),
- robbanási határa 2,7—28,5 tf⁰/₀,
- gyulladási hőmérséklete 425 C°
- kritikus hőmérséklete 95 C°
- kritikus nyomása 52,5 att,
- a cseppfolyós térfogatsúlya 0,34 (g/cm³),
- az etiléngázé 1,26 (g/cm³),

Kiegészítésként érdemes megemlítenem, hogy a szénhidrogének termikus bomlása érdekes jelenség. Pl. az etilén bomlási sebessége a következők szerint alakul a hőmérséklet függvényében:

800 C°-on 5 percen belül 78⁰/₀-a,
1200 C°-on 5 percen belül 98⁰/₀-a átalakul.

800 C°-on a bomlástermék-⁰/₀

	1	5	15	30 perc
acetilén	3	3,6	3,8	—
etán	3,2	5	1,3	—
etilén	52,7	21,4	9,6	0,9
hidrogén	7,1	17	20,7	31,4
metán	29,4	53	64,4	67

A SZAKIRODALOM

igen szükségtelen emlékezni meg az etilén és propilén tárolása során bekövetkezett katasztrófákról. Olyan esetek sem találtunk utalást, amikor kb. 3 ezer tonna etilén és 5 ezer tonna propilén tárolásakor következett katasztrófa. A TVK-ban ugyanis körülbelül ilyen mennyiségű tárolást terveznek. Bizonyos következtetéseket azonban így is levonhatunk:

A rotterdami (Hollandia) ásványolajfinomítóban 1968-ban bekövetkezett katasztrófa leírásában arról tesznek említést, hogy a propilén tárolási helyzet akkor veszélyes, ha az anyag a folyás kezdetén meggyullad meg. Ekkor legtöbbször látható felhő alakjában gyűlik össze, és előre ki nem számítható módon — meteorológiai viszonyok — mozog (hőmpolyóg) tovább. Meggyulladás után az égési sebesség cm/sec — 100 cm/sec értékig terjedhet az ilyen „felhőben”. A felhő jelenléte sokszor nem is látható. Nem tisztázott, hogy milyen eszközökkel és módszerrel lehet hatatosan leküzdeni az ebből adódó veszélyeket. Nyilvánvaló azonban, hogy ilyen esetekben az azonnali felismerés döntő fontosságú. Ha időben felismerjük a „felhőt”, vízágyúkkal át lehet nedvesíteni. Arra is volt példa, hogy permetezett sugarakkal semleges területre sikerült szorítani a folyadékgyömb felületén kialakult alattomos „gőzfelhőt”. A levélgőznél kisebb, esetleg hasonló fajsúlyú éghető gőzök vagy gázok gyorsabban alkothatnak ideális koncentrációt a levegővel. Ebben az esetben természetesen sokkal veszélyesebb a beavatkozás.

A külföldi szakemberek többek között elmondották, hogy az anyag kifolyik a tartályból, akkor a folyadék fégömb alakul, és vesz fel. A folyadékgyömb felett gőzburok képződik. A gőzburok gyűlékénysége a veszély döntő meghatározója. A fégömb idővel intenzíven párolog. A felhő kb. 25 km³ sebességen szétszakadozik, és kisebb fégömbökké áll össze.

Az anyag a kifolyás során 15 cm mély lefagyást okoz a tartályban. Ez kb. 2 nap elteltével 60 cm értékre módosulhat.

Elmondották továbbá azt is, hogy az USA-ban a hűtőrendszer leállása miatt történt szerencsétlenség. A fátyla kioltódott, a jelenséget későn észlelték. Előzőleg javítási munkákat végeztek a tartálytetőn, és eközben szikra következtében gyulladt meg az anyag, majd ledobta a tartálytetőt. A munkásokat a robbanás követően nem találták meg.

A katasztrófa után az üzemben biztonságtechnikai gyakorlatokat vezettek be a technológusok részvételével.

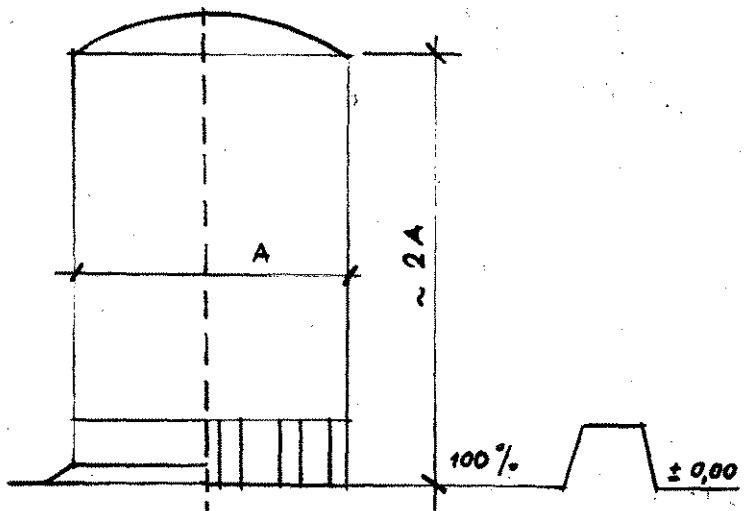
A szakemberek elmondása szerint az is előfordult már, hogy egy tartályos vontatókocsi leszakadása következtében az etilén egy falu csatornahálózatába került, majd a települést részben elöntötte. A gőzfelhő meggyulladt, és 300 ember életét veszítette.

BELGIUMBAN

(Antwerpen) a cölöpökön álló 12 ezer m³-es etilén- és propiléntartályokat tekintettük meg. A tartályok dupla acél-falúak, a tartályfalak között kb 10 cm vastag perlitszigetelés van. A két acélfal közötti rész állandó nitrogénnyomás alatt áll. A hét tartályt közös védőgödörben helyezték el. A tartályudvar részben betonfallal, részben földszáncal van körülvéve. A tartályudvar befogadóképessége 100%.

Franciaországban (Carling) 13 ezer m³-es, duplafalú, rozsdamentes acéltartályokat láthattunk. A tartályok szigetelése alul

MÓD

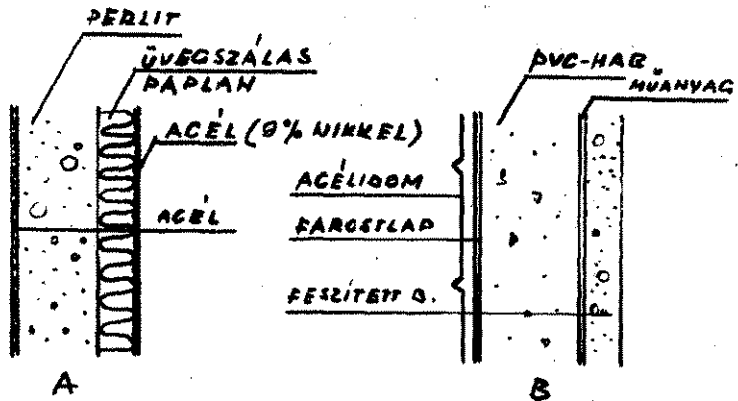
Etilén- vagy propiléntartály kialakításának elvi megoldása

üveghab, a tetőn és oldalt perlit és üvegszálpaplan kombinációja. A tartályok a föld felszínén alapon állnak, alul zárt villamos fűtést alkalmaznak a talaj menti lefagyás megakadályozása céljából. A védőgödör befogadóképessége 100%-os.

Laverában egy 5 ezer m³-es tartályt építés közben sikerült megtekintnünk. A tartály anyaga feszített beton, belseje rozsdamentes acélmembrán, szigetelő anyaga PVC-hab.

A megtekintett tartályokat az említettekhez hasonló módon alakítják ki a szóban forgó országokban. Szükséges megemlíteni, hogy az építés során valamennyi meglátogatott létesítményben az illető ország előírásait alkalmazzák, de a megrendelő kívánására szigorúbb biztonságtechnikai előírásokat is tesznek.

Oltástechnikai szempontból katasztrófális meghibásodással nem számolnak. Igaz viszont, hogy tűzoltástechnikai tapasztalattal sem rendelkeznek. A bekövetkezett katasztrófák esetében eddig csupán lokális beavatkozást eszközöltek. Egy esetleges meghibásodáskor (égés vagy folyás) az üzem biztonsági szolgálata vesz részt a kárelhárításban. Az üzemem kívüli tűzoltósággal is van kapcsolatuk a kölcsönös segítségnyújtás szempontjából. A környezet tüzeitől beépített palásthűtő berendezéssel és a köréje telepített mobil vagy stabil vízágyúkkal védik a tartályokat.

A tartályok kivitelezésének néhány lehetséges részletmegoldása

A KÜLFÖLDI

tapasztalatokat értékesítve felvetődött a szükségessége annak, hogy a szakemberekkel közösen meg kell határozni, milyen követelmények teljesítése szükséges hazai viszonylatban a tárolás biztonsága érdekében.

Jelenleg a külföldi cégekkel folytatott tárgyalások még nem zárultak le. A beruházás realizálására természetesen csak akkor kerülhet sor, amikor minden kérdésben sikerül közös nevezőre jutni. Ezt követően kell majd a helyi viszonyok figyelembevételével megszabni a külföldi üzemekben megtekintett tartályok, illetve berendezések biztonsági előírásait.

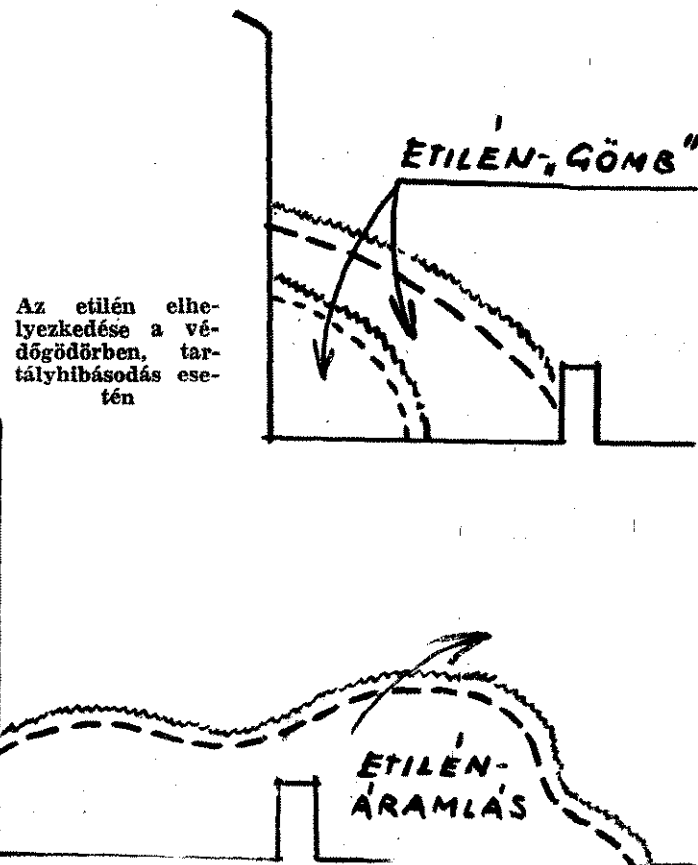
Többek között meg kell határozni:

- a tartálypark és az üzem között kialakítandó védőtávolságokat;
- az üzem, illetve tartálypark úthálózatát;
- a tartálypark védőgödrének befogadóképességét és kialakítását;
- a villámvédelem megoldását;
- a védőgödörbe került anyagok oltási, illetve azok egy helyben történő tartásának módját;
- a tűzoltóegységek speciális gépjárművekkel, továbbá védőfelszereléssel, védőkészülékekkel való ellátását;
- a létesítményi tűzoltóság szervezetét stb.

Ami a tartályok kialakítását illeti, véleményem szerint a kettős falú acéltartályokat kellene előnyben részesíteni a feszített, szigetelt betontartályokkal szemben. Az utóbbinak igen bonyolult a kivitelezése, és az építési ideje is nagyon hosszú. Továbbá, ha az ilyen tartály meghibásodik, akkor komplikált a javítása, sőt esetenként nem is lehetséges.

Az ismertetett fontosabb követelmények teljesítésén túlmenően természetesen még számos — a tervezés közben felvetődő — más részletekre kiterjedő feladatot is meg kell oldani, hogy a tűzrendészet és biztonságtechnika szempontjai a legmesszebbmenőkig érvényre jussanak.

Aradi Lajos
tű. őrgy.

Az etilén elhelyezkedése a védőgödörben, tartályhibásodás esetén

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADALYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSET!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Az Országos Gumiipari Vállalat tűzrendészeti tanácsának március 17-i ülésén jelentették be a hírt: az OGV először rendez országos tűzoltó-háziversenyt 800-as létesítményi rajjai részére.

Horváth László vezérigazgató értékes vándorserleget és 8000 Ft-ot ajánlott fel az első három helyezett díjazására. Kövesdi György, a váci HEURÉKA igazgatója pedig nemcsak a házigazda tisztét vállalta, hanem egy szép vándorzászlón kívül még 4000 Ft-ot is felajánlott a jutalomösszeg növelésére.

A gyárak igazgatói és a létesítményi tűzoltóságok tagjai is egyaránt örömmel fogadták a bejelentést.

Szorgos készülődés után június 19-én Vácott bonyolították le a találkozót. A felsorakozott csapatokat Pazsiczky Jenő főmérnök üdvözölte, méltatta az esemény jelentőségét, majd engedélyt adott a verseny megkezdésére.

Elsőként a HEURÉKA, ezt követően a szegedi EMERGÉ, a nyíregyházi PÁLMA, a budapesti TAURIL, végül pedig a budapesti CORDATIC gyár csapata mutatta be felkészültségét. A verseny mindvégig nyílt volt, hiszen a CORDATIC mindössze négy ponttal maradt le a legjobb teljesítményt nyújtott HEURÉKA mögött. A TAURIL a 3. az EMERGÉ a 4. míg a nyíregyházi PÁLMA az 5. helyen végzett.

A szerelési versenyt követően a házigazdák és a budapesti PÁLMA gumigyár vendégként meghívott raja kézi tűzoltókészülékekkel és osztott sugárral látványos tűzoltási bemutatót tartottak.

Az eredményhirdetésekor a vándorserleget, a vándorzászlót, az okleveleket, valamint a 10, 4, 2 ezer Ft-os jutalmakat Pazsiczky Jenő főmérnök adta át. A győztes a BM TOP különdíját is elnyerte.

A jól sikerült találkozó közös ebédrel zárult.

Izgalmas pillanatok

A GUMIIPARIAK ELSŐ ORSZÁGOS VERSENYE

A váci HEURÉKA gumigyár győztes csapata. Az álló sorban Kövesdi György igazgató

VÍZSZINTES SOROK: 1. A CIRKUSZOK EBBE A KÉT CSOPORTBA OSZTHATÓK. 10. Régi férfinev. 11. Nem megy tovább. 14. Kérdőszó tárgyesetben. 15. Egyes állatok ékessége. 18. „Alvilági” nyílv. 19. Az autó lelke. 20. Olasz, magyar, román és osztrák gépkocsik jelzése. 21. 5 órákor ivó (ék. hiány). 22. Hangtalan tímár! 23. Bizonyos számú érzékszerv. 24. Kettős betű. 25. ...veszi a kisgyermekét. 27. Fél város, visszafelé! 28. Kávékeverék. 30. Dunántúli községbe való. 32. Le. 34. Azonosak! 35. Igekötő. 36. Oda-vissza: iker kettős mássalhangzó. 37. Helyrag. 39. Vissza: megint. 40. Kézzele magához hív. 42. Büntetett. 44. Miért? 45. Osztrák folyó. 47. Gyermekápoló-e? 48. Előde. 49. Lőbiztató! 50. Régebbi tisztítószermárka. 51. Tiltószó. 52. Családtag.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A CIRKUSZOKBAN EMIATT SOK TÜZVESZÉLYES TAKARMÁNYT TÁROLNAK. 2. Ut lehet ilyen. 3. Gyermekverés! 4. Nagyalakú, rossz külsejű tárgy. 5. A VIZSZ. 1. ALATT MÁSODIKNAK FELTÜNETETT ESETÉBEN EZ IS TÜZ-

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

1		2		3	4	5	6	7		8		9
				10								
11	12		13			14			15	16		17
18				19						20		
21					22				23			
		24		25			26		27			
28	29			30					31		32	33
34			35		36				37	38		39
40		41						42			43	
44					45		46		47			
		48			49				50			
				51								52

VESELYT JELENT, MIVEL A FÜGG. 6-BAN JÁTSZANAK (folyt. függ. 6.). 6. FÜGG. 5. FOLYT. 7. Némán védő! 8. Magyar színész (Andrea). 9. A mezőgazdaságnak ez sok kárt okoz. 12. Vércsalornája. 13. Visszaszó! 16. Ritka női név. 17. Azonosak! 25. Előd. 26. EEE. 29. Becézett női név. 30. Hasznos madár. 31. Szelemi munkahely. 33. Becézett lánynév. 35. Úttestre zuhanó. 38. Nyári munkás. 41. A férfi sorsa. 43. Helyhatározószó. 45. Mondatrész. 46. Ital, viszfafélé.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízszintes 1., függőleges 1., 5., 6.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, a porondon veszélyt jelentenek az esetenként előforduló ilyen cselekmények (hiányzó betű: U).

A helyesen megfejtők között könyvjutalmat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. szeptember 25.

K. I.

TÜZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság: Főelölts szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG; Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Főelölts kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18.- Ft. Számlaszám: .235-90 151-1108.

71.3492/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

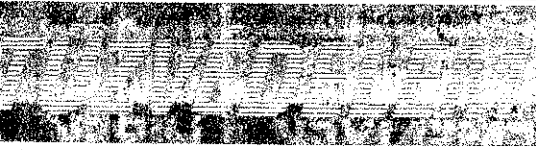
Index 25 804

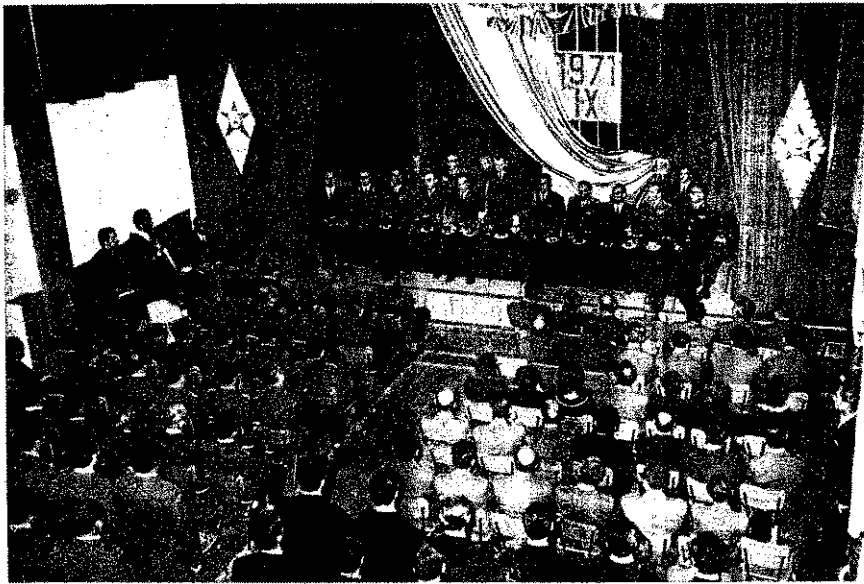
TÜZVÉDELEM 23

**Az országos verseny
legeredményesebb állami egysége**

(Képes összeállítás a 2. oldalon)

Szeptember 25-én bensőséges ünnepség keretében avatták fel a BM Rendőrtiszti Főiskoláját. Az eseményen megjelent dr. Korom Mihály igazságügyminiszter, Papp Árpád, a munkásörtség országos parancsnoka, Honti János, az MSZMP KB alosztályvezetője, a társ fegyveres erők és a Művelődésügyi Minisztérium képviselői, a Belügyminisztérium táborszaki és parancsnoki karának több tagja. Díszegység köszöntötte az ünnepségre érkező belügyminisztert, aki dr. Györök Ferenc ezredesnek, a főiskola parancsnokának megnyitóját követően beszédet mondott. Ebben hangsúlyozta, hogy az Elnöki Tanács törvényerejű rendelete alapján hozták létre az új intézményt, s ezzel kialakult a belügyi tisztképzés egymásra épülő rendszere. A továbbra is működő különböző szintű iskolákban szerzett pedagógiai és szakmai tapasztalatok lehetővé tették, hogy immár főiskolai szinten folytatódjék az igényeknek megfelelő magas fokú kiképzés. Az avató- és egyben tanévnyitó ünnepség befejeztével a vendégek megtekintették a főiskola korszerűen berendezett helyiségeit, laboratóriumait. A képen: Benkei András belügyminiszter avatóbeszédet mond.

A Ganz-MÁVAG-ban szeptember 25-én immár ötödször rendezték meg a gyáregységek, főosztályok létesítményi tűzoltóinak háziversenyét. 13 raj 800-as kismotorfecs-kendő-szerelésben vetélkedett; a legjobb eredményt az idei budapesti körzeti versenyen is győztes Szerszámgyáregység I. raja érte el: hibapont nélkül, 53 mp-es szerelési idővel. Második helyen a Hid-, harmadikon pedig a Motorgyáregység csapata végzett. A résztvevőket Ruff Antal kereskedelmi igazgató üdvözölte, s a vándorszerleget, az okleveleket és a jutalmakat is ő adta át a győztesnek és a helyezetteknek.

A BM Filmstúdió, a MAFILM-mel kooperálva, a közelmúltban újabb tűzrendészeti propagandafilmmel jelentkezett. A „Tűzek és tűzoltók” című film a Tűzrendészet állományának munkájáról szól; a „Véletlen tragédiák” a gyermekek által okozott tüzek fajtáit, módjait mutatja be. A „Tíz nap barátok között” című film képekben számol be a IX. konferencia protokolláris és szakmai eseményeiről, valamint a nemzetközi és országos tűzoltóverseny programjáról. A képen: Jelenet a „Véletlen tragédiák”-ból.

Kitüntetések

A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi miniszter a „Mezőgazdaság kiváló dolgozója” kitüntetésben részesítette Jánoki Lajos t. alezredes, a Tűzrendészet Zala megyei parancsnok-helyettesét és Antal Gyula t. őrnagyot, a Tűzrendészet Szabolcs-Szatmár megyei parancsnok-helyettesét.

A kitüntetést, a miniszter nevében, dr. Vágó Ödön főosztályvezető adta át. Az eseményen megjelent dr. Farkas György vezérőrnagy, a Tűzrendészet országos parancsnoka is.

A Belügyminiszter Unisch Ervint, a Ganz-MÁVAG főosztályvezető-helyettesét, a „Tűzrendészeti Ereml” arany fokozattal tüntette ki több mint két évtizedes eredményes munkásságának elismeréséül. A kitüntetést szeptember 25-én, Csérgő János vezérigazgató jelenlétében, Ficsór Sándor ezredes, a Tűzrendészet budapesti parancsnoka adta át.

A szorosabb kapcsolatok jegyében

— A Tűzrendészet országos parancsnokának nyilatkozata —

A májusi beszélgetéstől eltérően most csak egyetlen kérdést tettünk fel a Tűzrendészet országos parancsnokának, dr. Farkas György vezérőrnagy elvtársnak: — Hogyan értékel az augusztus 2–12 között lezajlott rendezvénysorozatot?

— Úgy érzem, elégedettek lehetünk a rendezvénysorozat eredményeivel. És nem is elsősorban azért, mert a házigazda szemszögéből mi ítéljük sikeresnek — bár ez sem figyelmen kívül hagyható szempont, hiszen olyan vonatkozásban mégiscsak a saját véleményünk a mérvadó, hogy a magunk elé tűzött célokat miként sikerült megvalósítani —, hanem a résztvevők nagyon őszinte megnyilatkozásai erősítettek meg bennünket véleményalkotásunk helytállóságában.

A delegációk vezetői és tagjai egyöntetűen pozitívan vélekedtek a tanácskozásról, a nemzetközi és országos verseny rendezvényeiről, s mindazokról a tapasztalatokról, élményekről, amelyekben tizenkét napos itt-tartózkodásuk során részükhöz volt.

Mindannyian rendkívül hasznosnak, értékesnek ítélték meg a nemzetközi rendezvény egészét, de ezen belül is a tanácskozásokat, a napirendre került témák aktualitását, a munkabizottsági ülések nyílt, őszinte légkörét, aktivitását, a hozzászólások színvonalát.

Eppen ezért én most egy olyan oldalát kívánom érinteni az eseményeknek, amelyekről — talán nagyon is érthetően — kevés szó esett, de kimondatlanul is ez jellemezte a tanácskozások egészét: a szorosabb együttműködésre, s ezen belül is az egységesítésre törekvés, amiről a konferencia zárójegyzőkönyve is tanúskodik.

Számos kérdésben sikerült olyan megállapodásra jutnunk, hogy azok egy részének realizálása már a közeljövőben várható. Mindezt én elsősorban annak tulajdonítom, hogy problémáink is szinte azonosak, s fontossági sorrendben olyanok, hogy egységes elvek és gyakorlat alapján történő rendezésük bizonyos esetekben a továbblépés kulcskérdése.

Maradtak viszont olyan kérdések is, amelyekben az egységes állásfoglalás kialakításáig még eléggé sok a tennivaló, és nem lehetetlen, hogy több tanácskozás is napirendjére tűzi majd ezeket a végleges rendezésig, vagy legalábbis addig, amikor már elmondhatjuk, hogy valamennyiünkönél viszonylag azonos szinten mennek a dolgok. Ilyen esetekben természetesen a plénum további sokoldalú tudományos, kísérleti munkát tartott szükségesnek, s aláhívottan azt, hogy ezek eredményeiről rendszeresen tájékoztassák egymást az érdekelt országok.

A konferencia, egyebek között, fontosnak ítélte meg a tűzvizsgálati eljárás és a tűzek műszaki okainak megállapítására szolgáló módszerek egységes kidolgozását, és ennek szakkönyv formájában való megjelentetését, közreadását. Ez már konkrét és nagyon is pozitív előrehaladásnak minősíthető. És számunkra nem csak azért megnyugtató, mert mi voltunk a téma előadója, és a plénum bennünket is biztított meg a végleges kidolgozással, hanem mindenekelőtt amiatt, hogy módszereinket valamennyi résztvevő ország is alkalmazhatónak tartja a saját viszonyaira, és ennek, azt hiszem, ez utóbbi a lényege.

Hasonló a helyzet az ugyancsak általunk előterjesztett „Az építőanyagok tűzrendészeti jellemzőinek és az éghetőséget kutató módszerek egységesítése” című témával. A tanácskozás figyelemre méltónak találta az anyag tudományosan bizonyított megállapításait, és éppen

az egységesítés érdekében, a résztvevő országok küldöttségei vállalták: felülvizsgálják a magyar módszer hazai alkalmazhatóságát, és erről rövid határidőn belül tájékoztatnak bennünket.

Nagy érdeklődés mutatkozott a magas épületek tűzvédelmének problematikájára iránt; itt a téma felelőse a csehszlovák tűzoltóság volt. Az építkezésnek ezt a módját a kívülállók legfeljebb csak érdekeseznek, a hagyományostól eltérőnek tartják. Azzal együtt, hogy a tűzrendészeti szervek maguk is a világszerte felgyorsult urbanizációs folyamat részének tekintik, egyúttal rendkívül fontos feladatot is hárít rájuk a biztonsági feltételek sürgős kimunkálása, s ezeknek már a tervezés stádiumában való következetes, szigorú érvényesítése. Néhány, a közel múltban történt eset is figyelmeztet, és a mielőbbi megoldásra ösztönöz. Érthető tehát a konferencia állásfoglalása, amikor úgy döntött, hogy az egységes elveken nyugvó végleges szabályozási iratot már a két év múlva Szófiában rendezendő X. konferencia plénuma elé kell terjeszteni. Tekintettel azonban arra, hogy igen fontos problémáról van szó, s olyan intézkedések kidolgozásáról, amelyek egységes elvek alapján hosszú távra szólók, a jelenlegi eltérő gyakorlat miatt az érintett országok vizsgálják felül a témával kapcsolatos időszaki feladataikat, s észrevételeiket közölik a témafelelős csehszlovák tűzoltósággal.

De ugyanígy ismertethetném az úszótétős és pontonos tartályok tűzvédelme, a por alakú tüzelő anyagok alkalmazásának helyzete és perspektívái, vagy a halogénezett tüzelő anyagok alkalmazásának lehetőségei témák tárgyalása során kialakult álláspontokat is, amelyekben úgyszintén értünk el előrehaladást. Úgy vélem azonban, hogy ez a néhány kiragadott példa is kellően illusztrálta az imént előrebocsátottakat, s a tárgyalt anyagok időszűrését is jól érzékeltette.

Olyan ismételt következtetés levonására is alkalmas volt a IX. konferencia, hogy országaink lehetőségei adottak, s a minél egyszerűbb, gazdaságosabb módszerek kimunkálása és elterjesztése együttműködésünk milyenségén múlik. Igaz ugyan — és ezt már előző beszélgetésünk alkalmával is említettem, és úgy gondolom ez az eddigi megjegyzésekből is kitűnt —, hogy jelenleg még számos intézkedésünknel eltérő a megoldás útja, a realizálás módja. Ennek ellenére az egységesítésre törekvés reálisnak, megalapozottnak, szükségesnek tartom. És miután az erre irányuló szándék is kölcsönös — sőt, mint láthattuk, már kezdeti eredményei is vannak —, szélesebb területeken is konkrét eredményekre számíthatunk.

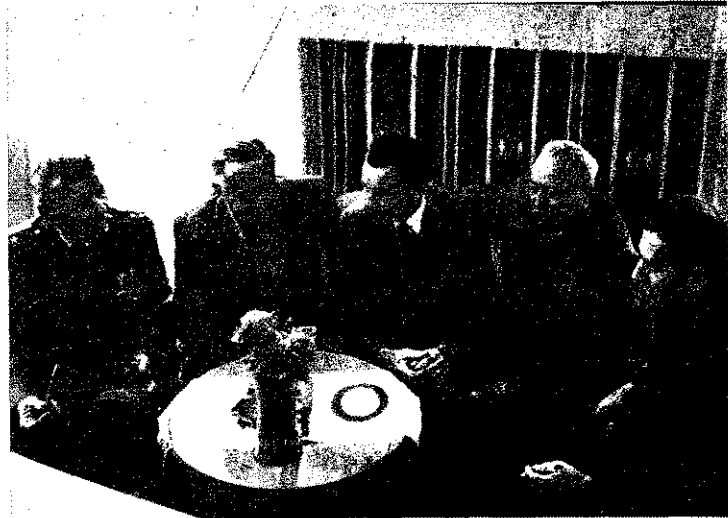
Ami a rendezvénysorozat egyéb eseményeit illeti, ezekről a TŰZVÉDELME olvasói már értesültek. Részletesen megismerhették a delegációk változatos, gazdag programját, a nemzetközi és az országos verseny eseményeit, eredményeit, valamint a népligeti bemutató igen színvonalas programját is láthatták, ha nem is mindenki személyesen, de a televíziós közvetítés révén a legtöbben. Ezekhez bizonyára nem is szükséges különösebb kommentár.

Azt viszont ezen a fórumon is el kell mondanom, s ez a nemzetközi rendezvénysorozat egészére vonatkozik, hogy a szervezésben és a rendezvényeken részt vett elvtársak valamennyien elismerésre méltó, igen eredményes munkát végeztek. Hozzáértésüket, fáradtságot nem ismerő munkabíráskukat, odaadásukat a rendezvény egészén és a versenyeredményeken egyaránt lemeríthetjük. Egészében véve tehát elégedettek lehetünk az elvtársak helytállásával, s ebben a tudatos feladatvállaláson túl — igen nagy szerepet tulajdonítunk párt-szervezetünk mozgósító és mindvégig intenzíven érvényesülő politikai munkájának.

Tizenhét
ponttal
győzték
le a
rivális
dabasiakat

A
szoboszlói
„vezérkar”:
Vári Lajos
rajparancsnok,
Varga Ferenc,
dr. Tajti Ferenc,
Jóvér Antal
testületi
elnök
és
Kovács Lajos

BEMUTATÁS A GYŐZŐKÉRT

Amikor a szoboszlói ifjú „B”-betűsök csapata megnyerte a megyei versenyt, a városi tanács és a testület vezetői elhatározták: semmiképpen nem szabad elmulasztani a nagy lehetőséget. Így történt, hogy *Bohos Barnabás, Barabás József, Boánár Ferenc, Báthory Sándor, Baradács Péter*, valamint a két „másik betűs”: *Hegedűs Imre és Képiró Tibor* edzőtáborba vonultak. A városi tanács üdülői színvonalú elhelyezést biztosított a részükre, még zsebpénzt is kaptak. Ezzel kívánták ellensúlyozni, hogy az előkészületek miatt le kellett mondanítani a vakáció örömeiről.

Cserébe viszont igen kemény munkát kértek a fiúktól, naponta többször is gyakorlatoztak, méghozzá olyan kiváló és sokat tapasztalt önkéntes irányításával, mint *Vári Lajos* rajparancsnok, aki 72 éves kora ellenére az egyik itteni tsz függetlenített tűzrendészeti előadója.

Dicsőséget szerezni a városnak meg a

Előbb meg kellett mutatniuk az okleveleket s a díjakat

testületnek — a gondosan kidolgozott edzésprogram, valamint a felkészülés körülményei nyilvánvalóan ezt a szándékot célozták. De azt is, hogy a mostani országos győztes gimnazisták és szakközépiskolások majdan a tűzoltás mestereivé váljanak. Az itteni testület — területi adottságai folytán — évente átlagosan 20—30 alkalommal vonul ki káresetekhez. Ott voltak a nagyhegyesi robbanás helyszínén is, és bátor beavatkozásukkal jelentős értékek védelmét segítették elő.

Úgy hallottuk, az egyik sugárnak *dr. Tajti Ferenc*, a városi tanács vb-titkára volt a vezetője. Ő különben, amióta ezt a tisztséget ellátja, két-három alkalomtól eltekintve minden káresethez kivonul.

Éppen a versenyfelkészülés időszakában nagy tűz keletkezett az elepi lucerna-száritóüzem raktárában. Ennél a káresetnél és jó néhány másiknál a későbbi országos bajnokcsapat is derekasan helytállt.

A fiúk különben erősen tartották az ellenfelektől. Arra a kérdésünkre, hogy mikor gondoltak először a bajnokság megnyerésére, ezt válaszolták: amikor kihirdették. Pedig a községi 400-asok ifjúság kategóriájában tizenhét (!) ponttal győzték le a rivális dabasiakat.

Ami a további terveket illeti, az országos bajnokság megvédésén kívül a még eredményesebb megelőzés szerepel. Ebben igen szép segítséget nyújtanak a város kéményseprők is, minthogy valamennyier önkéntes tűzoltók. Főnöktük *Kovács Lajos* a testület vezetőségi tagja. A helyi tanács pedig azt tervezi, hogy új épületében rendezze majd be a korszerű igényeknek megfelelő tűzoltóotthont.

*

Amikor a csinos fiatalasszony megérkezett, előbb bizony meg kellett mutatniuk az okleveleket s a díjakat, mert a kis község lakosai csak így hitték el igazán, hogy milyen országgrázoló siker érte el.

Evanics Imréné, Petrovszki Katalin, Jakab Ilona, Hajdú Margit, Sipos Zsuzsanna, Petrovszki Magdolna és Szitki Júlia kemény napi munka után készültek az országos döntőre. Egyikük Szeghalmon dolgozik, a többiek a helyi tsz növénytermesztői, és nyáron ők sem számíthatnak különösebb „munkaidő-kezdvezményre”. Mint elmondották, körülbelül hatvan estejüket fordították a felkészülésre, és nem ritkán a foglalkozás befejeztével kölcsönkértek egy-egy gyakorlótömlőt, hogy otthon is mozogjanak egy kicsit.

A kicsiny, de takaros tűzoltószertár falai tele vannak oklevelekkel. Egyéb szép eredmények mellett őt országérszli versenyerülő részvétellel is büszkélkedhetnek. Ilyen nagy sikerről azonban ennek ellenére alig mertek álmodni.

A testület lelkes támogatói között *Egr. Jánosné*, a tanácselnököt kell mindenképp előtt megemlítenünk. 25 évvel ezelőtt ő szervezte az első női versenycsapatot, és később is egyik erőssége volt a női rajnak. A döntőbe jutás tiszteletére a tanács takaros egyenruhát csináltatott a raj tagjai részére. Érdekes különben, hogy rajparancsnoknak a férfit: *ifj. Strifler Ferencet* választották meg.

A budapesti szép napok sok-sok élményére alighanem nagymama korukban is emlékezni fognak. Jelenleg azonban még azt tervezgetik, hogy ameddig lehet együtt marad a csapat. Nagyon örülnének viszont, ha legalább még egy 400-as nőraj létesülne a járásban, mert egyszer már helyi vetélytárs ellenében is szeretnének továbbjutni.

ORSZÁGOS IFJÚGÁRDA- SZEMLE

A Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium és a fegyveres társtestületek országos parancsnokságainak küldöttjei a dísztribünről nézték végig, amint az alföldi városban megrendezett ötnapos eseménysorozat után a kékinges gárdisták sokszáz csoportja vívázmenetben elvonult. Dr. Horváth István, a KISZ Központi Bizottságának első titkára és Kutika Károly vezérőrnagy, az Ifjú Gárda Országos Tanácsának elnöke köszöntötte a gárdistákat, és adta át a serlegeket, a tárgyjutalmakat meg az érmeket — közöttük a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának tiszteletdíját is — a legjobban szerepelt fiataloknak.

Milyen követelményeknek kellett eleget tenni?

Összetett, egész embert kívánó elméleti és gyakorlati feladatok halmazával birkóztak meg azok a lányok és fiúk, akik a megyei Ifjú Gárda-szemléken egyszer már megbizonyították képességeiket, rátermettségüket, de mindegyikük előtt felelősséget, szorgalmukat, tettekkészségüket és fizikai állóképességüket. Csöppet sem egyszerű harminc főt is meghaladó kánikulában egy tizenéves fiatalembernek vagy kislánynak gázlarcban elküzdni azt a terepszakaszt, amelyet feltételezetten mérgező harci anyagokkal szennyeztek. Ez a Kecskemét környékén lezajlott, már egymagában is sokoldalú igénybevételt követelő járőrversenynek egyik feladata volt.

Milyen „megpróbáltatások” vártak még a fiatalokra?

Alaki és menetdal-versenyen bizonyíthatták be, mennyire jártasak a katonai formásokban, milyen fegyelmetten hajtják végre a menet közbeni fordulatokat; milyen az alegység közösségi szelleme, hogyan tudnak mozgalmi és katonadalokat énekelni.

Az általános- és középiskolában ma már mindenütt meghonosodott lövészversenyek eredményeképpen jól sikerültek a gárdisták célzásai: gyakran találtak a tízes körbe.

Mit kellett elméletben tudniuk?

Polgári védelmi és harci-technikai, valamint politikai, ifjúságpolitikai, katonapolitikai és tereptani ismereteikről adtak számot a fegyveres erők hivatásos állományának képviselői előtt.

Bár a polgári védelmi ismeretek között helyet kapott a tűzzel és más káresetekkel kapcsolatos mentés, szerintem mégis célszerű lenne a jövőben még sokkal inkább szem előtt tartani és előtérbe helyezni a tűz megelőző és -oltó rendszabályok, valamint módszerek oktatását és begyakoroltatását az ifjúgárdistákkal.

A kékinges lányok és fiúk — szerte az országban — az átlag KISZ-tagnál több aktivitást felmutató és áldozatot hozó fiatalok, akikre fokozottabb mértékben lehetne és kellene számítani a tűz- és káresetek megelőzésében és a

korszerű oltási-mentési módok elsajátításában. Korántsem arra van szükség, hogy minden ifjúgárdistát szakképzett tűzoltóvá neveljünk. Alapvetően fontos viszont az, hogy a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetségen belül működő, jól szervezett gárdista alegységek az átlagosnál (és a jelenleginél) lényegesen magasabb színvonalú tűzvédelmi kiképzésben részesüljenek. Senki nem gondol olyan látványos tűzoltó-bemutatókra, amelyeket a gárdista fiatalok előtt hajtának végre az állami tűzoltók. De azt el lehet várni, hogy a parancsnoksá-

gok mindenütt nagyobb aktivitással igyekezzenek keresni (és megtalálni) a kapcsolatot az Ifjú Gárda csaknem mindenütt működő alegységeivel. Ez egyáltalán nem azt célozná, hogy a tűzrendészeti szervek a gárdisták kiképzésébe „belekotárkodjanak”. Azt azonban mégis szorgalmazni kellene, hogy a hivatásos tűzoltó elvtársak rendszeresen foglalkozzanak a gárdista fiatalokkal. Ha ezáltal mindössze egyetlen káresetet lehetne is megelőzni, már akkor sem lenne hiábavaló fáradozás.

Kép és szöveg: Székely Tamás

A NIM MINISZTERI ÉRTEKEZLETÉRŐL

Augusztus 13-án a Nehézipari Minisztériumban miniszteri értekezlet tárgyalta meg a tárca felügyelete alá tartozó vállalatok tűzrendészeti helyzetét. Erről folytatott beszélgetést szerkesztőségünk dr. Balogh Imre elvtárral, a NIM Iparszervezési Főosztálya biztonsági önálló csoportjának vezetőjével.

— Milyen megfontolások alapján került sor arra, hogy miniszteri értekezlet tárgyalja a tárca tűzrendészeti helyzetét?

— Szeretném előrebocsátani, hogy tárcánknál hagyományai vannak a magasabb szintű tűzrendészeti kérdések értékelésének. Az elmúlt tíz év alatt sorrendben ez az ötödik eset, amikor a minisztérium felsőbb és középszintű vezetői ilyen témával foglalkoztak.

A mostani értekezlet mégis kiemelkedik az előzőek közül, mert tárcánk területén a negyedik ötéves terv időszak alatt több, az egész népgazdaságot érintő nagy beruházás valósul meg, illetve már meglévő vállalatok bővítéséhez kezdenek.

Egyebek között felépül a Tiszai Vegyi Kombinát szomszédságában az olefinüzem, a Tiszai Kőolajipari Vállalat, évi hatmillió tonna kapacitással, és az ország legnagyobb, szénhidrogén bázisú villamos erőműve 2000 megawatt teljesítménnyel.

A Dúnai Kőolajipari Vállalat jelenlegi hárommillió tonnás évi teljesítménye megkétszereződik.

Újabb gépegységekkel gyarapodik a Dunamenti Hőerőmű Vállalat, és az eredeti 850 MW-ról 2000 MW-ra bővül, szintén szénhidrogén bázissal.

Felépül Pétfürdőn Európa eddig legmodernebb műtrágyagyára, és bővülnek a meglévő vegyipari és villamosenergiaipari létesítmények is.

Tavaly a szénhidrogének részaránya az országos energiafordozókban 41 százalék volt, 1980-ra eléri a 60–64 százalékot, ami a feldolgozott kőolaj mennyiségét tekintve, évi hatmillió tonnáról tízenhat millióra történő növekedésnek felel meg.

A szükségleteket és lehetőségeket figyelembe véve, 1980-ig mintegy hárommillió köbméter összterefogatú új kőolaj- és kőolajtermék tároló tartályt kell létesíteni.

Az említett beruházások összege népgazdaságilag rendkívüli jelentőségű, ezért a legkorszerűbb műszaki megoldások — az ésszerű biztonsági követelmények betartása mellett — fontos tűzrendészeti kérdéseket is felvetnek.

Az optimális tűzvédelem kialakítása nem nélkülözheti, hogy — az eddigi gyakorlatól eltérően — az érdeelt vállalatok ne gondoskodjanak a legkorszerűbb tűzvédelmi berendezésekről, eszközökről.

A miniszteri értekezlet elé terjesztett jelentés tartalmazta mindazokat a tűzren-

dészeti fejlesztési koncepciókat, amelyek megvalósítása tovább növeli a tárca felügyelete alá tartozó létesítmények tűzbiztonságát.

Amikor főosztályunk kezdeményezte, hogy a miniszteri értekezlet foglalkozzon a kérdéssel, elsősorban azt vette figyelembe, hogy az elmúlt tíz évben mi jellemezte iparágunkat; milyen fejlődéssel kell számolni egyrészt a negyedik ötéves tervben, másrészt hosszú távon milyen tűzrendészeti fejlesztési koncepciókkal kell foglalkozni.

Véleményem szerint a miniszteri értekezlet elérte célját. Olyan határozati javaslatokat fogadott el, amelyek hosszú távon meghatározzák a tárca tűzrendészeti feladatait, és ugyanakkor figyelemre méltó segítséget jelent a Tűzrendészet Országos Parancsnoksága számára is.

— Milyen konkrét, tűzrendészettel kapcsolatos fejlesztési kérdések szerepeltek a jelentésben?

— A legfontosabb kérdés a kőolajtárolók kapacitásának növelése volt.

Ismeretes, hogy hazánkban jelenleg 10 000 m³-es fixtetős és 20 000 m³-es úszótetős tartályokat lehet építeni. Ilyen térfogatú tartályok azonban ma már nem felelnek meg a beruházások költségeinek csökkentését előirányzó követelményeknek.

Például csak a Tiszai Kőolajipari Vállalatnál közel 2,4 millió m³ szénhidrogén ter-

méket kell tárolni a finomító építésének befejezése után. Hagyományos térfogatú tartályokkal ekkora mennyiségű szénhidrogén terméket tárolni lehetetlen, nem beszélve arról, hogy népgazdaságilag sem kifizetődő. De tűzrendészeti szempontból sem biztonságosabb, mint az ipar által kezdeményezett nagy térfogatú tartályok esetében.

Kőolajipari szakemberek véleménye és javaslata szerint — a jelenlegi műszaki fejlettségi fokot figyelembe véve — a 30 000 m³-es fixtetős és a 60 000 m³-es úszótetős tartályok felelnek meg a világszínvonal követelményeinek.

A miniszteri értekezleten elhangzott hozzászólások, vélemények alapján, a következőkben foglalhatnám össze a nagy tartályok építésével kapcsolatos távlati koncepciót:

Az egyik szerint, tárolóparkok esetében elsődleges feladatnak a környezet védelmét kell tekinteni, míg az égő tartály ol-tása másodlagos tennivaló. Ez a koncepció egyben — a nagy tartályok építése mellett — lehetőséget biztosít a legkorszerűbb tűzoltási technika fejlesztésére. Úgy gondolom, azzal mindenki egyetért, hogy a nagy tartályok tervezését semmiképpen nem tehetjük függővé a jelenlegi rendelkezésünkre álló tűzoltási technikától.

A másik koncepció értelmében, a jelenlegi helyzetben nem mondhatjuk ki, hogy egy olajfinomítónál, amelyik 1975–76-ban lép be a termelésbe, a tartálypark védelmére milyen kapacitású tűzoltó felszereléseket alkalmazunk. Véleményem szerint az utóbbi öt esztendőben olyan robbanásvesztéses fejlődés következett be a tűzoltási technikában, ami teljesen indokolatlanná teszi, hogy ma vitatkozzunk azon, hogy öt év múlva milyen tűzoltási technikával rendelkezünk. És ezen túl azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy egyes fejlett kőolajiparral rendelkező országokban természetes tény a 100 000 m³-en felüli tartályok építése is, vagy azt a körülményt, hogy Japánban 350 000 m³-es tankhajók építésénél tartanak.

Számomra rendkívül imponáló volt a Tűzrendészet országos parancsnokának reagálása a szakemberek véleményére, hogy az optimális tűzvédelmi és biztonság intézkedések figyelembevételével — hazánkban is épüljenek az ipar által javasolt nagy térfogatú tartályok.

A miniszteri értekezlet másik igen lényeges kérdéséért a különböző oltóanyagok gyártásával kapcsolatos állásfoglalás emelném ki.

A Tűzrendészet Országos Parancsnokságával egyetértésben már hosszabb ideje kerestük a megoldást a különböző habképző anyagok és oltóporok hazai gyártására. Mint ismeretes, a legutóbb időkig a Parancsnokság saját üzemében

állította elő a mintegy évi 130 tonnát kitevő fehérje alapú nehézhabképző anyagot. Ez a mennyiség már kevésnek bizonyult a rohamosan fejlődő ipari létesítmények védelmére. Ezért az Egyesült Vegyiművek vállalta és meg is oldotta az EVEGÉN U elnevezésű, fehérje alapú nehézhabképző anyag gyártását, és évente 500—600 tonnát képes is előállítani.

A miniszteri értekezlet tudomásul vette ezt a körülményt, sőt, az Egyesült Vegyiművek feladatává tette, hogy záros határidőn belül kezdje meg a szintetikus alapú univerzális habképző anyag gyártását. Talán elegendő, ha annyit jegyzek meg, hogy a nehézipar ezzel az intézkedéssel közel 15 éves problémát oldott meg.

A plénum jelentőségének megfelelően foglalkozott az oltópor gyártásával is. Megállapította, hogy a nátriumhidrokarbonát alapú oltópor hazai gyártása megoldottnak tekinthető, miután a Péti Nitrogénművek rendezte a gyártással kapcsolatos technológiai problémákat. Most az értekezletől azt a feladatot kapta, hogy emellett gyártson kálium bázisú oltóport is, és amennyiben az szükséges, vásároljon külföldi licenct a nagyobb hatásfokú oltópor hazai előállítása érdekében.

— Tűzrendészeti szempontból melyek a minisztériumot érintő legfontosabb feladatok?

— Ez év október 31-ig BM—NIM szinten rendezni kell a nagy tartályok építésének kérdéseit, mivel a Tiszai Kőolajipari Vállalat tervezésével emiatt nem késlekedhetnek.

A Tűzrendészet Országos Parancsnokságával egyetértésben fel kell mérnünk, hogy a negyedik ötéves terv időszakában milyen korszerű mobil tűzoltó felszereléseket kell beszereznie az iparnak.

Meg kell követelnünk a tervező intézetektől és a beruházóktól, hogy a beruházási programok, tervek mellé konkrét tűzvédelmi beruházási terv készüljön, amely vegye figyelembe az adott létesítmény tűzveszélyességi fokozatát és az ehhez szükséges nagy teljesítményű mobil tűzoltó felszereléseket.

Ki kell alakítani a legkorszerűbb tűzvédelmi automatikát, amely a tűzjelzéstől a berendezések üzembehelyezéséig minden műveletet automatikusan végez.

Fokozatosan érvényesítenünk kell azt az alapelvet, hogy a tűz- és robbanásveszélyes létesítmények elsősorban saját erejükre építsék a mentő tűzrendészetet.

Célszerű lenne meghatározni, hogy a különböző gépek, berendezések, amelyek eltérnek a magyar szabványoktól, melyik ország szabványai, előírásai szerint telepíthetők hazánkba. Ugyanis az eltérések jelenleg igen komoly problémákat okoznak az iparnak, és hátráltatják a minél gyorsabb üzembeállítását.

Ki kell munkálni, hogy a nehézipar területén — a tűzvédelem fokozottabb fenntartása mellett — hol alkalmazható a könnyűszerkezetes építési mód.

Az eddiginél is nagyobb mértékben be kell vonnunk a kutató intézeteket az újabb és újabb anyagok tűzveszélyességi vizsgálatába.

A NIM felügyelete alá tartozó létesítményekben a következő időkben olyan mennyiségben kell habképzőanyagot és oltóport tárolni, amely — a tudományosan felmért adatok figyelembe vételével — optimális védelmet jelenthet, illetve

elegendő a tüzek lokalizálására, eloltására.

— A tűzrendészeti fegyelmet milyen intézkedésekkel kívánja tovább szilárdítani a minisztérium?

— A leglényegesebb feladatnak azt tekintem, hogy a minisztérium rendelkezést adjon ki, amelynek értelmében a vállalatoknak tűzvédelmi intézkedési tervet kell készíteniük a negyedik ötéves terv időszakára, és ki kell dolgozniuk a 10 éves távlati tűzrendészeti fejlesztési koncepciót. Úgy vélem, ezzel az intézkedéssel a vállalati és a tűzrendészeti hatósági ellenőrzést egyaránt megkönnyítjük.

A tűzrendészeti szervezet további erősítése érdekében teendő intézkedéseink közül leglényegesebbként a következőket emelném ki:

Függetlenített tűzrendészeti osztály-, csoport- vagy vezető tűzrendész csak olyan személy lehet, aki egyetemi vagy felsőfokú technikai végzettséggel rendelkezik, továbbá elvégezte a kétéves tűzrendészeti levelező tanfolyamot, illetve tűzoltó tiszti képesítése van.

Minden trösztnél, országos vállalatnál, nagyvállalatnál tűzrendészeti műszaki tanácsokat kell létrehozni.

A létesítményi önkéntes tűzoltó egységeket technikusokkal, illetve mérnökkel kívánjuk megerősíteni.

A létesítményi önkéntes tűzoltók részére biztosítjuk, hogy évenként két alkalommal éles tűzoltási gyakorlatot hajthassanak végre.

A tűzrendészeti oktatás színvonalának növelése érdekében kötelezővé tesszük, hogy a vállalatoknál a műszaki, az adminisztratív és a fizikai állományú dolgozók megfelelően differenciált tűzrendészeti oktatásban vegyenek részt, illetve vizsgázzanak.

— Hogyan értékeli a miniszteri értekezleten elhangzottakat, és mit vár a tűzrendészet további fejlődésétől?

— A magam részéről a miniszteri értekezletet mindig nagyra értékeltem, bármilyen témát tárgyaltak is. Annak megkülönböztetésére nagy jelentőséget tulajdonítok, hogy olyan konkrét munkaterülettel is foglalkozik, mint a tűzrendészet. Mindenestre a jelentést készítővel szemben is fokozott igényt támaszt a plénum elé kerülés ténye, hiszen a minisztérium felső vezetői elé csak olyan lényeges kérdések terjeszthetők, amelyek alapvetően a tárca egészét érintik. Úgy értékelem, főosztályunk jelentése is megfelelt ezeknek az elveknek.

Mint az elején említettem, már több miniszteri értekezlet foglalkozott a tárca tűzrendészetének helyzetével. Ezeken is mindig konkrét határozatok születtek, amelyek hosszú távon nagy segítséget adtak a tűzrendészeti tevékenység továbbfejlesztéséhez. Meggyőződéssel állítom, hogy az augusztus 13-i értekezlet határozatai mérföldkövet jelentenek további fejlődésünkben, és főosztályunkon múlik, miként tudjuk ezeket realizálni.

A határozatokat egyébként valamennyi érdekelt szerv megkapta, hogy azok figyelembe vételével konkrétan intézkedhessen. A végrehajtásról a miniszteri értekezlet titkárságát esetenként részletesen, írásban kell tájékoztatnunk.

Egy kitüntetés margójára

A belügyminiszter elvtárs a közelmúltban a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatával tüntette ki Vad János elvtársat, az Egyesült Vegyiművek igazgatóját.

A kitüntetett, aki korábban is jó segítőtársunk volt, jelentős érdemeket szerzett a fehérje alapú oltóhab hazai nagyüzemi gyártásának megszervezésében.

Mint ismeretes, korábban a tűzoltóság habüzemében állították elő az oltóhabot. Az ott rendelkezésre álló lehetőségek azonban egyre inkább kevésnek bizonyultak az igények kielégítésére, s nem tették lehetővé a gyártás korszerűsítését sem.

Vad elvtárs példamutató segítő-készséggel látott hozzá a feladat megoldásához, méghozzá attól vezérelve, hogy ez valóban országos jelentőségű. Ennek eredményeként sikerült valóra váltani az elképzelést: az átállás nem okozott különösebb nehézségeket az oltóanyag-ellátásban.

További sikereket kívánunk a kitüntetettnek és a vezetése alatt működő kollektívának, és reméljük, hogy az általuk gyártott oltóhab minőségén a továbbiakban sem múlik majd egységeink beavatkozásainak sikeressége.

KÖSZÖNŐ LEVELEK

Furcsának találja a kedves olvasó a címet? Talán csak azért, mert szokatlan. Eddig ugyanis még ilyen jellegű irás nem jelent meg lapunkban. Köszönőlevél szövege már igen; nem is egy. És hogy most mégsem a levelekben írottakat adjuk közre egy az egyben, minden kommentár nélkül – a cím-ből ez is egyértelműen kitűnik. Több ilyen érkezett hozzánk az utóbbi időben azzal, hogy hozzuk őket nyilvánosságra.

A Batonya megyeiek címére a Dél-dunántúli Gázgyártó és Szolgáltató Vállalattól, az egerági Gyöngyvirág Mgtsz-tól és egy pécsi kiskereskedőtől érkezett köszönőlevél.

Az első levél az emlékeztetés és a közvéleményt napokon át izgalomban tartó gázomlás elhárítási munkálataiban nyújtott maximális és szakszerű segítséget méltatja, külön is kiemelve Kántor szds. helytállását.

Az egerági tsz elnöke 70 kat. h.-as, lábon álló gabonájuk tü-zének gyors és hatóságos oltását méltatja, s azt a körülményt, hogy a tovatérés megakadályozásával igen komoly közös-ségi vagyont mentettek meg az oltásban részt vett egységek. (A július 13-i tűz átterjedt a kozármislenyi tsz területére is. A pécsi parancsnokság és a segítségül siető honvédségi ala-kulat katonái mintegy 180 kat. h. lábon álló búzát mentettek meg.)

A harmadik levél írója az üzletében rövidzárlat miatt ke-letkezett tűz rövid idő alatt történt eloltásáért, s az áru ki-mentésében tanúsított példamutató segítőkészségért és jóaka-ratért mond köszönetet, kérve, hogy azt tolmácsolják Nagy Gyula szds.-nak és egységének.

A Pest megyei parancsnokság a Dunai Kőolajipari Vállalattól és a Nagykőrösi Konzervgyártól kapott levelet.

A DKV műszaki igazgatóját az a segítőkészség készítette levélírássá, amelyet a százhalmibattai I. fokú tűzrendészeti ha-tóság az új üzemek létesítéséhez, valamint a megelőzési mun-kában nyújt a fejlesztési és termelési feladatok teljesítéséhez. Ugyanakkor kiemeli azt a gyors és hatékony beavatkozást, amellyel az egységek elejét vették a desztillációs üzemben ta-vasszal történt belobbanás káros következményeinek, s az üzem az esetet követő igen rövid időn belül ismét zavartalanul ter-melhetett.

A konzervgyári levél az üzem két instruktorának eredmé-nyes megelőző tevékenységét elemzi, s konkrét példákka l biza-nyítja, hogy Magyar Albert és Juhász Sándor főtm.-ek ezen túl, a társadalmi tulajdon tágabb értelemben vett védelmében is elismerésre méltóan bizonyítottak. Egyikük köra tavasszal érte tetten az egyik vállalati szarkát olajsákmánnyal – a ke-rítésnél; másikuk augusztusban a készáruraktárban fogott el két hivatalon látogatót a gyáriak közül, amint éppen a konzervkészletet szándékoztak megdézsmálni.

Jól tudjuk, ez a néhány levél csupán töredéke annak, amely parancsnokságainkhoz érkezik, s ha alaposabban utána néznénk, ennek a sokszorosára kerülne elő az irattárakból. Hogy miért kerülnek oda? Mert levelek, úgyszólván, amelyeknek vég-tére is ott a helyük: „ad acta” tevők így vélekednek. Meg az a szemlélet is közrejátszik abban, hogy a másolatot nem kül-dik tovább, nehogy dicsekvésnek tűnjön a felsőbb szervek előtt.

Talán mondanunk sem kell, mennyire rosszul ítélik meg e levelek jellegét, jelentőségét, akik így vélekednek. Mert az igaz ugyan, hogy a mi munkánkért nem jár köszönet; ezt az állampolgárok is jól tudják. Sőt azt is, hogy nekünk a hiva-tással járó kötelezettségünk a segítségnyújtás. És ha ennek ellenére mégis levelet innak, köszönetükkel, hálójukkal elisme-résüket kívánják kifejezésre juttatni a véleményük szerint is gyors, szakszerű és maximális segítségért.

Korántsem valamiféle kérdés, üres dicsekvés tehát, ha ilyen leveleket eljuttatnak hozzánk, és azt kéri, közöljük a lap-ban. Sokkal inkább, és nagyon is érhetően, annak tulajdoní-tható, hogy minden ilyen jellegű írást a testület munkája elis-merésének tekintenek, és méltán büszkéek rá, hogy éppen egy-ségük vagy személyük öregbítette az egész testület hírnevét.

Éppen ezért, mi a jövőben is mindig készséggel teszünk eleget az elfajta kérdésnek, mert minden ilyen levelet a társa-dalmi elismerés egyik megnyilvánulásának tekintünk.

(b)

A Képes Új-ság vendége-ként néhány napot töltött hazánkban

Horst Aldus, a Neue Berliner Illustrierte című képes-lap helyettes főszerkesztője, és szeptem-ber 3-án a Tűzoltó Mú-zeumba is el-látogatott. Sok érdekességet feljegyzett, és elismeréssel nyilatkozott a látottakról

Fűtési szezon

Ismét ránk köszöntött az ősz; lassan megint fűtenek. Senki sem fogadja szívesen ezt az évenként ismétlődő változást, de apelláta nincs: ez van, ehhez kell igazodni, alkalmazkodni.

Jól tudják ezt önkéntes tűzoltóink is, de közülük is a területfelelősök leginkább, akiknek megint végig kell járniuk a körzetüket, mert, ugye, kezdődik a fűtés. Ez is évenként ismétlődő tennivaló, de önkénteseink mégis olyan derekas buzgalommal végzik, mintha először kezdenének hozzá. Vállalták — csinálják, hogy minél kevesebb legyen a baj területükön meg a köz-ségben is.

Munkájukra, felvilágosító szavukra, okos érvelésükre nagyobb szükség van talán, mint a korábbi években. Ugyancsak elszaporodtak a háztartásokban a gáz- és olaj-tűzelésű berendezések, amit nem kizárólag az effajta esz-közök iránti kereslet és a ke-reskedelem által eladott mennyiség jeleznek, hanem az egyre-másra bekövetkező tűz- és káresetek is.

A „hagyományos” kemény-tűzek és a hőszugárzás okozta esetek mellé „felsorakoztak” a háztartási fűtőolaj-tűzek, és a gázrobbanások sem csak el-vétve fordulnak elő.

A fűtőkamrákban, -pincék-ben is ugyancsak megválto-zott a korábbi kép: jó néhány helyről kiszorult a tűzifa, a

szén, és szabályos vagy sza-bálytalan alkalmatosságokban fűtőolaj foglalja el a helyü-ket. Hol több, hol kevesebb. De inkább az előbbi, mert mindenki azon van, hogy ne akkor kelljen majd kannán-ként cipelni az AFOR-tól, amikor zimankóra fordul az idő. És leginkább ilyenkor megy feledésbe az intelem.

Úgy, mint a gáz- és olajtű-zelésű berendezések kezelésére kiadott útmutató közlendője is. Az is sokak fejéből ellillan. Némelyik utasításra halvá-nyan még visszaemlékeznek, de a legfontosabb általában nem rögződik beléjük; a kö-rültekintő óvatosság... Tűz-kárstatisztikai adatok biza-nyítják, hogy mennyire igaz ez a megállapítás, és családi tragédiák örökké kísértő em-lékei...

Nem célunk valamiféle hosszadalmas fejtegetése a té-mának, még kevésbé, hogy rendelkezéseket idézzünk, vagy különleges recepteket ad-junk. Már csak azért sem, mert önkéntes és hivatásos tűzoltóink legalább úgy tud-ják mindazt, amit leírtunk, mint mi, és tennivalóikkal is tisztában vannak; a fokozot-tal is, ami az említett fűtő-anyagok és -berendezések el-terjedésével együttjár.

S hogy mégis írunk róla? Nem szántuk többnek egysze-rű figyelem felkeltésnél, hogy ismét itt a fűtési szezon.

— b —

Az egyik felszólaló: Dávid József alhadnagy

A Heves megyei tűzrendészeti parancsnokság szeptember elsején ankétra hívta meg a személyi állományába tartozó azon tiszteket és tisztú beosztást ellátó tiszthelyetteseket, akik öt esztendeje vagy még rövidebb idő óta teljesítenek szolgálatot az említett funkciókban. Az eseményen a megyei törzs tagjaival és az alegységparancsnokokkal, illetve helyetteseikkel együtt részt vett dr. Bendő Mihály t. el., a BM Tűzoltótisztképző Iskola főelőadója is.

Lukács Béla szds., a megyei parancsnokság személyzeti főelőadója vitaindító előadásában mindenekelőtt röviden változta az összejövetel célját, nevezetesen azt a törekvést, hogy egy hivatalos tanácskozásnál kötetlenebb formában vitassák meg mindazokat a problémákat, amelyek részint a megyei parancsnokságot, részint pedig a fiatal tiszteket foglalkoztatják szolgálatteljesítésükkel, további fejlődésükkel, illetve személyi körülményeikkel kapcsolatban.

Ezt követően Lukács elvtárs rámutatott, hogy a megyei parancsnokság tisztú állományának mintegy egyharmada tartozik az említett kategóriába. Mint mondotta, túlnyomó többségükben megállják a helyüket, jó kapcsolatokat tartanak az idősebb tisztekkel, illetve beosztottakkal, tevékenyen részt vesznek egységük politikai életében, viszont elméleti ismereteiket még — bizonyos mértékig érthető okokból — nem mindig képesek hasonló színvonalon alkalmazni a gyakorlatban. Ilyen vonatkozásban általában azoknak sikerült legjobban beilleszkedniük a kollektívába, akik egy ideig csapatszolgálatot teljesítettek a tisztiiskolára történő vezénylésük előtt.

Miután a felszólalók közül többen is érintették azonos témákat, úgy gondoljuk, célszerűbb, ha beszámolóinkban mi is a főbb gondolatokat ragadjuk ki.

Az első kérdéskör az iskola meg a gyakorlati élet kapcsolata volt. Jó néhányan felvetették, nem ártana, ha néhány témát, így például a tűzvizsgálati eljárást, a szakhatósági tevékenységet stb. nagyobb óraszámban s főként gyakorlatiasabban oktatnák. Többen a továbbtanulással, neve-

zetesen az egyetemi vagy főiskolai oklevél megszerzésének lehetőségével is foglalkoztak, és ezzel kapcsolatban olyan észrevétel is elhangzott, hogy jó lenne, ha tisztképzésünk főiskolai színvonalú lehetne a közeljövőben.

A másik témakör a szolgálattelátás egy és más nehézségeit érintette. Felvetették, hogy itt-ott túlteng az adminisztráció, a vonatkozó előírásokban több esetben igen bajos eligazodni, mivel túl gyakran módosítják őket. Ugyanakkor kevés a jó szakkönyv, pedig főleg a gyakorlat szövevényes problémáiban járhatlan fiatal tiszteknek igen nagy segítséget nyújtana a korszerűbb és jobban áttekinthető szakirodalom.

Szó esett az idősebbek és fiatalok kapcsolatáról is, amit a résztvevők is általában jónak ítélték meg, bár néhányan felvetették: nem mindig eléggé alapos az idősebbektől kapott támogatás.

Néhányan az önkéntesek patronálására fordított időt sokallták, mások pedig jól ismert közlekedési nehézségeinket említették az eredményesebb munkát gátló tényezőként.

Igen érdekes volt azoknak az idősebb tűzoltótiszteknek a felszólalása is, akik egy kicsit összehasonlították saját pályafutásuk kezdeti időszakát a mostani fiatalokéval. Mint hangsúlyozták: megváltozott körülményeink folytán ma már nem

FIATAL TISZTEK ANKÉTJA

lehet mérce a húsz évvel ezelőtt megkövetelt áldozatvállalás, de ugyanígy helytelen az itt-ott tapasztalható kényelmeskedés vagy éppenséggel a túlzott igények hangoztatása is.

Ezzel függött össze az a néhány felszólalás is, amely egyik-másik fiatal tiszt kellő önállóságának hiányát, illetve túlzott magabiztosságát bírálta. Mint hangsúlyozták: a paragrafusokat soha nem szabad elvonatkoztatni azoktól az ügyektől, amelyekre alkalmazzuk őket.

A tanácskozás befejezéseként Toronyay István alez., megyei parancsnok a következőkben összegezte az elhangzottakat:

A fiatal tisztek mostani nemzedéke kétségkívül sokkal kedvezőbb körülmények között kezdte pályafutását, mint elődei. Jellemző például, hogy Heves megyében egyetlen fiatal tisztnek sincs olyan lakásgondja, ami rövid időn belül nem oldódna meg.

Mint megjegyezte: testületünk tagjai szolgálatot teljesítenek, s ez bizonyos értelemben több a munkaviszonynál. Értelmezhető tehát, hogy a velejáró lekötöttség is nemritkán nagyobb. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy ésszerűbb módszerekkel, a tennivalók sorrendjének jobb megválasztásával meg lehetne szüntetni bizonyos „üresjáratokat”. Nem értett egyet viszont azokkal, akik az önkéntesekkel való foglalkozásra fordított időt sokallták, bár hangoztatta, hogy az eredmény korántsem pusztán a helyszíni látogatások gyakoriságának a függvénye.

Végezetül arról szökött, hogy a megyei parancsnokság minden tőle telhető támogatást megad a fiatal tisztek főiskolai továbbtanulásához, de természetesen azokat az oktatási formákat részesítik majd előnyben, amelyek testületünk kötelekében is jól hasznosítható ismereteket nyújtanak. Ezzel összefüggésben az iskolán kívüli önképzés még nem mindenben kiaknázott lehetőségeit is említette.

A tanácskozás befejezéseként Toronyay István alezredes összegezte az elhangzottakat

NAGY BERUHÁZÁSOK TŰZOLTÓSZEMMEL

MGM DEBRECEN

Pusztán az összecszerűséget nézve inkább a közepes beruházások közé sorolhatnánk a Magyar Gőrdűlőcsapágy Művek második ütemű fejlesztését. Tekintettel azonban arra, hogy a ráfordítás tetemes hányada gépi beruházás volt, és figyelembe véve az itteni gyártmányok egyedi s éppen ezért kiemelt népgazdasági jelentőségét, a kifejezés minőségi értelmében jogosan beszélhetünk nagy beruházásról.

A mostani ötéves tervben újabb erőteljes fejlődés előtt áll a gyár. A korszerűsítés harmadik ütemének megvalósításával merész célokat tűztek ki: a meglévő üzemek rekonstrukcióját, és ennek eredményeként a teljes, illetve a részleges automatizálás lesz jellemző a gyárra.

Mindez számos egyéb tennivalóval együtt a tűzrendészeti szervezet további megerősítését is mindinkább időszerűvé te-

szí, minthogy jóformán az egész gyári komplexum hamarosan építési és szerelési terület lesz, és ennek következményeként ideiglenes megoldások egész sorára kell számítani.

Milyen hatásokkal dolgoznak jelenleg, és hogyan képzik el a tűzvédelmi hálózat további erősítését? — erről beszélgettünk nemrégiben *Fiák László* termelési főmérnökkel, *dr. Koszta Sándor* általános igazgatási főosztályvezetővel, *Laczkó István* beruházási osztályvezetővel, valamint *Somogyi Bélával*, az üzembiztonsági osztály vezetőjével és *Ráthonyi Józseffel*, a tűzrendészeti előadóval, aki az itteni szervezeti felépítés értelmében az általános igazgatási főosztály említett osztályának a beosztottja.

Megtudtuk, hogy a tűzrendészeti bizottság magas képesítésű szakembereivel együtt a gyár műszaki kollektívája is

szívesen vállalkozik helyi jellegű tűzvédelmi megoldások kidolgozására. A golyóüzemben például korábban gázolajos hűtést alkalmaztak, és ez nem volt biztonságos. Ezért a laboratóriumban újfajta hűtőfolyadékot kísérleteztek ki, ami voltaképpen vegyszerrel kezelt víz.

A kovácsüzemben a bitumenes padozatra esett meleggyúró belobbanása miatt keletkeztek kisebb, de cseppet sem egészen veszélytelen égések. Ezt házi készítésű vasmozaik padozat létesítésével küszöbölték ki. Érdekes megoldás a gázkemencék vízfűgőnyös biztonsági berendezése is, a régebben nem ritka lángkicsapódástól védik meg vele a dolgozókat.

Hasonló célú egyéb megoldásokat is említhetnénk, például a helyi kivitelezésű, földbe süllyesztett elszívót, de úgy véljük, izelítől talán ennyi is elegendő.

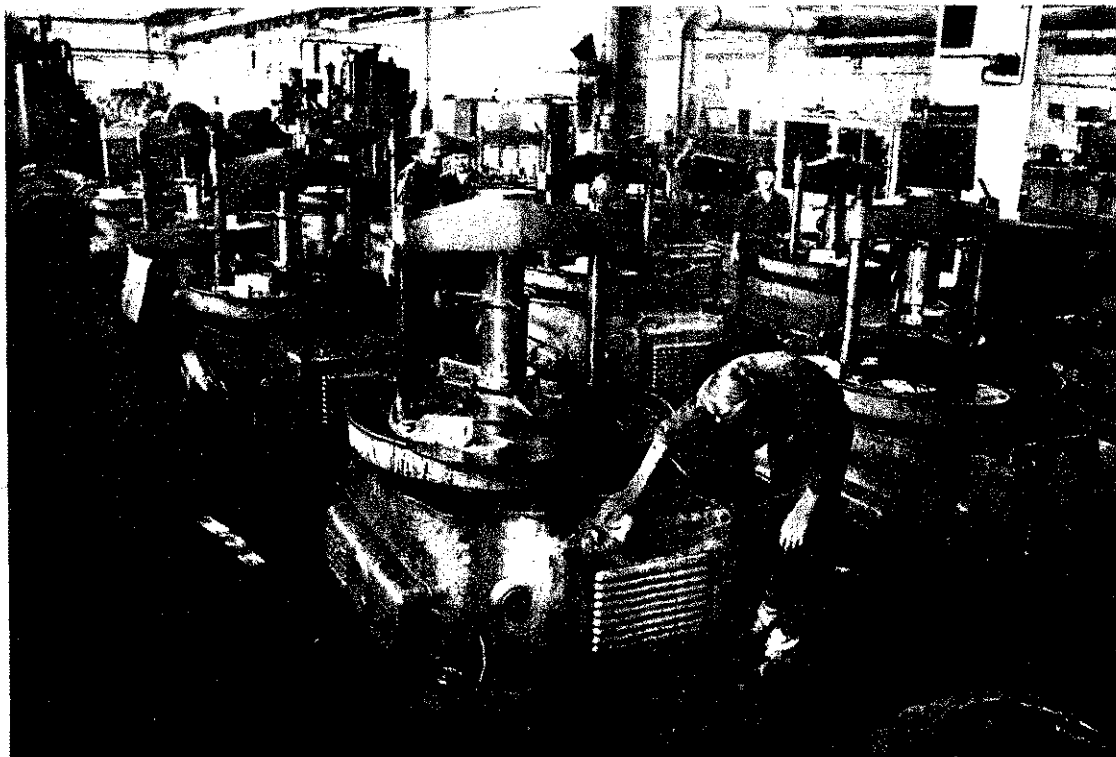
Nem az itteni műszakiak le-

leményességének hiányán múlik tehát, hogy egy számukra igen fontos külföldi berendezést még jelenleg is csak kísérleti jelleggel működtethetnek. Külföldi gázgenerátor ez, s az általa előállított védőgázzal nagyon lényeges munkafolyamatot kellene tökéletesíteni. Amikor azonban a berendezés, amely különben földgázból állít elő védőgázt, megérkezett, kiderült, hogy nem felel meg a hazai előírásoknak, mivel például nincs lángörje.

Most utólag már meglehetősen bonyodalmasnak ígérkezik az átszerelés, s az itteniek úgy vélik: jó lenne, hogyha ilyen jellegű beszerzések előtt bővebb tűzrendészeti információkhoz juthatnának. A külföldi szállító dokumentációjában különben nincs utalás a berendezés tűz- és robbanásveszélyes voltára. Abban a kérdésben viszont, hogy a mi előírásaink túlzottan szigorúak-e, avagy a gyártó cég egyszerűen figyelmen kívül hagyott bizonyos alapvető biztonsági előírásokat, természetesen csak a szakemberek mondhatják ki a döntő szót. Mindenesetre jóval nehezebb lesz ez, mintha még a beszerzés előtt került volna sor erre.

A jelenlegi tűzvédelmi tevékenység egyik legérdekesebb mozzanatának a tűzjelző hálózat most folyó korszerűsítése ígérkezik. Ezzel kapcsolatban már korábban is tettek lépéseket. Így például kb. 280 olyan hely van a gyárban, ahonnan a portát vagy a tűzrendészeti előadót értesíthetik. Mindkét irodában ún. vaktárcsás készülékkel fogadják a hívást.

A mostani elképzelések jó részét *Ádám István* technológus nevéhez fűződnek. Eszerint a gyár területén kb. húsz helyen fény- és hangjelzéssel riaszthatják majd a létesítményi tűzoltókat, vagy nagyobb baj esetén a többi dolgozót is. A módszer nemcsak hasznosnak, hanem egyben gazdaságosnak is ígérkezik, minthogy a jelzőberendezést a postai telefonháló-

Itt folyik a golyókészítés...

...itt pedig a csapágyak összeszerelése

zatról működtethetik majd. Többet egyelőre nem kívánnak elárulni, csupán annyit, hogy a fényjelzés körben forgó sárga lámpával történik majd, s közben dudahang is figyelmeztet a veszélyre.

A dolgozók tűzrendészeti felkészülésével hosszabb ideje nem voltak kirívóbb bajok, és ezt biztatónak tekintik a jövőre nézve, amikor az ideiglenes megoldások miatt jóval több veszélyforrással kell majd számolniuk. Minden dolgozóról kartont fektettek fel, és ily módon jezzik fel: mikor és milyen jellegű tűzvédelmi oktatásban részesült az illető.

A gyári létesítményi tűzoltó-

Ráthonyi József tűzrendészeti előadó

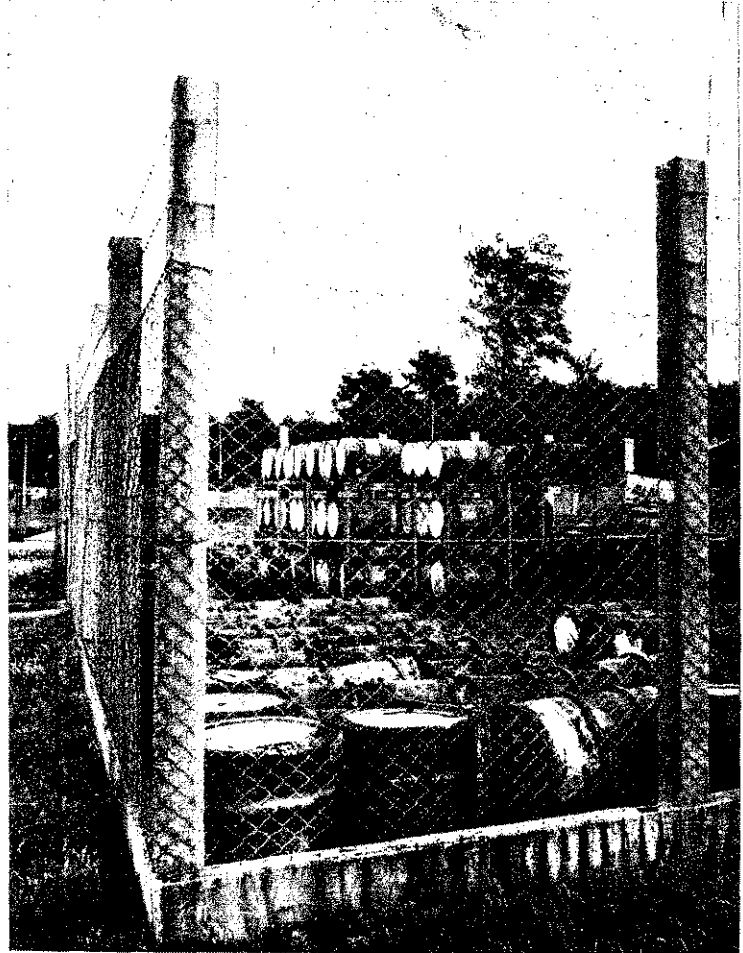
ság tagjai mind az oltásban, mind pedig a megelőzésben derekasan helyálltak. Amikor két esztendeje kigyulladt a golyóüzemi elszívóakna, kézioltókkal, a kovácsüzem mosótartályának égésekor pedig 250 kilós porral oltóval avatkoztak be igen eredményesen. A közel-múltban különben az egyik tsz-üzletben is jeleskedtek. Éppen a másik gyártelepre vonultak gyakorlatozni, amikor az üzletből meglátták a gépjármű-fecskendőjüket.

Es azt is igen nagy segítségnek tekintik a tűzrendészeti bizottság tagjai, hogy ha netán előfordul ilyesmi, akkor a létesítményi tűzoltók gyorsan észreveszik a külső vállalatok szabálytalanul működő hegesztőit, és nyomban határozottan intézkednek.

A további fejlődés lehetőségei a létesítményiek vonatkozásában azonban egyelőre távolról sem olyan kedvezők, mint amire már csak az említett okokból jogosan számíthatnánk.

Jelenleg ugyanis főként két körülmény akadályozza a kívánatos stabilitást. Az egyik, hogy pillanatnyilag még mindig eléggé magas a munkásvándorlások aránya, és emiatt már eddig is jó néhány gyakorlott létesítményi tűzoltótól kellett megválniuk.

Ezzel egyidejűleg a kiléptetek megfelelő pótlása is bizo-

A gyárudvaron láttuk

nyos nehézségekbe ütközik, főként ha figyelembe vesszük a növekvő követelményeket. Itt sem titok, hogy az ötforintos óradíjak ma már sem erkölcsileg, sem pedig anyagilag nem ösztönöznek valakit ilyen szolgálatra. Ha viszont a gyár saját kezdeményezéséből próbálna növelni a juttatásokat, akkor ez a nyereség rovására menne.

Mindezt nem azért vetették fel, mintha máris különösebben nagy bajok lennének. De a mostani aggasztó jelenségek véleményük szerint belátható időn belül komolyabb gondokat

is okozhatnak, minthogy a gyár itt sem nélkülözheti az olyan létesítményi tűzoltókat, akik kellő helyismeret, felkészültség és műszaki jártasság birtokában valóban értékes segítőtársak lehetnek.

Most azonban a munkaszüneti ügyeleti szolgálat megszervezése is nehézségekbe ütközik. Ez s a többi probléma az itteniek szerint helyileg aligha oldható meg, illetve csak akkor, ha a gyárnak minden szempontból előnyös lehetne a szükséges erkölcsi és anyagi ösztönzők alkalmazása.

— gádor —

Vízszintes kovácsoló. Itt szerelték fel a vízfűgönyös védőberendezést

AMIRŐL NEM TUD

Habár mi elsősorban nem a híres trófeák és más becses ritkaságok kedvéért jártunk a Vadászati Világkiállításon, aligha „lövünk túl a célon”, amikor leszögezzük, sajnálhatja, aki nem láthatta.

Most, hogy már bezárták a kapukat, s megkezdtek a maga nemében páratlan anyag hazaszállítását, igen jóleső érzés számunkra is, pedig még kocavadászok sem vagyunk, hogy ez a rendezvény tovább növelte hazánk jó hírét a nagyvilágban.

Mivel az eseményről távolmaradt olvasóinkat a legkülönbözőbb hírközlőszervek tudósításai némiképpen kárpótolták, a továbbiakban a kiállítás bennünket érintő vonatkozásairól számolunk be.

Éppenséggel nem véletlen, hogy hatalmas összegű biztosításokat kötöttek némely kiállítók. Pénzben ugyanis szinte kifejezhetetlen értékeknek adtak itt találkozót, vagyis olyanoknak, amelyeket semmi másval nem lehetne pótolni.

Ezért azután seregnyen munkálkodtak a lehető legbiztonságosabb körülmények megteremtésén, s hogy fáradozásaik eredményel jártak, abban kétségkívül részük van a tűzoltóknak is.

A tűzvédelem legfontosabb alapelveit még tavaly novemberben tanácskozáson rögzítette a budapesti parancsnokság a MEM kiállítási irodájának vezetőivel.

Eszerint az egységességet és a mi szerveinkre háruló felelősséget figyelembe véve ahhoz kértek segítséget a rendezőtől, hogy a részvevő országok kiállítói minden tekintetben a mi tűzrendészeti előírásainkat vegyék tekintetbe.

Hasonló jellegű korábbi tapasztalatok alapján angol, francia és német nyelven is kinyomtatták a kiállítás tűzrendészeti szabályzatát, és idejében eljuttatták az érintetteknek. Erre azért volt szükség, hogy lehetőleg minél kevesebb fennakadás legyen a nyitás előtti napokban, amikor ilyen helyeken kétszeres sebességgel száguld az idő. Ugyanakkor a végrehajtás garanciájaként a

kiállítókkal kötött szerződésekből külön is föltüntették, hogy a szerződő fél vállalja az említett módon tudomására hozott szabályok megtartását.

Ezekkel egyidejűleg más előzetes intézkedések is szükségessé váltak, így például külön áramkörre kapcsolták az éjszaka is működő gépeket, berendezéseket, a kiállítás rendezői látták el tűzcsapszerelvényekkel és kézioltókkal a külföldi résztvevőket, hulladéktárolót jelölték ki részükre stb.

Külön gondot okozott a túlnyomórészt éghető anyagú ideiglenes vendéglátóipari egységekben működtetett nagyszámú péberendezés. Hálózati túlterheltség veszélye miatt ezúttal sem oldhatták meg, hogy legalább a nagyobb vendéglőkben villanytűzhelyekkel pótolják őket. Ezért hatóságunk kezdeményezésére részint megszervezték a palackok és készülékek szakemberekkel történő folyamatos ellenőrzését, részint pedig a kiállítási területen kívül palacktárolót létesítettek. Ahol pedig ez megoldható volt, védett helyen tárolták a palackokat.

A kiállítás térségében pontosan feltüntették a palackokat használó helyeket, s ezeket a kivezényelt állami egység beosztottai a szokásosnál gyakrabban ellenőrizték.

Az egység parancsnoka

Gróf Antal szds. volt. Tőle arról érdeklődtünk, hogyan érvényesültek az említett alapelvek a gyakorlatban, és mit tettek, ha valamilyen okból mégis el kellett tekinteni bizonyos előírásoktól.

— A X. kerületi parancsnokság már az első szállítmányok beérkezése előtt rendszeres ellenőrzéseket tartott, és az építkezés idején is igen jól támaszkodhattunk a kiállítási iroda nyugdíjas tűzoltóisztekkel is megerősített tűzrendészeti apparátusára.

Az előírt lángmentesítéseket általában még otthon elvégezhetők a külföldi kiállítók, s ennek valamint a többi előzetes kikötésnek azon ázsiai és afrikai országok megbízottai is igyekeztek eleget tenni, ahol a mi fogalmaink szerinti megelőző tűzrendészet még jórészt ismeretlen.

Amikor a kiállításon jártunk, már várták a félmilliomodik látogatót. Azóta a másfél milliomodikon is túlvannak

Ami nem lehetett lángmentesíteni. — Gróf Antal szds. ezúttal sem nézőként került a képre

Több pavilonban ilyen megoldást választottak

K A LÁTOGATÓK

Az egymás után érkező szállítmányokat a kiállítási iroda tűzrendészei fogadták. Ha szükséges volt, tanácsal is szolgáltak, figyelemmel kísérték a tűzveszélyes munkákat, egyszóval elejét vették számos utólagos kellemetlenségnek. Ebben az időszakban így is keletkezett egy kisebb tűz. Az egyik külföldi ország szerelője papírral tele aláda tetején hegesztett, még hozzá éppen ötvel a nyitás napja előtt és pavilonjuk őszomszedságában.

Az illető szabálysértési eljárás során figyelmeztetésben részesült, de felettesei jóval nagyobb büntetésben részesítették, amikor hamarosan hazaküldték.

A létesítés időszakában pedig azért is közbe kellett lépniük néhányszor, mert némi kényelmi és „gazdaságossági” okokból hajlamosak voltak zsugorítani, vagy ppenéssel eltüntetni bizonyos tűztávolságokat. Ebből természetesen nem engedhetünk, márcsak a kiállítók jól felfogott érdekeiben sem. A rendelkezésre álló terület agyságát figyelembe véve persze így sem ikerült mindenben ideális állapotokat teremtenünk, de ilyen célt nem is tűzhattünk magunk elé.

Olyan esetekben, amikor esztétikai vagy egyéb okokból nem hajthattak végre bizonyos előírásokat, más intézkedésekkel igyeztünk mérsékelni a veszélyt. Talán nem rektelen, ha néhány példát is említek. Egyes afrikai országok szalma és nád díszítő anyagokat is bőségesen alkalmaztak. Ezeket viszont nem impregnálhatták, mert akkor eredeti jellegük nem érvényesülne kellően. Ezért több tűzoltó-felszereléssel, dohányzási tilalom nagyobb körzetre való terjesztésével és fokozottabb ellenőrzéssel próbáltuk ellensúlyozni a kért engedélyeket.

A lengyel pavilon gyorsan híressé vált lényfigurája tüllanyagból készült. Ha rászkoztunk volna a lángmentesítéséhez, az tékes darabot a vegyszer tönkretette volna. Ezért inkább olyan intézkedéseket tettünk, hogy a figurát megvilágító lámpák zetékei kábelek legyenek.

Néhány pavilonban esztétikai okokból úgy kellett megoldani a vészkijáratokat, hogy azok tulajdonképpen egyetlen rántásra nyíló ajtók lettek, s ahol ez indokolt volt mögéjük került néhány tűzoltókészülék is.

A bemutatott löszerek is valódiak voltak. Ahol lehetett, úgy szabályoztuk a tárolást, hogy törhetetlen üveg alá kerüljenek, és ha mód volt rá, a pavilonon kívül helyezték el őket.

— Hogy fogadták a külföldi pavilonokban ellenőrző közegeinket?

— A legtöbb helyen igen szívélyesen. Ebben persze az is közrejátszott, hogy a kiállítási irodán felhívták szíves figyelmüket: legyenek mindenben segítségünkre.

Az olyan fegyelmezett személyzettel, mint amilyen például a szovjet vagy az NDK-pavilonban dolgozott, nem akadt problémánk. Néhol azonban egy kicsit csodálkoztak gyakori látogatásainkon, de pár nap múlva örömmel nyugtáztuk, hogy ezek közül mind többen üzenetnyi kezdtek: keressük fel őket, és nézzük meg, hogy most már tényleg rendben van-e minden.

— Kisebb tüzeset sem fordult elő?

— De igen, még az első napokban. Néhány kamasz az egyik pavilon mellett rágyújtott, majd papírdarabokat kezdtek égetni. Szerencsére a rendőrök gyorsan fülöncsípték őket.

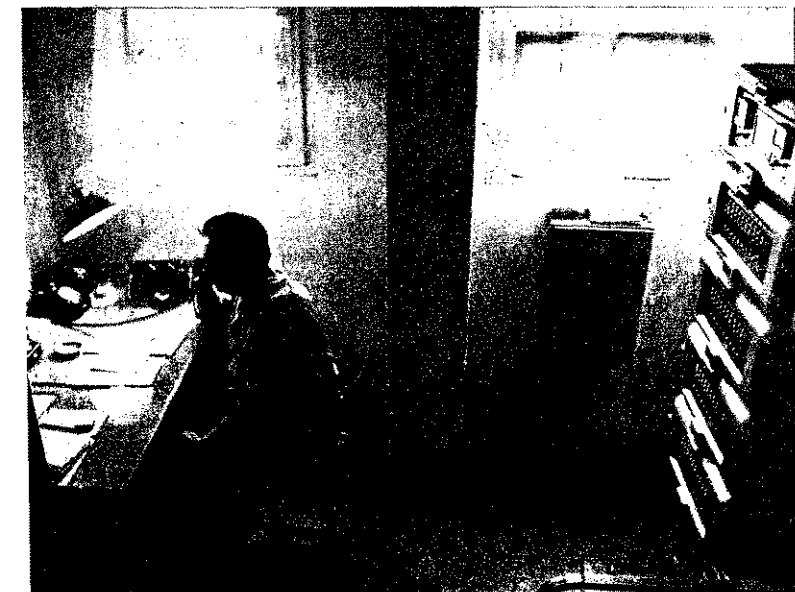
A kiállítás területén készenléti szolgáltatást teljesített vonulóegységek bevetésére ezúttal sem került sor. Adott esetben azonban villámgyorsan a helyszínre érkeztek volna, minthogy minden pavilonból külön hívószámon ide is, de a budapesti hírközpontba is jelezhetők volna a káresetek. A kiállítás hírközpontjában viszont URH összeköttetés is volt a Kun utcával.

Minderről természetesen nem tudtak a látogatók, de hiszen éppen az volt a cél, hogy zavartalanul gyönyörködjenek a szebbnél szebb látnivalókban.

Gádor—Kút völgyi

Jeiképek is beillik

híradós mögött a tűzjelzőberendezés

Támadási gyakorlat a zambiai pavilon előtt

Most kezdődő sorozatunkban olyan anyagokkal ismertetjük meg olvasóinkat, amelyek a IX. nemzetközi konferencia munkabizottsági üléseinek napirendjén szerepeltek. Gondoljuk, érdeklődéssel olvassák majd valamennyit, és munkájukhoz, ismereteik bővítéséhez hasznos segítséget kapnak belőlük. Elsőként hazai anyagot közlünk; a témát az 1. számú munkabizottság tárgyalta.

A tűzesetek műszaki okainak megállapítását szolgáló módszerek

A szocialista országok tűzrendészeti szerveinek 1970. évi varói konferenciáján előterjesztettük és ismertettük a hazánkban alkalmazott tűzvizsgálati eljárást. Az előterjesztésben alapvető feladatnak jelöltük meg, hogy a tűzesetek keletkezési körülményei és okainak megállapítására, az események, a jelenségek lefolyásának meghatározására fel kell kutatni azokat a nyomokat, elváltozásokat, amelyek — akár pozitív, akár negatív módon — alkalmasak a bizonyításra. A felderítésnek, a vizsgálatnak elsődleges célja a tűzeset műszaki okainak megállapítása és bizonyítása. (Értelemezésünk szerint a tűzesetek keletkezésének tárgyi előfeltételei, valamint az égést ténylegesen kiváltó fizikai—kémiai okok tartoznak a műszaki okok gyűjtőfogalmába.)

A műszaki okok megállapítása széles körű technológiai ismeretet, az egyes fizikai és kémiai okok meghatározása pedig különleges szaktudást kíván. A kapcsolatos igényeket általánosságban a jól képzett vizsgálókkal, különleges és bonyolult esetekben pedig szakértőkkel, kutatóintézetekkel, vagy egyéb speciális szervek bevonásával elégítjük ki.

A tűzvizsgálati munkában alapvető követelmény a tűzeset színhelyének részletes megismerése, és az ott talált állapotok rögzítése. A helyszínrögzítés — gyakorlatunk szerint — történhet leírásban, rajzban és fényképen. A helyszín felméréséhez, lerajzolásához szükséges technikai eljárások és eszközök megismerése a műszaki életben általánosan használtakkal. A helyszíni állapot és az elváltozások rögzítésében nagy fontosságú a különböző megoldású, beállítású fekete-fehér, valamint színes fényképek készítése.

A tűzeset kialakulásának felderítése során részleteiben meg kell ismerni az adott helyszínen alkalmazott technológiát és az ott végzett egyéb tevékenységet. Ez a feladat az esetek nagy részében nem nélkülözhető a különféle szakértők, szakemberek bevonását. A technológia megismerése alkalmával kell elemezni és értékelni a kapcsolási, szerelési stb. tervek és a tényleges kivitelezés közötti összefüggést, valamint a gépi berendezések működését.

Ezeket a vizsgálatokat mindig komplexen, az emberi tevékenységgel összefüggésben kell végezni. Ezért nagy jelentőségű a tűzesettel közvetlen vagy közvetett kapcsolatba került személyek észleleteinek, tevékenységének és magatartásuknak párhuzamos elemzése.

A komplex vizsgálati módszer alkalmazásának figyelembevételével kell készíteni a vizsgálati tervet is, ebbe fel kell venni a racionálisan számításba vehető tűzkeletkezési lehetőségeket, az egyes keletkezési verziókat. A vizsgálati tervet ki kell terjeszteni a szándékosság kérdésének tisztázására is. A számításba vett verziókat — miután azok először csak lehetőségek — természetesen ellenőrizni kell. Kizárásukat, szűkítésüket az összes körülmények mérlegelésével, a műszaki okokat is figyelembe véve kell eszközölni.

A behatárolt és a bizonyítás céljából további vizsgálatot igénylő verziók megerősítése vagy megdöntése céljából, illetőleg a tűzesetek műszaki okainak megállapítására — egyes kiragadott esetekben — a következő eljárásokat (módszereket) alkalmazzuk:

Villamosság

Első feladatként fel kell deríteni és meg kell határozni a káreset színhelyén alkalmazott elektromos berendezéseket és vezetékek-rendszereket, annak egyértelmű tisztázásával, hogy ezek közül a tűzeset keletkezési időpontjában melyek voltak feszültség alatt és melyek voltak feszültségmentesítve. Az áramköröket, berendezéseket az egyvonalas kapcsolási terv egyeztetésével, villanyszerelők és más szakemberek bevonásával, esetenként műszeres bevizsgálással azonosítják. Az azonosítás során külön kell választani a feszültség alatt álló és a feszültségmentesített rendszert.

Minden villamos rendszernek először a biztosítóit kell megvizsgálni. Meg kell állapítani, hogy a biztosító eredeti volt-e vagy házilag átkötött (talpalt). Az átkötött biztosító áramkörébe állandóan fennáll a tűzveszély. Vizsgálni kell azt is, hogy a biztosító megfelelt-e az adott áramkörre kapcsolt fogyasztók teljesítményének, nem állt-e fenn túlbiztosítás. Ez utóbbi esetben meg kell határozni a túlbiztosítás terhelhetőségét, valamint a áramkörébe kapcsolt fogyasztók teljesítményét.

Az egyes áramkörök, berendezések kapcsolóit, a kapcsolókarok állását, a kapcsolóelemek helyzetét meg kell vizsgálni, és fel kell tárnai azokat az elváltozásokat, amelyek a kapcsolóba észlelhetők. Miután a kapcsolókarok állása a be- és kikapcsoló állapotban eltérő, a tűz során keletkezett és lecsapódott égéstermékek jellegzetes elhelyezkedése választ adhat a kapcsolókarok állására. Más esetekben a kapcsolódó elemek felületén észlelhető elváltozás vagy szennyeződés az, amely be- vagy kikapcsolt állapotra utal.

A be- vagy kikapcsolt állapotra esetenként a fogyasztók támpontot adnak. Így pl. ha az izzólámpa izzószál-maradványát mikronyomokban üvegszemcse, szilánk van ráhegedve, akkor tűzesetkor a lámpa „égett”, tehát feszültség alatt volt az adott hálózat. Ha viszont az üvegdarabkák élesek, hegyesek és nincsenek az izzószálra ráhegedve, hanem az izzószál spiráljai között vannak ékelődve, akkor a lámpa nem „égett”, azaz a hozzá tartozó hálózat nem volt feszültség alatt. Ezt a vizsgálatot az izzószál 20–50x-es nagyításban megfelelően el lehet végezni, sőt megfelelő mikroszkóp és fényképezőgép segítségével vizuálisan dokumentálni lehet.

(A kb. 2000 Celsius fokra felizzott wolframspirálra ugyan az üvegbúra elpattanásakor, összetörésekor mikronnyi méretű üvegszemcsek csapódnak és ráhegednek. Ha a lámpa nem égett, nem volt feszültség alatt, a wolframszál hideg volt, ezért a üvegszemcsek élesek, hegyesek.)

Villamos vezetékek, kábelek elváltozásai villamos eredetű keletkezési okra utalnak. Pl.: ha a vezeték valamilyen ok miatt túl volt terhelve, vagy nagy átmeneti ellenállás lépett fel, és melegeedett, akkor annak szigetelése belülről — a fémvezeték felől — szenesedést, előregedést, elváltozást mutat, amit kb. 20x-nagyításban megfelelően észlelni lehet.

Gyakran vitatott kérdés, hogy valamely áramvezetékön kialakult zárlat, a tűzet megelőzően jött-e létre, vagy a zárlat a tűz keletkezésében alakult-e ki. E kérdés vizsgálatá során az összegyűjtött vezetékmardványokat meg kell jelölni, hogy mely vezeték melyik szakaszán voltak. Ezt követően az egyes vezetékek olvadékokon (göbökön) olyan finomságú csiszolatot kell készíteni, hogy a fém szövetszerkezete megállapítható legyen. Mikroszkóp alatt 500x-os nagyításban a szövetszerkezetben oxigén jelenlétére utaló elváltozások észlelhetők, ha a villamoszárlat a tűz keletkezése előtt jött létre. Ha a szövetszerkezetben csupán csökkent értékű oxigén jelenlétére utaló elváltozások észlelhetők, akkor a zárlat már a kialakult tűz során, illetve annak hatására jött létre. Az elváltozásokról makrofényképek is készíthetők, ami a bizonyítás maradandóságát segíti elő. A rövidzárlati nyomok ilyen feltárása mind egyen-, mind pedig váltakozó áram esetén alkalmazható, de csak rézvezetéseken. Alumínium vezetékek nem alkalmasak az ilyen vizsgálatra.

Hazánkban a villamos berendezésekre, vezetésekre — anyagra és szerelési módjukra egyaránt — a műszaki szabvány vonatkoznak, és a bennük foglalt műszaki követelmények alapadnak a megfelelő értékelésre.

A melegezési, zárlati nyomokat sohasem szabad önmagában minősíteni, mindig az adott környezet, az ott levő anyag éghetősége figyelembevételével kell értékelni a nyomokat.

A bizonyításban fel kell használni azokat az adatokat, méréstátókat is, amelyek a sérült villamosberendezéssel, vezetékekkel azonos, de teljesen ép, egészséges anyag vizsgálatokor kaphatók. Így ezeket az ép, egészséges berendezéseket, vezetéseket vizsgálati szempontból etalonnak kell tekinteni, és a sérültekkel való összehasonlítás a bizonyítás alapmértéke.

A villamos berendezések, hálózatok üzemi viszonyainak ellenőrzésére villamos mérőműszereket (voltmérő, ampermérő, ohm mérő) is használunk. A mérési értékek elősegítik a villamos erőtű problémák behatárolását.

Statikus villamosság

A felderítésben rendkívül fontos a technológia és az abban elhasznált anyagok tulajdonságainak ismerete, mert nem minden berendezésen keletkezik statikus feltöltődés. Ha e keletkezésnek gyanúja áll fenn, akkor célravezető analóg helyzet eremtése és nyomozati kísérlet lefolytatása. Statikus feltöltődés elenlétének megállapítására és ellenőrzésére az ún. elektroszkópot lehet használni. Az elektroszkóp csak a tértöltésnek megfelelő potenciál-különbség jelzésére szolgál, keletkezzen az akár berendezésen, gépen vagy emberi testen. A töltésszültség nagyságának mérésére elektrostatikus voltmérőt lehet használni. Miután a feltöltődés kialakulása során a fellépő feszültség nagysága, sőt nagyságrendje is erősen változó, ezért a műszert — károsodásának megelőzésére — előtét ellenállással, feszültségváltóval kell felszerelni. A vizsgálatnak ki kell terjednie annak megállapítására, hogy az adott mikroklíma (pl. a levegő relatív nedvességtartalma, ionizációjának foka) a berendezés töltésselvezetési rendszere és hálózata alkalmas volt-e a feltöltődés folyamatos (szikramentes) elvezetésére, milyen volt a berendezés földelési rendszere és értéke.

Meg kell állapítani, hogy a levezető hálózatba a berendezés minden olyan része be volt-e kötve, amelyen töltés keletkezhet. A felsorolt vizsgálatok eredményét össze kell hasonlítani az analóg helyzet és a nyomozati kísérlet eredményével és ily módon kell megoldásra törekedni.

Villámcsapás

Ennek a verzióknak kidolgozásához nagy segítséget nyújt a meteorológiai adatok beszerzése és feldolgozása, valamint azok nyomok, elváltozások, amelyek a villámcsapás rendszeres kísérőjelenségei.

A villám legtöbb esetben a zivatar, vihar kísérőjelensége, ezért a meteorológiai obszervatóriumok, megfigyelőállomások rendszeresen regisztrálják. A villám villamos ívének igen magas hőmérséklete az egyes anyagokban hő okozta elváltozásokat okoz, a közvetlen érintkezésbe kerülő fémeket megolvasztja, a lépő dinamikus hatás pedig jellegzetes rongálódást idéz elő. Gy pl.: az élő fába csapó villám a fa külső felületén levonulva 10–30 cm széles és 10–20 cm mély sávban árkot hasít a fa részén. A sáv mélyén szenesedés húzódik, a fa alatt pedig a szakkított, összetört faanyag is található. A faoszlopot, fagerendét összetöri, szétforgácsolja; a tetőhéjazatot (palát, cserepet) leszakítja, leszórja; a téglát és kőfalat, kéményt megrepeszt, elrongálja; a fémcsövet, esőcsatornát megolvasztja, kilyukasztja, dinamikus hatásával pedig összegyűri, összesodorja a villámcsapás.

Amennyiben a villám által sújtott építményeknek villámhárítójuk van, a kötési helyek vezetőképességét ellenőrizzük, valamint a földelés szétterjedési ellenállásának értékét műszerrel megmérjük. A fémes kötés hiánya, a kötéseknel talált olvadéközomok, a magas (pl. 50 ohmnál nagyobb) ellenállási érték a villámhárító alkalmatlanságára, illetőleg másodlagos villámcsapásra utal. Miután a zivataros, viharos időjárást ellenséges elemek, károsító személyek is kihasználják tetteik leplezésére, ezért villámcsapás gyanúja esetén minden olyan elváltozást, rongálódás-nyomot részletesen fel kell deríteni és értékelni kell, mely a káreset színhelyén felfedezhető.

Tűzgyárzó hő

Mint keletkezési verzió mindig valamilyen hőfejlesztő, hőadó berendezéshez kapcsolódik. Ezért a tüzeset színhelyén felfedezett minden ilyen berendezést, égési maradványt, hamut, lakot gondosan meg kell vizsgálni. Ez a vizsgálat választ ad a felhasznált tüzelőanyagra, valamint arra, hogy az eltűzelt anyag megfelelt-e a berendezéshez. (Pl. fűrészpóros kályhában a magas kalóriatartalmú anyag elégetése során a kályha felületén az üzemeleti viszonyokhoz képest lényegesen magasabb hőmérséklet lép fel.) A hőfejlesztő, hőleadó berendezések hatására utaló gyanú esetén meg kell határozni a berendezés körül elhelyezett éghető anyag gyulladási tulajdonságait, valamint a biztonsági és a tényleges távolságot; a fűtési (égési) tartományt és a berendezés műszaki állapotát.

Fontos vizsgálati szempont — főleg az olajkályhánál és a villamos hősugárzóknál — annak megállapítása, hogy az adott berendezés kielégíti-e a gyártási és biztonsági szabványokra vagy nem. A házilag készített, barkácsolt berendezések döntő többségükben nem elégítik ki az előírásokat, és legtöbbször közvetlen előidézői a tüzesetek. Más alkalmakkor a kezelési, üzemeleti előírások mellőzése vezet a tűz keletkezéséhez.

Olajkályhák esetében az adagoló átbocsátóképességét etalon ellenőrizzük, vizsgáljuk, hogy a biztonsági üszös szelepek megfelelően zárnak-e. (E célra pl. vízszintmérőt kell használni, mert a ferdén felállított olajkályha adagolója fennakad és nem megfelelően szabályoz.)

Etalon berendezések látható tartományú hősugárzásának megállapítására zseblámpa-elemek villamos energiájával működő hordozható optikai pirométer alkalmas. A műszer skáláján 700–1500 C fok, valamint 1200–2000 C fok közötti hőmérsékletértékek közvetlenül leolvashatók. Sötétben sugárzó felületek hőmérsékletének mérésére — a 150–600 C fok közötti tartományban — tapintócsúcsos, bimetallos, valamint termisztoros hőmérők alkalmasak. Etalon berendezéseken reprodukált mérések alkalmasak analóg helyzetek képzésére és értékelésére.

Egy adott tüzeset alkalmával a kárhelyen csupán egyetlen hősugárzó (pontosabban hőleadó) berendezést sikerült felderítenünk: nevezetesen megfelelően hőszigetelt nagynyomású gőzvezeték kb. 500 C fokra felmelegedett és szigetetlen armatúráját. A technológia szerint az armatúra közelében semmiféle éghető anyag nem volt, csupán egy közelben húzódó olajszűrőben és olajvezetékben a turbinaolaj. Normál körülmények között az olaj nem folyhatott ki a zárt vezetékrendszerből. Kontrollként az effektív olajnyomás kétszeresével megnyomattuk a kiszereelt olajvezetékét, de sem szivárgás, sem kilövellés nem volt tapasztalható, a vezetékrepedést tehát kizárhattuk. Ez a körülmény megdöntötte a karbantartó lakatosok korábbi vallomását, és rövid idő alatt lehetővé vált az olaj kilövellésének megállapítása: a lakatosok az olajszűrő légtelenítőjének zárócsavarját karbantartáskor nem csavarták vissza, a szabadon hagyott nyíláson kilövellő olaj a gőzvezeték armatúrájára folyva meggyulladt. Miután ezek a személyek a tűzoltásban is segítettek, hozzáfértek az olajszűrőhöz, és mulasztások leplezésére a zárócsavart visszahelyezték. Ellenőrzésül kicsavartuk a zárócsavart, a tömítőkarika alatt kormosodást találtunk, a kormosodás azonosítása — vegyvizsgálata — során kiderült, hogy az olajszűrő elégéséből származik.

Nyílt láng

Mint keletkezési ok: szabadban történő tüzeléskor, fűtő- és hevítő berendezéseken, valamint nyílt lánggal működő munkaeszközökön fordul elő. A nyílt lángú világítóeszközök használata általában már megszűnt, csupán egyes esetekben fordul elő.

A keletkezési ok felderítését elősegíti, hogy a nyílt láng az éghető anyaggal közvetlenül érintkező idezi elő a tüzesetet.

Szabadban való tüzeléskor a tüzelőhely jellegzetes kialakítása — mint pl.: kőekből, téglából összerakott vagy földbeájt fűzőhöz; kupacokba rakott rőzse, ág elégett nyoma és körkörös hamumaradványa — segíti elő a keletkezési ok behatárolását.

A nyílt lánggal működő fűtő és hevítő berendezések maradványai a helyszínen általában megtalálhatók, használatuk megállapítható. (Pl.: petróleum-, benzinfűzők, kályhák, gázberendezések stb.) A maradványokat, illetve alkatrészeket — szükség esetén — eredetiükkel összehasonlítva, meg lehet állapítani, hogy a berendezés műszaki meghibásodása vagy gondatlan, szakszerűtlen használat következtében lépett fel a tüzesetet előidéző nyílt láng.

Nyílt lángú munkaeszközökre is jellemző, hogy általában a helyszínen maradnak. (Pl. lánghegesztő, lángvágó, forrasztólámpa stb.) Ezek a berendezések szabványosítva vannak, ezért azonos, de ép berendezéssel az összehasonlítás jól elvégezhető, és a meghibásodás kimutatható.

A tűzveszélyes folyadékkal vagy gázzal üzemelő nyílt lángú berendezések leggyakrabban előforduló problémája a tömítési hiányosság, és a nem folyadékálló, vagy gáztömör illesztés. A tömítőanyagok összetétele vegyvizsgálattal, roncsolódásuk nagyító vagy mikroszkóp segítségével határozható meg. Ha az illesztések, kapcsolódó elemek deformáltságot kell vizsgálni, akkor nagyítót, menetfésűt, kalibert alkalmazunk az ellenőrzésre. Az erőszakos deformálódások (pl. csavarmenetek, anyák nem megfelelő szerszámmal történő meghúzása) nagyító vagy mikroszkóp alatt jól észlelhető roncsolódásokat okoznak az egyes alkatrészekben. Az elváltozásokat, roncsolásokat makrofényképekkel lehet rögzíteni, és bizonyításra felhasználni.

(Folytatjuk)

30 MILLIÓS ÉRTÉK FORGOTT VESZÉLYBEN

MÁRCIUS 27. A Medicor Művek debreceni orvosi műszergyára szerződést kötött az ugyancsak debreceni Szakipari és Kislakásépítő Ktsz-szel, hogy a szövetkezet hullámpalára cseréli ki a gyár központi anyagraktárának lemezfedését. Határidő: 1971. augusztus 20.

AUGUSZTUS 2. A szövetkezet megbízott dolgozói hozzálátanak a munkálatokhoz. A munkahely átadását követően a vállalat nem tart szükségesnek különleges védelmi intézkedést, mert a megállapodásban nem volt szó róla, hogy a cseréhez hegesztés is szükséges.

A raktár mintegy 394 m² alapterületű. Falazata téglá. Fenyőgerendából készült födeme alul-felül farostlemez borítású. A raktárból leválasztott 12 m²-es csomagoló mennyezete összefüggő egészet alkot az építményével.

AUGUSZTUS 5. A megbontott tetőzetű raktár az előző este alaposan beázott. *Koncz József* lakatos, miután nehezen boldogult a hidegvágó kalapáccsal, lángvágó berendezést kért *Gombos Imrétől*, a gyár beruházási előadójától, de ő nem tudott adni. Ezért a ktsz-ből küldtek ki egy apparátot. *Koncz József* — saját bevallása szerint is — nem szakképzett hegesztő, bár máskor is végzett ilyen munkákat. Tűzrendészeti oktatásban sem részesült.

AUGUSZTUS 9. *Bartha Zoltán* raktárvezető szól *Bimbó Antal* tűzrendészeti előadónak, hogy jöjjön a helyszínre, mert problémák vannak. Az előzmény: a raktár dolgozói több ízben is izzó anyagrészek lehullását észlelték. Egy ilyen izzó részecske például *Dobák Ilona* adminisztrátornak a hajára esett. A raktárvezető és néhány beosztottja szól is a munkálatokat végző ktsz-dolgozóknak, hogy legyenek egy kicsit óvatosabbak, de állításuk sze-

rint goromba választ kaptak. Igaz viszont, hogy a veszélyeztetett anyagoknak az eltávolítására és más óvintézkedésekre sem került sor.

Miután *Bimbó Antal* reménytelennek tartotta, hogy szót értsen a hegesztőkkel, az építési naplóba jegyezte be észrevételeit, mégpedig abban a reményben, hogy a ktsz felelős vezetői közül valaki elővassa majd, és intézkedik. Többek között ez olvasható az építési naplóban:

„E munkálatok végzésére írásos engedélyt nem kértek, és nem kaptak. A hegesztés következtében a szertepattanó szikra a padlástérbe hullt, mely éghető anyagból készült, és a szertepattanó szikra még az anyagraktárba is lehullt. Ez nagyban veszélyezteti a raktár tűzbiztonságát, mivel nagy mennyiségű éghető anyag van ott tárolva. Nem tartották be az 1/1963. (VII. 5.) BM-számú rendelet előírásait, az engedély nélküli hegesztésből történő esetleges tűz keletkezése miatt a felelősség önöket terheli. Haladéktalanul gondoskodjanak a nyílt láng használatára szóló engedély beszerzéséről, mely tartalmazza a megelőző intézkedések megtételét és a fokozott elővigyázatosságot. Engedély hiányában a hegesztési munkához nem járulok hozzá, annak végzése szabálytalan.”

AUGUSZTUS 10. *Bimbó Antal* megtekintette az építési naplót, s miután kiderült, hogy észrevételeire nem reagáltak a ktsz részéről, írásos jelentésben tájékoztatta *Vágó István* igazgatót a történetéről, és intézkedését kérte. Az igazgató ennek alapján *Gombos Imre* beruházási előadót bírta meg az ügy rendezésével.

AUGUSZTUS 11. *Gombos Imre* telefonon felhívta *Kromperger Tibort*, a ktsz főépítésvezetőjét, hogy azonnal gondoskodjanak a hegesztési munkálatok biztonságáról. A főépítésvezető azonban nem jött

A dolgozók is segítettek az anyagmentésben

ki a helyszínre, és megbízottat sem küldött. Ugyanakkor viszont a gyárban továbbra sem akadályozták meg a szó legszorosabb értelmében tűzveszélyes munkálatot, például azzal, hogy egyszerűen abbahagyják a hegesztést a körülmények miatt szükségessé vált biztonsági előírások végrehajtásáig. A történetekről a tűzrendészeti hatóságot sem értesítették.

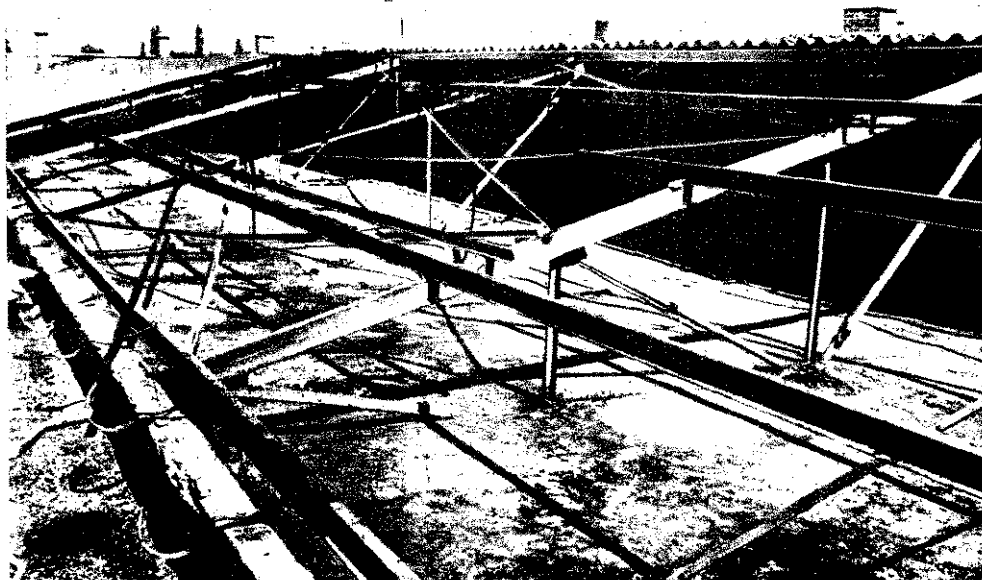
AUGUSZTUS 16. Miután a ktsz vezetői nem intézkedtek, a gyár vezető beosztású dolgozói pedig egyszerűen képtelenek voltak a munkálatok azonnali abbahagyásának kikényszerítésére, néhány szikra végül is utat talált a csomagolóba. Itt nagy mennyiségű gyúlékony anyagot tároltak.

A tüzet 1/211 körül *Dobák Ilona* vette észre. Azonnal értesítette *Szabó Kálmán* raktárvezető-helyettesét. *Szabó* lánggal égést még nem észlelt, de olyan sűrű volt a füst, hogy már nem lehetett behatolni a csomagolóba. Minthogy a telefonvonal foglalt volt, a raktár vezetője a központi irodába futott, és tájékoztatta *Bimbó Antalt*. A tűzrendészeti előadó 10.44-kor jelentette a káresetet a debreceni parancsnokságnak.

Eközben a gyári létesítményi tűzoltók 6 db kézi oltóval (porraloltók voltak) és tűzcsapról szerelt sugárral avatkoztak be. A tömény füst miatt nem hatolhattak be az égő helyiségbe, de a tűznek a raktárra való áttérjedését megakadályozták.

A végleges egységeink végezték el. Oxigénes légzőkészülékben 1 E-sugárral oltották az égő csomagolót, egy másik E-sugár a tetőn át a borított födémrész tüzét lokalizálta. A kár mintegy 223 ezer forint.

Az ügyben indított rendőrségi vizsgálat soraink írásakor még nem zárult le.

Itt hegesztettek

Mire az őr észrevette...

Nem első alkalommal keletkezett tűz a Hortobágyi Állami Gazdaság elepi kerületéhez tartozó forró levegős gyorszáritó és lucernalisztkészítő raktárában. Még 1965 júliusában 442 ezer forint körüli kár érte a gazdaságot, amikor meggyulladt az izzó állapotban tárolt lucernaliszt. Ezt követően jó néhány biztonsági intézkedést tettek hatóságunk kezdeményezésére, de a technológia sajátosságaiból adódóan nem sikerült kiküszöbölni, hogy izzó állapotban levő anyagok is bekerülhessenek a zsákokba.

Aramkimaradás volt

Tűz esetén csak nagyobb mennyiségű anyag tönkremeneteléről készítenek jegyzőkönyvet, így lehetetlen pontosan megállapítani, hányszor fordultak elő kisebb égések. 1971. június 4-én azonban 9,5 mázsa anyag megsemmisítését jegyzőkönyvezték.

Július 31-én délután 5.30-kor áramkimaradás miatt álltak a gépek. A meglehetősen ellentmondó tanúvallomásokból nem tisztázható egyértelműleg, hogy az újraindítás előtt kijáraták-e a szárítódobban maradt anyagot.

Azt viszont kiderítették a tűzvizsgálati eljárás alkalmával, hogy a napi termelés során lezsákoltt lucernalisztet egyenesen a raktárba szokták szállítani, és színes zsírkrétaival jelölik meg az ellenőrzés céljából. Csupán az őrlés folyamán gyanúsnak látszó zsákokat viszik a nagyraktárból kiállított figyelőbe.

A tüzesetről készített tanulmány jogosan jegyzi meg, hogy ez a megoldás egyáltalán nem biztonságos, főként ha figyelembe vesszük, hogy a szárítás közvetlen tüzeléssel, forró füstgázokkal történik, és még gondos üzemelés esetén is több lehetőség kínálkozik az anyag begyulladására.

Tűzjelzés 0.14-kor

Habár éjjeliőr teljesít szolgálatot itt, és a zsákok melegedésének figyelemmel kísérése is a feladatai közé tartozik, a szolgálatos őr Szél Sándor az említett napon 22.45 körül már csak a raktár égésére figyelt fel. Elmondása szerint rögtön megpróbálta jelezni a tüzet, de a hajdúszoboszlói posta ügyeletesé nem vette fel a kagylót. (Érdekességként megemlítjük, hogy a tüzesetet követően többszöri próbahívással igyekeztek meggyőződni ennek az állításnak az igazáról, azonban a posta ügyelete mindig gyorsan kapcsolt.)

Szél Sándor, miután hiábavalónak ítélte meg a további próbálkozást, az üzemtől kb. 100 méterre levő gépcsoportnál szolgálatot teljesített Vancsa István éjjeliőrtől kért tanácsot, hogy mitévő legyen. Vancsa azt ajánlotta, hogy menjen be a kerületi központba, és értesítse Hamar István gépcsoport-vezetőt. Szél Sándor kerékpárra ült, és elindult az elepi központba, de miután a kerékpárlánc leesett, hamarosan

san gyalog folytatta az utat. A központ kb. 1 kilométerre van a szárítóüzemtől.

Eközben — elmondása szerint — Vancsa István is megkísérelt telefonálni, de mint vallotta, az ő hívására sem válaszoltak. Megjegyzendő azonban, hogy nagyothalló.

Hamar István előbb 0.14-kor a hajdúszoboszlói testület őrsohajára jelezte telefonon a tüzet, majd két perc múlva a debreceni parancsnokságnak.

A II-es riasztásra kivonult első debreceni fecskendők 0.46-kor, a hajdúszoboszlói önkéntesek 0.45-kor érkeztek ki a kárhelyre.

Az oltás

A tűzoltás kezdeti szakaszát Éles Barna tű. alhdgy., őrsegparancsnok irányította. A felderítés során a kárt szenvedett raktárhelyiség tetőszerkezetének már mintegy 2/3-ad része le volt szakadva, s a bent tárolt lucernaliszt magas hővel égett.

0.50-kor már 6 E-sugarú működött. Az őrsegparancsnok feladatként részint a még ép tetőszerkezet hűtését, részint a tűz szárítóüzembe való átterjedésének megakadályozását, részint pedig az égő anyag oltását határozta meg. Az egyik fecskendő ázott kútról, a másik az 50 köbméteres víztárolóról működött, az önkéntesek fecskendőjét a gazdaság 10 köbméteres tartálya táplálta.

A megyei parancsnok 1.10-kor érkezett ki a helyszínre. Előzőleg azonban a visszajelzés alapján a megyei ügyelet újabb debreceni, valamint hajdúnánási és berettyóújfalui egységeket riasztott a kárhelyre. A balmazújvárosi önkéntesek nem vonulhattak ki, mert éppen szervizben volt a gépjárműjük.

Közös felderítés után és az őrsegparancsnok addigi intézkedéseivel egyetértve a megyei parancsnok átvette a tűzoltás vezetését, és újabb három sugarat szerelgetett. A tűzoltás addigi vezetőjét háttérparancsnokjé teendőkké bizta meg.

A későbbiekben — miután a kút hozama kimerült — a 300 méterre levő K-4-es csatornáról táplálták az egyik debreceni fecskendőt, valamint a később érkezettek. A tüzet egységeink 1.40-kor körülhatárolták.

A tűzoltás vezetőjének intézkedésére a gazdaság reggel hatig ötven dolgozóját rendelte ki a munkálatok segítésére, valamint a beomlott tetőrész eltávolítására.

Ezenkívül két lánctalpas, egy teherkocsi, két db pótkocsi szetor, valamint egy markológép vett részt a munkálatokban. A leszakadt vas tartószerkezeteket lángvágó pisztollyal távolították el.

3.15-kor Éles alhdgy. újból átvette a munkálatok irányítását. Az oltás 4.30-kor fejeződött be.

A tűz következtében épületben és anyagban 886 ezer forintos kár keletkezett.

—g—

Ehhez nem szükséges kommentár

Salakfolyással kezdődött

Július 8-án 2.30-kor az Ózdi Kohászati Üzemek II. számú kohójánál *Ujfalusi Sándor* megkezdte a salakozást. Eközben a salakcsapoló nyíláson erős sugárban izzó salak áramlott ki a salakpadra. *Ujfalusi* megkísérelte lezárni a salakcsapoló nyílást, ez azonban már nem volt lehetséges. Ezt követően értesítette a vascsapolást előkészítő *Lakatos Mihály* főolvasztárt, majd *Gyöngyösi István* főgázost, s ők megállapították, hogy a salakfolyás olyan mértékű, ami indokolttá teszi a II. számú kohó leállítását. Az izzó salak a vasszerkezetű lépcsőház és a felvonó irányába folyt. Ezért attól kellett tartani, hogy az izzó anyag a lépcsőház acéllemez burkolatát megolvasztva, a lépcsőn és a függőfolyosón a földszintre jutva kábel-tűzet okoz.

Intézkedést tettek a kohó leállítására, ezt azonban — az elektromos zárlatok miatt — csak kézi vezérléssel hajthatták végre.

Ujfalusi Sándor és a II. számú kohó dolgozója a vízűtőrendszerrel szerelt hűtősugarakkal megkezdtek a kifolyt, salak helyhez kötését.

Időközben *Harangódi Ferenc* művezető is a helyszínre érkezett, és szintén segédkezett *Gyöngyösi Istvánnak* a kohó leállításában, majd 2 óra 55 perckor a kárhelytől mintegy 50 méter távolságra levő IV. számú kohó műszerházába ment, és az ottani távbeszélőn jelezte a tüzet az ózdi parancsnokságnak.

Közölte, hogy a salakfolyást követően elektromos kábeltüzek keletkeztek.

Az ózdi parancsnokság híradása 2.56-kor riasztotta a parancsnokság I. és II. szerét. Ezt követően a szolgálatos őrségparancsnok helyismerete alapján a tűzoltás előkészítésének II. fokozatát rendelte el — vonulás közben —, meghatározva az igénybe veendő vízforrást és az osztó helyét is.

A tűzoltás vezetője a felderítés során látta, hogy a II. számú kohó salakpadján salakfolyás történt, ennek következtében az izzó salak a lépcsőházon keresztül a földszintre ömlött, s közben meggyújtotta az unformer gépház és műszerház falán — konzolokon — húzódó elektromos vezetékeket, kábeleket. Utasítást adott rajparancsnokának 2 db „E”-sugar szerelésére. A sugárvezetők feladataul a kifolyt salak helyhez kötését és hűtését határozta meg. A további felderítés alapján megállapította, hogy az 5,40 méteres szinten elhelyezkedő műszerház ajtaja a szétfolyt salak miatt nem közelíthető meg, továbbá az épületen haladó elektromos vezetékek szigetelése is égnék. Intézkedést tett porral oltó kézi tűzoltó készülékekkel való kábel-tűz-oltásra, és elrendelte a parancsnokságon levő porral oltó kézi tűzoltó készülékek előkészítését és helyszínre szállítását.

Ég az unformer gépház és műszerház is

A porral oltók és hűtősugarak a kezdetben hatásosnak látszottak. Később azonban kiderült, hogy a lefolyt izzó salak a kábelcsatorna unformer gépházi bekötéseim át bejutott az unformer gépházba, és ott meggyújtotta a kábelcsatornában elhelyezett kábelek szigetelését, to-

vább magában a helyiségben is kábel-tűzet okozott. A tűz a kábeleken a műszerházba is áterjedt, és a II. számú kohó vezérlő berendezéseinek elektromos vezetőit és műszereit is begyújtotta.

A hűtősugarakkal, valamint a porral oltó kézi tűzoltó készülékekkel 5 óra 10 perckor lényegében eloltották a földszint feletti tüzeket. Az utómunkálatok és a további felderítések során azonban nem csökkent az égéstermékek felszabadulása.

A fedlapok eltávolítása után

A járási és városi parancsnok 6 óra 03 perckor érkezett ki a kárhelyre. A parancsnok a tűzoltás vezetőjével felderítést végzett, s megállapította, hogy a talajszint feletti tüzek el vannak oltva, ennek ellenére további égéstermék felszabadulás észlelhető. A parancsnokság új szolgálóti csoportja közben a helyszínre érkezett, így a parancsnok engedélyt adott a helyszínen történő őrségváltásra. A tűzoltás vezetőjével és az újonnan szolgálatba lépő őrségparancsnokkal együtt további felderítést végzett azzal a céllal, hogy megállapítsák az égéstermék felszabadulásának okát és helyét. A parancsnok felhívása alapján a tűzoltás vezetője a helyszínen tartózkodó létesítményi tűzoltóság tagjainak és a létesítmény dolgozóinak utasítást adott a kábelcsatorna aknáit lezáró csatornafedlapok eltávolítására.

Ezt követően a kárhelytől mintegy 40 méterre levő aknáknál is erős füstkiáramlást tapasztaltak. Ezért a parancsnok javaslatára a tűzoltás vezetője üzemi kompresszorokat szállított a helyszínre, és elrendelte a kábelcsatorna levegővel való kifúvatását.

Az unformer gépházban gomolygó sűrű, fekete füst eltávolítása céljából, valamint a helyiség megvilágítására falnyílásokat létesítettek az üzem dolgozóinak igénybevételével. 6.40-kor a helyszínre érkezett a létesítmény vezérigazgatója, termelési főmérnöke és a nagyolvasztómű megbízott gyáregység-vezetője.

A járási és városi parancsnok a tűzoltás vezetőjével közösen felvilágosításokat kért tőlük a kábelcsatorna nyomvonalának tisztázására. 6.50-kor a helyszínre érkezett a létesítményi tűzoltóság további 10 fős egysége 2 db 800 l/p-s kismotorfecskendővel. Ezeket a tűzoltás vezetője az 1000 m³-es hűtőtorony víztároló medencéjéhez tartalékba állította. A kárhelyről 6.45-kor azt jelentették, hogy a tűz el van oltva, átvizsgálás folyik, a kárérték előreláthatólag 1 millió forint körül.

9.50-kor fejezték be

A tűzoltás vezetője parancsnokával és a szolgálatba lépett új őrségparancsnokkal együtt további felderítést végzett. A létesítmény vezetőitől kapott tájékoztatás alapján elrendelték a kábelcsatorna vízzel és habbal való elárasztását. A vízzel való elárasztás végrehajtásához a létesítményi tűzoltóság tagjainak bevonásával újabb 2 db alapvezeték szereltek, ezeket a később riasztott kazincbarcikai Pyrene habbaloltó táplálására is igénybe vették.

Ez a fecskendő 8.20-kor érkezett ki a kárhelyre.

Az égéstermék további felszabadulása miatt a járási és városi parancsnok 7.25-kor átvette a tűzoltás vezetését, és tűzoltási csoportot szervezett. A tűzoltás addigi vezetőjét háttérparancsnoki feladatokkal, az újonnan szolgálatba lépett őrségparancsnokot a víz és habsugarak irányításával, a közben helyszínre érkezett helyettesét pedig segédtszti feladatokkal bízta meg.

A rendelkezésre álló 3 db alapvezetékkel a kábelcsatorna vízzel való elárasztását rendelte el, majd a 8 óra 20 perckor a kárhelyre érkező habbaloltó gépjárműről szerelt 2 db x-es habfolyató felhasználásával habbal való feltöltést végzeztett. A miskolci parancsnokság 8.12-kor helyszínre érkezett berendezésével az unformer gépházban levő sűrű, fekete füstöt szivatta el.

8.40-kor befejeződött a kábelcsatorna habbal való feltöltése, valamint az unformer gépházból történő füstelszívás, ezért a tűzoltás vezetője a felderítés után az újonnan szolgálatba lépett őrségparancsnokot bízta meg az utómunkálatok irányításával. Közben a helyszínre érkezett megyei parancsnok és a szolgálóti és kiképzési előadó a tűzoltás vezetőjével újabb felderítést végeztek.

Az egységek 9.15 és 9.50 között fejezték be az utómunkálatokat. Ezután a kárhelyet a létesítményi tűzoltóság tagjai a 2 db tartalékba helyezett 800 l/p-es kismotorfecskendővel biztosították. A létesítményi tűzoltóság 8-án 12 órakor vonult be a kárhelyről.

Néhány tanulság

A tűzvizsgálat és a tanulmány készítése során megállapítottuk, hogy a tűzoltás vezetője a szokványos salakfolyást tételezte fel, és taktikai elképzeléseit is ennek megfelelően alakította ki, ahelyett, hogy pontosabban felmérve a helyzetet, hamarabb intézkedett volna a szükséges további egységek és felszerelések kirendeléséről. Így az amúgy is késedelmesen (2.55-kor) jelzett tüzeset felszámolása némileg elhúzódtott. Bár ez nem növelte a kárértéket, a termelés kiesést azonban kétségtelenül. Véleményem szerint nem a vízzel, hanem a habbal való elárasztás mellett kellett volna dönteni. Ehhez a szükséges oltóanyagok és technikai eszközök is rendelkezésre álltak.

Tekintettel arra, hogy a kohóknál alkalmazott technológiákkal nem küszöbölhetők ki a vas és salakfolyások, ilyen esetben már a kezdeti időben szükséges gondoskodni a megfelelő, a határos beavatkozás személyi és tárgyi feltételeiről. Jobban kell élni tehát a kombinált oltási módokkal, és a taktikai szabályoknak megfelelően biztosítani kell a felszerelések maximális bevetettségét. De nem kevésbé lényeges, hogy a kohászati üzemek telepítéskor és a használat során kiszűrjünk minden olyan úgynevezett második tüzkeletkezési és tűz továbbterjedési lehetőségeket, amelyek nagyobb tűzkarok és termelési kiesések előidézési lehetnek.

Nem engedhető meg továbbá az sem, hogy az ilyen létesítményekben technológiai okokból ne legyen megfelelő tűzálló leszakcsolás és megfelelő hűtővíz a bekövetkező vas- és salakfolyások megállítására, mint ezen a kárhelyen is tapasztaltuk.

Karászi György
tű. szds.

A meghibásodott hűtőaggregát

A gázüzemű kávéfőző közvetlenül a hűtőberendezés felett volt a pulton

A gondatlanság ára...

1971. augusztus 21-én 12.56-kor tüzet, illetve robbanást jeleztek az Üllői út 11-13. szám alatti cukrászüzletből. A tűzjelző elmondta, hogy a helyszínen több sérült is van. A riasztott egységek kiérkezésével egy időben megkezdték a felderítést, illetve az esetleg a helyiségben rekedt emberek mentését. A felderítés során megállapították, hogy a helyiségben emberek már nem tartózkodnak.

A beavatkozás pillanatában a berendezés egy része lángokban állt. A városi gáz mérőórája a hő következtében megolvadt, és a vezetékbeli kiáramló gáz égett. Egységeink 1 É sugár bevetésével megszüntették az égést.

A tűzoltás vezetője — helyesen — mindaddig nem oltatta el a vezetékbeli kiáramló gáz égését, amíg intézkedésére fel nem derítették és el nem zárták a gázvezeték elzárócsapját. Ellenkező esetben ugyanis újabb robbanás következhetett volna be. Ezzel viszont a kiáramló gáz égését is megszüntették. Közben átvizsgálták a fából készült galériát is, de ott sem találtak embereket.

A tűz, illetve a robbanás következtében 3 súlyos és 3 könnyebb sérülés történt. A tulajdonos felesége Kassai Józsefné később belehalt égési sérüléseibe.

A tűzvizsgálat során az alábbiakat állapítottuk meg:

Kassai József cukrászmester üzlete 2 részből, egy kb. 18 m² alapterületű kiszolgáló helyiségből és egy kb. 20 m² alapterületű előkészítő műhelyrészből állt. A kiszolgáló, illetve az üzlethelyiségben volt egy 4 m hosszú pult. Ebbe építették be a hűtőberendezést és aggregátot, illetve a fagyaltkeverőgépet és annak hűtőberendezését. A kiszolgálópulton helyezték el a városi gázzal üzemelő kávéfőző gépet. Az üzlet már hosszabb idő óta — betegség miatt — zárva volt. Augusztus 19-én nyitották ki újra.

Aznap délután észlelték, hogy a kiszolgálópulton levő hűtőgép elektromos meghajtómotorjai állandóan üzemelnek, de a hűtés nem megfelelő.

Kihívtak egy hűtőgépszerelőt, és ő másnap meg is javította az egyik gépet. A másik gépet, ez a pult utca felé eső részén volt, nem tudta megjavítani. Ezt követően 21-én kijött a hűtőgép állandó karbantartója. A szerelő megállapította, hogy a hűtőrendszerben az előírt 24 atm nyomás helyett csak 12 atm nyomás van. A tárolótartályból kétszer „rápumpált”, és megpróbálta helyreállítani a nyomást, il-

letve megszüntetni a feltételezett dugulást. Mivel a gép még mindig nem működött megfelelően, a nyomáscsökkentőnél szétszerelte a rendszert, azonban nem győződött meg a rendszerben levő nyomásviszonyokról.

Marcell Tibor hűtőgépszerelő tehát nem kellő körültekintéssel végezte munkáját. Jóllehet tisztában volt a hűtőközeg tűz- és robbanásveszélyével, mégsem gondoskodott a hűtőgép felett városi gázzal működő kávéfőző gép és a helyiségben elhelyezett gázüzemű vízmelegítő gyújtólángjainak elzárásáról. A nagy nyomással kiáramló metilklorid gáz, miután elérte a szükséges robbanási koncentrációt, felrobbant a kávéfőző gép gyújtólángjától.

Az MSZ 11101. sz. szabvány — mely a hűtőberendezések biztonsági előírásával foglalkozik — 2.3 pontja meghatározza, hogy a hűtőközegként alkalmazott metilklorid (CH₂Cl) éghető és robbanásveszélyes gáz. A metilklorid alsó robbanási értéke 3,5 térfogat % felett van.

A tűz, illetve robbanás következtében 60 000 Ft tűzkár is keletkezett.

Sóvári József
tű. őrgy.

A leégett gázóra helye

A hűtőpult a kávéfőzővel és a süteménytartóval

GÁZROBBANÁS A FÜRST UTCA

BELTÉR SZÁRÍTÁS B

Augusztus 30-án 1.43-kor robbanás, majd tűz keletkezett a XIII. Fürst Sándor utca 16. sz. ház III. emeleti 2. sz. lakásában. A környező házak lakói felriadtak a nagy erejű robbanásra, és azonnal jelezték a káresetet. Az első jelentés után még tíz perc múlva is érkeztek jelzések a budapesti parancsnokság hírközpontjába.

A hírközpont 1.44-kor kiemelt riasztást rendelt el. Az elsőnek kiérkezett gépjárműfecskeendő őrségparancsnoka már az utcán utasítást adott a tűzoltás III. fokozatának előkészítésére. A szereléssel egyidőben érkezett a helyszínre a tűzoltási csoport is, és vezetője átvette a tűzoltás irányítását, majd megkezdte a felderítést.

A tűzoltással egyidejűleg legfontosabb feladatként a veszélybe került lakókat kellett kimenteniük egységeinknek. A szomszédos lakásokból két a negyedik emeletről pedig hat személyt a lépcsőházon át, sugarak védelme alatt mentettek ki, további két lakót pedig a tolólétrán. Az oltási és mentési munkálatokat végül

is 3 db E meg egy létrasugárral 2.25-kor fejezték be egységeink. Feladataikat bátran és szakszerűen hajtották végre.

Elvágtott gumitömlő

A tűzvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a konyhában elhelyezett TRIPLEX-típusú, olasz gyártmányú gáztűzhely csapjai reteszelt kivitelűek, tehát akaratlan gyújtás ellen biztosítottak. A tűzhely csapjai a robbanás pillanatában zárva voltak. A tűzhely gázellátását városi vezetékkel, majd egy laboratóriumi gázcsapon keresztül gumitömlő-összeköttetéssel oldották meg. Ez a jelenleg érvényben levő gázipari biztonsági szabályzat szerint is megengedhetetlen.

A gumitömlő — kb. 10 cm-re a csaptól — el volt vágva. A vágás helyén annyi gáz áramlott a helyiségbe, amennyi kb. 30—45 perc alatt robbanóképes eleggyé vált. A szabad keresztmetszeten át áramló

városi gáz mennyisége az átlagos csatlakozási nyomáson:

$p = 85 \text{ mm}$ vo értékben $2,5 \text{ m}^3/\text{óra}$ volt.

Ez a mennyiség elegendő volt a robbanás létrejöttére, mégpedig a következő megfontolások és számítások alapján:

A lakás ablakai minden valószínűség szerint zárva voltak. A szabadba való gázkiáramlás csak a nyílászárók esetleges résein keresztül volt lehetséges. Mivel azonban szélcsendes idő volt, s a lakás belső tere, valamint a külső légtér között nem volt lényeges hőmérséklet különbség, az említett tényezőt figyelmen kívül hagyhatjuk.

A konyha légtere 24 m^3 . A városi gáz alsó robbanási határának értékére számítva a

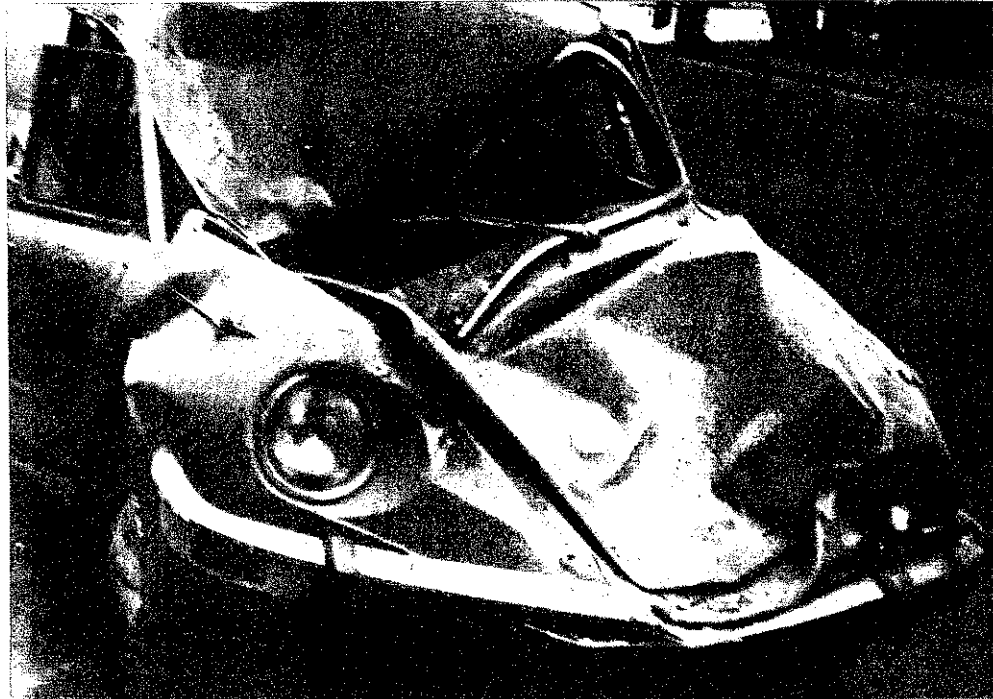
— $6,5 \text{ t}\%$ -hoz szükséges gázmennyiség $1,75 \text{ m}^3$ volt.

A robbanás hatása

A rombolás mértékét tekintve egyértelműen megállapítható, hogy a robbanás középpontja a konyhában volt. A detonáció következtében a konyhát a 3-as sz. lakástól elválasztó fal a 3-as lakás szobájára omlott. Az előszobát meg a hallt, továbbá a fürdőszobát és a személyzeti szobát elválasztó fal teljes egészében, a hall meg a középső szoba közötti pedig részben kidőlt.

A konyha Katona József utca felőli homlokzati parapett fala rázuhanva az utcán parkoló Skoda, Volga és Trabant gépkocsikra, erősen megrongálta azokat.

A robbanásból eredő rombolás mértékét figyelembe véve a lakásban $5\text{--}7 \text{ m}^3$ gáznak kellett volna lennie a belső ajtók nyitott állapota esetén. E gázmennyiségből a robbanásveszélyes koncentráció kialaku-

A robbanás következtében omlott parapettfal.

Ez a Skoda éppen ott parkirozott.

A konyha: a robbanás középpontja. Az ablak melletti hűtőszekrény elektromos szikrájából robbant fel a gáz— levegő elegy.

A gumivezetéken jól látható a magas hőmérséklet.

lásához kb. 2—3 óra szükséges. A konyha légtérét alapul véve azonban a tömlő elvágása után 30—45 perccel is bekövetkezhetett a robbanás. Az iniciálást a konyhában működő hűtőszekrény automatikus bekapcsolásakor kipattant elektromos szikra szolgáltathatta.

A robbanás pillanatában a lakásban felgyülemlett robbanóképes gáz—levegő elegy égéshője olyan magas volt, hogy a könnyen gyúló és éghető anyagokat (bútor, textíliák, papírnemű stb.) meggyújtotta, s azok igen hevesen égtek.

A heves égés okozta nagymérvű károsodás és az égésnyomok ugyanis egyaránt a robbanás pillanatában keletkezett rendkívül nagy hőterhelésre utalnak. A magas hő az előszobai gázmérő órát a felüggesztés helyéről egyszerűen leolvasz-

totta, és a kiáramló gázt belobbantotta. A gáz égése elősegítette a tűz továbbterjedését.

Mint a napisajtó jelentései alapján ismeretes, a szóban forgó lakás bérlője: *Gondos Gabriella* 48 éves előadó életét vesztette a káreset következtében. Az anyagi veszteség mintegy félmillió forint.

Majdnem hatszor nagyobb

Az utóbbi időkben jó néhány gázrobbanásos tűz keletkezett. A vizsgálatok során majdnem mindig nagymérvű robbanást állapíthattak meg.

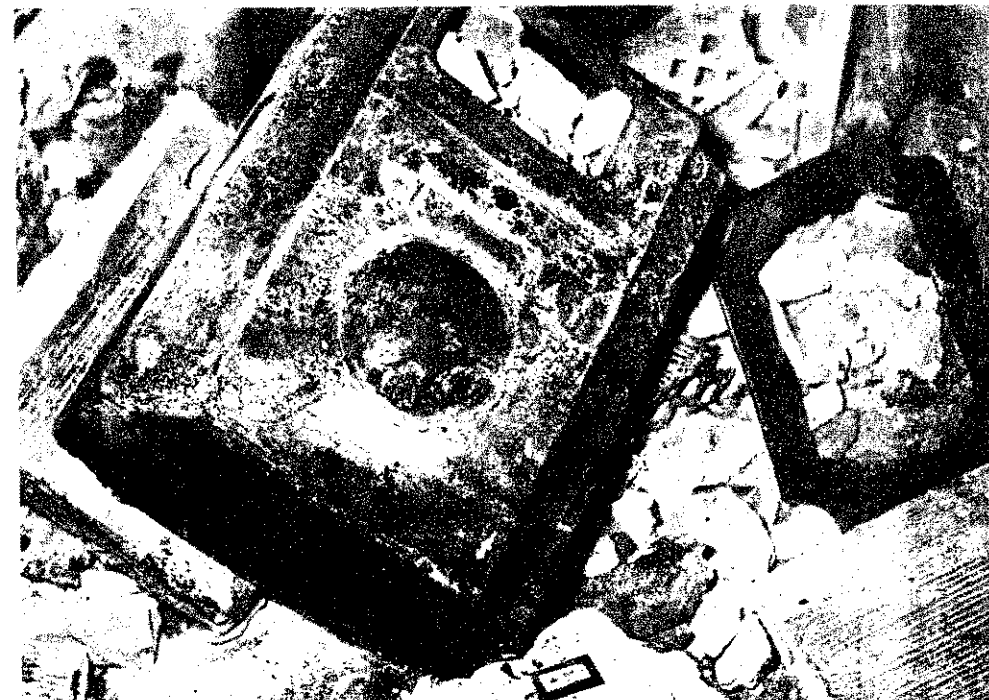
Párhuzamot vonva a viszonylag kis konyha és egy nagyobb légtérű gázüzemű

kazánház között, a következőket állapíthatjuk meg:

A kárt szenvedett lakókonyha $2 \times 4 \times 3$ m-es nagyságú volt. A 7—70-es BM TOP ágazati szabványban meghatározott képlet $F = f \cdot V$ (m^2) szerint jelen esetben a robbanófelület nagysága $0,48 m^2$ lenne. Ezzel szemben, ha a $3 m^2$ -es ablakot veszszük robbanófelületnek, akkor a hasadónyíló felület nagysága majdnem hatszor nagyobb volt annál, mint amekkorát a szabvány előír. Ennek ellenére nagymérvű romosodás következett be.

Ugyanez a helyzet adódhat azokban a kazánházakban, ahol nem alakították ki a szabványokban előírt hasadónyíló felületet, s nem építették be a gázészlelő és jelző berendezést.

S. J.

A magas hőtől leolvadt gázmérő óra

A lakás égéskor károsodott

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Az éghető anyagok közül a fa és a textiliák könnyen válhatnak a tűz mártalékává.

A LANGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LANGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMEÉT, ÉS AKADALYOZZA NAGY ANYAGI VESZTÉSEGGEL JÁRÓ TÜZKÁROK BEKÖVETKEZÉSEIT

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Versenyeredmények:

ATLÉTIKA

RÖPLABDA

100 méteres síkfutás:

1. Terjéki László alhdgy.	Bpest	11,3
2. Kinczli István alhdgy.	Tolna m.	11,6
3. Sztaraszta Sándor örm.	Szabolcs m.	12,2

mp

1. Budapest	10 pont
2. Csongrád megye	8 pont
3. Baranya megye	6 pont

400 méteres síkfutás:

1. Terjéki László alhdgy.	Bpest	52,1
2. Albert Albert alhdgy.	Bpest	55,1
3. Tóth Miklós tiz.	Vas m.	58,8

800 méteres síkfutás:

1. Albert Albert alhdgy.	Bpest	2:05,4
2. Vízvári István	Bpest	2:12,6
3. Horváth István tiz.	Baranya m.	2:23,4

perc

1. Budapest	1249 pont
2. Győr megye	1214 pont
3. Hajdú-Bihar megye	981 pont
4. Szolnok megye	978 pont
5. Baranya megye	972 pont
6. Pest megye	972 pont
7. Borsod megye	940 pont
8. Csongrád megye	824 pont
9. Szabolcs-Szatmár megye	753 pont

Magasugrás:

1. Makszim Mátyás hdgy.	Bpest	170
2. Berecz László alhdgy.	Bpest	166
3. Vas László tiz.	Csongrád m.	163

m

Távolugrás:

1. Szabó András alhdgy.	Bpest	571
2. Meleg Sándor alhdgy.	Pest m.	559
3. Pummer Gyula szk.	Borsod m.	542

Egyéniben:

1. Németh Géza alhdgy.	Bpest	419 pont
2. Albert Albert alhdgy.	Bpest	416 pont
3. Iszai Lajos szk.	Győr m. (sorsolással)	414 pont
4. Felföldi János örm.	Bpest	414 pont
5. Buzdor Pál tiz.	Győr	403 pont

Súlylökés:

1. Makszim Mátyás hdgy.	Bpest	11,83
2. Buda Sándor alhdgy.	Borsod m.	11,24
3. Kracz György tiz.	Tolna m.	11,00

VIZSZINTES: 1. KERESKEDELMI VÁLLALATOK KÉT NAGYOBB CSOPORTJA. 9. Alá. 10. Mint előző. 11. Alom. 15. A szájdon található. 18. A FÜGG. 19. FOLYTATÁS. 19. Dekázó azonos betű. 20. Bot féleség. 21. Színkeverék! 22. Tesz. 23. Rag. 24. Minisztériumunk régebbi rövidítése. 25. Fehérnemű. 27. Felkiáltó szócska. 29. Azonban. 30. A FÜGG. 19. ALATTIAKBAN PL. ILYEN TŰZ- ÉS ROBBANÁSVESZÉLYES ANYAGOK FORDULHATNAK ELŐ (folyt.: függ. 16.). 33. A vízi ember! 35. Van ilyen cédula is. 38. Eljenez. 41. Azonosak. 42. Érzékeled. 45. Mint 23. 46. A gyári ellenőr. 47. Egy kis nevetés! 48. Siető. 51. Som betű. 52. Egy szippantás!

FÜGGŐLEGES: 1. Nem ül. 2. Egyszerű eszközökkel ráerősít. 3. Kevert hajó! 4. Vissza: műszaki katoná. 5. Kicsinyítő. 6. Tartósítók. 7. Zörejt. 8. Nehezen előre jutó. 12. Mezőgazdasági röv. 13. Rögton (két szó)! 14. Veszprém megyei patkák mellől való. 15. A volt török rang! 16. A VÍZSZ. 30. FOLYTATÁS. 17. Hosszabb időszak. 19. A LEGTŰZVESZÉLYESEBB KERESKEDELMI VÁLLALATOK (folyt.: vízsz. 18.). 24. Napszak. 26. Nincs, nem volt, ... 28. Kötőszó. 31. Nem ezt! 32. Kiss Zoltán. 33. Rangjelző. 34. Marad. 36. Aludna. 37. Nehéz fém-e? 39. Timur... 40. Idegen női név. 43. Nem ült-e le? 44. Vissza: szekérponyva. 49. Félíg avas! 50. Lízstjelzés. 52. Aláírások után látható. 53. Megszóllítás lehet.

FEJTŐRŐ

FEJTŐRŐ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
9								10	
11	12	13	14	15	16	17			
	18								
19			20		21			22	
23		24		25	26		27	28	29
30	31		32			33		34	
			35	36	37				
38	39	40		41		42	43	44	
45			46					47	
48	49		50	51		52	53		

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., 18., 30., függ. 16. és 19.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, amelyre szintén vonatkozik a vízsz. 30. kérdése (hiányzó betű: C).

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. október 20.

K. I.

A 8. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: KLUBOK ÉS KULTURHÁZAK; ALKALMI DEKORÁCIÓK; NYÍLT TŰZELESŐ KÁLYHÁK.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: NYÍLT LÁNGU.

Könyvjutalmat nyertek: Kondor Endréné, Békéscsaba; Pető János; Budapest; Németh Mihály, Baja.

A 9. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: ALLANDÓ ÉS VANDOR; ÁLLATALLOMÁNY; ÉPÍTMÉNY ANYAGA; SÁTORBAN.

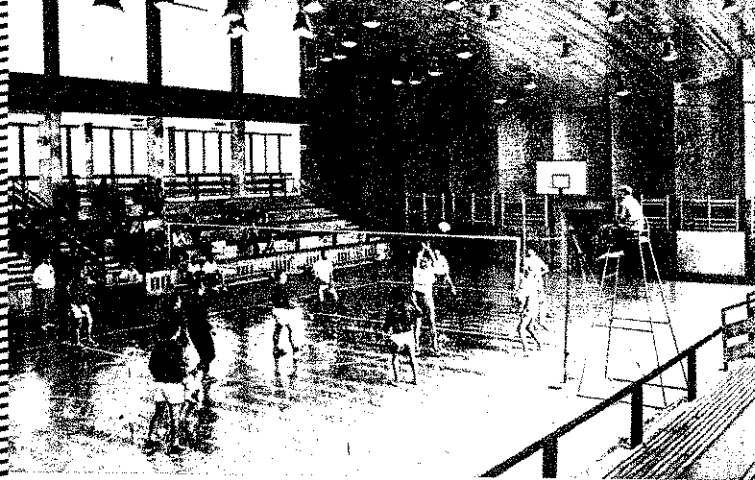
A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: TŰZVESZÉLYES.

Könyvjutalmat nyertek: Pánczél Sándorné, Esztergom; Tóth Kálmán, Sárrétudvari; Kovács József, Mezőkeresztes.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata Szerkesztő a szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tüzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108. 71.3630/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I. Index 25 804

TŰZVÉDELEM

A Budapest—Baranya mérkőzés a tornacsarnokban

A céllövők mezőnye

Atletika

A nemzetközi és országos tűzoltóverseny befejezése után is mozgalmas maradt a tűzoltó sportélet, és eseménygazdag rendezvények követték az augusztus eleji napokat. Augusztus 17—18-án a röplabdabajnokságot bonyolították le a központi gyakorlótéren levő tornacsarnokban; 25-én az atlétikai bajnokság résztvevői mérték össze felkészültségüket a Dózsa-stadionban; szeptember 9—10-én a honvédelmi ötpróba versenyszámaira került sor a Mexikói úti lőtéren, az Elektromoson és a központi gyakorlótéren. (Eredmények a 23. oldalon.)

Szabó András alhdgy. 571 cm-rel nyerte a távolugrást

A legjobb úszó és az egyéni verseny győztese: Németh Géza alhdgy.

A 100 méteres síkfutás rajtja

Buzdor Pál tizedes, a győriek erős embere

Albert alhdgy. biztosan nyerte a 800 méteres síkfutást

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXIII. évf. 11. sz.

1971 november

ÉLETMENTÉS

Budapesti egységek beavatkozása a Ganz-MÁVAG-ban

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA. Október 14-én Kónyi Gyula r. vörgy., belügy-miniszter-helyettes nyitotta meg a belügyi orvosok háromnapos tudományos konferenciáját. A tanácskozáson részt vettek a budapesti orvostudományi egyetem és a orvostovábbképző Intézet professzorai, valamint a társ fegyveres erők és testületi egészségügyi szolgálatainak képviselői is. A konferencián elhangzott referátumok tanúsága szerint is a belügyi orvosok egyre igényesebben végzik munkájukat, és kapcsolódnak be a tudományos kutatómunkába a betegellátás további javításáért, továbbá egészségének, szolgálatképességének megővése céljából.

VETELKEDŐ. A Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központja október 16-án immár hatodszor rendezett tűzrendészeti vetélkedőt. 26 női dolgozó 3 tagú bizottság előtt mérte össze felkészültségét. A Szabó Miklós tűzrendészeti előadó irányításával lebonyolított színvonalas vetélkedőt Tóth Imréné, a 908-as egység dolgozója nyerte 55 ponttal. Az első négy helyezettet pénz-, az 5-7. helyezetteket tárgyjutalomban részesítették.

ÉRTÉKELÉS. A Gamma Művekben október 20-án főosztály-, osztály- és üzemvezetők jelenlétében értékelték a vállalat tűzrendészeti helyzetét. Bába Miklós műszaki igazgató megnyitóját követően dr. Vindisch Kálmán üzemrendészeti osztályvezető számolt be az elmúlt három évben végzett tevékenységről. Az ilyen szinten első alkalommal rendezett tanácskozást a valós elemzés, valamint a résztvevők aktivitása jellemezte. (Képünkön: Bába Miklós megnyitja a tanácskozást)

KITÜNTETÉS. A belügyminiszter elvtárs Nagy Sándort, a Egészségügyi Minisztérium január 1-én nyugállományba vonul vezető tűzrendészt sokéves lelkiismeretes munkája elismeréséül a Tűzrendészeti Érem arany fokozata kitüntetésben részesített. A kitüntetést szeptember 30-án dr. Dózsa Artúr szervezési főosztályvezető jelenlétében adták át.

Százezer forint

A Heves megyei tanács összesen százezer forint jutalomban részesítette azokat a megyei községi testületeket, amelyeknek a versenyrajai bejutottak az országos döntőbe.

Az országos bajnokságot nyert Atkár, Mátrászentimre és Szilvásvárad 25—25, a második helyezett Terpes 15, míg a harmadik helyezett Aldebrő önkéntes tűzoltótestülete 10 ezer forintos pénzjutalmat kapott.

TÜZOLTÓ-KIÁLLÍTÁS. Állandó tűzoltó-kiállítás nyílt meg a sárospataki kollégium múzeumépületében. Az anyag minden darabja ajándék. Itt látható többek között a pataki főiskola egykori fecskendője, valamint korabeli vízipuskák, sisakok, csákányok, régi tűzoltó-egyenruhák, a pataki diákok hajdani tűzoltó-egyletének szolgálati szabályzata, de az anyag a tűz elleni harc modern eszközeiből is izelítőt nyújt. A kiállítást október 24-én Minárovics János t. alez., a Tűzoltó Múzeum igazgatója nyitotta meg

GYAKORLAT. Október 7-én a hevesi járásban több helyen, így Tiszanánán is riasztászerűen végrehajtott vízesgyakorlatot tartottak. A Petőfi Tsz. I. sz. tanyaközpontjában feltételezett istállótüzet a helyi, kömlői és kiskörei önkéntesek „oltották el”. Képünkön: a kömlőiek

MÁTRASZENTIMRE IS. Lapunk szeptemberi számában a „Heves megyei jegyzetek” c. írásban már bemutattuk a mátrászentimrei önkénteseket, fényképet azonban akkor még nem közlhetünk a községi férfi kocsifecskendőszerezésben országos győztes rajukról. Íme a bajnokcsapat, az álló sorban középen: Stuller András parancsnok

FELHÍVÁS

Kérjük Olvasóinkat, hogy a lapunk e havi számához mellékelt befizetési lap felhasználásával szíveskedjenek legkésőbb december 15-ig rendezni az 1972. évre szóló előfizetési díjat. Lapunk példányonkénti ára továbbra is 1,50 Ft. A befizetési lap hátoldalán szíveskedjenek feltüntetni a kért példányszámot.

Azok számára, akik az előfizetési díjat az említett időpontig nem egyenlítették ki, a lap küldését — tartozásuk rendezéséig — külön felhívás nélkül szüneteltetjük.

SZERKESZTŐSÉG

ÁG-VERSENY. Október 16-án a Tiszalöki Állami Gazdaság rázompusztai központjában rendezték meg a Szabolcs megyei állami gazdaságok immár második idei tűzoltóversenyét. A találkozón 19 csapat elméleti vizsgája, a tűzrendészeti előadók tűzvédelmi totója, vízesgyakorlat formájában történő szerelés és egyéni ügyességi verseny szerepelt a programban.

Immár 54. évfordulóját ünnepeltük a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak, amely új fejezetet nyitott az emberiség történelmében, hiszen 1917. november 7-étől számíthatjuk a kapitalizmusból a szocializmusba és a kommunizmusba vezető korszak kezdetét.

A nagy Lenin alapította szovjetállam története fényesen igazolja a szocializmus magasabbrendűségét. A polgárháborús, majd a második világháborús veszteségek ellenére — tőkésország számára elképzelhetetlen gyorsasággal fejlődött a világ második legnagyobb ipari hatalmává, a kommunista társadalom első építőjévé.

Az ötvennegyedik évforduló különösen kedves emlékeket ébresztett bennünk, mivel éppen huszonhatedeszer ünnepelhetjük szabadon a Nagy Október világjelentőségű győzelmét. E huszonhét esztendő folyamán a fasizmust térdre kényszerítő Szovjetunió győzelmével és internacionalista segítségnyújtásával vált lehetővé, hogy számos ország, köztük a mi hazánk is, kiszakadhasson az imperializmus táborából, és diadalra vigye Marx, Engels és Lenin halhatatlan tanításait.

A szocialista országok közössége, élén a legnagyobb és legtapasztaltabb testvérrel, a Szovjetunióval, építőmunkájának sikereivel példát mutat és egyben reményt ébreszt az imperialista elnyomás alatt sanyalódó százmilliókban. Gazdasági, politikai és katonai ereje egyre inkább meghatározó az események menetében, s megbízható szövetségese a gyarmati elnyomás ellen s a nemzeti függetlenségért, valamint a haladásért küzdő népeknek.

Tudjuk, az imperialisták még nem adták fel a reményt, hogy megfordíthatják történelem menetét. Ezért próbálkoznak az újragyarmatosítással és az agresszióval, s támogatják mindenütt a legreakciósabb elemeket. A történelem menetének iránya azonban megváltoztathatatlan, minthogy a szocializmus világméretű győzelmét csak késleltetni lehet, de nem megakadályozni.

Ahhoz, hogy gyorsabban érhessek el a kívánt célt, mindenekelőtt a szocializmus, a béke és a haladás erőinek fokozottabb egysége szükséges. De nem kevésbé fontos, hogy a szocializmus erőinek minden osztaga a proletár nemzetköziség szelleméből áthatva munkálkodjon.

Dolgozó népünk ettől a szándéktól vezéreltetve gyorsítja meg pártunk és kormányunk kipróbált irányításával a szocializmus építési, és nyújt erejéhez képest segítséget az imperializmus elleni küzdelemnek.

BEMŰ A GYŐ

A TUK T K

EIVRT Gyöngyösi Gyára

Páratlan bravúrt hajtottak végre a gyöngyösi járás legnagyobb ipari létesítményének önkéntes tűzoltói: két számban is megszerezték az országos bajnokságot! Az itteni létesítményi tűzoltóság 1953 óta működik, és tagjai tűzrendészeti megbízottként is tevékenykednek az üzemszekción. *Gyeván László* önk. szds., a parancsnok a gyár tűzrendészeti előadója. *Székrenyesi János* rendészeti osztályvezető irányításával ő a felelős mind a megelőző mind pedig a mentő tűzvédelmi feladatokról.

A gyári tűzoltóság megelőző tevékenysége már hosszú évek óta példás. Az ő éberségüknek is köszönhető, hogy nem keletkezett tűzük az elmúlt években.

Versenyszereplésüket tekintve is sok sikerrel büszkélkedhetnek. Férfi- és fiú-rajai évek óta előkelő helyezéseket értek el a járási, megyei és országos találkozásokon, országos bajnokságot azonban most nyertek először, méghozzá egyszerre kettőt.

A fiúk meg a lányok igazán keményen megdolgoztak ezért az eredményért. A 14 fiatal kilenc községből jár be dolgozni, s így nem éppen kevés erőfeszítést követeltek tőlük a munkaidő utáni gyakorlatok. A járási versenyen részt vett két férfirajjal együtt, összesen 2058 órát fordítottak a felkészülésre.

Az idén alakult leányraj tagjai: *Pull Éva, Bugarszky Erzsébet, Dudori Julianna, Váradi Ágnes, Nagy Éva, Barták Katalin* és *Kiss Mária* csaknem valamennyien fizikai dolgozók gyerekei. Kettő ipari tanuló, míg a többiek mint fiatalokúak egyelőre ótórás alkalmazásban állnak.

A fiúk (többségük már tavaly is versenyzett): *Hatalyák Géza, Kiss János, Kiss Ferenc, Tóth József, Patkós István, Fehér*

Ferenc és Nagy András valamennyien ipari tanulók, s már termelőüzembe kihe-lyezve dolgoznak.

Skultéti János igazgató javaslatára ki-váló teljesítményük és szorgalmuk elismeréseképpen a lányokat tűzoltókból tizedesekké, a fiúkat pedig őrzetőkkel szaka-szvezetőkbe léptették elő. Ezenkívül öt-ezer forintos jutalmat kaptak, és közös kirándulást tettek a gyár költségére.

Atkár

Kerekén hét esztendő kellett várniuk az atkáriaknak, hogy régóta dédelgetett reményeik valóra váljanak. 1964-ben ugyanis a fiúraj egyik tagjának hirtelen megbetegedése miatt „csak” harmadik helyen végeztek az országos versenyen. Most viszont mindenki legjobb teljesítményét nyújthatta, s biztos győzelmet arattak a kocsi-fecskendő-szerelésben elért 40 mp-es idejükkel, valamint 60 mp-es stafétájukkal.

A bajnokcsapat szép jövő előtt áll, mert az a hagyomány, hogy a tagság úttörőtűzoltóként kezdi a testületi életet. Ebben a törekvésben nagyszerű segítő társuk *Gyöngyösi József* iskolaigazgató, aki országgyűlési képviselő is.

Az *Erdélyi János, Brezóczi László, Benei András, Bagi István, Bata József, Bagi Ferenc* és *Nagy Béla* összetételű raj *Kolozsvári Imre* önk. hdgy. parancsnok és helyettese *Erdélyi Béla* önk. ftörm. irányításával egy hónappal a járási verseny előtt kezdte meg a felkészülést. A járási és megyei versenyek után 1—1 hét pihenőt kaptak a gyerekek, de az országos találkozó követően már csak egyetlen napot. Különböző jóformán minden este 2—3 órát gyakoroltak.

Kezdetben előfordult néhányszor, hogy a rajban szereplő három focista a tömlők

meg a sugárcső helyett a börgolyóval foglalatkodott szívesebben. Amikor nem jelentek meg idejében, a parancsnok nyom-ban kijelentette: a gyakorlat, elmarad majd eltávozott.

Nem sokkal később azonban már való-sággal utánarohantak, és jelentették: „Im-re bácsi! A raj szerelésre készen áll!” A parancsnok később sem engedett a ne-gyvenyoicból. Aki egy kicsit „lazítani” akart, annak két kört kellett futnia a labdarúgópályán.

A kemény munka jutalmaként bizo-győzelmet arattak az országos döntőben. Községük számos lakosa utazott fel Buda-pestre, hogy lelkes szurkolással is buzdít-sák őket. Köztük voltak a község olya-vezetői is, mint: *Molnár György* párttit-kár, *Tomcsányi Imre* tanácselnök, *Boldi József* vb-titkár és *Babus Zoltán*, a tsz el-nöke.

Szilvásvárad

Ebben az évben kiemelt üdülőhely nyilvánították a festői környezetű közsé- get, s minthogy ez a rang a fejlesztés táv-latait is sejtetni engedi, föltötte megnyu-gtató, hogy a tűzoltótestület tagjai a mo-torinál nagyobb feladatok végrehajtásá-n is kiválóan felkészültek.

Országos bajnokságuknak ugyanis szé- előzményei vannak. 1968-ban például o- szágrészi második díjat nyertek, a köve- kező évben pedig a megyei tanács ke- deményezte versenyben nyertek 5000 fi- rintost díjat. Ebben a versengésben a te- tületi feladatok összességének eredménye- vették figyelembe.

Ebben az esztendőben vonulószeret ka- tak a megvétől, méghozzá egy haszné- mikrobuzst új motorral. A motorcserét a- maguk végezték el.

A *Csoma Gábor* önk. hdgy. parancsnok által vezetett *Karácsonyi Sándor, Bor Lajos, Tóth László, Süttő László, Varró István, Demeter István* és *Berec Géza* ös- szetételű raj 27 mp-es idejével kategóri- győztes lett az osztoztűgár-szerelésbe- Igaz, öt hibapontot is „összeszedtek”, még így is négy és fél ponttal sikeri megelőzniük a tatabázaikat, pedig azo- nak 16 korpont előnyük volt velük sze- ben.

Bojtos József tanácselnök és *Kovács Á hályné* vb-titkár lelkes támogatói az it- ni testületnek. Az országos verseny tū- teletere új egyenruhát kapott a raj.

A bajnokcsapat tagjai erősen remél- hogy lesz még olyan alkalom, amikor

Az EIVRT Gyöngyösi Gyárán
Gyeván László

Atkár

ugyanennek a gyárnak országos győztes másik csapata

országos verseny záróünnepségén ismét elvonulhatnak a dísztribün előtt, s a tévéjövőtábolból az egész országban láthatják őket.

DKFV Bázakerettye

Egy országos bajnokság megnyerését természetesen nem lehet előre „betervezni”. Régebbi tapasztalataikból ők is jól tudták, hogy ebbe az ellenfeleknek is akad némi beleszólásuk. Azt viszont megfogadták, hogy olyan messzire jutnak a dobogó legmagasabb fokáig vezető úton, amennyire csak lehetséges.

A négy találkozó közül egyébként a járásra készültek legtöbbit. Ósrégi riválisuk ugyanis a lövési testvérüzem. Eddig erősen a bázakerettyeiek javára billent a mérleg nyelve, most viszont holtversenyben végeztek.

A megyei döntőn azután már simán győztek a bázakerettyeiek, és a továbbiakban meg sem álltak a győzelmi emelvényig.

Miután más alkalommal is hasonló teljesítménnyel szeretnének kirukkolni, nem kívánták részletezni felkészülési módszereiket. Csupán annyit voltak hajlandók mondani erről, hogy mindig alapos bemelegítéssel kezdtek a gyakorlatot, és igen nagy gondot fordítottak a gyorsaságot fejlesztő edzésekre. Mindebben jól kamatoztatták labdarúgó-pályafutásuk tapasztalatait.

Ily módon a *Laksz Károly* parancsnok rányitásával szereplő és *Ujj Ernő*, *id. Varga János*, *ifj. Varga János*, *Tóth György*, *Szöke Miklós*, *Horváth József*, *Szabó József* és *Vida Lajos* összetételű csapat (a járási után egy poszton változtatnak), jöllehet túlnyomórészt megletebb korúakból áll, gyorsaság tekintetében is felvette a versenyt a fiatalokkal.

Jellemző, hogy az egyik találkozózn id. *Varga János*nak igazolnia kellett magát, mert sehogyan sem akarták elhinni, hogy ényleg 52 éves. Ő volt ugyanis az egyik egygyorsabb tagja a rajnak.

Az országos bajnokok az üzemi tűzoltócsapat többi tagjához hasonlóan kivétel nélkül elismert szakemberek a munkahelyükön. Így azután amikor *Trombitás István* igazgató, majd pedig a bányásznapon *Bese Vilmos*, a tröszt vezérigazgatója az ünnepség első aktusaként elismerésben részesítette a kiváló gárdát, jogosan éreztették úgy, hogy az üzem iránti hűségük s kifejeződött ebben.

(KG—GR—KM)

Olvasóink telán még emlékeznek rá: egyetlen ponton nyert a bajnoksága. Felvétellünk az országos verseny színhelyén, ahol *Laksz Károly*

Amikor ez a felvétel készült, az alkárikak még csak bajnoki díjak voltak.

Csoma Gábor szilvásváradí parancsnok és tanítványai

Ez a művelet az lett a szilvásváradí radíak vezérigazgatója. Még akkor: egy kis tüzet és befutás után.

Állatok

ber 5-én, gyakorlat előtt, készült közben örökítettük meg a bázakerettyei létesítményi tűzoltóság néhány tagját.

NAGY BERUHÁZÁSOK TŰZOLTÓSZEMMEL

Az Egyesült Izzó Nagykanizsai Fényforrásgyára

Érdekes találkozás. Jókora kukoricás a tőzomszédja a város máris legjelentősebb ipari létesítményének. Története röviden a következő:

Még 1962-ben elhatározták, hogy az Egyesült Izzó kísérleti üzemet létesít itt a nyers földgáznak az izzólámpa-gyártáshoz történő közvetlen felhasználására. A választott hely a zalai olajmezők közelsége, valamint a környék bizonyos munkaerő-feleslege miatt egyaránt előnyösnek ígérkezett. A következő évben mintegy negyven műszaki szakember utazott a fővárosba a lámpagyártás technológiájának elsajátítása céljából. Az új kísérleti gyár ún. limiten aluli beruházással épült, minthogy a költségek még a tízmillió forintot sem érték el.

A vállalkozás hamarosan kinőtte a kísérleti kereteket. 1965 második felében már négy géppel üzemelt, s az évi termelési érték nemsokára elérte a hatmilliót. Ez az összeg helyi viszonylatban akkor még távolról sem volt lebecsülendő.

Amikor 1969-ben a Gazdasági Bizottság, figyelembe véve az

ütemes fejlesztés további reális lehetőségeit, újabb nagyarányú beruházást engedélyezett, már 156 millió körüli volt az évi termelés értéke, ami jelenleg mintegy kétszáz millióval több, s a dolgozók létszáma is megközelíti a 1700-at.

Az elkövetkező néhány esztendőben milliárdot jóval meghaladó összegű beruházást valósítanak meg itt. A négyszakaszos fejlesztés első üteme ez év nyarán fejeződött be. Jövőre nagy teljesítményű automatákkal működő üveggyárat létesítenek. Az utolsó szakasz határideje pedig 1974. december 31. Részletes felsorolás helyett talán annyi is elegendő a távlatok érzékeltetésére, hogy a pár évvel ezelőtt még korszerűnek számított üzemépületek jórészt egyszerű raktárak lesznek, mert helyettük újakat létesítenek. (Nem egészen két esztendő múlva például — többek között — felépítenek több 220x24 méteres üzemi csarnokot.)

Mindezt **Lakatos Ferenc** létesítményi főmérnöktől tudtuk meg. A fiatal vezető jóformán a kezdetek óta a beruházási

munkálatok irányítója: jó néhány éven át a tűzrendészeti bizottság elnöke is volt. Elmondta, hogy a zavartalan termelés meg a vázolt program sikerre — akárcsak másutt — itt is nagymértékben függ a különféle hatóságoktól, szervektől, kooperáló vállalatoktól, és ezek sorában a tűzoltóságot a legjobb segítőtársak között tartják számon.

A gyár vezetősége igen magasra értékeli, ugyanis, hogy egyrészt a tűzrendészeti hatóság mindig a lehető legrövidebb idő alatt szakvéleményezi a benyújtott terveket, másrészt a műszaki szakemberek segítségét is igénybe véve, olyan esetekben is igyekeznek megoldást találni, amikor átmeneti vagy rendkívüli körülmények nem teszik lehetővé bizonyos előírások „egy az egyben” való végrehajtását.

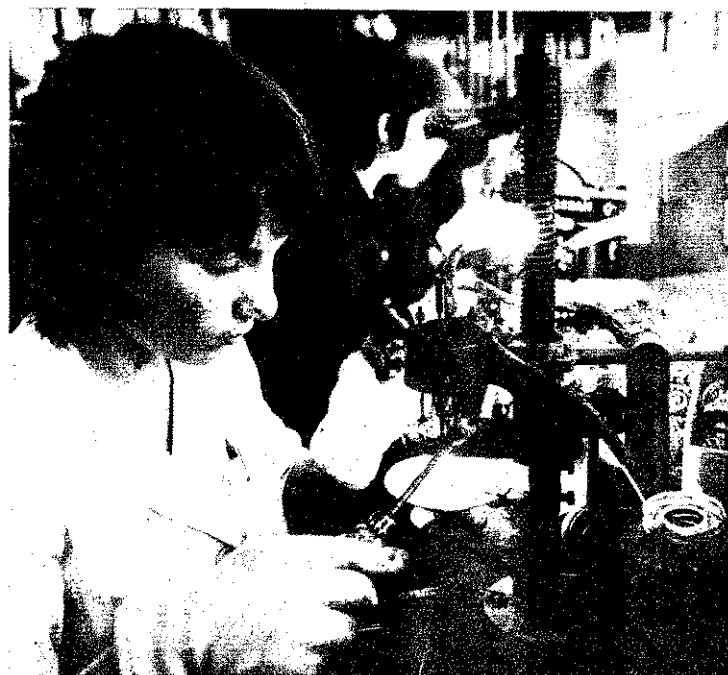
Az érem másik oldala viszont, hogy mindehhez a gyár, sőt az Egyesült Izzó vezetői is megadják a tőlük telhető támogatást.

Míg néhány más nagy beruházás színhelyén szinte vissza-

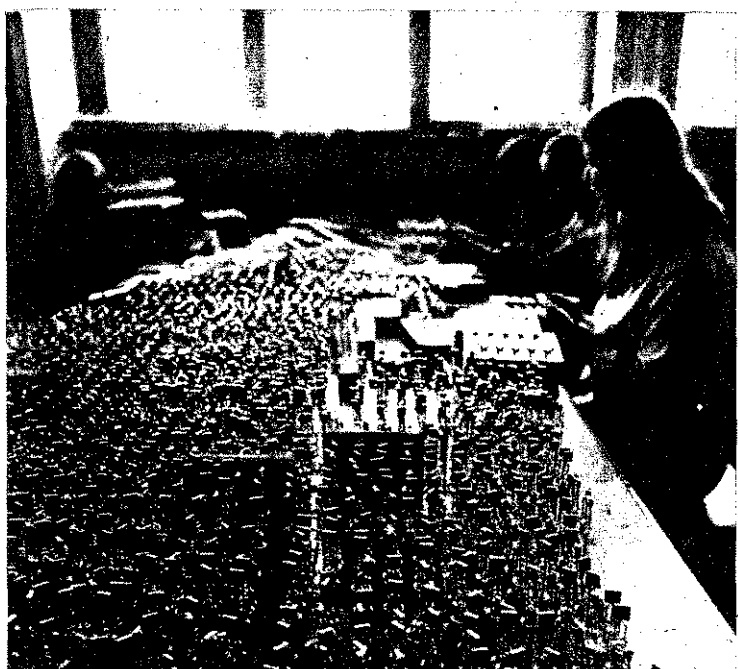
térő gond, hogy egyáltalán nem vagy csak hézagosan ismerik a beszerzendő külföldi gép vagy berendezés tűzrendészeti jellemzőit, s a hazai követelményeknek megfelelő utólagos átalakítások — amellett, hogy költségesek — magát a beruházási programot is késleltetik addig itt lényegesen több figyelmet fordítanak az előzetes tájékozódásra. A vonatkozó dokumentumok idegen nyelvű szövegeit időben lefordítatják, s így általában sikerül is elejét venni az utólagos „meglepetéseknek”. Persze azért itt is előfordult, hogy csak a műszaki átadás során derült fény egy ún. beégetőgép égésbiztosító berendezésének hiányára. De ilyen vagy hasonló eset azóta sem ismétlődött meg.

A szabványok és más előírások alóli felmentés-kérelmekre érintve pedig megemlítenéd, hogy ezek közül csak elvétve akadnak olyanok, amelyekben nem a helyi hatóság döntött. De nézzünk néhány konkrét esetet!

A fénysövény bevonatához kollódiungyapotot is felhasználnak, ami köztudottan robbanásveszélyes. A vonatkozó rendel-

Ez az összeépítő részleg

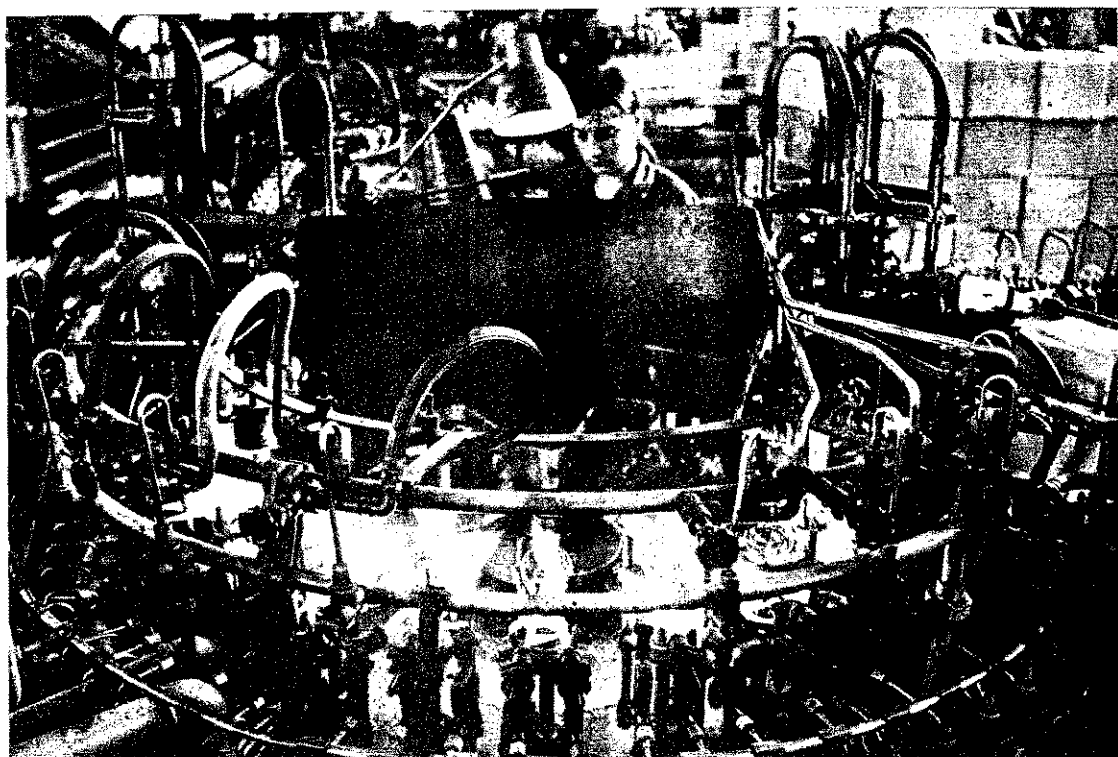
Itt rakják ki az izzók ún. állványait

ezések értelmében az érintett üzemszabványok szikramentes padozatot kellett létesíteni. Ennek szükségességét nem is vitatták, csak hogy a műanyag padozat — az itt használt maró folyadékok miatt is — alig hat hónap alatt tönkrement, s féltő volt, hogy ha rendbe hozzák, nem egészen hat hónap múltán hasonló gondokkal találják szembe magukat.

Ezért azután az új padozat imitált cementlapból készült, minek nincsenek élei, és szigorú előírásaként kikötötte hatóságunk, hogy az üzemszabvány csak gumitalpú lábbeliben tartózkodhatnak, gumikerekes targoncákat használhatnak, és a szerszámok is szikrát nem húzó anyagból készülhetnek. (A kollódiumgyapotot egyébként — szeszszel lándóan nedvesített állapotban — egy félig földbe süllyesztett pületben tárolják.)

A gyártóüzemekben a technológia sajátosságai miatt nyílt ángot használnak, még hozzá neglehetősen nagyszámú papírlóboz közelében. Az ebből származó veszélyeket, érthető okokból, csak fokozott elővigyázatossággal képesek mérsékelni. Szabó József tűzrendészeti előadónak a napi ellenőrző útjai során az egyik legnagyobb gondja, már a létesítményi tűzoltóság agjai is rendszerint gyorsan inézkednek, ha a dobozok az inokoltnál közelebb kerülnek géphez, vagy átmenetileg kisebb forgalmi dugó támad miattuk. A tűzrendész különben úgy vélekedik, hogy az utóbbiakat, hogy az minél kiszámíthatatlanabb legyen. Előfordul például, hogy tíz-tizenöt perc múlva visszatér a már egyszer ellenőrzött üzemszabvány.

Amúgy egyébként a dolgozók tűzrendészeti fegyelme nem sok

Igy fest a beforrasztógép

kívánni valót hagy maga után. Jellemző például, hogy nem ellenőrzés során, hanem a dolgozók bejelentésére csiptek fülön a közelmúltban egy raktárban dohányzó munkást.

A tűzveszélyes munkát végző külső vállalatok embereinek mozgását is élesen figyelemmel kísérik. És nem éppen ok nélkül. Nemrégiben például beállítottak hozzájuk egy debreceni vállalat hegesztőit, hogy elvégezzék a lángvágást a gáztartály harangjánál. Az illetők se szó, se beszéd, neki akartak látni a munkának. Igencsak meglepődtek, amikor közölték velük, hogy a környezet gyomtalánítása, berendezésük és tűzoltó készülékeik alapos átvizsgálása,

valamint az engedély kiadásához nélkülözhetetlen egyéb feltételek teljesítése szükséges ehhez. Csak egy nappal később kezdhették meg emiatt a vágást. A gyáriak ugyanis inkább az állásidővel járó „kockázatot” vállalták.

A nagykanizsai parancsnokságon Hajós István főgépész, tűzrendészeti előadó foglalkozik legtovább a gyárral. Ő azt tartja az egyik legnagyobb eredménynek, hogy a gyáriak minden tűzrendészeti problémájukkal időben keresik fel. Így azután olyan kényes munkákat is biztonságosan elvégezhetek, mint például két kompresszorház hegesztést és vágást igénylő egybetelepítése, még-

hozza úgy, hogy közben a gyártás menetben se legyen komolyabb fennakadás.

Zsidró Pál igazgató, Czulek László főmérnök meg a tűzrendészeti bizottság segítőkészsége is kifogástalan. De kanizsai hatóságunknál erősen remélik, hogy a gyár vezetői részéről tapasztalható óvatosság: az inkább többször is megkérdezni, mint egyszer vállalni a veszélyt, kétértelmű helyes elvének csorbítatlanul hagyásával egyidejűleg az eddiginél is bátrabban vállalkoznak majd a technológiával megoldásához szükséges javaslatok kidolgozására.

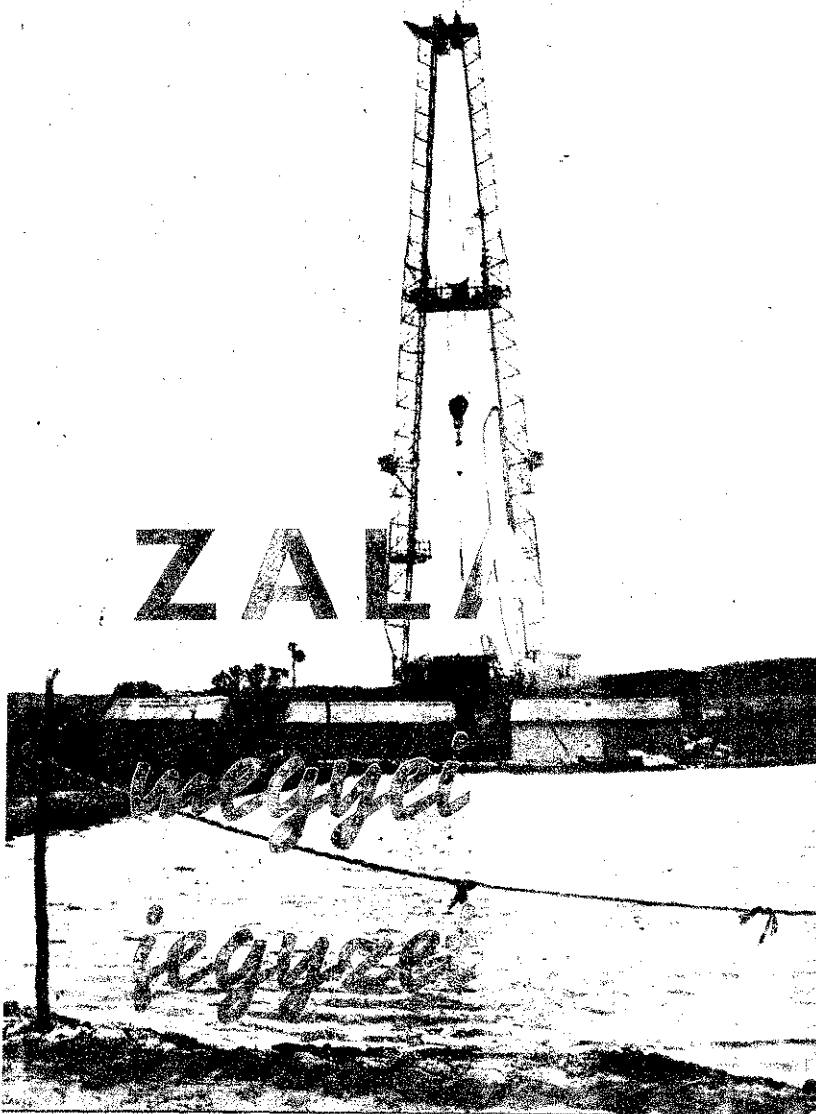
gábor—kútvölgyi

Az egyik legveszélyesebb üzemszabvány: a fénycsőbevonó

Ez a fénycső-összeépítősor

„Portás néni, lúdtójs nagy-ságú részen kiégettem a paplant. Cigarettaztam az ágyban, és közben elaludtam. Kell-e fizetnem érte?” – Horváth Viktor, a megyei építőipari vállalat zalaegerszegi kilencszintes, modern munkásszállásának fiatal lakója szeptember 9-én éjjel 1 óra körül kérdezte ezt Horváth Zoltánnétól, az éjszakás portástól, és az asszony tanúvallomása szerint cseppet sem lelkesedett érte, hogy meg kell fizetnie a kárt.

A fiatalember ezután visszament a szobájába, és lefeküdt aludni. Két óra múlva arra riadtak fel Gazdag Lászlóval, a szobatársával, hogy ég a szoba meg a folyosó közötti előtérben levő faszekrény (Horváth – mint később kiderült – ide tette a kiégett vattelinaplant), sőt a lángok már a szobába is áttértek.

Segélykiáltásaikra odaszaladtak a szomszédos szobák lakói, de egyiküknek sem jutott eszébe, hogy két-három vödör vízzel le-

Dr. Tóth János

verjék a lángokat. Ehelyett a szomszédos szobából összecsavart lepedőket nyújtottak át, és arra biztatták a bajba jutottakat, hogy azokba kapaszkodva másszanak át az ablakpárkányon keresztül. Gazdagnak sikerült is ez, majd hálójában, meztláb leszaladt a portára jelezni a tüzet.

A szekrényhez közelebb levő heverőn feküdt Horváth azonban a mentési kísérlet perceiben testfelületének mintegy 45%-án I–III. fokú égési sérüléseket szenvedett. Kimászni még volt ereje, de megkapaszkodni már nem, s így 12 méter magasból az utcára zuhant. Másfél nap múlva belehalt sérüléseibe.

Egységeink még nem érkeztek ki, amikor a tragédia lejátszódott. A tűzvizsgálat alkalmával az összeégett szekrényben megtalálták a paplan maradványait.

Ebben az évben a megyében ez volt az ötödik olyan tüzeset, amely halállal végződött. Az első még január 14-én történt, és áldozata egy Beke Zoltán nevű 18 éves zalaszentbalázi fiatalember volt.

Édesapja, Beke Balázs palackot akart cserélni a helyi pébetelepen. Gál Lajosné, a telepve-

zető azonban közölte vele, hogy a tele palackok kifogytak, csak egyetlen darab van, de ezt azért hozták vissza, mert hibás, mivel rossz a szelepe, és a redukciós menetének a mérete nem egyezik a hollandianyájával.

Beke Balázs ennek ellenére elvitte a palackot, azzal, hogy kipróbálja, használható-e. Amikor otthon a konyhában ráerősítette a palackra a redukort, rögtön észrevette, hogy szivárog a gáz a szelep körül. Megkísérelte kijavítani a hibát, de amikor el akarta zárni a szelepet, a gáz még erősebben szivárgott. A szerelésben teljesen járatlan ember addig próbálkozott, míg végül teljesen lecsavarta a tömszelence házat a palack nyakáról.

Most már semmi sem állta útját az intenzív gázömlésnek.

Ettől már a házigazda is megijedt, a földre fektette a palackot, és bekiáltott a szobában tartózkodó feleségének, hogy ömlő a gáz, vigyázzanak, mert robbanás következhet be. A szoba lakát előzőleg még ő nyitotta ki óvatosságból...

Egy négyéves vendéggyerek volt a szobában. Őt Beke merítette ki az ablakon keresztül. Zoltán fia is kimenekült, de nem szomszédba, ahogy az anyja képte. Ezt követően szinte pillanatok

Bognár László és Jakabfi Lajos

Igencsak meglepődtek a gyors segítség láttán

kon belül be is következett a detonáció, majd lángok borították el a kis házat, mivel a szoba vaskályhájában a palackszerelés ideje alatt is fűtöttek.

Beke Zoltán a detonációt követően, megkerülve a házat, bement a konyhába. Amikor édesanyja nem találta őt a szomszédban, ő is visszament. A fiatalember még saját lábán menekült ki – édesanyja eközben könnyekben megsérült –, de olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a kórházban már nem menthették meg az életét.

A másik három áldozat egyike egy kis cigánygyerek. A szülők tizennégy éves lányukra bízták az őt kisebbet, és amikor a krupliból vajt mécsesből kigyulladt a putri, őt már nem tudta kimenteni a nővére. A negyedik áldozat, egy eszteregnyei férfi pedig dohányzott az ágyban, az ötödik meg egy nagykanizsai fiatalasszony volt. Parkettát tisztított, de előzőleg nem kapcsolta ki a gázhűtőszekrényt.

222 helyett 75 önkéntes tűzoltótestülete lett a megyének, azt követően, hogy a közös tanácsú községek tűzoltótestületei – egy kivételével – egyesültek. A megyei tanács és a megyei parancsnokság kezdeményezte ezt az átszervezést. Az egyesülés kimondásában mindenütt a tagság döntött, s természetesen joga lett volna nemet is mondani.

Az átszervezés céljáról, eddigi és várható eredményeiről dr. Tóth János elvtárustól, a megyei tanács igazgatási osztályának vezetőjétől kértünk nyilatkozatot:

— Azt követően, hogy néhány más megyéhez hasonlóan nálunk is közös tanácsú lett számos község, felvetődött a gondolat: célszerű lenne, ha a testületi tevékenység is igazodna az új tanácsú szervezeti formához. Szerzett jogait és a testületi vagyon felletti rendelkezés jogát megtartva tűzoltóegységek működnek a közös tanácsú községekben és településeken, s ezek most egy-egy testület kötelékébe tartoznak. Ugyancsak testületi egységekként működnek a tanácsú székhelyeken levő tsz-tűzoltósáok, valamint a hozzájuk tartozó tsz-rajok is.

A jelenlegi szervezeti felépítés több szempontból is előnyösnek ígérkezik. A vonatkozó jogszabályok várható módosulásával ugyanis méltóbb lehetőségünk lesz arra, hogy koncentráltabban használjuk fel a testületek fejlesztésére rendelkezésünkre álló összegeket. Arra gondolunk például, hogy ahol csak pár kilométerre vannak egymástól a községek, elegendő, ha csupán a közös tanács székhelyén építünk tágasabb tűzoltószertárat, és ide telepítjük majd az erőforrásaink arányában beszerzendő Zsuk-fecskendőket. A másik előny a tsz-ekkel való szorosabb kapcsolat. Et-

től egyrészt a helyben dolgozó testületi tagok számarányának erőteljesebb növekedését várjuk, másrészt pedig azt, hogy a tsz-ektől kapott támogatás az egész testület fejlődését is szolgálja.

Harmadszor, de cseppet sem utolsósorban, minden bizonnyal kedvezően érezteti majd a hatását, hogy a parancsnokok közül a legrátermettebbeket bízták meg a testületek irányításával, és a vezetőségi tagok is a helyileg legjobb erők közül kerültek ki. A testületi parancsnokok tiszteletdíját ezzel egyidejűleg jelentősen felemeltük, és megyei tanácsú határozat értelmében valamennyiüket el kell látni kamgárn egyenruhával.

A megyei tanács végrehajtó bizottsága különben a közeljövőben hallgatja majd meg jelentésünket az első évi tapasztalatokról. Ezek túlnyomórészt kedvezőek, bár természetesen hosszabb idő szükséges ahhoz, hogy az új szervezeti forma előnyei mindenütt kibontakozzanak.

Egy öt éves miháldi kisgyerek az édesanyja meg a két nagymama szeme láttára csendes el az asztalról a gyufát, pedig még rá is szóltak, hogy csak az üres skatulyával szabad játszania!

Hogy csupán hétezer forint körüli kár lett az általa okozott pajtotűzből, az a gyorsan kivonult helyi önkéntesek érdeme elsősorban. Bognár László, a fiatal parancsnok és egyik legjobb segítő-társa, az ugyancsak ifjú *Jakabfi Lajos* – aki szertáros és gépkocsivezető is –, tapasztalt tűzoltó létükre jobban izgultak, mint életük első beavatkozása alkalmával. Most vonultak először a tanácstól kapott Zsuk-fecskendővel, és tudták: fölöttébb éber szemek figyelik őket. Az oltás sikerében persze az is erősen közrejátszott, hogy ténykedésüknek nemcsak szemléltői, hanem segítői is szép számmal akadtak. Így azután zavartalanul működhetett az önműködő kismotorfecskendőjük, jóllehet nem volt bő vízű kút a közelben.

Bognár elvtárs néhány hónapja a községgel közös tanácsú Sand és Pat tűzoltóegységeinek is parancsnoka, és éppenséggel nem véletlenül esett rá a választás.

A miháldi egységnek szinte kivétel nélkül fiatalok a tagjai, még a helyi KISZ-titkár is szerepelt az egyik versenyrajban. És hogy itt már évek óta nincsen létszámihiány, hanem éppen ellenkezőleg, válogathatnak a fiatal jelentkezők közül, annak mindössze az a „titka”, hogy igen jó a kollektíva. Így azután nemcsak a zártkörű táncmultságaikon teljes a létszám, hanem a foglalkozásokon is, sőt akkor is az volt, amikor

Most még kevés a hely a lenti parancsnokság laktanyájában

nemrégiben az új tűzoltóotthon építésében segédkeztek, de természetesen akkor is, amikor a szertáros meg a női versenyraj egyik csinos tagja a tűzoltóotthon oktatótermében mondták ki a boldogító igent házasságkötésük alkalmával.

Színjátékcsoportjuk a községekben meg a környező falvakban szép erkölcsi és anyagi sikerrel szerepelget. Női és ifjúsági rajuk pedig egyaránt második helyen végzett a legutóbbi országos versenyen. A járásin nagyszerűen helytállt férfiraj tagjaival együtt a testület őket is tárgyjalomban részesítette, és ennek legalább úgy örültek, mint a díjaknak. Ami országos helyezésüket illeti, sportszerűen elismerik: ellenfeleik jobb teljesítményt nyújtottak.

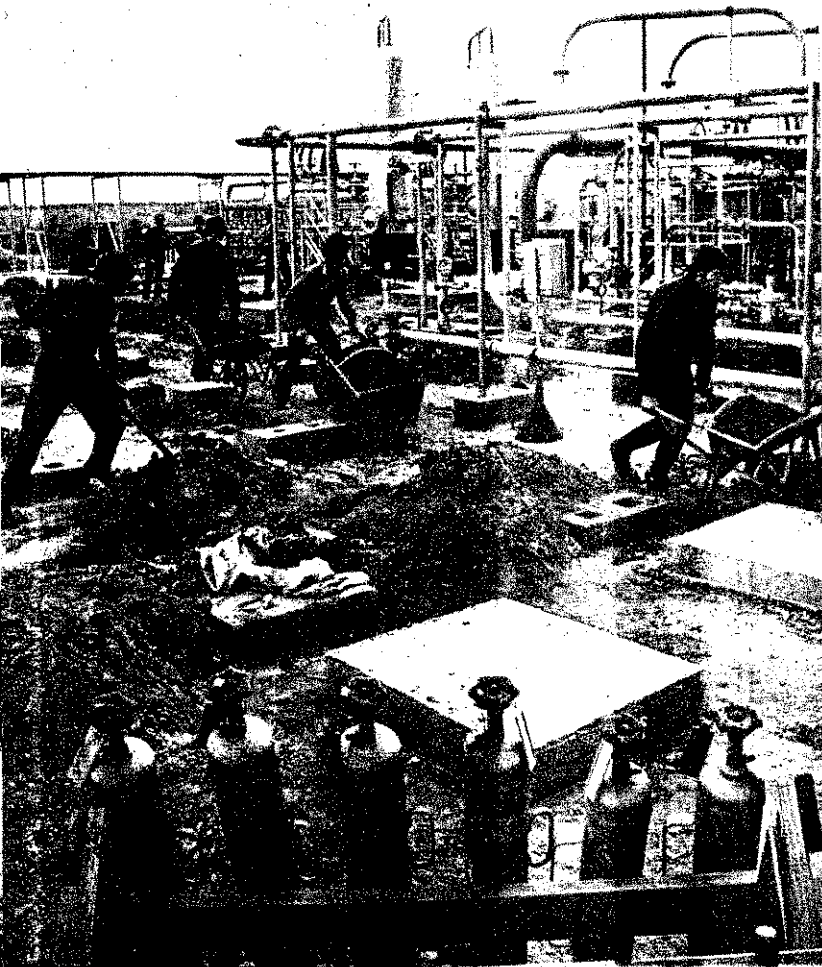
Búcsúzóul éppen *Jakabfi Lajos* fafaragásait akartuk megtekinteni, amikor az egyik ház előtt elhaladva sűrű füstre lettünk figyelmesek. Mint fényképünk is tanúsítja, szerencsére csak kémény-

tűz volt, így az átvizsgáláson kívül csak néhány jó tanáccsal kellett ellátnia a gyors segítségen igencsak elcsodálkozott lakókat.

A lenti parancsnokság laktanya-épülete azért nem olyan kicsi, hogy ha egy tűzoltó bemegy, akkor kettőnek ki kellene jönnie, viszont akkora sincs, hogy a beszoztottak rendezen elférjenek benne. Miután megtekintettük a hálótermet, nem kellett bizonygatniuk, hogy milyen lelkesen segítik majd a közeli hónapokban esedékes emelétráépítést. Am addig sem tétlenkedtek. Saját erőből kifestették a laktanyát, jóllehet egyikük sem értett ehhez a mesterséghez. A munkálatokat a környékbeli egyik honvédelmi civilben festő és mázóként dolgozó kiskatonája irányította. Tőle tanulták meg az ecset és a henger kezelését és a festékkezelést.

Ez a felvétel Zalaegerszegen készült. Eppen a habképző anyag ellenőrzése és karbantartása folyt a laktanyaudvaron

A zalai olajvidék egyik új létesítménye: Ortaháza

Ennek, valamint a zalaegerszegi skanzen többi öreg épületének lakói aligha gondolhatták, hogy kis hajlékuk egyszer ritka értékű idegenforgalmi látványosság lesz, és tűzrendészeti ellenőrzése is különös figyelmet követel. Képünkön: Mohai Jenő gondnok és Bokányi Ferenc őrnagy, zalaegerszegi járási és városi parancsnok

Bizonyára még sok kincset rejteget a föld mélye Zalában. Legalábbis ezt tanúsítja, hogy nemrégiben a sikeres próbafúrásokat követően termelőkutakat létesítettek Ortaháza térségében. Az olajat meg a földgázt az ortaházai fogadó- és elosztóállomás továbbítja.

Az oltóvízzel és tűzoltókészülékekkel jól ellátott állomáson éppen Maróti József, a DKFV tűzrendészeti előadója tartott ún. cél-ellenőrzést. Személyesen is meg kívánt győződni arról ugyanis, hogy a földmunkákat segítő technikai hallgatókat ide irányításuk előtt valóban alaposan kioktatták-e a tűzrendészeti tudnivalókra. Habár nem volt hiba e körül, úgy gondoljuk, így sem járt feleslegesen Ortaházán.

Mi pedig még egy érdekes esetet jegyezhetünk fel. Aránylag nem hosszú idő alatt a vállalat öt lakókocsijában is tűz keletkezett, méghozzá feltevésük szerint a MEKALOR olajkályháktól. A pontosabb keletkezési okot négy esetben nem lehetett megállapítani, mert a tűz következtében teljesen elalaktalanodtak a kályhák alkatrészei.

Az ötödik tűz a lenti járás területén, a Lovászihoz tartozó újfalusi mezőn keletkezett. Túlfolyással kezdődött, majd heves égéssel folytatódott. A tüzet sem az éjjeliőr, sem pedig a segítségül hívott munkások nem tudták megfékezni.

Noha a kályha tartozékai itt is deformálódtak, hatáságunk kezdeményezésére mégis eredménnyel zárult a vizsgálat. Kiderült, hogy

ez meg a többi MEKALOR kályha azért fűtött olyan gyanúsul jól előzőleg, mert import gázolajat használtak, s ennek 25 fok körüli (!) volt a lobbanáspontja. Emellett a szakértők azt is javasolnák, hogy a rázós utakon a kályhák úszói fennakadhattak.

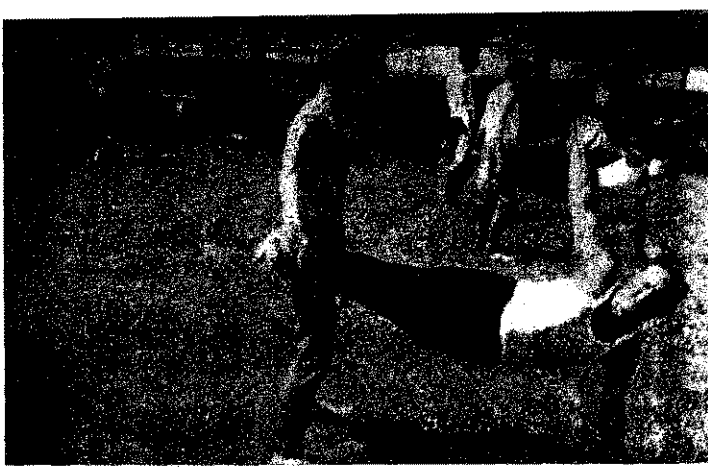
Az elmúlt évben négy hideglevegős kazal gyulladt ki amúgyiban. Az érintett gazdaságok több szakembere azzal magyarázta ezt, hogy a berendezések legfőbb megoldása a ludas esetekben, mert nedves időjárás esetén nem működnek biztonságosan. Megyei parancsnokság kezdeményezésére az agrártudományi egyesület helyi szerve meg a segítségével vitát rendeztek a témából, és előadóként a technológia egyik legjobb hazai ismerőjét, dr. Sófalvi Lóránt tudományfőmunkatársat hívták meg.

A neves szakember azután a filmmel is illusztrálva meggyőző módon cáfolta meg ezt a feltevést. Tartalmas előadását ezúton nincs módunkban részletesen mertetni, mindössze azt említhetjük ki belőle, hogy megfelelő szársági fok elérése esetén már nem nő meg annyira a takarmány nedvesszívőképessége, hogy a szükséges biztonsági intézkedések lenére bekövetkezhessen az öngyulladás.

A megyei tsz-ekből és gazdaságokból eljött agrónomusok nagy tetszéssel fogadták az előadást, amely remélhetőleg végképp oszlatott bizonyos tévhiedelmeket és hasznosan egészítette ki kapcsolatos hatásági intézkedéseket.

(GR-KM)

Ehhez a törzs- és karizom erősítését szolgáló gyakorlathoz segédeszköz sem kell

Egy ilyen törzsiszom-erősítő gyakorlathoz csak egy kétméteres palánk szükséges

TÜZOLTÓSPORT SZABOLCSBAN

Nem kívánok ismétlésekbe bocsátkozni azonnal, hogy felsoroljam, milyen fizikai követelményeket támaszt hivatásuk tűzoltó elvtársainkkal szemben, s éppen ezért enélkül a testületnél miért kiemelt fontosságúak a testnevelési foglalkozások.

A közelmúltban a Szabolcs megyei tűzrendészeti parancsnokság kapcsolatos tevékenységét ellenőriztük, és célszerűnek tartom, hogy nyilvánosan is beszámoljak tapasztalatainkról.

Megállapításunk szerint a megyei parancsnok elvtárs, valamint az alegységek arancsnokai nagy gondot fordítanak az említett foglalkozások rendszeres megtartására. Ez évben egyetlen testnevelési foglalkozás nem maradt el indokolatlanul, és igazolatlan hiányzó sem akadt. A programban előírt gyakorlatok végrehajtásához rendelkezésre állnak a szükséges eszközök, illetve létesítmények.

A tömegsport-mozgalom itt is hasznosan lösegi a személyi állomány fizikai képességét, mozgásigényének kielégítését. Három sportágban (atlétika, lövészet, röplabda) rendeztek alap- és középfokú bajnokságot. A résztvevők száma 141 volt.

A BM Tűzrendészet országos bajnokságán tavaly a kilencedik helyen, ebben az évben pedig a 11. helyen végeztek. A személyi állományból **Jakab Róbert** törzserőster, a mátészalkai parancsnokság vezetője kiemelkedő eredményt ért el, amiről negyedik lett az országos verseny akadémia-számában.

Túlsúlyban a röplabda

Vizsgálódásunk során azonban azt is tapasztalhattuk, hogy a testnevelési foglalkozások még nem mindenben felelnek meg a követelményeknek.

A szolgálat érdekei a helyi adottságokhoz képest optimális terhelésű foglalkozásokat tennének indokolttá. Ezzel szemben szeptember 25-én a nyíregyházi parancsnokságon csak röplabda szerepelt a programban, holott a tematika szerint ugró-, lövés- és dobgyakorlatokat is végre kellett volna hajtani. Ezt mindenképp azért tekinthetjük szövegünk, mert más megyék tűzrendészeti szerveinél is tapasztalhattuk, hogy a röplabda túlzott arányban szerepel az ilyen foglalkozásokon, holott kívánatosabb lenne, ha inkább az előírt mozgásfeladatok végrehajtása után kerülne sor egy kis röplabdázásra.

Ugyanígy hiányosságnak tarthatjuk azt is, hogy a tematikák sem tartalmaznak kellő mennyiségű és minőségű mutató-

Ilyesmi is aránylag egyszerűen oldható meg: alkalmas akadály rálépéses leküzdése áttugrással

Egy ilyen gyakorlat jobban szolgálja a karizom erősítését, mint a röplabdázás

kat, vagyis hogy heti, illetve havi bontásban mit hány alkalommal, milyen erővel, gyorsasággal stb. kell gyakoroltatni. Ennek persze az állomány életkori és fizikai felkészültségi állapotából, valamint a lehetséges fejlesztés követelményeiből kell kiindulnia.

A készlettel szolgálókat ellátókkal szemben nem túlzott követelmény, hogy pihenők nélkül többször is képesek legyenek 50–100 métert futni, s közvetlenül ezután akadályokat leküzdni, ugrani, mászni, sugarat szerelni stb. Ehhez azonban bizonyos követelménynormák kidolgozása lenne szükséges.

Az átlagteljesítmények

A nyíregyházi parancsnokságon például a tömegsportbajnokságok eredményeinek értékelésekor olyan következtetéseket vonhattunk le, hogy az állomány ún. fizikai kiképzettsége még egyáltalán nem éri el a kívánatos színvonalat. Az átlagteljesítmények jól tükrözik, hogy ez a gyorsaságra, erőre és állóképességre egyaránt vonatkozik. 100 méteres síkfutásban például 20–21 mp, magasugrásban 1 méter, távolugrásban 3,20, súlylökésben 6, gránátdobásban pedig 30 méter volt az átlagteljesítmény, s az említett adatok alapján jogosan vehetjük fel az igényesebb és szervezettebb testnevelési foglalkozások szükségességét. Figyelembe kell venni ugyanis, hogy nem a teljes személyi állomány vett részt ezeken a bajnokságokon.

A testnevelési foglalkozások levezetése sajátos szakmai felkészültséget követel. A foglalkozás vezetőjének ismernie kell a képességfejlesztés különféle módszereit, eszközeit és formáit, az egyes sportágak technikáját, a szaknyelvet és még sok minden mást. Meglátásom szerint az említett foglalkozások irányítói néhány más megyében sem rendelkeznek az ehhez szükséges jártassággal, ami természetesen kedvezőtlenül hat a foglalkozások színvonalára.

Célszerű lenne ezért rövid tanfolyamok szervezése az érintett elvtársak számára, hogy bővíthessék alapismereteiket, komplex módszert alkalmazhassanak az optimális terhelés megvalósítására, ún. teljesítménycsoportok alakítására, valamint arra, hogy a célszerű szakaszos edzés módszerrel meghatározzák a gyakorlatok mennyiségi és minőségi mutatóit.

Jámbor János
r. alez.
okl. testnevelő tanár

NÓGRÁD

MEGYEI

ÖNKÉNTESEINK

ÉLETÉBŐL

Tűzoltófeleség tűzoltók

A zagyarónai közös községi tanácshoz tartozó Rónafalu kis község a salgótarjáni járásban. Tűzoltói önálló testületet alkotnak, s Róna-bányatelep és Szilváskőpuszta tűzvédelméről is ők gondoskodnak.

Janák Gábor hdgy., a parancsnok (civilben bányalaktos) közel két évtizede irányítja a 30 fős egységet. Létszámuk 1966-ban emelkedett a jelenlegire, amikor is az egyik parancsnoki eligazításon női tűzoltók szervezésére hívták fel a figyelmüket.

Mint utóbb kiderült, nem is volt nagy szükség az agitációra, mert amint a tűzoltófeleségek meghallották a hírt, többen is önként jelentkeztek. Adóf is többször elkísérték férjeiket versenyekre, rendezvé-

nyekre, miért ne lehetne ez kölcsönös? – gondolták.

Megalakulásuk után két évvel valóban fordult is a kocka. 1968-ban a férfiaknak még kellett elégedniük a megyei második helyezéssel, a feleségek rajta viszont kiharcolta az ország-részre jutást is. Így esett meg azután, hogy oda a férjek is velük tartottak ugyan, de ezúttal már mint kísérők.

Tűzesetnél ez idáig még nem volt szükség a közreműködésükre, mert a vecseklőpusztai ovarégést – ez egy hatalmas búzátáblát is veszélyeztetett –, meg a rónabányatelepi feladótálmás tűzét a férfiak eloltották.

Az évenkénti összevont vízgyakorlatokon azonban szorgalmasan részt vesznek, és teljesítményük nem marad el a férfiakétól.

A tűzoltófeleségek versenyraja: (háttul) Janák Gáborné, a parancsnok felesége, Boda Andrásné, Hulitka Istvánné, Kádlót Lászlóné; (elől) Janák Attiláné, Somoskői Istvánné és Hulitka Dezsóné

Mátraszelen 1925 óta működik az önkéntes tűzoltótestület. A törtélen fejlődés és az jellemző rá, hogy itt az alapító tagok tűzoltói mestersége apáról fiúra száll, mint Benkó Dezső esetében.

Handó Ferenc jó huszoröt, majd Juhász Lános öt évig látta el becsülettel a parancsnoki tisztséget, tavaly februártól pedig Kovács Ferenc várja irányítja a 31 fős kollektívát. Esetleges nappali riasztáskor Tóth K. Lajos rajparancsnok, a helyi italbolt vezetője készségesen helyettesíti.

Eddig is sok szép eredményt mondhattak magukénak, de az utóbbi két évben különösen felnőtt rajuknak jött ki a lépés. A tavalyi járási elsőséget ez évben megyeire változtatták, sőt az országgrészin is „ezüstérmet” szereztek a 400-as szerelésben.

A tanácstól új öltönyöket kaptak, a Zöldmező Tsz-től kellő

A mátraszeleniek ma

Megelőzéssel,

Zságer György tűzrendészeti előadó és Ullmann Gyula önk. hdgy. az autógarázs udvarán tűzveszélyes munkát ellenőriznek

Nemcsak a véletlen műve, hanem elsődlegesen a vállalat jól működő tűzrendészeti szervezésének és létesítményi tűzoltóságának az érdeme, hogy a nagy kiterjedésű Salgótarjáni Kohászati Üzemek területén az utóbbi öt esztendőben mindössze 3000 forint tűzkár keletkezett.

Veszélyes üzemszáz pedig jócskán akad a vállalatnál. A földgázfogadó állomás, a de-ionüzem, a dukkózó, a faszervezetű minta- és készáru-raktár, az üzemanyag- és palacktároló mind megannyi tűz- és robbanásveszélyt rejtnek magukban. Ha ehhez még azt is hozzászámítjuk, hogy a

külső vállalati dolgozók létszáma is olykor-olykor eléri az üzemi létszámának egyharmadát, akkor még inkább szembetűnők érdemeik.

A már 11 éve testületi alapon működő tűzoltóság tagjai megelőző és mentő tűzrendészeti tevékenységükkel egyaránt kiérdemelték a vállalat vezetőinek és dolgozóinak elismerését. Járőrözésük alkalmával a jelentéktelennek látszó szabálytalanságok sem kerülnek el figyelmüket. Adott esetben beavatkozásuk szakszerű.

Egyik alkalommal pl. Fancsik József tűzoltó a KSZGY

anyagi támogatást, a megyei parancsnokság pedig 800-asra cserélte ki 400-asukat — eredményes munkájuk elismerésül.

A községi rendezvényeken élén járnak, azokon rendszerint testületileg részt vesznek. A szilveszteri, húsvéti vagy a szüreti bálok egyikének megrendezését is szívesen vállalják; a tévesznek pedig aratásakor, terménybegyűjtéskor segídeknek, viszonzásképpen a támogatásért.

Területfelelőseik 12 körzetben párosával tevékenykednek, és jó ellenőrző munkájuknak is tulajdonítható, hogy 15 éve nem volt tűzesetük.

Szeptember 27-én Kazár, Vizlás és Bárna községek önkénteseivel együtt vizesgyakorlatot tartottak a tsz-majorban; a fűrésztelép tűzét támadták a felduzzasztott patakról szerelt sugarakkal. A gyakorlatot jól sikerültnek értékelték, de igazában annak örültek a legjobban, hogy a tűz csak feltételezett volt.

győztes csapata

beruházással

almű-részlegénél folytatott asztéskor testi épségének helyreállításával — vizes rócót tartva maga előtt — közelített egy lángoló gázcsapot, és a szelepet elzárva szüntette az égést. Bátor atartásával sikerült megfalyoznia az égő és a kően tárolt másik öt palack obbanását.

eremi István hdgy., a parancsnok meglepéssel újította, hogy most már nem a ruházati ellátásuk kifolyan, hanem július 1-től az kollektív szerződésben a lók szolgálati díjazását is rezően rendezték.

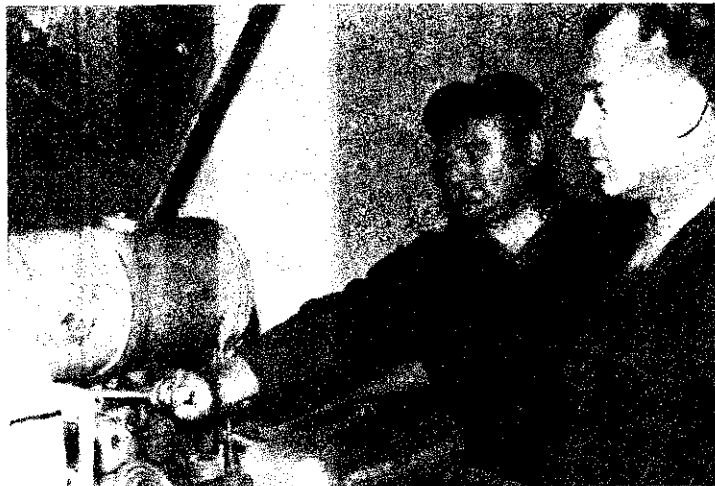
Zságer György tűzrendészeti előadó pedig azt a nemrégiben 175 ezer forintos költséggel létesített, motorikus felvonószerkezettel is ellátott tömlőszárítót mutatta be, amilyennel nem sok tűzoltóság rendelkezik.

Ha a jövő évi tűzrendészeti beruházási tervüket jóváhagyják, újabb nagy lépést tehetnek főként mentő tűzrendészeti vonatkozásban, hisz tervükben Zsuk-fecskendő, újabb 800-as, 50 és 250 kg-os targoncás porralöltők beszerzése, valamint szertárbővítés és az üzem tűzvízhálózatának teljes rekonstrukciója szerepel 3 millió feletti ráfordítással.

eremi elvtársak bemutatják az új tömlőszárító felvonószerkét Tárkányi hdgy. járási és városi parancsnoknak

A mozgalom győzteseinel

A cerediek szertárában. Jobbról: Nádasi Imre tanácselnök és Cene D. János parancsnokhelyettes

Nagy megtiszteltetés érte a ceredieket április 2-án, a megyei tűzrendészeti bizottság által kezdeményezett versenymozgalom innepélyes eredményhirdetésekor. Nekik gratuláltak elsőként a testületek közötti vetélkedés megnyeréséért, s Cene Gál Gábor ftórm. révén a területfelelősök egyéni versenyében is előkelő helyen végeztek.

Bravúros szereplésükről látogatásunk alkalmával Nádasi Imre tanácselnökkel és Cene D. János parancsnokhelyettesel beszélgettünk.

Amikor megkaptuk a felhívást — mondotta az elnök —, szempontjait megtárgyaltuk, és egybehangzóan úgy döntöttünk, hogy benevezünk a mozgalomba. Ellenőrzési ütemtervet készítettünk, s elgázítottuk területfelelősöinket a feladat végrehajtására. Ugyanakkor propagandatevékenységünket is fokoztuk. Személyes beszélgetések alkalmával, de hangosbemondón is többször felhívtuk a lakosok figyelmét a megelőző rendelkezések megtartására. Munka köz-

beni beszámoltatás, majd a községi értékelés volt ezt követően a feladatunk. Ezután már a mi ténykedésünket értékelték, s mint az eredmény igazolja, nem is olyan rosszul.

Külön öröm még számunkra — jegyezte meg a parancsnokhelyettes —, hogy fűrajunk ebben az évben az országreshín is szerepelhetett, és hogy a parancsnokunk, Cene Gál Lajos, a belügyminiszter elvtárs adományozta Tűzrendészeti Érem arany fokozata kitüntetésben részesült.

Néhány sorban

A megyei tűzrendészeti bizottság tavaly szeptemberben versenyfelhívással fordult a községi önkéntes tűzoltótestületekhez és a területfelelősökhöz a lakóházak és középületek felülvizsgálatának eredményes végrehajtása érdekében.

A november 7-től február 28-ig tartott mozgalomba a megye valamennyi tűzoltótestülete és területfelelőse benevezett.

A megyei versenybizottság — a járási értékelés alapján — az 1-3. helyezést elért testületek és az 1-5. helyen végzett területfelelősök közül állapította meg a végleges sorrendet.

Eredményt az április másodikikü bensőséges ünnepségek alkalmával hirdettek.

Eszerint a testületek között:

1. Cered (elismerő oklevél, 8 jeszter öltöny).
2. Dejtár (elismerő oklevél, 8 szávolj öltöny).
3. Diósjenő (elismerő oklevél, 1500 Ft pénzjutalom).

A területfelelősök versenyében:

1. Caurja József ftórm., Diósjenő (elismerő oklevél és egyhetes üdülés a Szovjetunióban).
2. Borda Sándor ftórm., Sósartyán (elismerő oklevél és egyhetes üdülés Csehszlovákiában).
3. Gere István ftórm., Diósjenő (elismerő oklevél és egy jeszter öltöny).
4. Cene Gál Gábor ftórm., Cered (elismerő oklevél és egy Samea-8 fényképezőgép).
5. Raksányi Vilmos tiz., Kisecsed (elismerő oklevél és egy Pobeda karóra).

A nőgrádi versenymozgalom megszervezése, lebonyolítása és díjazása hűen bizonyítja, hogy a megyei irányító szervek mennyire szívügyüknek tekintik az önkéntes tűzoltótestületekkel való tördődést, foglalkozást. Az önkéntesek pedig ismét tanújelét adták annak, hogy fáradszátlanok, ha a testületi élet fellendítéséért, a szövetekezési vágyon és a személyi tulajdon tűzvédeleméért munkálkodhatnak.

Szeptember végéig a megyében 105 tüzeset keletkezett. Ezeknél 47 önkéntes egység 39 alkalommal működött közre. Az esetek többségében feladataikat önállóan oldották meg, de sokszor nyújtottak értékes segítséget az államiaknak is.

K. G.

A tüzesetek műszaki okainak megállapítását szolgáló módszerek

Szikra

Az egyik legáltalánosabb fogalmat fedő tüzkeletkezési ok. Előfordulhat tüzelőberendezéssel, munkaeszközzel és járművel kapcsolatban egyaránt. Gyújtóképesége tömegétől függ, ez egyenes arányban van hőenergiájával. A nagyobb szikra — tömegnagysága miatt — hosszabb ideig akkumulálja a hőenergiát.

Tüzelőberendezésből kipattanó szikra gyanúja esetén át kell vizsgálni a berendezést, különös tekintettel a tüztér falazatának (oldalának, fedlapjának) állapotára, a tüztér és hamutér ajtóinak tömör zárására. Meg kell vizsgálni az égéstermék-elvezető épiséget és a felhasznált tüzelőanyag fajtáját, de esetenként pontosan meg kell határozni a tűz keletkezési időpontjában fennálló huzat- és időjárési viszonyokat is.

A tüzelőberendezésen levő repedések, lyukak; az ajtók nyitvatartása vagy hézagos illeszkedése; a megrepedt vagy kilyukadt égéstermék-elvezetők, kémények; a pattogva, szikrázva égő tüzelőanyagok használata (mint pl.: erősen gyantás fa, gally, venyige, kukoricaszár), erős huzat vagy szél lehetővé teszi ennek a keletkezési oknak a realizálását.

Tapasztalati adatok szerint pl. kéményből kipattanó szikra általában 15—20 m távolságra — megfelelő éghető anyagra esve — képes tüzesetet előidézni. Jó huzatviszonyok, erős szél mellett az izzó szikra, zsarátnok 100 m távolságra is eljutott és tüzet okozott.

A szikrát keltő munkaeszközök esetében legtöbbször a hegesztő (vágó) berendezések felületés vagy szakszerűtlen kezelése miatt keletkezik tüzeset. E kérdés vizsgálatára kutatásokat végeztünk, és megállapítottuk, hogy a lángvágáskor aláhulló szikrák, izzó fémdarabok a legveszélyesebbek, mert a primer szikrák a vágási hely körül 6—8 m sugarú körzetben képesek tüzet előidézni. A szekunder-szikrák (amelyek leesve „gellert” kapnak, és így pattannak tovább) veszélyzónájának sugara eléri a 14—15 m-t. A veszélyzóna alakulása összefügg a vágandó anyag összetételével, vastagságával, a vágópisztoly fúvókájának átmérőjével és a vágási magassággal. Kísérleteink szerint talajszint felett a kb. 6 m magasságban végzett lángvágás során lehulló izzó fémdarabok, szikrák kerülnek el az említett maximális távolságra. A hegesztési szikrák — méréseink szerint — a lángvágási veszélyzóna 50—70 százalékra kiterjedő felületére szóródhatnak szét. A szét-hulló szikrák, fémolvadékok az izzás látható tartományában 500—550 Celsius fok felett a legveszélyesebbek. Mivel számos éghető anyag gyulladáspontja ennél lényegesen alacsonyabb, ezért a lehülő fémolvadékok a sötétben sugárzó tartományban is gyújtóképesek. Ebben a szakaszban a fémolvadék látszólag nem izzik, gyakran nem is fordítanak kellő gondot az ilyen sötét színű fém-cseppekre. A nagyobb tömegű cseppek veszélyesebbek, mert a néhány mikromnyi méretű szikrák a levegőn hamar elvesztik hőenergiájukat.

Szintén szikrával okozhatnak tüzesetet a különféle csiszoló-, köszörű-, vágó- és tépőgépek. A szikrák mérete csupán néhány mikromnyi, de nagy tömegükre tekintettel, különösen laza tömegű szálaz anyagot képesek meggyújtani. Itt ugyan a szikrák csak igen rövid ideig tartják meg hőenergiájukat, de az éghető anyag egyszerűen nagyon közel van a szikraforráshoz, másrészt az anyag tulajdonságai olyanok, hogy emiatt még a kicsiny hőenergiára is érzékeny. Ide sorolhatók a textilipar kártoló, farkasoló tépőgépei; a faipar és esetenként a fémipar különféle forgácsoló-, vágó-, csiszoló- és köszörűgépei.

A szikrát adó berendezés mechanizmusának részletes ismeretén túl az éghető anyag tulajdonságait, valamint a technológiát kell alaposan átvizsgálni, és felkutatni a szükséges bizonyítékokat. A kártoló, farkasoló tűk törési felületét, fűrók, megmunkáló kések élének csorbulását nagyítóval vagy mikroszkóppal kell megvizsgálni. Az éghető anyagot esetenként vegyvizsgálatnak kell alávetni, hogy jellemző tulajdonságai és a hőenergiával szembeni érzékenysége tisztázható legyen.

Külön ki kell emelni a járművek által kibocsájtott szikrák gyújtóhatásának vizsgálatát. A széntüzeléses mozdonyok, gőzgépek szikrái kedvező időjárési viszonyok mellett nagyobb távolságban is képesek meggyújtani a megfelelő éghető anyagot. Adott alkalommal kétséget kizáróan lehetett megállapítani, hogy mozdonyból kipattanó szikra kb. 200 méter távolságban hullott a gabonakeresztre és azt meggyújtotta. Különösen veszélyesnek ítéljük az induló szerelvényt, az emelkedőkön felfelé haladó (ál-

talában megterhelt) mozdonyokat, valamint a salakozást és a tüzelést. Tapasztalataink szerint a szén minőségi összetétele is kihatással van a szikraképződésre.

A szikraszóródás sötétben jól megfigyelhető a Diesel-motorok üzemelésekor is, sőt kétütemű Otto-motor kipufogójából is észleltünk már szikrákat kiröppenni. Tapasztalataink szerint a megterhelt motor okozta szikraképződés főként a hiányos karbantartás esetén fordulhat elő.

Építési hiba

A tüzkeletkezésnek ebbe a csoportjába azokat a jelenségeket soroljuk, amelyek valamely hőleadó berendezés és egy épületszerkezet vagy szerkezeti elem olyan kapcsolatánál léphetnek fel, amely alkalmas a szerkezet vagy szerkezeti elem meggyújtására. E témakörben főleg a kéménybe épített fagerendák, valamint fafödémre, fapadlóra vagy faajtó mellé épített cserépkályhák problémáit vizsgáljuk.

Kéménybe épített fagerenda akkor gyulladhat meg, ha a gerenda nem megfelelően védett a kéményűrben áramló forró füstgázoktól, vagy a kéményben lerakódott korom meggyulladásától keletkező kéménytűz előidézte hőtől. A faanyagok pirkszenesedése 100—150 Celsius fok közötti hőmérsékleten már megkezdődik, ezért ha a fával érintkező kémény vagy égéstermék-elvezető ennél magasabb hőmérsékletű, és a faanyag nem kellően hőszigetelt, akkor a meggyulladás előfeltételei adottak. Amíg a pirkszenesedés lappangási ideje hosszú (találkoztunk már 2 hetes lappangási idővel is), 200—300 Celsius fokra felmelegedett füstgázok esetében csupán egy-két nap, sőt kéménytűznél alig néhány óra.

A kémények, füstjártok nyomvonal-vezetésének megállapítására a kéményseprők láncos golyója szolgál, amelyet a fedkő nyílásán kell a kéménybe lebecsátani. A golyó végül a füstjárt (kéményűr) koromzákjában jelenik meg.

Összetettebb vizsgálatra a füstnyomáspróba alkalmas. Ezt az eljárást gázolaj-(Diesel-olaj) tüzeléses égőtöberendezéssel végzik. A koromzákba olajat porlasztanak be és elégetik. Ha a fedkőnyílást szabadon hagyják, akkor a kiáramló fekete füst megmutatja, hogy a koromzákhoz melyik kémény tartozik. Ha a fedkőnyílást lefedik, akkor a füst a kéményűr repedésein kezd szivárogni. A szivárgási helyek feltárásával a kéménytést hibái (lyukak, rések, repedések, átszakadások) megállapíthatók. Kéménybe épített gerenda mentén mindig rés van a faanyag és a vakolat között, és a füstnyomáspróba során itt füstszivárgás tapasztalható.

A vizsgálatnak fel kell derítenie, hogy az adott kéményekhez tartozó tüzelőberendezést a tüzeset előtt mikor, mivel fűtötték. A fűtés hevességére gyakran a meteorológiai adatok is támpontot adnak. (Nagy hidegben tüftűtés fordul elő.)

Ha az épület fagerendázata, fatetőzete, illetve égési maradványa legerősebben a kémény körzetében égett el, mindig egyértelműen tisztázni kell az esetleges kémény-fagerenda kapcsolatot. (Ez a jelenség leggyakrabban a régi építésű, valamint a kontárok által vagy házilag épített épületeknél fordul elő, mert ma már építési előírások határozzák meg az alkalmazandó biztonsági távolságot vagy hőszigetelés módját.)

Fafödémre, fapadlóra épített cserépkályha akkor okoz tüzet, ha a kályha tüztére (hamutere) és a födém (padozat) között nincs megfelelő távolság, légszigetelés, vagy egyéb hőszigetelés. Gyakori, hogy a tüztér alatt salak helyett száraz habarcstörmeleket vagy építkezési törmeléket (sittet) használnak, amely elporlik és elveszti hőszigetelő képességét. Ilyenkor a tűz a kályha alól indul ki, sőt, ha fafödém van a kályha alatt, az átég, hordképessége meggyengül, és a kályha az alsó helyiségbe zuhanhat. A keletkezési ok megállapításához a szigetelés milyenségét, valamint a tüzelőberendezés használati idejét kell felderíteni.

Faajtó, lambéria, beépített bútor mellé épített cserépkályhánál annak oldalfala és az éghető szerkezet (anyag) közötti szigetelés módját kell tisztázni.

Az építőanyagok, építőelemek, épületszerkezetek összetétele és tüzzel szembeni viselkedése a tervezők és kivitelezők körében általában ismert. A felhasználásra kerülő új vagy ismeretlen anyagokat az Építőipari Minőségvizsgáló Intézettel tűzállósági szempontból meg kell vizsgáltatni. Ennek alapján az intézet bizonylatot állít ki az illető anyagi, szerkezet tűzállósági határértékéről, illetve éghetőségéről. Ez a kritérium határozza meg,

hogy az adott építőanyagot, elemet, szerkezetet hol, milyen tűzrendészeti követelmények szerint lehet felhasználni. Vítás esetében — főleg tűzesetek után — az anyagvizsgálatokat az intézetek végeztetik el, és minőségét messzemenően figyelembe vesszük.

Súrlódás

Feltárása elsősorban részletes technológiai ismeret igényel annak ellenére, hogy a legősibb tűzkeletkezési mód éppen a súrlódáson alapul. Csak a technológia ismeretében tisztázható, hogy a hő termelő súrlódás-kialakulása a technológiának vagy a mechanizmusnak természetes velejárója-e (mint pl. a fékberendezéseknél), vagy éppen káros jelensége (mint pl. siklóscsapágyaknál).

A súrlódáskor keletkező hő hatására a súrlódó felületek jellegzetesen elváltoznak: egyes anyagok kilágyulnak, mások megkeményednek, sőt megmerevednek; kiolvadnak vagy rideggé válnak; elszíneződnek, kristályszerkezetük átalakul stb. Ezek az elváltozások fizikai és kémiai vizsgálatokkal részletesen feltárhatók, s az eredményekből meghatározhatók a kialakult hőmérsékleti tartományok. A hőmérsékleti viszonyok ismeretében kell megállapítani, hogy milyen éghető anyagok voltak kitéve a hő hatásának, és hogyan terjedt át a tűz a környezetre. Így állapítható meg pl. a fönölgép tengelyére felszavarodott gyapot meggyulladása súrlódástól és az elemi szilícaként égéséből a tűzterjedés. Más esetben egy teherautó rakományára leégésének körülményeit vizsgálták. Megállapították, hogy a jármű hátsó ikerkerékének egyike gumidefektet kapott; a belső súrlódástól meggyulladt, majd a tűz áterjedt a rakományra.

Öngyulladás

Létrejötté mindig bizonyos feltételekhez kötött. Az erre hajlamos anyagok ugyanis nem minden esetben öngyúlnak. Miután bizonyos szerves vagy szervetlen anyagok csak meghatározott feltételek esetén képesek annyi oxigén felvételére, ami káros melegeddé vál, igen lényeges az ilyen tulajdonságú anyagok ismerete, de nem kevésbé a feltételeké is, amelyek hatására bekövetkezik az öngyulladás. Így pl. a pillangós növények öngyulladásánál részletesen meg kell határozni, hogy a kazalozáskor milyen volt az időjárás, a nedvességi lehetőségek, sőt szükség szerint a kényszerszállítás (szellőztetés) folyamatát is.

Az anyagféleség vizsgálatánál kémiai analízissel kell tisztázni az egyes alkotókat és azt, hogy ezek közül melyik oxidációja képes a reakció beindítására. (Egy asztalosüzem festő-fényező műhelyének tűzeseténél megállapították, hogy a hulladékot nem távolították el a műszak végeztével, és a hulladékban a kézi fényezéshez használt lenolajos labdacok maradványai is voltak. Kémiai elemzéssel kimutatták a lenolajos szennyeződést, és bizonyították az öngyulladás körülményeinek realizálódását.)

Robbanás

Előfeltételei csak meghatározott anyagoknál és körülmények között állnak fenn. (Megjegyezzük, hogy a magyar tűzrendészeti szervek az ún. tűz- és robbanásveszélyes anyagok (gőzök, gázok, porok pusztító hatását vizsgálják; az ún. robbanó- vagy robbantóanyagok robbanásainak vizsgálatával nem foglalkoznak.) Ilyen jellegű vizsgálatnál mindenekelőtt a robbanásveszélyes anyagot kell meghatározni, szükség szerint kémiai analízissel.

Az anyagismeret birtokában az alsó és felső robbanási határértéket, a kárhelyen előállhatott robbanási töménységet kell megállapítani, valamint azt, hogy milyen iniciálásra indulhat meg a robbanási folyamat, milyen hatásra érzékeny a vizsgált tűz- és robbanásveszélyes anyag. A felsorolt adatok ismeretében kell felderíteni az indító folyamatot. Ennek során számításba jöhet minden szikrázás, nyílt láng vagy parázs, amely a kárhelyen vagy a tűz- és robbanásveszélyes anyaggal „fertőzött” területen előfordulhatott. Meg kell állapítani a tűz- és robbanásveszélyes anyaggal kapcsolatba kerülhetett elektromos berendezéseket, elektromos hálózatot; szikrázással, nyílt lánggal működő berendezéseket, technológiai folyamatot (a statikus feltöltődés lehetőségét is), és ezek közül ki kell szűrni azt, amelyik a robbanást elindította.

Az ismertetett vizsgálati módszerrel állapítottuk meg többek között, hogy:

- egy lakóházban a hálózati gázömlést követő robbanást a villanycsengő szikrája indította be;
- az egyik oktatási intézményben a múzeumbogarak elpusztítására elpárolgotott szénkéreg berobbanását a helyiségben bekapcsolva felejtett termosztát kapcsolójának szikrája indította;
- egy kisiparos gombfestő műhelyében a nitrogázok robbanását a kályhában visszamaradt hamuban levő parázs indította;
- egy festőműhelyben az oldószergőzőket a fényezéshez használt — lenolajjal szennyezett — labdacok öngyulladásától keletkezett parázs robbantotta be.

Szándékosság

Annak ellenére, hogy elsősorban szubjektummal összefüggő keletkezési ok, és behatárolása, feltárása mindenekelőtt személyi motivációkkal összefüggő, a gyújtást közvetlenül létrehozó rándzási ok pontos meghatározását sem nélkülözheti. Felderítése rendkívüli szakismeretet igényel, mert valamennyi műszaki keletkezési ok előfordulására és vizsgálatára fel kell készülni. Nehézi a helyzetet a gyakori előre megfontoltság, a cselekmény kitervezése és az olyan műszaki megoldás, amely az adott körülmények között a legnehezebben deríthető fel.

Más esetben viszont olyan kézenfekvő, egyszerű elkövetési módot alkalmaz a tettes, amely gondatlan motivációnak tűnik fel. A gyújtogatás gyakran összefügghet más bűncselekménnyel, és annak palástolására vagy éppen nyomai eltüntetésére, megváltoztatására használják fel.

A szándékosságot, mint műszaki problémát az égés fokozott intenzitása jellemzi, mivel a gyújtogató általában gyors „eredményre” törekszik. Ezért a kárhelyen feltárt, ott nem használatos anyag, vegyszer, tűzveszélyes folyadék: a tűz intenzitását növelő, de még a tűzoltást vagy hírközlést hátráltató jelenség is részletes, igen körültekintő kivizsgálásra szorul. A tűzveszélyes folyadékok, vegyszerek jellegzetes szaga, égési nyoma, a füstszín, az égés hevességeinek felderítése és elemzése mellett ugyanakkor kémiai úton, vegyelemzéssel kell megállapítani a gyújtogatás eszközét, vagy a tűz elterjedésére használt anyagot. Pl. a benzin, petróleum, olaj, zsiradék, stearin, viasz laboratóriumi vizsgálatnál még nyomokban is kimutathatók. Az azonos időpontban külön-külön fellobbanó tűzgócok, az egyes éghető anyagok között a tűzhidak, hőhidak hiánya is e keletkezési verzió feldolgozását indokolja.

A változatos sokirányú ismeret szükségességét támasztja alá az a néhány tűzeset is, amelynek vizsgálata során a következő tapasztalatokat gyűjtöttük:

* **Rövidáruvétel tűzének vizsgálatánál** az áruholcon levő összeolvadt gyertyát szükségvilágításként próbálta magyarázni a boltvezető. A polcra felrakott és részben megégett ágyneművek stearios szennyeződésének kémiai vizsgálata azonban lehetővé tette a gyújtogatás bizonyítását.

* **Mozdonyszinben** a középen álló mozdony viszonylagos épisége és a kétoldalt állók nagyfokú károsodása — mint nem összefüggő külön-külön tűzgóc —, valamint ugyanitt a távbeszélőkészülék mikrofonjának érintkezési hibája — amely a gyors szét-, majd összerendezésből adódott — a tettes leleplezéséhez vezetett.

* **Szokatlan égésnyomokat** találtunk a fapadlón és a szekrényajtón egy lakástűznél. Vegyvizsgálattal megállapítottuk, hogy petróleumot locsoltak szét a helyiségben. (Ez a tűzvizsgálat emberölés büntetnének felderítését tette lehetővé.)

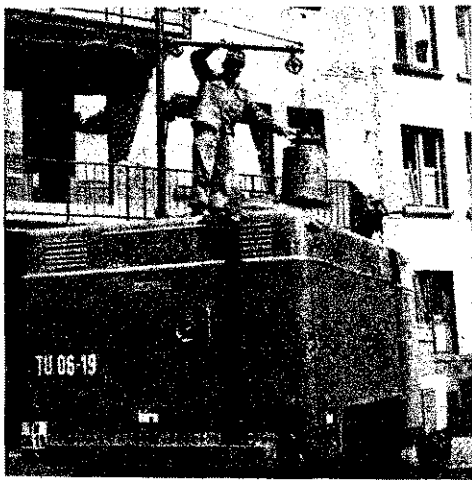
* **Biztosítási csalás** volt az indítéka annak a tűzesetnek, amely egy használaton kívüli dohányajtóban keletkezett, ahol — a károsult szerint — nagy értékű bútort elhelyezve. A megtalált bútorrugók, a bútortasolás darabjai és egyéb tárgyak vegyvizsgálata lehetővé tette annak megállapítását, hogy a pajtában csak használhatóan lom és avult bútordarabok voltak.

A szándékosság vizsgálatánál esetenként lényeges annak megállapítása, hogy a tűzeset színhelyén talált megégett személy a tűz keletkezése előtt élt-e még, vagy halálát a tűz okozta; és a holttesten levő külsérelmi nyomok a tűz hatására, azzal összefüggésben vagy más cselekmény következtében jöttek-e létre.

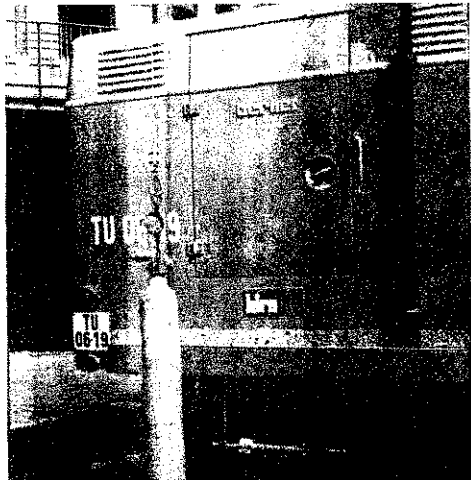
Az ilyen és ehhez hasonló problémákra csak az orvosszakértői vizsgálat adhat egyértelmű választ. Pl. a szemhéj alatti vagy a légutakban levő korom azt bizonyítja, hogy az elhalt személy a tűz keletkezése idején még élt, mert a kormot bepislogta, vagy belélegezte. A vér szénmonoxid-tartalmának meghatározása, valamint az orvosszakértői boncolás és speciális laboratóriumi vizsgálatok is ennek a kérdésnek a tisztázását szolgálják. Az orvosszakértői vizsgálat fontosságának igazolására néhány jellemző példát említünk:

* **A szőlőhegyen leégett préházban** összeégett holttestet találtak az ugyancsak megégett heverőn. Személyi felderítéssel az elhaltat azonosítani lehetett; őt iszákos, dohányzó embernek ismerték a községben. A felületesen meghatározott keletkezési verzió szerint az elhunyt a préházban leittasodott, cigarettára gyújtott, amitől meggyulladt a heverő, de az elhunyt — éppen ittasága miatt — nem tudott kimenekülni. Az orvosszakértő a boncolás során olyan nyomokat talált a holttesten, amelyek kétség-telenül erőszakos külső behatástól jöttek létre. Tehát nem véletlen baleset, hanem emberölés történt.

* **A község határában leégett szénakazalban** talált holttestről megállapították, hogy kóbor, idegbeteg ember volt, aki a kazalba befészkelte magát, majd valószínűleg rágyújtott, és ettől gyulladt meg a kazal. A boncolás viszont azt állapította meg, hogy eszméletvesztéssel járó súlyos testisértés történt; a magatehetetlen embert a kazalhoz vonszolták, abba belenyomták, és rágyújtották azt.

A forgatható gémszerkezet megkönnyíti a portartályok töltését

Igy emelik a helyére a CO₂-palackot

ÚJÍTÁS

Ötletes és igen hasznos újítási javaslatot nyújtott be a Tűzrendészet Országos Parancsnokságához Gál Sándor t. örgy., gépésztechnikus, a Hajdú-Bihar megyei parancsnokság műszaki előadója.

Javaslatát Juhász Imre, Rózsa Mihály és Murvai László polgári alkalmazott gépjárműszerelők segítségével megvalósították és alkalmazzák.

Az újítás lényege az, hogy az 5000 kg portöltetű, GBC-34 típusú Berliet porralöltő gépjárműre olyan emelőberendezést szerkesztettek, amellyel töltéskor az 50 kg-os portartályokat vagy zsákokat a jármű tetejére lehet emelni. Az egyszerű csörlőszerkezet 6 mm-es drótkötele 120 mm-es zárkapocsban végződik, s a teher erre akasztható. Nehéz fizikai munkától kíméli meg a szerkezet a beosztottakat, ugyanis az 5000 kg-nyi portöltetthez kb. 100 db 50 kg-os kannát vagy zsákot kell a gépjármű tetejére emelni.

Gyakrabban veszik azonban hasznát az elmés szerkezetnek a CO₂-palackok időszakos ellenőrzésekor. A portartály töltésére ritkán kerül sor, de a CO₂-palackokat negyedévenként kell mérlegeléssel ellenőrizni.

A portartály mögé kiserelhetően beépített emelőberendezésre ilyenkor rugós mérleget akasztanak, s ennek segítségével egyenként emelik meg a palackokat. Természetesen előzőleg megoldják a palack rögzítését. A CO₂-csövezeteket sem kell lebontani, mivel a flexibilis tömlő lehetővé teszi a palack olyan mérvű emelését, ami a súlyellenőrzéshez szükséges. Az újonnan töltött palackokat is az emelőberendezéssel helyezik el a járműben.

A berendezés állványa a palacktérben van. A 3270 mm magas, 1230 mm gémkinyúlású oszlop 70 mm Ø-jű, 4 mm falvastagságú acélsőből készült. Az állvány 360°-ban forgathatóan, talpcsapágyra szerelt, elbillenés ellen bilincsel megtámasztva. A kötéldobra szerelt 6 mm-es drótkötél 6 m hosszú. A kötéldob forgatása 1:3 áttételű fogaskerékpárral történik, így egy személy is könnyedén működtetheti. A kinyúló gémmre elmozdíthatóan van felszerelve a 160 mm Ø-jű csigakerék, s ennek elmozdíthatósága teszi lehetővé, hogy a CO₂-palack mindkét oldalon függőlegesen emelhető.

Úgy gondolom, a fényképek elég jól szemléltetik a szerkezet működését. Pontos méretek közlésétől azért tekintünk el, mivel ilyen típusú porralöltő egyelőre nincsen több, s így az újításnak csak elvi megoldása alkalmazható más esetekben.

A parancsnokság Gál örgy. elvtárs újítási javaslatát elfogadta, s őt a közreműködőkkel együtt eszméi alapon díjazta.

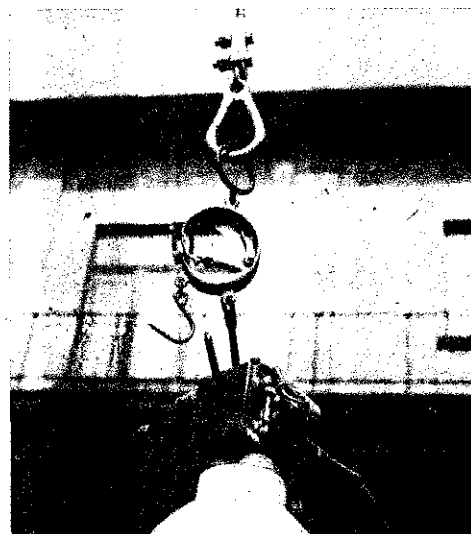
Javaslom, hogy hasonló problémák esetén az ismertetett megoldást alkalmazzák, természetesen a lehetőségek, a rendelkezésre álló anyagok és műhelykapacitás figyelembevételével.

STRADI GEZA
tű. alez.

A CO₂-palack súlyellenőrzése

A súlyellenőrzést rugós mérleggel elfogadható pontossággal végzik

Hatásos módszer

A korábbi években gyakran követtek a tűzrendészeti szabálysértést a kombájnzevetők. A szabálysértések és a tüzesetek megelőzése céljából a Görögali Állami Gazdaságban – Turi István tűzrendészeti előadó kezdeményezésére – érdekes határozatot hozott a gazdaság vezetése és a tűzrendészeti bizottság.

Eszerint minden kombájnzevetőt 4 db ellenőrzőszelvényvel kell ellátni, s az aratás befejezésekor mind a négy szelvényt leadók 1000 forint jutalomban részesülnek.

Természetesen a szelvények tűzrendészeti szabálysértés esetén bevonhatók.

Az 1-es bevonásakor 200, a 2-esnél 300, a 3-asnál 500 forinttal csökkentik a kitűzött jutalmat. A bevonást az 1-es szelvényvel kell kezdeni, tehát akitől a 3-ast bevonták, az már nem részesülhet jutalomban. Ha pedig a 4-es szelvény bevonására is sor kerül, a gazdaság igazgatója 500 forintra bírálja a kombájnzevetőt.

A szelvények bevonására a gazdaság igazgatója, főmérnöke és a tűzrendészeti előadó jogosult. A bevonáskor figyelembe veszik az ellenőrzőtűzbe – a tűzrendészeti hatóság által – bejegyzetteket is.

Úgy vélem, a görögaliak kezdeményezését érdemes lenne más gazdaságokban is megvalósítani.

CSÖR ISTVÁN
tű. fhdgy.,
Szigetvár

Furcsa, de megtörtént...

Még a nyáron történt, hogy gazdaságunk hegyespusztai H. 10-es tábláján tarlóégetéshez készültek. A tarlón levő hulladékszalmát rendszerróval összegereblyézték, majd a védőszántástól kb. 4 méterre húzódo rendet meggyújtották.

Talán tíz méternyit éghetett a rend, amikor Kelemen Ferenc, a munkát irányító kerületi agronómus és Nikl Antal gépkocsivezető arra lettek figyelmesek, hogy a lánghulladékszalmából egy égő bundájú süldőnyúl ugrik ki; rohanni kezd a mintegy 20 méternyire levő összehúzott szalma felé, és a következő pillanatban el is tűnik benne.

Tétovázásra nem maradt idő, mert kb. 15 vagonnyi, mintegy 30 ezer forint értékű szalma forgott veszélyben.

Mindketten odafutottak a szalmához, és keresni kezdték a nyulat. A szerencsétlen állat kb. 80 centire fúrta be magát a szalmába, amikor ráakadtak. Szerencsére már nem égett, s így búvóhelyét sem gyújtotta fel.

Furcsa eset, de megtörtént, bizonyítva, hogy az élet olykor különös helyzeteket teremthet.

BORSAI LÁSZLÓ,
a Póksi Állami Gazdaság
központi tűzrendészeti
előadója

A VESZÉDELEM NAPJAI*

Ez év június 26-án a czechowice-dziedzicei olajfinomítóban tragikus követényű tűz ütött ki. 33 ember meghalt, sokan megsebesültek. Az akcióban 196 ltóegység vett részt, Csehszlovákiából 14 egység jött segítségül. Összesen 2423 tűzoltó – köztük 74 Csehszlovákiából – vett részt a munkálatokban. A oltásához 277 tonna vegyi oltóanyagot használtak fel. A tűz az egyik, kőjal telt tartályban keletkezett elektromos kislülés következtében. A kár nagysá-bizottság vizsgálja.

Ez az olvasók számára készült anyag a történet sorrendjében közli a fontos eseményeket. A tüzesetről – amely a tűzoltóság történetében egyedülálló – több ízben írunk majd különböző szempontok figyelembevételével.

június 26-án szombaton 19.50-kor nyában tartózkodó tűzoltók tűzegety-méter magas tűzoszlopot észleltek ajtároló tartálypark körzetében. Az területén levő laktanyában a hiva-izemi tűzoltóság 20 tagja tartózkoe- em egészen három raj.

zhöz a következő gépjárművek vo- elsőknek: GSBA 6000/32, GSBA 1, GSBM 2000/8 (2 db) gépjármű- dővel. A felsorolt szereken kívül 400 l/p teljesítményű habágyút is tek.

dejüleg az egység parancsnokát és eset is értesítették a tűzről.

irhelyre érkezett váltáparancsnok apította, hogy a meghibásodott III. teljes felületén és védőgödörében ég aj. Ez a tartály az ABCD tégialap n elhelyezettek egyike volt. (1. áb- indegyik tartály külön földszáncsal örülvéve; a védőgödörök úrtartalma íő volt a tartály teljes tartalmának dására, plusz 60 cm-es ráhagyással anyagnak is helyet hagyva. A tartá- mterője kb. 33 m, magassága kb. 15 fogata kb. 12 500 m³.

rtályok közti távolság a tégialap bb oldalánál kb. 32 m volt, a rövi- l pedig 20 m. A meggyulladt III-as artályban kb. 9000, a IV-esben kb. I-esben kb. 9000, az I-esben pedig 000 tonna olajat tároltak.

rtályokba beépített berende- nem működtek. A tartályokhoz ve- t az AB, BC és CD részen található. dalról nem lehetett közlekedni, mert 4 m-es mélységig helyezkedett el a i berendezés. Az AB részen, a gát ban, a környék fel volt ásva.

egység parancsnoka két harcisz- jelölt ki azzal a feladattal, hogy véd- nem égő három tartályt, és közvet- támadják az I-est. AB oldalról a i helyeztek 2 db habágyút. Az egyi- GSBA 32-esről, a másikat közvetle- tűzcsapról táplálták, s ugyanerről az ól az égő tartály védőgödörére 2 ne- bsugarat irányítottak 28 m³/perc tel- tépességgel. A GSBA 2000/16-ről t alapvezetékre az AD oldalról 2 nyo- nlót csatlakoztattak, ezek 50 m³/perc yiségben árasztották a habot.

BC szakaszon 2 GSBM-típusú gépjár- skendő 3 vizsugárral hűtötte a meg- ít tartályokat. A beavatkozás a tűz- erv szerint történt, és megegyező

volt a már előzőleg végrehajtott gyakor- latokkal is.

Közben a helyszínre érkezett az üzemi tűzoltótestület parancsnoka, és átvette az irányítást. Parancsot adott arra, hogy az oltóberendezés kiegészítésére vonják be a GSP 3000-típusú porraloltót, a 200-as könnyűhab-generátort és még 2 habágyút szereljenek. A generátorral és az egyik habágyúval a tűz fészket támadtatta, a többieket pedig a BC oldalon a II-es tar- tály védelmére rendelte. A poroltó gépjár- mű ágyújával 3 tonna port lövelltek az égő tartály védőgödörére. A hatás csak át- meneti volt, ugyanis a lefeketés után is- mét felcsaptak a lángok. A tűz továbbra is változatlan intenzitással égett, sőt az égő olaj – a védőfalban levő szigetelési hiba miatt – részben a II. tartály védő- gödörébe jutott.

Az égő tartálytól kb. 22 m-re akkora volt a hőség, hogy megolvadtak a hab- ágyúk gumiabroncsai. Az akcióban részt- vevő tűzoltók zubbonyukat vízbe mártva védekeztek a hőség ellen. Az üzemi egy- ségnek 4 komplett hővédő öltözete volt, de nem viselték szívesen, mivel oltás közben gátolta őket a szabad mozgásban. Mindöss- sze egy tűzoltón volt nehéz tűzálló ruha, ő a szélirány miatt a legveszélyesebb he- lyen oltott.

Kb. 15 perc múlva érkeztek a kárhelyre az első helyi állami és önkéntes tűzoltó- egységek, és fél óra múlva a környék ve- gyiüzemeinek és bányáinak egységei. Ér- kezési sorrend szerint az egységeket a BC

Az olaj kilövellése előtti pillanat

Elől az ABT-tartályok

bevonták az akcióba. A sánc megerősítésére vezényelték őket, hogy meggátolják a III-as és II-es tartály védőgödrei közötti szivárgást. A szivárgási helyekre földet szórtak és homokzsákokat raktak.

Parancsnokváltás

Stanislaw Komorowski ezredes, a Katowice megyei parancsok kb. 23 órakerkezett a kárhelyre, és átvette az irányítást. Megbeszélést tartott a tűzoltótisztekkel és az üzem vezetőségével, s úgy határoztak, hogy a tűzoltási akciót alapvető változtatások nélkül folytatják. Arról is döntöttek, hogy az égő tárolótartály védőgödreből az emésztőbe kell elvezetni az olajat.

A helyzet nem változott.

A tűz veszélyeztette a közeli üzem egyes részeit. Így például a BC szakasznál az olajfinomító acetonnal, benzollal, toluollal (ABT) és ammóniával teli tartályait. Az AB szakaszon lokalizálták a furfurolos (FFR) részleg olajtartály-parkját; ettől valamivel távolabb van a kenőolaj-tisztító részleg (filtról).

Az FFR szomszédságában helyezkedett el a finomítás munkafolyamatának alapvető részlege: a zárt rendszerű desztilláció, a manipulációs tartályparkkal.

A DA szakaszon, kb. 35 m-re az égő tartálytól volt a lefejtő berendezés, a gyűjtőkolektorral együtt.

A vasúti síneken 32 tartálykocsi tartózkodott. Közülük 9 olajjal telt, a többi üres. Kb. 60 m-es távolságban a lefejtő berendezéstől lokalizálták az etiléntartály-parkot. A CD szakasz felőli részen, a kerítés-

től kb. 50 m távolságra, közút található, amelynek túloldalán lakóépületek állnak.

Az oltási akcióban, a tűz keletkezésének első percétől kezdve, részt vettek az üzem dolgozói. Feladatuk mindenekelőtt a termelő berendezések kikapcsolása, azoknak gözzel való elárasztása, illetve a gőzoltó berendezések beindítása volt. A dolgozók egy részét a lefejtő berendezésnél levő vasúti tartálykocsik eltávolításához, majd az üzem területéről történő kivonatásához vezényelték. Ennek a műveletnek köszönhető, hogy sikerült az összes tartálykocsit a lefejtő berendezéstől a veszélyeztetett területen kívülre vontatni. Ugancsak nagy segítséget nyújtottak a dolgozók a habképző anyagokkal teli hordóknak az oltási színhelyére szállításával is.

Június 27-én éjjel kb. 1 órakerkezett a katoicei és opolei vajdaság területéről 18 hivatalos és 24 önkéntes tűzoltóegység vett részt a tűzoltásban. A közvetlenül részt vettek száma kb. 160 fő volt. A helyszíntre érkező egyes tűzoltóegységek parancsot sem várva kapcsolódtak be az akcióba.

Ugyanakkor az égő tartály veszélyes közelségében több civil tartózkodott, s többszöri figyelmeztetés ellenére sem hagyták el a veszélyeztetett körzetet.

Az egységek, valamint a közúti forgalom irányításában az első perctől kezdve nagy segítséget nyújtott a rendőrség.

A rendfenntartás nagyon nehéz feladatnak bizonyult, mivel a kíváncsi tömeg a közben megsérült kerítésen és a nyitva hagyott kapun keresztül behatolt az olajfinomító területére.

Az ABT-egység egyik részlete

Az akciónak ebben a fázisában a III-as tartályt és védőgödret 3 nehézhabágyúval, generátorról 1 könnyű-, és külön négy középhabsugárral támadták.

A IV-es tartályt 8 vízsugárral hűtötték; a II-esnél 1 nehézhabágyú, 3 nehézhabsugár s 7 vízsugár (az egyik egy 32 m-es tolétráról) dolgozott, és a szivárgás helyét 1 könnyűhabsugárral biztosították.

Az I-es tartályt a gépjármű nehézhabágyújával és 6 vízsugárral védtek, s úgy látszott, hogy a tűzoltóság teljesen ura a helyzetnek.

A tűz már-már kialudt, amikor 1.20-kor hirtelen berobbant az égő tartály, és szétfröccsent az égő olaj.

Az olaj szétfröccsenése utáni helyzet

Pánik tört ki. Felállítási helyét elhagyva mindenki futott, amerre csak látott, hogy életét menthesse. Egyesek irányérzőküket elvesztve, egyenesen a tűzbe rohantak. A hőálló azbesztruhában levő tűzoltó megbotlott az árokban, elesett, s az égő kőolaj előlötötte. Az üzem egyik dolgozója a szomszédos tartályok védőgödörösáncain keresztül akart elmenekülni, s eközben érte a halál. Az akcióban apa és fia is részt vettek. Az apának sikerült elmenekülnie, a fia ottmaradt a küzdőtéren. Tűzoltók, katonák, civilek haltak meg — ez utóbbiak saját hibájukból.

Bizonyos ideig lehetetlen volt megállapítani az áldozatok számát. A tartályok védőgödreben rekedtek valamennyien meghaltak — összesen 33-an, 40 személy súlyosabban, 64 könnyebben megebesült. Teljesen kiégett 18 tűzoltógépjármű. 4 habágyú, 2 habgenerátor és más egyéb berendezés.

Ugyanebben az időben robbant fel a másik (IV-es) olajtartály is. Az égő olaj előlötötte a védőgödör környezetét, valamint a terület mélyebben fekvő részeit is, majd az ABT, FFR, filtról-részleg felé kezdett utat törni és a DRW s a lefejtő berendezés szivattyúháza felé hőmpölygött. Emiatt az ABT-részlegben kigyulladt a DRW viszszanyerője, az FFR, az olajlefejtő berendezés és a filtról egy része, valamint a műszaki raktár. Közvetlenül veszélyeztetve volt a DRW-berendezés, a gépház és az etiléntartály-csoport.

Az akció vezetését nem zavarta meg a pánik. A tisztek megkezdték a mentési akciót. A könnyekben sérülteket a helyszínen és az üzemi ambulancián elsősegélyben részesítették; a súlyosabban sérülteket tűzoltó- és rendőrségi gépkocsikkal, valamint üzemi és magántaxikkal a közeli kórházakba szállították.

A sok teljesen megbénította az életben maradtakat, és egyszerűen lehetetlen volt rávenni őket az oltási akció folytatására.

A pánik első szakasza (kb. fél óra) után az üzemi tűzoltóegység parancsnokának sikerült összegyűjtenie egy kis csoportot. Ennek tagjai kézikocsikkal, tömlőkkel, kotrógépekkel és habképző anyaggal az égő DRW-einyelőhöz mentek, és eloltották az ott keletkezett tüzet.

Ezután a filtról-részleg szivattyújának a védelmét látták el. Azok az üzemi dolgozók, akiket a pánik nem rémített el, két szakaszon ismét támadásba lendültek a tűz megfékezésére, és az ABT-részleg tüzet vízzel eloltották. A dolgozók másik csoportja, valamint a katonaság kovafölddel és bányaporral korlátozta a tűz továbbterjedését az olajlefejtő berendezés irányában, s az ország más részeiből újonnan érkező tűzoltókkal együtt folytathatták a támadást. Kb. 2 óra felé az összpontosított támadást a műszakiraktár-épület-

irányították, hogy a tűz ne terjedhessen a felé, továbbá az etiléntartályok és a fűtőház védelmét erősítették meg. Ezzel egyidejűleg megkezdtek az égő olaj több pontján a védőgödörök ásását.

Az akcióban 19 raj 100 tűzoltója, az olajipari vállalatok dolgozói, katonák és bányászok vettek részt. Éjjel megkezdtek a környező épületek lakóinak kiköltöztetését. Elhelyezéséről a tanács gondoskodott.

Június 27-én reggel 10 óráig a tüzet a tartályok sáncainak határáig vetették vissza; a sáncon kívül már csak a szivattyúház egy része égett.

A következő nap

Kora reggel a kárhelyre érkezett *Andrzej Gatlik* ezredes, országos parancsnok-helyettes, később pedig helikopteren *Edward Wada* vegyipari miniszter, *Henryk Kopański* államtitkár-helyettes, *Zygmund Rosz* ezredes, országos parancsnok, és a vegyipari minisztérium megelőző tűzrendszertének főfelügyelője, *Tadeusz Ostowski*.

Ugyancsak a katasztrófa színhelyére érkezett *Stanislaw Kania*, a LEMP KB titkára, *Franciszek Kaim* miniszterelnök-helyettes, *Boguslaw Stachura* belügyminiszter-helyettes, *Zdzislaw Grudzien*, a LEMP katowicei Vajdasága pártbizottságának elnöke, *Jerzy Zietek*, a katowicei vajdasági tanács elnöke.

9.00-kor az illetékes szervek *Franciszek Kaim* miniszterelnök-helyettes vezetésével a kárhelyre érkeztek össze. Értékelték a helyzetet, intézkedtek a tűzoltás folytatására és a katasztrófa következményeinek megszüntetésére és az üzem újjáépítésére. A tűzoltóbizottság hívták össze a tűzoltóegységeket, megállapítására, a beavatkozás értékelésére, a kár felbecsülésére, a további friss erők és anyagok bevetését engedélyezték.

14.00-ig 86 tűzoltógépjármű és Csehszlovákiából 3 tűzoltóegység érkezett az üzem területére; kb. 55 tonna habképző anyagot hoztak fel. Az akció résztvevői számára üzembe helyezték az üzem étkeztetését, s ettől kezdve folyamatosan tartott az étkeztetés a tűz teljes eloltásáig.

14.00-kor a kárhelyre érkezett *Edward Wada* miniszter, *Franciszek Kaim* miniszterelnök-helyettes, a Szakminiszterek Központi Tanácsa s a vegyipari és bányászati szakszervezetek képviselőinek kíséretében. *Edward Gierek* megtekintette a kórházban fekvő sebesülteket, megköszönte a kórház munkáját, és mielőbbi gyógyulást kívánt.

A kárhelyen ekkor a következő volt a helyzet: a III-as és IV-es tartály palástja kb. 2 és 4 méterre süllyedt le. A tartályok sáncain és a védőgödörökben tovább égett az olaj. Kb. 14 órakor a II-es tartály palástjának felső részén hirtelen ömleni kezdett az olaj a védőgödörbe. Az I-es tartály területén összegyűlt gázok begyulladtak a védőgödörben, a tartály felső részénél, a védőgödör nyílásánál s a technológiai csatlakozások alsó nyílásánál. A tűzoltókat a veszélyeztetett területek védelmére irányították.

Hétfőn a helyszínre érkezett *Wojciech Jastrzebski* hadügyminiszter a tábornokok vezetésével, és meglátogatta a kórházban fekvő katonákat.

Június 28-án 11 órakor a tűzoltóság összes magas rangú tisztje — *Andrzej Gatlik* ezredes vezetésével — érkezetlenül mérte fel a helyzetet s a további teendőket. Elhatározták, hogy megvizsgálják az ABT-berendezésben található, könnyen gyúló oldóanyagok eltávolításának lehetőségét, és kiküldözzék a tűz teljes likvidálási tervének

Előtérben az ös-
szerogyott IV-es,
balra pedig a II-
es tartály

konceptióit. A feladat végrehajtására munkabizottságot alakítottak.

Az oldószerek elszállításának terve irreálisnak mutatkozott, mivel a fennálló műszaki problémák csak tovább növelték volna a tűzveszélyt. Helyette az elfojtás mellett döntöttek. A koncepcióval a LEMP katowicei vajdasági vezetősége is egyetértett. Ennek lényege: egyszerre több oldalról indított támadással 15 perc alatt a védőgödörre 30 cm, a tartályokra pedig 60 cm-es habréteget lövellnek, a habrétegen áttörő lángokat pedig por és hab egyidejű, egyenletes adagolásával oltják el. Amennyiben a terv sikerül, a tartályokat habbal, majd vízzel hűtik a gyulladási hőfok alá.

A támadás résztvevőinek biztonsága érdekében a leginkább veszélyeztetett helyeken a minimálisra (15 főre) csökkentették a tűzoltó berendezések kezelőinek létszámát. Kiszámították, hogy — a habtörés lehetőségét is figyelembe véve — kb. 10–12 tonna nehéz- és könnyűhab-alapanyag, 20 tonna oltópor és kb. 1200 m³ víz szükséges az akcióhoz. Ugy terveztek, hogy percenként 1350 m³ könnyűhabot, 200 m³ nehézhabot és másodpercenként 225 kg port adagolnak.

Alapvető felszerelésként a következőket állapították meg:

- 12 GSBA 6000/32-típusú gépjármű;
- 12 db. 14 m³ teljesítményű víz-habágyú, gépjármű-táplálással;
- 8 db könnyűhabképző generátor 200 m³ hab/perc teljesítménnyel (elképzelés szerint 120 m³/perc);
- 5 db GSP 3000-típusú poroltógépjármű, ágyúval, plusz 1 tartalék;
- 24 db GSBM 2000/8-típusú gépjármű, a GSBA/32 gépjárművek kiegészítésére;
- kb. 8000 m tömlő;
- 20 hőálló védőöltözet.

Az akció közvetlen résztvevőinek számát

123, a kisegítőket 520, a tartalékokat 100 főben állapították meg, közülük 47-en tisztek voltak.

A tűz elfojtása előtt

Június 28-ról 29-re virradó éjjel rosszabbodott a helyzet.

A III-as tartályból hirtelen égő olaj folyt ki. A több mint 10 km/sec sebességű szél a filtrol és az FFR irányába hordta szét az olajat, ami ismét pánikot okozott.

Ezen a nehéz éjszakán rendkívüli lelki-erőről tett tanúságot *Marian Drewniak*, a LEMP járási bizottságának első titkára és *Henryk Gladysz*, a rendőrkapitányság helyettes vezetője. Hősies magatartásuk olyan nagy hatással volt az akció résztvevőire, hogy egy idő múlva újra kezdték a támadást.

Az egységek vízsugárral és porral védtek a veszélyeztetett termelőberendezéseket és raktárakat.

Rendkívüli szervezőkészséget követelt az oltóanyagok és eszközök biztosítása, s ebben a rendőri egységek nyújtottak igen nagy segítséget: URH-s kocsijaik segítségével — a tűzoltóegységek felhívására — az ország egész területéről ide összpontosították a szükségletet. Az államrendőrség vezetői azonnal felmérték az akció színhelyére útbá indított oltóanyagok mennyiségét, és erről haladéktalanul tájékoztatták a vezetést. Ugyancsak a rendőri biztosításnak köszönhető, hogy a kárszínhelyre vezető utakon egyetlen baleset sem történt.

Több mentőautót, orvosi személyzettel, szintén a helyszínre vezényeltek, és Csehszlovákiából újabb 11 tűzoltóegység érkezett GSBA 6000/32-típusú gépjárművekkel.

Közben kimerült a víztartalék. Az üzem dolgozói és a katonák 2,5 km-es fémcső vezetéket építettek a központi tűzvíz-tároló-

Csákány segítségével kellett kinyitni a habképző anyaggal telt hordókat

Stanislaw Kania és Boguslaw Stachura részvételével rövid munkabizottsági ülésen beszéltek meg a részletes tervet.

A támadás

Június 29-én a tűzoltóegységek 11—13 óráig elfoglalták kijelölt harcálláspontjait.

Az első a — a' szakaszon, amellyel a I-es tárolótartály védőgödrenek két külső oldalát jelölték (3. ábra), két habágyút telepítettek GSBA 6000/32-típusú gépjármű-fecskendő-táplálással. Ugyanitt elhelyeztek három könnyűhab-generátort is, és úgy tervezték, hogy még három poroltó gépjárművet vezényelnek erre a szakaszra.

A b—b' szakaszra (a II-es tartály sánca) ugyanennyi habágyút, könnyűhab-generátort és 3 középhab-generátort terveztek, továbbá 2 poroltó gépjármű ideirányítását.

A c—c' szakaszon (III-as tartálynál) két habágyút szándékoztak szerelni a cseh-szlovák egységek GSBA szerének a táplálásával és egy könnyűhab-generátort.

A d—d' szakaszon (IV-es tartály) 1 könnyűhab-generátort és 3 nehézhabágyút felállítását tervezték.

Az ABT-park védelmére a tűzcsapokról 9 vízugar szerelését vették tervbe.

A megbeszélésen ismertették az akció részvevőivel az elfojtási tervet, és felhívták a figyelmüket a fenyegető veszélyre, amelyet az égő I-es tartály kb. 10 000, a részben megsérült II-es, kb. 2—3 ezer, valamint a III-as és IV-es tartály kb. 1000—1000 tonna olaja jelentett. Ezután megkezdtek a berendezések felállítását.

Ezen a napon 18 °C volt a hőmérséklet. Mérsékelt, néha 8—10 m/sec-ig erősödő, de időnként 15 m/sec-ot is elérő szél fújt. A poradagolási próbán kiderült, hogy a szélirány, valamint a gépjármű helyes beállításának nehézségei miatt a por az ágyúból nem jut el a kijelölt helyre. Emiatt kivonták a poroltó gépjárművet, s besorolták a tartalékok közé.

Az elfojtás megkezdését 15.10-re jelölték ki. Néhány perccel az oltás megkezdése előtt roppant feszültség lett úrrá a részvevőkön. A helyzet félelmetességét csak növelte az üzemi berendezésekből kifúvó vízgőz sípolása és az olaj égésével járó lobogás hangja.

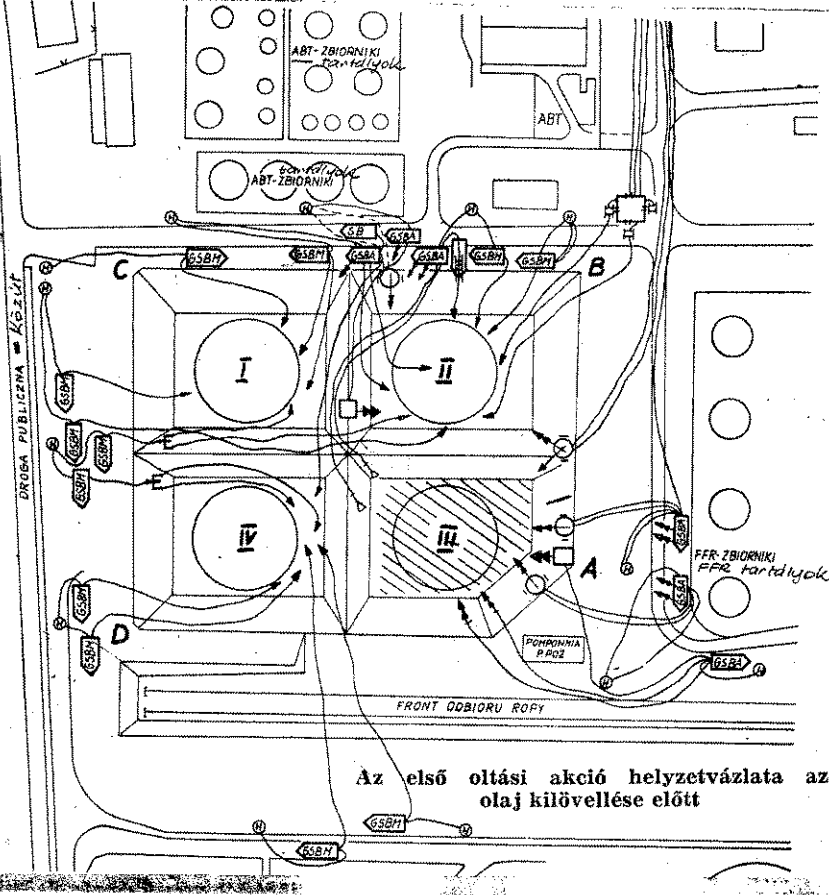
Stanislaw Komorowski ezredes megafonon adta ki a vezényszót; minden oldalról hab zúdult a tüzre. A támadás bizonyos mértékig kockázatos volt, mivel teljes sikerre a gondos előkészítés ellenére sem számíthattak.

Az erős szél elfújta a könnyűhabot a védőgödrekben levő olaj felületéről, ami egyetlen eloszlást eredményezett. A szél a nehézhab-sugarak hatását is csökkentette. Emiatt az a—a' oldalról 3 koncentrált habugarat irányítottak a meghibásodott technikai csövezetek olajának főbb kiáramlási helyeire. Ezen a ponton kb. 15 percig tartott az oltás, mivel az olaj ismétlen visszagyulladt.

A tűzfészek eloltása után letről elfelé habbal és vízzel hűtötték a tartályt. A tartály másik oldala még égett. Emiatt az a és d' szakasz ágyúit a belső védőgödrré irányították. Néhány perc alatt ezt a tűzfészeket is megszüntették, úgy, hogy az oltóberendezéssel még kb. 20 percig hűtötték az erősen párolgó tartályt.

Ezután két ágyút a II-es tartályra irányítottak. A tartály két oldaláról 4 nehézhabágyú lövellte az oltóanyagot a technikai csövezeteken támadt résre, egyidejűleg vízzel és habbal hűtte a tartályt.

Kb. 16.15-kor a II-es tartályt tüzét eloltották; hűtése 17 óráig tartott. Ugyanabban az időben a III-as és IV-es tartály

Az első oltási akció helyzetvázlata az olaj kilövellése előtt

l a közeli folyóig a víztartalék kiegészítése céljából.

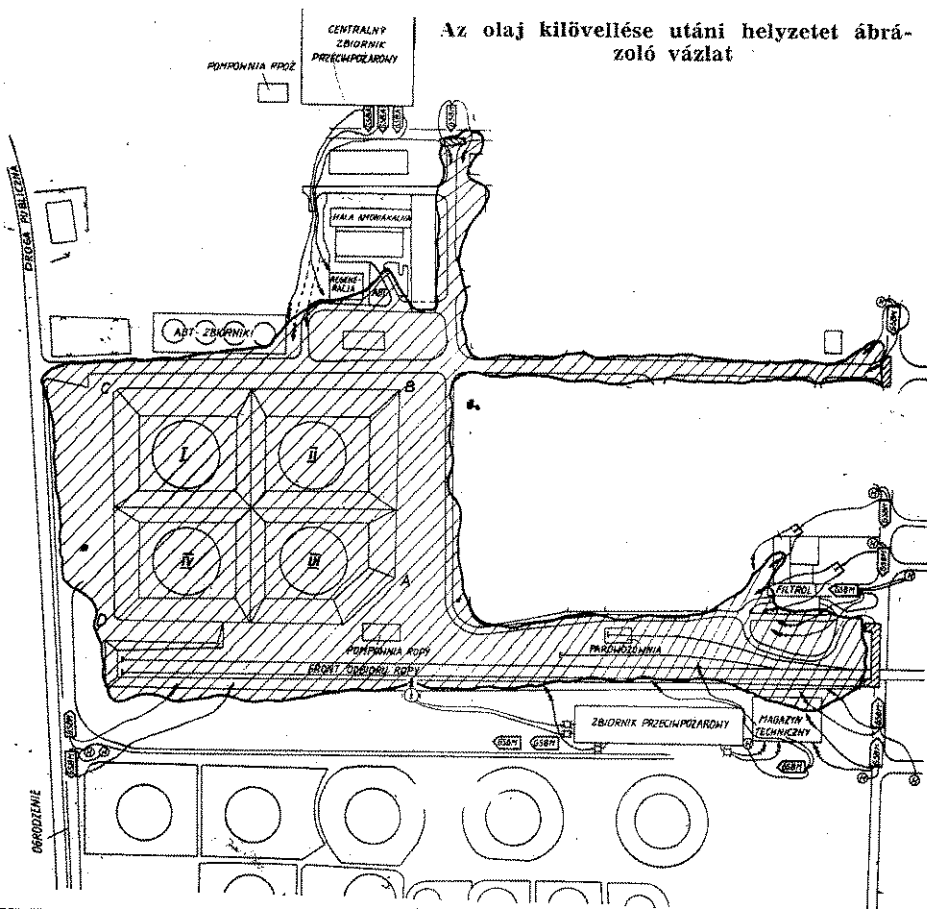
Az emberek egy részét a gépjárművek oncsainak eltakarítására és az utak megszüntetésére vezényelték. Ugyanakkor egész ő alatt magasították a védőgödrek korlátját, és erősítették azt, különösen az ABT-részleg felőli, leginkább veszélyeztetett oldalon.

Összehívták a támadás résztvevőit. Kijelölték a felállási helyeket. A tiszteket a

vizellátás, az oltóanyag- és a fontosabb állásokban az üzemanyag-ellátás zavartalan biztosítására irányították. Ugyancsak kijelölték a műszakiakat, a berendezések és oltóanyagok gazdasági, valamint az étkeztetés és az információ felelőseit, továbbá az oltásban részvevők vezetőit és az összekötőtiszteket.

Külön tiszteket bíztak meg az ABT-részlegben levő tartályok védelmének megszervezésével.

Az olaj kilövellése utáni helyzetet ábrázoló vázlat

lyokat s azok védőgödreit habréteggel árasztották el. Sikerült megfékezni a majdnem 3 napig tartó tüzet!

Az oltás utáni helyzet

A lassan csökkenő feszültséget nagy-nagy öröm váltotta fel. A támadásban való részvétel maximális lelki és testi erőfeszítést követelt. Egyes tisztek és tűzoltók a tűz kezdete óta kitarították őrhelyükön. Közéjük tartozott a támadást vezető parancsnok, Stanisław Komorowski ezredes is, aki mindvégig hallatlan munkabírást és kitarotképpességet tanúsított.

Az akció egyes résztvevői nem aludtak, a szervezet kimerültségével és az állandóan fenyegető veszéllyel járó kritikus pillanatokot mindegyikük átélte. Néha úgy látszott, hogy az újra meg újra felmerülő nehézségeket már nem lehet legyőzni. Egyesek szolgálat közben egyszerűen elaludtak, vagy sokkot kaptak, idegeik felmondták a szolgálatot. Mindenki hősiességét tanúsított, de még a legerősebb idegzetűeknek is akadtak pillanataik, amikor nem tudtak uralkodni gyengeségükön, félelmükön. A történetek ismeretében lélektanilag mindez természetes és érthető. A leglényegesebb, hogy a döntő pillanatban kivétel nélkül mindenki számára lehetett: tűzoltókra, tisztekre, katonákra, rendőrökre, az üzem dolgozóira és a bányászokra.

Hallatlanul nagy jelentősége volt annak az erkölcsi és politikai támogatásnak, amelyet az akció vezető pártszervek, megyei, városi és járási szervek nyújtottak a harcoló egységeknek. Az emberek nem érezték magukat egyedül a tűzvéssel való küzdelemben, és ez segítette őket abban, hogy a végsőkig helytálljanak.

Amint csökkent a feszültség, az egységek elhagyták az üzemet, és bevonultak állomáshelyükre. A veszély azonban még nem múlt el. Számolni kellett az olajjal telt tartály ismételt visszagyulladásával, ezért az ehhez szükséges akcióhoz munkaképes emberekről kellett gondoskodni. Távollabbi ipari üzemek 3 egységet irányítottak ide; ezek szerdán este meg is érkeztek.

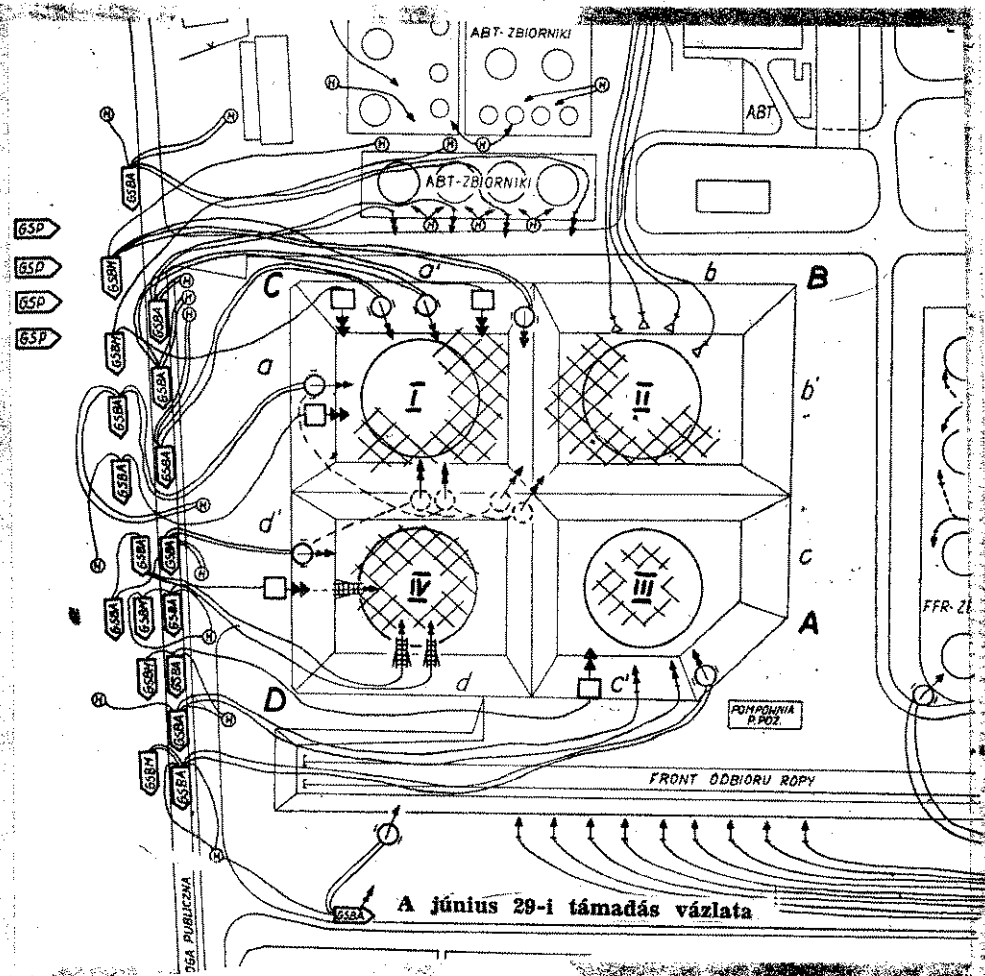
Visszagyulladás és az akció befejezése

A feltételezések beigazolódtak. Június 30-án 19.30-kor a III-as tartály fémrészeinek izzására lettek figyelmesek. A tartályokból kiömlött és a védőgödörket kb. 1 m magasságig megtelítő olaj (a IV-es tartály kivételével) füstölni kezdett. Egy könnyűhab-generátort üzembe helyeztek, mivel a városi egység csak ezzel rendelkezett, és 2 középhab-sugarat irányítottak a III-as tartály védőgödrére.

Az opolei és katowicei vajdaságból riasztott első 3 gépjárműről habgyúkat szereltek az I-es és II-es tartály védelmére. A tűz megismétlődésétől való félelem miatt parancsot adtak 3 GSBA-típusú tartalék-szer és 4 habgyú bevetésére, és az érkező erőket ugyancsak az I-es és II-es tartály védőgödréhez habtámadásra irányították.

Július 1-én 24.00-kor újból meggyulladt a III-as tartály és védőgödrének teljes felülete. Az összes újonnan érkezett tűzoltóegységet ide vezényelték. Az ismételt robbanás megelőzése érdekében vízgyű sugarával hűtötték a II-es tartályt, és 2 generátorról könnyűhabbal árasztották el a tartály védőgödret.

Később az égő III-as tartályt három oldalról támadták, és 3.15-kor sikerült eloltaniuk a tüzet. A tartályokat 5.00-ig hűtötték.

A kárhelyet 4 GSBA 6000/32-típusú gépjárművel, 4 víz-habgyúval és 4 könnyűhab-generátorral biztosították. A felszereléseket a sáncokra helyezték a tartályok állandó hűtése céljából.

A veszély csökkentése érdekében az üzem dolgozói megkezdték az olaj kiszivattyúzását a tartályokból és a védőgödörökből.

Az olaj hőmérséklete még július 8-án is kb. 50 C° volt.

Július 5-én az olajfinomító területére megérkeztek a helyreállítást végző első egységek, és azonnal munkához is láttak. Meg kell jegyeznünk, hogy a veszély, amely ilyen körülmények között az újjáépítési munkálatokkal (pl. hegesztés) együtt jár, külön problémája a tűzvédelem hatá- sos megszervezésének.

(Válogatás dokumentumokból és az akcióban résztvevők elbeszéléseiből.)

Nem hagyták el a felállási helyüket

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékaivá.

A LANGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LANGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TARSADALMI TULAJDON VÉDELMEÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESEGGEL JÁRÓ TÜZKAROK BEKÖVETKEZÉSEIT

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Gálos László elnökhelyettes számolt be a klub munkájáról

A közgyűlés résztvevői

Tisztújítás az Újpesti Dózsában

Az Újpesti Dózsa SC elnöksége október 11-én az MTS által kiemelt tíz sportegyesület közül elsőként tartotta meg vezetőség- és küldöttválasztó közgyűlését a BM Központi Klub színháztermében. Az elnökségben többek között *Kónyi Gyula* r. vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes *dr. Csanádi Árpád*, az MTS OT elnökhelyettese és *Kovács György*, az MSZMP BM PB-titkára is helyet foglalt.

Dr. Pesta László országgyűlési képviselő, a Vöröskereszt budapesti elnöke üdvözölte a résztvevőket, ezt követően *Gálos László* elnökhelyettes számolt be a

klub munkájáról. Az eredmények méltató-sákor megemlítette, hogy az Újpesti Dózsa 1969-ben az országos rangsorban — a nyári és téli olimpiai játékok versenyszámai alapján — az első, 1970-ben pedig a második helyre került. Majd hangsúlyozta: a jövőben is arra törekednek, hogy lépést tartsanak a versenysport élvonalával, és sportolókik erejükhöz mérten a jövőben is növeljék a magyar sport nemzetközi tekintélyét.

Második napirendi pontként *dr. Szabó János*, a számvizsgáló bizottság elnöke az egyesület deficitmentes, kiegyensúlyozott gazdálkodásáról adott számot.

A beszámolókat követő vita után az elnökség többeknek a klub aranyjelvényét adományozta hosszú időn át kifejtett társadalmi tevékenységéért, az eredményes sportpályafutásért illetve az aktív sportolástól való visszavonulás alkalmából.

Végül a jelölőbizottság javaslata alapján megválasztották az új elnökséget és a számvizsgáló bizottságot. Az elnöki tisztséget továbbra is *dr. Dániel Ernő*, az elnökhelyettesít *Gálos László* látja el, míg a számvizsgáló bizottság újraválasztott elnöke: *dr. Szabó János*.

VÍZSZINTES SOROK: 1. EZEK ESETÉN ALTALÁBAN GYORS TŰZTERJEDÉSSEL, KÜLÖNBÖZŐ VESZÉLYES ANYAGOK EGÉSEVEL ES NAGY HŐVEL TALÁLKOZUNK. 13. Maturált. 14. Évszak. 15. Ilyen állat a rák. 16. Közlekedési csomópont. 17. m! 19. Kereskedelmi rövidítés. 20. Idegen művészet, de visszafelé. 21. Újat hoz létre. 23. Zavar. 26. Szedi a lábait. 28. Üres hordó teszi. 30. Mesterember. 32. Nem a valóságot ábrázolja! 35. Szám (ék. rel.). 37. Görög hadisten. 39. Pályaudvar része, visszafelé. 40. Vissza: német filmek végén olvasható. 41. Írószer. 42. Kampó része! 43. Török „hitetlen”. 44. eeeee. 45. Fánál kisebb. 46. Ismeretlen! 47. Verés. 49. Vissza: szülője. 50. Nemrég részt! 52. Kocka, latinul (ismert mondásból). 53. Szárnyast.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Legelő. 2. Mint előző, névelővel. 3. A VÍZSZ. 1. JELLEGE SZERINT ILYEN LEHET (folyt.: függ. 25.). 4. Piszotoly-fajta. 5. Kerítésen keresztül kihoz. 6. Virág része. 7. Mosáshoz használták. 8. Egy kis zümmögés. 9. A földet kezemmel mélyítem. 10. Gazdasági épület. 11. Azonosak! 12. Lakomat. 18. Mocsárgáz. 19. Vissza: hazárdjáték. 20. A FÜGG. 29. FOLYTATÁSA. 22. Sir. 24. Gelei Nándor. 25. A FÜGG. 3. FOLYTATÁSA. 27. Tetéz. 29. A VÍZSZ. 1. RENDELTESE SZERINT ILYEN LEHET (folyt. függ. 20.). 31. Kor. 33. Nagyon sir. 34. Vízrel tisztít. 36. Egzotikus állat. 38. Taps a jele! 40. Nono, de vissza! 48. Vízimadár. 49. Mély női hang. 51. Gábor Andor.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14					14				15			
16				17	18			19			20	
	21		22				23			24		
25		26				27		28				29
30	31			32		33		34			35	36
37			38		39					40		
41						42				43		
		44			45						46	
47				48							49	
		50			51	52		52				
				53								

51/a. Éjfélíg tart. 52. Szó szerint azonosak!

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 3., 20., 25., 29.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, melyre szintén vonatkozik a függ. 29. kérdése.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1971. november 26.

K. I.

A 10. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: ÁRUHÁZAK ÉS ÜZLETEK; ÉS JÁTEKBOLTOK; OLAJOK; ALKOHOL; DROGERIÁK, VEGYSZERKERESKEDESEK.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: CELLULOID.

Könyvjutalmat nyertek: Samu László, Budapest; Orosz Istvánné, Leninváros; Gombos Pál, Nyiregyháza.

A nyereményeket postán küldjük el.

HELYESBÍTÉS

Lapunk múlt havi számában a Fürst Sándor utcai gázrobbanásról írott cikk szerzője számítási hibát követett el. A helyes érték 4,8 m². Így tehát a robbanófejlőnek vett ablak nagysága nem jóval nagyobb, hanem valamivel kisebb volt a szükségesnél.

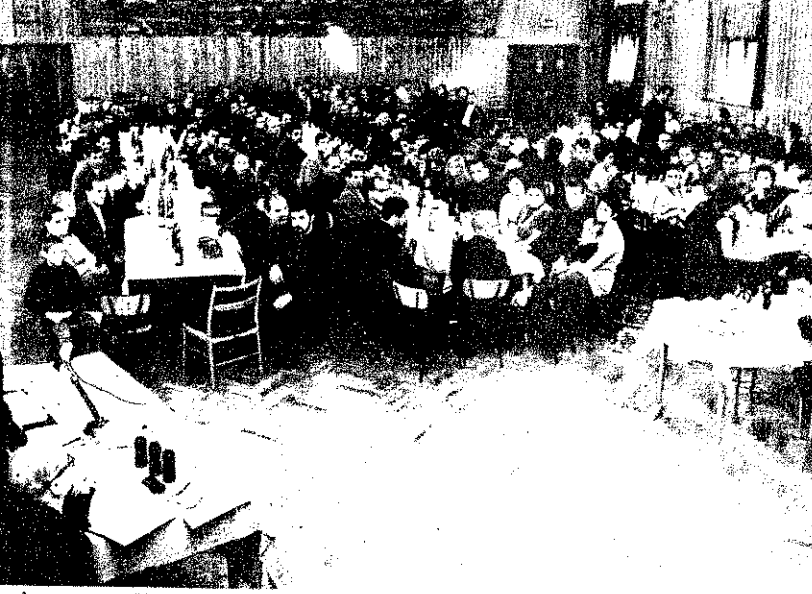
A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: **BESZTERI LAJOS** (tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: **DR. FARKAS GYÖRGY**. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108.

71.3651/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

TŰZVÉDELEM

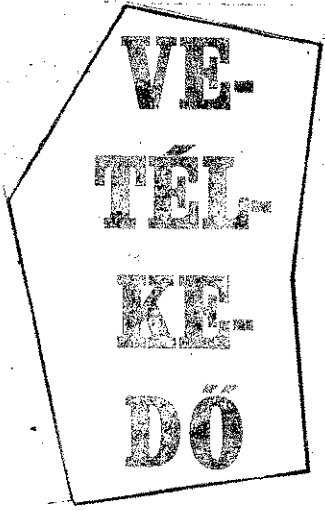
TŰZVÉDELEM

Kiss Pál tűzrendészeti előadó, a zsűri elnöke köszönti a vetélkedő közönségét, résztvevőit

A kezdés előtti pillanatok... Itt még mind a négy csapatnak esélye volt az elsőségre

Munkában a játékmaster. Aki válaszolt a villámkérdésre, azé lett a nyeremény. — 15, vagy csak 13? — Tanácskozik a zsűri

Mintegy 250 főnyi közönség jelenlétében tartotta tűzrendészeti vetélkedőjének döntőjét az OGV Cordatic Gyáregysége, október 21-én. A döntőben a négy elődöntő legjobb csapatai mérték össze felkészültségüket.

A nagyszerűen és jelentős anyagi ráfordítással szervezett vetélkedőt Kárpáti Tamás, az Állami Pénzverő osztályvezetője irányította igen hozzáértően, tehetségesen.

A döntőt a Gépészeti és Energia gyár részleg csapata nyerte 95 ponttal a Kerékpár és Palma (89 pont), a Henger (86 pont), valamint a Gumiabroncs (82 pont) együtteseivel előtt. A győztesek 3000, a további helyezettek 2100, 1500 és 900 forint pénzdíjazatot kaptak.

Az üzemi lapban korábban indított rejtélyverseny és a játék közben kitöltött TOTO-szelvények nyerteseinek díjait is a vetélkedő keretében sorsolták.

Élvezetes, hasznos, színvonalas játék volt; gratulálunk a szervezőknek és a gyár vezetőinek!

A győztes csapat; mindannyian műszerészek

Nem kollektív szelvény, de így könnyebb

„Jó, nem jó az X?” — A végén majd kiderül

Ez a válasz értékes pontokkal segítette a Henger csapatát.

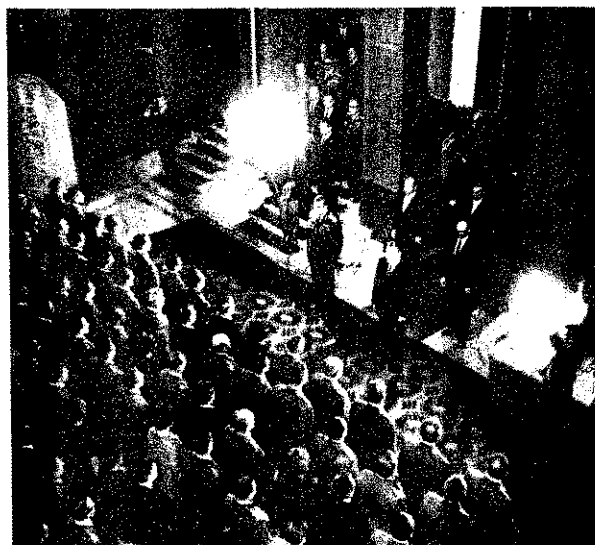

Elődeink oltóeszközei

(Sok érdekes látnivaló található a sárospataki múzeumban
nemrég megnyílt tűzoltó-kiállításon)

Kútölgyi Mihály felvétele

Ünnepi díszelgés

Benkei András belügyminiszter üdvözi a november 4-i ünnepségen felsorakozottakat

A belügyminiszter elvtárs Kosteleczy Sándor t. alez. Baranya megyei parancsnokot ezredessé előléptette

Biszku Béla elvtárs köszönti az ünnepségen résztvevőket

Biszku elvtárs beszélget az elismerésben részesült tűzoltók egy csoportjával

November 12-én tájékoztató előadás-son vettek részt a Belügyminisztériumban a Parancsnokság vezetői, vezető beosztású munkatársai és a megyei parancsnokok. Dr. Farkas György tűzoltó vezérőrnagy, országos parancsnok megnyitóját követően Kőrösi György rendőr vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes tájékoztatta a résztvevőket a tűzoltóságot érintő szervezeti változásokról.

A miniszterhelyettes elvtárs előjöróban a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1969. november 28-i határozatának néhány, a minisztérium tevékenységét érintő megállapítására emlékeztetett, miszerint „... a Belügyminisztérium a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi, gazdasági rendjének védelmében a párt és a kormány irányításával, a törvényes követelmények szerint, megfelelően végzi munkáját. A minisztérium egész tevékenységét pártunk és népünk szolgálata vezérli, hivatását betölti.

A Központi Bizottság elismerését fejezte ki a Belügyminisztérium dolgozóinak, egész személyi állományának.

Elismerését fejezte ki továbbá és köszönetet mondott a belügyi munka önkéntes segítőinek, köztük a közel 200 ezer főnyi önkéntes és létesítményi tűzoltónak, akik rendszeresen segítettek munkánkat, tevékenységünket.”

Hangsúlyozta, hogy „... a Központi Bizottság 1969. november 28-i határozata hosszú időre jelölte meg a tennivalókat. Továbbra is alapvető feladatként határozta meg a Belügyminisztérium részére a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi és gazdasági rendjének védelmét, a szocialista törvényesség biztosítását. Feladatul tűzte a Központi Bizottság a társadalmi erők még szélesebb körű bevonását az állami és közbiztonsági, ezen belül a tűzrendészeti feladatok megoldásába, az állampolgárok ügyeinek az ediginél gyorsabb és kulturáltabb intézését, a vezetés színvonalának jelentős növelését, a személyi állomány erkölcsi és politikai szilárdságának, harckészültségének fokozását.

Meghatározta továbbá, hogy vizsgálat tárgyává kell tenni a tűzrendészet egészének, vagy bizonyos tűzrendészeti jogkörök átadásának lehetőségét a tanácsok részére úgy, hogy az ne sértse a népgazdaság érdekeit.”

A továbbiakban a tanácsok kiemelkedő szerepét méltatta szocialista államigazgatásunkban. „A tanácsokról” szóló 1971. évi I. törvény, amely máris lényegesen növelte hatáskörüket – mondotta –, a mai követelményekhez igazította szervezetüket, erősítette a népképviselői és önkormányzati jogait, tulajdonképpen még a megvalósítás stádiumában van. Ez érthető is, hiszen az új törvény hosszú időre szól. A cél az, hogy a tanácsok még hatékonyabban működjenek, munkájukban tovább erősödjön a szocialista demokratizmus, ezért megfontoltan kell tartalommal kitölteni a törvény adta kereteket. A törvény sok vonatkozásban csak kereteket ad, az ügyintézésben például azt, hogy a konkrét ügyeket azon a szinten intézzék, ahol azok jelentkeznek. Egy sor te-

A Belügyminisztériumban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 54. évfordulója alkalmából ünnepség keretei között hirdették ki a Magyar Népköztársaság belügyminiszterének díszparancsát.

Induló jelezte Benkei András belügyminiszternek, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának érkezését, akinek a vezénylő parancsnok, Sebestyén Ferenc rendőr vezérőrnagy tett jelentést. Az ünnepségen részt vett Biszku Béla elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, továbbá a Belügyminisztérium tábornoki és parancsnoki kara.

A belügyminiszter elvtárs díszparancsát Borgos Gyula rendőr vezérőrnagy hirdette ki, ismertette a kinevezéseket, kintüntetéseket és jutalmakat.

Az ünnepi aktus után a miniszter elvtárs fogadást adott a meghívott, illetve a kinevezett, kintüntetett vagy megjutalmazott elvtársak részére. A jelenlevőket és rajtuk keresztül a Belügyminisztérium személyi állományát Biszku Béla elvtárs köszöntötte, átadva a Központi Bizottság üdvözlését. Méltatta az elmúlt másfél évtized szocialista fejlődését, majd utalt a Központi Bizottság november 3-i ülésének határozatára az államigazgatás fejlesztéséről. Mint mondotta: tevékenységükkel a fegyveres erők és testületek is betöltik szerepüket, és hozzájárulnak az építőmunka eredményeihez. Befejezésül jó egészséget és sok sikert kívánt a további munkához.

fő feladata nem változik

Tájékoztató
a Belügyminisztériumban

Az országos parancsnok megnyitja után Körösi György r. vörgy., belügyminiszter-helyettes tájékoztatta a résztvevőket a szervezeti változásokról

riületen már módosultak, s megfelelően, helyükre kerültek bizonyos hatáskörök.

Mindezeket figyelembe véve, társadalmunk hatalmas fejlődése, a tanácsok fokozott felelőssége és önállósága a tűzoltóság területi szerveinek a tanácsok hatáskörébe való átadását indokolta, a Belügyminisztérium ágazati irányításának fenntartása mellett."

Ezt követően ismertette a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 2034/1971. (X. 27.) számú határozatát az állami tűzoltóság területi szerveinek tanácsai irányítás alá helyezéséről.

A határozat értelmében 1972. január elsejével hatályos az állami tűzoltóság területi szervei, a Belügyminisztérium szakfelügyelete mellett, a tanácsok irányítása alá kerülnek. Az átszervezéssel egyidőben a Belügyminisztérium átadja a megyei tanácsoknak a tűz-

oltóság feladataival kapcsolatos területi létszámát és beralapját, a fenntartásra és fejlesztésre szolgáló költségvetési előirányzatot, valamint az elhelyezést, a működést, továbbá a szociális és egyéb feladatok ellátását biztosító ingatlan és ingó vagyontárgyakat (felszereléseket).

A Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnokságának elnevezése Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokságra változik. A belügyminiszter szakfelügyeleti jogkörét a tűzoltóság országos parancsnoka útján gyakorolja.

A tűzoltóság területi szerveinek testülete felett a felügyeletet az illetékes tanácsok végrehajtó bizottságai, illetőleg a járási hivatalok elnökei gyakorolják.

A tűzoltóság területi szerveinek hatósági eljárási tevékenysége feletti felügyeletet az illetékes tanácsok igazgatási feladatot el-

látó szakigazgatási szervei, illetőleg a járási hivatalok végzik.

A tűzoltóság területi szerveinek szakmai irányítását a felettes tűzoltóparancsnokságok végzik.

Az irányításban bekövetkezett változással a tűzoltóság személyi állománya a jelenleginél hátrányosabb helyzetbe nem kerülhet. Ennek érdekében továbbra is biztosítani kell azokat a jogokat és juttatásokat (nyugdíj, kinevezett polgári állományviszony, illetmény, lakásköret, egészségügyi ellátás, ruházati ellátás, üdülőférőhelyek stb.), amelyeket eddig élveztek. A Belügyminisztérium személyi állománya életszínvonalának növelésére irányuló átfogó intézkedéseket a tűzoltóságra a jövőben is alkalmazni kell.

Ugyancsak a kormányhatározat értelmében felül kell vizsgálni a tűzrendészeletről és a tűzoltóságról szóló hatályos jogszabályokat, és korszerű – a szervezeti változásoknak is megfelelő – új jogszabályokat kell kidolgozni. A tűzoltó-szolgálat szabályozására vonatkozó belügyminiszteri, miniszterhelyettesi és országos parancsnoki utasítások, parancsok, szabályzatok az új jogszabályok kiadásáig értelemszerűen irányadók.

Amint azt a miniszterhelyettes elvtárs hangsúlyozta, a határozat csupán a legfontosabb elvi kérdéseket határozza meg. A végrehajtási rendelkezés elkészítését, a hatásköri és rész kérdések szabályozását, valamint a jogszabályok módosításáig szükséges intézkedések kimunkálását bizottság végzi.

Nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy a tűzoltóság fő feladataiban semmiféle változás nincs. A továbbiakban is a tűzoltóság alapvető feladatának kell tekinteni:

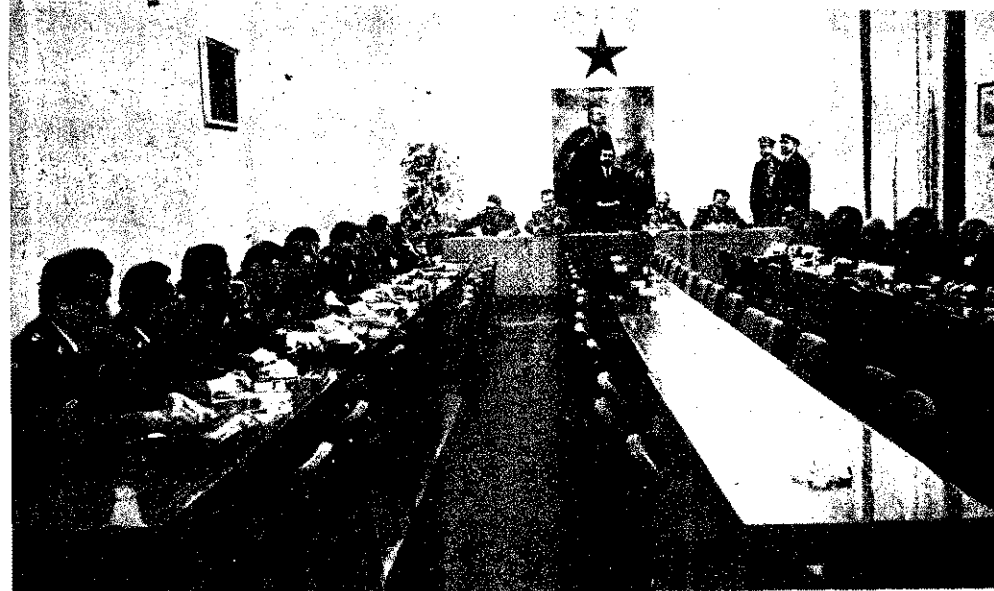
- hatósági intézkedésekkel a tűz megelőzését,
- a keletkezett tűz legrövidebb időn belül, legkisebb kárértékkel történő eloltását, valamint
- a keletkezett tűz okának megállapítását.

„Az irányításban bekövetkezett változástól jelentős előrelépést várunk a jelzett feladatok megoldásában, a hatékonyabb tevékenység anyagi-műszaki lehetőségeinek, ezzel együtt a munkavégzés feltételeinek javításában, különös figyelemmel a tanácsok mind nagyobb mérvű szervezeti, hatásköri és gazdasági önállóságának erősödésére” – mondotta a továbbiakban.

Befejezésül, a feladat nagyságát ismételtén hangsúlyozva arra hívta fel a jelenlevők figyelmét, hogy, „... tudatosítani kell a személyi állomány minden tagjával az intézkedés politikai, társadalmi jelentőségét. Biztosítani kell a szakmai munka zavartalanosságát. Semmiféle visszaesés a szakmai feladatok ellátásában nem következhet be, sőt az eddiginél magasabb színvonalon kell dolgozni.”

Végezetül azt az elvárást juttatta kifejezésre a minisztérium vezetése részéről, hogy a feladatok végrehajtásában érintettek képességeik és lehetőségeik szerint mindent megtesznek az eredményesség érdekében.

A tájékoztató résztvevői

BEMŰ A GYŐR

továbbá a két tartalék: Papp Sándor és Varga Béla valóban még sok dicsőséget szerezhettek.

Borsodi Hőerőmű

Habár a járásin az örök vetélytárs BVK egy kicsit megszorította őket, arányilag biztosan vették a további akadályokat. Az országos döntőn azonban valamivel halványabban szerepeltek, mint amire számítottak, s végül csupán felpontos előnnyel szerezték meg a bajnoki címet.

Balázs Sándor parancsnok meg a rajtjai: Szabó Sándor, Tamók János, Bojtár János, Molnár Mihály, Gyúró László, Csizmadia János, Kaczur Miklós, továbbá a két tartalék: Bagó Imre és Albert István éppenséggel nem a várható kedvezőbb esélyek miatt indultak gépjárműfecskendő-szerelési kategóriában, jöllehet még nincs ilyen szerük, hanem azért, mert év közben is szorgalmasan gyakorlatoznak a kazincbarcikai parancsnokság fecskendőivel. És ha nem is túl sokszor, tűzoltás során is jól kamatoztatták ezt a jártasságukat.

A győztes csapat tagjai közül szinte valamennyien többszörösen kitüntetett dolgozók, és felelős beosztásokat látnak el. Segítségükkel igencsak meghosszabbodnak és megsokszorozódnak a tűzvédelmi hálózat „érzékszervei”. Ennek is köszönhető, hogy a külső vállalatok ide irányított hegesztői, szerelői is respektálják őket.

Balázs Sándor a közelmúltban egy veszedelmessé válható tüzet oltott el még idejében egy hűszkilós szénsavoltóval. A csapat jó néhány más tagjának a nevéhez is fűződnek hasonlóan gyors beavatkozások. Ilyen alkalmakkor az erkölcsi meg az anyagi elismerés sem marad el az igazgató részéről.

A szabálytalanságokat különben itt két-tőzött szigorral büntetik, főként azóta, hogy a műszaki beosztású dolgozók előbb tanfolyamon ismerkedtek meg a legfontosabb tűzrendészeti tudnivalókkal, majd vizsgát is kellett tenniük az anyagból, s aki nem készült fel rendszeren, annak újból be kellett számolnia.

Ami a csapat tagjainak további tervei illeti, ezek közül első helyen az országos elsőség megvédése szerepel. A korlátlan nem éppen alacsony, viszont úgy számítanak, hogy rutinnal s a minél ésszerűbb mozdulatok szorgalmas gyakorlásával még jó ideig fölveszik a versenyt ellenfeleikkel, mert azok legfeljebb csak korukat tekintve fiatalabbak.

Tabdi

Úgy látszik, a 21-es Tabdin is nyerőszám. A kereken huszonegy esztendőes testület lányai ugyanis megvédték 1964-es országos bajnokságukat. Igaz, ezúttal más kategóriában szerepeltek, mint akkor 1964-ben kocsifecskendő-szerelésben győztek, négy évvel később 400-as kategóriában szerezték országrészi elsőséget, 1969-ben bronzéremmel tértek haza Ausztriából idén pedig 16,5 pontos előnnyel előzték meg a kőszegszerdahelyiek 800-as női versenyráját.

Emellett a testület leány- és fiúrajja is

Diósgyőri Papírgyár

Az országos döntőn nem kevesebb, mint 14 ponttal előzte meg ellenfelét a tizenegy év híján kétszázéves gyár 400-as férfirajja. Ebben a kategóriában — beleértve a községeket is — ez volt a legjobb teljesítmény. És kétszeresen növeli az értékét, hogy egy mindössze kb. négyszázhatvan dolgozót foglalkoztató vállalat tűzoltói érték el.

A versenyraj tagjai különben már hosszú évek óta döngették a kapukat kiváló eredményeikkel. A nagyszerűen sikerült megyei versenyt követően File András ellenfél-nézőbe ment, s a másik két ország-részin szerzett tapasztalatok alapján irányította a további felkészülést. A siker érdekében még azt is elintézte, hogy a rajnak azokat a tagjait, akik a gyári labdarúgó-csapatban játszanak, augusztus 8-ig ne szerepeltessék.

Belley Imre igazgató volt az egyik leg-lelkesebb szunkolójuk:

— Nem kívánom csorbítani a győzelem értékét, de legalább emnyire elismerésre méltónak tartom, hogy a hétköznapi munkában is mindenben számíthatunk a rajtjaira meg a többiekre. Az ő körütekintésüknek is tulajdonítható, hogy mindössze három tűzünk volt, s azok sem okoztak különösebb kárt. Nálunk a tűzoltók rendszeresen ellenőrzik az oltóberendezéseket, ünnepeken, fizetési napok előtt őrszolgálatot adnak, a csapat számos tagja fontos szerepet tölt be a gyárban működő mozgalmi szervezetekben, és munkahelyükön is méltán megbecsülik őket.

Országos bajnokságuk alkalmával szerény lehetőségeinkhez mérten megjutalmaztuk őket, s három napon át mezőkövesdi üdülőnk vendégei voltak.

Egyébként mostanában akad egy kis vitám a parancsnok elvtárral. Mind több nő dolgozik a gyárunkban, s ezért azt szeretném, ha a jövőben is lenne női versenyrajunk, mert hiszen az ilyen találkozók végső soron a gyári tűzvédelmet erősítik. Jól tudom, nem kevés bajlódással jár, úgy gondolom azonban, a rendes kiképzésen túl ebben a formában is jobban be kell vonni női dolgozóinkat a gyári tűzvédelembe.

Úgy hallottam, a csapat néhány tagja a visszavonulás gondolatával foglalkozik, mondván, hogy lassacskán kiöregednek. Szerintem azonban nem lenne helyes, ha idő előtt abbahagynák a versenyzést, ezért azt szeretném, ha csak a szükséges ütemben fiatalítanának.

Ehhez a magunk részéről csak annyit tehetünk hozzá, hogy File András parancsnok, valamint Görzsöny István, Kutas Barna, Szabó István, Csellár Ernő, Mikó János, Tephlicki László, Pál G. Zsigmond,

Ez a raj védte meg Tóth Imre parancsnok irányításával a tabdiak 1964-es országos bajnokságát

Szoros versenyben szerezték meg az országos győzelmet a Borsodi Hőerőmű versenyzői

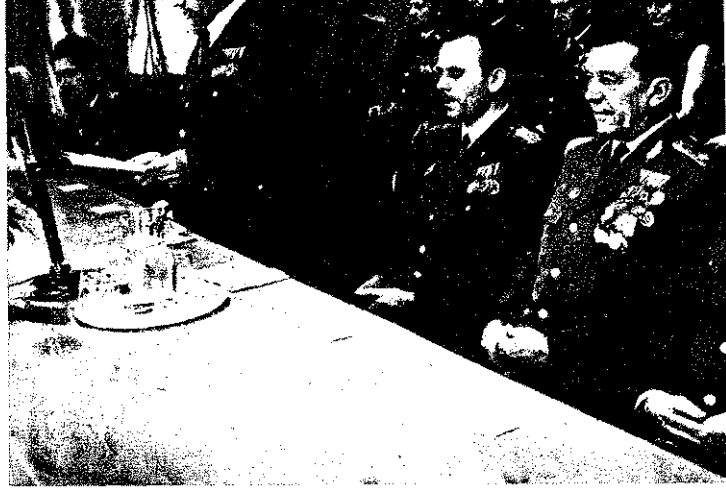

Imre a kunbaracsi bajnokcsapat. Tavasszal még iskolások voltak, azóta legtöbbször már dolgozó nők. Társaságukban Hirman László parancsnokhelyettes

A november 5-i ünnepség résztvevői

Cseke Ferenc tū. alez. megnyitójában köszöntötte az ünnepségen megjelenteket

Ünnepi ülésen emlékeztek meg a Parancsnokság dolgozói november 5-én a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 54. évfordulójáról. Az eseményen megjelent Kőrösi György rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes. Cseke Ferenc alez. megnyitója után dr. Héra

Attila őrgy., a csúcsszervezet titkára mondott ünnepi beszédet, majd ünnepi műsor következett. Az évforduló alkalmából dr. Farkas György tűzoltó vezérőrnagy,

egyedik
lón

országos parancsnok elismeréseket adott át.

Az országos parancsnok nyújtotta át a Haza Szolgálatáért Erdemérem ezüst fokozatát Ruppert Ferenc tū. fhdy. elvtársnak

értékes helyezéseket szerzett a megyei találkozózn, a férfiak pedig az országárszire is eljutottak.

Az 1964-es bajnoksapat tagjai közül jó néhányan férjhez mentek; mások elköltöztek a községből. Az újjászervezett raj tagjai közül Fábán Margit tőrm., Léder Julianna tőrm., Judák Erzsébet tőrm. (a községi tűzrendészeti bizottságnak is tagja), Varga Irén tőrm. és Száva Julianna tőrm. négy éve önkéntesek, míg Digner Veronika tiz. taval, Szabó Julianna tū. és a tartalék: Judák Ágota tū. idén kapcsolódott be a közös munkába.

Foglalkozásukra nézve tanácsi, kereskedelmi, illetve tsz- és ÁG-dolgozók, tartalék versenyzőjük pedig még tanuló.

Parancsnokuk Tóth Imre önk. szds. viszont immár a második országos bajnoksapat felkészüléseit irányította, Nagy Mihály önk. szds., a helyettese értékes segítségével.

Sikerüknek egyébként nincs különösebb titka. Akárcsak másutt, itt is fokozatosan sürítették a gyakorlatokat, viszont egyegy győzelem után 1--1 hét pihenőt iktattak be.

Most már mosolyogva emlegetik e szép küzdelemsorozat legizgalmasabb mozzanatait. Bezzeg akkor! A megyei versenyen például elsőként kellett szerelniük, hogy Fábán Margit még idejében megérkezzen Kiskunhalasra, ahol éppen azon a napon ballagott az osztálya. Az országos döntőn pedig 10 hibapontot szedtek össze. Szerencséjükre azonban ellenfeleik sem voltak nyugodtabbak.

Elképzelhetjük, milyen lelkesen fogadták őket, és mennyi jókívánság hangzott el azon az összejövetelen, melyet a tanácsvezetői rendeztek a tiszteletükre.

Kunbaracs

A több mint két évtizede működő kunbaracsi testület arról híres, hogy riasztás alkalmával több mint húsz fővel sokott kivonulni. Ebben alighanem annak is része van, hogy igen szoros kapcsolatot tartanak a helyi általános iskolával, és Hajdu István igazgatóval az élén az egész tanári kar, de főként Pósfay Ferencné, az úttörőcsapat vezetője gondosan nevelik az utánpótlást.

Igy aztán nemcsak férfi- és női rajokkal indulhatnak a versenyeken, hanem fiú- és leánycsapatokkal is. A felnőttek már országárszin is szerepeltek, de a lányok még rajtuk is túltettek, hiszen kevesen számítottak rá, hogy éppen ők szerzik meg a testület első országos bajnokságát. Méghozzá eléggé fölényesen, minthogy 8,5 ponttal győzték le a gyöngyösfaluiakat.

A raj tagjai: Herédi Katalin, Veszelszki Veronika, Plattner Mariann, Kaldenekker Irén és Kiss Erzsébet „már” két éve, Harádi Zsuzsanna és Hegedűs Irén pedig egy esztendeje önkéntesek.

Felkészítésüket Tuska István önk. szds., parancsnok és helyettese: Hirman László

önk. őrm. irányította. Kora reggelente gyakorlatoztak, hogy ne késsenek el az első körök óráról.

Közülük öten már dolgozó nők, kettő pedig középiskolások. Bajnoki serlegükre dr. Szentkúti Sándor vb-s egyben testület titkár közreműködésével a tiszteletükre rendezett jutalomkiránduláson avatták fe másodsor. (Elsőször a község lakói előtt került sor erre.) A raj két tagja pedig a balatonfüredi BM-üdülőben pihenhetett ki a fáradsalmakat. A költségeket a megyei tanács kecskeméti járási hivatala fedezte.

G. R.—K. G.

Ez pedig a Diósgyőri Papírgyár kiváltó raja. A hátsó sorban jobbról a második Belley Imre igazgató

NAGY BERUHÁZÁSOK TŰZOLTÓSZEMMEL

Nagy Zoltán

A Gagarin Hőerőmű

A táj fölül magasodó kémény- és toronyóriások láttán aligha képzelhető el, milyen lehetett a vidék, amikor 1965-ben egy cseresznyefánál megkezdtek az első kapavágásokat. Három esztendővel ezelőtt jártunk itt legutóbb, s akkor még valóságos állványerdő fogadott bennünket. Most viszont már a 4-es számú blokk próbafűtésének emberi fül számára nem éppen kellemes, de annál szívdertőbb hangját hallhattuk. Az egyre erősödő, sivító hang ugyanis egyértelműen jelezte: hamarosan teljesen elkészül népgazdaságunk egyik legnagyobb vállalkozása.

Évente másfél milliárd körüli összeget ruháztak be itt, s körülbelül 3000–3200 ember volt az építést és szerelést végző dolgozók száma. A hazai meg a külföldi fő- és alvállalkozók részletes felsorolása pedig ugyancsak vastkos jegyzéket tenne ki.

A várható hozam viszont 800 megawatt, amivel óvatos becslések alapján 14 akkora ipari komplexumot lehetne villamos energiával ellátni, mint a Csepel Vas- és Fémművek.

A közeli szénmezőkről napon-

ta átlagosan kb. 29 ezer tonna barnaszén érkezik ide, s emellett napi mintegy száz tonna olaj az erőmű fogvasztása. A készletek bőségesek, úgyhogy a megterület követően még sok éven át szép hasznot hoz majd az erőmű a népgazdaságnak.

Hogy mindez milyen tűzvédelmi problémákkal járt, illetve jár, azt abból is könnyen elképzelhetjük, ha megemlíjtjük, hogy több tonnát tettek ki a kapcsolatos tervdokumentációk.

Az első két-három évben különösen a színhely gyors változásai jelentettek sok gondot a gyöngyösi parancsnokságnak meg az itt szolgálatot teljesítő instruktoroknak. Egyik napról a másikra ideiglenes építmények egész sora létesült, a tegnapi festékraktárból iroda lett, vagy éppen fordítva, egyszerre több száz helyen végeztek tűzveszélyes munkát, s annyira összekeveredtek a különféle fő- és alvállalkozók munkaterületei, hogy gyakran még hosszas nyomozással sem lehetett kideríteni, hogy ki a tulajdonképpeni felelős valamely mulasztásért.

Ilyen körülmények között ke-

letkezett az a bizonyos emlékezetes 1967-es tűz is, amikor tűzveszélyes munka végzése közben kigyulladt az egyik leendő üzemépület zsaluzata, s a veszélyt növelte, hogy a közvetlen közelben gázpalackok voltak.

Most már valamivel tisztább a helyzetkép, lassacskán a helyére kerül minden, de az említett veszélyekkel még most is igencsak számolni kell, mint azt jó néhány kisebb tüzeset is tanúsítja.

Ez év januárjában például éjszakai műszakban hárman mintegy 40 m-es magasságban kazáncsővek hőkezelését végezték.

Amikor a bódé meg a berendezés kigyulladt, majd teljesen elégett, egyikük sem tartózkodott a munkahelyén. Hogy hetven-ezer forint körül s nem jóval nagyobb kár keletkezett, az csupán annak tulajdonítható, hogy nem volt több éghető anyag a közelben.

Habár kis kár keletkezett viszont az augusztus 17-én késő este keletkezett tűz alkalmával, ám az oltás annál inkább feladta a leckét, egységeinknek.

(A kb. 32 m-es magasságban feltehetőleg hegesztést követően kigyulladtak az egyik kazánrészt körülvevő állványok.) Az üzemi nyomótömlők storzkapcsai ugyanis minduntalan szétváltak, s emiatt négyszer is félbe kellett szakítani a beavatkozást.

Ezen kívül öt másik, kárral, bár szerencsére nem jelentős veszteséggel járt tüzesetet tartanak nyilván a gyöngyösi parancsnokságon. Ugyanakkor viszont helyileg mintegy ötven tüzet tartanak számon. S mint-hogy havonta ennél jóval több kézioltó töltete ürül ki, jogosan gyaníthatjuk, hogy a vállalatok sem rögzíthettek minden esetet, mivel egyszerűen nem jelentették be őket...

Az Erőműberuházási Vállalat részéről Nagy Zoltán létesítményi főmérnök a munkálatok irányítója. A vele folytatott beszélgetésből két gondolatot ragadunk ki, mivel mindkét problémakör eléggé általános érvényű. Az egyik, hogy sokszor leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik a külföldi gépek, berendezések tűzvédelmi honosítása. Hosszas utánjárás kell hozzá, s ha nagy nehézen akad vállalkozó, nemegyszer az is olyan szakértői véleményre ad, amire azért még rá lehetne kérdezni. Ezért — úgy

Három évvel ezelőtt valóságos állványerdő fogadott bennünket

800 megawatt ...

véli — feltétlenül növelni kelle-
ne a minősítési lehetőségeket.
A másik probléma viszont azzal
függ össze, hogy a honosítás még
a fejlett tűzvédelmükről jól is-
mert szocialista országokból imp-
ortált gépekre, berendezésekre
is vonatkozik. Így például a 10
ezer köbméteres olajtartályok-
hoz hiába mellékelte a szállító
ország, hogy azok megfelelnek a
biztonsági követelményeknek,
mégis meg kellett röntgeneztetni
a varrataikat. Mint Nagy elv-
társ említi, a műbizonylatban
említett telepítési távolságok,
tartályudvar-méret stb. is jóval
enyhébb kikötéseket tartalmaz
hazai előírásainknál.

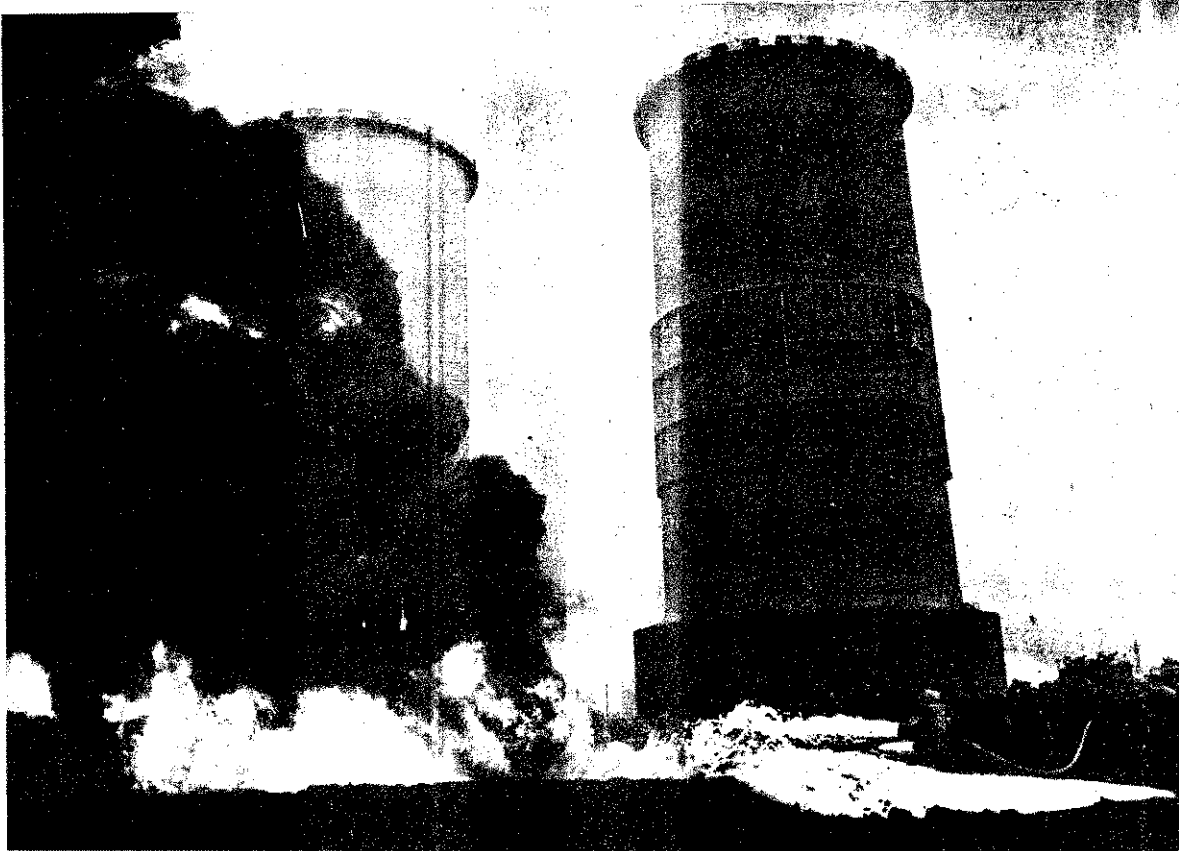
Azzal természetesen itt is tisztá-
ban vannak, hogy egy-egy
ilyen kérdésben csak az összes
körülmény gondos mérlegelésé-
vel lehet dönteni, ám így is fel-
vetődik: egészen biztos, hogy a
mi előírásaink a korszerűbbek?

Persze némely tervezők még
hazai előírásaink „honosításá-
val” is hadilábon állnak. Hogy
tájékozatlanságból vagy abban a
reményben, hogyha már meg-
épfült, akkor előbb-utóbb úgyis
jóváhagyják alapon-e, annak
nem jártunk utána, de létesült
itt olajtáppállomással egybeépít-
ett kazánrész, olajlefejtő pon-
tosan a szénszállító szalag alatt,
s még jó néhány, hasonlóan haj-
meresztő megoldást említhet-
nének. Ezeket bizony részben át
kell építeni, részben pedig meg
kell szüntetni, ami amellet,
hogy költséges, kapacitásgon-
dokkal is jár. Az egyik műszaki
átadáson például kiderült, hogy
10 att nyomáson egyszerűen le-
hetetlen kinyitni az ún. száraz
tűzivíz-vezetékek különben szab-
ványos tűzcsapjait, s természet-
esen ezeket is át kellett szerel-
tetni.

Miközben ilyen és hasonló
gondok adódnak, mindinkább
előtérbe kerülnek az erőmű üze-
meltetésével összefüggő tűzren-
dészeti feladatok is.

A vállalatnál ennek Laposa
Lajos gépészmérnök, a bizton-
sági osztály vezetője és Fodor
István tűzrendészeti előadó a
közvetlen irányítói. Tevékeny-
ségük igen jelentős hányada
mentő tűzrendészeti vonatkozású.
A technológia sajátosságai
folytán ugyanis döntő jelentősé-
ge van itt a minél gyorsabb be-
avatkozásnak. Ennek a követel-
ménynek különben eddig igen
jól megfelelt a vállalat népes lé-
tesítményi, tűzoltósága. Gyors
riaszthatóságuk céljából kivétel
nélkül olyanokból kerül ki a csa-
pat, akik ún. munkahelyhez
nem kötött beosztást látnak el.
A tűzoltás különben sokrétű mű-
szaki ismereteket követel vala-
mennyiüktől.

A százhalombattai emlékezte-
tes tűz legfontosabb tanulságait
széles körben igyekeztek felhasz-
nálani az erőmű létesítése során.
Mi magunk is láthattuk a kábel-
alagutakban létesített tűzgátló
elválasztásokat, a habcsúszdá-

A november 3-i tűzoltási kísérlet egyik mozzanata

kat, a szellőztető ventillátoro-
kat meg a tűzterjedés szűk ke-
retek közé szorítására szolgáló
egyéb védelmi berendezéseket,
és tanúi lehettünk annak a tűz-
oltási gyakorlatnak is, amelyen
a Magyar Villamos Művek,
és néhány más erőmű szak-
emberei jelenlétében a könnyű-,
közép- és nehézhabbal oltás
gyakorolták Heves megyei
egységeink meg az itteni létesít-
ményiek. Az olajtűz-oltási kísér-
letek részletes értékelése sora-
ink írásakor még nem történt
meg, de reméljük, hamarosan
beszámolhatunk róla, hogy jog-
gos reményeket fűzött-e Amb-
rus Sándor őrgy., városi és já-
rási parancsnok a turbina-
olaj-tűz középkiadósságú hab-
bal oltásának célszerű alkalmaz-
hatóságához.

Gádor—Kütvölgyi

Benzin
is
adagoltak
a
kísérletképpen
meggyújtott
gázolajhoz

A résztvevők körében élénk érdeklődést keltett ez az egyszerű megoldású habgenerátor

Igy látjuk a MOM-ban

**Beszélgetés
Posch
Gyulával,
a Magyar
Optikai
Művek
vezér-
igazgatójával**

gozók első és a régebbiek ismételt oktatásakor különös hangsúllyal foglalkozunk saját munkaterületük tűzveszélyességével, az ott használatos anyagok megismertetésével. Ezért a hatékonyság növelése érdekében a munkaterület gazdáit, a műhelyek vezetőit tartják meg az ismételt oktatásokat.

Vállalatunknál a tűzvédelmi munkát a tűzrendészeti bizottság irányításával és ellenőrzésével végezzük. A bizottság elnöke Kántor Sándor mérnök.

A gazdasági vezetés havonta rendszeresen beszámoltatja a bizottságot. A bizottság nemcsak negyedévenként, hanem szükség esetén többször is tart üzemi ellenőrzést. Amennyiben ennek során mulasztást tapasztal, a felelősségre vonásra javaslatot tesz a gazdasági vezetésnek. Az elmúlt évben például a MOM dunaújvárosi óragyáregységénél hét dolgozót kellett szigorú írásbeli megrovásban részesíteni. Örömmel mondhatom el viszont, hogy — gyáregységeinket is figyelembe véve — a múlt évben nem került sor szabálysértési eljárásra vállalatunknál.

— A tűzrendészeti hatóság a rendszeres értékelések alkalmával mit tapasztalt a MOM-ban? Milyen a kapcsolatuk a tűzrendészeti hatósággal?

— A tűzrendészeti hatóság a vállalat gazdasági vezetőinek és a tűzrendészeti szervezet tagjainak részvételével az elmúlt időszakban évente rendszeresen értékelte a MOM kollektívájának tűzvédelmi munkáját. Idén először azonban a vállalat gazdasági vezetésének adta át ezt a feladatot. Az értékelő értekezletet a hatóság képviselőjének jelenlétében tartottuk meg. Ez alkalommal részesültek jutalomban a feladatok végrehajtásában kiemelkedő tevékenységet nyújtók. A vállalat vezetése a létesítményi tűzoltók közül harminckét főt részesített pénzjutalomban. Ezen felül a megelőzésben kifejtett jó munkájáért három tűzrendészeti megbízott kapott elismerést. A tűzrendészeti hatóság ez alkalommal a tb tagjai közül két főnek s a gazdasági vezetők közül ugyancsak két főnek dicséret oklevelet adományozott. Horváth István elvtársunk 35 éves kiváló tűzrendészeti munkájáért kitüntetésben részesült.

Létesítményi tűzoltóságunk létszáma nyolcvankilenc fő. Feladataikat mentő és megelőző tűzrendészeti vonatkozásban egyaránt megfelelő szorgalommal és fegyelemmel végzik. Az elmúlt év során az oktatásokon és kiképzéseken való megjelenésük 85—90 százalékos volt, a korábbi 60—70 százalékkal szemben. Ezt nagyban elősegítette, hogy a vállalat gazdasági vezetésének elhatározásából kollektív szerződésünkben leszögeztük: az oktatásban eltöltött időt termelőmunkájukért járó átlagbérükkel számoljuk el.

— Mindenekelőtt szíveskedjen tájékoztatni olvasóinkat a MOM-ban folyó tevékenységről. Milyen gyártmányokat állítanak elő jelenleg, és milyen szerepet töltenek be a nemzetközi piacon?

A Magyar Optikai Művek jelenleg 94 éves. A vállalat gyáraiban készült termékek világszerte ismertek és keresettek, s ami ugyancsak igen lényeges, versenyképesek is. Ez főként a geodéziai gyártmányainkra vonatkozik, minthogy azonos minőségi színvonalúak a világhírű Zeiss Művek, továbbá a svájci és angol gyárak termékeivel. Termékeink közül megemlíteném a különféle fiziko-kémiai laboratóriumi műszereket, valamint a jól ismert közhasználatú cikkeket. Egyes speciális termékek készítésével részt veszünk az országos járműprogram feladatainak megvalósításában. Új termelési águnk a számítógépekhez szükséges adat-előkészítő és -feldolgozó berendezések gyártása. A MOM termékei öt kontinens kb. kilencven országába jutnak el. Termelésünk mintegy 60 százalékát exportáljuk. Vállalatunknak nagyon élénk műszaki fejlesztési kooperációs kapcsolatai alakultak ki a Szovjetunióval, az NDK-val, Lengyelországgal, valamint Csehszlovákiával. Erős törzsgárdánk lehetőséget adott a magasabb gyártási kultúra kifejlesztésére.

— Milyen szerepe van a MOM életében a tűzrendészeti munkának, és hogyan oldják meg a kapcsolatos feladatokat?

— Határozottan kijelentem, hogy a vállalat gazdasági vezetése mindig nagyon

fontosnak tartotta a tűzrendészeti feladatok s a rendeleti előírások végrehajtását. A vonatkozó szabályokban és előírásokban nem egyszerűen a kötelező jelleget, hanem a célszerűséget is látjuk. Ezek ugyanis a dolgozók védelmét és a termelés biztonságát szolgálják. Nálunk, az optikai és finommechanikai iparban döntően fontos a technológiai előírások pontos megtartása. A tűzrendészeti fegyelem elválaszthatatlanul kapcsolódik ehhez. Ennek a jelentősége vállalatunknál azért is kiemelt, mert viszonylag gyorsan változnak a technológiai előírásaink, gyakori az új technológiák bevezetése, továbbá az új alap- és segédanyagok alkalmazása.

A tűzvédelmi rendelkezésekben rögzített általános előírások a helyi munkakörülmények és technológiák figyelembevételével készített tűzrendészeti utasításokban konkretizálódnak, s egyben a jobb munkaszervezést és munkafegyelmet, továbbá az optimális anyagkészletek kialakítását is elősegítik. Ha helyesen alkalmazzuk a technológiai és tűzrendészeti utasításokat, akkor azok sohasem kerülhetnek ellentmondásba a termelési célkitűzésekkel.

A vállalat tűzrendészeti helyzetének állandó javításában döntő tényezőnek tartjuk a munkafolyamatban részvevő dolgozók pozitív magatartását és környezetük, munkahelyük, valamint a termelés magas szintű kultúrájának megfelelő kialakítását. Ezeket a célokat csak széles körű, kollektív munkával lehet elérni. Jelentős segítség ebben, hogy a gazdasági vezetők és a dolgozók a tűzvédelmi munkát egyre inkább közügynek tekintik. A belépő új dol-

„Célunk: az igények maximális kielégítése”

Interjú a Tűzoltókészülék-gyár igazgatójával

Gyártmányaikat szinte mindenütt ott látjuk: a tűzrendészeti hatóságok elő is írják azok kötelező használatát. Eddigi tevékenységükről, további terveikről azonban alig tudunk valamit. Talán ez a rövid beszélgetés alkalmas lesz arra, hogy olvasóink bepillanást kapjanak erre a területre. A tájékoztató szerepére Ziegler Károly igazgató elvtársat kértük fel.

— Előljáróban arra kérjük, beszéljen a gyár eddigi tevékenységéről, jelentősebb eredményeiről.

— A kérdésre a tömör választ vállalatunk vezérigazgatója, Molnár Ernő elvtárs korábban már megadta, a IX. konferencia résztvevői előtt mondott beszédében, az augusztusi kiállítás megnyitása alkalmával.

Az ELZETT Fémlémezipari Művek Tűzoltókészülék Gyára közel negyedszázadon keresztül változó cégjelzéssel ugyan, de mindig nagy igyekezettel munkálkodott a hazai tűzvédelem igényeinek kielégítésén. A rendelkezésünkre álló bizonylatok szerint, az elmúlt 25 év alatt kb. 1 200 000 db tűzoltókészüléket gyártottunk. Ugyanakkor a szorosan vett profilfeladatokon túl, foglalkoztunk kémiai oltóanyagok gyártásával, kifejesztésével is, miközben az utóbbi két évben kb. 5000 tonna oltóport és jelentős mennyiségű nagy kiadósságú léghabképző vegyianyagot is gyártottunk.

Az elmúlt negyedszázadban folyamatosan, de különösen a III. ötéves terv időszakában jelentős energiát fordítottunk a tűzvédelmi kutatómunkára. A vegyipar és az energiahordozók termelésének ugrásszerű növekedése hatalmas feladatot ró a tűzvédelmi szférákra és ezen keresztül a kapcsolatos szükségleteket kielégítő iparra is.

A III. ötéves terv derekán programba vettük a nagy teljesítményű porraloltók gyártását, és ennek keretében az elmúlt évben több 1500 és 3000 kg-os kapacitású porraloltó gépjárművet gyártottunk.

Fokoztuk erőfeszítéseinket a közép- és nagy kiadósságú léghabképző szerelvények és léghabképző anyag kifejlesztésére, gyártására. Értünk is el eredményeket, ezekkel azonban még nem vagyunk elégedettek. Tovább munkálkodunk, és reméljük, hogy ebből a terméktéletről is számottevően kielégíthetjük majd az igényeket.

A vegyipar, de különösképpen a kőolaj- és a műanyagipar fejlődése merőben új tüzelési eljárásokat, tüzelő eszközöket és oltóanyagokat igényel. Vállalatunk a jövőben fokozottabban kívánja a részét kivenni a tűzvédelem növekvő technikai

problémáinak megoldására irányuló munkából. Gondolom, ez irányú törekvésünk is találkozik a tűzvédelem irányító szerveinek elképzeléseivel, és a jövőben fokozhatjuk együttműködésünket.

— Ön szerint a 25 év eredményei közül melyek a legjelentősebbek a vállalat és a tűzvédelem szempontjából?

— Elsőként a gyártási profil megtisztítását említeném.

1948-ban, a gyár szocialista tulajdonba vételekor vállalatunk a Háztartási-eszköz- és Bádógárgyár cégjelzést kapta. Ez a név meg is felelt az akkori profilnak, mivel több száz féle háztartási cikk gyártása tartozott hozzánk, és tűzoltókészülékből mindössze 8–10 ezer darabot tudtunk előállítani évenként. Az igény azonban mind nagyobb lett, egyre több tűzoltókészülékre volt szükség, így más gyártmányok megszüntetésével párhuzamosan fokoztuk a készülékek gyártását. Ennek eredménye, hogy tavaly már közel 100 000 db készüléket állítottunk elő, köztük a már előbb említett porraloltó gépjárműveket is.

Hozzá kell tennem azonban, hogy nem csupán csak a mennyiség növelése volt a célunk. Igyekeztünk lépést tartani az általános műszaki és technikai fejlődéssel és a tűzvédelem igényeinek növekedésével is. Termelésünket mentesíteni igyekeztünk a kooperációs nehézségektől, főként a készülékek töltetanyagának ellátási zavaraitól. Közismert, hogy vállalatunk ma már elfogadható oltóport és nagy kiadósságú léghabképző anyagot gyárt.

Kiemelkedőnek tartjuk a nagy teljesítményű oltóberendezések, elsősorban a porraloltó gépjárművek gyártása terén elért eredményeinket. 1952-ben még a 8 kg-os porraloltó volt a legnagyobb teljesítményű készülékünk, a múlt évben már a 3000 kg-os porraloltó gépjármű. Ez utóbbi gyártásával egyébként új fejezetet nyitottunk vállalatunk életében, és úgy gondolom, a tűzvédelem hazai fejlődésének történetében is.

Igen nagy jelentőséget tulajdonítunk munkakapcsolataink fejlődésének a tűz-

A vállalat létesítményi tűzoltóinak versenyrája nagy lelkesedéssel készült ebben az esztendőben is. Körzeti első helyezést szerzett, majd a budapesti találkozón az előkelő második helyen végzett.

Vállalatunk a tűzrendészeti hatóságokkal a lehető legjobb kapcsolatban van. Ezt egyébként az éves értékelésben a hatóságok képviselői is kiemelték, s ugyanakkor rámutattak, hogy ellenőrzéseik során nem tapasztaltak nálunk komolyabb tűzrendészeti szabálytalanságokat. Az év közben felmerült tűzrendészeti problémák megoldásához is mindenkor értékes támogatást kaptunk tőlük.

A tűzvédelem erősítésére 1970-ben 318 ezer forintot irányzott elő a vállalat. A tűzvíz-hálózat korszerűsítésére és a tűzveszélyesüzemanyag-tároló megépítésére 14 millió forintot beruházást készítettünk elő. Az építőipari kapacitás ismert gondjai miatt azonban pontos határidőt még nem tudok mondani.

Mindez, amiről említést tettem, gyáregységeink tűzvédelmére is vonatkozik. A dunaujvárosi órágyárban és a kalibergyárban ez a tevékenység egyaránt megfelel a követelményeknek. Mátészalkán és Komlón létesült új üzemegységeinkben pedig most van folyamatban a tűzrendészeti tevékenység megszervezése.

(Karczag)

védelem irányító szerveivel. Két esztendővel ezelőtt közös tanácskozáson megállapodás született a hatékony együttműködésre, a fejlesztési és kísérleti munkák összehangolására. E tanácskozás kézzelfogható eredményére az előbb említett gépjármű és további fejlesztési elképzeléseink realizálása.

— **Hallhatnánk valamit a további tervekről, elképzelésekről?**

— Szeretnénk a hazai igényeket maximálisan kielégíteni. Ez alatt egyaránt értem az 1 kg-os autóporoltó, a 10 000 kg-os vagy ennél nagyobb teljesítményű porralöltők vagy a 15 000 kg-os CO₂ mobil oltóberendezések gyártását.

Nagyon szeretnénk közreműködni a vegyipari létesítmények tűzvédelmi problémáinak megoldásában is, és ilyen vonatkozásban a nagy teljesítményű stabil és mobil habbal oltó berendezések gyártására gondolok. A TŰZVÉDELME-ből értesültünk, hogy a közeljövőben 30, sőt 60 ezer m³-es tárolótartályok építése is napirendre kerül. A nálunk ilyen szuperméretűnek számító tárolótartályok tűzvédelme, a védelem technikai problémái, legjobb tudomásunk szerint még nem megoldottak sem hazai, sem külföldi vonatkozásban. Vállalatunk távlati fejlesztési tervében ezzel is foglalkozni kívánunk, természetesen széles körű kooperáció keretében.

A jövőre vonatkozó terveink, elképzeléseink között megkülönböztetett figyelmet fordítunk a tűzvédelmi szervekkel történő együttműködésre, szoros munkakapcsolatra.

Az is célunk, és talán ez a leglényegesebb, hogy gyártmányaink korszerűségben és kivitelben egyaránt elérjék a sokat emlegetett világszínvonalat. A közvetlen feladat: készülékeink 100%-os üzembiztonságának elérése.

— **Gondok, problémák nehezítik-e a gyártást és a fejlesztést, ha igen, ezek közül melyiket tartja legjelentősebbnek?**

— Számptalan kisebb-nagyobb problémánk vár megoldásra.

Készártermelésünk tűzoltókészülékekből meghaladja a 100 millió forint értékét. Mindezt korszerűtlen, elavult üzemhelyiségekben és jelentős részében elavult gépparkkal állítjuk elő. A tervek szerint 1975 után a kis készülékek gyártása az építés alatt álló berettyóújfalui üzemegységünkhöz kerül majd, de addig is minden lehető el kell követnünk, hogy a kedvezőtlen körülmények ellenére is ki tudjuk elégíteni a védelmi igényeket.

Nem kis számú objektív nehézségeinkhez jócskán jönnek újabbak is. Ráadásul a kereskedelem jelentős mennyiségű, a magyar szabványoktól eltérő tűzoltókészüléket importál és hoz forgalomba. Szerintem az ilyen akció zavarokat okoz. Számptalan vállalat keres meg bennünket, és kéri, hogy ezeket a készülékeket is javítsuk, illetve töltsük újra. Ez persze nem megoldható.

Az említett készülékek között jelentős számban található metilbromid, illetve tetra oltóanyagok, azaz olyan mérgező anyaggal töltött készülékek, amelyeket csak két évtizedes következetes harc árán sikerült törölni a szabványos készülékek sorából. Talán mondanom sem kell, hogy az ilyesmi mit jelent a hazai készülékgyártás rendszerének kiépítésére tett kollektív erőfeszítéseink eredményeit illetően. Jó néhány olyan készüléktípust is importáltak, amelyek oltóképesége, hatékonysága vitatható.

Vállalatunk már korábban is jelentős mennyiségű léghabképző szerelvényt gyártott. Köztudott azonban, hogy a léghabképző szerelvények csak egy adott típusú

léghabképző anyaghoz használhatók. Ez a körülmény azt követeli, hogy készülékgyártásunkat igazítsuk a léghabképző anyaghoz. Ennek a követelménynek természetesen csak úgy tehetünk eleget, ha perspektíváiban is ismerjük a tűzvédelmi szervek léghaboltásra vonatkozó elgondolásait.

— **Melyek a vállalat előtt álló közvetlen feladatok?**

— Közeledik az év vége, és sajnos több, valóban objektív nehézség miatt az ez évre tervezett porral oltó gépjármű átadását a következő év elejére kell elhalasztanunk. Pillanatnyilag ez a legközvetlenebb és legnagyobb problémánk.

De nem látjuk biztosítottak a közel 1 200 000 db készletben lévő tűzoltókészülék szakszerű kezelését, karbantartását sem, és ezen a téren is komoly tennivalókkal számolunk.

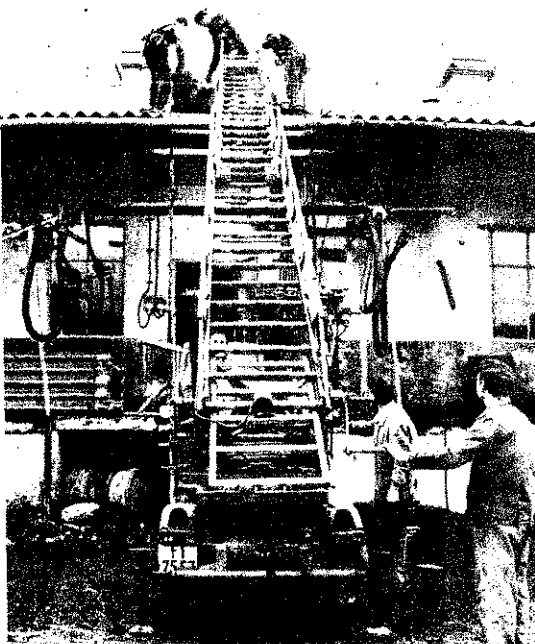
A készülék-felhasználók tájékoztatása ugyancsak nem kielégítő. A készülékeken rögzített kezelési utasítás, továbbá a szabványok és rendeletek túlságosan tömör fogalmazásra nem alkalmas a megfelelő tájékoztatásra. Emiatt a felhasználók esetenként irreális követelményt támasztanak, és mivel ezt gyártmányaink nem elégítik ki, ezért a készüléket és a gyártó vállalatot okolják. Előfordult például, hogy több száz négyzetméteres tűzfelületen kísérletek meg az oltást egyetlen 12 kg-os porralöltő készülékkel... A félreértéseket tisztázzuk ugyan, de a tájékoztatatlanság miatti zavarok károsan hatnak a tűzoltókészülékbe vetett bizalomra.

Szeretnénk a felhasználók széles rétegeinek tájékoztatását új alapokra helyezni. Ebben jelentős szerepet kapnának a sajtó útján, és egyéb módon terjesztett szakmai közlemények, oktatófilmek és más hatékony tudatosító eszközök.

Antihavaria-gyakorlat

160 embert megmozgató zavarelhárítási nagygyakorlatot rendeztek október 10-én az AFOR csepeli bázistelepén. A komplex gyakorlat, amelyen a telep önkéntesei, dolgozói és a szomszédos Szabadkikötő állami egységei vettek részt, jó példáját adta a szervezett együttműködésnek.

Terv szerint, éppen az első ilyen jellegű próbálkozással együtt járó tapasztalatokból kiindulva, a jövőben többször rendeznek a mostanihoz hasonló gyakorlatot.

KOMMENTÁR NÉLKÜL

„Dr. Farkas György tűzoltó vezérőrnagy elvtársnak, a BM Tűzrendészet országos parancsnokának Budapest

Tisztelt Vezérőrnagy Elvtárs!

Termelőszövetkezetünk szerűskertjében 1971. szeptember 9-én egy hideglevegős lucernakazal kigyulladt. A tűz a környezetében lévő kb. 30 vagon szénát és kb. 50 vagon szalmát közvetlenül, valamint közvetve az egész állattenyésztési telepünket veszélyeztette.

A tűz észlelésétől számított 30 percen belül a kecskeméti városi és járási parancsnokság segítségével a helyszínen voltak János János őrnagy, parancsnok elvtárs vezetésével, pedig a távolság 30 km volt. Később a kiskunfélegyházi egységek is bekapcsolódtak a mentési munkákba.

Szinte emberfeletti munka folyt 11 óra kerestül, míg végre a tüzet teljesen eloltottuk. A munka gyorsaságának, szerveztségének, a tűzoltók és a termelőszövetkezeti tagok egybenhangolt tevékenységének köszönhető, hogy a közvetlen kárérték csak kb. 30 000 Ft volt.

A mentési munkálatokkal kapcsolatban azt a véleményünket, szeretném kifejezni, hogy a tűzoltó elvtársak a parancsnok elvtárs és Léval százados elvtárs irányításával olyan önfeláldozó magatartást tanúsítottak, mely messze túlhaladta a kötelességből fakadó munkát.

Termelőszövetkezetünk vezetősége f. hó 15-én tartott ülésén a tűzkáresetet megtárgyalta, és felhatalmazott arra, hogy köszönetünket és legnagyobb elismerésünket fejezzem ki a tűzoltó elvtársak munkáját és magatartását illetően.

Véleményünk az, hogy az elvtársak részolgáltak erre. A jövőben — Igerjük —, mi is jobban figyelemmel fogjuk kísérni a tűzoltóság munkáját. Eddig is jó volt a kapcsolat közöttünk, de a jövőben még szorosabb kapcsolatra fogunk törekedni.

Lakitelek, 1971. szeptember 29.

Szövetkezeti főnökökkel:
DEÁK ISTVÁN,
a Szikra Tsz elnöke”

A Baranya megyei tanács tűzrendészeti bizottsága a következő szövegű levelet írta a tűzrendészet megyei parancsnokának:

„A megyei tűzrendészeti bizottság a tüzesetek és kárértékek alakulására tárgyalva megállapította, hogy a tüzesetek — s elsősorban a mezőgazdasági tüzek — száma 1971-ben lényegesen emelkedett.

A megállapítás szerint a tüzesetek számának növekedése az állampolgári feyelem lazulására, de mindenképp az aszályos esztendőre, a kanikulai hőszegre vezethető vissza.

A megemlekedett számú tüzesetek a szokottnál is nagyobb követelményeket állítottak a tűzrendészeti szervek elé.

A tűzoltó elvtársak a legnagyobb nyári melegben, nagyon nehéz körülmények között is hősiességgel teljesítették feladataikat.

Bátor és rendkívül igénybevételek jelentő helytállásukért a megyei tűzrendészeti bizottság ezúton mond köszönetet.

Kérem Parancsnok Elvtársat, hogy a megyei tűzrendészeti bizottság köszönetét és elismerését a tűzoltásban résztvevő valamennyi állami és önkéntes tűzoltónak továbbítani szíveskedjék.

Pécs, 1971. november 1.

Elvtársi üdvözléssel:
VÉRTES TIBOR,
a megyei tűzrendészeti bizottság elnöke”

Tűzvédelem a 75 éves Budafoki Gyufagyárban

November 20-án ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját a tisztes múltú üzem. Ebből az alkalmából közöljük a szerző írását.

A Budafoki Gyufagyár 1894-ben alakult „Unió Magyar Általános Phosphormentes Gyufagyár Részvénytársaság” néven. A termelést 1896-ban kezdte meg.

Induláskor háromféle gyufát gyártott: az Irinyi János-féle sárgafoszforos gyufát, a mindenütt gyulladó ún. rózsaszalon gyufát és a svéd gyufát vagy más néven a biztonsági gyújtót. A sárgafoszforos gyufát 1912 végéig, a rózsaszalon pedig az 1920-as évek végéig gyártották. A gyár fő terméke tehát már induláskor a biztonsági gyújtó volt.

A termelés megkezdésének az évében volt az Ezredéves Jubileumi Kiállítás, ahol az Unió-gyufát éremmel tüntették ki. Az indoklás: a századforduló körül a legfejlettebb technológiával gyártott gyufa volt. Eszerint a Budafoki Gyufagyár a haladást szolgálta azzal, hogy termékeinek 2/3-ad részét a biztonsági gyújtó képviselte. A biztonsági gyújtó lényege, hogy a gyufafej fő alkotórésze a káliumklorát, a dobozoldalon pedig vörösfoszfór van. A tűz gyújtásához, a többi gyufafélétől eltérően, a két alkotórész összedörzsölése szükséges.

A múlt században és a századforduló körül a gyufagyárak fokozottan tűzveszélyes üzemek voltak. Különösen veszélyes volt a sárgafoszforos és a rózsaszalon gyufa gyártása. Ismeretes a sárgafoszfórnak az a tulajdonsága, hogy levegőn, szobahőmérsékleten meggyullad, ezért kellett a sárgafoszfórt különleges óvintézkedések mellett tárolni, szállítani és feldolgozni.

A feldolgozás során elrontott sárgafoszforos masszát kijelölt helyen elásták, és ezt a helyet foszfortemetőnek nevezték. A hatóság rendszeresen ellenőrizte a rontott masszák megsemmisítését. Érdekességként említjük meg, hogy az 1960-as években, a gyár területén építkezés közben régi masszagödörre találtak, amely a feltárás során kékes lánggal égett.

A sárgafoszforos és rózsaszalon gyufa gyártása közben naponta voltak tüzek az üzemben. 1903 nyarán az egész gyár a tűz martaléka lett. A tüzeset következtében egy halálos és öt súlyos égési sérülés történt. Súlyosabb katasztrófa azért nem következett be, mert ebédidő lévén, kevesen tartózkodtak az üzemben. A gyár leegése után korszerű nagyuzeget építettek – téglából. Az új gyárban az 1910-es években a sok kézi munka miatt viszonylag magas, 250–300 fő volt a foglalkoztatottak száma. A gyufagyár Budafok második legnagyobb üzeme volt, évi 45–50 millió doboz gyufa termelésével. (Jelenleg a gyár ilyen mennyiséget kb. három hónap alatt gyárt.)

Az 1920-as évek elejére a manufaktúrális termelésről áttértek a korszerű gépi munkára. A korszerű mártó- és töltőgépek beállításával minimálisra csökkent a tűzveszély, de a receptúrákban bekövetkezett változások is hozzájárultak ehhez.

Ugyancsak az 1920-as évek elején kiépítették a földbe süllyesztett tűzoltó vízvezetékrendszert; a gyár több pontján tűzcsapokat szereltek fel.

1924-ben 12 tagú önkéntes tűzoltócsapat alakult egy parancsnok vezetésével. Az önkéntesek minden második héten kétórás tűzoltógyakorlatot tartottak szabad idejükből. Főleg a tűzcsappról szerelést gyakorolták. (Kismotorfecskendőt csak a felszabadulás után kaptak; jelenleg 800-asuk

van.) Az önkéntes tűzoltók kimenő egyenruhát: piros sapkát, kék-fehér csíkos zubbonyt fényes gombokkal és krém-színű nadrágot kaptak, a ruhát azonban csak tűzoltó-mulatságok alkalmával volt szabad felvenniük.

A gyufagyári önkéntes tűzoltóság szoros együttműködést épített ki a környező gyárak önkénteseivel. Gyakran előfordult, hogy a szomszédos vattagyár égett; ilyenkor a gyufagyáriak adták a legnagyobb segítséget.

A kisebb helyi tüzek eloltásában is mindig eredményesek voltak, az 1930-as mártótűznél azonban nem tudtak elég hatékonyan beavatkozni. Itt egy munkás halálra égett.

A II. világháború alatt létszámuk bővült; a légőn belül létrehoztak egy tűzvédelmi alegységet. Az alegységekbe önkéntes tűzoltókat és más dolgozókat is beosztottak. Szintén a háború idején 70 m³-es víztárolót építettek.

1944 közepén több légitámadás érte a gyárat. Az alapanyag- és készrúraktárban kb. 10–12 vagon papír égett el. Az oltásban a gyár és a környező üzemek tűzoltói példásan helytálltak.

A Budafoki Gyufagyár 1944. december 25-én szabadult fel, és 1945. január másodikán már meg is kezdte a termelést. Ennek feltételeit a Szovjet Hadsereg biztosította, az üzem az ő részükre gyártott gyufát, taposóakna-alkatrészt és a benzines palackokhoz gyújtóeszközöket. Ez utóbbiakat a Székesfehérvár környéki harcokban eredményesen használta a Szovjet Hadsereg.

A felszabadulást követően a tűzvédelem is alapvető változáson ment keresztül. Az államosításig (1949. december 30.) egy állami és 8–10 fő társadalmi tűzoltó működött a gyárban.

Az államosítás után hivatásos üzemi tűzoltóságot szerveztek 1+7 fővel. Az üzemiek 1955-ig teljesítettek szolgálatot.

1950 novemberében a küldobozszárító Kigyulladt és teljesen leégett. A tűzoltók önfeláldozóan vettek részt az oltásban, és megakadályozták a többi berendezés leégését. A tüzet szabálytalanul végzett hegesztés okozta.

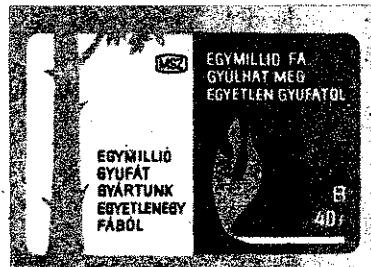
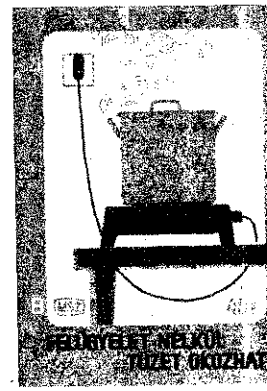
1955–60 között egy függetlenített és 12–14 fő önkéntes tűzoltó működött a gyárban. 1960 óta nincs függetlenített tűzoltó, a társadalmasítás került előtérbe. Jelenleg az üzemek férfi és női létesítményi tűzoltócsapattal rendelkeznek, az utóbbi 1964-ben alakult. A tűzoltórajok tagjai rendszeres továbbképzésben vesznek részt; az 1960-as évek közepén több esetben rendeztek versenyt a telepek között Budafokon vagy Szegeden. A gyári rajok a kerületek közötti versenyen is részt vettek, és általában az első öt helyen végeztek. A női raj negyedik helyezést ért el az idei budapesti versenyen.

A vállalat vezetősége nagyra becsüli és értékeli a létesítményi tűzoltók megelőző tűzrendészeti tevékenységét. A kiképzési időre 10 forintos órabért biztosít. A versenyek befejezése után a gyár vezetősége vendégül látja és jutalomban részesíti a csapatokat.

A vállalat tűzvédelmi tevékenységét pozitívan értékeli a hatóságok. Ennek színvonalára jellemző, hogy a Budafoki Gyufagyárban az elmúlt két évtized alatt kárral járó tűz nem keletkezett.

A gyár társadalmi szinten is hozzájárul a tűz elleni védekezéshez: címkesorozaton hívja fel a lakosság figyelmét a tűzmelegedés szabályaira.

Bálint Imre

HÍREK, ESEMÉNYEK

GYORSAN, SZAKSZERŰEN

Még a tavasszal történt. Az egyik éjszaka kigyulladt az egyik udvari lámpába rakott madárfészek a Kecskeméti Konzervgyár I-es telepén, s emiatt tűz keletkezett a pakurakút feletti szivattyúházban.

A tüzet Bognár Lenke önk. tű. szkv. észlelte. Azonnal áramtalanított és riasztott, majd néhány létesítményi tűzoltóval együtt, kézioltóval és E-sugárral sikeresen be is avatkoztak.

Az oltás résztvevői közül négyen igazgatói jutalmat kaptak, Bognár Lenkét pedig az Állami Biztosító külön 1000 forint jutalomban részesítette.

Propagandakocsi

Miután keret hiányában már két esztendeje gondot okozott a tűzvédelmi propagandamunka, a Bács megyei parancsnokság elhatározta, hogy GAZ személykocsiját propagandakocsivá alakítja át. A költségek mindössze 12 500 forintot tettek ki, mivel a megyei parancsnokság műszaki dolgozói is érté-

KISZ-küldöttértekezlet

Unnepélyes keretek között ülésezett a KISZ BM-bizottság küldöttértekezlete október 29-én. Az értekezleten csaknem száz küldött, valamint megbízott pártmunkások, parancsnokok vettek részt.

A közelmúltban lezajlott vezetőségválasztó taggyűléseken kri-

tikusan összegezték az elmúlt két év mozgalmi, szervezeti tapasztalatait, s ezeket foglalta össze írásos jelentésben, elemzően a KISZ BM-bizottság, és határozta meg a következő feladatokat.

Az országos küldöttértekezletre hattagú küldöttséget választott a plénum.

OSZLANCZI ISTVÁN TŰ. ÖRGY. (1928-1971)

A Belügyminisztérium november 4-i ünnepén még gratulálhattunk neki a Haza Szolgálatáért Erdeméremmel történt kitüntetése alkalmával. Három nappal később váratlanul elhunyt.

Huszonharmadik éve teljesített szolgálatot testületünknel. Hosszú esztendőket óta az egri járási és városi parancsnok tisztét látta el odaadó szorgalommal és dicséretes eredményekkel.

Pártunkhoz mindenkor hűséges, beosztottai iránt emberséges parancsnokot veszítettünk tragikus elhunytával. Családjának és az általa irányított kollektívának gyászában mindazok osztoznak, akik ismerték őt.

November 10-én mély részvétellel kísérték utolsó útjára az egri temetőben.

KIÁLLÍTÁS

Október 26-án kiállítás nyílt a IX. kerületi tűzrendészeti bizottság és az IKV rendezésében, a vállalat Ráday utcai kultúrtermében. A kiállítás a „Tíz év tüzesetei a fővárosban” anyagára épült, számos ötletes helyi megoldással kiegészítve, s megfelelő összhangban a korszerű lakóházi gáz- és olajtűzelő berendezések bemutatásával.

A november 10-ig nyitva tartott kiállítást, meghívottak jelenlétében, Rozmann László, a kerületi IKV igazgató-

ja nyitotta meg. Az eseményen megjelent Gál Lászlóné, a kerületi pártbizottság első titkára is.

A második vetélkedő

November 18-án immár másodszer rendezték meg a SZOT-üdülők és -szanatóriumok dolgozóinak tűzrendészeti vetélkedőjét. A színhely ezúttal Balatonfüred volt, a rendezést az Észak-balatoni Udülési és Szanatóriumi Igazgatóság vállalta.

Hét kéttagú csapat vetélkedett az országos elsőségért. Az írásbeli és szóbeli feladatokat két bizottság értékelte.

A színvonalas rendezvényen a Fonyadt Miklós és Bácsics Lajos hévizi páros előtt (felső képzet) a lilla-füredi Gyarmathy György és Kun Sándor kettős szerezte meg a győzelmet (alsó képzet). A harmadik helyen a parádfürediök végeztek.

A győztesek jövőre 6 napos külföldi hajóúton vehetnek részt, s ezenkívül a BM TOP-tól pénzjutalomban is részesültek. A második és harmadik helyezetteket ugyancsak megjutalmazták.

2500 forintból

es társadalmi munkálatokkal segítetik az átalakítást.

Fél esztendő alatt 236 helyen, 41 zren hallgatták meg a hat különféle téma szerű összeállított műsort. A kocsia versenyek zökkenőmentes lebonyolítását is elősegítette. Jelenleg is árja a megyét, különös tekintettel a ütési idenyre.

31 vonulás

Országos második helyezést szerzett idén a kiskőrösi önkéntes tűzoltótestület. Miután a csapat egyik tagját behívták katonának, a veterán parancsnok, a 70 éves Ráczi I. György állt be a helyére.

De még ennél a szép sikernél is értékesebb, hogy mindenkor gyorsan riasztható a testület vonulócsoportja. Egyik rajuk a helyi vegyes és építőipari ktsz.-nél dolgozó önkéntesekből tevődik ki.

Tavaly 31-szer vonultak. A legérdekesebb tűzük idén májusban volt. Fülöpszállás-Balázspusztán viharlámpa fényénél, kannából üvegbe benzint akartak tölteni egy 30 m hosszú, nádtetes tanyaépület előtt. A tűz áttört az épületre, s nem sokkal később felrobbant a házban levő gázipalack. A földem is leszakadt, de szerencsére csak három könnyű sérülés történt.

A képen: az idős parancsnok és helyettese Jeszti József egy spirituszos üvegben megőrzött égési maradvánnyal.

Munkásör, tűzoltóparancsnok

Csongrádi Gyula munkásör 45. éve dolgozik a Salgótarjáni Kohászati Üzemekben, és ebből az időből 32 éve mint önkéntes tűzoltó végző társadalmi munkát. 10 éve tűzoltóparancsnok a polgári védelemnél; ez irányú munkásságának elismeréséül a napokban kapta meg a Honvédelmi Érdemérmét.

A kiváló létesítményi önkéntes tűzoltó alhadnagy munkásörként is nagyszerű tevékenységet végző, meghozza immár 15 éve. 57 éves kora ellenére fáradhatatlanul munkálkodik, s példamutatóan neveli a fiatalokat.

Ezt a témát a Német Demokratikus Köztársaság-tűzoltószervei dolgozták fel; a 8. számú munkabizottság ülésén az ő delegációjuk volt az előadója. A tanácskozási állásfoglalása szerint a halogénezett tűzoltó anyagok alkalmazása továbbra is indokolt, ez azonban az eddiginél nagyobb intenzitású kutatási, fejlesztési munkát igényel.

Halogénezett tűzoltó anyagok alkalmazásának lehetőségei 1

A halonok közül az utóbbi időkig a széntetraklorid (tetra) volt a legerősebb. Mérgező tulajdonsága és nem kielégítő oltóképesége azonban a halonok további fejlesztésére ösztönzött. Az utóbbi években a habbal- és porraloltás erőteljesebb előretörése is közrejátszott abban, hogy a halonokat csak szűk területen alkalmazták tűzoltásra.

Ennek a munkának az a célja, hogy áttekintést adjon a halonok jelenlegi helyzetéről, alkalmazhatóságáról; felhívja a figyelmet a megoldatlan kérdésekre; a halonokat mint különleges oltóanyagokat mutassa be, alkalmazási területükkel együtt. Mert kétségtelen ugyanis, hogy a halonok különleges helyet foglalnak el a többi oltóanyaggal szemben.

1. Fizikai-kémiai tulajdonságok

A „halon” elnevezés az angol „halogenated hydrocarbon” kezdő- és végbetűiből keletkezett. A halonokat nemzetközileg a halon szó után írt számokkal jelzik, az alkotóelemek szerint. Ebben az első szám a szénatomot, a második a fluoratomot, a harmadik a klóratomot, a negyedik a brómatomot, az ötödik pedig a jódatomot adja meg.

Ha valamelyik atom hiányzik a halonból, azt nullával fejezik ki. Az utolsó nullát elhagyják. A hidrogént nem jelöljük a molekulában. Az irodalomban, a kereskedelmi leírásban és a szabadalmakban a freon némenklatúrát használjuk. Ezek a szénhidrogének a kereskedelmi elnevezés szerint: freon, frigon, fridoha, frigidoha, isoton is ismeretesek. A molekulában előforduló egyes atomokat a következő kulcsszámokkal jelzik:

az első szám — a szénatomot adja meg — mínusz egy;

a második szám — a hidrogénatomot — plusz egy;

a harmadik szám a fluoratomot.

A klóratom számát nem jelölik; a brómatomot „B”-vel és egy utána következő számmal jelzik, amely a brómatomok számát tünteti fel:

CF_2ClBr — difluorklórbrómmetán — Halon 1211 — Freon 12 B 2

$\text{C}_2\text{F}_4\text{Br}_2$ — tetrafluordibrómmetán — Halon 2402 — Freon 114 B 2

$\text{C}_2\text{F}_3\text{ClBr}_2$ — trifluorklórdibrómmetán — Halon 2312 — Freon 113 B2.

A következőkben a halogén-szénhidrogéneket a halonrendszám szerint tárgyaljuk.

A szerves fluorvegyületek rendszeres kutatása csak 1900 óta folyik. A metán, etán és propán fluorral való derivátumait 1930-tól a hűtőiparban kezdték alkalmazni, s azóta is vizsgálják behatóan. Tűzoltó anyagként való felhasználásuk sokkal későbbre tehető: amikor oltási tulajdonságaikat felismerték, és előállítási áruk csökkent a nagyipari módszerek révén. A halonokat felhasználták anyagok porlasztására is. A halonok tették lehetővé az aeroszolos cikkek csomagolási technikáját.

A halonok fizikai-kémiai tulajdonsága függ a halogénelemek számától és fajtájától. A fluorozott halonoknak magasabb az olvadáspontja. Három szénatomig a forrponjtja is magasabb, míg öt vagy ennél több szénatom esetében alacsonyabb a nem fluorozott szénhidrogénénél.

Az analóg kitések forrponjtja emelkedik a növekvő atomsúlyú halogénatommal, sorrendben a fluortól a jódig. Viszont mindig kisebb lesz a hidrogénmolekula rendszámának növekedésével.

Eltérések ettől az összefüggéstől csak akkor tapasztalhatók, ha a molekulában a hidrogén- és a fluoratomok száma közel azonos. A kialakuló hidrogén-kötések magasabb stabilitást biztosítanak a molekulák között, és ezzel növelik a forrponjtot.

A halonok kitűnnek még igen alacsony (1,245-ig terjedő) törési indexükkel, 10,0 dyn/cm-ig terjedő felületi feszültségükkel, 3,1-ig terjedő dielektromos állandójukkal. Vízben csak kis mértékben oldódnak, kivéve a halon 121-et és a halon 13-at. A szókásos oldószerekkel: szénhidrogénekkal és más halogénezett szén-

hidrogénekkal, alkohollal, ketonnal stb. minden korlátozás nélkül keverhetők.

A hidrogéntartalmú halonok oxigén- és nitrogéntartalmú oldószerekben 50%-kal jobban oldódnak, mint az a Raoult-törvény szerint elvárható. A halonok kémiai állandósága igen kiváló. Pl. a halon 122-t egy hónapig 175 C°-on tartották, és az változatlan maradt. Csak nyílt láng hatására váltak ki belőle bomlástermékek. Normál hőmérsékletben a halonok sem kénsavval, sem alkálilhidroxiddal nem fejtenek ki reakciót. A halonok nem éghetők és nem robbanóak.

2. Oltási mechanizmus

Közismert, hogy az égéshez több tényező szükséges. Elengedhetetlen feltétele:

éghető anyag;

oxigén az exoterm reakcióhoz;

energia a reakció bevezetéséhez és fenntartásához;

a reakcióképes gyökök vagy ionok a láncreakció folyamatához.

Ezek ismeretében határozhatjuk meg az oltás módját, amely szintén többféle:

az éghető anyagot elválasztjuk a tűz fészektől;

az oxigént elzárjuk;

az energiát elvezetjük;

Az oltópórok feltételezett antikatalitikus hatáseffektusa is alkalmas az égés reakció-sebességének csökkentésére;

inhibítort alkalmazunk a reakcióláng letörésére.

Feltételezik, hogy a halonok a legutóbb említett módon avatkoznak be az éghető anyag és az oxigénmolekulák reakciójába. Igazolt tény, hogy a legtöbb szerveskémiai reakció 500 C° fölött gyökös mechanizmus szerint folyik le: A radikálok (szabad gyökök) itt molekulák vagy atomok, egy, esetleg több pártalan elektronnal, amelyek egy elektronnár leválásából keletkeznek.

Ha a lángban lezajló reakciót egy radikál-láncreakcióval tesszük hasonlóvá, úgy megkülönböztethetünk:

láncreakciót beindító,

láncreakciót továbbvivő, és

láncreakciót letörő

reakciót.

A láncreakciót letörő reakciókat a szénhidrogén-radikálok produkálják. A láncreakció letörése falhatás vagy inhibitor alkalmazása következtében is megtörténhet.

Az inhibitorok esetleg maguk is radikálok, amelyek a láncreakció fenntartójával szintén radikálokat alkotnak, de ezek olyan energiaszegények, hogy nem képesek a láncreakció további fenntartására.

A láng reakciójában az inhibitorok hőenergia hatására, hasadás útján keletkeznek.

Az oltási mechanizmus megfejtesére a legértékesebb munkát Rosser, Wise és Miller végezték.

Metán-levegő-keverék lángjánál mérték meg az égési sebességet. A lánghőmérséklet változásából és spektroszkópiailag megfigyelésből megállapították, hogy az inhibitor a halon 1301-ből a következő egyenlet szerint képződik:

és ezzel

egyensúly létesül.

A tulajdonképpeni inhibíciós mechanizmus a következő képlet szerint alakul:

és

H_a = az éghető anyagot jelenti,
 β = hidrogént lehasító radikálok, ilyenek:
 H, CH, O, CF_3 stb.

Az inhibíció eredete: Br kicserélődése β -val és ennek következménye, hogy az exotermikus láncreakció lelassul:

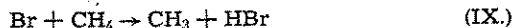
vagy lánccszétágazás következik be:

Ennél a reakció-mechanizmusnál a szénhidrogén-maradványok koncentrációja változatlan marad. Pl. metilradikálok eltávolítása révén, egyidejűleg újra keletkező metilradikálok kompenzálódnak:

és

A szerzők a továbbiakban megállapították, hogy az inhibíció hatásossága függ az adagolt halonoktól.

Ha az V. egyenletben más halogén-hidrogént alkalmazunk, úgy a sebesség-állandóra nézve a következő összefüggések adódnak:

Ezt a sort a halogén-hidrogének csökkentő kötési energiája adja. Az oltási mechanizmus további tisztázását van Tiggelen Grogand és Friedrich próbálták meg kísérletekkel alátámasztani.

3. Az oltási tulajdonságok vizsgálati eljárása és azok eredményei

Rosser, Wise és Miller a kísérleteiknél abból indultak ki, hogy ha kevesebb inhibitor alkalmaznak, mint ami a gyújtás megállítására szükséges, akkor az égési sebesség lényegesen lecsökkenthető. Ezt a tulajdonságot az oltási eredményesség mértékének vették. A mérést a legcsekélyebb inhibitor-koncentráció hatásán kezdték, s ezáltal sikerült elkerülni a metán—levegő-keverék tulajdonságainak durva megváltoztatását. A friss gáz adagolási viszonyától függően a látható láng felületével határozták meg az égési sebességet. A lángsebesség és az inhibitor-mennyiség között lineáris összefüggést tapasztaltak, amelynél X_p , minden kísérletnél kisebb volt mint 0,005. Az égési sebesség negatív differenciálműködése — ds/dK_i mőtört szolgáltat mértékül az inhibitorhatás számára a metán—levegő-keverék függvényében.

A halon 1301 és 1202 számára a maximális égési sebesség pontja megközelítőleg a bróm inhibitor mennyiségével azonos. A láng maximális hőmérsékletének mérésénél megállapították, hogy csekély inhibitor-mennyiségek adagolása alig okozott változást a láng hőmérsékletében.

A CH_3 , C_2 , CH radikálok intenzitását a lángspektroszkópia útján, ugyancsak metán—levegő-viszony függvényében vizsgálták.

0,5 molszázalék CH_3Br hozzáadásánál a CH emissio 50%-kal növekedett, ugyanakkor a C_2 emissio más lefolyást mutatott. Végkövetkeztetésként megállapították, hogy a CH és a C_2 radikálok a lángsebességgel semmilyen összefüggésben nincsenek, míg a CH emissio egy bizonyos vizsgált tartományban csökken a növekvő inhibitor-koncentrációval.

A munka további részében, 1500 °C fölötti lánghőmérsékleten azt vizsgálták, hogy a halon mennyi ideig tartózkodik a lángban, és mekkora a bomlási sebessége. Kimutatták, hogy 1500 °C-on, és 10⁴ sec tartózkodási idő esetén a bomlás egyensúly teljesen a bomlástermékek oldalára tolódik. Erre az esetre vonatkoznak az I., II. és III. egyenletek.

A klórtartalmú halonok bomlási sebessége a legtöbb esetben befolyásolja az inhibíciós határt.

Dehn és Fiala a halonok oltási hatásosságának vizsgálatánál abból indulnak ki, hogy a normál égési sebességet az oltóanyag befolyásolja. A normál égési sebességet olyan sebességnek veszik, amellyel egy sima lángfront, függőlegesen a felületre, az elégetlen keveréken mozog.

Az az oltóanyag a leghatásosabb, amelytől azonos mennyiség adagolásakor a láng sebessége a legnagyobb mértékben csökken. Ennek megállapítására fűvókaégot használtak, és a COU-féle Bunsen-égő módszerhez hasonlóan végezték a mérést.

A reprodukálhatóság érdekében ezt az eljárást úgy alakították ki, hogy az égőcső egyben keverőcső és áramlás-kiegyenlítő is volt, és a választott hőmérsékletet propán—levegő-keverékkel szabályozták.

A halonokat hőszabályozva adagolták a friss gázhoz. Az értékelést úgy végezték, hogy az abszcisszára a propán—levegő-keverékhez adagolt oltóanyagot molszázalékban, az ordinátára százalékos arányban, az égési sebességet az oltóanyaggal adagolt és oltóanyag nélküli égő anyaggal vitték fel.

Sztöchiometrikus propán—levegő-keverék égési sebességét 100%-kal rögzítik. Minél meredekebben emelkedik a negatív egyenes, annál jobb az oltóanyag.

Az égési sebesség aránya oltóanyaggal és oltóanyag nélküli csökken, 0,5 molszázalék különféle halon hozzáadása esetén. 1301-es halonnal kb. 38, 1011-es halonnal kb. 28, 1001-es halonnal kb. 23, a 104-es halonnal kb. 12 és a CO_2 -vel kb. 5%-kal.

Ha az oltóanyagot nem molszázalékban, hanem súlyszázalékban adjuk meg az égő anyagkeverékhez, akkor az előzőkhöz viszonyítva a görbék eltulodása következik be. A halonok jó oltótulajdonsági sorrendje azonban megmarad.

Kerozin—levegő-keverékkel 200 °C hőmérsékleten hasonló vizsgálatot végeztek. Az 1301-es halon 20, az 1011-es halon 14, az 1001-es halon 11%-kal csökkentti az égési sebességet. 0,5% halon hozzáadásával nitrogén esetében az égési sebesség csak kb. 3%-kal változik. Hasonló eredményeket adott a sztöchiometrikus hexan—levegő-keverék is.

A továbbiakban a keverék hőmérsékletének befolyását vizsgálták az égési sebességre. Míg a keverék hőmérsékletét 30-ról 200 °C-ra emelték, az égési sebesség duplájára növekedett, addig a halonok adagolásával az égési sebesség hasonló mértékben csökkent. Ezzel szemben az égési sebesség arányának negatív emelkedése alacsonyabb keverék-hőmérsékleten nagyobb.

Munkájuk további eredménye, hogy az üzemenyagok égési sebességének maximuma a sztöchiometrikus összetétel közelében van, jobban mondva egy kissé eltulodik a dúsabb keverék irányába.

Ezenfelül a levegő-adagolás függvényében vizsgálták az égési sebesség változását 0,5 molszázalék 1011-es halon és állandó hexan adagolása esetén.

Emellett a kelleténél dúsabb vagy szegényebb keverék könnyebben volt oltható, mint a sztöchiometrikus, mivel az égési sebesség ebben a keverési arányban kisebb volt. Lényeges hatással van az oltásra az oltóanyag eloszlása és más fizikai tényezői mint a cseppnagyság, a párolgási hő és sebesség, forrpon, stb.

Az oltóanyagok fizikai tulajdonságainak vizsgálatát turbulens lángon végezték, azzal a feltételezéssel, hogy a lamináris láng eredménye quantitative átvihető a turbulens lángra is. Ezek a kísérletek az előzőkhez hasonlóak voltak. Az 1011-es halonnal végzett oltási kísérletek fontos eredménye volt, hogy a sztöchiometrikus propán—levegő lángja eredményesen csak akkor volt oltható, ha az oltóanyag teljes mennyisége a lángba jutott, ha azt homogén módon sikerült hozzákeverni a propán—levegő-keverékhez. A legcsekélyebb oltóanyag-mennyiséget akkor érték el, ha az oltóanyaggal sikerült elérni az állandó lángzónát.

A szerzők utalnak arra, hogy az oltóberendezések szerkesztőinek fontos tudniuk, hogy az oltóanyagot azokra a helyekre kell eljuttatni, ahol a lángolás sokáig fennmarad. Repülőgépeken ilyen helyek a hordszerkezeteknél és a hajtóművek holt sarkainál találhatók.

A továbbiakban utalnak arra, hogy nem mindegy, hogyan használják fel az oltóanyagot az oltáshoz. Az oltási hatások változó aszerint, hogy aeroszolos formában elporlasztva vagy viszonylag nagy folyadékcseppekben történik az oltás.

Megállapították, hogy a legjobb oltási eredményt akkor tapasztalták, ha az oltóanyagot gáz, azaz aeroszol formában juttatták a lánghoz. Növekvő cseppnagyság esetében az inhibíciót meg kell előznie az elgőzölgötetésnek, így az oltóanyag egy része nem használható fel az oltáshoz. A halonok oltótulajdonsága azzal növelhető, hogy a hideg oltás helyett a forró oltási eljárást használjuk. Itt az oltóanyagot a löporelegy meggyulladásakor felszabaduló gáznyomás hajtja ki.

A lényegesen nagyobb gőzmennyiség és a jobb elosztás az oltási effektus növekedését eredményezi. Az oltási tulajdonságok vizsgálatának további lehetősége abban van, hogy a gáz—levegő-keverék gyújthatóságát robbanó pipettában vizsgálják, az adagolt halon függvényében.

A dielektrikus tulajdonságok mérését az ismert eljárást szerint lehet elvégezni. Bizonyos meghatározott feszültséget az oltóanyag-kilövellő hely és egy fémrács közé kapcsolunk. A sugárcső és a fémrács közé kapcsolt meghatározott feszültség van adva, és a távolság függvényében mérhető az ellenállás és az átfolyó áram. A 2402-es, halon esetében mért értékeket az 1. táblázat tartalmazza, az értékek értelemszerűen a többi halonokra is átvihetők.

(Folytatjuk)

HOGYAN KÖVETKEZHETETT BE A CZEHOWICEI TRAGÉDIA?

Azt a négy tartályból álló tartálycsoportot, ahol a tűz keletkezett, 1963 decemberében adták át. A tartálycsoport legközelebbi szomszédságában a következők találhatók:

- az ABT- (aceton-benzol-toluol-) tartálypark;
- az FFR-tartálypark, amely a desztillált, azaz nehéz, közép- és könnyű paraffinolaj, valamint középfinomított olajok tárolására szolgál;

- az etilén tárolására szolgáló tartálycsoport;
- az etiléntartályok és az olajtartályok közötti olajfeltöltő és -lefejtő berendezés;
- a közeli vasúti sínek.

A 12 500 m³ űrtartalmú olajtároló tartályok acélvázak voltak. Közelebbi adataik:

- átmérő 33 m,
- palástmagasság 14,70 m,
- az olajsínt magassága 14,30 m,
- a tartály palástja 10 „carg”-ból állt, mégpedig a következő vastagságokkal (a lenti carg-tól számítva): 17 - 15 - 14 - 12 - 11 - 9 - 8 - 6 - 6 - 5 mm,
- a tető bódogvastagsága 5 mm.

A tartályok egyenként föld-védőgödörrel voltak körülvéve. Ezek űrtartalmát megegyeztet a tartályok teljes befogadóképességével, sőt a létesítéskor oltási szempontokat is figyelembe véve, 0,60 m habnak is helyet hagytak.

A tartályszerelevények: kézzel irányítható tolózár, mérőnyílás a tetőn; lengő elszívócső tolózárral és kézicsőrlővel, fenékelszívó csővezeték tolózárral, valamint fűtőcsőgígyó.

A tartályok feltöltésére, illetve ürítésére szolgáló csővezetékek a szivattyúházhoz csatlakoztak. Egy csővezetékre két tartályt kapcsolnak. Ez a berendezés lehetővé tette ugyan egyszerre két tartály lecsapolását vagy feltöltését, tűzrendészeti szempontból azonban eléggé hátrányos megoldásnak mondható. Mert ha a nyitott tolózár mellett a tartályok kiürítésére szolgáló csővezeték megrepedt, egyszerre két tartályból folyt az olaj.

A csővezetékek a védőgödörön keresztül védőcsőben voltak elhelyezve, ezek a végeken - a sáncon kívül - aszfalttal voltak légmentesítve. A csővezeték aszfalttal történő légmentesítése (az olaj feloldja az aszfaltot) nem biztosította a sánc hermetikusságát, s lehetővé tette az olaj szivárgását, ami a tűzvész idején be is következett.

A tartályon a világítóberendezés KGato 1,5 mm²-es vezetével készült, s erre tették rá a villanyégőket. A tartálypark, de az egyes tartályok sem voltak ellátva villámhárítóval.

A tartályokat úgy földelték, hogy (10 helyen) a tartálypalástokhoz fémszalagokat forrasztottak, és ezeket összekapcsolták a földelővel. Azonban a légzőnyílások közötti rész nem volt védett, ami normális körülmények között, a tartály „légzésekor” hidrogénnel keveri a levegőt.

A tűz keletkezése előtt a földelésre vonatkozó vizsgálatok kimutatták, hogy a földelő 40 db kivezetőjéből a tartályparkban mindössze négy volt 10 ohmnál kisebb ellenállású.

A III. tartály - ahol a tűz keletkezett - maximális ellenállása 1,46 ohmot tett ki.

Egyes tartályok félstabil haboltó berendezésekkel voltak ellátva, ezek azonban használhatatlanok voltak, méghozzá 1966-tól, sőt valószínűleg felszerelésük óta. A tartályokhoz nem terveztek hűtőberendezést.

A haboltó berendezés praktikus felhasználására a következő álláspontot fogadták el: tűz esetén a magasnyomású fecskendőket ke beindítani, ezek a víztároló medence melletti szivattyúházban voltak elhelyezve. A fecskendők beindítása 12 atmoszférára növelte a hálk ztatban lévő nyomást. A nyomásfokozó szivattyú tömlőjének segítségével juthattak vízhez; ehhez kapcsolták a tömlőt, amellyel habképző anyagot szivattak a hordókból. A habképző anyag és v keverékét injektoron és csővezetéken keresztül nyomatták a tartályon elhelyezett habszórócsőbe.

A berendezés taktikai felhasználásának különféle lehetőségei voltak a habképző anyagoknak a habcsővezetékbe való közvetlen bejuttatására vonatkozóan. Ebből kifolyólag az injektor mellett kellett elhelyezni a habképző anyaggal teli ciszternát, kinyitni a vezeték csapját (ez az injektor keverőjében volt), s nyomótömlő segítségével a ciszternából a habcsővezetékbe vezetni, mely közvetlenül vízhálózáttal összekapcsolva. 1971. június 26-án 7 órakor egyes tartályok olajsíntje a következő volt:

	olajsínt	befogadóképesség
III. tartály:	13,10 m	9820 t
II. tartály:	12,90 m	9670 t
I. tartály:	13,50 m	10 020 t
IV. tartály:	2,10 m	1570 t

A tartályokban összesen 31 080 t olajat tároltak. A III. tartályból 7 órakor átvezették a desztilláló csőgígyóba az olajat, ennek következtében az olajsínt lecsökkent, és 19 órakor 11,80 m-es volt. Az olajmennyiség ugyancsak lecsökkent, kb. 8850 t-ra. Azonban IV. tartályba beszivattyúzták a vasúti sínen álló ciszterna olaját, mivel a sínek az olajlefejtőnél találhatók. Amikor a vihar a fűtőcső környéke felé közeledett, s már erősen villámolt, akkor se hagyták abba a tartályparknál végzett munkát, s folytatták a II. tartály olajának átszivtatását a desztillálóba, valamint a vasúti sínen álló ciszterna olajának szivtatását a IV. tartályba.

A tűz kitörésének pillanatában, 19.50-kor a villám a III. tartályba csapott be, s ekkor az olajjal telt tartályparknál a következő volt a helyzetkép:

Az I. és II. tartálynál semmilyen manipulációs tevékenység nem folyt. A IV. tartályba tovább töltötték a vasúti ciszterna olaját. Ez a műveletet 20 óra körül hagyták abba. A ciszternán és a köolaj kollektoron lévő tolózárakat lezárták, majd a ciszternát lekapcsolták és elhúzták onnan. A töltés abbahagyásának pillanatában a tartályban lévő olajsínt kb. 3,40 m volt, s így mintegy 2450 t olaj volt benne.

A III. tartályból tovább szívták az olajat a desztillálóba. A szivattyúkat kb. 20 órakor kapcsolták ki, azonban nem csukták be a tartály és a szivattyúház tolózárát.

Az olaj saját nyomása által folyt a tartályból (a tartályon levő tolózár elzárása lehetetlenné vált a védőgödörben égő olaj széles ömlése miatt; a tolózárak nem távirányításúak voltak).

19 és 19.50 között az olajsínt kb. 10 cm-rel lecsökkent, és mintegy 11,70 m magasságot ért el. Megjegyzendő, hogy a tolózár nyitva hagyása miatt az olaj állandó jelleggel tovább folyt.

A tűz keletkezését a következők okozhatták:

I. variáció

A III. tartályból az olaj kiszivattyúzása - s ezzel együtt a tartályba való levegőbeáramlás - mellett nem lehet kizárni, hogy a tartály teteje feletti és palástjának felső részében a levegő szénhidrogénnel keveredett.

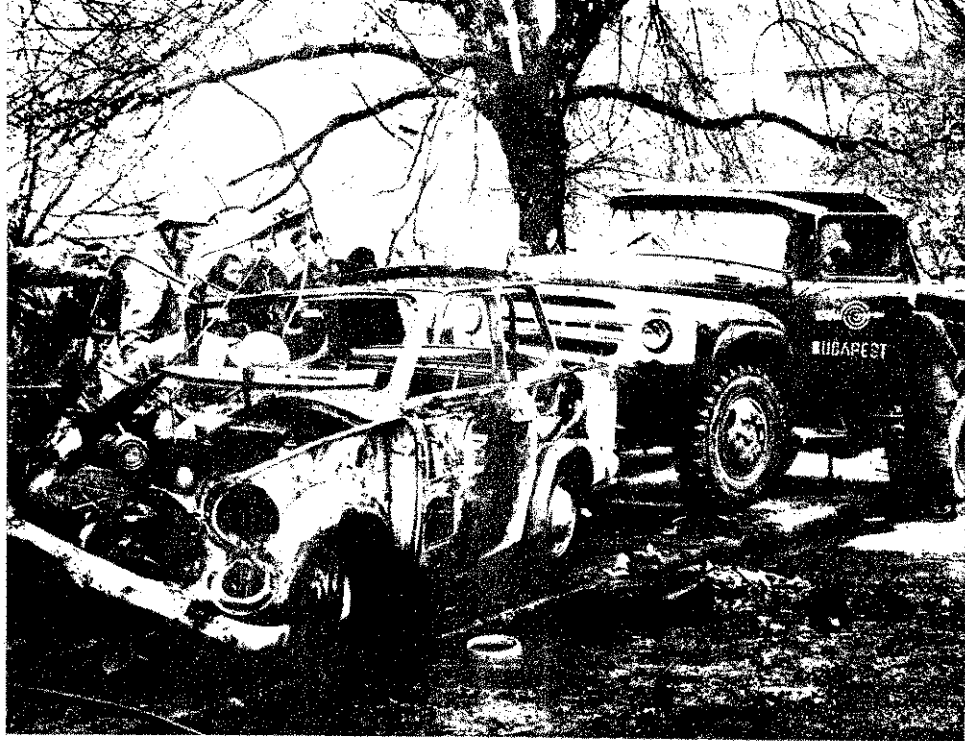
A tartálypalást körül, annak lenti részén, a sánc alsó gyűrűjénél lejjebb, ugyancsak keletkezhetett szénhidrogén- és levegőkeverék, amely a III. tartályból és a „levegző” IV. tartályból származott (a IV. tartályba olajat pumpáltak), mint ahogy a védőgödörben levő szétömlött olajból is származhatott.

Ebben a helyzetben feltételezhetjük, hogy majdnem az egész tartály körül volt vége levegő-szénhidrogén-keverékkel, s ez olaj dielektromosságát eredményezett, ami viszont lehetetlenné tette az elektromos töltés elvezetését a tartálypaláston keresztül a földbe. Az elektromos kisülés pillanatában először a szénhidrogén és levegő keveréke gyulladt meg a tartály körül, s azután a tűz átterjedt annak belsejébe a szigetelés hiányossága következtében, és meggyulladt az olajtűkör feletti keverék, ami robbanáshoz vezetett.

II. variáció

Az elektromos kisülés közvetlenül a tartálytetőn következett be, s annak megrepedését és a szénhidrogének és a levegő keverékének meggyulladását idézte elő a tartályban.

TÜZ ÉS KAR- ESE- TEK

Budapesten történt. Figyelmetlen vezetés következtében ütközött össze ez a két gépkocsi. A karambolt követően kigyulladt a Trabant, vezetője szerencsére könnyebb égési sérülésekkel megúszta. Miután az oltást mások nem kísérelték meg, a tüzet kivonult egységeink E-sugárral fojtották el, de már csak a lángok átterjedését akadályozhatták meg.

A tartálytetőt ért elektromos kisülés ugyancsak megrongálhatta a tető konstrukcióját, s az bezuhanhat a tartály belsőjébe. A tartálytető törésének (az előzetes megrepedés után) ugyancsak oka lehetett a tolózárral és kézicsőrlővel ellátott (kb. 500 kg-os) lengő elszívócső. Ez a plusz nyomás meggyorsíthatja a megrepedt tető törését.

Meg kell jegyezni, hogy a finomító munkásainak, valamint a tűzoltóegységek akcióba lépésének pillanatában észlelni lehetett a tartálypallást felső részén és a tetőn levő meghibásodást; valamint látták, hogy az égő tartály alacsonyabb volt a szomszédos tartályknál, ami arról tanúskodhat, hogy a tető és a tartálypallást ún. felső „carg”-ja letörött.

1971. június 27-én éjjel kb. 1.20-kor, a tűz keletkezésétől számítva kb. 5,5 óra elteltével, a III. tartályból az olaj kilövellt. A folyadék a tartályból való kilövellése a következő feltételek között lehetséges:

- vízpárna jelenlétekor;
- a folyadék tapadásának magas mutatója esetén;
- a folyadék legalsó rétegének 100 °C feletti felmelegedések (a vízpárnával való érintkezés esetén).

A III. tartályban olyan feltételek voltak, amelyek az olaj kilövelléséhez vezettek:

- a tartály fenekén vízpárna volt, kb. 20 cm vastagon és az összes víz mennyiségét kb. 150 t-ra tehetjük;
- a tartályban levő olajnak nagy volt a tapadási mutatója (0,8 cm²/sec = 0,8 stoke);
- az égő olaj belül felforrott.

A 2-4%-os víztartalmú olaj 0,6 m/óra gyorsasággal melegszik fel. Figyelembe véve, hogy a tartályban levő olaj kb. 1% vizet tartalmazott, a felmelegedés gyorsasága kisebb volt. Azonban a felmelegedést elősegítette a védőgödörön belül égő olaj, s azonfelül a kilövellés pillanatát meggyorsította a kb. 1 órákor bekapcsolt szivattyú a tartály leszivatására.

Ebben a helyzetben az olaj a vízpárnával való érintkezésnél egészen 100 °C fölé melegedett fel, gőzbuborékok képződtek fölötté, amelyek a nyomás hatására felfelé törtek maguknak utat, magával ragadván a tartályokban található olajat. Ha pontosan megállapíthatnánk, hogy a kilövellés után mennyi olaj maradt a tartályban, valamint az olajszint csökkenését a réseken történő szivárgás és az el nem zárt csövezetéken való kifolyás következtében, akkor teljes pontossággal megállapíthatnánk az olaj kilövellésének pontos idejét. E célból fel kellene állítanunk a következő képletet:

$$t_{\text{wyrz}} = \frac{Hc}{V_{\text{nagrz}}}$$

ahol:

- t wyrz = a kilövellés idejével,
- Hc = a folyadék magasságával,
- V nagrz = a folyadékon belüli felmelegedés gyorsaságával.

(A képletben szereplő idegen nyelvű rövidítéseket nem fordítottuk le. - A szerkesztőség megjegyzése.)

Amint az idevonatkozó irodalomból ismeretes, a folyadéknak a tartályból való kilövellését olyan jellegzetes jelenségek előzik meg, mint a folyadék csobogása, bugyborékolása, s ezeket az égő tartály esetében is megfigyelhették. Az olajnak a tartályból való kilövellése a 200 m-es körzetet is elérheti. A jelek szerint a III. tartálynál ez meg is történt. Az olaj különböző távolságokra: 250, 200, 90, 160, 200, illetve 100 m-re -s eltérő irányokba lövellt ki.

A tartályokból kilövellt olaj a lövellés pillanatában nem égett el teljesen (a könnyű frakciók párologtak és a tartályban égtek tovább), azonban lefelé hullva további égéseket okozott utakon, tetőkön, berendezéseken. Erről tanúskodnak a tetőn, falakon és berendezéseken talált nyomok.

A III. tartályból történt olajkilövellés a szomszédos tartályok meggyulladását okozta azokon a helyeken, ahol a tartály „lélegzett” (ide tartozik a haboltó berendezés is), valamint a kilövellés hatására égni kezdett a védőgödörökben levő kiömlött olaj felülete.

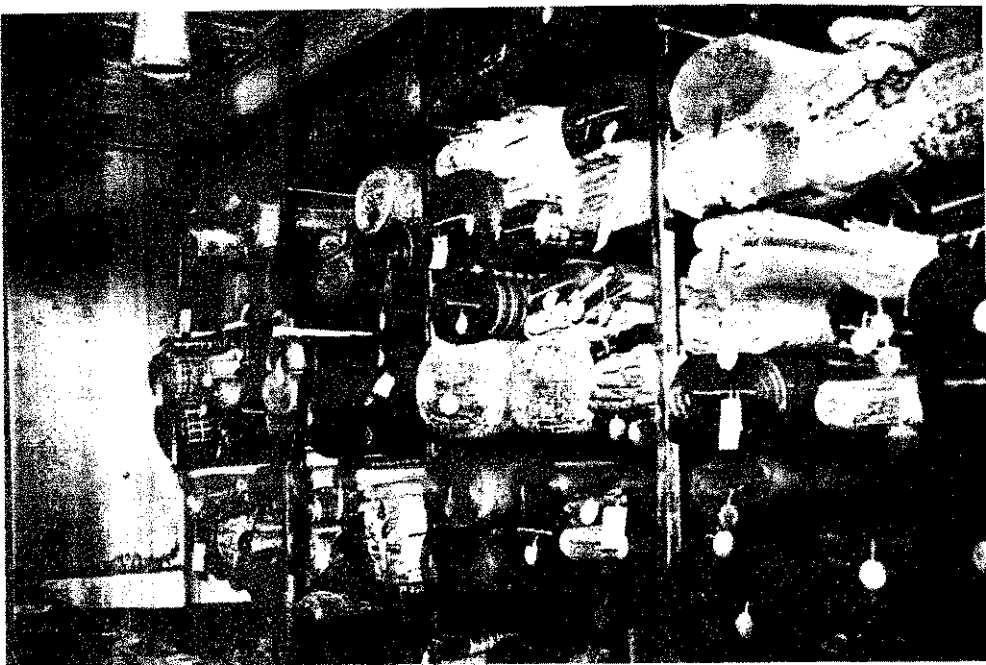
A tűz az olajkollektorra és a szivattyúházra is áttért. Ennek következtében az olaj a vasúti síneken is szétfolyt. Ugyanebben az időben (tízegynéhány másodperces különbséggel) a IV. tartályban is robbanás történt. A legkevesebb olajmennyiséget (kb. 2450 tonnát) ebben tárolták, s egyben a levegő és a szénhidrogén keveréke is itt volt a legnagyobb. (Kb. 10 600 m³.)

A robbanás oka tehát a tartályban levő szénhidrogén + levegő-keverék meggyulladására volt, amely részben a tető és tartálypallást hőtevékenysége által jött létre, az akció során történt hűtés ellenére is. Ez a robbanás az olaj további kilövelléséhez vezetett.

(A Przeglad Pozarniczcy című lengyel tűzoltó-folyóiratban a cikk végén a következő megjegyzés olvasható: „A cikk a szerző személyes véleményét tartalmazza. E. Piechocki.”)

Amire csak a tüzesetet követően derült fény

Amit még sikerült megmenteni

ZÁPORESŐT KÖVETŐEN

Szeptember 29-én 5.42-kor tűzjelzés érkezett a budapesti parancsnokság hírközpontjába. Az illető közölte: emeleti lakásból jól látja, hogy ég az üzlethelyiség az V. ker. Kossuth Lajos utca 4. sz. ház Városház utcai oldalán. Az első jelzést még további négy követte. Ez utóbbiak járókelők voltak, s az utcán levő építési állványzat égését jelentették.

A hírközpont által riasztott két gépjárműfecskendő három, illetve hat perc alatt érkezett a helyszínre.

Az elsőnek érkezett V/1-es fecskendő őrségparancsnoka látta, hogy ég az épület Városház utcai oldalán levő faállványzat. (Ez fémlappal volt elkerítve, s a portálcsere elvégzéséhez létesítették.) Az állvány feletti lakás ablakkeretei és faredőnye is meggyulladtak. Az őrségparancsnok felderítésre indult, hogy megállapítsa, a tűz nem terjedt-e át az emeleti lakásra, és nincs-e ott emberélet veszélyben. Ezalatt utasítást adott beosztottainak, hogy 1 db

E-sugárral, az alumínium hullámlemezkerítés megbontása után, kezdjék meg az égő állványzat oltását. Oltás közben vették észre, hogy nemcsak az állványzat ég, hanem a földszinti üzlethelyiség utca felőli ideiglenes fa határolófala és az elkerített járdarészen levő nyilvános távbeszélő állomás fülkéje is.

A segítségül riasztott másik egység parancsnokának feladatául az emeleti lakás égő ablakkereteinek és redőnyének oltását határozta meg. Az egységek az említett sugárral és puttonyfecskendővel a kikerkezésüktől számított 15 percen belül eloltották a tüzet.

Igen nagy tűzterhelés

Az azonnal megkezdett tűzvizsgálat során kiderült, hogy igen nagy kár keletkezett. A tüzeset színhelye a Kéziszövők Szövetkezete 1. sz. boltjának raktárhelyisége

volt, és itt több mint száz vég különféle szövetet tároltak.

A tűlsúfolt raktárban tehát mintegy 20 kg éghető anyag volt négyzetméterenként.

Az épület utcai homlokzatának korszerűsítése céljából határozták el a portálcsereét. A régi portálokat szétbontották, és az új elkészültéig a Kossuth Lajos utca részen téglafal és kisméretű kirakat, míg a Városház utcai oldalon éghető anyagú fal választfal határolta el ideiglenesen a raktárt az utcától.

A tüzesetet megelőző napon a Városház utcai részen elektromos ívhegesztési munkát is végeztek. Ennek a helye azonban mintegy négy méterre volt a raktárt az utcától elválasztó fa határolófalától.

A vizsgálat során a hegesztés okozta tűzkeletkezési lehetőséget azért is el kellett vetnünk, mivel szeptember 28-án a eső miatt már a kora délutáni órákban abbahagyták a munkát. Az üzlet 18 óráig volt nyitva. Záráskor a raktárhelyiségben levő villanyóra melletti főkapcsolóva áramtalanították az üzletet és a raktárhelyiséget, és ekkor kétségtelenül észlelni kellett volna a tüzre utaló jelenségeket.

Jóllehet, az üzlet dolgozóinak tanúkihallgatásuk során nem tagadták, hogy ők maguk és a vásárlók is rendszeresen dohányoztak a bolti helyiségben, ezt a tűzkeletkezés okot is el kellett vetnünk, mivel az üzlet zárása és a tűz keletkezési ideje között — hajnali 3—4 óra — sok idő telt el. A dohányzás viszont egy-két óra alatt tüze okozott volna. Emellett a tűz nem az üzlethelyiségben, hanem a raktárban keletkezett.

Mit talált a szakértő?

Az elektromos áramnak mint lehetséges keletkezési oknak a tisztázására igazságügyi szakértőt vettünk igénybe. Meg-

Ezek alapján elképzelhetjük, mekkora volt a a tűzterhelés

Előlapítása szerint a bolt elektromos háló-
zata a főkapcsolóval áramtalanítva volt.
Ennek ellenére, bármennyire különösen
szörnyű is, elektromos áram okozta a tűz-
veszélyt.

Mint korábban említettem, szeptember
28-án esős idő volt. A Meteorológiai Inté-
zet hivatalos tájékoztatása szerint 29-én
reggel 2 órától Budapest területén is zápor-
os esett. A szél pedig — kisebb lökések-
kel — keleti-északkeleti irányba, kb. 10—12
km/óra sebességgel fújt.

Az esőt az említett irányba fújó szél
az épület Városház utcai falához verte. Az
állványzatról és a raktárhelyiség ideigle-
s falára folyt az esővíz, és átáztatta a
megbontott téglafalat.

A raktárhelyiség Városház utcai falsík-
ában haladtak a bolt elektromos vezetékei.
Ezt volt elhelyezve a fogyasztásmérő meg-
a főkapcsoló is. Az üzlet elektromos háló-
zatát a szakértő rendben levőnek, szab-
ványosnak minősítette.

A villanyóra közelében azonban egy fal-
ba süllyesztett elosztódobozban talált egy
olyan előregedett szigetelésű s a szomszéd-
os üzlethelyiségből jövő idegen vezeték-
et, amely még a tűzvizsgálat során is
áram alatt volt. Ez a feszültség alatt álló
vezeték közvetlenül egy falba épített fa-
gagerenda mellett haladt. Az esőtől átázott
falban a hibás szigetelésű elektromos ve-
zeték erősen felmelegedett, s a közelében
levő faanyagot meggyújtotta.

A tűz innen terjedt át a raktárban tárolt
anyagokra és a falal átégése után az utcán
levő állványzatra is. A keletkezési helyet
bizonyította, hogy a fagerenda az elektro-
mos vezeték közelében teljesen elégett.
Hogy miért nem olvadt ki a biztosíték,
arra még visszatérek.

1,9 milliónyi kár

Jellemző a tűz intenzitására, hogy a rak-
tárhelyiség előtti járdán levő postai iker-
távbeszélőfülke éghető anyagai is meg-
semmisültek. Az égés már nem terjedhe-
zett át az üzlethelyiségre, azonban az égés-
termékek hatására az eladótérben levő
textiliák is értékcsökkenést szenvedtek.
A tüzest következtében mintegy 1,9 mil-
ió forintnyi kár keletkezett.

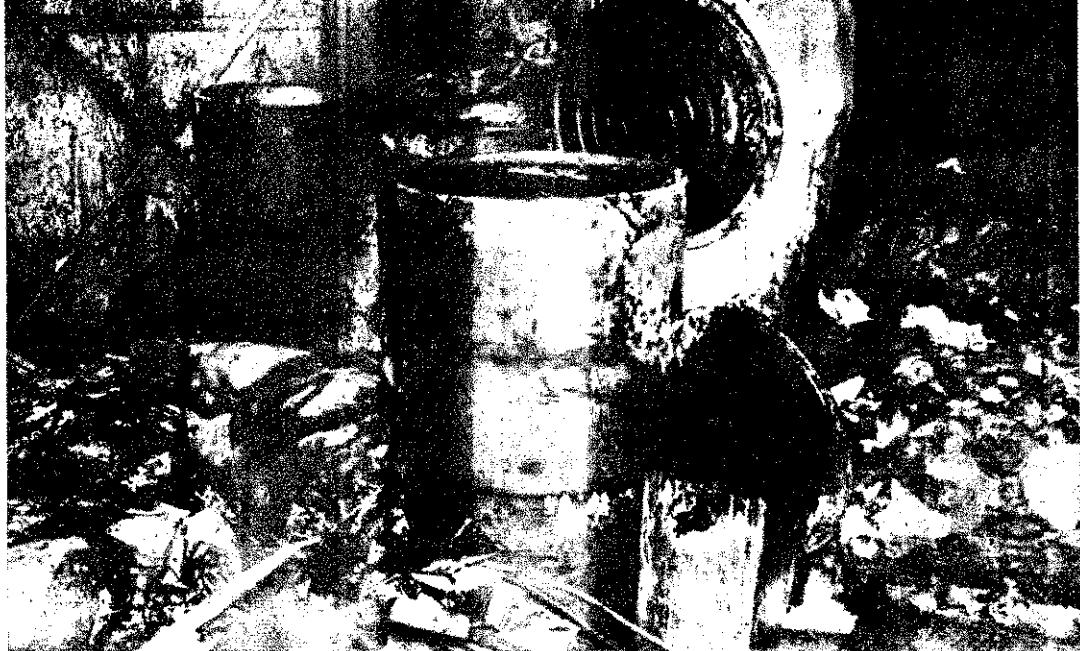
A vizsgálat során az is kiderült, hogy a
bolt elektromos hálózatát a szövetkezet fe-
lőlvizsgálta, és a tapasztalt szabályta-
lanságokat átszereléssel megszüntette. A
tüzet okozott szabálytalan elektromos ve-
zetéket azonban sem a felőlvizsgálatot, sem
pedig az átszerelést végzők nem tárták
fel.

Feltehető azonban, hogy ezt a vezeték-
et, valamint a ház kapualjában levő biztosí-
téktáblán talált 35 amperes biztosítót,
amely megfelelő alátételemez hiányában 2
db alumínium 20 filléressel volt rögzítve,
ugyanaz a „szakember” szerelte fel.

Csak a szerencsés véletlennek köszön-
hető, hogy a tűzoltás vagy a vizsgálat
közben senkit nem ért áramütés.

Sajátos tény az is, hogy az utcai járó-
kelők közömbösen haladtak el a tűz szín-
helye mellett. Pedig a lakóház udvarán
hosszú gumitömlővel ellátott vízcsap van,
ami lehetővé tette volna a beavatkozást.

Vida György
tű, fhdgy.

Ezt találták az udvaron a tűzvizsgálat alkalmával

NEM OKULTAK A TRAGÉDIÁBÓL

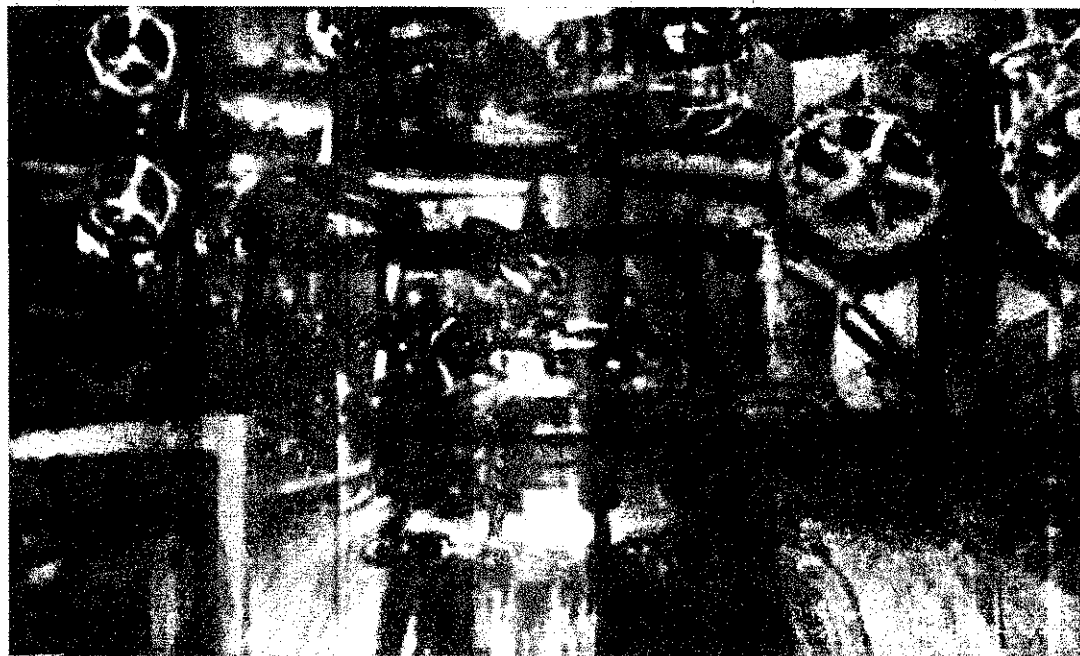
Október 29-én 18.17-kor a kazánház ud-
varán és a közelben levő hígítóhelyiség-
ben egymás utáni kisebb robbanásokat kö-
vetően tűz keletkezett a Villamosszigetelő
és Műanyaggyár I. sz. telepén. (Bp. XVI.
Hősök fasora 20—22.)

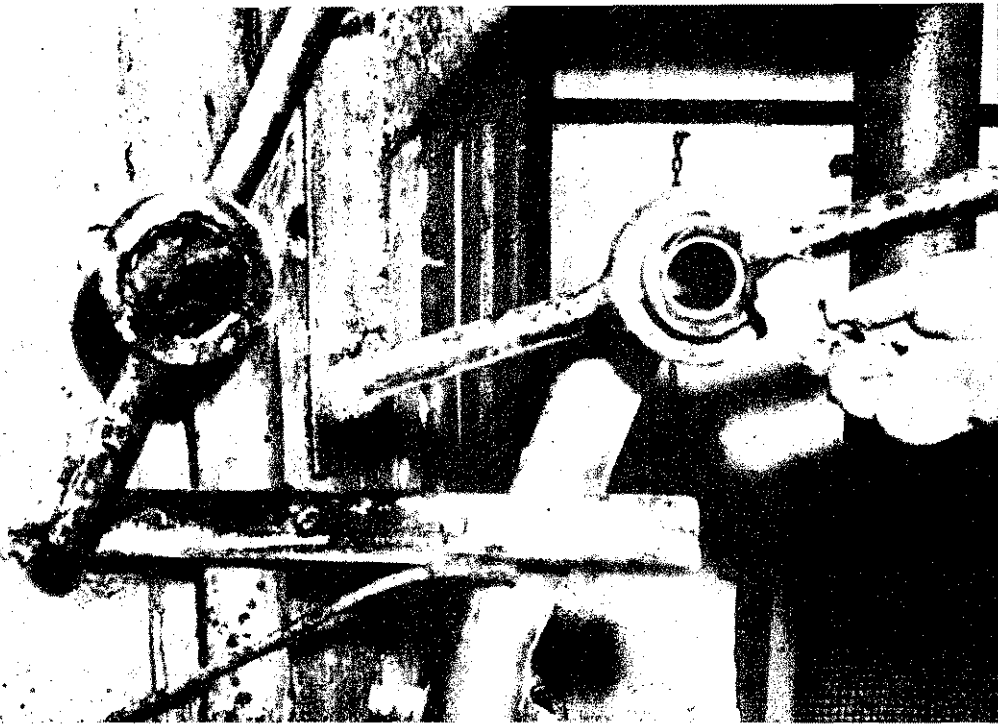
A robbanásokat az üzem dolgozója közül
többen hallották, a tüzet pedig Mertz Jó-
zsef kazánkezelő észlelte is. Az ügyeletes
portás, Hegedűs Lajosné közvetlenül tűz-
jelző telefonon jelezte a káresetet a XIV—
XVI. kerületi parancsnokságnak. A hír-
adás azonnal riasztotta a parancsnokság
két fecskeendőjét, és egyidejűleg jelen-
tette a tüzet a budapesti parancsnokság
hírközpontjának, s innen további tűzoltó-
egységeket vonultatott a helyszínre.

A magasabb hőfokon üzemeltetett autokláv

Az üzem dolgozója a tűzoltóság megérke-
zéséig porral és habbal oltó kézi és targon-
cás tűzoltókészülékekkel avatkoztak be. A
végleges oltás azonban a helyszínre érkező
állami egységekre várt, amit 2 db E-sugár-
ral 19.06-ra be is fejeztek.

A tűz az üzemépületnek a Galgahévízi
utca felőli hátsó udvarán keletkezett. Ez
az udvar kb. 15×6 m alapterületű, körül-
zárt tér. Három oldalról az üzem épülete
határolja, a negyedikről pedig egy 2 m
magas téglakerítés, amelyen kétszárnyú
vaslemez kapu van. A kapun belépve,
szemben találjuk az üzemépületet, jobbra
a kazánházat, balra a szeméttárolót, majd
nyitott szin alatt elhelyezve 1—1 db 5000
és 2500 literes autoklávot, ebben gőzveze-

Zárósapka helyett

téssel történő felmelegítéssel műgyantát, közepbenzint és butilalkoholt dolgoznak fel, mégpedig az eredeti technológia szerint 30–40 °C-os hőmérsékleten.

Hogyan keletkezett a tüzeset? Mivel a feldolgozott anyag minősége nem volt megfelelő, a gyárrészleg vezetője szóban új technológiai utasítást adott a művezetőnek, s eszerint 80 °C-os hőmérsékleten kellett elvégezni a műveletét. A hígítóhelyiségben levő figyelmeztető táblán ugyan fel volt tüntetve, hogy felügyelet nélkül tilos üzemeltetni a fűtés alatt álló autoklávot, a csoportvezető gyantafőző azonban ennek ellenére, művezetőjének tudtával, eltávozott a helyiségből.

A magasabb hőmérsékleten történő fűtés következtében az autokláv ún. lélegző szellőzőcsövén a szokásosnál nagyobb mennyiségű tűzveszélyes folyadék gőze és gáza távozott a félig zárt udvar légterébe. Ezt az is elősegítette, hogy az autokláv dőmfedele 9 helyett csak egyetlen csavarval volt rögzítve. A szellőzőcsövön kiáramló gőzök és gázok az ebben az időben észlelt enyhe légmozgás hatására meg a fajsúly-különbség alapján az udvar térségébe húzódtak le, és lassan be is töltődtek. A gázokkal és gőzökkel való feltöltést az is gyorsította, hogy a szeméttárolóban kb. 5 m³ olajos, hígító rongy- és papírhulladék volt, valamint egy 200 literes vas-hordóban és egy 25 literes nyitott bádogganában összegyűjtött, fokozottan tűz- és robbanásveszélyes folyadékok. (Benzin, nitróhígító, butilalkohol stb.) Az udvaron felgyülemlt tűzveszélyes folyadékgázok és -gőzök a kazánház levegőt beszívó nyílásán keresztül érintkezésbe kerültek a pakurafűtésű kazánok tűzterével, s kisebb robbanást, majd lángkifúvást idéztek elő.

A lángkifúvástól berobbantak az udva-

ron összegyülemlt gőzök és gázok, s meggyújtották a szeméttárolóban levő hordó és bádogganna tartalmát, az udvaron húzódnó csővezetékek kátránypapír szigetelését és végül a hígítóhelyiségben levő 8-as számú autoklávon és a tetőszerkezeten, valamint az elszívón lerakódott műgyantát.

A robbanás és a tüzeset alkalmával személyi sérülés nem történt, és mindössze 1400 forintos kár keletkezett.

A tűzvizsgálat alkalmával a következő szabálytalanságokat találtuk:

— A technológiai folyamatot megváltoztatták az autokláv üzemi hőfokának több mint kétszeresére emelésével, de ezt utasításban nem szabályozták.

— A szeméttárolóban nyitott edényekben nagy mennyiségű fokozottan tűz- és robbanásveszélyes oldószert, hígítót tároltak, aromás illatuk még a vizsgálat alkalmával is erősen érezhető volt.

— Az autokláv 2'-os feltöltőnyílásán zárósapka helyett benzintől lucskos rongyot találtunk.

Csak a szerencsének volt köszönhető, hogy nem ismétlődött meg az április 21-i tragédia, amikor 50 °C-ról 80 °C-ra emelték a műgyantaüzem II-es termében működő autokláv hőmérsékletét, és a technológiai fegyelem megsértése miatt keletkezett robbanás, majd tűz következtében az üzem négy dolgozója égési sérüléseket szenvedett.

Fölötte elgondolkodtató, hogy a vállalat vezetői a jelek szerint nem okultak ebből a tragédiából.

Tengerdy Ferenc
tű. alez.

Árulkodó nyomok a kéményajtó nyílásán

Amire bizony nem vigyáztak

VIGYÁZZUNK AZ ÉJJELEIŐR KÁRTHAKRA!

Mint egyéb napokon, november 3-án is lután fél ötkor járt le a munkaidő a ASERT Vállalat XV., Sipos Dénes u. alatti raktárépítkezésén. A dolgozók vozásra készülődtek.

Mivel az éjjeliőr nem jött be szolgá- ba, a művezető, Fazekas Ambrus szólt munkásoknak, hogy valakinek itt kel- ne maradnia. Rövid tanakodás után pos László kubikos — miután látta, hogy a többieknek nem valami nagy a állakozókedve — beleegyezett a he- tettesítésbe. Csak azt kérte, hogy va- corát vásárolhasson a közeli közért- en. Művezetője engedélyezte, mondván, hogy megvárja, amíg visszajön. Sipos László kb. 17.45-kor érkezett vissza. A lepről mindenki eltávozott, ő pedig a fel- nulási épület munkásöltözőjében vacso- hoz látott.

Az öltöző egy 43x8 m alapterületű RDÉRT-típusú faház középső részében állt. Az épület helyiségeit MEKALOR 2-es olajkályhákkal fűtötték, füstelve- tő csöveiket a deszkaépülettől külön- lő kéményekbe csatlakoztatták.

A kb 140 m² alapterületű öltözőben két olajkályha volt, mindkettő azonos eménybe kötve. Ezúttal csak az egyik kályhában égett a tűz, de mint később ki- került: a művezetői irodában is...

A szükségesinálta éjjeliőr, vacsoráját elfejezve, 18 óra körül kiment az épít- vezetés területére, hogy őrfeladatának ele- get tegyen.

A terület túlsó végére érve (ez kb. 200 méterre volt az épülettől) nagy puffa- stást hallott. Megfordult, s látta, hogy az épületből az öltöző irányában erős füst gomolyog.

Rohant a helyszínre, és közben segít- gért kiáltott. Mire az öltözőbe ért, az olajkályha és környéke nagy lánggal égett. Homokkal, lapáttal kísérlete meg az oltást, de sikertelenül.

A beavatkozás csak a tűzoltóknak si- került. De ez is csak úgy, hogy a segély- kiáltást meghalló Szekeres Ferenc, a szom- szédos üzemszáz éjjeliőre, gyorsan jelezte a tüzet, és a segítség még viszonylag ide- jében érkezhetett.

A társadalmi tulajdonban így is 71 ezer, a személyi tulajdonban pedig 20 ezer forintos kár keletkezett.

A tűzvizsgálatba bevont szakértő sze- rint az olajkályha műszakilag rendben volt, azonban a füstelvezető kémény belső méretezése nem. Ugyanis a kémény bel- világa 12x12 cm = 144 cm² volt, a be- törkollő 2 db 10 cm átmérőjű kályhacső viszont 157 cm² áteresztő nyílást tett volna szükségessé. Meteorológiai adatok szerint a légnyomás 758 mm, süllyedő irányzatú, a levegő páratartalma 78%

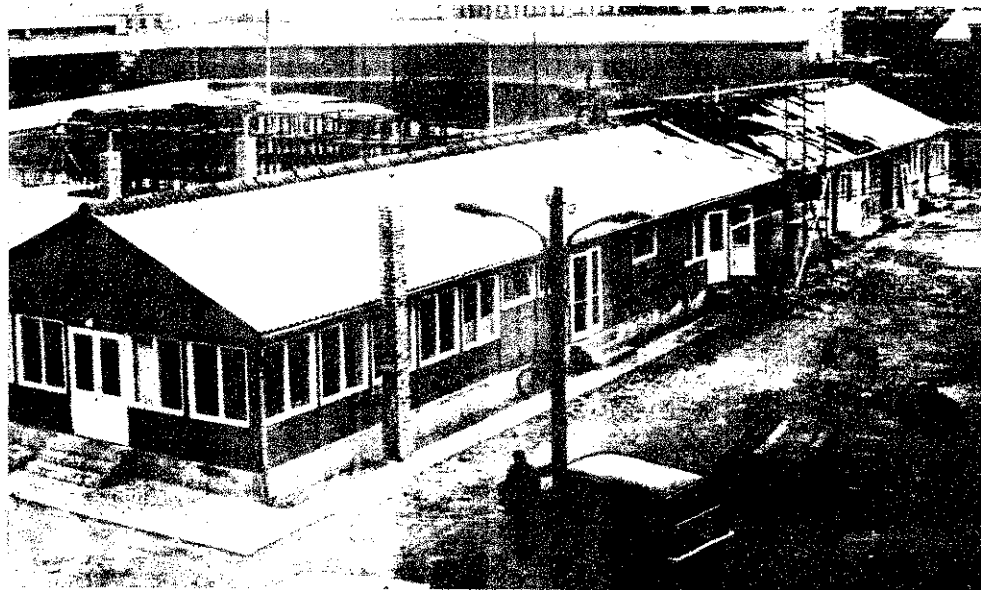
volt, és a 2 m/sec sebességű szél a füstöt, a levegőt lenyomta.

Míndeze mellett azonban alapvetően az játszott közre, hogy a begyűjtött kály- ha felügyelet nélkül maradt. Az elégte- len elvezetés következtében a kályhából kicsapódó láng meggyújtotta az elcsöpögő, szétfolyt olajat, majd a kályha éghető környezetét is lángra lobbantotta. Ezután a tűz már rohamosan terjedt tovább a faszervezeteken.

Ez a tűz is arra figyelmeztet, hogy az olajkályha, amilyen egyszerű és hasznos fűtőberendezés ha hozzáértéssel kezelik, olyan veszedelmes tűzokozóvá is válhat ellenkező esetben.

Sajnos elég sokan megfedkedeznek er- ről.

T. F.

A kárhely belülről is igen erős rongálódást szenvedett a tűz következtében

VIZSZINTES SOROK: 1. EZ A MEN- DŐ TŰZRENDSZERT EGYIK LEG- RÉSZEBB FELADATA. 13. Mén. Örök éltenségek! 15. Bal kezén őrdja a jeggyűrűt. 16. Önmagába szszatéró vonal. 18. Visel, de csak közepén! 19. Csíkos ruhát visel. Dinamikus, de fej is lehet ilyen! Csak a közepén izzik! 24. Sport- zköz. 25. Vér betűi. 26. Helyhatá- zó. 28. Helyrag. 29. Tóparti köz- g. 31. Tyúk lehet ilyen. 32. Ta- dódzó. 34. Lángol. 35. Minden öt helyettesít! 36. Váro azonos ingzói. 37. EEEE. 38. Bizonyos ron- ságl. 41. Mésében az erdőben kik (két szó). 44. Tettleg bántal- az. 46. Sporteszköz. 47. Szív fe- li oldal. 48. Sav hatása, vissza- lé. 50. Ritka női név. 53. Keresz- ny vallású arab. 54. Nem fogad 55. Francia sziget. 56. Hozzá ha- nul. 57. Idegen női név.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A ÜGGŐLEGES 9. FOLYTATÁSA. 2. Ízelék. 3. Afrikai nép. 4. Sír. 5. YÁRAKBAN, ÜZEMEKBEN KÖZ- KEDEKES. TÖMLŐEKETTES STB. PEMPONTIÁBÓL ENNEK FON- OS SZEREFÉ LEHET. 6. Ami a csában és a métfában azonos. 7. bb nyelven. 9. EZEK A HÁLÓ- ATOK ÁLTALÁBAN MEGVAN- AK AZ ÜZEMEKBEN (folyt.: -gg. 1.). 10. Mutatózó. 11. „Dup- vagy semmi” játék. 12. Egyik lyónk. 16. Körülbelül. 17. Hely-

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14							16	17			18	
19				20	21			22			23	
24			25					26		27		28
		29				30	31					
32	33		34			35			36			37
38	39				40		41	42			43	
44							45	46			47	
48			49		50	51		52			53	
54						55				56		

rag. 21. A fej része. 22. Nagy-Ajtai Ottó. 25. Oxidáció. 27. Csak csukott szemmel látható! 30. Római 502. 31. Szn. 33. Nyelvünkkel érzékelhet- jük (két szó)! 37. Mára. 38. Ter- mést betakarít. 40. Lóbíztató. 42. A Halotti Beszéd szava. 43. A szőlő- támaszték. 45. Lány hangnem. 49. Fa lesz belőle. 51. Vissza: csak lom- mal van értelme! 52. Farmernad- rag-márka. 53. Végtag.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vissz. 1., függ. 1., 5. és 9.

Be kell küldeni továbbá a pon- tokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: a víz- szintes 1. esetében a tűzcsapok ve- zetékrendszere pl. ilyen lehet (hiányzó betű: U).

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki. Megfejtési határidő: 1971. decem- ber 25. K. I.

A 11. számban megjelent kereszt- rejtvény helyes megfejtése a követ- kező: RAKTÁRTŰZEK OLTÁSA; KERESKEDELMII, IPARI, ÜZEMI; NYERSANYAG, SEGÉDANYAG.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: KÉSZÁRU.

Könyvjutalmat nyertek: Lember- ger Zoltánné, Eger; Csapó Sándor, Kajászó; Péva Mihály, Berettyó- újfalu.

A nyereményeket postán küldjük el.

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékaivá.

A LANGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizásuk pedig minimális lehet.

A LANGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VEDELMET, ÉS AKADALYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESSÉGGEL JÁRÓ TŰZKAROK BEKÖVETKEZÉSEIT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ
Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

Az 1971. évben megjelent cikkek kivonatosa jegyzéke

JANUÁR

Oldal

Jugoszláv tüzoltó-delegáció látogatása	2
Magyar tüzoltóküldöttség a Szovjetunióban 2.	4-5
Fedél alatt	9-9
Egy tűzkíséret tanulságai	15-16
Mit kell tudni az olajkályhákrol?	21
Az öngyulladás 3.	22

FEBRUÁR

A felszólaló: Németh István Baranya megyei képviselő	3
Magyar tüzoltóküldöttség a Szovjetunióban 3.	4-5
Tudnivalók a baleseti kárterítésről	9-10
Egy londoni toronyház sarokrészének összeomlása	11-12-13
Szovjet gyártmányú izotópos füstérzékelő és jelzőberendezés	14-15
Kábelek tűz elleni védelme védőréteget képző bevonattal	14-15
Tessék Sámuel, kora tűzrendészeti problémáiról	16
Ez történt a Práter utcában	21

MÁRCIUS

Százan, ugyanarról	4-5-6
Amíg a keletkezési okra fény derül	10-11
Új légvédelem anyagok, új védőruha	12-13
A növényvédő szerek tűzveszélye	14-15
A terményszállítás tűzkárrésztőlünk tükrében	16-17
40 millós érték forgott veszélyben	17-18
Új tények a Saint-Laurent-du-Pont-i tűzkatasztrófáról	20
Egy Larsen-Nielsen-típusú lakóház égése	21

ÁPRILIS

A jelölő gyűlések után, a szavazások előtt	3
Testvérszerveink életéből: Szovjetunió	4-5-6-7
Megyei értekezletek	10-11
Új oktatási intézményünk: a tiszthelyettesképző iskola	12-13
Parancsnokok, versenyzők figyelmébe	14-15
Új hatáson olóanyag — a „könnyűvíz”	16
A filmgári szerencsétlenség	18-19
A villanymelegtől keletkezett	20-21

MÁJUS

Nagy erőpróbánk lesz...	3
Testvérszerveink életéből: Bulgária	4-5
Testvérszerveink életéből: Csehszlovákia	6-7
Az NDK-ban láttam	10-11
Szavaztunk	12-13
Gondolatok az ionok égés- és tüzoltástechnikai szerepéről	14-15
Fény derült a Morro Castle tűzkatasztrófájára	18-19

JÚNIUS

Országos értekezlet a Belügyminisztériumban	2-3-4
Testvérszerveink életéből: Lengyelország	5-6
Tüzoltó tanácsok	9
Nagy beruházások tüzoltószemmel	10-11
Ötödötüzoltók	12-13
Sárvár — tíz év távlatából	14-15
Másodszor is...	17-18
Négyen meghaltak	19

JÚLIUS

Oldal

Testvérszerveink életéből: Német Demokratikus Köztársaság	4-5
Gondolatok az új szolgálati törvényről	6-7
Tüzoltó tanácsok	8
Nagy beruházások tüzoltószemmel	10-11
Kérésrel kezdődött, tanulmányfóttal folytatódott	14-15
Súlyos robbanás a Gyógyszer- és Tápszergyárban	16
Versenyhíradó	20-21

AUGUSZTUS

12 nap krónikája	2-15
Ahogy vendégeink látták	16-17
Tűzrendészet és építészet	18-19
Versenyeredmények	22-23

SEPTEMBER

A konferencia után	3
Nagy beruházások tüzoltószemmel	4-5
Az államtitok és a szolgálati titok védelme	6-7
Az önkéntes tüzoltóestületekkel való foglalkozás új vonásai	10
Héves megyei jegyzetek	11-12-13
Mezőgazdasági üzemek villámvédelme	14-15-16
Hegesztésből robbantak be az alkoholgőzők	17-18-19
Újszerű tárolási mód	20-21

OKTÓBER

A szorosabb kapcsolatok jegyében	3
Bemutatjuk a győzteseket	4
II. Országos Ifjúgárda-szemle	5
A NIM miniszteri értekezletéről	6-7
Nagy beruházások tüzoltószemmel	10-11
Amiről nem tudtak a látogatók	12-13
A tüzesetek műszaki okainak megállapítását szolgáló módszerek 1.	14-15
Gázrobbanás a Fürst Sándor utcában	20-21

NOVEMBER

Bemutatjuk a győzteseket	4-5
Nagy beruházások tüzoltószemmel	6-7
Zala megyei jegyzetek	8-9-10
Nógrád megyei önkénteseink életéből	12-13
A tüzesetek műszaki okainak megállapítását szolgáló módszerek 2.	14-15
A veszedelem napjai	17-21

DECEMBER

A tüzoltóság fő feladata nem változik	2-3
Bemutatjuk a győzteseket	4-5
Nagy beruházások tüzoltószemmel	6-7
„Célunk az igények maximális kielégítése — Interjú a Tüzoltó-készülék-gyár igazgatójával	9-10
Halogénezett tüzoltó anyagok alkalmazásának lehetőségei	14-15
Edmund Piechocki tüzoltó ezredes: Hogyan következhetett be a csehowicei tragédia?	16-17
Vigyázzunk az olajkályhákra!	21

FELHÍVÁS ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük Előfizetőinket, hogy legkésőbb december 20-ig szíveskedjenek rendezni az 1972. évre szóló előfizetési díjat. Lapunk példányonkénti ára továbbra is 1,50 Ft. A befizetési lap hátoldalán mindenkor szíveskedjenek feltüntetni a kért példányszámot.

Azok számára, akik az említett időpontig nem rendezik az előfizetési díjukat — tartozásuk kiegyenlítéséig — szüneteltetjük a lap küldését. Számlaszámunkat minden lapszámunk 23. oldalán alul feltüntetjük.

TÜZVÉDELME

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tüzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V.,
Néphadsereg utca 9-11. TELEFON: 313-700, Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős
kiadó: DR. FARKAS GYORGY. Előfizetési díj egy évre 18,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108.
71.3652/2 - Zrínyi Nyomda, Budapest, F. v.; Bolgár I.

Index 25 804

A résztvevők Totzl Károly alez.-nek, a tűzoltási csoport vezetőjének előadását hallgatják

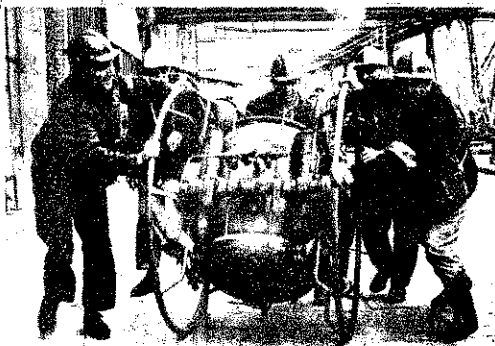

Megkezdődött az akció; az eligazítók és rendfenntartók az utolsó instrukciókat kapják

A létesítményi önkéntesek 250 kg-os porralöltővel vonulnak a „kárhelyszínre”

Egymás után érkeznek az állami egységek

A kísérleti nagyüzem épülete, ahol a feltételezett káreset történt

Még néhány másodperc és habot ad a Pyrene két sugara

Bevetésre készen a porsugarak. Mérgezésveszély: behatolás csak oxigénes légzőkészülékben!

TÖRZS- GYA- KOR- LAT

Október 18-án törzsgyakorlatot tartott a budapesti parancsnokság a Chinoinban a fővárosi parancsnoki állománnyal részvételével. Az egész napos rendezvény keretében a résztvevők megismerkedtek a gyár tűzvédelmi helyzetével, szervezetével, a kísérleti nagyüzem technológiájával. A témával összefüggő filmeket tekintettek meg, s előadást hallgattak a tűzoltás vezetésének szervezeti felépítéséről nagy tüzek oltásakor, különös tekintettel a bonyolult kárhelyekre, a tűz-, robbanás- és mérgezésveszélyes anyagokra, munkafolyamatokra. A helyszíni tájékozódást követően oktató jellegű taktikai törzsgyakorlatot tartottak a kísérleti nagyüzemben. Az akcióban 12 szer, azok beosztottai, valamint a létesítményi önkéntesek vettek részt. A gyakorlat értékeléssel zárult.